

NNCL1243-4C3v1.0
Stephen King
A Halálsoron
I. rész -- A két halott lány
Előszó: levél

1995. október 27.

Nyájas és Hû Olvasóm!

Az élet szeszélyes. A történetnek, amely ezzel a füzetrel kezdődik, azért lett ilyen formája, mert egy ingatlanügynök, akivel sohasem találkoztam, véletlenül tett egy megjegyzést. Egy éve történt Long Islanden. Ralph Vicinanza, régi barátom és üzlettársam (főként azzal foglalkozik, hogy könyvek és egyéb írások kiadási jogait adja el külföldre), történetesen házat bérelt a szigeten. Az ügynök megjegyezte, hogy a ház „akár Charles Dickens valamelyik regényének színteréül is szolgálhatna”.

Ralphnak még akkor is ez a megjegyzés járt az eszébe, amikor megérkezett első vendége, Malcolm Edwards brit kiadó. El is mondta neki, mire beszélgetni kezdtek Dickensről. Edwards szóba hozta, hogy az író számos regényét folytatásokban jelentette meg, vagy folyóiratokban, vagy önálló filléres füzetekben (ezt a kifejezést, amely a szokásosnál kisebb és olcsóbb könyvet jelent, mindig kedveltem bensőséges és barátságos csengése miatt). Hozzátette, hogy néhány regényét valósággal a megjelenés árnyékában írta és korrigálta; Charles Dickens láthatólag olyan író volt, aki nem félt a határidőtől.

Dickens több részletben megjelent regényei olyan mérhetetlenül népszerűek voltak, hogy az egyik még tragédiát is okozott Baltimoreban. Dickens-rajongók hada verődött össze a kikötőben, várva az angol hajót, amely az Ódon ritkaságok boltja-nak. utolsó folytatását hozta. Az anekdota szerint számos reménybeli olvasót a vízbe löktek, és ott fulladtak meg.

Nem hinném, hogy akár Malcolm, akár Ralph bárki fulladásos halálát kívánta volna, de kíváncsiak voltak, mi történne, ha ma próbálkozna meg valaki folytatásos regénnyel. Abban a pillanatban még egyikük se tudta, hogy ez már legalább kétszer megesett (igazán semmi új nincs a nap alatt). Tom Wolfe a Hiúságok máglyája első változatát folytatásokban jelentette meg a Rolling Stone magazinban, és Michael McDowell (Az amulett, Az aranytűk, Az elemek, valamint a Beetlejuice forgatókönyvének szerzője) ugyancsak több részben, papírkötésben adta ki Fekete víz című regényét. Ez a rémtörténet egy déli család tagjairól szól, akiknek megvan az a kellemetlen tulajdonságuk, hogy képesek aligátorra változni. Nem a legjobb munkája McDowellnek, mindazonáltal komoly sikert aratott vele az Avon Books kiadónál.

Ralph és Malcolm tovább tűnődtek, mi lenne, ha egy sikeres író próbálna manapság megjelentetni efféle ponyvákat, papírkötésű füzetecskéket, amelyeket Nagy-Britanniában egykét fontért, Amerikában pedig talán három dollárért vesztegetnek (ahol mostanában egy fűzött kötet 6,99-7,99 dollárt kóstál). Olyasvalaki, mint Stephen King, sikerre vihet egy ilyen kísérletet, mondta Malcolm, és innentől kezdve a társalgás más irányba kanyarodott.

Ralph többé-kevésbé megfeledkezett az ötletéről, de 1995 őszén ismét eszébe jutott, miután visszatért a Frankfurti Könyvvásárról, amely egyfajta nemzetközi kereskedelmi színjáték, és minden napja komoly erőpróba egy Ralph-féle külföldi könyvügynöknek. Számos egyéb javaslat között, amelyeknek zömét automatikusan elutasítottam, megpendítette a sorozatponyva gondolatát is.

Ezt nem utasítottam vissza azonnal, mert a japán Playboy-nak adandó interjúval vagy a balti köztársaságokba teendő körúttal ellentétben ez fénylő szikrát lobbantott képzeletemben. Nem tekintem magamat modern Dickensnek -- ha létezik egyáltalán ilyen személy, az valószínűleg John Irving vagy Salman Rushdie --, de mindig szerettem a részletekben elmesélt történeteket. A formával a The Saturday Evening Post-ban találkoztam először, és azért tetszett, mivel minden résznek a vége szinte az íróval egyenrangú alkotóvá tette az olvasót: egy egész heted volt, hogy kitaláld, merre tekeredik legközelebb a kígyó. Továbbá úgy éreztem, hogy a részletekben adagolt történeteket az ember sokkal intenzívebben éli át, mert még ha akarja, sem olvashatja el egyvégteben az egészet (márpedig ha jó a történet, akkor

nagyon is akarja).

És ami a legjobb, nálunk otthon gyakran hangosan olvastuk őket: egyik este Dávid bátyám, a másikon én, a harmadikon anyám, azután ismét a bátyám következett. Ezek voltak azok a ritka alkalmak, amikor egy írott művet éppannyira élveztünk, mint a közösen nézett filmeket és tévéműsorokat: ezek családi események voltak. Évekkel később tudtam meg, hogy Dickens regényeit éppígy élvezték az akkori családok, csak ők évekig aggódhattak Pip, Oliver és David Copperfield sorsa miatt a kandalló körül, nem csupán néhány hónapig (a Post leghosszabb sorozatai is ritkán tartottak tovább nyolc folytatásnál).

Volt még valami, amiért tetszett nekem az ötlet, de ezt gyanúm szerint csupán az izgalmas és kísérteties történetek szerzői méltányolják teljes mértékben: egy folytatásokban közölt regényben az író olyan hatalmat nyer az olvasó fölött, amelyet másképp nem élvezhetne. Itt ugyanis, Hű Olvasóm, nem lapozhatsz a könyv végére, hogy megnézd, merre fordulnak a dolgok.

Emlékszem, úgy tizenkét éves koromban egyszer belépek a nappaliba, és mit látok: ott ül anyám a kedvenc hintaszékében, és épp egy Agatha Christie-krimi végére kukucskál, miközben az ujjá az ötvenedik oldal táján lehet, ahol valójában jár. Fel voltam háborodva, és ezt meg is mondtam (jusson eszedbe, tizenkét éves voltam, s ebben a korban a fiúk homályosan sejteni kezdik, hogy a világon mindenhez értenek), kijelentve, hogy krimi végét előre megnézni ugyanannyi, mint amikor az ember kieszi a fehér töltelék az Oreó süti közepéből, azután eldobja a tésztát. Anyám csodálatosan szégyentelen kacajra fakadt, és azt mondta, lehet, hogy igazam van, de néha nem tud ellenállni a kísértésnek. Engedni a kísértésnek olyan fogalom volt, amelyet meg tudtam érteni, mert tizenkét éves koromra bőségesen volt részem benne. Hát most itt van végre egy szórakoztató gyógy mód a kísértés ellen. Amíg az utolsó rész meg nem érkezik a könyvesboltokba, senki sem tudja, hogyan végződik A halálsoron, talán még én sem.

Noha Ralph Vicinanza nem tudhatta, a folytatásos regény ötletét lélektanilag a legtökéletesebb pillanatban vetette föl nekem. Épp egy olyan alapötlettel játszadoztam, amelyről mindig tudtam, hogy előbb-utóbb ki fogom dolgozni: a villamosszékről van szó. Az „Öreg Füstös” azóta izgat, amióta az első James Cagney-filmek és a Húszezer év a Sing Singben című kötetben olvasott első siralomházi történetek (írta Lewis E. Lawes börtönigazgató) felgyújtották képzeletemet. Azon töprengtem, milyen lehet megtenni azt az utolsó negyven métert a villamosszékiig, tudva, hogy ott meghal az ember. És ha már itt tartunk, milyen lehet az a valaki, akinek be kell szíjaznia az elítéltet, vagy föl kell kattintania a kapcsolót? Mit vesz ki az emberből az ilyesmi? És ami még hátborzongatóbb, mit tehet hozzá?

Az elmúlt húsz-harminc évben számos különböző művemben próbáltam meg körbepuhítani ezeket a kérdéseket. Írtam egy börtönben játszódó sikeres novellát (Rita Hayworth and Shawshank Redemption), és -- amikor fölmerült az ötlet -- arra a következtetésre jutottam, hogy ez nekem való téma. Sok minden tetszett a novellában, de leginkább a beszélő alapvetően tisztességes hangja; mértéktartó, őszinte, talán egy kicsit álmélkodó, igazi Stephen King-narrátor, már ha létezik ilyen egyáltalán. Így hát munkához láttam, de óvatosan: hol nekifogtam, hol leálltam. A második fejezet legnagyobb részét egy esős napon írtam Fenway Parkban!

Amikor Ralph fölívott, már egy noteszt telefirkáltam A halálsoron oldalaival, és ekkor jöttem rá, hogy egy regény van készülöben, holott egy már elkészült könyv (Desperation hamarosan találkozni fogsz vele, Hű Olvasóm) korrektúrájához kellett volna letakarítanom az asztalomat. Ezen a ponton, ameddig eljutottam A halálsoron-nal, rendszerint már csak két választásom marad: vagy félreteszem (hogy valószínűleg soha többé ne vegyem kézbe), vagy minden másról megfeledkezve nekilátok.

Ralph egy harmadik lehetőséget javasolt, egy történetet, amelyet ugyanúgy lehet írni, ahogy olvassák: folytatásokban. Tetszett a feszültség is: ha kudarcot vallók, ha nem tudom folytatni, azonnal olvasók milliói fogják követelni a fejemet. Senki sem tudja ezt nálam jobban, kivéve titkárnőmet, Júliám Eugleyt; minden héten dühös olvasói levelek tucatjait kapjuk, amelyek a Dark Tower ciklus következő részét követelik (türelem, Roland rajongói: ígérem, még egy év, és várakozástok véget ér). Az egyik olvasóm egy láncra vert plüssmacit ábrázoló polaroid fényképet küldött, és egy üzenetet, újságokból és magazinborítókrol kivágott betűkből összerakva: AZONNAL TESSÉK MEGÍRNI A DARK TOWER KÖVETKEZŐ RÉSZÉT, KÜLÖNBEN MEGHAL A MEDVE. A fotót fölvittem a dolgozószobámba, hogy emlékeztessem magam a

felelősségemre, és érezem, milyen csodálatos dolog, amikor az embereket -- ha csak kicsit is -- csakugyan érdeklik képzeletem teremtményei.

Mindenesetre úgy határoztam, hogy A halálsoron-t papírkötésű füzetek sorozatában jelentetem meg, és remélem, Hű Olvasóm, írni fogsz nekem, és közlöd, hogy tetszett-e a) a történet és b) a ritkán használt, noha meglehetősen szórakoztató folytatásos kiadás. Nekem bizonyosan gyarapította a mesélőkedvemet, noha ebben a pillanatban (1995 egy esős októberi napján) még messze vagyok attól, hogy elkészüljek akár a durva vázlattal is, és a végével kapcsolatban maradtak bizonyos kétségeim. De ez is hozzátartozik a dolog érdekességéhez, bár e pillanatban sűrű ködben nyomom a padlóig a gázpedált.

Legfőképpen azt akarom mondani, hogy ha téged csak feleannyira szórakoztat ennek az elolvasása, mint engem a megírása, akkor mindketten jól járunk. Élvezd hát, és olvasd föl -- miért is ne? -- egy barátodnak! Ha másra nem, arra jó lesz, hogy lerövidítse az időt, amíg az újságosbódében vagy a szomszédos könyvesboltban megjelenik a következő rész.

Addig is vigyázz magadra, és légy jó másokhoz.

Stephen King
1.

1932-ben történt, amikor még Cold Mountainban volt az állami fegyház. És természetesen a villamos szék is.

Az elítéltek vicceket faragtak róla, ahogy az emberek mindig is tették azokkal a dolgokkal, amelyek megrémítik őket, de nem tudnak elmenekülni előlük. Hívták Öreg Füstösnek vagy Nagy Kakaónak. Elménckedtek a villanyszámláról, meg Moores igazgatóról, aki ezen süti meg ősszel a hálaadásnap vacsoráját, mivel a felesége, Melinda túl beteges a főzéshez.

De azoknak, akiknek tényleg bele kellett ülniük abba a székbe, gyorsan elment a viccelhetnékjük. Hetvennyolc kivégzést vezettem a Cold Mountainban töltött szolgálatom alatt (olyan szám ez, amelyet sohasem felejték el; még a halálos ágyamon is emlékezni fogok rá), és azt hiszem, a legtöbbjüket csupán akkor legyintette meg az igazság, amikor bokájukat odaszíjazták az Öreg Füstös tölgyfából készült vastag lábához. Ekkor döbbsen rá (látni lehetett a szemükben a kétségbeesést), hogy lábuk befejezte földi pályafutását. A vér még áramlik benne, az izmok még erősek, de akkor is vége; nem tesznek meg még egy mérföldet, nem táncolnak többet a házszentelőn. Az Öreg Füstös ügyfelei rájönnek, hogy haláluk boka felől közelít. Egy fekete selyemzsákot húznak a fejükre, miután elmondták zavaros és nagyrészt értelmetlen utolsó szavaikat. Állítólag az ő érdekükben történik, de én mindig arra gondoltam, inkább miattunk, hogy ne láthassuk a kétségbeesés iszonyú áradását a szemükben, amikor megértik, hogy őrülnek meghalni. Cold Mountainban nem volt külön síralomház, csak a másik négy tömbtől arrébb álló, náluk négyszerte kisebb E blokk. Téglából épült, nem fából, borzalmas fémtetővel, amely úgy ragyogott a nyári napsütésben, mint egy haldokló szeme. Hat cella volt benne, háromhárom a széles folyosó két oldalán, mindegyik csaknem kétszer akkora, mint a másik négy épület zárkái, és mindegyik egyszemélyes, ami nagy luxus egy börtönben (különösen az volt a harmincas években), de a lakóik szívesen elcserélték volna őket a másik négy tömb bármelyik cellájára. Higgyék el, megtették volna.

Azokban az években, amikor tömbparancsnok voltam, a hat cella sohasem volt egyszerre foglalt, hála legyen Istennek ezért a kis szívességért. Legfőleg négyet töltöttek meg, fehérek-feketék vegyesen (Cold Mountainban nem ismerték a faji megkülönböztetést az élőhalottak között), ami önmagában is egy kis darab pokol volt. Volt köztük egy asszony, Beverly McCall. Fekete, mint a pikk ász, és olyan szép, mint a bűn, amelynek az elkövetésére maguknak sosem lenne elég kurázsijuk. Hat éven át tűrte a férje ütlegeit, de egyetlen napig sem tűrte, hogy megcsalja. Azon az estén, amikor rájött a csalásra, megvárta a szerencsétlen Lester McCallt -- akit a haverjai (és feltételezhetően rendkívül rövid távú barátnői) Figarónak hívtak -- a borbélyműhely fölötti lakásukhoz vezető lépcső tetején. Megvárta, amíg a férj félig levette a kabátját, aztán a betétes cipőjére ontotta a házasságtörő beleit. Ehhez Figaró egyik borotváját használta. Két nappal azelőtt, hogy bele kellett volna ülnie az Öreg Füstösbe, odahívott a cellájához, és azt mondta, álmában meglátogatta afrikai szellem-atyja, és felszólította, dobja el rabszolganevét, saját

szabad nevével haljon meg, ami úgy hangzik, hogy Matuomi. Az volt a kívánsága, hogy a kivégzési parancsban Beverly Matuomi néven szerepeljen. Úgy vélem, szellem-atyja nem adott neki másik keresztnévet, vagy ha mégis, azt nem értette. Azt mondtam, rendben van. Ottani főnökösködésem éveiben megtanultam, hogy sohase tagadjam meg az elítéltek kívánságait, hacsak nem nagyon muszáj. Beverly Matuomi esetében amúgy sem számított. A kormányzó másnap délután három körül odatelefonált, közölve, hogy halálos ítéletét életfogytiglanra változtatták, amelyet a Grassy Valley-beli női fegyházban kell letöltenie -- igen snassz, semmi fasz, mondogattuk akkortájt. Meg kell mondanom, boldog voltam, amikor láttam, hogy Bev kerek fara bal felé, és nem jobbra távolodik az ügyeletes asztaltól.

Harmincöt év múlva, vagy még később legalább harmincötnek kellett lennie -- pillantottam meg a nevét egy újság halálozási rovatában, egy kép alatt, amely csontos arcú fekete hölgyet ábrázolt, fehér hajfelhővel és a sarkoknál strasszkövel díszített szemüveggel. Beverly volt az. Élete utolsó tíz évét a gyászjelentés szerint szabadlábban töltötte, egyedül igazgatva Raines Falls kisváros könyvtárát. Tanított a vasárnapi iskolában is, és nagyon szerették abban a porfészekben. A KÖNYVTÁROS VÉGZETES SZÍVROHAMA, közölte a cím, amely alatt, kisebb betűkkel, mintha utólag jutott volna eszükbe, ez állt: Több mint húsz év a börtönben gyilkosság miatt. Csak a szeme, hatalmas, lángoló szeme a strasszdíszes szemüveg mögött, csak az nem változott. Még hetven-egynéhány éves korában is olyan asszony volt, aki sürgős szükség esetén nem habozna kikapni egy zsilettet a fertőtlenítős kék tokból. Föl lehet ismerni a gyilkosokat, még ha egy álmos kisváros öreg könyvtárosnőjeként végzik is. Legalábbis akkor, ha az ember olyan sok időt töltött közöttük, mint én. Csupán egyetlenegyszer támadtak kétségeim a munkámat illetően. Azt hiszem, éppen emiatt írom le mindezt.

Az E blokk közepének folyosóját fáradt citromzöld linóleum borította. Amit más börtönökben „utolsó mérföld”-nek hívtak, annak Cold Mountainban „halálsor” volt a neve. Azt hiszem, észak-déli irányban, elejétől végéig hatvan lépés volt a hossza. Az elején volt a sötétzárka. A végén egy T alakú elágazás. A bal oldal az életet jelentette -- már ha életnek lehet nevezni azt, ami a napégette tornaúdváron zajlott, de sokan hívták annak; évekig ott töltötték a napjaikat, és semmi bajuk nem lett tőle. Tolvajok, gyújtogatók, szexuális bűnözők, beszélgettek, sétálgattak, apró-cseprő üzleteket kötöttek.

A jobb oldal -- hát az más dolog. Először az irodámba került az elítélt (ahol ugyancsak zöld volt a szőnyeg, állandóan terveztem, hogy kicserélem, de valahogy mindig elmaradt), és elhaladt az íróasztalom előtt, amelyet balról az amerikai zászló, jobbról az állam zászlaja keretezett. A szoba túloldalán két ajtó volt. Az egyik egy kis WC-be nyílt, amelyet én és az E blokk őrsége (meg néha még Moores igazgató is) használtunk; a másik egy raktárfélébe. Itt ért véget az utad, ha elindultál a halálsoron.

Apró ajtó volt, le kellett hajtanom a fejemet, valahányszor beléptem rajta, John Coffeynek pedig szinte le kellett ülnie. Az ajtó mögött egy kis előtér, ahonnan három betonlépcső vezetett le a deszkapadlóra. Siralmas helyiség volt, fűtetlen és bádogtetős, mint a blokknak az a másik szobája, amelyhez hozzátoldották. Télen annyira hideg volt, hogy látszott a lehelet, nyáron majd megfulladtunk a melegtől. Elmer Manfréd kivégzésekor -- azt hiszem, '30 júliusában vagy augusztusában volt -- kilenc tanúnk ájult el.

A raktár bal oldalán megint az élet. Szerszámok (láncokkal összeviszsa keretbe erősítve, mintha legalábbis puskák lennének, nem pedig ásók és csákányok), vasáru, vetőmag zsákszámba, a börtönkert tavaszi beültetéséhez, vécépapírral teli dobozok, raklapok, rajtuk felstószolva a lemezek, melyekből a börtönműhelyben gyártották a rendszám táblákat, még meszes zacskók is, hogy ki lehessen jelölni a baseballrombuszt és a futballpályát. A bentlakók a Legelő nevű helyen játszottak, és az őszi délutánokat nagyon várták Cold Mountainban.

Jobbra ismét a halál. Maga az Öreg Füstös tulajdon mivoltában, egy deszkadobogón, a raktár délnyugati sarkában, tömzsi tölgyfa lábakon, széles tölgyfa karokkal, amelyek utolsó perceiket élő rémült emberek izzadságát szívták repedéseikbe, tetején a fémsapkával, amely rendszerint hetykén csüng a szék hátán, mint valami robotkölyök sityakja egy Buck Rogers-képregényben. Egy huzal vezetett ki belőle, a szék mögötti salakbeton fal tömített furatán keresztül. A szék egyik oldalán galvanizált cinkvödör. Ha belenéznek, egy szivacskorongot látnak, amelyet úgy kanyarítottak ki, hogy pontosan illeszkedjék a fémsapkába. Kivégzések előtt beáztatják sós vízbe, hogy jobban vezesse az áramot, amely végigfut a

vezetéken, át a szivacson, bele az elítélt agyába.
2.

1932 John Coffey éve volt. A részleteket megírták az újságok, még most is megtalálhatóak, ha valaki veszi a fáradságot, hogy előkeresse őket -- akinek több az ereje, mint egy vénséges vén embernek, aki egy georgiai öregotthonban szundikálja át élete hátralévő részét. Emlékszem, forró ősz volt, igazán forró. Október csaknem olyan volt, mint augusztus, és az igazgató felesége, Melinda az indianolai kórházban feküdt. Ezen az őszön kaptam meg életem legsúlyosabb húgyúti fertőzését, amely nem volt elég komoly ahhoz, hogy én is kórházba kerüljek, de ahhoz igen, hogy a halált kívánjam, valahányszor vizeinem kellett. Delacroix ősze volt, a félkopasz kis franciáé, akinek volt egy egere, mely nyáron bukkant fel, és megtanulta azt az ügyes trükköt a gurigával.

Mindenekelőtt azonban ez volt az az ősz, amikor megjött az E blokkba John Coffey, akit halálra ítélték a Dettorick ikrek megerőszkolásáért és meggyilkolásáért.

Egyszerre négy-öt ór teljesített szolgálatot, de közülük sokan csak kisegítőként. Dean Stanton, Harry Terwilliger és Brutus Howell (akit Brutálnak hívtak, de csak tréfából, hatalmas méretei ellenére egy légynek sem tudott volna ártani, ha nem volt muszáj), valamennyien meghaltak már, Percy Wetmore is, aki csakugyan brutális egy alak volt, ráadásul ostoba. Nem illett az E blokkba, ahol a rossz természet haszontalan, sőt néha veszélyes lehet, de hát a kormányzó feleségének volt valami pereputtya, ezért maradt.

Ő volt az, aki bekísérte Coffeyt az épületbe az állítólag hagyományos „Halott ember közeledik! Itt a halott ember!” kiáltással.

Október ide vagy oda, még mindig olyan meleg volt, mint a pokol torkában. A tornaudvarra vezető ajtó kinyílt, beengedte a ragyogó fényözönt és a legnagyobb embert, akit életemben láttam, leszámítva néhány kosaras fickót, akiket a tévében szoktak mutogatni, annak az öregotthonnak a társalgójában, ahol nyáladzó öregek között számolom utolsó napjaimat. Láncokat viselt a karján, a bokáján lábbilincset; láncok voltak keresztbevetve hordómellén, és maga után is láncot húzott, mely olyan hangot adott, mintha aprópénz gurulna szerteszét, ahogy végighaladt a cellák között a citromzöld folyosón. Percy Wetmore jött az egyik oldalán, a másikon a kis, csontos Harry Terwilliger, és úgy festettek, mintha gyerekek kísérnének egy fogságba ejtett medvét. Coffeyhoz képest gyerekek tűnt még Brutus Howell is, márpedig ő száznyolcvannál magasabb, szekrényméretű ember volt, focistaként kezdte, az LSU-ban játszott, amíg ki nem rúgták és haza nem jött a hegyek közé.

John Coffey fekete volt, mint a legtöbben azok között, akik az E blokkban laktak egy darabig, mielőtt kiszenvedtek az Öreg Füstös ölében, és két méter magas, de egyáltalán nem olyan nyúlánk, mint a tévében a kosaras fickók: a válla széles, a melle domború, minden irányban csak úgy dagadtak rajta az izmok. A legnagyobb farmert adták rá, amit csak találtak a raktárban, a nadrág szára mégis csak félig takarta köteges izmú, forradásos vádlíját. Az ingét a mellkasa közepéig nem tudta begombolni, az ujjak az alkarja közepéig érhettek. A sapkáját egyik hatalmas kezében szorongatta, és ez így is volt jól, mert kopasz fejének mahagóni golyóbisán úgy festett volna, mint a kintornás majmának sapkája, azzal az eltéréssel, hogy az vörös, ez meg kék volt. Látszólag olyan könnyedén szét tudta volna törni a ráaggatott láncokat, mint ahogy maguk tépkedik a karácsonyi csomagról a szalagot, de ha az ember az arcába nézett, tudhatta, hogy sohasem fog ilyesmit tenni. Nem volt gyagyás, még ha Percy ezt tartotta is róla, messze nem volt az, amit Percy hülyének hívott, inkább elveszettnek tűnt. Állandóan maga köré pillogott, mintha nem tudná, hol is van, talán még azt se, hogy kicsoda. Az első gondolatom az volt, hogy úgy néz ki, mint valami fekete Sámson, azután, hogy Delila simára borotválta, és örökre kiszívott belőle minden spirituszt.

-- Halott közeledik! -- trombitálta Percy, a bilincsenél fogva rángatva maga után a medvetermetű embert, mintha tényleg azt képzelné, hogy akkor is meg tudja mozdítani, ha Coffey esetleg úgy döntene, hogy nincs kedve továbbmenni. Harry nem szólt, de zavartnak látszott. -- Halott emb...

-- Ebből elég! -- mondtam. Abban a cellában voltam, amelyet Coffeynek szántunk, a priccsen ültem.

Tudtam persze, hogy jön, azért voltam ott, hogy fogadjam és gondjaimba vegyem, de fogalmam sem volt a méreteiről, amíg meg nem láttam. Percy olyan pillantást vetett rám, amiben benne volt, hogy „itt mindenki tudja ám, milyen seggfej vagy” (kivéve természetesen ezt a nagy marhát, aki csak ahhoz ért, hogyan erőszakoljon és öljön meg kislányokat), de nem szólt semmit.

Megálltak hárman a cellaajtó előtt, amely félre volt húzva a sínen. Biccentettem Hánynék, aki azt kérdezte: -- Biztos, hogy odabent akarsz vele maradni, főnök? -- Ritkán hallottam idegesnek Harry Terwilligert; amikor ott állt mellettem hat-hét éve a lázadások idején, akkor sem remegett, pedig arról susmogtak, hogy néhány rabnak fegyvere is van -- de most kihallatszott a hangjából a nyugtalanság.

-- Lesz valamilyen problémám veled, nagyfiú? -- kérdeztem. Ültem a priccsen, és igyekeztem, hogy ne lássák és hallatsszák, milyen nyomorúságosan érzem magam: az a húgyúti fertőzés, amelyet korábban említettem, egyelőre nem volt olyan rossz, mint később, de azért meg kell mondanom, most sem volt egy tengerparti nyaralás.

Coffey lassan elfordította a fejét -- egyszer balra, egyszer jobbra, aztán vissza középre. Amikor megtalálta a tekintetemet, nem eresztette el többé.

Harry egyik kezében, egy kartonra csíptetve, ott volt Coffey személyi anyaga.

-- Add oda neki -- szóltam rá. -- Add a kezébe.

Megtette. A nagy mafla úgy vette át, mint egy holdkóros.

-- Most pedig add ide nekem, nagyfiú mondtam, és Coffey engedelmeskedett. A láncai csörögtek-zörögtek. Le kellett hajtania a fejét, hogy beléphessen a cellába.

Végignézttem rajta, főképp azért, hogy fölmérjem a magasságát, valóban akkora-e, nem valami érzékcsalódásról van-e szó. Tényleg akkora volt, kétméteres. A súlyát száznegyven kilóban adták meg, de azt hiszem, ez csak becslés volt; lehetett százhatvan, de akár százhetvenöt is. A hegek és különleges ismertetőjelek rovatában egyetlen szó: Számosak, Magnusson, az öreg házirab nehézkes nyomtatott betűivel.

Fölnéztem. Coffey kicsit arrébb csoszogott, és megláttam, hogy Harry ott áll a folyosón Delacroix cellája előtt -- ő volt az egyetlen rabunk, amikor Coffey megérkezett. Del kicsi, kopaszodó emberke volt, arcán annak a könyvelőnek a szorongásával, aki tudja, hogy hamarosan fölfedezik a sikkasztását. Szelídített egere a vállán ült.

Percy Wetmore behajolt a cella ajtaján, amely épp most lett John Coffey otthona, Méretre készült övéről leakasztotta hikoribunkóját, és a tenyerét csapkodta vele, olyasformán, mintha használni szeretné, én pedig egyszer csak nem tudtam elviselni, hogy ott van. Talán a szokatlan hőség volt az oka, talán az ágyékomat égető húgyúti fertőzés, amely miatt csaknem elviselhetetlenül viszketett mindenütt, ahol flanel alsóneműm hozzáért a bőrömhöz, talán az a tudat, hogy az állam odaküld nekem egy úgyszólván gyengeelméjű feketét kivégzésre, Percy pedig láthatólag szeretné előbb egy kicsit megdolgozni. Valószínűleg mindez együtt. Akárhogy is, egy kis ideig nem törődtem Wetmore politikai kapcsolataival.

-- Percy -- mondtam --, költözik a gyengélkedő.

-- Bill Dodge van szolgálatban abban a...

-- Tudom -- feleltem. -- Eredj, segíts neki.

-- Nem az én dolgom -- vitakozott. -- Nekem ezzel a nagy balfasszal van dolgom. -- Neheztelt a nagy emberekre. Nem volt annyira csontos, mint Harry Terwilliger, de termetre ugyanolyan alacsony. Afféle papírsúlyú, aki szeretet kötözködni, különösen, ha minden esélye megvan a győzelemre. Szörnyű büszke volt a hajára, örökösen azt babrálta.

-- Ezt a munkát elvégezted -- válaszoltam. Eredj a gyengélkedőbe.

Lebiggyedt az alsó ajka. Bill Dodge és emberei dobozokat, lepedőkötegeket, sőt ágyakat cipeltek; az egész gyengélkedő átköltözött egy új, favázas épületbe a börtön nyugati szárnyában. Kemény munka, sok emelgetés. Percy Wetmore egyáltalán nem óhajtott részt venni benne.

-- Éppen elég embere van -- erősködött.

-- Akkor menj oda főnökhelyettesnek -- mondtam megemelt hangon. Láttam, hogy Harry megrezzen, de nem érdekelt. Ha a kormányzó utasítja Moores igazgatót, hogy rúgjon ki, amiért nem a megfelelő helyen kekeckedtem, ugyan kit tesz a helyemre Hal Moores? Talán Percyt? Kész vicc. -- Nem érdekel, mit csinálsz, Percy, de innen tűnj el egy időre.

Egy pillanatig azt hittem, nem fog elmenni, és csakugyan zûr lesz, Coffey meg csak állt ott egész idő alatt, mint a világ legnagyobb lejárt órája. Azután Percy visszadugta a botját különleges övébe -- fene ostoba és hívságos holmi volt --, és elindult a folyosón. Nem emlékszem, ki ült az ügyeletes asztalánál aznap, úgy sejtem, valamelyik kisegítő, de Percynek nem tetszett, ahogy ránézett, mert odavakkantott:

-- Töröld le a vigyort a szaros képedről, mert én törölöm le -- miközben elment mellette. Kulcs csörgött, egy pillanatra betört a napfény a tornaudvar felől, azután Percy Wetmore eltűnt, legalábbis egy időre. Delacroix egere reszkető bajusszal ide-oda szaladgált a francia vállán.

-- Maradj nyugton, Mr. Jingles -- mondta Delacroix, és az egér megtorpant a bal vállán, mintha csak megértette volna. -- Legyél csak ilyen szép nyugodt és csöndes. -- A francia dallamos cajun [A XVIII. századi angol-francia háborúk elől Kanadából Louisianába menekült franciákat hívják cajunnek.] kiejtésével a csöndes olyan egzotikus idegenszerűséggel hangzott, hogy sönkös.

-- Feküdj le, Del -- mondtam kurtán. -- Pihenj. Te se üsd bele az orrod.

Tette, amit mondtam. Megerőszakolt egy fiatal lányt és megölte, azután elrejtette a hulláját a bérház mögött, amelyben a lány lakott, lelocsolta petróleummal, majd felgyújtotta, valamiért azt remélve, hogy ezzel eltüntetheti a bűnjelet. A tűz átterjedt az egész épületre, és még további hat ember halt meg, közöttük két gyermek. Ez volt az első alkalom, hogy Delacroix összeütközésbe került a törvénnyel, és most csupán egy szelíd, aggodalmas arcú, kopaszodó ember volt, akinek a haja lenőtt az inggallérjáig. Nemsokára bele kellett ülnie az Öreg Füstösbe, amely majd véget vet az életének, de az a valami, ami arra a szörnyű tette készítette, már elszállt belőle. Delacroix ott hevert a priccsén, és engedte, hogy kis társa cincogva futkározzon a kezén. Bizonyos értelemben ez volt a legrosszabb; az Öreg Füstös sohasem égette el azt a valamit, ami bennük volt, ahogy a manapság befecskendezett szerek sem altatják el. Kiürül a testből, átugrik valaki másba, és mi csak a hüvelyt ölhetjük meg, amely igazából már nem is él.

Visszafordultam az óriáshoz.

-- Ha szólok Harrynek, hogy vegye le rólad a láncokat, rendesen fogsz viselkedni?

Bólintott. Ez is olyan volt, mint a fejrázás: le, föl, vissza középre. A különös szemek engem néztek. Valahogy béke volt bennük, de nem az a fajta, amiben meg lehet bízni. Intettem Harrynek, aki bejött, és levette róla a láncokat. Most nem látszott rajta félelem, még akkor sem, amikor odatérdelt Coffey fatörzs lábszárai közé, hogy kinyissa a lábbilincset. Ez egy kicsit megnyugtató volt. Percy volt az, aki Harryt idegesítette, márpedig én megbíztam Harry ösztöneiben. Az E blokk minden állandó emberének ösztöneiben megbíztam, az egyetlen Percyt kivéve.

Egy kis beszédet szoktam tartani az újonnan érkezetteknek, de Coffeynél haboztam, mivel olyan abnormálisnak tűnt, és nem csak a méretei miatt.

Amikor Harry hátralépett (Coffey meg se moccant az egész bilincsoldási szertartás alatt, olyan békésen

ácsorgott, mint egy igásló), fölnéztem új ügyfelemre, megkocogtattam hüvelykujjammal az iratokat, és megkérdeztem:

-- Tudsz beszélni, nagyfiú?

-- Igen, uram, főnök, tudok beszélni -- válaszolta. Hangja mély és halk mennydörgés robaja volt. Frissen beállított traktormotorra emlékeztetett. Tulajdonképpen nem déli akcentussal beszélt, de, ahogy később megállapítottam, volt egyfajta délies szerkezete a beszédének. Mintha Délről származott volna, de nem déli családból. A beszédmodora nem vallott analfabétára, de művelt emberre sem. Ez is rejtély volt, mint annyi más vele kapcsolatban. Főképpen a szeme zavart: valami békés szórakozottság volt benne, mintha Coffey messzi-messzi lebegne.

-- A neved John Coffey.

-- Igen, uram, főnök, akár az ital, csak nem ugyanúgy írják. [A Coffey és a coffee (kávét) ejtése azonos.]

-- Szóval tudod, hogyan írják? Tudsz írni, olvasni?

-- Csak a saját nevemet, főnök -- válaszolta derűsen.

Felsóhajtottam, azután előadtam fogadóbeszédem rövidített változatát. Már eldöntöttem, hogy nem lesz vele semmi gond. Ebben tévedtem is meg nem is.

-- A nevem Paul Edgecombe -- mondtam.

-- Én vagyok az E blokk főnöke, a góré. Ha akarsz tőlem valamit, név szerint hívjál. Ha nem vagyok itt, akkor szólj ennek a másik embernek -- a neve Harry Terwilliger --, vagy hívd ide Mr. Stantont, esetleg Mr. Howellt. Megértetted?

Coffey bólintott.

-- Csak azt ne várd, hogy megkapod, amit akarsz, amíg el nem döntjük, szükséged van-e rá. Ez nem szálloda. Tudsz követni?

Ismét bólintott.

-- Ez egy nyugodt hely, nagyfiú, eltérően a börtön többi részétől. Itt csak Delacroix van és te. Nem kell dolgoznod, többnyire csak ülni fogsz. Lesz rá időd, hogy mindent átgondoljál. -- A többség szerint túl sok idő van rá, de én nem mondok ilyet. -- Éjszaka, ha mindenki rendesen viselkedik, rádiózunk. Szeretted a rádiót?

Bólintott, de bizonytalanul, mintha nem lenne biztos benne, mi az a rádió. Később rájöttem, hogy ebben van is valami igazság; Coffey felismerte a dolgokat, amikor újra látta őket, közben azonban megfélekezett róluk. Ismerte a képregénysorozatok figuráit, de csupán ködös emléke volt arról, hogy mi történt, amikor utoljára találkozott velük.

-- Ha jól viselkedsz, akkor mindig időben ehetsz, sohasem fogod látni a sötétzárkát a folyosó túlsó végében, nem kell viselned a hátul gombolós vászonkabátot. Délutánonként négytől hatig kimehetsz az udvarra, kivéve vasárnap, amikor a többi rab focizik ott. Vasárnap délután fogadhatod a látogatóidat, ha van valaki, aki látni akar. Van, Coffey?

Megrázta a fejét. -- Nincs senki, főnök -- válaszolta.

-- Hát akkor az ügyvédedet.

-- Azt hiszem, sose látom többet -- mondta. -- Kirendelték mellém. Nem gondolom, hogy eltalálna ide föl, a

hegyekbe.

Merőn ránéztem, nem tréfál-e, de nem úgy látszott. Tulajdonképpen nem is számítottam másra. A John Coffey-félek ügyében nemigen szoktak fellebbezni, különösen akkortájt; egy nap alatt lement a tárgyalás a bíróságon, azután a világ megfélekezett róluk, amíg az újság nem közölte, hogy egy bizonyos fickóba beleeresztettek egy kis áramot éjféltájt. De egy embert, akinek van felesége, gyermekei vagy barátai, akiket várhat vasárnap délután, könnyebb regulázni, már ha regulázásra van szükség. Itt nem kellett, és még jó, mert Coffey olyan istentelenül nagyra nőtt.

Kicsit fészkelődtem a priccsen, azután úgy döntöttem, talán valamivel jobban érezné magát az alfelem, ha fölállnék, ezért így is tettem. Coffey tiszteletteljesen hátrált előlem, a kezét összekulcsolta maga előtt.

-- Az ittléted, nagyfiú, lehet kellemes, vagy kellemetlen. Csak rajtad múlik. Én megmondom, te is megkönnyítheted, mert végső soron itt minden ugyanúgy szokott végződni. Azt fogod kapni, amit megérdemelsz. Van valami kérdésed?

-- Lefekvés után hagynak valamilyen világosságot? -- kérdezte azonnal, mintha alig várta volna a lehetőséget.

Csak pislogtam. Sok különös kérdést tettek föl már az újonnan jöttek az E blokkban -- egyszer még a feleségem melltartóméretére is rákérdeztek --, de ilyet még soha.

Coffey cseppet bizonytalanul mosolygott, mintha tudná, hogy bolondnak nézzük, de hát nem tehet róla.

-- Mert néha egy kicsit félek a sötétben -- mondta. -- Ha idegen helyen vagyok.

Végigmértem teljes hosszában, és különös módon megindultam. Tudják, az ilyenek is megindítják az embert, ha nem látjuk őket legrosszabb pillanataikban, amikor iszonyúságaikat kalapálják, mint démonok a kovácműhelyben.

-- Igen, itt egész éjjel jó világos van -- mondtam. -- A halálsoron mindig ég a villanyok fele este kilenctől reggel ötig. -- Azután észbe kaptam, fogalma sincs miről beszélek: nem tudhatta, mi a különbség a Mississippi sara és a halálsor között, így hát megmagyaráztam: A folyosón.

Megkönnyebbülten bólintott. Nem vagyok biztos benne, tudta-e, mi az a folyosó, de láthatta a dróthálójukban a kétszáz wattos körtéket.

Ekkor olyasmit tettem, amit fogollyal még sohasem: kezet nyújtottam neki. Ma se tudom, miért. Talán amiért megkérdezte a világítást. Harry Terwilliger pislogni kezdett, annyit mondhatok. Coffey meglepő gyöngédséggel fogta meg a kezemet, amely elveszett az övében, és ez volt minden. Újabb légy került a légyfogómba.

Kiléptem a cellából. Harry helyretolta a sínen az ajtót, és bezárta mindkét zárat. Coffey egy-két pillanatig még egy helyben ácsorgott, mintha nem tudná, mit tegyen most, azután leült a priccsére, összekulcsolta két óriási kezét a térdai között, és lehorgasztotta a fejét, mint aki szomorú vagy imádkozik. Mondott valamit különös, délies hangján. Tökéletes tisztasággal hallottam, és noha akkor még nem sokat tudtam arról, amit tett -- arról, akit etetünk és ellátunk, nem szabad túl sokat tudni addig, amíg el nem jön az ideje, hogy megfizessen érte --, mégis megborzongtam.

-- Nem tudtam segíteni, főnök -- mondta. Megpróbáltam visszatartani, de már túl késő volt.

3.

-- Még meg fog gyűlni Percyvel a bajod mondta Harry, amint végigmentünk a folyosón az irodám felé. Dean Stanton, aki utánam nagyjából harmadik a rangsorban -- ilyesmire igazából nem volt szükségünk, bár Percy Wetmore egy szempillantás alatt rendet rakott volna közöttünk --, az íróasztalomnál ült, és keltezte az aktákat, amire nekem sose jutott időm. Épphogy felnézett, amikor beléptünk, csak megbökte

szemüvegét a hüvelykujja begyével, és visszamerült a papírmunkába.

-- Azóta gyűlik a bajom azzal a bunkóval, amióta idejött -- mondtam. Óvatosan elhúztam a nadrágomat az ágyékomtól, és megrándultam. -- Hallottátok, mit ordibált, amikor behozta ezt az idióta bengát?

-- Hát hogyné -- felelte Harry. -- Tudod, hogy ott álltam.

-- Én a vécében voltam, de még ott is jól hallatszott -- mondta Dean. Maga elé húzott egy papírlapot, fölemelte a fénybe, így én is láthattam, hogy kávégyűrű van a gépelésen, azután bedobta a papírkosárba. -- „Halott ember közeledik.” Biztosan azokban a magazinokban olvasta, amiket annyira szeret.

Deannek valószínűleg igaza volt. Percy Wetmore szenvedélyes olvasója volt a Flottillá-nak, a Biká-nak és a Férfias kalandok-nak. Nyilván minden számban akadt egy börtönsztori, és Percy úgy falta ezeket, mint aki kutatásokat folytat. Mintha ki akarná találni, hogyan viselkedjek, és ezekből az újságokból akarna értesülésekhez jutni. Négy hónapja volt nálunk -- közvetlenül a fejszés gyilkos, Anthony Ray után érkezett --, és még egyetlen kivégzésen sem vett részt, noha egyet már végignézett a kapcsolószobából.

-- Mindenféle embert ismer -- mondta Harry. -- Kapcsolatai vannak. Megütöd a bokád, amiért kizavartad a blokkból, és még inkább megütöd a bokád, amiért azt vártad tőle, hogy dolgozzon.

-- Ilyesmit nem vártam tőle -- feleltem, és nem is vártam, csupán reméltem. Bill Dodge nem az a fajta ember, aki hagyja, hogy valaki csak álljon ott és méregesse a szemét. -- Pillanatnyilag jobban érdekel ez a bivaly srác. Vajon lesz vele gondunk?

Harry határozottan megrázta a fejét.

-- Békés volt, mint egy bárány odalent a Trapingus megyei bíróságon -- mondta Dean. Levette keret nélküli kis szemüvegét, és tisztogatni kezdte a zubbonyán. -- Persze több lánc volt rajta, mint amennyit Scrooge látott Marley szellemén, [Dickens Karácsonyi ének című történetében.] de azért szét tudott volna rúgni néhány mogyorót, ha éppen akarja. Jó nagy darab, mi?

-- Az -- helyesletem. -- Szörnyű nagy. -- Valószínűleg maximumra föl kell tuningolni az Öreg Füstöst, amikor megsütjük a seggét.

-- Te csak ne aggódj az Öreg Füstös miatt válaszoltam szórakozottan. -- Nagy emberből is kicsit csinál.

Dean megdörgölte az orrnyergét, ahol haragospiros folt jelezte a szemüveg helyét, és bólintott.

-- Ja -- mondta. -- Az biztos, hogy ebben van valami igazság.

-- Tudja valamelyikötök, honnan keveredett Teflonba? -- kérdeztem. -- Mert ott történt, igaz?

-- Aha -- bólintott Dean. -- Teflonban, odalent Trapingus megyében. Úgy tûnik, senki sem tudja, merre járt, mielőtt felbukkant és megtette volna, amit tett. Gyanítom, csak úgy csellengett. Ha igazán érdekel, bővebbet is megtudhatsz az újságokból a börtönkönyvtárban. Valószínűleg csak a jövő héten költöznek. -- Elvigyorodott. -- Akkor legalább azt is hallhatod, hogyan sipákol és nyivákol odafent a kis haverod.

-- Mindenképpen bekukkantok -- feleltem, és aznap délután, valamivel később, meg is tettem.

A börtönkönyvtár annak az épületnek a hátuljában volt, ahová eredetileg az autószerelőműhelyt tervezték. Megint kaszál egy nagyot valaki, gondoltam, de hát akkor volt a gazdasági válság, és megtartottam magamnak a véleményem -- ahogy hallgatnom kellett volna Percy miatt is, de néha az ember nem tudja befogni a száját. A szája sokszor nagyobb bajt hoz az emberre, mint a pöcse. Mindenesetre az autószerelő-műhelyből nem lett semmi; a következő tavaszon a börtön hatvan mérfölddel arrébb költözött a brightoni úton. Nyilván ez is egy simli. Megint kaszált valaki. Csak nem én voltam az.

Az igazgatóság új épületbe került az udvar keleti végében; a gyengélkedőt elköltöztették (hogy melyik bugrisnak jutott eszébe, hogy egy gyengélkedőt az emeletre vigyenek föl, az az élet rejtélyei közé tartozik); a könyvtárban még ott voltak a könyvek -- nem mintha valaha is sok lett volna belőlük --, de a bútorok nagy részét már elszállították. A deszkaburkolatú, régi épület, ahol elviselhetetlen volt a hőség, az A és a B blokk között szorongott. A két blokk végéit a könyvtár tőszomszédságába építették, amely így örökké enyhe vizeletszagban úszott. Valószínűleg ez volt a költözés egyetlen értelmes indoka. Maga a könyvtár L alakú volt, és nem sokkal nagyobb az irodámnál. Ventilátort kerestem, de valamennyit elvitték már. Lehetett vagy negyven fok, és amikor leültem, éreztem, hogy lüktet az ágyékom. Valahogy úgy, mint egy gennyes fog. Tudtam, ez hülyeség, tekintve a kérdéses területet, de csak ehhez tudom hasonlítani. Sokkal rosszabb volt vizelés alatt és után, amit közvetlenül azelőtt intéztem el, hogy átjöttem volna.

Rajtam kívül egy fickó tartózkodott odabent: ölében egy vadnyugati regénnyel, sapkáját a szemébe húzva egy Gibbons nevű cingár, öreg házirab szundikált a sarokban. Nem zavarta a hőség, sem a nyögések, puffadások és időnkénti káromkodások a főnti gyengélkedő felől (ahol legalább tíz fokkal melegebb lehetett, és remélhetőleg Percy Wetmore élvezte a dolgot). Én sem zavartattam magam, és befordultam az L rövidebbik szárába, ahol az újságokat tartották. Azt hittem, hogy annak ellenére, amit Dean mondott, azokat is elvitték a ventilátorokkal együtt. De nem így történt, és a Detterick ikrekről szóló híreket elég könnyen megtaláltam; a júniusi bűnesettől a júliusi bírósági tárgyalásig mindig címlapon szerepeltek. A dolgok akkortájt gyorsabban történtek.

Hamarosan megfeledeztem a hőségről, a főnti dübögésről, és az öreg Gibbon ziháló horkantásairól. Nem volt valami kellemes kapcsolatba hozni a röpködő szősi hajú, aranyosan mosolygó kilencéves kislányokat Coffey hatalmas, sötét testével, de nem lehetett nem tudomást venni róla. Tekintve Coffey méreteit, könnyű volt elképzelni, ahogy valósággal felfalja őket, mint egy óriás a mesében. Amit igazából tett, az még ennél is rosszabb volt, és Coffey szerencsésnek mondhatta magát, hogy nem lincselték meg ott rögtön a folyóparton. Már ha szerencsének tekintjük, hogy kivárhatja, amíg végigmehet a halálsoron, és beleülhet az Öreg Füstös ölébe.

4.

Gyapotkirályt az itt leírt események előtt hetven évvel megfosztották a trónjától, és többé nem uralkodott Délen, de a harmincas években egy ideig úgy látszott, mintha visszajönne. Gyapotültetvények már nem voltak, de államunk déli részén negyven-ötven gyapottermesztő gazdaság virágzott. Klaus Detterick volt az egyiknek a tulajdonosa. Az ötvenes évek mércéje szerint csak egy lépcsőfokkal állt magasabban a nincstelen szegényeknél, de a harmincas években jómódúnak számított, mivel majdnem minden hónap végén készpénzben tudta fizetni a számláit, és nem kellett kerülnie a bank elnökének pillantását, ha találkozott az utcán. A tanyaház tiszta volt és kényelmes. Tartott csirkéket is, és néhány marhát. Neki és feleségének három gyerekük volt: Howard, aki úgy tizenkét éves lehetett, és az ikerlányok, Cora és Kathe.

Abban az évben egy június eleji meleg estén a lányok kérték, hadd aludhassanak a ház mellett végigfutó üvegezett verandán, és szüleik meg is engedték nekik. Ritka öröm volt ez az ikreknek. Anyjuk kilenc óra tájt adott nekik jóéjt-pusztit, amikor az utolsó fénysugár is kihunyt az ég alján. Csak a koporsójukban látta őket viszont, amikor a temetkezési vállalkozó már eltüntette a legsúlyosabb sérüléseket.

A vidéki családok akkoriban korán feküdtek -- „miháncs sötét van az asztal alatt”, ahogy a saját anyám mondta néha --, és mélyen aludtak. Klaus, Marjorie és Howie Detterick bizonyosan mélyen aludt az ikrek elrablásának éjszakáján. Klaus egész biztosan fölébredt volna Bowsernek, a család nagy, öreg, keverék skót juhászának ugatására, de Bowser nem ugatott. Sem aznap éjjel, sem soha többé.

Klaus a hajnal első fényére fönt volt, hogy megfejeje a teheneket. A veranda a ház túloldalán volt, és Klausnak eszébe sem jutott, hogy benézzen a lányokhoz. Még amiatt sem aggódott, hogy Bowser nem csatlakozott hozzá azonnal. A kutya mélységesen megvetette a teheneket meg a csirkéket; rendszerint elbújt a csűr mögötti házába, amikor a házimunka kezdetét vette, és csak akkor jött elő, ha hívták, mégpedig erőlyesen.

Marjorie úgy tizenöt perccel azután jött le az emeletről, hogy férje felhúzta a bakancsát, és kitrappolt a csűrbe. Az asszony kávéfőzőt, és odatette a szalonnát sülni. Az illatok lecsalták Howie-t az eresztől.

megbújó szobájából, a lányok azonban nem kerültek elő a verandáról. Az asszony elküldte értük a fiút, miközben beleütötte a tojásokat a szalonna zsírjába. Klaus bizonyosan elküldi majd az ikreket, hogy hozzanak friss tojást, amint megreggeliztek. Csakhogy aznap reggel senki sem reggelizett a Detterick-házban. Howie fehér arccal jött vissza a verandáról, szeme, amely az előbb még alig látott az álmotól, most tágra nyílt.

-- Eltűntek -- mondta.

Marjorie elindult a veranda felé: először inkább bosszankodott, mint izgult. Későbbi elmondása szerint azt feltételezte, ha lehetett itt egyáltalán feltételezni valamit, hogy az ikrek elmentek egy kicsit sétálni és virágot szedni a pitymallati fényben. Vagy valami hasonló kislányos bolondságot vettek a fejükbe. Ám egy pillantásra megértette, miért sápadt el Howie.

Klausért kiáltott -- sikoltott --, férje pedig lélekszakadva rohant elő, bakancsát fehérre festette a tej, amely a nagy sietségben felrúgott rocskából ráömlött. Attól, amit a verandán látott, elgyengült volna a térde a legderekből szülőnek is. A takarókat, amelyeket a lányok magukra húztak volna, amikor az éjszakai harmat leszálltával hűvösebbre fordul az idő, az egyik sarokba dobták. A felső zsanérról letépett üvegajtó részegen lógott ki az udvarra. A veranda padlóján és a lépcsőn, a megnyomorított ajtó mögött, mindenütt vércsöppek piroslottak.

Marjorie könyörgött a férjének, hogy egyedül ne menjen a lányok után, és ha úgy érzi, mennie kell, legalább a fiát ne vigye magával, de mintha a falnak beszélt volna. A férfi fogta a golyós puskát, amelyet az előszobában tartott, magasan, hogy ne érhessek el apró kezek, Howie-nak pedig odaadta a 22-est, amelyet a fiú júliusi születésnapjára tartogattak. Azután elrohantak, ügyet sem vetve a sikoltozó, zokogó asszonyra, aki azt akarta tudni, mit fognak csinálni, ha egy csavargóbandával vagy a laduci börtöngazdaságból szökött gonosz niggerekkel találkoznak. Tudják, azt hiszem, itt a férfiaknak volt igazuk. A vér már nem folyt, de még ragadt, a színe pedig közelebb állt a valódi vöröshöz, mint ahhoz a gesztenyeszínhez, amilyen akkor szokott lenni, amikor megszárad. A gyermekrablás nem sokkal korábban történhetett. Klaus nyilvánvalóan úgy okoskodott, hogy még mindig van esélye a lányai megmentésére.

Egyikük sem remekelt a nyomkövetésben parasztok voltak, nem vadászok, és nem azért mentek mosómedve vagy szarvas után az erdőbe, amikor itt volt az évadja, mert szerettek vadászni, hanem mert ez volt a szokás. És a ház körüli földes tanyaudvaron hemzsegtak a megfeythetetlen nyomok. Apa és fia megkerülte a csűr, és csaknem azonnal rájöttek, hogy Bowser, aki nem volt harapós, de annál ugatósabb, miért nem riasztotta őket. Félig kilógott a csűr mögötti kutyaólból (amelynek ívelt bejárata fölött szép, nyomtatott betűkkel állt a neve -- láttam a fényképét az egyik újságban), és a feje csaknem teljesen körbe volt fordítva a nyakán. Hatalmas erejű lehetett az az ember, aki képes volt ezt megtenni egy ekkora állattal, mondta később az ügyész John Coffey tárgyalásán, majd hosszan, jelentősegteljesen nézett a hatalmas termetű vádlottra, aki szemlesütve ült a védőügyvéd mellett, vadonatúj, nyakig begombolt kincstári overallban. Klaus és Howie egy darab főtt kolbászt talált a kutya mellett. Az elmélet szerint amely, nem kétlem, megalapozott volt -- Coffey először összebarátkozott a kutyaival, és amikor Bowser nekilátott utolsó vacsorájának, egyetlen csuklómozdulattal kitörte az eb nyakát.

A csűr mögött kezdődött Detterickék északi legelője, ahová aznap egyetlen tehenet sem hajtottak ki. A hajnali harmatos fűben napnál világosabban látszottak egy férfi átlósan északnyugat felé vezető nyomai.

Klaus Detterick még abban a hisztériával határos állapotában is habozott, hogy kövesse-e. Nem mintha félt volna a férfitől, vagy férfiatól, akik elrabolták a lányait; attól tartott, hogy visszafelé, rossz irányba megy, holott minden másodperc számíthat.

Howie oldotta meg a kérdést, amikor egy sárga pamutfoszlányt vett le az ajtó melletti bokor ágáról. Klausnak megmutatták ugyanezt a rongyot, amikor a tanúk padján ült, és ő sírva ismerte föl benne Kathe lánya rövid pizsamanadrágjának egyik darabját. Húsz méterrel arrébb, egy borókabokor kinyúló ágán kifakult zöld vászoncafatot találtak, amely viszont Cora hálóingéből származott, amit akkor viselt, mikor a mama és papa jóéjt-puszt adott neki.

Detterickék, apa és fia csaknem futva indultak el, fegyverüket úgy tartva maguk előtt, mint katonák a golyózáporban. Ha bármin is csodálkozom, ami aznap történt, hát azon, hogy a fiú, aki kétségbeesetten loholt az apja után (sokszor fenyegette az a veszély, hogy teljesen lemarad), egyszer sem botlott meg, és egyetlen golyót sem eresztett Klaus Detterick hátába.

A tanyán volt telefon -- a szomszédok ebből is arra következtettek, hogy Detterickéknek jól megy, legalábbis a maguk szerény módján azokban a gyászos időkben --, és Marjorie felhívta az összes telefonos szomszédot, és elmesélte nekik a katasztrófát, amely úgy jött, mint derült égből a villámcsapás, tudván, hogy minden hívással újabb hullámokat kavart, mint mikor egymás után dobáljuk a kavicsokat egy csöndes tavacskába. Azután lebonyolította az utolsó hívást; fölemelte a kagylót, és föltette azt a kérdést, amely úgyszólván szlogennek számított a kézi kapcsolású telefonok korszakában, legalábbis az elmaradott Délen:

-- Halló, központ, vonalban van?

A központ vonalban volt, de egy pillanatig mukkanni sem tudott; a derék hölgyet teljesen elnémította a felindulás. Végül erőt vett magán: -- Igen, asszonyom, Mrs. Detterick, vonalban vagyok, ó, drága, szerelmemes Jézusom, imádkozom, hogy a kislányainak ne legyen semmi bajuk...

-- Azt megköszönöm -- mondta Marjorie. De mondja meg az Úrnak, hogy várjon addig, amíg maga kapcsolja nekem Teftonban a megyei seriff irodáját, rendben?

Trapingus megye seriffje borvirágos orrú öreg szivar volt, akkora potrohhal, mint egy kiskád, és ehhez olyan finom szálú üstöké volt, mint a fehér angyalhaj. Jól ismertem; sokszor feljött Cold Mountainba, hogy lássa, amint a „fiai”, ahogy nevezte őket, átjutnak a másvilágra. A kivégzések tanúi olyan székeken ülnek, mint amilyeneken valószínűleg önök is ültek már egyszer-kétszer temetésen vagy egyházközségi vacsorán, vagy bingózásnál (mi a magunkéit akkortájt a 44. sz. Misztikus Köteléktől kölcsönöztük), és valahányszor Homer Cribus seriff leereszkedett az egyikre, mindig vártam a bútor összeomlását jelző száraz reccsenést. Féltem ettől a naptól, egyúttal reménykedtem is benne, de soha nem következett be. Nem sokkal később -- legfőljebb egy nyárral azután lehetett, hogy a Detterick ikreket elrabolták -- szívrohamot kapott az irodájában, miközben állítólag éppen kefélt egy Daphne Shurtleff nevű, tizenhét éves fekete lányt. Sok pletyka szállongott erről, mivel a seriff mindig tüntetően mutogatta a feleségét és a hat fiát, főleg választás közeledtével; ezek voltak azok az idők, amikor, ha az ember indult valamilyen hivatalért, azt mondogatták neki: „légy baptista, vagy ne is próbálkozz”. Tudják, az emberek szeretik az álszenteket, mert magukat ismerik föl bennük; és mindig olyan jó érzés, ha rajtakapnak valakit letolt nadrágban, fölmeredő dákóval, és az illető nem mi vagyunk.

Az álszentséget leszámítva is alkalmatlan ember volt, az a fajta fickó, aki szívesen fényképezte magát valamelyik hölgy macskáját simogatva, amelyért valaki más -- például Rob McGee seriffhelyettes -- kockáztatta a kulccsonttörést, amikor fölmászott a fára Mici ciculi után.

McGee talán ha két percig hallgatta Marjorie Detterick dadogását, azután a szavába vágott, és föltett neki négy kérdést, gyorsan, kurtán, ahogy a képzett ökölvívó sorozza az ellenfél arcát apró ütésekkel, amelyek olyan kemények, hogy előbb serked ki a vér, és csak azután kezd el fájni. Amikor választ kapott rájuk, annyit mondott: -- Szólok Bobo Marchantnak. Neki vannak kutyái. Maga maradjon otthon, Detterick nagysága. Ha az ura és a fia hazajönnek, őket is marasztalja otthon. Legalábbis próbálja meg.

Az asszony férje és fia eközben három mérföldön át követte a rabló nyomát északnyugati irányba, de amikor az a nyílt mezőről bevitt egy fenyőerdőbe, elveszítették. Parasztok voltak, nem vadászok, ahogy már mondtam, és végül rájöttek, hogy egy állatot üldöztek. Útközben megtalálták Kathe sárga pizsamafelsőjét, meg egy újabb darabot Cora hálóingéből. Mindkettő csurom vér volt, és már sem Klaus, sem Howie nem siettek annyira, mint eleinte; addigra nyilván egyfajta jeges bizonyosság hűtötte le lázas reményeiket, és úgy szívárgott lefelé, ahogy a hideg víz szokott, amit húz lefelé a súlya.

Bementek a fák közé nyomokat keresni, de semmit sem találtak, elindultak egy másik irányba, hasonló

eredménnyel, azután egy harmadikba. Ez alkalommal legyező alakban szétfröccsent vért leltek egy tömjénfenyő tűlevelei között. Egy ideig arrafelé mentek, amerre a legyező csúcsa mutatott, aztán kezdtek előlről az egészet. Addigra kilenc óra volt, és mögöttük felharsant az emberek kiáltozása meg a kutyaugatás. Amíg Cribus seriff felhörpölgette első konyakos kávéját, Rob McGee összekürtölt egy rögtönzött különítményt, majd negyed óra múlva utolérte Klaus és Howie Dettencket, akik kétségbeesetten botladoztak az erdő szélén. Kisvártatva megint nekiindultak, Bobo kutyáinak vezetésével. McGee hagyta, hogy Klaus és Howie velük tartsanak -- nyilvánvalóan látta rajtuk, hogy akkor se mennének haza, ha rájuk parancsolna, akármennyire rettegnek is a kutatás végeredményétől --, de rábeszélte őket, hogy ürítsék ki fegyvereiket. A többiek is ezt tették, mondta McGee; így biztonságosabb. Nem árulta el nekik (és másnak sem), hogy Detterickék voltak az egyetlenek, akiktől el is kérte a történeteket. Apa és fia engedelmeskedtek: meg voltak zavarodva, és nem akartak mást, csak hogy mehessenek tovább, és legyen már vége ennek a lidércnyomásnak. Azzal, hogy sikerült elvennie Detterickéktől a löszert, Rob McGee valószínűleg megmentette John Coffey nyomorúságos életét.

A csaholó, vonító kutyák kétféldnyire növekedő fenyesen vezették őket keresztül, nagyjából északnyugati irányban. Azután kiértek a Trapingus folyóhoz, amely itt széles és lassú folyású, és erdős hegyeken át kanyarog délnyugatnak. Cray, Robinette meg Duplissey nevű családok laknak erre felé, akik még mindig maguk barkácsolják a mandolinjaikat, és sűrűn köpködik szántás közben szuvas fogait; ez az a sötét vidék, ahol a férfiak vasárnap reggel képesek megfogni a kígyót, vasárnap este pedig tulajdon lányaikkal dőlnek le vérnőző ölelésre. Ismerem ezeket a családokat; a legtöbbjük időről időre küld egy kis sütnivalót az Öreg Füstösnek. A különítmény tagjai látták, amint a folyó túloldalán a Nagy Déli Vasút szárnyvonalának vágányain megcsillan a júniusi nap. Egy mérfölddel arrébb, folyásirányban, tőlük jobbra vasúti híd haladt West Green szénmezőire felé.

Itt a fűben, az alacsonyabb bokrok között találtak egy nagy darabon letaposott foltot, amely olyan véres volt, hogy többen visszaszöktek az erdőbe, és viszontlátták a reggelijüket. Ugyanezen a véráztatta folton meglették azt, ami Cora hálójából még megmaradt, és Howie, aki addig csodálatosan tartotta magát, az apjának tántorodott, és majdnem elájult.

Ez volt az a hely, ahol Bobo Marchant kutyái aznap először és utoljára nem egyféle tartottak. Hatan voltak, két véreb, két vadászkutya és két terrier külsejű korcs, amiket Délen mosómedvő kutyáknak hívnak. Ezek északnyugatnak mentek volna a Trapingus folyásával ellenkezőleg, a többiek viszont a másik irányba, délkeletnek. A pórázok összegubancolódtak, és noha az újságok erről semmit sem írtak, el tudom képzelni, hogy zubogtak Bobóból a szörnyű cáromkodások, miközben a kezével -- amely kétségtelenül a legiskolázottabb testrésze volt -- megpróbálta szétbogarazni a szíjait. A magam idejében ismertem néhány kutyást, és az a tapasztalatom, hogy eléggé egy bordában szőtték őket.

Bobo kurta pórázra fogta ebeit, azután elhúzta Cora Detterick szakadt hálóját az orruk előtt, hogy emlékeztesse őket, mi a dolguk egy olyan napon, amikor a hőmérséklet már harmincöt fok fölé emelkedett, és muslincafelhők szálldosnak a csapat feje fölött. A mosómedvő kutyák megszagolták a rongyot, úgy döntöttek, hogy nem ellenkeznek a többiekkel, és vad csaholással valamennyien megindultak folyásirányba.

Alig tíz perc múlva az emberek megtorpantak, mert rádöbbenek, hogy valamit hallanak a kutyaugatáson túl. Inkább üvöltés volt, mint ugatás, olyan hang, amelyet egy kutya sohasem adna ki magából, még haláltusájában sem. Olyan hang volt, amelyet még semmilyen lénytől sem hallottak, de azonnal tudták, hogy embertől származik. Ezt mondták, és én hiszek nekik. Azt hiszem, én is fölismerném. Hallottam már embereket így üvölni, útban a villamosszék felé. Nem sokat -- a legtöbb esetben összeszedik magukat és némák, vagy viccelődnek, mintha osztálykirándulásra mennének --, de néhányat igen. Rendszerint azokat, akik hisznek a pokol létezésében, és tudják, hogy az várja őket a halálsor végén.

Bobo megint kurta pórázra fogta a kutyáit. Értékes jószágok voltak, nem óhajtotta elveszíteni őket valami pszichopata miatt, aki arra odább üvölt és makog. A többiek ismét betárazták fegyvereiket. Az az üvöltés valamennyiüket megborzongatta, hónuk alatt kiűtött a jéghideg verejték, és végigcsorgott az oldalukon. Amikor emberek így borzonganak, csak egy ügyes vezető képes rábírní őket, hogy továbbmenjenek, és McGee seriffhelyettes ügyes vezető volt. Az élre állt, és hetykén lépkedett (bár lefogadom, hogy akkor

nem érezte magát valami hetykének) egy égerliget felé, amely jobbra türemkedett ki az erdőből, miközben a többiek öt lépéssel lemaradva, idegesen botladoztak mögötte. Csak egyszer állt meg, amikor intett a legizmosabb emberének -- Sam Hollis volt a neve --, hogy maradjon Klaus Detterick mellett.

Az égerfaliget túlsó felén egy tisztás nyúlt el jobb felé az erdőbe. Baloldalt lágyan ereszkedő, hosszú lejtő vezetett a folyópartra. És ekkor az emberek mintha sóbálvánnyá váltak volna. Azt hiszem, sokért nem adták volna, ha nem látják azt, ami elébük tárult, és egyikük sem fogja elfelejteni -- olyasfajta lidércnyomás volt, amely ott lapul a jó és rendes élet leplei és díszletei, az egyházközségi vacsorák, a vidéki séták, a becsületes munka, a jóéjt-puszik mögött. Minden embernek van egy koponyája, és állítom, hogy minden életnek is van. Ezt látták meg a férfiak aznap -- a rémséges koponyát, amely néha kivigyorog a mosoly mögül.

A folyóparton kifakult, vérmocskos overallban ott ült a legnagyobb ember, akit valaha láttak: John Coffey. Szétterpedt ujjú, óriási lába meztelen volt. Fején fakó, vörös kendő, ugyanúgy megkötve, ahogy egy vidéki asszonynak a templomban. Bogarak röpködtek körülötte fekete felhőben. Mindkét karjának hajlatában egy-egy meztelen kislány. Szőke hajuk, amely valaha göndör és világos volt, mint a csorbóka virága, most vörös csíkosán tapadt a koponyájukhoz. A férfi, aki a karjában tartotta őket, ült, böngött az égre, mint egy bomlott agyú borjú, sötétbarna arcát könnyek áztatták, arca a fájdalom szörnyű görcsbe rándult. Csukladozva lélegzett, mellkasa addig dagadt, amíg overallja csatjai meg nem feszültek, akkor egy újabb vonítással kiengedte magából a rengeteg levegőt. Olyan gyakran olvashatni a lapokban, hogy „a gyilkos nem mutatott megbánást”, de ez nem az az eset volt. John Coffeyt összetörte, amit tett -- ő azonban élt. A lányok pedig nem. Ők a szó szoros értelmében voltak összetörve.

Senki sem tudta, mennyi ideig álltak ott, nézve az üvöltő férfit, aki viszont a vonatot bámulta a folyó nagy, sima lemezén túl, amint elrobog a síneken a Trapingust keresztező vasúti híd felé. Úgy rémlett, egy órája, egy örökkévalóság óta nézik, a vonat mégis alig halad valamit, akárha egy helyben száguldana, mint a gyerek, aki hisztérikusan toporzékol, a nap nem bújít felhő mögé, a kép nem tűnt el a szemük elől. Ott volt előttük, valóságosan, mint egy kutyaharapás. A fekete ember előre-hátra ringott; Cora és Kathe vele együtt hintáztak, mint két játék baba egy óriás karjában. A férfi hatalmas, meztelen izmai megfeszültek, ellazultak, megfeszültek, ellazultak, megfeszültek, ellazultak.

Klaus Detterick mozdult meg először. Ordítva rávetette magát a szörnyetegre, aki megerőszakolta és meggyilkolta a kislányait. Sam Hollis tudta a dolgát, meg is próbálta elvégezni, de nem ment. Tizenöt centivel nőtt magasabbra Klausnál, és legalább harminc kilóval nehezebb volt nála, ám Detterick egyszerűen lerázta magáról a karját, átrepült a tisztáson, és fejbe rúgta Coffeyt. Bakancsa, amelyen a rászáradt tej máris megsavanyodott a hőségben, egyenesen Coffey bal halántékát találta el, de úgy tűnt, hogy a megtámadott észre sem veszi. Csak ült ott, zokogva, ringatózva, átbámulva a folyón; meg lehetett volna mintázni róla a Kereszt igaz követőjét, amint valamilyen erdei pünkösdi prédikáció közben Gósen földjét bámulja -- ha nincs az a két hulla.

Négy ember kellett, hogy leszedje az őrjöngő gazdát John Coffeyről, és nem tudom, hányszor húzott be neki, mielőtt elvitték volna. De Coffey mintha nem is érezte volna: továbbra is bámult a folyón túlra, és zokogott. Ami Dettericket illeti, minden düh kipárolgott belőle, ahogy elvonszolták; mintha valami különös, erősítő áramlat futott volna át beléje a hatalmas fekete emberből (bocsássák meg, de még most is hajlamos vagyok az elektromosság köréből vett hasonlatokkal élni), és amikor megszakadt a kapcsolata ezzel az energiaforrással, elernyed, mint az áramütött. Térdeit szétvetve lerogyott a folyópartra, kezét az arcához szorította, és zokogott. Howie odaszaladt hozzá, és összeborultak.

Ketten őket tartották szemmel, a többiek fegyveres gyűrűt vontak a himbálózó, jajgató fekete köré, aki láthatólag még mindig nem ébredt a tudatára, hogy nincs egyedül. McGee odalépett eléje, egy darabig kínosan váltogatta a lábát, azután leguggolt.

-- Mистер -- mondta nyugodtan, mire Coffey tüstént elhallgatott. McGee belenézett a szemébe: véreres volt a sírástól. Még mindig potyogtak a könnyei, mintha valahol odabenn nyitva hagyták volna a csapot. Sírtak azok a szemek, mégis valahogy érzéketlenek, révetegek, nyugodtak voltak. Szerintem a legkülönösebb szempár volt, amelyet valaha láttam, és McGee ugyanezt érezte. -- Olyan volt, mint egy

állaté, amely még sohasem látott embert mondta egy riporternek a tárgyalás előtt.

-- Míster, hallasz engem? -- kérdezte McGee.

Coffey lassan bólintott. Még mindig ölelte a két borzalmas hajás babát; az ikrek álla a mellükre csuklott, az arcukat nem lehetett tisztán látni, ami egyike volt a kegyeknek, amelyeket Isten jónak látott arra a napra kiosztani.

-- Van neved? -- kérdezte tovább McGee.

-- John Coffey -- mondta az ember kásás, sírós hangon. -- Coffey, mint az ital, csak nem úgy írják.

McGee bólintott, azután Coffey overalljának duzzadó mellzsebére mutatott. Azt hitte, fegyver lapul ott -- nem mintha egy Coffey méretű embernek szüksége lenne fegyverre, ha netán súlyos sérüléseket akarna okozni. Mi van ott, John Coffey? Talán stukker? Egy pisztoly?

-- Nem, uram -- felelte Coffey öblös hangján, különös szeme pedig -- amelyet elborítottak a fájdalom könnyei, a könnyek mögött azonban réveteg és kísértetiesen nyugodt volt, mintha az igazi John Coffey valahol másutt lenne és egy másik tájat látna, ahol egyáltalán nem kell meggyilkolt kislányokkal foglalkozni -- nem engedte el McGee pillantását. -- Az csak egy kis ebéd.

-- Vagy úgy, egy kis ebéd, ugye? -- kérdezte McGee, mire Coffey bólintott, és azt mondta, igenis; a szeme könnyezett, az orrából lógott a takony. -- És hol kapják a magadfajták a kis ebédeket, John Coffey? -- Nyugalmat kényszerített magára, noha akkor már érezte a lányok szagát, és látta, hogyan szállnak le és nyálakodnak a legyek minden nedves folton. A hajuk volt a legrosszabb, mondta később -- és ez nem jelent meg semmiféle újságban; túlságosan borzalmasnak tartották. Nem, ezt a riportertől tudom, aki megírta a történetet. Később megkerestem, mert valóságos mániám lett John Coffey. McGee elmondta a riporternek, hogy az ikrek szőke haja nem volt többé szőke, hanem vörös. Vér folyt belőle az arcukra, mintha kontárul odamázolták volna, és az ember, még ha nem volt is orvos, láthatta, hogy azok a félelmetes karok csapták össze a két törékeny koponyát. Biztosan sírtak. Coffey meg azt akarta, hogy hagyják abba. Ha a lányoknak szerencsájuk volt, akkor ez még az erőszak előtt történt.

Az ilyen látvány megzavarja egy ember gondolatait, még ha annyira elszántan végzi is a munkáját, mint McGee seriffhelyettes. A zavart gondolkodás pedig hibákhoz vezet, esetleg további vérontáshoz. McGee mélyet lélegzett, hogy megnyugodjék, vagy legalább megpróbáljon megnyugodni.

-- Hát, uram, nem emlékszem pontosan, kutya legyek, ha emlékszem -- mondta Coffey könnyes hangon --, de csak egy kis ebéd, igen, szendvicsek meg, asszem, egy kis savanyú.

-- Vetnék rá egy pillantást magam is, ha nincs ellene kifogásod -- válaszolta McGee. Most ne mozogj, John Coffey. Ne tedd, fiam, mert annyi puska mered rád, hogy deréktól fölfelé eltűnsz, ha csak egy ujjadat is mozdítod.

Coffey átnézett a folyó fölött, és nem mozdult, McGee pedig óvatosan odanyúlt az overall mellzsebéhez, és kihúzott belőle egy újságpapírba göngyölt, madzaggal átkötött csomagot. A seriffhelyettes eltépte a zsineget, és széthajtogatta a papírt, bár úgyszólván biztosra vette, hogy azt a kis ebédet fogja látni, amit Coffey említett. Egy szalonnás-paradicsomos szendvics volt benne, meg egy lekváros bukta, továbbá némi savanyúság, külön becsomagolva egy vicclapból kitépett oldalba, amelynek poénjain John Coffey már sohasem fog nevetni. Kolbász nem volt. A kolbász Bowsemek jutott John Coffey kis ebédjéből.

McGee hátraadta az ebédet a válla fölött egy másik embernek, anélkül hogy levette volna a szemét Coffeyről. Így guggoltában túlságosan közel volt hozzá ahhoz, hogy egy másodpercre is másfelé nézhessen. A vissza;somagolt, rendesen átkötözött ebéd végül Bobo Marchantnál kötött ki, aki betette a hátizsákjába, ahol kutyaí elemőzsiáját tartotta (és nem lennék meglepve, ha néhány műcsalit is). Nem mutatták be bizonyítékként a bíróságon errefelé gyors az igazságszolgáltatás, de annyira azért nem, hogy egy szalonnás-paradicsomos szendvics kitarson odáig, noha a fényképeit azért mellékeltek.

-- Mi történt itt, John Coffey? -- kérdezte McGee halk, komoly hangon. -- Elmondanád nekem?

Coffey csaknem ugyanazt mondta McGeenek és a többieknek, mint nekem; ugyanezek voltak az ügyész utolsó szavai Coffey tárgyalásán.

-- Nem tudtam segíteni -- mondta John Coffey, karjában a megerőszakolt, meggyilkolt kislányok meztelen tetemével. Arcán ismét peregni kezdtek a könnyek. -- Megpróbáltam visszatartani, de már túl késő volt.

-- Fiam, le vagy tartóztatva gyilkosság gyanúja miatt -- mondta McGee, és John Coffey arcába köpött.

Az esküdtek negyvenöt perc alatt meghozták az ítéletet. Épp annyi idő alatt, ami egy gyors ebédhez kell. Nem tudom, hogy volt gyomruk hozzá.

5.

Azt hiszem, sejtik, hogy mindezt nem egyetlen forró októberi délutánon szedtem össze a bezárás előtt álló börtönkönyvtárban, Pomona narancsosládákba csomagolt régi újságkötegekből, de ahhoz eleget tudtam, hogy nehezen aludjak el aznap éjszaka. Amikor feleségem hajnali kettőkor fölébredt, és ott talált a konyhában ülve, amint írói iszom és otthon sodort Bugler cigit szívok, megkérdezte, mi a baj, és én hazudtam neki, ami csak néhányszor fordult elő házasságunk alatt. Azt mondtam, hogy ismét összetűztem Percy Wetmore-ral. Ez persze így is volt, de nem emiatt ücsörögtem a konyhában éjnek évadján. Rendszerint képes voltam bent hagyni Percyt az irodában. -- Hát felejtse el azt a rothadt almát, és gyere vissza az ágyba -- mondta. -- Tudok valamit, ami segít elaludni, és megkaphatsz mindent, amit akarsz.

-- Csábítóan hangzik, de azt hiszem, jobb, ha kihagyom -- feleltem. -- Egy kis gubanc van a vízvezetékemben, és nem akarom átragasztani rád.

Felvonta a szemöldökét. -- Még hogy vízvezeték -- zsémbelt. -- Az a gyanúm, hogy valami rossz repedszarkútól kaptad, amikor utoljára Baton Rouge-ban jártál. -- Sohasem jártam Baton Rouge-ban, sohasem volt dolgom repedszarkúakkal, és ezt mindketten tudtuk.

-- Ez csak egy jó kis húgyúti fertőzés -- válaszoltam. -- Az anyám azt szokta mondani, olyankor kapnak ilyet a fiúk, ha akkor pisilnek, amikor északról fúj a szél.

-- Az anyád egész nap otthon maradt, ha kiborította a sót -- vitatkozott a feleségem. -- Dr. Sadler...

-- Na nem -- szakítottam félbe, fölemelve a kezem. -- Ő csak szulfanilamidot hajlandó adni, amitől a hét végére majd telehányom az irodám négy sarkát. Ez szépen lefut magától; azt hiszem, legjobb, ha nem avatkozunk bele.

Megcsókolta a homlokomat a bal szemöldököm fölött, amitől mindig megbizsergek, és ezt Janice jól tudta.

-- Szegény kicsikém. Mintha nem lenne elég az a rémes Percy Wetmore. Rögtön gyere az ágyba.

Szót fogadtam, de előbb még kiléptem a hátsó verandára, hogy könnyítsék magamon (de előbb ellenőriztem a szélirányt megnedvesített hüvelykujjammal -- amit apró korunkban hallunk a szüléinktől, sosem felejthetünk el, bármilyen hülyén hangozzék is). A szabad ég alatti pisilés egyike a vidéki élet azon örömeinek, amelyről a költők ritkán emlékeznek meg, de aznap éjjel nem volt öröm; a vizeletem úgy perzselt, mint az égő petróleum. Mégis úgy rémített, hogy délután valamivel keservesebbnek éreztem, azt pedig tudtam, hogy két-három napja határozottan pocsékabb volt. Reménykedtem, hogy talán gyógyulok. Még sohasem volt remény kevésbé megalapozott. Senki sem tájékoztatott, hogy egy kis baci, amelyik fölmászik oda, ahol meleg és nedvesség van, egy-két napot pihen, mielőtt ismét támadna. Meglepődöm, ha tudom. De még inkább, ha azt is tudom, hogy tizenöt-húsz év múlva lesznek olyan pirulák, amelyek rekordidő alatt eltüntetik a fertőzést az ember szervezetéből, és noha kicsit émelyeg tőlük az ember gyomra vagy hasmenése van, ezek a bogycsók sohasem hánytatják meg, mint dr. Sadler szulfanilamidja.

De harminckettőben nem sokat tehetett az ember, csak várt, és megpróbált nem törődni azzal az érzéssel, hogy valaki petróleumot öntött a húgyvezetékébe, azután odatartott egy gyufát.

Elnyomtam a csikket, bementem a hálósobába, és végre elaludtam. Kislányokról álmodtam, akik félénken mosolyognak, és véres a hajuk.

6.

Másnap reggel rózsaszín cédulát találtam az íróasztalomon: az igazgató arra kért, ugorjak be az irodájába, mihelyt tehetem. Tudtam, miről van szó -- íratlan, de nagyon fontos szabályai vannak a játéknak, és én tegnap megszegtem őket --, így hát halogattam a dolgot, ameddig lehetett. Mint azt, hogy orvoshoz menjek a fertőzésemmel. Azt hiszem, ezt az „essünk túl rajta”-szemléletet egy kicsit túlértékelik. Mindenesetre nem siettem Moores igazgató irodájába. Inkább levettem gyapjú egyenruhám zakóját, a székeim támlájára akasztottam, azután bekapcsoltam a sarokban álló ventilátort, mert újabb forró nap kezdődött. Azután leültem, átfutottam Brutus Howell éjszakai jelentését. Semmi riasztó nem volt benne. Delacroix kicsit sírdogált villanyoltás után legtöbb éjszaka ezt csinálta, és abban egészen biztos vagyok, hogy sokkal inkább magát siratta, mint azokat, akiket ő süttött meg elevenen --, azután kivette Mr. Jinglest, az egeret abból a szivardobozból, amelyben lakott. Ez megnyugtatta Delt, és az éjszaka hátralevő részében aludt, mint egy csecsemő. Mr. Jingles valószínűleg a gazdája gyomrán töltötte az éjszakát, lába köré tekert farokkal, nem rebbenő szemmel. Olyan volt ez, mintha Isten elhatározta volna, hogy Delacroix-nak őrangyalra van szüksége, de bölcsességében úgy vélte, hogy a mi louisianai gyilkos barátunkhoz fogható patkány csupán egy egeret érdemel. Természetesen mindez nem volt benne Brutál jelentésében, de magam épp elégszer voltam éjszakás ahhoz, hogy olvassak a sorok között. Volt egy rövid följegyzés Coffeyről is: „Ébren feküdt, általában nyugodtan, talán sírt is egy keveset. Próbáltam beszélgetést kezdeményezni vele, de néhány odaröföntett válasza után föladtam. Talán Paulnak vagy Harrynek nagyobb szerencséje lesz.”

„Beszélgetést kezdeményezni”, valójában ez volt munkánk sarkalatos pontja. Akkor nem tudtam ezt, de ennek a különös, öreg komák a magaslatáról visszatekintve (azt hiszem, az öregkor minden szakasza különösnek tűnik annak számára, aki kénytelen átélni) már látom, hogy így volt, és arra is rájöttem, hogy akkor miért nem vettem észre: annyira fontos szerepet játszott a munkánkban, mint a lélegzés az életünkben. Az nem volt fontos, hogy a jövő-menő ideiglenes munkatársak tudjanak „beszélgetést kezdeményezni”, viszont nekem, Hánynek, Brutálnak és Deannek okvetlenül tudnunk kellett, és ez volt az egyik oka annak, hogy Percy Wetmore-t egy istencsapásnak tartottuk. A rabok gyűlölték, az örök gyűlölték, mindenki gyűlölte, kivéve a politikus ismerőseit, magát Percyt, és talán (de csak talán) az anyját. Olyan volt, mint egy adag fehér arzén az esküvői tortán, és azt hiszem, kezdettől fogva tudtam, egyszer még katasztrófát fog okozni. Bármikor bekövetkezhetett. Ami bennünket, többieket illet, kinevettük volna, aki azt mondja, hogy nem annyira az elítéltek börtönöreként, mint pszichiátereként hajtjuk a legnagyobb hasznot -- egyik énem még ma is szeretné lemosolyogni ezt az ötletet --, de tudtuk, hogy beszélgetést kell kezdeményeznünk, különben azok, akik az Öreg Füstössel kénytelenek szembenézni, esetleg megőrülnek.

Odaírtam Brutál jelentésének végére, hogy beszélnem kell John Coffeyval -- legalábbis meg kell próbálnom --, azután átnéztem Curtis Anderson igazgatóhelyettes följegyzését. Az állt benne, hogy igen rövid időn belül várja Edward Delacroix (rosszul írta, mert Eduárd Delacroix-nak hívták) ügyében az ítélet végrehajtására szóló utasítást. Ez az utasítás tartalmazza a kivégzés dátumát. A feljegyzésben Curtis meglehetősen bizonyossággal állította, hogy a kis francia valamivel mindenszentek előtt, sejtése szerint október 27-én indul el a halálsoron, és Curtis Anderson sejtései rendszerint megalapozottak voltak. De még azelőtt lesz egy új lakónk, név szerint William Wharton. „Az a fajta, akit problémás gyerekek szoktak nevezni -- írta Curtis hátrafelé dőlő, pedáns betűivel. -- Bolond, és büszke rá. Tavaly végigkóborolta az államot, és végül kihúzta a lutrit. Három embert ölt meg egy fegyveres rablótámadás során, köztük egy terhes asszonyt, a negyediket menekülés közben gyilkolta le. Egy közlekedési rendőrt. Csak egy apácát és egy vak embert hagyott életben. -- Ezen mosolyognom kellett. -- Tizenkilenc éves, a bal felső karjára a „Kölyök Billy” szavakat tetováltatta. Garantálhatom, hogy egyszer-kétszer orra kell dörgölnöd, de légy óvatos, ha megteszed. Ez az alak nem bánja. -- Ezt a mondatot kétszer aláhúzta, azután befejezte mondanivalóját: -- Az is lehet, hogy elfekvő lesz belőle. Éppen most fellebbez, és tény, hogy fiatalok.”

Egy örült kölyök, aki fellebbez, és feltehetőleg egy darabig itt fog lógni. Hát ez nagyszerű. Hirtelen elviselhetetlennek éreztem a forráságot. Nem halogathattam tovább a látogatást Moores igazgatónál.

Három igazgató alatt dolgoztam a Cold Mountainban töltött szolgálati időm alatt: Hal Moores volt az utolsó és a legjobb. Messze a legjobb: tisztességes, becsületes. Az igazat megvallva hiányzott belőle Curtis Anderson ösztönös bölcsessége, de éppen elég politikai intelligenciát szedett föl, hogy el tudja látni a munkáját azokban a nehéz években, és volt annyira tisztességes, hogy ne engedjen a hatalom csábításának. Nem emelkedhetett ennél magasabbra, de úgy látszott, ez a munka kielégítette. Akkortájt ötvennyolc-ötvenkilenc éves lehetett, és arca olyan mélyen barázdált volt, mint egy vérebé. Bobo Marchant valószínűleg otthonosan érezte volna magát a társaságában. Megöszült, a keze remegett valami hűdésféle következtében, de azért még erős volt. Tavaly, amikor a tornaúdvarton rátámadt egy rab egy ládadeszkából faragott doronggal, Moores megállta a helyét: megragadta a csirkefogó csuklóját, és akkorát csavart rajta, hogy a töredező csontok úgy ropogtak, mint gallyak a tűzön. A nyavalyás minden sérelmét elfelejtette, térdre esett a porban, és az anyja után kezdett sivalkodni. -- Én nem vagyok az anyád mondta Moores kiművelt déli hangján --, de ha az lennék, fölkapnám a szoknyámat, és ugyanonnan hugyoználak le, ahonnan kijöttél.

Amikor beléptem az irodájába, tápáskodni kezdett, de intettem, maradjon csak. Leültem az íróasztala előtti székbe, és a felesége iránt kezdtem érdeklődni, ami a mi világunkban nem úgy zajlik, mint maguknál. -- Hogy van a csinibabád? -- kérdeztem, mintha Melinda legfőljebb tizenhét nyarat látott volna, nem pedig hatvankettőt vagy hatvanhármát. Komolyan aggódtam érte -- olyan asszony volt, akit magam is tudtam volna szeretni, és feleségül is vettem volna, ha életvonalaink találkoznak --, de igazából Moorest akartam eltéríteni egy kicsit a mondanivalójától.

Mélyet sóhajtott. -- Nem valami jól, Paul. Egyáltalán nem jól.

-- Megint fáj a feje?

-- Ezen a héten csak egyszer fáj, de eddig ez volt a legrosszabb. Tegnapelőtt majdnem egész napra ágynak dőlt miatta. És most ez a gyengeség a jobb kezében. -- Fölemelte saját, májfoltos kezét. Egy-két pillanatig néztük, hogyan remeg az itatós fölött, majd visszaereszkedik. Merem állítani, szinte bármit megtett volna, hogy ne kelljen elmondania nekem, amit muszáj volt, és én is bármit megadtam volna, hogy ne halljam. Melinda fejfájásai tavasszal kezdődtek, és a doktor egész nyáron azt mondta, hogy „ideges feszültségből eredő migrén”, talán az okozza, hogy fél Hal közelgő nyugdíjaztatása miatt. Csakhogy mindketten alig várták már a nyugdíjba vonulást, és a feleségem is azt mondta, hogy a migrén nem az öregek, hanem a fiatalok betegsége; a migrénesek állapota Melinda Moores korában rendszerint javul, és nem rosszabbodik. És most itt volt ez a gyengeség a kézben. Nekem nem úgy tűnt, mintha ideges feszültség lenne; úgy hangzott, mint egy rohadt agyvérzés.

-- Dr. Haverstorm azt akarja, hogy menjen be az indianolai kórházba -- folytatta Moores. -- El kell végezni néhány vizsgálatot. Koponyaröntgen, azt mondta. Isten tudja, mit még.

Az asszony halálra rémült. -- Elhallgatott, majd folytatta. -- Az igazat megvallva, én is.

-- Igen, de látod, hogy van -- érveltem. -- Ne várjatok. Ha olyasvalamiről van szó, amit a röntgen kimutat, akkor talán meg is tudják gyógyítani.

-- Igen -- helyeselt, és ekkor egy pillanatra amennyire emlékszem, beszélgetésünk során ez volt az egyetlen alkalom -- találkozott a tekintetünk. Olyan tökéletes megértés alakult ki közöttünk, amelynek nem volt szüksége szavakra. Igen, lehet agyvérzés. De az is lehet, hogy rák növekszik Melinda agyában, és ha így van, akkor az indianolai doktoroknak úgyszólván semmi esélyük. Ne feledjék, ez harminckettőben volt, amikor még a húgyúti fertőzéshez hasonló egyszerű dolgokat is vagy a bűzlő szulfanilamiddel kezelték, vagy az ember szenvedett és várt.

-- Köszönöm együttérzésedet, Paul. Most pedig beszéljünk Percy Wetmore-ról. Felnyögtem, és eltakartam a szemem.

-- Ma reggel telefonáltak a városból mondta higgadtan az igazgató. -- Meglehetősen dühös hívás volt, gondolom, el tudod képzelni. Paul, a kormányzóéknál az asszony viseli a nadrágot. És a kormányzónénak van egy testvére, akinek van egy fia. Ez a fiú Percy Wetmore. Percy tegnap este fölhívta a papáját, és Percy papája fölhívta Percy nagynénjét. Muszáj tovább részleteznem?

-- Nem -- válaszoltam. -- Percy beköpött. Éppen úgy, mint amikor az osztály nyúlbelája beköpi a tanító bácsinak, hogy Jancsi és Juliska smacizott az öltözőben.

-- Ja -- helyeselt Moores --, körülbelül erről van szó.

-- Tudod, mi történt Percy és Delacroix között, amikor behozták a franciát? -- kérdeztem. -- Percy és az ő rohadt hikoribunkója!

-- Igen, de...

-- És tudod, hogy néha végighúzza a rácsokon, merő gonoszságból? Alávaló ember, és hülye is, és nem tudom, hogy meddig bírom még elviselni. Ez az igazság.

Öt éve ismertük egymást. Hosszú idő ez munkatársak között, különösen, ha az is hozzátartozik a munkához, hogy az életet átváltoztassuk halálra. Ezzel azt akarom mondani, hogy Moores megértette, mire célzok. Nem mintha otthagyhattam volna a munkahelyemet; a gazdasági válság úgy ólálkodott a börtön falai körül, mint egy veszedelmes bűnöző, akit még mi sem tudunk bekasztlizni. Nálam külön emberek kerültek utcára. Szerencsés voltam, és ezt tudtam is: a gyerekek megnöttek, és két éve a jelzőlog mázsás tömbje is lekerült a vállamról. De az embernek ennie kell, és ennie kell a feleségének is. Továbbá szokásunk volt elküldeni a lányunknak és vejünknek húsz dollárt, valahányszor megengedhettük magunknak (néha akkor is, ha nem, amikor Jane különösen kétségbeesett leveleket írt). Vejünk munkanélküli gimnáziumi tanár volt, és ha ezt se nevezhetjük kétségbeejtőnek azokban az időkben, akkor nem is tudom, mit lehet. Hát nem, az ember nem hagyhatott ott egy olyan rendszeres fizetéssel járó munkát, mint az enyém... legalábbis hideg fejjel nem. De az én fejem azon az őszön nem volt hideg. A kinti hőmérséklet nem illett az évszakhoz, a fertőzés ott kúszott-mászott bennem, amitől még inkább melegem lett. Ilyen állapotban az ember ökle néha magától is nekilendül, és ha véletlenül egy olyan protekciós alakot talál el, mint Percy Wetmore, akkor a legjobb tovább püfölni az illetőt, mivel úgyszólván visszaút.

-- Hagyd a fenébe -- mondta halkan Moores. -- Azért hívtalak ide, hogy elmondjam. Megbízható forrásból tudom -- egyenesen attól, aki ma reggel fölhívott --, hogy Percy megpályázott egy állást Briarban, és meg is fogja kapni.

-- Briar -- hümmögtem. Ez Briar Ridge volt, a két állami kórház egyike. -- Mit csinál ez a kölyök? Körbekirándulja az állami munkahelyeket?

-- Adminisztratív beosztás. Jobban fizetik, és papírokat tologathat ahelyett, hogy ágyakat tologatna a tűző napon -- nézett rám ferde mosollyal. -- Tudod, Paul, már akkor megszabadulhattál volna tőle, amikor a Főnök elment, ha nem a kapcsolószobába teszed Van Hayjel.

Egy pillanatra olyan különösnek tűnt, amit mondott, hogy nem is értettem, miről beszél. Lehet, hogy nem is akartam érteni.

-- Hová tehettem volna? -- kérdeztem. Krisztusom, hisz azt is alig tudja, mit csináljon a blokkban! De hogy még be is tegyem az aktív kivégzőcsoportba... -- Nem fejeztem be. Nem bírtam befejezni. Számát se tudtam, mennyi gikszer lehetett volna belőle.

-- De azt azért jól tennéd, ha beosztanád Delacroix kivégzésekor. Legalábbis ha meg akarsz szabadulni tőle.

Tátott szájjal bámultam rá. Végül össze tudtam csukni annyira, hogy képes legyek beszélni.

-- Miről beszélsz? Hogy közelről érezhesse, milyen szaga van a fickó fővő tojásainak?

Moore vállat vont. A hangja, amely úgy ellágyult, amikor a feleségéről beszélt, most megkeményedett.

-- Delacroix tojásai mindenképp megfőnek, akár benne van Wetmore a csoportban, akár nincs -- mondta.

-- Egyetértesz?

-- Igen, de Wetmore elcseszhet valamit. Az a helyzet, Hal, hogy szinte biztosan elcsesz majd valamit. Kábé harminc tanú és Louisiana összes firkásza előtt.

-- Te és Brutus Howell majd vigyáztok, hogy ne csesszen el semmit -- mondta Moore. -- És ha mégis, akkor az belekerül a személyi anyagába, és ott lesz még azután is, amikor már nem lesz állami protekciója. Érted?

Értettem. Émelyegtem és féltem, de értettem.

-- Talán ki akarja várni Coffeyt, de ha szerencsénk van, beéri Delacroix-val. Te csak gondoskodj róla, hogy ott legyen.

Azt terveztem, hogy megint a kapcsolószobába teszem Percyt, azután le az alagútba, hogy fegyverrel kísérelje a hordagyat, amelyen Delacroix-t viszik a hullaszállító kocsihoz a börtönnel szemben az út túloldalára, de most gondolkodás nélkül az összes tervemet ejtettem. Bólintottam. Tudtam, hogy hazardírozok, de nem érdekelt. Ha megszabadulhatok Percy Wetmore-tól, akár az ördög orrát is megpöccintem. Részt vehet a kivégzésen, helyére illesztheti a fémsapkát, átnézhet a hálón, mondhatja Van Haynek, hogy kettes kapcsolat; figyelheti, hogy lovagolja meg a kis francia a villámot, amelyet ő, Percy Wetmore eresztett belé. Hadd legyen meg az az undok kis izgalma, ha neki ezt jelenti az államilag engedélyezett gyilkosság. Hadd menjen Briar Ridge-be, ahol meglesz a saját irodája és hozzá a ventilátor, ami lehűtse. És ha a nénikéje férje kibukik a hivatalából a következő választásokon, és Percynek rá kell jönnie, miféle munkák vannak még a kemény, napégette világban, ahol nem minden rossziút zárnak rácsok mögé, és az embernek néha beverik a fejét, hát annál jobb.

-Rendben -- mondtam, és fölálltam. Beosztom Delacroix-hoz. Addig pedig békén hagyom.

-- Helyes -- mondta az igazgató, és ő is fölállt. -- Mellesleg, hogy van a te problémád? Diszkréten az ágyékom irányába bökött.

-- Mintha javult volna egy kicsit.

-- Hát az jó. -- Az ajtóhoz kísért. -- Mellesleg milyen ez a Coffey? Lesz vele baj?

-- Nem hinném -- válaszoltam. -- Eddig olyan nyugis, mint egy döglött kakas. Különös fickó -- a szeme különös --, de nyugodt. Azért figyeljük. Emiatt ne aggódj.

-- Tudod, ugye, hogy mit művelt.

-- Persze.

Kínézett a külső irodába, ahol az öreg Miss Hannah ült, és csépelte az Underwoodját, ahogy az utolsó jégkorszak óta tette. Boldog voltam, hogy távozhatok. Mindent összevéve, könnyen megúsztam. Végül is jó volt tudni, hogy túlélhetem Percyt.

-- Egy kocsiderék csókot Melindának mondtam. -- És ne gondold rögtön a legrosszabbra. Valószínűleg kiderül majd, hogy csak egy kis migrén.

-- Egész biztos -- mondta egy elgyötört pillantás kíséretében, és mosolyra húzódott az ajka. Fenemód kísértetiesnek tűnt.

Visszamentem az E blokkba, hogy elkezdjem az újabb napot. Jelentéseket kellett elolvasni és megírni, padlót fölmosni, ételt osztani, jövő heti szolgálati beosztást csinálni, ezer apró részletnek utánanézni. De mindenekelőtt várni kellett; a börtönben mindig sokat kell várni, olyan sokat, hogy soha sincs vége. Várni, hogy Delacroix elinduljon a halálsoron, várni, hogy megérkezzen William Wharton a biggyedt szájával, karján a „Kölyök Billy” tetoválással, főleg pedig várni, hogy Percy Wetmore távozzék az életemből.

7.

Delacroix egere egyike volt Isten rejtélyeinek. Az előtt a nyár előtt sohasem láttam egyet se az E blokkban, és nem láttam az után az ősz után sem, amikor Delacroix távozott körünkből egy forró, mennydörgéses október éjszakán, olyan elmondhatatlan módon, hogy úgy kell kényszerítenem magamat az emlékezésre. Delacroix azt állította, hogy ő idomította be azt az egeret, amely Gözhajó Vili néven kezdte közöttünk az életét, de szerintem fordítva történt. Dean Stantonnak is ez a véleménye, meg Brutálnak is. Mindketten ott voltak azon az éjszakán, amikor az egér először fölbukkant, és ahogy Brutál mondta: -- Az a jószág már akkor is félig szelíd volt, és kétszer olyan okos, mint az a cajun, aki azt gondolta, hogy ő a gazda.

Deannel az irodámban voltunk, átnéztük az előző évi nyilvántartást, hogy megírhatjuk a köszönőlevelet öt kivégzés tanúinak, és a köszönőlevelek köszönőleveleit másik hatnak '29-ig visszamenőleg. Alapvetően egyetlenegy dolgot akartunk tudni: elégedettek voltak-e szolgáltatásainkkal? Tudom, hogy furcsán hangzik, de ez fontos szempont. Adófizetőként az ügyfeleink voltak, noha nagyon furcsa ügyfelek. Azt a férfit vagy nőt, aki éjjélkor odajön, hogy meghalni lásson valakit, valami nyomós ok, különleges szükséglet hajtja, és amennyiben a kivégzés megfelelő büntetés, akkor ezt a szükségletet ki kell elégíteni. Lidércnyomásaik voltak. A kivégzés célja, hogy megmutassa: vége a lidércnyomásnak. Talán még sikerül is. Néha.

-- Hé! -- szólalt meg odakint Brutál, aki a folyosó végén az íróasztalnál ült. -- Hé, ti! Gyertek ki!

Deannel egyformán riadt arccal néztünk egymásra, azt gondoltuk, történt valami az oklahomai indiánnal (Arién Bitterbuck volt a neve, de mi csak Főnöknek hívtuk, Harry Terwilliger pedig Kecskesajt Főnöknek, mert szerinte pontosan olyan szaga volt), vagy azzal a fickóval, akit Elnöknek neveztünk el. De Brutál ekkor nevetni kezdett, mi pedig kisiettünk, hogy megnézzük, mi történt. Az E blokkban a nevetés majdnem olyan furcsán vette ki magát, mint egy templomban.

Az öreg Tütü, a házirab, aki akkortájt a kajáskocsival szaladgált, éppen ott volt egy taliga finomsággal, és Brutál bespejzolt a hosszú éjszakára: három szendvicset, két üveg szódavizet és néhány sutit. Meg egy rakomány krupplisalátát, amit Tütü kétségtelenül a börtönkonyháról újított, ahová elvileg tilos volt belépnie. Brutál előtt ott feküdt a nyitott börtönnapló, kész csoda, hogy még semmivel sem öntötte le. Persze, csak most látott neki a vacsorájának.

-- Mi van? -- kérdezte Dean. -- Mi az?

-- A törvényhozás végre kinyitotta a bukszáját, hogy erre az évre felvehessünk még egy személyt -- válaszolta még mindig nevetve Brutál. -- Lessetek oda.

Mutatta, és mi megláttuk az egeret. Én is nevetni kezdtem, Dean csatlakozott hozzánk. Nem lehetett nem nevetni, mert az egér pontosan úgy nézett ki, mint egy őr, aki éppen a szokásos negyedórás ellenőrzést végzi: egy apró, bundás őr, aki utánanéz, nem próbál-e valaki megszökni vagy öngyilkosságot elkövetni.

Megiramodott felénk a halálsoron, majd jobbra-balra forgatta a fejét, mintha a cellákat ellenőrizné, azután szaladt tovább. Hallottuk, hogy két bentlakónk a kiáltozás és nevetés ellenére is tovább hortyog, ami valahogy még különösebbé tette a dolgot.

Teljesen közönséges szürkésbarna egér volt, nem számítva, hogy belesett a cellákba. Egykét zárkába

még be is ment, függén besurranva a rácsok között -- ezt a tudományát bizonyára sok régi és mostani bentlakóknak megirigyelte volna. Csak persze a rabok kizárólag kifelé óhajtottak volna surranni.

Az egér egyik foglalt cellába sem ment be, csak az üreszekbe. Végül majdnem odaért hozzánk. Azt vártam, hogy megfordul, de nem tette. Egyáltalán nem látszott rajta, hogy félne tőlünk.

-- Nem normális dolog, hogy egy egér így odajöjjön az emberekhez -- mondta Dean kicsit idegesen. -- Lehet, hogy veszett.

-- Krisztusom! -- mondta Brutál egy falat marhahúsos szendvicsen át. -- A nagy egérszakértő. Egérember. Látnod talán, hogy habzik a szája, Egérember?

-- Egyáltalán nem is látom a száját -- válaszolta Dean, és ezen ismét jót nevettünk. Én sem láttam az állat száját, viszont láttam a szeme két sötét pöttyét, de nem volt abban sem örület, sem veszethez. Kíváncsinak és értelmesnek tűnt. Adtam át embereket a halálnak embereket, akiknek állítólag halhatatlan lelkük van --, akik ostobábbnak látszottak ennél az egérnél.

Végigfutott a halálsoron, amíg oda nem ért alig egy méternyire az ügyeletes asztalához, mely nem valami díszes darab volt, mint esetleg képzelnék, csak egy olyasféle asztal, mint a tanároké a gimnáziumokban. Ott megállt, a farkát a lábai köré kanyarította, olyan pedánsán, ahogy egy öreg hölgy igazítja el a szoknyáját.

Azonnal abbahagytam a nevetést, és hirtelen kilelt a hideg. Szeretném mondani, hogy nem tudom, miért éreztem így -- senki sem szeret olyasmivel előhozakodni, amitől nevetségesnek tűnik --, de persze tudtam, és ha elmondhatom a többi dologról az igazságot, akkor, úgy hiszem, itt is megtehetem. Egy pillanatra úgy rémlett, hogy az az egér egyáltalán nem ő, hanem újabb elítélt a halálsoron, akit vétkesnek találtak és elítéltek, mégis vitézül bámul föl az asztalra, ami mérföld magasnak tűnhet a szemében (ahogy Isten ítélőszéke kétségtelenül ilyenek fog tűnni mindnyájunknak egy napon), és az asztal mögött a harsogó, kék ruhás óriásokra. Óriásokra, akik légpuskával lövöldözték, seprűvel csapkodták a fajtáját, vagy csapdát állítottak nekik, amely eltörte az egerek gerincét, miközben óvatosan átosontak a VICTOR szón, hogy elmajszolják az apró rézlapra tett sajtot.

Az ügyeletes asztala mellett nem volt söprű, de ott állt egy kerek vödör, benne a felmosófával, amely a facsaróba volt rakva, mivel röviddel azelőtt, hogy leültünk volna Deannel átnézni a/ nyilvántartást, feltöröltem a zöld linóleumot és mind a hat cellát. Láttam Deanen, hogy föl akarja ragadni a felmosófát. Megérintettem a csuklóját, éppen akkor, amikor az ő ujjai hozzáérték a vékony rúdhoz. -- Hagyd mondtam.

Vállat vont, és visszahúzta a kezét. Az volt az érzésem, hogy ő sem akarta agyoncsapni.

Brutál letört egy csücsköt marhahúsos szendvicséből, és két ujjá közé csippentve kitartotta az asztal elé. Úgy tűnt, az egér még élénkebb érdeklődéssel bámul föl rá, mintha pontosan tudná, mi az. Valószínűleg tudta is; láttam, hogyan remegett a bajusza, mikor összeráncolta az orrát.

-- Jaj, Brutál, ne! -- kiáltotta Dean, azután rám nézett. -- Ne hagyd, Paul! Ha megeteti ezt a nyavalyást, akár kitehetjük az „Isten hozta” táblát minden négy lábúknak.

-- Csak kíváncsi vagyok, mit fog csinálni -- válaszolta Brutál. -- Afféle tudományos érdeklődés. -- Rám nézett, mert bármilyen csekély mértékben térünk is el a rendtartástól, én voltam a főnök. Átgondoltam a dolgot, és vállat vontam, mintha nem számítana. Igazság szerint én is kíváncsi voltam, mit csinál az egér.

Persze hogy megette. Végül is gazdasági válság volt. De a mód, ahogy ette, egyszerűen elbűvölt bennünket. Odament a szendvicsdarabkához, körbeszimatolta, azután leült vele szemben, mint egy kutya, megragadta és szétszedte a kenyeret, hogy a húshoz jusson. Megfontoltan és tudatosan cselekedett, mint egy ember, aki egy jó kis sültet eszik a kedvenc éttermében. Sohasem láttam még állatot így enni, még a jól idomított kutyák között sem. Míg evett, nem vette le rólunk a szemét.

-- Vagy nagyon okos, vagy pokolian éhes egér -- szólalt meg egy új hang. Bitterbuck volt az. Fölébredt, és most ott állt cellája rácsánál, semmi sem volt rajta egy trottyos sorton kívül. Jobb keze mutató- és gyűrűsujja közül maga sodorta cigaretta meredezett, vasszürke haja két farkocsban lógott a vállára, amely valamikor izmos volt, de mostanra elpuhult.

-- Van valami indián bölcsesség az egerekről, Főnök? -- kérdezte Brutál, figyelve a táplálkozó egeret. Egyszerűen lenyűgözött bennünket, amilyen pedánsán fogta a mellső lábaival a konzervhúst, és időnként megforgatta vagy szemügyre vette, mintegy csodálattal és elismeréssel.

-- Nem -- felelte Bitterbuck. -- Ismertem egy harcost valaha, aki azt állította, hogy egérbőrből van a kesztyűje, de nem hittem el neki. Azután fölnevetett, mintha tréfa lenne az egész, és hátat fordított nekünk. Hallottuk, hogy a prices megreccsen, ahogy ismét lefeküdt.

Úgy látszott, az egérnek ez volt a jeladás a távozásra. Végzett a mancsában szorongatott étellel, megszimatolta, ami ottmaradt (főként kenyér volt, beleszívódott sárga mustárral), majd visszanézett ránk, mintha meg akarná jegyezni az arcunkat, hátha megint találkozunk. Azután megfordult és elfutott, ugyanúgy, ahogy jött, de ez alkalommal nem állt le megvizsgálni a cellákat. Iszkolása annyira emlékeztetett az Alice Csodaországban Fehér Nyulára, hogy elmosolyodtam. A sötétzárka ajtajánál sem állt meg, csak eltűnt alatta. A sötétzárkának párnázott falai voltak, olyan embereknek, akiknek egy kicsit meglágyult az agyuk. Amikor nem kellett rendeltetészerűen használni, a takarítóeszközöket tároltuk benne, meg néhány könyvet (főleg Clarence Mulford westernjeit, de egy kizárólag különleges alkalmakra kikölcsönözhető, gazdagon illusztrált mesét is, amelyben Popeye, Bluto, sőt a hamburgerzabáló Wimpy felváltva dugja Olivíát). Egyéb holmik is voltak ott, például pasztellkréták, amelyeknek Delacroix nagy hasznát vette később. Nem mintha akkor ő lett volna a gondunk; ne feledjék, ez korábban történt. A sötétzárkában volt az a zubbony is, amelyet senki sem akar viselni: fehér, duplán varrott vászonból készült, és a gombok, csatok és szíjak mind a hátulján voltak. Valamennyien tudtuk, hogy kell egy problémás gyermeket villámgyorsan belepakolni. A mi elveszett fiaink nem túl gyakran erőszakoskodtak, de ha mégis, akkor, öreg, bizony nem lehetett arra várni, hogy maguktól rendeződjenek a dolgok.

Brutál belenyúlt a térde fölötti asztalfiókba, és elővette a nagy, bőrkötésű könyvet, amelynek fedelébe az aranyozott LÁTOGATÓK szót préselték. Ez a könyv rendszerint csak hevert a fiókban. Amikor egy rab látogatót kapott hacsak nem ügyvéd vagy lelkész volt az illető --, átment a kantin mellé, az erre a célra fenntartott szobába, amelyet Árkádnak hívtunk. Nem tudom, miért.

-- Mi a francot csinálsz? -- kérdezte szemüvege fölött átkukucskálva Dean Stanton, ahogy Brutál kinyitotta a könyvet, és átlapozta az elmúlt évek látogatóit, akik ma már halott emberekhez jöttek.

-- A szabályzat 19. pontját alkalmazom válaszolta Brutál, aki megtalálta a megfelelő oldalt. Fogta a ceruzát, megnyalta a hegyét undok szokás volt, de nem tudott föl hagyni vele --, és nekiveselkedett az írásnak. A 19. pont szerint az E blokk minden látogatójának rendelkeznie kell egy sárga engedéllyel, és kivétel nélkül valamennyit be kell jegyezni a könyvbe.

-- Ez megbolondult -- fordult felém Dean.

-- Ugyan nem mutatta meg a pakszusát, de ez alkalommal eltekintek tőle -- mondta Brutál. Újfent megnyalta a ceruza hegyét, azután az ÉRKEZÉS IDEJE rovatba beírta, hogy 21.49.

-- Persze, miért is ne, a nagyfőnökök valószínűleg kivételt tesznek az egerekkel -- helyesletem.

-- Naná -- bólintott Brutál. -- Nincs zsebük. Az asztal mögötti faliórára pillantott, azután beírta a TÁVOZÁS IDEJE oszlopba, hogy 10.01. A két oszlop közötti szélesebb rovat fölé az volt írva, hogy a LÁTOGATÓ NEVE. Pillanatnyi kemény fejtörés után -- valószínűleg a helyesíráson gondolkodott, mivel az ötlet addigra már biztosan megfogant benne -- Brutus Howell gondosan beírta, hogy GÖZHAJÓ VILI. Abban az időben a legtöbb ember így hívta Miki egeret, az első hangos rajzfilm nyomán, amelyben Miki forgatta a szemét, riszálta magát, és rángatta a gőzhajó sípjának zsinórját a kormányosfülkében.

-- Na -- mondta Brutál, azzal becsapta a könyvet, és visszatette a fiókjába --, mindent az előírások szerint.

Jót nevettem, ám Dean, aki még akkor is komoly maradt, ha értette a tréfát, összevonta a szemöldökét, és dühösen tisztogatta a szemüvegét.

-- Bajba kerülsz, ha valaki meglátja. -- Habozott, majd hozzátette: -- Egy rosszindulatú valaki. -- Ismét habozott, rövidlátóan körülpislogott, szinte úgy, mintha azt nézné, van-e a falaknak fülük, majd befejezte: -- Olyasvalaki, mint Percy Csókold-meg-a-seggem-és-menj-a-pokolba Wetmore.

-- Hö! -- mondta Brutál. -- Azon a napon, amelyiken Percy Wetmore leteszi a fokhagymaseggit ehhez az asztalhoz, én felmondok.

-- Nem lesz rá szükség -- válaszolta Dean. Kirúgnak, mivel tréfát űztél a látogatók könyvéből, ha Percy a megfelelő szavakat súgja a megfelelő fülbe. Márpedig megteheti. Tudod, hogy megteheti.

Brutál mérgesen sandított rá, de nem válaszolt. Úgy gondoltam, még aznap éjjel kiradírozza, amit írt. Ha nem teszi meg, majd megteszem én.

Következő este, miután előbb Bitterbuckot, majd az Elnököt vittük át a D blokkba, ahol zuhanyozni szoktak, miután a rendes rabokat már bezárták, Brutál megkérdezte, nem kéne-e benézni Gözhajó Vilihez a sötétzárkába.

-- De, azt hiszem, igen -- válaszoltam. Jót nevettünk előző este az egéren, de tudtam, hogy ha Brutál és én megtaláljuk a sötétzárkában -- főleg ha épp vackot rág magának valamelyik párnázott falban --, akkor megöljük.

Jobb megölni az előőrsöt, nem számít, milyen mulattató, mint együtt élni a derékhaddal. Azt pedig mondanom sem kell, hogy egyikünk sem viszolygott egy kis egerőldöséstől. Végül is az állam azért fizetett bennünket, hogy irtsuk a patkányokat.

De aznap este nem találtuk meg Gözhajó Vilit, a későbbi Mr. Jinglest; sem a fészkét a puha falban, sem őt magát az összegyűlt himmihummi mögött, amelyet kicipeltünk a folyosóra. Jó sok holmi volt, több, mint amire számítottam, mert már hosszú ideje nem használtuk a sötétzárkát. Ez megváltozott William Wharton érkezésével, de akkor természetesen ezt még nem tudtuk. Szerencsénkre.

-- Hova mehetett? -- kérdezte végül Brutál, egy nagy kék keszkenővel törölgetve a tarkójáról az izzadságot. -- Nincs lyuk, nincs repedés, csak... -- A padlón levő lefolyócsőre mutatott. A rostély alatt, amelyen egy egér átfért, finom acélszita feszült, amelyen még egy légy sem lett volna képes átréselni magát. -- Hogy jött be? Hogy ment ki?

-- Nem tudom -- válaszoltam.

-- Valahol csak bejött, nem? Úgy értem, mindhárman láttuk.

-- Igen, az ajtó alatt. Egy kicsit össze kellett húznia magát, de megcsinálta.

-- Jesszuská! -- mondta Brutál. Különösen hangzott egy ekkora ember szájából. -- Jó, hogy a rabok nem tudják ilyen kicsire összehúzni magukat, mi?

-- Meghiszem azt -- feleltem, miközben utoljára végigjártattam a szememet a vászonnal behúzott falakon, lyukat, hasadékot, akármit keresve. Semmit se találtam. -- Gyere. Menjünk.

Gözhajó Vili három éjszakával később bukkant föl újra, amikor Harry Terwilliger ült az ügyeletes asztalánál. Percy is ott volt, és ugyanazzal a felmosófával kergette végig a halálsoron az egeret, amelyet Dean is használni akart. A rágcsáló könnyedén kikerülte, és egy győztes magabiztosságával siklott át az

ajtó alatti hasadékon. Percy tele torokból káromkodva kinyitotta az ajtót, és megint kicígölte az egész szart. Mulatságos és rémítő volt egyszerre, mesélte Harry. Percy megesküdt, hogy elkapja azt a rohadt egeret, és letépi azt a kis genyó fejét, de természetesen nem sikerült neki. Fél óra múlva izzadtán és ziláltán tért vissza az asztalhoz, az inge kilógott az egyenruhájából; hátrdobta haját a szeméből, és azt mondta Hányának (aki az egész hajszála alatt derűsen olvasgatott), hogy szigetelőt ragaszt az ajtó alá; az majd megoldja a féregproblémát, jelentette ki.

-- Tedd csak, amit jónak látsz, Percy -- válaszolta Harry, és lapozott egyet a piiff-puff sztoriban, amelyet olvasott. Úgy vélte, Percy úgymint elfelejti betömni az ajtó alatti rést, és ebben igaza is lett.
8.

Később, azon a télen, jóval azután, hogy ezek az események lezajlottak, Brutál egy éjszaka odajött hozzám, amikor csak ketten voltunk. Az E blokk ideiglenesen kiürült, és a többi őrt egy időre áthelyezték. Percy elment Briar Ridge-be.

-- Gyere -- mondta Brutál olyan különös, feszült hangon, hogy felkaptam a fejemet. Éppen akkor jöttem be a hideg, nyirkos éjszakából, és a kabátom vállát keféltam le, mielőtt fölakasztottam volna.

-- Valami baj van? -- kérdeztem.

-- Nem -- válaszolta --, csak megtaláltam, hol járt ki-be Mr. Jingles. Úgy értem, amikor először jött, mielőtt Delacroix örökbe fogadta volna. Akarod látni?

Persze hogy akartam. Követtem, végig a halálsoron a sötétzárkáig. Minden cucc, amit ott tartottunk, kint volt a folyosón; Brutál láthatólag arra használta az uborkaszazon nyugalmát, hogy egy kicsit takarítson. Az ajtó nyitva állt, láttam odabent a felmosóvödörünket. A padló, amely ugyanolyan aszott citrom árnyalatú volt, mint a halálsor, csíkokban száradt. Közepén ott állt az a kis létra, amelyet rendszerint abban a raktárban tárolunk, ahová az elítéltek utolsó útja vezet. Hátlujából, a legfelső fok közelében egy polc ugrott ki, olyasfajta, amilyenre a munkások a szerszámaikat teszik, a szobafestők pedig a vödört állítják munka közben. Egy zseblámpa heveit rajta. Brutál a kezembe nyomta.

-- Mássz föl. Alacsonyabb vagy nálam, ezért teljesen föl kell menned, de majd fogom a lábad.

-- Ott csiklandós vagyok -- mondtam, miközben megindultam fölfelé. -- Különösen a térdemnél.

-- Majd észben tartom.

-- Jól van -- bólintottam --, mert egy törött csípő túl nagy ár azért, hogy megtudjam, honnan jön egy egér.

-- Mi?

-- Semmi. -- A fejem addigra odafönt volt a mennyezet közepén levő, berácsozott lámpa mellett, és éreztem, hogy a létra egy kicsit megbillen a súlyom alatt. Odakint nyüzszített a téli szél. -- Csak tartsál.

-- Foglak, ne aggódj. -- Biztos kézzel markolta a vádlimat, és én tettem fölfelé még egy lépést. A fejem búbja alig harminc centire volt a plafontól, és láttam néhány vállalkozó kedvű pók hálóját, amelyeket a sarkokba szőttek, ott, ahol a tetőgerendák összeértek. Körbevilágítottam, de nem láttam semmi olyat, ami megértene volna a kockázatos feljövetelet.

-- Nem -- szólt föl Brutál. -- Túlságosan messzi nézel, főnök. Nézz balra, ahol az a két gerenda összeér. Látnod? Az egyik egy kicsit megfakult.

-- Látom.

-- Világíts oda, ahol összeérnek.

Úgy tettem, és szinte azonnal megláttam, amire kíváncsi voltam. A gerendákat ékek tartották egybe, legalább fél tucat. Az egyik eltűnt, és fekete, kör alakú, negyeddolláros méretű lyuk maradt a helyén. Odanéztem, azután kétkedve pillantottam le Brutálra. -- Kicsi egér volt -- mondtam. -- De ennyire? Öregem, ezt nem tudom elhinni.

-- Márpedig arra ment -- erősködött Brutál. Ez holtbiztos.

-- Nem tudom, hogy lehetséges.

-- Hajolj közelebb -- ne aggódj, foglak --, és szimatolj bele.

Úgy tettem, ahogy mondta. Bal kezemet kinyújtottam egy másik gerenda felé, és mindjárt jobban éreztem magam, ahogy megmarkoltam. Odakint fújt a szél; abból a lyukból egyenesen az arcomba süvített a levegő. Éreztem a déli végek téli éjszakájának csípős leheletét, és még valami mást.

A borsmenta illatát.

Ne engedje, hogy bántsák Mr. Jinglest, hallottam Delacroix elcsukló hangját, és éreztem Mr. Jingles melegét, amikor a francia a kezembe nyomta; csak egy egér volt, kétségtelenül értelmesebb a legtöbb fajtársánál, de mégiscsak egy egér. Ne engedje, hogy a rossz ember bántsa az egeremet, mondta, és én megígértem neki, ahogy mindig mindent megígérek nekik, amikor a halálsor, és ami a végén várja őket, többé nem mítosz a számukra, hanem valóság. Feladja ezt a levelet a testvéremnek, akit húsz éve nem láttam? Megígérem. El fog mondani tizenöt üdvözlégyet a lelkemért? Megígérem. Meghalhatok a szellem-nevemmel, és elintézi, hogy a sírkövemen is ez álljon? Megígérem, így kell rávenni őket, hogy menjenek, rendesen viselkedjenek, és a halálsor végén ép elmével üljenek bele a székbe. Természetesen nem tudom megtartani valamennyi ígéretemet, de azt megtartottam, amit Delacroix-nak tettem. Ami a franciát illeti, ő pokoli árat fizetett. A rossz ember bántotta Delacroix-t, de még mennyire bántotta. Ó, tudom én jól, hogy mit csinált, de akkor sem érdemi senki, hogy az történjék vele, ami Eduárd Delacroix-val történt, amikor az Öreg Füstös szörnyű karjaiba hullott.

Borsmentaillat.

És még valami más. Valami volt abban a lyukban.

Jobb kézzel elővettem egy tollat a mellényzsebemből, ballal még mindig a gerendába kapaszkodtam, de már nem féltem attól, hogy Brutál akaratlanul megcsiklandozza érzékeny térdhajlatomat. Fél kézzel lecsavartam a toll kupakját, azután bedugtam a lyukba, és kihúztam belőle valamit. Egy apró faforgács volt, amelyet élénksárgára festettek, és ismét hallottam Delacroix hangját, ez alkalommal olyan tisztán, mintha a szelleme ott lappangott volna mellettünk abban a szobában, ahol William Wharton oly sok időt töltött.

Hé, fiúk!, mondta most a hang, egy olyan ember meglepett, nevetős hangja, aki, legalábbis egy kis időre, megfeledkezett róla, hol van, és mi vár rá. Jöjjenek, nézzék meg, mit tud Mr. Jingles!

-- Krisztusom -- suttogtam. Elakadt a lélegzetem.

-- Találtál egy másik darabot, ugye? -- kérdezte Brutál. -- Én hármát-négyet is leltem.

Lejöttem, és belevilágítottam hatalmas, kinyújtott tenyerébe. Szilánkok heverték rajta szétszórva, akár a tündérek marokkójátéka. Kettő sárga volt, mint az, amelyet én találtam. Egy zöld, egy pedig vörös. Nem festették, hanem Crayola pasztellkrétával színezték őket.

-- Öregem -- mondtam halk, reszketeg hangon. -- Nahát! Ezek annak a gurigának a darabjai, igaz? De miért vannak ott fönt?

-- Gyerekkoromban nem voltam olyan nagy, mint most -- válaszolta Brutál. -- Legtöbbet tizenöt és tizenhét

éves korom között nőttem. Addig nyiszlett srác voltam. Amikor először mentem iskolába, hát olyan kicsinek éreztem magam... azt is mondhatnám, mint egy egér. Halálra voltam rémülve. Tudod, mit csináltam?

Megráztam a fejem. Odakint ismét feltámadt a szél. A huzattól mállott csipkeként lebegett a gerendák szögleteiben a pókháló. Még sohasem láttam ennyire kísérteties helyet, és ekkor történt, amint ott álltunk és bámultuk az oly sok bajt okozott guriga maradványait, hogy az agyam kezdte felfogni, amit a szívem már akkor megértett, amikor John Coffey végigment a halálsoron: nem tudom folytatni ezt a munkát. Gazdasági válság ide vagy oda, nem bírom tovább nézni, amint emberek mennek az irodámon át a halálba. Már egy is túl sok lenne.

-- Elkértem az anyámtól az egyik zsebkendőjét -- mondta Brutál. -- Amikor sírnom kellett, és kicsinek éreztem magam, akkor megszagláztam, éreztem a parfümjé illatát, és már nem voltam olyan rosszul.

-- Hogy mi? Azt gondolod, hogy az egér lerágott magának a színes gurigából, hogy Delacroix-ra emlékezzék? Hogy egy egér...

Fölnézett. Egy pillanatig azt hittem, könnyek ragyognak a szemében, de ebben alighanem tévedtem.

-- Nem mondok semmit, Paul. De ezeket odafönt találtam, és éreztem a borsmenta illatát, éppúgy, mint te... tudod, hogy érezted. Nem bírom tovább csinálni. Nem akarom tovább csinálni. Ha meglátok még egy embert abban a székből, belehalok. Hétfőn kérni fogom az áthelyezésem a fiú javítóintézetbe. Ha sikerül a következő kuncsaft előtt elintézni, akkor jó. Ha nem, akkor leszerелеk, és visszamegyek parasztnak.

-- Mi a fenét termeltél valaha is kavicsra kívül?

-- Nem számít.

-- Tudom, hogy nem -- mondtam. -- Azt hiszem, veled tartok.

Hosszan nézett, hogy lássa, nem tréfálok-e, azután bólintott, mintha ezzel a dolog elintéződött volna. A szél ismét fújni kezdett, ez alkalommal olyan erősen, hogy a gerendák is belerecsogtek, mi pedig kénosan pillogtunk a párnázott falakra. Egy pillanatig úgy rémlett, hallom William Whartont -- nem Kölyök Billyt, nem, ő „Vad Bill” volt nekünk, az első blokkbeli napjától fogva --, amint visít és kacag, és mondja, hogy fenemód fogunk örülni, amiért megszabadulunk tőle, de sohasem fogjuk elfelejteni. Igaza lett.

Amiben Brutállal megegyeztünk aznap éjjel a sötétzárkában, az úgy is lett. Majdnem úgy, mintha ünnepélyes esküt tettünk volna azok fölött az apró, színes fadarabok fölött. Egyikünk sem vett részt több kivégzésen. Nekünk John Coffey volt az utolsó.

NNCL1277-4D0v1.0

STEPHEN KING
A HALÁLSORON
MÁSODIK RÉSZ
EGÉR A HALÁLSORON
1

Az öregotthont, ahol az utolsó t-ke áthúszom, és az utolsó i-kre teszem föl a pontot, Georgia Pinesnak hívják. Száz mérföldre van Atlantától és kétszáz fényévyire az élettől, amelyet a legtöbb ember – a nyolcvan alattiak – éppen megél. Te, aki e sorokat olvasod, vigyázz, ne várjon rád a jövődben egy ilyen

hely. Nem mintha, legalábbis nagy vonalakban, kegyetlen volna: van kábeltévé, az étel jó (bár fenemód kevés az olyasmi, amit megrághatnál), de a maga módján sokkal gyilkosabb hely, mint az E blokk valaha is volt Cold Mountainban.

Akad itt még egy olyan alak is, aki emlékeztet egy kicsit Percy Wetmore-ra, aki azért kapott munkát a halálsoron, mert az állam kormányzójának volt a rokona. Kétlem, hogy ez a pasas bármilyen fontos rokonnal rendelkezne, még ha úgy csinál is. Brad Dolan a neve. Örökké a haját fésüli, akárcsak Percy, és a farzsebében mindig ott van belegyömöszölve az olvasnivaló. Percy olyasfajta újságokat olvasott, mint a Flottilla és a Férfias kalandok; Brad viszont afféle papírkötéses füzeteket, mint a Disznó viccek és Ocsmány viccek. Folyton azt kérdezték az emberektől, hogy miért megy át a francia az úton, vagy hány polyák kell ahhoz, hogy becsavarjanak egy villanykörtét, esetleg hány koporsóvivőt alkalmaznak egy harlemi temetésen. Brad Percyhez hasonló tökfaj, aki azt hiszi, csak az a mulatságos, ami közönséges.

A múltkor mondott valami szellemeset, noha ez sem változtat a véleményemen: ahogy a közmondás tartja, még egy megállt óra is pontos naponta kétszer. – Ugyancsak szerencsés vagy, hogy nem szenvedsz Alzheimer-kórban, Paulie – mondta. Gyűlölöm, ha Paulie-nak szólít, de őt ez nem zavarja; már nem kérem, hogy hagyja abba. Vannak más szólásmondások – nem épp közmondások –, amelyek ugyancsak alkalmazhatók Brad Dolanre: egyik az, hogy „a vízíg elviheted a lovat, de nem ihatsz helyette”, a másik meg, hogy „könnyebb kiglancolni, mint kirúgni”. Bradnek a nehézfejűsége is Percyre emlékeztet.

Amikor ezt a megjegyzést tette az Alzheimer-kórról, éppen a beüvegezett terasz padlóját mosta föl, miközben én az eddig írt oldalakat futottam át. Jó sok volt belőlük, azt hiszem, mire végzek, még több lesz.

– Tudod, hogy mi az Alzheimer?

– Nem – válaszoltam –, de maga majd biztosan elmondja, Brad.

– Az öregemberek AIDS-e – mondta, majd vihogásban tört ki, bruhahaha, mint a hülye vicceinél szokta.

Én azonban nem nevettem, mert az, amit mondott, valahol mélyen megérintett bennem valamit. Nem mintha Alzheimer-kórban szenvednék; noha itt, a szépséges Georgia Pinesban sok ilyen látni, jómagam csak a szabvány öreges feledékenységi problémákkal küszködöm, amelyeknek sokkal inkább van közük a mikor-hoz, mint a mi történt-hez. Amikor átnéztem a mostanáig írtakat, az jutott az eszembe, hogy mindenre emlékszem, ami '32-ben történt; az események sorrendje az, ami néha összekeveredik a fejemben. Mégis, ha odafigyelek, azt is ki tudom bogozni. Többé-kevésbé.

John Coffey annak az évnek az októberében került az E blokkba és a halálsorra, mert halálra ítélték a kilencéves Deterick ikrek meggyilkolása miatt. Ez az én legfontosabb támpontom, és ha szem előtt tudom tartani, akkor minden rendben. William „Vad Bill” Wharton útutána érkezett, Delacroix viszont előtte, mint ahogy az egér is, amelyet Brutus Howell a barátainak Brutal – Gözhajó Vilinek keresztelt el, Delacroix pedig Mr. Jinglesnek hívott.

Akármi volt is a neve, az egér jött elsőnek, még Del előtt. Nyáron bukkant fel, amikor más rabjaink voltak a halálsoron: a Főnök, Arlen Bitterbuck és az Elnök, Arthur Flanders.

Az az egér. Az az átkozott egér. Delacroix szerette, Percy Wetmore viszont ki nem állhatta.

Percy az első pillanattól fogva gyűlölte.

2

Az egér három nappal azután jött vissza, hogy Percy először végigkergette a halálsoron. Dean Stanton és Bill Dodge politizáltak... ami azt jelentette akkortájt, hogy Rooseveltről és Hooverről beszéltek – Herbertről, nem J. Edgarról, és hozzá Ritz kekszet májszoltak egy dobozból, amelyet úgy egy órája Dean szerzett az öreg Tütütől. Percy ott állt az iroda ajtajában, hallgatta őket, és imádott bunkóját suhogtatta. Leakasztotta arról a ki tudja, honnan szerzett nevetséges díszövről, megpörgette (legalábbis megpróbálta;

legtöbbször elejtette volna, ha nincs odaerősítve nyersbőr szíjjal a csuklójára), majd visszaakasztotta. Aznap éjszaka nem voltam szolgálatban, ám Dean másnap este mindenről részletesen beszámolt.

Az egér éppen úgy jött végig a halálsoron, mint korábban: iramodva, meg-megállva, mintha az üres cellákat ellenőrizné, majd továbbbszökellve, mintha tudná, hogy a keresés sokáig tart, ő pedig fölkészült rá.

Az Elnök most ébren volt, és a cella ajtajában ácsorgott. Szép szál ember volt a pasas, még börtönkékből is jól festett. Már a nézéséből láttuk, hogy nem az Öreg Füstös vendége, és igazunk is lett; alig egy héttel Percy második egérvadászata után az Elnök ítéletét életfogytiglanra változtatták, és ő csatlakozott a börtön többi lakójához.

– Né ma! – rikkantotta. – Egy egér van itt! Mégis milyen rendet tartotok ti itt, srácok?

Nevetve mondta, ám Dean állítása szerint ugyanakkor valahogy méltatlankodva, mint akiből még a gyilkos erőszak sem tudja kiverni a jó neveltetést. Egy Közép-déli Ingtatlantársulás nevű cég helyi elnöke volt, és olyan okosnak képzelte magát, hogy azt hitte, megúszhatja, ha félig szenilis apját kilöki a második emeleti ablakon, és besöpörheti a dupla életbiztosítást. Ebben tévedett, de nem nagyon.

– Pofa be, balfasz – mordult rá Percy, de csak úgy, gépiesen, mert a szemét nem vette le az egérről. A botja az övében lógott, és egy magazin volt a kezében, de most odadobta az ügyeletes asztalára, ismét előhúzta a bunkóját, és hanyagul ütögette bal kezének ujjperceit.

– A kurafi! – álmélkodott Bill Dodge. – Sohasem láttam még itt egeret.

– Ez okos jószág – válaszolta Dean. – És egyáltalán nem fél.

– Honnan tudod?

– Már járt itt éjszaka. Percy is látta. Brutal úgy hívja, hogy Gözhajó Vili.

Percy csak vicsorgott erre, de semmit sem szólt, csak gyorsabban csapkodta a bunkóval a kézfejét.

– Figyeld csak – mondta Dean. – Végigjött, egészen az asztal elé. Kíváncsi vagyok, megteszi-e újra.

Megtette, nagy ívben elkerülve az Elnököt, mintha nem tetszene neki apagyilkosunk szaga. Benézett két üres cellába, az egyikben még a matrac nélküli üres priccsre is fölszaladt egy szimmantásra, majd visszatért a halálsorra. Percy meg csak állt ott egész idő alatt, ütögette a kezét, a változatosság kedvéért meg se szólalt, csak azt akarta, hogy az egér megbánja, amiért visszajött. Mőresre akarta tanítani.

– Szerencsések, hogy nem kell beültetnetek a Füstösbe – mondta Bill akaratlan érdeklődéssel. – Jó sok időbe telne, amíg bekötnétek, és a fejére tennétek a sapkát.

Percy még mindig nem szólt, csak nagyon lassan megmarkolta a bunkót, úgy, ahogy az ember egy jó szivart fog.

Az egér ismét ott állt meg, ahol korábban, alig egy méterre az asztaltól, és éppen úgy nézett föl Deanre, mint egy rab a rácsok mögül. Rásandított egy másodpercig Billre, majd ismét Deanre összpontosított. Percyt mintha egyáltalán nem méltatta volna figyelemre.

– Bátor kis fickó, meg kell adni – mondta Bill. Valamicskét följebb emelte a hangját. Hé! Hé! Gözhajó Vili!

Az egér egy kicsit megrezzent, fülét hegyezte, de nem szaladt el, sőt nem is adta jelét, hogy inába szállt volna a bátorsága.

– Most figyelj – szólt oda Dean, akinek eszébe jutott, hogy etette meg Brutal az egeret a marhahúsos szendvicsével. – Nem tudom, megcsinálja-e ismét, de...

Letört egy darabot a Ritz kekszből, és odaejtette az egér elé. Az állat csak nézte egy másodpercig éles, fekete szemével a narancsszín morzsát, és remegő cémbajusszal szimatolt. Azután kinyújtotta a mancsát, fölvette a kekszet, lecsüccsent, és enni kezdett.

– Nahát, nem vagyok magamnál! – kiáltotta Bill. – Olyan akkurátusan eszik, mint egy lelkész a parókián szombat este!

– Inkább úgy zabál, mint a nigger szokta a dinnyét – jegyezte meg Percy, de az örök rá se hederítettek. Ami azt illeti, a Főnök vagy az Elnök sem. Az egér végzett a keksszel, de továbbra is csak ült, összetekert farkára támaszkodva, és bámulta a kékbe öltözött óriásokat.

– Hadd próbáljam meg én is! – mondta Bill. Letört még egy darabot a kekszből, az asztal fölé hajolt, és óvatosan leejtette. Az egér megszimatolta, de nem nyúlt hozzá.

– Aha – bólintott Bill. – Biztos jóllakott.

– Dehogyan – rázta meg a fejét Dean. – Tudja, hogy csak kisegítő vagy.

– Kisegítő vagyok? Hát ez szép! Majdnem olyan régen vagyok itt, mint Harry Terwilliger! Ha nem régebben!

– Csillapodj, öreg harcos, csillapodj! – vigyorgott rá Dean. – Csak figyelj, és majd meglátod, igazam van-e. – Újabb morzsát dobott át az asztal pereme fölé, az egér pedig fölkapta, és ismét falatozni kezdett, ügyet sem vetve Bill Dodge adományára, ám alig haraphatott egyet-kettőt, amikor Percy hozzávágta a botját, mint egy lándzsát.

Az egér apró célpont, de meg kell adni, hogy átkozottul jó dobás volt, talán szét is csapta volna Vili fejét, ha a reflexei nem olyan élesek, mint a törött üveg. Lebukott – igen, pontosan, mint egy emberi lény –, és elejtette a kekszdarabkát. A súlyos hikoribunkó elsüvített a feje és a gerince fölé, annyira közel, hogy összeborzolta a bundáját (legalábbis Dean ezt mondta, és én ráhagytam, noha nem vagyok biztos benne, hogy csakugyan elhittem), majd lepuffant a zöld linóleumra, és onnan nekipattant egy üres cella rácsainak. Az egér nem állt meg ellenőrizni, hogy nem tévedésről van-e szó; nyilván eszébe jutott, hogy valahol másutt van sürgős dolga, megfordult, és egy szempillantás alatt elinalt a folyosón a sötétzárka ajtaja irányába.

Percy ordított mérgében – tudta, milyen közel járt a sikerhez –, és megint utánavetette magát. Bill Dodge – valószínűleg ösztönösen – elkapta a karját, de Percy kitépte magát. Dean azt mondta, mégis ez menthette meg Gözhajó Vili életét, de nem sokon múlt. Percy nem egyszerűen meg akarta ölni, hanem péppé akarta zúzni, így hát rohant, hosszú, groteszk szökkenésekkel, mint egy szarvas, ormóttan fekete bakancsával dobogva. Az utolsó két lépéssel majdnem utolérte: az egér először jobbra pattant, azután baka ugrott. Hosszú, rózsaszín farka villant még egy utolsót, amikor bevágódott az ajtó alá, és agyó, idegen, nem volt sehol.

– A francba! – üvöltött föl Percy, és tenyérrel rácsapott az ajtóra, azután sorra vette az összes kulcsát, azzal a szándékkal, hogy bemegy a sötétzárkába, és folytatja az üldözést.

Dean utánajött a folyosón, tudatos lassúsággal, hogy fegyelmezze magát. Egyik éne, mondta nekem, szívesen kinevette volna Percyt, de a másik legszívesebben megragadta, megperdítette, és a magánzárka ajtajához nyomta volna, hogy a lelket is kiverje belőle. Legfőképp azért, mert megriadt: a mi munkánk az E blokkban az volt, hogy minimumra csökkentsük a feszítést, márpedig Percy Wetmore-nak gyakorlatilag feszítő volt a második keresztnéve. Vele dolgozni annyit jelentett, mint úgy hatástalanítani egy bombát, hogy közben valaki a hátad mögé lopakodik, és mindegyre összecsap két cintányért. Egyszóval idegfeszítő volt. Dean azt mondta, ezt az idegfeszültséget látta Arlen Bitterbuck tekintetében... de még az Elnökében is, holott az az úriember rendszerint olyan hűvös volt, mint a jegelt uborka.

És volt ebben még valami más is. Dean valahol már kezdte elfogadni az egeret, mint nos, ha talán nem is mint a barátját, de olyasvalakit, aki hozzátartozik a blokk életéhez. Ezért nem helyeselte, amit Percy tett és tenni szándékozott. Még akkor sem, ha egy egérrel akarta megtenni. És hogy Percy sohasem látta be, miért nem helyes, amit tesz, tökéletesen példázza, miért volt alkalmatlan a munkára, amelyet végezni akart.

A folyosó végébe érve Dean visszanyerte az önuralmát, és már azt is tudta, hogy fogja elintézni a dolgot. Az egyetlen, amit Percy nem bírt elviselni, az az volt, ha hülyének nézték, és ezt tudtuk is róla.

– Hát, haver, ezt megint eltoltad – mondta Dean, és egy kicsit vigyorgott, hogy bosszantsa Percyt.

Az csúnyán nézett rá, és hátradobta a haját a homlokából.

– Tartsd a szád, Négyszemû. Pipás vagyok. Ne ingerelj még jobban.

– Szóval megint kipakolsz? – kérdezte Dean komoly képpel, de a szeme, az nevetett. – No, ha megint kipakolsz, nem törölnéd fel a padlót?

Percy az ajtóra nézett. Majd a kulcsaira. Egy másik, hosszú, forró, eredménytelen hajszára gondolt a puha falú szobában, miközben mindenki ott áll és őt lesi... még a Főnök és az Elnök is.

– Kutya legyek, ha értem, mi ebben olyan nevetséges – mondta. – Nincs szükségünk egerekre a blokkban – már így is elég féreg van itt, egerek nélkül is.

– Ahogy mondd, Percy – bólintott Dean, fölemelve a kezét. Volt ekkor egy pillanat, mesélte nekem másnap éjjel, amikor azt hitte, hogy Percy mindjárt ráveti magát.

Ekkor odaballagott Bill Dodge, és elsimította a dolgot.

– Azt hiszem, ezt te ejtetted el – mondta, és odaadta Percynek a botját. – Ha két centivel lejjebb célzol, akkor eltörted volna a kis fattyú gerincét.

Percy melle nyomban dagadni kezdett.

– Hát igen, nem volt egy rossz dobás – mondta, gondosan visszaillesztve fejbeverőjét a hülye derékszíjára. – Baseballoztam a gimiben. Kétszer is volt olyan dobásom, amibe az ütő nem tudott belenyúlni.

– Csakugyan? – ámuldozott Bill, és hangjának tiszteletteljes árnyalata (noha Percy háta mögött rákacsintott Deanre) feloldotta a feszültséget.

– Ja – bólintott Percy. – Egyszer odalent Knoxville-ben. Azok a városi fiúk azt se tudták, mihez kapjanak. Kétszer hazafutottak. Tökéletes lett volna a meccs, ha a bíró nem olyan balfasz.

Dean most annyiban hagyhatta volna a dolgot, de rangidős volt Percyhez képest, és a rangidős munkájához hozzátartozik a beosztott okítása, és akkor – Coffey és Delacroix előtt – még azt hitte, hogy Percy tanítható, így hát megfogta Wetmore csuklóját: – Azért abba gondolj bele, amit most tettél – mondta, ahogy később elmesélte, komolyra, de nem szemrehányóra fogott hangon. Legalábbis nem nagyon szemrehányóra.

Csak hát Percy esetében ez nem működött. Percy nem tudott tanulni... mi viszont igen.

– Figyelj, Négyszemû, én tudom, mit csináltam. El akartam kapni azt az egeret! Mi vagy te, vak?

– Ugyanakkor megrémítetted Bilt, engem és őket is – válaszolta Dean, és rámutatott Bitterbuckra meg Flandersre.

– Na és? – húzta ki magát Percy. – Nem a bölcsődében vannak, ha nem vetted volna észre. Noha ti többnyire úgy bántok velük.

– Hát pedig én nem szeretem, ha megijesztenek – mordult föl Bill –, és itt dolgozom, ha nem vetted volna észre, Wetmore. Én nem tartozom a balfaszaid közé.

Percy összehúzott szemmel és egy árnyalatnyi bizonytalansággal nézett rá.

– Őket pedig nem ijesztgetjük jobban, mint muszáj, mert éppen elég feszültség van bennük – tette hozzá Dean, még mindig halkán. Olyan embereknek, akikben nagy a feszültség, elpattanhatnak az idegei. Kárt tehetnek magukban. Vagy másokban. Néha még a magunkfajtaikat is bajba keverhetik.

Ettől megrándult Percy szája. „Bajba keveredni”, ez hatott rá. Bajt keverni, az oké. Bajba keveredni, az nem.

– Az a dolgunk, hogy beszéljünk, nem az, hogy ordítsunk – folytatta Dean. – Az az ember, aki ordítzik a foglyokkal, olyan ember, aki elvesztette a hidegvérét.

Percy tudta, ki írta ezt a szöveget: én. A főnök. Akkor még nem veszett ki a jóindulat Percy Wetmore és Paul Edgecombe kapcsolatából, és ez, emlékezzenek rá, nyáron volt, jóval azelőtt, hogy az igazi nagy napok elkezdődtek volna.

– Jobban fogod csinálni – mondta Dean –, ha úgy tekinted ezt a helyet, mint egy intenzív osztályt egy kórházban. A legjobb csendben maradni...

– Én úgy tekintem, mint egy vödör pisit, amibe bele kell fojtani a patkányokat – vágott közbe Percy. – Most pedig hagyjál.

Kitépte magát Dean markából, átfurakodott közte és Bill között, majd lehajtott fejjel elindult a folyosón. Egy kicsit túl közel ment az Elnökhöz – elég közel ahhoz, hogy Flanders elkaphassa és beverhesse a fejét a tulajdon drágalátos hikoribotjával, ha történetesen Flanders olyan ember lett volna. Persze nem ilyen fából faragták, de a Főnököt talán igen. Ő, ha lehetett volna, talán megagyabugyalta volna Percyt, csak hogy móresre tanítsa. Ezzel kapcsolatban Dean mondott valamit a következő éjszakán, ami azóta is megmaradt bennem, mert valóságos próféciaának bizonyult.

– Wetmore nem fogja föl, hogy semmiféle hatalma nincs fölöttük – mondta Dean. – Hogy akármit csinál, nem ronthatja tovább a helyzetüket, mert csak egyszer ültethetik őket villamosszékbe. Amíg ezt be nem szedi, addig veszélyes önmagára és mindenki másra is.

Percy bement az irodámba, és bevágta maga mögött az ajtót.

– Nahát, nahát – álmélkodott Bill Dodge. – Csak nem nőtt furunkulus a tőkén?

– Te még a felét sem ismered a dolgainak – mondta Dean.

– Ejnye, hát nézzed a derűsebb oldalát – tanácsolta Bill. Mindig azt tanácsolta, hogy nézzük a dolgok derűsebb oldalát, nekünk pedig viszkett a tenyerünk, úgy szerettük volna orrba vágni, valahányszor kicsúszott a száján. – A trükkös egered legalább megúsza.

– Igen, de nem látjuk többé – mordult rá Dean. – Azt hiszem, ennek a rohadt Percy Wetmore-nak most sikerült elriasztania.

3

Logikus gondolat volt, de téves. Az egér mindjárt másnap este visszajött, ami történetesen egyike volt Percy Wetmore két szabadnapjának, mielőtt fölvette volna a temetői műszakot.

Gőzhajó Vili hét óra körül jelent meg. Ott voltam, amikor előkerült, és ott volt Dean is. Harry Terwilliger szintén. Harry az asztalnál ült. Én tulajdonképpen nappalos voltam, de ottragadtam, mert rászántam még egy plusz órát a Fönökre, akinek addigra erősen közeledett az ideje. Bitterbuck külsőre közönyös volt, ahogyan törzsének hagyományai előírták, de láttam, hogy a halátfélelem úgy bontogatja benne a szirmait, mint egy mérgező virág. Így hát beszélgettünk. Lehetett beszélgetni velük nappal is, de az nem volt jó, mert olyankor a tornaudvarban üvöltöztek és dumáltak (néha verekedtek is), a műhelyben pufogott a gép, ami a rendszámokat nyomta, és az örök mindegyre ordítottak, hogy tedd le azt a csákányt vagy markold meg azt a kapát, különben szétrúgom a segged, Harvey. Négy óra után kicsit jobb volt a helyzet, hat után még jobb. Hattól nyolcig volt a legmegfelelőbb idő. Azután viszont ismét kezdtek belopakodni az agyukba a régi gondolatok; látni lehetett a szemükben, mint a délután árnyékait. Akkor jobb hagyni a dolgot. Még hallják, amit mondasz, de nem értik. Nyolc után fölkészülnek, hogy bámulják az éjszakát, és elképzelik, milyen érzés, amikor a fejükbe nyomják a fémsapkát, és milyen szagú a levegő a verejtékes arcukra húzott fekete zsákban.

De én jó időben kaptam el a Fönököt. Mesélt nekem első feleségéről, meg hogy hogyan épített rönkházat odafönt Montanában. Azok voltak, mondta, az élete legboldogabb napjai. A víz olyan tiszta és hideg volt, hogy az ember úgy érezte, beléhasít, valahányszor megkóstolta.

– Hé, Mr. Edgecombe – mondta. – Gondolja, hogy ha az ember őszintén megbánja, ami rosszat tett, akkor visszamehet abba az időbe, amikor a legboldogabb volt, és örökké ott élhet? Létezik, hogy ilyen a mennyország?

– Azt hiszem, létezik – válaszoltam. Hazudtam, de a legkevésbé se bántam meg. Anyám formás térdén tanultam meg az örökkévalóság dolgait, és abban hiszek, amit a Szentírás mond a gyilkosokról: hogy számukra nincs örök élet. Abban hiszek, hogy egyenesen a pokolba jutnak, ahol tűzviharban égnek, amíg Isten végül oda nem biccent Gá브리elnek, hogy megfújhatja a végítélet harsonáját. Amikor az angyal ezt megteszi, ők kialszanak... és valószínűleg boldogan teszik. De soha még csak nem is célzok erre a hitemre, amikor Bitterbuckkal vagy bármelyikükkel beszélek. Úgy gondolom, a szívük mélyén ők is tudják ezt. Hol vagyon a te atyád fia, akinek a vére az égre kiált föl a földről, kérdezte Isten Káintól, és kétlem, hogy az a problémás gyerek különösebben meglepődött volna ezeken a szavakon; fogadok, minden lépésénél hallotta, amint Ábel vére sikolt a föld alól.

A Fönök mosolygott, amikor otthagytam, talán a montanai házra gondolt, meg a feleségére, amint hever a tűz fényében, és meztelen a melle. Ő hamarosan még forróbb tűzbe fog lépni. Efelől nem volt kétségem.

Visszaballagtam a folyosón, és Dean elmesélte, hogyan tűzött össze előző éjszaka Percyvel. Azt hiszem, megvárt engem, hogy elmondhassa, én pedig figyelmesen hallgattam. Mindig figyelmesen hallgattam, ha Percy volt a téma, mivel száz százalékgig egyetértettem Deannel. Percy-t olyan embernek tartottam, aki sok bajt okozhat, nekünk éppúgy, mint saját magának.

Ahogy Dean befejezte, feltűnt kézzel írott bibliai idézetekkel („Megszánja az Úr az ő szolgáit”, Móz. V 32,36, „Bizonyára pedig a ti véretekért, amelyben vagyon a ti élő lelketek, bosszút állok”, Móz. I. 9,5, meg hasonló vidám, szívderítő mondatok) teleírt piros kajáskocsijával az öreg Tütü. Vettünk tőle szendvicset meg ásványvizet. Dean aprópénz után kotorászott a zsebében, és éppen azt mondta, hogy nem látjuk többé Gőzhajó Vilit, az az átkozott Percy Wetmore jól elijesztette, amikor megszólalt az öreg Tütü:

– Akkor az ott micsoda?

Odanéztünk, hát nem személyesen az imént említett egér szökdécsel fölfelé a halálsoron? Jött egy keveset, megállt, körülnézett kicsiny olajpötty szemével, azután ismét elindult.

– Hé, egér! – kiáltott rá a Fönök, mire az egér megállt, és a bajuszát remegtetve nézett rá. Én mondom, pontosan olyan volt, mintha a nyamvadék tudná, hogy neki szóltak. – Te valami lélekvezető vagy? – Bitterbuck odavetett neki egy kis sajtot a vacsorájából. Pont az egér előtt ért földet, de Gőzhajó Vili épphogy rápillantott, majd ismét elindult fölfelé a halálsoron, és be-benézett az üres cellákba.

– Edgcombe főnök! – kiáltotta az Elnök. Mit gondol, tudja a kis fattyú, hogy Wetmore nincs itt? Mert úgy élek, én így gondolom!

Ugyanazt éreztem... de nem mondtam ki hangosan.

Kijött a folyosóra Harry, úgy rángatta följebb a nadrágját, ahogyan azután szokta, ha üdítő percekét töltött a klóban, és kerekre nyílt szemmel megtorpant. Tütü is bámult, besüppedt vigyora csúful eltorzította arcának ernyed és fogatlan alsó részét.

Az egér megállt a szokott helyén, farkát a lábai köré kanyarította, és föl nézett rá. Megint azokra a képekre kellett gondolnom, amelyeken bírók mondanak ítéletet boldogtalan rabok fölött... mégis, volt-e valaha ehhez foghatóan apró és rettenthetetlen rab? Nem mintha rab lett volna, úgy jöhetett-mehetett, ahogy neki tetszett. Mégsem bírtam kiverni a fejből ezt a gondolatot. Ismét az jutott eszembe, hogy legtöbbünk ilyen aprónak fogja érezni magát élete végeztével az Úr ítélőszéke előtt, de nagyon kevesen fogunk ilyen bátran viselkedni.

– Hát a mindenit! – mondta az öreg Tütü. – Ahogy ott ül, akkora, mint a Hüvelyk Matyi.

– Még nem is láttál semmit, Tütü – mondta Harry. – Ezt figyeld! – A mellényzsebébe nyúlt, és elővett egy viaszos papírba csomagolt szeletnyi fahéjalmát. Letörte a végét, és a padlóra dobta. A gyümölcs száraz volt és kemény, azt hittem, elpattog az egér mellett, de az kinyújtotta az egyik mancsát, olyan szórakozottan, ahogy az ember a legyeket hajtja el, és simán leütötte. A csodálattól és a meghökkenéstől valamennyien fölneveztünk, akkora hangerővel, amekkorától az egérnek a nyakába kellett volna szednie a lábát, de ő csupán összereszt. Fölcsípte az aszalt almadarabkát, néhányszor megnyalta, majd leejtette, és föl nézett rá, mintha azt mondaná: Nem rossz, még mitek van?

Tütü kinyitotta a kocsiját, elővett egy szendvicset, kicsomagolta, és lecsípett belőle egy falat szalámit.

– Kár erőlködnöd – mondta Dean.

– Hogy? – kérdezte Tütü. – Nincs olyan egér, amék otthagynék egy darab szalámit, ha hozzájut. Tiszta hülye vagy!

De én tudtam, hogy Deannek igaza van, és láttam Harry arcán, hogy ő is tudja. Voltak átmenők, és voltak állandók. Az egér valahogy tudta a különbséget. Hülyeség, de így volt.

Az öreg Tütü a földre ejtette a szalámit, és ahogy biztosra is vettem, az egér hozzá se nyúlt; egyszer megszagolta, majd egy lépést hátrált.

– Átkozott kurafi – mondta az öreg Tütü. Sértődött volt a hangja.

Kinyújtottam a kezem. – Add ide.

– Mi? Ugyanezt a szendvicset?

– Ugyanezt. Kifizetem.

Tütü odaadta. Fölemeltem a felső kenyérszeletet, lecsíptem egy morzsát, áthajítottam az ügyeletesi asztal széle fölé. Az egér nyomban előreszökkent, fölkapta, és enni kezdte. Egy miatyánknyi idő se kellett, és a szalámi eltűnt.

– De még ilyet! – sipította Tütü. – Szentséges ég! Acci csak ide!

Kikapta a kezemből a szendvicset, letépett egy jókora darab húst – nem egy morzsányit, hanem egy szeletet –, és ledobta, hogy majdnem az egér fejére esett, mint egy kalap. Az állat ismét hátrált, szimatolt

(egérnek nem volt ekkora szerencséje a gazdasági válság idején, a mi államunkban biztosan nem),
azután fölneézett ránk.

– Gyerünk, egyél! – biztatta Tütü, még az előbbinél is sértettebb hangon. – Mi a baj?

Dean átvette a szendvicset, és leszórt egy darab felvágottat. Addigra már olyan volt az egész, mint valami különös úrvacsorai szertartás. Az egér tüstént fölkapta és behabzsolta. Azután megfordult, visszament a folyosón a sötétzárkáig, útközben megállt, bekukkantott két üres cellába, rövid felderítőutat tett egy harmadikban. Megint az ötlött az eszembe, hogy valakit keres, és ez alkalommal nehezebb volt kiverni a fejemből.

– Senkinek nem mesélem el – mondta Harry, félig tréfásan, félig komolyan. – Mindenekelőtt, mert senkit sem érdekel. Másodszor, mert nem hinnének nekem, még ha meghallgatnának is.

– Csak a ti kezeteiből eszik, haverok – mondta Tütü. Hitetlenkedve csóválta a fejét, majd nehézkesen lehajolt, fölvette, amit az egér visszautasított, és bedobta a saját fogatlan szájába, amely engedelmesen nyámmogni kezdett. – De mér?

– Nekem van egy jobb kérdésem – vágott közbe Harry. – Honnan tudja, hogy Percy nincs itt?

– Nem tudja – válaszoltam. – Az csak véletlen, hogy ma este állított be.

Ám ezt egyre nehezebb volt elhinni, ahogy teltek a napok, és az egér kizárólag akkor bukkant föl, ha Percy nem volt szolgálatban, vagy más műszakba volt beosztva, esetleg egy másik blokkban tartózkodott. Mi – Harry, Dean, Brutal és én – úgy véltük, Percy hangja vagy a szaga lehet az oka. Gondosan kerültük, hogy túl sokat emlegessük az egeret. Szavak nélkül is úgy véltük, hogy elronthatna valamit, ami különleges... és szép, csak mert annyira idegenszerű és finom. Végül is Vili választott ki minket, valamilyen módon, amit még ma sem értek. Talán Harry járt legközelebb az igazsághoz, amikor azt mondta, nem lenne jó másoknak is elmondani, nem csupán azért, mert nem hinnék el, hanem mert nem is érdekemé őket.

4

Eljött az ideje Arlen Bitterbuck kivégzésének, aki a valóságban nem volt törzsfőnök, csupán első az öregek között a wasita rezervátumban és tagja a csiroki tanácsnak is. Ittas fővel megölt egy embert, aki ugyancsak részeg volt. Szétzúzta a fejét egy betondarabbal. A nézeteltérést egy pár csizma okozta, így tehát azon az esős nyáron az én öregeim tanácsa úgy döntött, hogy a Főnök életének július tizenhetedikén legyen vége.

A látogatási idő a Cold Mountain legtöbb rabjánál merevebben meg van szabva, mint az acélgerenda, de ez nem vonatkozott a mi fiainkra az E blokkban. Bitterbuckot tehát tizenhatodikán kiengedték a kávézó melletti hosszú szobába, az Árkádba. Középen ezt a szobát egy drótháló osztotta ketté, amelybe szögesdrótot is fontak. Ide jött el a Főnök második felesége és azok a gyermekei, akik még törődtek vele. Itt volt az ideje a búcsúnak.

Bill Dodge és két kisegítő kísérte le az Árkádba. Nekünk többieknek az volt a dolgunk, hogy egy órába belegyömöszöljünk legalább két próbát, de ha lehet, hármat.

Percy nem nagyon tiltakozott, amikor Bitterbuck kivégzésének idejére beosztottam Jack Van Hayhez a kapcsolószobába; túlságosan zöldfülű volt ahhoz, hogy tudja, jó helyre került-e vagy rosszra. Csak annyit tudott, hogy lesz egy négyszögletes, hálós ablaka, amelyen keresztül nézhet, és noha valószínűleg a szék hátulját fogja látni az eleje helyett, még mindig elég közel lesz, hogy láthassa a röpködő szikrákat.

Ugyanazon a falon kívülre egy fekete telefont szereltek, amelyen nem volt sem tekerő, sem tárcsa. Az a telefon csak csöngeni tudott, és csak egy helyről volt hívható: a kormányzó irodájából. Sok börtönfilmet láttam az évek során, amelyekben megszólal ez a telefon, épp mikor valami ártatlan tökfilkónál már nyomná a kapcsolót, de a mienk soha, egyetlenegyszer sem csöngött az én E blokkban töltött éveim

alatt. A filmekben olcsó a menekülés.

Az ártatlanság is az. Fizetsz egy negyeddollárost, és amit cserébe kapsz, az sem ér többet. A valódi élet többbe kerül, és a csattanó rendszerint egészen más.

Lent az alagútban volt egy próbababánk, amit eltolhattunk a halottaskocsihoz, a többire az öreg Tütüt használtuk. Valahogy ő lett az évek során az elítéltek dublőre, és ez olyan hagyomány volt, mint ahogy az ember Márton-napkor libát eszik, akár szereti, akár nem. A személyzet tagjai kedvelték, szórakoztatta őket fura kiejtése, amelyet a déli börtönévek még inkább felpuhítottak. Szintén francia volt, csak kanadai és nem cajun. Még Brutalt is mulattatta az öreg Tütü. Csak engem nem. Úgy láttam, hogy a maga módján öregebb és kopottabb változata Percy Wetmore-nak; túl kényeskedő ahhoz, hogy öljön és megpörköltesse a saját tojásait, ugyanakkor szereti a pecsenye szagát.

Valamennyien ott voltunk a próbán, ahogy ott kellett lennünk magán az eseményen is. Brutus Howell „placcra került”, ahogy mi mondani szoktuk, azaz ő helyezte fel a fémsapkát, figyelte a kormányzó telefonját, hívta oda, amikor kellett, az orvost a fal mellől, és kiadta az utasítást a szerkezet bekapcsolására, amikor eljött az idő. Ha minden jól megy, senkinek sem lesz kifogása. Ha nem, akkor a tanúk Brutalt fogják hibáztatni, az igazgató pedig engem. Egyikünk sem panaszkodott miatta. Nem volt mit tenni, a világ így forog. Megragadhatod és foroghatsz vele együtt, vagy megállhatsz tiltakozni, és akkor rögvest lerepít magáról.

Az első próbánál Dean, Harry Terwilliger és én odamentünk a Főnök cellájához, alig három perccel azután, hogy Bill és emberei átkísérték Bitterbuckot az Árkádba. A cellaajtó nyitva volt, az öreg Tütü a Főnök priccsén ült, pihés fehér haja röpködött.

– Csupa trutymó ez a lepedő – közölte Tütü. – Biztos ki akarta fújni a tojásait, mielőtt megsütnének. – És fölvihogott.

– Pofa be, Tütü – mondta Dean. – Játsszuk komolyan.

– Rendben – mondta Tütü, és nyomban borzalmas komolyra igazította az arcát, de közben kacintott. Sohasem látszott olyan virgoncnak, mint amikor a halálba menőt játszotta.

Előreléptem. – Arlen Bitterbuck, mint az igazságszolgáltatás és az állam tisztviselője, blabla, parancsom van, blabla, a kivégzés tizenkettő nulla egykor blabla, lépjen előre.

Tütü fölállt a priccsről. – Előrelépek, előrelépek, előrelépek – mondta.

– Fordulj meg – szólt rá Dean, és amikor Tütü megfordult, Dean megvizsgálta korpás feje búbját. A Főnök feje búbját holnap este leborotválják, és Dean meg fogja vizsgálni, hogy nem maradt-e rajta valami. A borosta zavarhatja a vezetőképeséget, és még jobban megnehezíti a dolgokat. Minden, amit ma teszünk, azért történik, hogy megkönnyítsük a dolgokat.

– Rendben, Arlen, mehetünk – mondtam Tütünek, és elindultunk.

– Végigmegyek a folyosón, végigmegyek a folyosón, végigmegyek a folyosón – mondta Tütü. Én balról kísértem, Dean jobbról, Harry mögötte jött. A folyosó végén jobbra fordultunk, el a tornaudvari léttől a raktárbeli halál felé. Beléptünk az irodámba, ahol Tütü kérdés nélkül térdre esett. Hiába, tudta a forgatókönyvet, jobban, mint bármelyikünk. Hiszen mindegyikünkénél régebben volt itt.

– Imádkozom, imádkozom, imádkozom mondta Tütü, és fölemelte göcsörtös kezét. Olyan volt a két keze, mint az a híres metszet, valószínűleg tudják, melyikre gondolok. Az Úr az én pásztorom, és így tovább és így tovább.

– Mi Bitterbuck vallása? – kérdezte Harry. – Nem hozhatunk valami csiroki varázslót, hogy a pöcsét rázza itt.

– Tulajdonképpen...

– Még mindig imádkozom, még mindig imádkozom, még mindig imádkozom! – harsogott túl Tütü.

– Pofa be, vén fasz! – szólt rá Dean.

– De hát imádkozom!

– Magadban!

– Mi van, srácok? – bömbölt ki Brutal a raktárból. Azt ugyancsak kiürítettük. Már a halál zónájában voltunk; szinte érezni lehetett a szagát.

– Ne verd azt a rohadt nyáladat! – ordított vissza Harry. – Ne légy már olyan istentelenül türelmetlen!

– Imádkozom – vigyorgott Tütü, csúnya, beesett vigyorával. – Türelemért, csak egy kis türelemért imádkozom.

– Szóval Bitterbuck keresztény, ő maga mondta – közöltem velük –, és tökéletesen megfelel neki a baptista szivar, aki Tillman Clarkhoz jött. Schuster a neve. Én is bírom. Gyors, és nem borítja ki őket. Talpra, Tütü. Egy napra épp eleget imádkoztál.

– Megyek – mondta Tütü. – Megint megyek, megint megyek, igen uram, megyek a halálsoron.

Akármilyen kurta volt is, egy kicsit le kellett hajolnia, hogy átférjen az iroda túlsó végében levő ajtón. Nekünk még mélyebben meg kellett görnyednünk. Ez kényes pillanat egy igazi elítéltnél, és amikor átnéztem az emelvényre, ahol az Öreg Füstös állt, és láttam Brutalt fegyverrel a kézben, elégedetten bólintottam. Eddig minden rendben.

Tütü lement a lépcsőn, és megállt. A negyven-egynéhány összehajtható szék már a helyén volt. Bitterbuck olyan szögben vonul oda az emelvényhez, hogy biztos távolban legyen a nézőktől, és a biztonság kedvéért féltucatnyi őr is lesz ott, köztük Bill Dodge. A nyilvánvaló kísértés ellenére még sohasem fordult elő, hogy egy elítélt veszélyeztetett volna egy tanút... és én azt akartam, hogy ez így is maradjon.

– Készen vagytok, fiúk? – kérdezte Tütü, amikor fölveztük eredeti alakzatunkat az irodából vezető lépcső aljában. Bólintottam, és odamentünk az emelvényhez. Sokszor gondoltam arra, hogy ilyenkor leginkább egy díszőrségre emlékeztetünk, amelyik elfeledkezett a zászlóról.

– És nekem mit kell majd tennem? – kérdezte Percy a drótháló mögül, amely elválasztotta a raktárát a kapcsolószobától.

– Figyelj és tanulj – feleltem.

– És ne markolázd a bögyörödet – dünnyögte Harry. Tütü azonban meghallotta, és fölvihogott.

Fölkísértük az emelvényre. Tütü magától megfordult – öreg veterán bevetés közben. Leülök – trillázta –, leülök, leülök, helyet foglalok az Öreg Füstös ölében.

Jobb térdre ereszkedtem a jobb lába előtt, Dean bal térdre ereszkedett a bal lába előtt. Ebben a helyzetben voltunk a legsebezhetőbbek a támadással szemben, amennyiben az elítélt megvadul... ami néha előfordult. Mindketten kicsit befelé fordítottuk a térdünket, hogy az ágyékunkat védjük, és leszegtük a fejünket, hogy a torkunkat takarjuk. És természetesen a veszély csökkentésének érdekében olyan sebesen rögzítettük a bokákat, ahogy csak tudtuk. A Főnök papucsot fog viselni utolsó sétáján, de a „rosszabb is történhetett volna” nem sok vigasztalás egy eltört gégéjű embernek. És annak sem, aki a

földön fetreng, akkorára dagadt herékkel, mint egy-egy disznósajt, miközben negyven néző – köztük a sajtó több képviselője – üldögél rusztikus széken, és nézi az eseményt.

Rögzítettük Tütü bokáját. Dean oldalán a csat kicsivel vastagabb, mert abban van az elektród. Amikor Bitterbuck holnap éjszaka leül, meg lesz borotválva a bal vádlija. Az indiánoknak amúgy is alig van testszőrzetük, de nem kockáztathatunk.

Miközben mi rögzítettük Tütü bokáját, Brutál kikötötte a jobb csuklóját, Harry könnyed mozdulattal előrelépett, és rögzítette a balt. Amikor végeztek, Harry intett Brutálnak, ő pedig odaszólt Van Haynek:

– Egyes kapcsolás!

Hallottam, hogy Percy megkérdezi Jack Van Hayt, mit jelent ez (nehéz volt elhinni, mennyire nem tud semmit, milyen keveset szedett föl, amióta az E blokkban volt), és hallottam Van Hay mormogó magyarázatát. Ma semmit sem jelent az egyes kapcsolás, de holnap éjjel, amikor Van Hay meghallja Brutál kiáltását, elfordítja azt a kart, amely beindítja a B blokk mögötti generátort. A tanúk hallani fogják a generátor folyamatos, mély zümmögését, a fények börtönszerte felragyognak.

A többi cellában a raboknak fel fog tűnni ez a ragyogás, és azt fogják hinni, máris megtörtént a dolog, vége a kivégzésnek; pedig valójában még csak akkor kezdődik.

Brutál megkerülte a széket, hogy Tütü láthassa. – Arlen Bitterbuck, önt polgártársai esküdtbíróságának jóváhagyásával az állam tiszteletreméltó bírója villamosszék általi halálra ítélte. Isten óvja az állam népét. Akar valamit mondani az ítélet végrehajtása előtt?

– Ja – válaszolta Tütü. A szeme ragyogott, ajka fogatlan, boldog vigorra nyílt. – Sült csirkét kérek vacsorára és szaftos kolompárt, bele akarok szarni a kalapodba, továbbá Mae West üljön az ölembe, mert én egy kanos anyaszomorító vagyok.

Brutál igyekezett megőrizni zord arckifejezését, de lehetetlen volt. Hátravetette a fejét, és hahotázni kezdett. Dean az emelvény peremére rogyott, mint akit találat ért, a térde közé ejtett fejjel, és sakálként vonított, egyik kezével a homlokát szorongatta, mintha az agyát akarná a helyén tartani. Harry a falhoz csapkodta a fejét, és bugyborékol, mintha egy falat kaja akadt volna a torkán. Még Jack Van Hay is nevetett, noha nem éppen a humorérzékéről volt híres. Én magam is éreztem az ingert, hát persze hogy éreztem, de valahogy megfékeztem. Holnap éjjel mindez valóság lesz, és egy ember fog meghalni ott, ahol most Tütü ül.

– Pofa be, Brutál – mondtam. – Nektek is, Dean és Harry. Tütü, még egy ilyen megjegyzés, és az lesz az utolsó. Szólok Van Haynek, hogy igazából kettes kapcsolás.

Tütü rám vigyorgott, mintha azt mondaná, hogy Edgecombe főnök rendes ember, igazán rendes. De a pillantása összehúzott szemű, meghökkent sandalgássá változott, amikor nem viszonztam a mosolyát.

– Mi a hézag? – kérdezte.

– Ez nem vicc – válaszoltam. – Ez a hézag, és ha nincs annyi eszed, hogy felfogd, akkor jobb, ha zárva tartod a lepényiesődet. – Pedig vicces volt a maga módján, és azt hiszem, épp ettől dühödtem be.

Körülnéztem, és láttam, hogy Brutál engem bámul, egy kicsit még mindig vigyorgva.

– A francba! – morogtam. – Túl öreg vagyok már ehhez a munkához.

– Dehogya – válaszolta Brutál. – Legjobb formádban vagy, Paul. – De nem voltam abban, ő sem volt, ebben a rohadt szakmában egyikünk sem volt abban, és ezt mindketten tudtuk. Mégis az volt a legfontosabb, hogy a nevetőroham elmúlt. És ez jó, mert a legkevésbé azt szerettem volna, hogy holnap este eszébe jusson valakinek Tütü aranyköpése, és előről kezdődjön az egész. Önök azt mondhatnák,

hogy ez lehetetlen, egy őr nem röhögheti el magát, miközben egy halálraítéltet kísér a tanúk előtt a villamosszék felé, de ha nyomás alatt vagyunk, bármi megtörténhet. Az ilyesmiről pedig legalább húsz évig beszélnek az emberek.

– Megnyugodtál, Tütü? – kérdeztem.

– Igen – válaszolta, és elfordított arca olyan volt, mintha ő lenne a világ legöregebb, legdurcásabb kisgyereke.

Intettem Brutalnak, hogy folytathatja a próbát. Levette a szék hátán levő rézhorogról az álarcot, ráhúzta Tütü fejére, megkötötte az álla alatt, szorosra húzva a zsinórt, hogy a tetején levő lyuk a lehető legszélesebbre táguljon. Majd előrehajolt, kivette a vödörből a nedves szivacskorongot, egyik ujjával megnyomta, és megnyalta az ujj hegyét. Miután végzett, visszadobta a szivacsot a vödörbe. Holnap nem fogja. Holnap begyömöszöli a szék hátára akasztott fémsapka alá. Ma azonban nem; semmi szükség, hogy összevizezzük Tütü vén fejét.

A sapka acélból volt, és a két oldalán lógó vezetékekkel úgy festett, mint valami rohamsisak. Brutal rátette az öreg Tütü fejére, és rányomta a fekete álarc tetején tátongó lyukra.

– Fölteszik a sapkát, fölteszik a sapkát, fölteszik a sapkát – dudorászta Tütü. Most feszültebb és fojtottabb volt a hangja. A szíjak miatt majdnem csukva kellett tartania a száját, és gyanítom, hogy Brutal kicsit szorosabbra húzta a csatokat, mint amennyire a próba szükségessé tette. Brutal hátralépett, szembefordult az üres székekkel és azt mondta:

– Arlen Bitterbuck, most addig fut át a testén a villanyáram, amíg az állam törvényének végzése szerint meg nem hal. Isten irgalmazzon a lelkének. – A hálóval fedett négyyszögre nézett. – Kettes kapcsolás!

Az öreg Tütü, talán hogy újrapezsdítse korábbi komikus vénáját, rángatózni és ugrálni kezdett a székekben, ahogy az Öreg Füstös igazi vendégei sohasem szoktak.

– Sülök! – kiáltotta. – Sülök! Süüülök! Tyûûû! Én vagyok a pulykakakas-pecsenye!

Láttam, hogy Harry és Dean rá se hederítenek. Hátat fordítottak a Füstösnek, és az irodámba vezető ajtót nézték a raktár túlsó végében.

– Hát kutya legyenek – mondta Harry –, ha az egyik tanú nem jött egy nappal korábban.

A küszöbön, farkát pedánsán a lábai köré csavarintva, olajfekete gyöngyszemével minket figyelve ott ült az egér.

5

A kivégzés jól ment – ha egyáltalán létezik „jó” kivégzés (amit én erősen kétkel), akkor Arlen Bitterbucknak, a wasita csiroki törzsi tanács legelső öregének kivégzése az volt. Rosszul fonta be a varkocsait – a keze túlságosan remegett –, és a legidősebb lánya, egy harminc-egynéhány éves asszony segített neki, hogy szép és egyenletes legyen a fonat. Szeretett volna tollakat is fonni a végébe, egy sólyomnak, apja madarának tollait, de nem járultam hozzá. Meggyulladhatott volna. Természetesen nem ezt mondtam neki, csak annyit, hogy a szabályok nem engedik. Nem tiltakozott, csupán lehajította a fejét, és csalódott helytelenítése jeleként a halántékára tette a kezét. Ez az asszony nagy méltósággal viselkedett, amivel gyakorlatilag szavatolta, hogy az apja is így fog tenni.

A Fönök tiltakozás és húzódozás nélkül hagyta el a celláját, amikor eljött az ideje. Némelyiknek úgy kell a rácsról lefeszégetni az ujjait – egyet-kettőt el is törtem szolgálatom alatt; sohasem fogom elfelejteni azokat a halk roppanásokat –, de a Fönök nem tartozott közéjük, hála istennek! Egyenes tartással ment végig a halálsoron az irodáig, majd térdre borult, hogy imádkozzon Schuster testvérrel, aki a saját tragacsával gurult idáig a Mennyei Fény baptista templomból. A testvér elénekelt a Fönöknek néhány zsoltárt, és az indián sírni kezdett, amikor Schuster a szép híves patakra kerített sort. De ebben sem volt semmi rossz,

semmi hisztéria vagy efféle. Azt hiszem, valami olyan vízre gondolhatott, amely olyan tiszta és hideg, hogy minden kortynál szinte vágja az ember száját.

Őszintén szólva örülök, ha sírnak egy kicsit. Akkor kezdek félni, ha nem teszik.

Sok ember nem tud segítség nélkül fölkelni térdeltéből, de a Főnök ezt is jól csinálta. Először egy cseppet megtántorodott, mintha elszédült volna, és Dean kinyújtotta a kezét, hogy megtámogassa, de Bitterbuck már vissza is nyerte az egyensúlyát, így hát kimentünk.

Szinte valamennyi szék foglalt volt, az emberek halkan sugdolóztak, ahogy akkor szokták, amikor arra várnak, hogy elkezdődjék az esküvő vagy a temetés. Ez volt az egyetlen alkalom, amikor Bitterbuck megingott. Nem tudom, volt-e ott valaki, aki zavarta, vagy a sokaság idegesítette, de hallottam, amint halk nyögés indul el a torkából, és karja, amelyet fogtam, hirtelen sokkal merevebb lett, mint annak előtte. A szemem sarkából láttam, hogy Harry Terwilliger már mozdul, hogy elzárja a Főnök hátrálásának útját, ha Bitterbuck úgy döntene, hogy megnehezíti a dolgunkat.

Megszorítottam a könyökét, és egy ujjal megütöttem a karját.

– Keményen, Főnök – mondtam a szám sarkából, az ajkamat meg se mozdítva. – Ezek az emberek arra az egyre fognak emlékezni, hogy hogyan mentél el. Mutasd meg nekik, hogy hal meg egy wasita.

Rám pillantott, és aprót biccentett. Azután megfogta egyik farkocsát, amelyet a lánya font, és megcsókolta. Brutálra néztem, aki legjobb kék egyenruhájában pompázva, pihenjállásban várakozott a szék mögött; zubbonyának minden gombja kifényesítve csillogott, kalapja rátartian ült nagy fején. Alig észrevehetően odabólintottam neki, ő rám nézett, és előrelépett, hogy segítsen Bitterbucknak fölhágni az emelvényre, ha szükség mutatkozna rá. Nem mutatkozott.

Attól kezdve, hogy Bitterbuck leült, alig egy perc telt el addig a pillanatig, amikor Brutal odaszólt: – Kettes kapcsolat! – és kissé kihúzta magát. A fények ismét elhalványodtak, de csak egy árnyalatnyit; az ember nem is vehette észre, ha nem nézett éppen oda. Ez azt jelentette, hogy Van Hay megnyomta azt a gombot, amelyikre valamelyik okos azt a címkét ragasztotta, hogy MABEL HAJSZÁRÍTÓJA. Halk zümmögés hallatszott a sapka alól, Bitterbuck előrevetődött, megfeszítve a csatokat és a mellét keresztező szíjakat. A fal mellől kifejezéstelen arccal figyelt a börtön orvosa, ajkát annyira összepréselte, hogy a szája egyetlen fehér sebhellyé vékonyodott. Nem volt csapkodás és rángatózás, ahogy az öreg Tütü csinálta a próba idején, csak ez a heves rándulás, mint amikor az ember csípőből előrelendül egy hatalmas kielégülés közben. A Főnök kék inge megfeszült a gomboknál, közöttük kínosan kimosolygott a hús.

Érezhető lett a szag. Önmagában nem volt kellemetlen, csupán a képzettársítások miatt.

Sohasem voltam képes lemenni az unokám házána pincéjébe, amikor magukhoz vettek, noha ott volt a kisfiának a villanyvonata, amit annyira szeretett, hogy az élményt meg akarta osztani a dédapjával. Sejtetik, hogy nem a vonat zavart, a transzformátort nem tudtam elviselni. Ahogy az zümmögött. És amilyen szaga lett, ha átmelegedett. Még annyi év után is a Cold Mountainra emlékeztetett az a bűz.

Van Hay harminc másodpercet adott a Főnöknek, azután levette a kakaót. A doktor előrelépett, és meghallgatta sztetoszkóppal. Most nem sutyorogtak a tanúk. A doktor kiegyenesedett, és a hálós ablakra nézett. – Egyetlen – monda, és egyik ujját megforgatta a levegőben. Hallott néhány zavaros dobbanást Bitterbuck melléből, amelyek valószínűleg éppen olyan értelmetlenek voltak, mint a lefejezett csirkék végső futása, de jobb, ha nem kockáztatunk. Az ember nem szeretné, ha az ügyfél hirtelen fölülne a hordágyon, amikor félúton vagyunk vele az alagútban, és azt üvölné, hogy ég.

Van Hay ráengedte az áramot, és a Főnök ismét előrelendült, egy kicsit jobbra-balra rándulva az áram karmaiban. A doki ismét meghallgatta, és bólintott. Vége. Megint sikerült megsemmisítenünk azt, amit nem teremthetünk. Pár tanú halkan suttogott, de a legtöbben csak ültek, lehajtott fejjel bámulva a padlót, mintha megdöbbenek volna. Vagy szégyenkezének.

Harry és Dean odajött a hordággal. Tulajdonképpen Percynek kellett volna fognia az egyik végét, de ő ezt nem tudta, és senki sem fárasztotta magát, hogy közölje vele. A Főnököt, aki még mindig a fekete selyemcsuklyát viselte, Brutal és én emeltük rá a hordágyra, és annyira siettünk át vele az alagútba vezető ajtón, amennyire futás nélkül lehetett. Füst – túlságosan is sok füst – gomolygott a maszk tetején levő lyukból, a bűz förtelmes volt.

– Tyû, ember! – rikkantott Percy reszketegen. – Mi ez a szag?

– Eriggy csak az utamból, és állj félre – reccsent rá Brutal, és odadübörgött Percy mellett a falra szerelt tűzoltókészülékhez. Az a régi fajta volt, amelyiket pumpálni kell. Dean eközben lerántotta a csuklyát. Nem volt olyan rossz, mint lehetett volna; Bitterbuck bal farkocsa füstölgött, akár egy kupac nedves avar.

– Ez igazán semmi – mondtam Brutalnak. Nem szerettem volna vegyi slejmet törölgetni a halott arcáról, mielőtt a hullaszállítóba kerül. Addig ütögettem a Főnök arcát (Percy egész idő alatt tágra meresztett szemmel bámult), amíg a füstölgés meg nem szűnt. Azután levittük a tizenkét falépcsőn az alagútba. Itt borzongató és nedves volt a levegő, akár egy kazamatában, üresen pittyegtek a vízcseppek. A börtön rendszámgyártó műhelyében készült, kezdetleges bádognyos lámpák világították meg a téglafalú alagutat, amely tíz méterrel az út alatt futott. A teteje boltíves volt és nyirkos. Valahányszor erre jártam, mindig úgy éreztem magam, mint egy Edgar Allan Poe-novella szereplője.

Egy kerekos kocsi várakozott itt. Rátettük Bitterbuck testét, és én egy utolsó pillantást vettem rá, hogy lássam, rendben van-e minden a hajával. Az a farkocs elég csúnyán megégett. Sajnálattal állapítottam meg, hogy fejének azon az oldalán a mutatós kis fonat már csak egy megfeketedett bűtyök.

Percy arcul ütötte a halottat. Tenyerének tompa csattanásától valamennyien megugrottunk. Percy pimasz vigyorral és ragyogó szemmel sandított ránk, majd visszanézett Bitterbuckra. – Adiós, Főnök – mondta. – Remélem, elég forró üstbe kerülsz a pokolban.

– Ezt ne csináld – mondta Brutal. Hangja üresen és szónokiasan kongott a csepegő alagútban. – Megfizette a tartozását. Egálba van. Ne nyúlj hozzá.

– Á, fújd föl – válaszolta Percy, de nyomban hátrált, amikor Brutal elindult feléje, és mögötte úgy szökött fel az árnyéka, mint azé a majomé a Morgue utcai kettős gyilkosság történetében. Ám Brutal, ahelyett hogy elkapta volna, csupán a kocsi fogantyúját markolta meg, és lassan tolni kezdte Arlen Bitterbuckot az alagút túlsó vége felé, ahol utolsó sofőrje várakozott a földes útpadkán. A kocsi keménygumi kerekei nyögtek a deszkákon; tovahaladó árnyéka nőtt-zsugorodott a téglafalalon; Dean és Harry megragadták a Főnök lábához tett lepedőt, és ráterítették az arcára. Az már kezdte fölvenni azt a viaszos jellegtelenséget, amely a holtakra jellemző, ártatlanokra és bűnösökre egyaránt.

6

Amikor tizennyolc éves voltam, Paul nagybácsim, az, akiről elneveztek, meghalt szívrohamban. Anyám és a papa elvittek magukkal Chicagóba, hogy részt vegyünk a temetésen, és meglátogassuk apai ági rokonságomat, akik közül sokkal még sohasem találkoztam. Majdnem egy hónapig voltunk távol. Bizonyos értelemben kellemes volt ez a kirándulás, szükséges és izgalmas, másrészt viszont borzalmas. Tudják, fülig szerelmes voltam a lányba, aki a feleségem lett két héttel a tizenkilencedik születésnapom után. Egy éjszaka annyira vágyakoztam utána, hogy elveszítettem az uralmat a szívemben és a fejemben (ó, igen, és a golyóimban) égő tűz fölött, és írtam neki egy levelet, amelynek sehogy sem akart vége lenni – kiöntöttem benne az egész szívemet, egyszer se olvasva el, hogy mit is írtam, mert attól féltem, hogy a gyávaság megállít. Nem állított meg, és amikor egy hang a fejemben azt trombitálta, hogy örültség lesz postázni egy ilyen levelet, mert a meztelen szívemet adom a kezébe, egy gyerek lélegzetelállító nemtörődömségével vettem semmibe a következményeket. Gyakran tépelődtem, vajon Janice megkapta-e azt a levelet, de sohasem tudtam elég bátorságot gyűjteni, hogy megkérdezzem. Csak annyit tudok, hogy nem találtam meg, amikor átnéztem a holmiját a temetés után, de ez persze semmit sem jelent. Azt hiszem, azért nem kérdeztem, mert féltem tudomásul venni, hogy a lángoló episztola kevesebbet jelentett neki, mint nekem.

Négy oldal volt, azt hittem, soha életemben nem fogok ennél többet írni, erre tessék. Máris ennyi, és a végét még nem is látom. Ha tudtam volna, hogy ilyen hosszú lesz a történet, lehet, el sem kezdem. Nem sejtettem, mennyi ajtót nyit ki az írás, mintha a papám régi töltőtolla nem is toll volna, hanem valami különös tolvajkulcs. Az egér a legjobb példa rá, hogy miről beszélek; Gözhajó Vili, Mr. Jingles, a halálsor egere. Amikor írni kezdtem, még nem jöttem rá, milyen fontos valaki (igenis valaki) is ő. Például az a mód, ahogy mintha kereste volna érkezése előtt Delacroix-t – nem hiszem, hogy valaha is elgondolkodtam volna rajta, mielőtt írni és emlékezni kezdtem.

Azt hiszem, azt akarom kifejezni, hogy nem is sejtettem, milyen messzire kell visszamennem, hogy mesélhessek önöknek John Coffeyről, vagy hogy milyen sokáig kellett a cellájában hagynom azt az embert, akinek akkora lába volt, hogy nemcsak túlért a priccsen, de le is lógott a földre. Nem akartam, hogy elfeledkezzenek róla, értik? Azt akartam, hogy lássák, amint fölneéz a cellája mennyezetére, potyogtatja némán a könnyeit, vagy eltakarja arcát a karjával. Azt akartam, hogy hallják őt, zokogásként csukladozó sóhajtásait, időnkénti könnyes nyögéseit. Nem a kín és a megbánás hangjai voltak, mint azok a bűntudattól éles jajdulások, amelyeket néha lehet hallani az E blokkban; Coffey könnyes szeméhez hasonlóan ezek is valahogy eltávolodtak attól a fájdalomtól, amelyet megszoktunk. Valamilyen módon – tudom, hogy örültem fog hangzani, hát persze hogy tudom, de miért ne írnék le olyasmit, amit szívem mélyéből igaznak érzek –, valahogyan olyan volt, mintha az egész világ miatt búsulna, csillapíthatatlanul hatalmas bánattal. Néha csak ültem ott és beszéltem hozzá, ahogy mindegyikükhöz szoktam – a beszélgetés volt a mi legnagyobb, legfontosabb feladatunk, mint azt hiszem, már említettem –, és igyekeztem megvigasztalni. Nem éreztem, hogy valaha is sikerült volna, és tudják, egy kicsit örültem, amiért szenved. Úgy éreztem, kiérdemelte, hogy szenvedjen. Még arra is gondoltam néha, hogy felhívom a kormányzót (vagy ráveszem Percyt, hogy tegye meg ő, a fenébe is, az ő nyomorult nagybátyja volt, nem az enyém) és megkérem, hogy halasszák el a kivégzést. Még nem szabad elégetnünk, mondtam Volna. Még nagyon is bántja, túlságosan belerágt a dolog, tépi a belsejét, mint egy éles horog. Uram, tisztelettel, adjon neki még kilencven napot. Hadd tegye meg magával azt, amit mi nem tehetünk meg vele.

Ennek a John Coffeynek az emlékét akarnám belevésni az agyukba, mielőtt visszatérnék oda, ahol elkezdtem: ezt a John Coffeyt, aki hevert a priccsén, ezt a John Coffeyt, aki félt a sötétben, amire talán meg is volt az oka, mert lehet, hogy a sötétben két szőke fűrtös árnyék – már nem kislányok, hanem bosszúálló hárpia – várakozott rá. Ezt a John Coffeyt, akinek szeméből folyton ömlött a könny, mint vér a sebből, amely sohasem tud begyógyulni.

7

Így aztán a Főnök megégett, az Elnök elvonult – legalábbis a C blokkig, ahol a Cold Mountain százötven életfogytosának zöme élt. Neki még tizenkét év jutott. A börtön mosodájában fulladt meg 1944-ben. Nem a Cold Mountain mosodájában; ezt a börtönt 1933-ban bezárták. Nem hinném, hogy a raboknak sokat számított volna: a falak azok falak, ahogy az őrizeteseik mondják, és azt hiszem, az Öreg Füstös pontosan olyan halálos a külön kis kökriptájában, mint a Cold Mountain raktárában.

Mármost az Elnököt valaki arccal belenyomta egy dézsa vegytisztítóba, és benne is tartotta. Mire az örök kihúzták, alig maradt arca. A személyazonosságát az ujjlenyomataiból állapították meg. Mindent összevéve jobban járt volna az Öreg Füstössel... de akkor nem kapott volna még tizenkét évet, igaz? Bár kétlem, hogy sokat töprengett volna rajta életének utolsó percében, miközben a tüdeje azt próbálta tanulni, hogy lehet belélegezni a Hexlite-ot és a lúgos folttisztítót.

Sohasem tudták meg, hogy ki tette. Addigra én elkerültem a büntetés-végrehajtástól, de Harry Terwilliger írt, és elmesélte. „Főképp azért változtatták meg az ítéletét, mert fehér volt, írta Harry, mégis ugyanarra a sorsra jutott. Én úgy gondolom el, mint egy sokáig halogatott kivégzést, amelyre úgymint sor került, amint lejár az idő.”

Nyugodt időszak volt ez az E blokkban, miután az Elnök elment. Harryt és Deant átmenetileg elvezényelték, egy kis ideig csupán én, Brutal és Percy voltunk a halálsoron, azaz igazából Brutal és én, mert Percy nemigen tüntetett ki bennünket jelenlétével. Én mondom maguknak, az a fiatalember a zsenije

volt a munkakerülésnek. És igen gyakran (de csak ha Percy nem volt jelen), a többi haverok is betoppantak, ahogy Harry szerette mondani, „egy jó kis csevelyre”. Sokszor az egér is fölbukkant. Etették, ő pedig falatozott, üldögélt, olyan méltóságteljesen, mint Salamon, és figyelt minket ragyogó kis olajpötty szemével.

Jó hetek voltak ezek, nyugodt és laza hetek, még Percy olykori kárpálásaival együtt is. De minden jó dolog véget ér egyszer, és egy esős hétfőn, július végén – mondtam már, milyen esős és nedves volt az a nyár? – ott találtam magam, amint ülök a nyitott cellában, és várom Eduárd Delacroix-t.

Meglepő robajjal érkezett. A tornaudvarba nyíló ajtó kivágódott, bezúdult rajta a fény, láncsörgés elegyedett angolt és cajun franciát összezagváló rémült makogással (ez az a tájszólás, amelyet a Cold Mountain foglyai da bayou-nak hívnak) és Brutál kiabálásával: Hé! Hagyd abba! A Krisztusát! Hagyd abba, Percy!

Félig-meddig elszunnyadtam Delacroix későbbi priccén, de most sietve fölpattantam, a szívem vadul vert. Ilyesfajta láрма sohasem hallatszott még az E blokkban, amíg Percy ide nem jött; úgy hozta magával, mint valami bűzt.

– Mozogj, te rohadt francia buzi! – ordította Percy, tökéletesen figyelmen kívül hagyva Brutált. Már jött is, egy emberkét hurcolva a hóna alatt, aki alig volt nagyobb, mint egy tekebábu, másik kezében a bunkóját lógatta, és paprikavörös arccal vicsorgott. Ugyanakkor mégis mintha örült volna. Delacroix próbált lépést tartani vele, de lábbillincsek voltak rajta, és akármilyen sebesen kapkodta a lábát, Percy csak még gyorsabban vonszolta. Kiugrottam a cellából, éppen időben, hogy estében elkapjam, így ismerkedtünk össze.

Percy fölemelt bunkóval rontott rá, én a fél karommal tartottam távol. Addigra odaszuszogott Brutál is, aki éppen olyan döbbszentnek és zavartnak látszott, mint amilyennek én éreztem magam.

– Ne engedje, hogy megüssön, m'sieu motyogta Delacroix. – S'il vous platt, s'il vous piait! [Uram. – Kérem, kérem! (francia)]

– Hadd kapjam el, hadd kapjam el! – ordította Percy, és előrelelendült. Csépelni kezdte Delacroix vállát. A francia fölemelte a karját, sikoltott, a bot pedig pufogott kék bőrtőningén. Láttam aznap este, amikor levette az ingét: a teste tele volt zúzódásokkal. Gyilkos volt, nem jó fiú, de mi nem így szoktuk intézni az ügyeket az E blokkban. Legalábbis amíg Percy oda nem jött.

– Hé! Hé! – ordítottam. – Hagyd ezt abba! Egyáltalán mi ez az egész? – Igyekeztem beékelni magamat Delacroix és Percy közé, de nem sok sikerrel. Percy botja tovább suhogott, tőlem hol jobbra, hol balra. Előbb-utóbb engem talál el szándékolt célpontja helyett, és akkor komoly hirig alakul ki a folyosón, nem érdekel, ki a rokona. Nem tudtam volna visszafogni magam, Brutál pedig alig várta, hogy beszálljon. Tudják, bizonyos értelemben azt kívánom, bárcsak megtették volna. Lehet, hogy megváltoztatott volna néhány későbbi fejleményt.

– Szar buzi! Majd én megtanítlak, hogy nyúlkalj hozzám, tetves köcsög!

Puff! Puff! Puff! Delacroix-nak már vérzett az egyik füle, és sivalkodott. Nem takargattam tovább, elkaptam a vállát, és betaszajtottam a cellába, ahol kitárt karral botladozott a priccse felé. Percy egy szökelléssel megkerült, és egy kemény búcsúrúgást helyezett el a fogoly fenekén, mintegy megadva neki a végsébséget. Ekkor Brutál a vállánál fogva megragadta – mármint Percyt –, és keresztülhajította a folyosón.

Elkaptam a sínen csúszó cellaajtót, és berántottam, majd visszafordultam Percyhez. Döbbenetem, zavarodottságom harcot vívott a veszett haraggal. Percy elég hónapot töltött nálunk ahhoz, hogy rájöjjünk, nemigen kedveljük, de most először mértem föl, mennyire gátlástalan.

Ott állt, engem lesett enyhe félelemmel azt mindig tudtam, hogy született gyáva –, a protekciója tudatában

mégis magabiztosan. Ebben igaza volt. Úgy sejtem, akármennyit magyaráztam is, lesznek, akik nem fogják föl az okát, de hát ezek csak a történelemkönyvből ismerik azt a kifejezést, hogy nagy gazdasági válság. Aki akkor élt, annak ez sokkal többet jelent könyvbe írt szavaknál, és ha állandó munkád volt, testvér, akkor úgyszólván mindent megtettél, hogy meg is tartsd.

Percy arcából lassan elszivárgott a vörösség, de azért még mindig ki volt pirulva, haja, amely rendes körülmények között hátra volt nyalva, és ragyogott a bölcsőzsírtól, a homlokába lógott.

– A Krisztusát, hát mi volt ez? – kérdeztem. – Én az én blokkomban még sohasem – sohasem ütöttem meg foglyot!

– Ez a kis fattyú el akarta marni a tökömet, amikor kihajtottam a kocsiból! – válaszolta Percy. – Azt kapta, ami járt neki, és meg is fogja kapni ismét!

Rábámultam, szótlannul a döbbenettől. Az Isten kék ege alatt élő legmohóbb homoszexuálisról sem tudtam elképzelni, hogy azt tegye, amit Percy állított. A legfajtalannabb rab is lekókadtt, amikor beköltöztették a halálsor valamelyik rácsos lakosztályába.

Visszanéztem Delacroix-ra. A priccsén gunnyasztott, karjával még mindig az arcát védve. Bilincs volt a karján, láncok futottak a bokájáig. Aztán Percyhez fordultam. – Tűnés innen – mondtam. – Majd később beszélgetünk.

– Benne lesz a jelentésedben? – kérdezte harciasan. – Mert ha igen, én is jelenthetek, ugye tudod?

Nem akartam jelentést írni, csak látni sem bírtam. Meg is mondtam neki.

– Az úgy le van zárva – fejeztem be. Láttam, hogy Brutal rosszallóan néz rám, de nem törődtem vele. – Mozgás, tűnj el. Eredj az igazgatóságra, és mondd meg, hogy el kell olvasnod a leveleket, és segíteni akarsz a csomagszobában.

– Naná. – Visszanyerte az önuralmát, vagy azt az idegesítő pökhendiséget, ami az önuralmat pótolta nála. Hátrasöpörte a homlokából a haját – fehér, puha és kicsi keze volt, mint egy kamasz lánynak –, azután odament a cellához. Ahogy Delacroix meglátta, még jobban hátrabújt a priccse végébe, miközben angol-francia keverék nyelven habogott.

– Még nem végeztem veled, Pierre – mondta Percy, majd ugrott egyet, amikor Brutal a vállára ejtette hatalmas kezét.

– Dehogynem végeztél – mordult rá Brutal. – Most pedig söprés. Szíj egy kis friss levegőt.

– Úgyse félek tőled – mondta Percy. – Egy fikarcnyit sem. – Rám sandított. – És tőled se. – Pedig félt. A napnál világosabban látni lehetett a szemében, és ez még veszedelmesebbé tette. Egy Percy-féle alak még magát sem ismeri annyira, hogy tudja, mit fog tenni a következő percben vagy pillanatban.

Akkor annyit tett, hogy hátat fordított nekünk, és hosszú, pökhendi lépésekkel végigmasírozott a folyosón. Megmutatta a világnak, mi történik, amikor cingár, félig kopasz kis franciák megpróbálják elkapni a tojásait, és istenuccse ő távozott győztesként a terepről.

Gyorsan lezavartam a beszédemet, hogy rádiózni szoktunk, és hogy milyen jól bánunk azzal, aki rendesen viselkedik. Nem arattam túlzott sikert a kis prédikációval. Delacroix egész idő alatt sírdogált, olyan messze gunnyasztott tőlem, amennyire lehetett, épp csak be nem bújt a sarokba. Összerándult minden mozdulatomra, és szerintem egyhatodát nem hallotta annak, amit mondtam. De nem is baj. Nem hinném, hogy annak a szentbeszédnek bármiféle értelme lett volna.

Tizenöt perc múlva visszamentem az íróasztalhoz, ahol a megrendült Brutus Howell nyálazta a ceruzát, amellyel a látogatók könyvét vezették.

– Nem hagynád abba, az isten szerelmére, mielőtt megmérgezed magad? – kérdeztem.

– Jóságos Jézus Krisztus – válaszolta, letéve a ceruzát. – Soha többé nem szeretnék még egy ilyen, amikor foglyot hoznak a blokkba.

– A papám mindig azt állította, hogy három az igazság – feleltem.

– Hát remélem, hogy a papád ezúttal hülyeséget állított – felelte Brutal, de természetesen tévedett. Balhé volt John Coffey érkeztekor, és tökéletes cirkusz, amikor „Vad Bill” is csatlakozott hozzánk – fura, de mintha tényleg úgy lenne, hogy három az igazság. Megismerkedésünk Vad Bill-lel, aki úgy lépett rá a halálsorra, hogy rögtön gyilkolni is akart, nem volt más, tömören szólva, mint félreérthetetlen figyelmeztetés.

– Ez a Delacroix tényleg elkapta a bögyörőjét? – kérdeztem.

Brutal felhorkant. – Össze volt bilincselve a bokája, és az öreg Percy túlságosan hevesen rángatta. Megbotlott, és majdnem elesett, miközben kiszállt a meseautóból. Amikor megbotlott, széttette a kezét, ahogy elesőben szoktuk, és az egyikkel hozzáért Percy nadrágjának az elejéhez. Totál véletlenül.

– Szerinted Percy is tudta? – kérdeztem. Vagy talán csak ürügynek használta, mert szerette volna Delacroix-t megverni? Hogy megmutassa, ki a főnök ebben a díszes társaságban?

– Ja – bólintott lassan Brutal. – Asszem, erről lehetett szó.

– Akkor figyelniük kell rá – mondtam, és beletúrtam a hajamba. Mintha ez a munka nem lenne enélkül is elég kemény. – Úristen, hogy gyűlölöm az egészet. Hogy gyűlölöm őt.

– Én is. És mondjak még valamit, Paul? Nem is értem. Van protekciója, ezt értem, de miért arra használja, hogy itt dolgozzon, ezen a rohadt halálsoron? Egyáltalán bárhol az állami büntetés-végrehajtásnál? Mért nem valamelyik szenátornak a titkára, vagy mért nem ő tartja fejbe, hogy mikor van a kormányzóhelyettesnek találkozója? A rokonai fixen tudnának neki szerezni mást is, ha kérné, akkor hát miért van itt?

Megráztam a fejem. Nem tudtam. Egy csomó dolog volt, amit akkor nem tudtam. Azt hiszem, naiv voltam.

8

Ezek után a dolgok visszazökkentek a megszokott kerékvágásba... legalábbis egy időre. A megyeszékhelyen készülődtek John Coffey tárgyalására, és Trappingus megye seriffje, Homer Cribus elvetette az ötletet, hogy egy lincselő csöcselék noszogassa meg egy kissé az igazságszolgáltatást. Nem mintha nekünk számított volna; az E blokkban senki sem törődött a hírekkel. Az élet a halálsoron valahogy olyan volt, mint egy hangszigetelt szobában. Időről időre az ember hallott suttogásokat, amelyek valószínűleg robbanások voltak a külvilágban, de azonkívül semmit. John Coffeyval nem fognak sietni, mert cefetül biztosak akarnak lenni vele kapcsolatban.

Percy néhányszor nekitámadt Delacroixnak. A második alkalommal félrehúztam, és azt mondtam, jöjjön be az irodámba. Nem ez volt az első beszélgetésem Percyvel a viselkedéséről, és nem is az utolsó, de meg kellett tennem, mert már világosan láttam, miféle alak. Szíve mélyén könyörtelen kölyök volt, aki nem azért jár állatkertbe, hogy tanulmányozza, hanem hogy kövel dobálja a ketrecbe zárt állatokat.

– Ne menj a közelébe, megértetted? – mondtam. – Hacsak nem kapsz rá külön parancsot, a közelébe ne menj!

Percy hátrafésülte a haját, azután megtapogatta cuki kezecskéjével. Imádta a haját buzerálni.

– Semmit sem csináltam vele – válaszolta. – Csak megkérdeztem, milyen érzés volt elevenen elégetni

kisgyereket. – Tágra nyílt szemû ártatlansággal nézett rám.

– Hagyd abba, különben jelentés megy róla – mondtam.

Elnevette magát. – Annyi jelentést írsz, amennyit akarsz. Utána úgyis az enyém jön. Megmondtam, amikor behozták. Majd meglátjuk, kire hallgatnak inkább.

Előrehajoltam, ujjaimat összekulcsoltam az asztalon, és így szóltam, barátságosan bizalomtelinek szánt hangon:

– Brutus Howell nem nagyon kedvel téged – mondtam. – És amikor Brutal nem kedvel valakit, olyankor ő is megcsinálja a saját jelentését. Csak ő nem sokat cicózik a tollal, a ceruzát sem nyaldoshatja örökké, ezért ökölrel szokta megírni. Ha érted, mire gondolok.

Percy elégedett vigyora kissé elhalványodott.

– Mit akarsz ezzel mondani?

– Semmit sem akarok mondani. Mondtam valamit. És ha egyetlen szót szólsz a... barátaidnak... erről a beszélgetésről, akkor azt fogom mondani, hogy az egészet te találtad ki. – Kerek szemû komolysággal néztem rá. – Mellesleg én igyekszem jóban lenni veled, Percy. Azt mondják, a bölcsnek egy szó is elég. Miért akarsz mindenáron civakodni Delacroix miatt? Nem ér annyit az az ember.

Ez bevált egy darabig. Béke volt. Sőt néhányszor még el is tudtam küldeni Percyt Deannel vagy Harryvel, amikor Delacroix-nak zuhanyoznia kellett. Éjszakánként bekapcsoltuk a rádiót, Delacroix kezdett belesimulni az E blokk egyhangú napirendjébe, béke volt.

Aztán egy éjjel hallottam, hogy nevet.

Harry Terwilliger ült az asztalnál, és hamarosan ő is elkezdett nevetni. Fölkeltem, és odamentem Delacroix cellájához, hogy lássam, mi olyan mulatságos.

– Ezt nézze, kapitány! – mondta, amikor megpillantott. – Megszelídítettem egy egeret!

Gőzhajó Vili volt az. Odabent Delacroix cellájában. Sőt: a cajun vállán ült, és nyugodtan bámult bennünket a rácson át apró olajpötty szemével. Farkát a lábai köré kanyarította, tökéletesen nyugodtnak tűnt, akár csak Delacroix; barátom, el nem hitted volna, hogy ez ugyanaz az ember, aki nem egészen egy hete reszkette kuporgott a prices végében. Szakasztott úgy nézett ki, mint a lányom karácsony reggelén, mikor lemegy és megtalálja az ajándékokat.

– Nézze! – mondta Delacroix. Az egér a jobb vállán ült. A francia kinyújtotta a bal kezét. Az egér fölzaladt a fejére, a hajába kapaszkodva (amely hátul elég sűrű volt), majd lefutott a túloldalon. Delacroix fölvihogott, amikor az állat farka megcsiklandozta a nyakát. Az egér csuklóig lerohant a karján, majd megfordult, fölnyargalt a bal vállára, ahol ismét a lábai köré kanyarította a farkát.

– Még ilyet! – ámuldozott Harry.

– Én tanítottam be erre! – büszkélkedett a francia. Egy francot idomítottál te, gondoltam, de nem szóltam.

– A neve Mr. Jingles.

– Dehogya – javította ki jóindulatúan Harry. – Ez Gőzhajó Vili, mint a mozgóképen. Howell főnök nevezte el így.

– Ez Mr. Jingles! – mondta Delacroix. Bármely más témában hajlandó volt engedni, akár a hó is lehetett fekete, de az egér nevét illetően kökemény volt. – A fülembe súgta. Kapitány, nincs egy doboz a számára? Kaphatnék egy dobozt az egeremnek, akkor velem alhatna? – Hangja kezdte fölvenni azt a

mézesmázos tónust, amit ezerszer hallottam korábban. – A priccs alá tenném, egy csepp gond se volna vele, egyszer sem.

– Sokat javul az angolságod, amikor akarsz valamit – mondtam, hogy húzzam az időt.

– Ohó! – súgta Harry, és oldalba bökött. – Itt jön a probléma.

De Percy akkor este nem olyannak tűnt, mint aki rosszban sántikál. Nem simogatta a haját, nem babrálta a botját, és egyenruhája zubbonyának legfelső gombja ki volt gombolva. Első alkalommal láttam ilyennek, döbbenetes volt, hogy egy apróság mennyire meg tud változtatni valakit. De leginkább az arca volt meghökkentő, mert nyugalom honolt rajta. Nem derű – nem hiszem, hogy Percy Wetmore-nak lett volna egyetlen derűs porcikája –, hanem olyasvalaki pillantása, aki rájött, hogy kivárhat, amíg a dolgok a kívánsága szerint alakulnak. Jókor változás volt ez egy olyan fiatalemberben, akit alig néhány napja még Brutus Howell öklével fenyegettem meg.

Delacroix azonban nem vette észre a változást; cellája falához lapult, térdét fölhúzta a melléig. A szeme akkorára nőtt, hogy elnyelte a fél arcát. Az egér felszaladt feje tar búbjára, és ott leült. Nem tudom, emlékezett-e rá, hogy neki is van oka gyanakodni Percyre, de az biztos, hogy úgy nézett ki, mint aki nem felejtett. Valószínűleg csupán megszimatolta a kis francia félelmét, azért viselkedett így.

– Lám, lám! – mondta Percy. – Úgy látszik, barátot találtál, Eddie.

Delacroix megpróbált válaszolni – úgy sejtem, valami üres dacoskodással, hogy mi történik Percyvel, ha bántani meri kis haverját –, de semmi sem jött ki a száján, csak az alsó ajka remegett kissé. Mr. Jingles a feje búbján nem remegett. Ült zavartalan nyugalommal, hátsó lábaival Delacroix hajában, a két mellsőt szétvetve a kopasz fejbőrön, és Percyt bámulta, mintha fölmérné. Ahogy az ember egy régi ellenséget méreget.

– Ez nem ugyanaz, mint amelyiket én kergettem? – nézett rám Percy. – Amelyik a sötétzárkában lakik?

Bólintottam. Arra gondoltam, hogy Percy nem látta az újonnan megbérmált Mr. Jinglest az utolsó üldözés óta, és most nem adta jelét, hogy megint meg akarná kergetni.

– De igen, az – válaszoltam. – Csak Delacroix azt mondja, hogy a neve Mr. Jingles és nem Gözhajó Vili. Azt mondja, az egér súgta a fülébe.

– Még ilyet – hűmmögött Percy. – Hát hogy mennyi csoda van a világon! – Félig-meddig azt vártam, hogy előhúzza a botját, és elkezd ütögetni a rácsokat, csak hogy megmutassa Delacroix-nak, ki a főnök, de csak állt ott csipőre tett kézzel, és bámult befelé.

Semmi okom nem volt rá, mégis folytattam: – Delacroix épp most kért egy dobozt, Percy. Úgy gondolja, hogy az egér odabent alhatna. Mint afféle kedvenc. – Kétkedés bujkált a hangomban, és inkább éreztem, mint láttam, hogy Harry meglepetten néz rám. – Mi a véleményed?

– Az, hogy egy éjszaka majd odaszarik az orrára, miközben Delacroix alszik, azután lelép – válaszolta Percy –, de ez már az ő gondja. Valamelyik éjszaka egész csinos szivardobozt láttam Tütü kocsiján. Bár nem tudom, hajlandó-e megválni tőle. Nyilván akar majd érte két centet, talán egy tízest is.

Most megkockáztattam egy pillantást Harry felé, és láttam, hogy látott szájjal bámul. Ez nem volt épp olyan, mint Ebenezer Scrooge színeváltozása karácsony reggelén, miután a szellemek elbántak vele, de azért cefetül közel állt hozzá.

Percy közelebb hajolt Delacroix-hoz, bedugva arcát a rácsok közé. Delacroix még hátrább vonult. Istenre esküszöm, a falba is bebújt volna, ha teheti.

– Van egy cented vagy pláne egy tízesed a szivardobozra, faszikám? – kérdezte Percy.

– Négy pennym van – válaszolta Delacroix. – Odaadom a dobozért, hajó, s'il est bon. [Ha jó! (francia)]

– Tudod, mit – mondta Percy. – Ha az a fogatlan kurvapécér eladja neked azt a Corona-dobozt négy centért, akkor én csórok vattát a gyógyszerládából, hogy kibélelhesd. Rendes egérszállót kell csinálnunk, mielőtt bevégzed.

– Rám sandított. – A kapcsolószoba nevében írnom kell egy jelentést Bitterbuckról – vetette oda. – Van egy toll az irodádban, Paul?

– Hát persze – mondtam. – Űrlapok is. Baloldalt a legfelső fiókban.

– Nahát, ez remek – válaszolta, és hetyke léptekkel távozott. Összenéztünk Harryvel.

– Mit gondolsz, beteg? – kérdezte Harry. Talán elment az orvosához, és kiderült, hogy már csak három hónapja van hátra?

Azt mondtam, hogy a leghalványabb fogalmam sincs róla, mi van Percyvel. Ekkor és még egy darabig ez volt az igazság, de idővel rájöttem. Néhány évvel később érdekes beszélgetésem volt fehér asztal mellett Hal Mooresszal. Akkor már szabadon beszélhettünk, mivel ő nyugdíjban volt, én pedig a javítóintézetben. Olyasfajta étkezés volt, amikor az ember túl sokat iszik, túl keveset eszik, a nyelvekről pedig lehull a béklyó. Hal elmesélte, hogy Percy panaszkodott rám és általában az életre a halálsoron. Ez közvetlenül azután történt, hogy Delacroix megérkezett a blokkba, és Brutal meg én megakadályoztuk, hogy Percy félholtra verje a franciát. Leginkább azon volt megsértve, hogy elzavartam a szemem elől. Úgy gondolta, hogy olyan emberrel, aki a kormányzóval van rokonságban, nem szabad így bánni.

Nos tehát, Moores azt mesélte, hogy ő, ameddig lehetett, leszerelte Percy-t, de amikor látta, hogy Percy ki akarja bulizni a megfenyítésemet vagy legalább az áthelyezésemet egy másik börtönrészlegbe, akkor betessékelte Wetmore-t az irodájába, és közölte vele, ha meghúzza magát, akkor előre kerül Delacroix kivégzésekor. Még az is lehet, hogy egyenesen a szék mellé. Mint mindig, én leszek szolgálatban, de a tanúk ezt nem fogják tudni; ők úgy fogják látni, hogy Mr. Percy Wetmore vezeti a táncot. Moores nem ígért többet, mint amiről már beszéltünk, és én beleegyeztem, de Percy ezt nem tudta. Már nem fenyegetőzött az áthelyeztetésemmel, és az E blokkban megenyhült a légkör. Még az ellen se volt kifogása, hogy Delacroix kedvencévé fogadja az ő régi ellenségét. Meglepő, hogy bizonyos embereket mennyire meg lehet változtatni a megfelelő ösztönzéssel; ebben az esetben Moores igazgatónak csak annyit kellett följáánlania, hogy Percy veheti el a kis kopasz francia életét.

9

Tütü úgy vélte, hogy még négy cent is nagyon kevés egy prima Corona szivardobozért, és valószínűleg igaza is volt; a szivardoboz nagy érték egy börtönben. Bele lehet tenni ezerféle apróságot, kellemes az illata, és van benne valami, ami arra az időre emlékezteti ügyfeleinket, mikor szabad emberek voltak; azt hiszem, azért, mert cigarettázni szabad a börtönben, szivarozni pedig nem.

Dean Stanton, aki akkorra visszatért a blokkba, szintén bedobott egy pennyt a kalapba, és én is hozzájárultam eggyel. Amikor Tütü még mindig kellenkedett, Brutal vette kezelésbe; először azt mondta, hogy szégyellhetné magát ezért a faszari viselkedésért, azután megígérte, hogy Delacroix kivégzésének napján ő, Brutus Howell személyesen származtatja vissza Tütü kezeihez a Corona-dobozt. – Hat cent vagy elég, vagy nem elég, ha eladják a dobozt, ezen elvitatkozhathatnánk – mondta Brutal –, de azt el kell ismerned, hogy igazán nagy összeg, amennyiben kölcsönzés esete áll fenn. Delacroix egy hónapon, de maximum hat héten belül végigmegy a halálsoron. Mire észrevennéd, hogy egyáltalán hiányzik, az a doboz megint ott lesz a kocsis alsó polcán.

– Meg az is lehet, hogy lágyszívű bíróhoz kerül, aztán énekelhetjük, hogy „adieu, régi barátok” – vitakozott Tütü, de több esze volt, semhogy szívóskodjék, és ezt Brutal is tudta. Az öreg Tütü gyakorlatilag a polgárháború óta toligálta körbe a börtönben a bibliai idézetekkel díszített nyavalyás kocsiját, és megvoltak a maga forrásai... jobbak, mint a mieink, gondoltam akkortájt. Tudta, hogy Delacroix egyáltalán

nem fog lágy szívű bíró elé kerülni. Csak a kormányzó maradt neki utolsó reményként, aki rendszerint nem adott kegyelmet olyanoknak, akik fél tucát választóját megsütötték.

– Még ha nem marad is itt, az az egér októberig vagy talán hálaadás napjáig fog szarni abba a dobozba – vitatkozott tovább Tütü, de Brutal láthatta, hogy már gyöngül. – Ki fizet nekem egy olyan szivardobozért, amit egy egér teleszart?

– A mindenségit! – válaszolta Brutal. – Ez a legnagyobb hülyeség, amit hallottam tőled, Tütü. Ez viszi el a pálmát. Először is Delacroix olyan tisztán tartja azt a dobozt, hogy akár egy egyházközségi ebéden is enni lehetne belőle. Annyira szereti azt az egeret, hogy akár ki is nyalja, amit belecsinál.

– Ezt azért ne részletezzük – mondta Tütü, az orrát fintorgatva.

– Másodszor – folytatta Brutal –, az egérszar nem nagy ügy. Csak olyan kemény golyócskák, úgy néznek ki, mint a madárserét. Akár ki is lehet rázni belőle. Semmi sem marad utána.

Az öreg Tütünek több esze volt, semhogy tovább tiltakozzék; elég régi csiligás volt, hogy tudja, mikor zongorázhat széllal szemben, és mikor teszi jobban, ha meghajol a vihar előtt. Ez nem volt éppen vihar, de mi, kék ruhások, kedveltük az egeret, és tetszett az ötlet, hogy Delacroix-nak legyen egere; ez pedig legalábbis erős szelet jelentett, így hát Delacroix megkapta a dobozát, Percy pedig állta a szavát, és két nappal később a doboz alja ki volt bélelve a gyógyszerhárból újított puha vattával. Maga Percy adta át, és láttam a félelmet Delacroix szemében, amikor kinyújtotta érte a kezét a rácson. Félt, hogy Percy megragadja a kezét, és eltöri az ujjait. Egy kicsit én is féltem, de semmi ilyesmi nem történt. Ekkor álltam a legközelebb ahhoz, hogy megkedveljem Percyt, bár még most is nehéz lett volna nem észrevenni a tekintetében a hideg örömet. Delacroix-nak volt egy háziállata; Percynek is volt. Delacroix tartja, simogatja, szereti, amíg teheti; Percy türelmesen vár (amennyire egy hozzá hasonló ember egyáltalán türelmes lehet), azután elevenen megsüti.

– Megnyílt az Egérszálló – mondta Harry. – Már csak az a kérdés, használni fogja-e a kis csirkefogó.

A kérdésére rögtön megkapta a választ, amint Delacroix megfogta Mr. Jinglest, és gyengéden beleeresztette a dobozba. Az egér befúrta magát a fehér vattába, mintha Bea néni dunyhája lenne, és attól kezdve ez volt az otthona addig, amíg... nos, majd ha rákerül a sor, elmesélem Mr. Jingles történetének végét.

Az öreg Tütü aggodalma, hogy a szivardoboz megtelik egérszarral, teljes mértékben alaptalannak bizonyult. Én sohasem láttam benne egyetlen potyót sem, és Delacroix elmondta, hogy ő sem... egyáltalán, sehol a cellájában. Sokkal később, akkortájt, amikor Brutal megmutatta a gerendában a lyukat, és megtaláltuk a színes forgácsokat, elhúztam egy széket a sötétzárka keleti sarkából, és ott találtam egy kis kupac egérkakát. Ameddig nálunk vendégeskedett, az egér láthatólag mindig ugyanarra a helyre járt elvégezni a dolgát. És még valami: sohasem láttam pisilni, márpedig az egér legalább két percig nemigen tudja elzárni a csapot, ha rájön a szükség, főleg evés közben. Én mondom, valóságos istencsodája volt az a nyavalyás.

Úgy egy héttel azután, hogy Mr. Jingles beköltözött a szivardobozba, Delacroix odahívott engem és Brutalt a cellájához, hogy mutasson valamit. Már idegesítő volt, annyiszor csinálta – ha Mr. Jingles, manccsal a levegőben, a hátára henteredett, az a világ legügyesebb dolga volt az emberízing francia szerint –, de amit ezúttal mutatott, az csakugyan mulatságos volt.

Az ítélethirdetés után a világ tökéletesen elfelejtette Delacroix-t, de volt egy rokona, azt hiszem, egy vénlány nagynénje, aki hetente egyszer írt neki. Küldött egy óriási zacskó borsmentacukorkát is, azt a fajtát, amit akkoriban kanadai dropsz néven árultak. Olyan volt, mint egy nagy rózsaszín pasztilla. Persze nem adtuk neki oda az egész zacskót; volt vagy két és fél kiló, még addig kajálta volna, amíg a gyengélkedőre nem kerül gyomorhuruttal. Delacroix-nak, mint szinte minden gyilkosnak, akivel csak dolgunk akadt a halálsoron, fogalma sem volt az önmérsékletről. Egyszerre fél tucatot kaphatott, kizárólag akkor, ha eszébe jutott, hogy kérjen.

Amikor odaértünk, Mr. Jingles Delacroix mellett ült a priccsen, mancsában az egyik rózsaszín pirulával, amelyet elégedetten eszegetett. Delacroix valóssággal elolvadt a gyönyörűségtől; mintha egy zongoravirtuóz figyelné öt éves fiát az első akadozó skála közben. Ne értsenek félre: ez tényleg mulatságos, igazán vicces volt. A drasztikus feleakkora volt, mint az egér, Mr. Jingles fehér bundás hasa máris feszült.

– Vedd el tőle, Eddie – mondta Brutal félig nevetve, félig szörnyülködve. – Mindenható irgalmas Jézusom, addig eszi, amíg szét nem durran. Innen érzem a borsmenta szagát. Mennyit evett belőle?

– Ez a második – válaszolta Delacroix, kissé idegesen pislogva Mr. Jingles hasára. – Ténleg azt gondolja, hogy... tudja... szétdurran?

– Meglehet – felelte Brutal.

Delacroix-nak ez elég volt. Nyújtotta a kezét a félig behabzsolt mentapasztyilláért. Azt vártam, hogy az egér beleharap, de Mr. Jingles odaadta – legalábbis ami megmaradt belőle –, olyan engedelmesen, mint egy angyal. Brutalra néztem, ő pedig egy picit megcsóválta a fejét, mintha azt mondaná, hogy ő sem érti. Azután Mr. Jingles behuppant a dobozába, és ott elterült, de olyan kimerülten, hogy mindhárman elneveltük magunkat. Attól fogva hozzászoktunk, hogy az egér ott ül Delacroix mellett, mentacukorkát markol és rágcsálja, de olyan finnyásan, akár egy idős hölgy a teadélutánon, és mindkettejüket ugyanaz a szag lengi körül, amit később a gerenda lyukában éreztem: a borsmenta keserű illata.

Van még valami, amit el kell mondanom Mr. Jinglesről, mielőtt áttérhetnék William Wharton megérkezésére, amivel valóban a ciklon csapott le az E blokkra. Egy-két héttel a borsmentacukorka esete után, más szóval akkortájt, amikor elhatároztuk, hogy nem engedjük az egeret halálra etetni, a francia odahívott a cellájához. Akkor éppen magamban voltam, Brutal az élelmiszerraktárba ment valamiért, és a szabályok szerint ilyen körülmények között nem közelíthettem a fogolyhoz. De mivel Delacroix-t, ha jó napom van, súlylökésben el tudtam volna dobni vagy húsz méterre, úgy határoztam, megszegem a szabályokat, és megnézem, mit akar.

– Ezt figyelje, Edgcombe főnök! – mondta. – Mindjárt meglátja, mit tud Mr. Jingles! – Benyúlt a szivardoboz mögé, és elővett egy kis fagurigát.

– Hát ezt honnan szedted? – kérdeztem, noha tudnom kellett volna. Csak egy személytől szerezhettem.

– Az öreg Tütütől – válaszolta. – Ezt figyelje!

Már figyeltem is. Mr. Jingles fölállt a dobozában, apró mellső lábaival a peremre támaszkodva, és fekete szemét rászögezte az orsóra, amelyet Delacroix jobb kezének hüvelyk- és mutatóujja között tartott. Különös kis borzongás futott végig a hátamon. Még sohasem láttam egeret, amely ilyen élesen – ennyi intelligenciával – figyelt volna valamire. Nem igazán hiszem, hogy Mr. Jingles természetfölötti látogató lett volna, amennyiben ilyen benyomást keltettem, hát elnézést, de abban sohasem kételkedtem, hogy fajtájának lángelméje volt.

Delacroix lehajolt, és a cérnafosztott orsót végiggurította cellája padlóján. Olyan könnyedén futott, mint két, tengellyel összekötött kerék. Az egér egy szempillantás alatt kint volt a dobozból, és apportírozó kutyaként nyargalt a padlón a guriga után. Meglepetésemben fölkiáltottam, Delacroix pedig elvigyorodott.

A guriga odaért a falhoz, és visszapattant róla. Mr. Jingles megkerülte, és lökdösni kezdte visszafelé a priccshez, ide-oda cikázva a két vége között, valahányszor úgy látszott, hogy elkanyarodik. Addig lökdöste, amíg meg nem érkezett Delacroix lábához. Akkor egy pillanatra fölnézett, mintha azt ellenőrizné, nem akar-e újabb feladatokat adni Delacroix (talán néhány aritmetikai probléma megoldását vagy latin szavak ragozását), majd látható elégedettséggel visszatért a szivardobozhoz, és ismét elhelyezkedett.

– Erre te tanítottad – mondtam.

– Igenis, uram, Edgcombe főnök – válaszolta alig valamivel ványadtabb mosollyal Delacroix. – Mindig visszahozza. Pokolian ügyes, nem igaz?

– Na és a guriga? – kérdeztem. – Honnan tudad, hogy azt vissza fogja hozni, Eddie?

– A fülembé súgta, hogy szeretné – válaszolta derûsen Delacroix. – Ugyanúgy, ahogy a nevét súgta meg.

Mindenkinek bemutatta ezt az egertrükköt... csak Percynek nem. Nem érdekelte, hogy Percy javasolta a szivardobozt, és ő szerzett vattát a béléshez. Delacroix olyan volt, mint néhány kutya: ha egyszer megrúgod, sohasem bízik meg többé benned, akármilyen rendesen bánsz is vele.

Még most is hallom Delacroix kurjantását: Hé fiúk! Jöjjenek, nézzék meg, mit tud Mr. Jingles! És összeverődik a kék inges csoport: Brutal, Harry, Dean, de még Bill Dodge is. Mindnyáján kellőképpen hüledeznek, akárcsak én.

Három-négy nappal azután, hogy Mr. Jingles elkezdte csinálni ezt a trükköt a gurigával, Harry Terwilliger átkajtatta a sötétzárkát, megtalálta a pasztellkrétát, és majdhogynem zavart mosollyal odavitte Delacroix-nak.

– Arra gondoltam, talán kiszínezhethéd tarkára azt a gurigát – mondta. – Akkor a kis haverod olyan lenne, mint valami cirkuszi egér, vagy ilyesmi.

– Szirkuszi egér! – Delacroix tökéletesen, mámorosan boldognak látszott. Feltételezem, tényleg az is volt, talán először egész nyomorult életében. – Az is! Szirkuszi egér! Ha kikerülök innen, vagyont szerzek rajta egy szirkuszban! Majd meglátják!

Percy Wetmore kétségtelenül rámutatott volna, hogy amikor Delacroix kikerül a Cold Mountainból, olyan mentőautón teszi, amelyiknek nincs szüksége villogó fényre vagy szirénára, de Harrynek több esze volt. Csak annyit mondott Delacroix-nak, hogy olyan tarkára színezzé a gurigát, amilyenre tudja, és olyan gyorsan, ahogy tudja, mert ebéd után vissza kell vinnie a pasztellkrétákat.

Del aztán tényleg kiszínezte. Mire befejezte, a guriga egyik vége sárga volt, a másik zöld, a középső henger pedig piros, akár a tűzoltóautó. Attól fogva egyfolytában azt trombitálta: „Maintenant, m'sieurs et mesdames! Le cirque présentement le mous' amusant et amazeant!”. [Csak tessék, hölgyeim és uraim! A cirkusz bemutatja a mulattató és megdöbbentő egeret! (angol-francia keverék szöveg)] Nem egészen így, de ebből elképzelhetik, milyen zagyva volt a franciasága. Ezután valami fura torokhangot hallatott – azt hiszem, a dobpergést utánozta –, és elhajította a gurigát. Mr. Jingles egy szempillantás alatt utánavetette magát, és vagy az orrával, vagy a mancsával gurította vissza. Azt hiszem, ezért a visszagurításért tényleg fizettek volna a cirkuszban. Delacroix és az egere, meg az egér ríktó tarka gurigája volt a legfőbb szórakozásunk akkortájt, amikor John Coffeyt a gondjainkra és őrizetünkre bízták, és ez így is maradt egy darabig. Azután a húgyúti fertőzésem, amely egy ideig csillapodni látszott, ismét visszatért, és William Wharton is megérkezett, azzal pedig elszabadult a pokol.

10

Főképpen a dátumok esnek ki a fejemből. Meg kellene kérnem az unokámat, Danielle-t, hogy nézze végig a dossziéimat, amelyekbe a régi újságkivágásokat gyűjtöm, de minek? A legfontosabbakhoz, mint ahhoz a naphoz, amikor bementem Delacroix cellájába, és ott találtam az egeret a vállán ülve, vagy ahhoz, amikor William Wharton megérkezett a blokkba, és csaknem meggyilkolta Dean Stantont, nincs szükség újságokra. Talán legjobb, ha a magam módján folytatom; végül is, azt hiszem, ha az ember visszaemlékszik a dolgokra, amelyeket látott, és tudja az események sorrendjét, akkor nem is olyan fontosak a dátumok.

Tudom, hogy a dolgok egy kicsit összesűrűsödtek. Amikor Delacroix ítélet-végrehajtásának papírjai megérkeztek Curtis Anderson irodájából, döbbenet láttam, hogy a mi cajun haverunk randevúját az Öreg Füstössel előre hozták, mint számítottuk, ami csaknem hallatlan dolog volt még akkortájt is, amikor nem

kellett eget-földet megmozgatni ahhoz, hogy kivégezhessenek egy embert. Két nappal korábban tüzték ki, talán október huszonhét helyett huszonötre. Nem emlékszem pontosan, de tudom, hogy ilyenformán volt; emlékszem, arra gondoltam, hogy Tűtű hamarabb jöhet a Corona-dobozáért, mint várta volna.

Wharton viszont később érkezett, mint amikorra vártuk. Egyrészt a tárgyalása tovább tartott, mint ahogy Anderson rendszerint megbízható forrásai alapján gondoltuk volna (Vad Billynél, mint hamarosan rájöttünk, semmiben sem lehetett bízni, ami alól a foglyok őrzésének rég bevált és állítólag biztonságos módszerei sem voltak kivételek). Azután, amikor bűnösnek találták – eddig legalább betartották a papírformát –, átvitték vizsgálatra az indianolai főkórházba. Állítólag rohamai voltak a bíróságon, kétszer olyan komolyak, hogy a földre zuhant, és ott vonaglott, csapkodott, lábával dobogott a padlón. Hivatalból kirendelt ügyvédje azt állította, hogy Whartonnak időnként „epilepsziás rohamai” vannak, és a bűncselekményeket beszámíthatatlan állapotban követte el; az ügyész szerint viszont csak színleli a rohamokat, gyáva igyekezetében, hogy mentse az életét. Az esküdtek, akik a saját szemükkel láthatták úgynevezett epilepsziás rohamait, úgy döntöttek, hogy komédiázik. A bíró egyetértett, de azért az ítélet után elrendelt egy sor vizsgálatot. Isten tudja, miért; talán csak kíváncsi volt.

Valóságos csoda, hogy nem szökött meg a kórházból (valamennyiünknek feltűnt a sors iróniája, hogy Melinda, Moores igazgató felesége ugyanakkor, ugyanabban a kórházban tartózkodott), de tény, hogy nem tette. Örök vették körül, és talán még mindig reménykedett benne, hogy beszámíthatatlannak minősítik rohamai miatt, ha egyáltalán epileptikus volt.

Hát nem volt az. A doktorok semmilyen bajt nem találtak az agyában – legalábbis szervi hibát nem –, és Kölyök Billy Wharton végül elindult Cold Mountain felé. Ez tizenhatodika vagy tizennyolcadika táján volt; amennyire visszaemlékezem, két héttel John Coffey után érkezett, és egy héttel vagy tíz nappal azelőtt, hogy Delacroix végigment volna a halálsoron.

Eseménydús napom volt, amelyen új pszichopatánk betoppant. Aznap hajnali négykor arra riadtam, hogy az ágyékom lüktet, hímvesszőm tüzel, eldugult és dagadt. Még le se léptem az ágyról, de már tudtam, hogy húgyúti fertőzésem reményeim ellenére sem javult. Csupán kis időre enyhült, de most annak is vége.

Elindultam a budiba, hogy elvégezzem a dolgomat – ez legalább három évvel az első vízőblítéses végénk előtt történt –, de nem jutottam tovább a ház sarkánál álló farakásnál, ahol rájöttem, nem bírom visszatartani. Éppen akkor toltam le a pizsamadrágomat, amikor a vizelet buzogni kezdett, és ezt a buzgást életem legkínzóbb fájdalma kísérte. 1956-ban epekövem volt, és ismertem embereket, akik azt állították, hogy az a legkomiszabb dolog a világon, de az az epekő csak gyomorégésnek tűnt ehhez a szenvedéshez képest.

Térdem megcsuklott, nehézkesen lezöttyentem, pizsamanadrágom feneke elszakadt, amikor széjjelebb tártam a lábam, hogy el ne veszítsem az egyensúlyomat és ne zuhanjak arccal a saját vizeletem tócsájába. Még így is elestem volna, ha nem ragadom meg bal kezemmel a farakás egyik tuskóját. Lehettem volna akár Ausztráliában vagy egy másik bolygón is. Csak a bensőmben égő tűzzel törődtem; az alhasam tüzelt, a hímvesszőm – az a szerv, amelyről többnyire meg is feledkeztem, ha nem épp a leghevesebb testi örömmel ajándékozott meg, amit férfi átélhet – mintha szétmállott volna: azt vártam, hogy vér fog lövellni a végéből, de teljesen normálisnak tűnő sugár patakzott belőle.

Ott lógtam, fél kézzel a farakásra támaszkodva, másikat a számra tapasztva. Nem akartam azzal rémítgetni a feleségemet, hogy jajgatok. Úgy tűnt, egy örökkévalóságig tart a vizelés, de végül elapadt a forrás. Addigra a fájdalom rozsdás agyarként marcangolta a hasamat és a nemi szervemet. Hosszú ideig legalább egy percig – képtelen voltam fölállni. Végül enyhülni kezdett a kín, és talpra küzdöttem magam. Lenéztem a vizeletemre, amelyet addigra beivott a föld, és azon tűnődtem, vajon teremthetett-e egy épelméjű Isten olyan világot, ahol ilyen szörnyű fájdalom árán lehet csak szabadulni ily csekélyke nedvességtől.

Beteget jelentek, gondoltam, és végre elmegyek dr. Sadlerhez. Nem szerettem dr. Sadler szulfanilamid tablettáinak szagát és a velük járó émelygést, de minden jobb annál, hogy ordításomat nyeldekelve

térdeljek egy farakás mellett, miközben a pöcsöm azt jelenti, hogy valaki leöntötte petróval, és meggyújtotta.

Aztán, miközben a konyhában bekaptam egy aszpirint, és hallgattam a szomszéd szobában alvó Jan szelíd hortyogását, eszembe jutott, hogy ma van az a nap, amikor William Whartonnak meg kell érkeznie a blokkba, Brutal pedig nem lesz ott, mert a beosztás szerint a börtön túlsó végében segít átköltöztetni a könyvtár maradékát és a gyengélkedő utolsó berendezéseit az új épületbe. Fájdalmaim ellenére sem tartottam tisztességes dolognak, hogy otthagyjam Whartont Deannel és Harryvel. Rendes emberek, de Curtis Anderson jelentése azt sejtette, hogy William Wharton még a szokásosnál is rosszabb. Ez az alak nem bánja, írta Anderson, és a nyomaték kedvéért kétszer alá is húzta.

Addigra a fájdalom némileg enyhült, már gondolkodni is tudtam. Úgy véltem, az lesz a legjobb, ha korábban indulok a börtönbe. Ott lehetek hatra, amikor Moores igazgató rendszerint megérkezik. Ő még idejében visszarendelheti Brutus Howellt az E blokkba Wharton fogadására, én pedig elmehetek a régen esedékes látogatásra az orvoshoz. Cold Mountain még útba is esik.

A büntetés-végrehajtó intézetig tartó húszmérföldes úton kétszer kapott el a sürgős vizelhetnék. Mindkét alkalommal sikerült megállnom és restelkedés nélkül megoldanom a problémát (bár meg kell mondanom, hogy a vidéki utakon ilyen tájban egyszerűen nem létezik forgalom). Egyik ürítés sem volt annyira fájdalmas, mint amikor térdre estem az árnyékszék felé menet, de mindkétszer meg kellett markolnom kis Ford kupém utasülésének kilincsét, hogy el ne essek, és éreztem forró arcomon a lecsurgó izzadságot. Beteg voltam, ez az igazság, jócskán beteg.

Azért odaértem, áthajtottam a déli kapun, leparkoltam a szokott helyemre, és egyenesen fölmentem, hogy megkeressem az igazgatót. Akkorra hat óra volt. Miss Hannah irodája üresen állt – ő a viszonylag civilizált hét óra előtt nem szokott bent lenni –, de Moores irodájában már égett a villany, láttam a katedrálüvegen át. Hanyagul kopogtattam, és benyitottam. Moores fölneézett, meghökkenten, hogy ki van itt ilyen korán, én pedig sokért nem adtam volna, ha nem kell látnom ilyen állapotban.

Rendszerint gondosan fésült fehér haja csomókban állt az égnek; akkor is azt rángatta-csavargatta, amikor benyitottam. A szeme vörös volt, puffadt és táskás, de a reszketése volt a legrosszabb: mintha épp most jött volna be, miután átgyalogolta a szörnyű, hideg éjszakát.

– Ne haragudj, Hal, majd később visszajövök – kezdtem.

– Ne – szakított félbe. – Kérlek, Paul! Gyere be. Csukd be az ajtót, és gyere. Szükségem van most valakire, jobban, mint bármikor. Csukd be már az ajtót, és gyere be!

Úgy tettem, ahogy mondta, és aznap reggeli felkelésem óta először feledkeztem meg a tulajdon fájdalmamról.

– Agydaganat – mondta. – Megvannak a röntgenfelvételek. Nagyon elégedettek a képeikkel. Az egyik azt mondta, hogy a legjobbak, amelyeket valaha csináltak, legalábbis mostanáig; azt mondták, közzé fogják tenni valami nagyobb New England-i orvosi folyóiratban. A daganat citrom nagyságú, azt mondták, olyan mélyen van, hogy nem tudják megoperálni. Azt is mondták, hogy karácsonyra meghal. Neki nem mondtam. Nem tudom, hogy kéne. Azt sem tudom, hogy fogok élni.

Sírni kezdett, görcsös csuklásokkal, ami egyszerre töltött el sajnálattal és rémülettel. Ijesztő látvány, amikor egy ilyen fegyelmezett ember, mint Hal Moores, elengedi magát. Csak álltam ott egy pillanatig, azután odamentem hozzá, és átkaroltam a vállát. Mindkét kezével belém kapaszkodott, akár egy fuldokló, és a hasamnak dőlve minden gátlás nélkül zokogott. Később, amikor visszanyerte az önuralmát, bocsánatot kért. Közben kerülte a tekintetemet, mintha iszonyúan szégyellné magát, talán annyira, ami élete végéig sem múlik el. Az ember könnyen meggyűlölheti azt a barátját, aki ilyen állapotban látja. Moores igazgatót ennél okosabbnak tartottam, de közben teljesen kiment a fejemből az az ügy, amiért eredetileg jöttem, így amikor kiléptem Moores irodájából, a kocsim helyett az E blokk felé indultam. Addigra az aszpirin hatni kezdett, és az alfelemben égő fájdalom enyhe lüktetéssé szelődött. Valahogy

majd átvegetálom a napot, fogadom Whartont, és holnaptól megyek betegállományba. A legrosszabbon túl vagyok, gondoltam, mivel a leghalványabb fogalmam sem volt róla, hogy a legrosszabb még el sem kezdődött.

11

– Azt hittük, hogy még mindig el van kábulva a vizsgálatok miatt – mondta Dean később, aznap délután. Tompa, reszelős volt a hangja, szinte vakkantott, és kékesfekete véraláfutás húzódott a nyakán. Láttam, hogy fáj neki a beszéd, gondoltam, szólok, hogy hagyja abba, de a hallgatás néha még jobban fáj. Úgy ítélt meg, hogy ez egy ilyen eset, és nem jártattam a számat. – Mind azt hittük, hogy kába, ugye?

Harry Terwilliger bólintott. Még Percy is bólintott, aki félrevonultan duzzogott egyszemélyes pártként.

Brutal rám nézett. Egy pillanatra összeakadt a tekintetünk. Pontosan ugyanúgy gondolkodtunk arról, hogy mi történhetett. Végigcsinálták a procedúrát, mindent elintéztek Hoyleban, csak egyetlen hibát követtek el, és bum, máris leszakadt a plafon. Azt hitték, hogy begyógyszerezték, ami ésszerű föltevés volt, de senki nem kérdezett rá, hogy így van-e. Úgy rémlett, valami mást is láttam Brutal szemében: azt, hogy Harry és Dean tanulni fognak a hibájukból. Főleg Dean, aki könnyen holtan kerülhetett volna haza a családjához. Percy nem. Talán nem is képes. Csak ült a sarokban és duzzogott, mert ismét elcseszett valamit.

Heten mentek Indianolába Vad Bill Whartonért: Harry, Dean, Percy; két másik őr ült hátul (a nevüket elfelejtettem, noha bizonyosan tudtam valaha), kettő pedig elől. Olyan járművel mentek, amit rabomobilnak hívtunk, egy zárt rakterű Ford kisteherben, amelyet acéllal megerősítettek, és állítólag golyóálló üvege volt. Úgy nézett ki, mint egy tejeskocsi és egy páncélautó keveréke.

Harry Terwilliger volt a különítmény parancsnoka. Ő intézte el a papírmunkát a megyei seriffel (nem Homer Cribusszal, hanem, úgy képzelem, valami hozzá hasonló választott bunkóval), aki cserébe átadta nekik Mr. William Wharton extraordinaire [Rendkívüli, (francia)] bajkeverőt, ahogy Delacroix meghatározta. A Cold Mountainban szokásos rabruhát már előreküldték, a seriff és emberei azonban nem nagyon bajlódtak vele, hogy beöltöztessék Whartont, hanem ráhagyták a mieinkre. Wharton kórházi pamutköntöszt viselt, a lábán olcsó posztópapucst, amikor először találkoztak vele a közkórház emeletén. Cingár ember volt, keskeny, pattanásos arccal és jó sok, hosszú, gubancos szőke hajjal. A segge, amely keszeg volt és ugyancsak pörsenéses, kilógott a köpenyből. Ez volt az a része, amit Harry és a többiek elsőnek láttak, mert Wharton az ablaknál állt, és a parkolót bámulta, ahonnan jöttek. Nem fordult meg, csak ácsorgott, fél kézzel félrehúzva a függönyt, némán, mint egy baba, miközben Harry a megyei seriffet szidta, amiért olyan lusták voltak, hogy nem öltöztették be Whartont a börtön egyenruhájába, a megyei seriff pedig Harrynek prédikált – ahogy minden általam ismert vidéki hivatalnok szokta –, hogy mi tartozik a munkaköréhez és mi nem. Amikor Harry belefáradt a pörölésbe (nem hinném, hogy sokáig tartott volna neki), odaszólt Whartonnak, hogy forduljon meg. Wharton engedelmeskedett. Úgy nézett ki, mondta Dean reszelős, ugató, fojtott hangon, mint bármelyik vidéki ámokfutó, akik a mi időnkben végimentek a Cold Mountainon. Ha lehántod róluk a külső mázt, marad egy közönséges pofájú fajankó. Néha fölfedezel bennük valami komisztságot, olykor a falnak vetik a hátukat, de leggyakrabban semmi mást nem találsz, csak verekedést és ordenárást, azután még több verekedést és még több ordenárást. Vannak, akik nemességet látnak bele a Billy Wharton-féle alakokba, de én nem tartozom közéjük. A patkány is harcol, ha sarokba szorítják. Ennek az alaknak a képe nem fejezett ki több egyéniséget, mint a pattanásos segge, mondta Dean. Az álla erőtlen volt, a szeme tompa, a válla rogyant, a kezei lógtak. Tényleg úgy nézett ki, mintha tele lenne morfiummal, és volt annyira báva, mint bármelyik narkós, akit valaha láttak.

Mire Percy ismét duzzogva bólintott.

– Vedd föl – mutatta Harry az ágy lábrészén heverő rabruhát. Már elővették a barna csomagolópapírból, de máskülönben hozzá sem nyúltak, még mindig úgy volt összehajtogatva, ahogy a börtönmosodából kikerült. Az egyik ingujj alól egy fehér pamutgaty, a másik alól egy pár fehér zokni kandikált ki.

Wharton látszólag készségesen engedelmeskedett, csak nem jutott valami messzire segítség nélkül. Magára húzta a gatyát, de amikor a nadrág következett, mindkét lábát ugyanabba a szárba akarta gyömöszölni. Végül Dean sietett a segítségére, beleírányította a megfelelő nadrágszárba, majd fölcibálta

a lábára, becipzárta a sliccét, begombolta a derekán. Wharton csak állt, még csak nem is igyekezett segíteni, amikor látta, hogy Dean megcsinálja helyette. Ernyedten lógó kézzel, üres tekintettel bámulta a szobát, és egyiküknek sem jutott eszébe, hogy talán csak színlel. Nem a menekülés reményében (legalábbis nem hinném), csakis azért, hogy a lehető legnagyobb bajt keverje, ha eljön az idő.

Aláírták a papírokat. William Wharton, aki letartóztatásával megyei tulajdonná vált, most átment állami tulajdonba. Kék ruhások gyűrűjében levitték a hátsó lépcsőn, majd átkísérték a konyhán. Lehajtott fejjel baktatott, hosszú ujjú kezeit lógatva. Az első alkalommal, amikor leesett a sapkája, Dean visszatette a helyére, de amikor másodszor is megtörtént, egyszerűen belegyömöszölte a saját farzsebébe.

Billnek lett volna még egy alkalma, hogy bajt keverjen, a kocsí hátsójában, amikor megbilincseltek, de nem tette. Ha egyáltalán gondolkodott (még most sem vagyok biztos benne, hogy ilyet tett, és ha igen, akkor mi járt a fejében), akkor arra gondolhatott, hogy túl kicsi a hely, és túl sokan vannak egy jóízű balhéhoz, így hát föltették rá a láncokat; az egyik a bokáit kötötte össze, a másik pedig – amely, mint kiderült, túl hosszú volt – a csuklóját.

Egy óráig tartott az út a Cold Mountainba. Wharton egész idő alatt ücsörgött lekókadtt fejjel a bal oldali padon, megbilincselte kezét a térdje közé ejtve. Néha kicsit dudorászott, mesélte Harry, Percy pedig annyi időre felhagyott a duzzogással, amíg hozzátette, hogy a balfasz ernyedtt alsó ajkáról csurgott a nyál, egyszerre mindig csak egy csöpp, míg végül egész tócsa keletkezett a lábai között. Ahogy a kutya nyáladzik egy forró nyári napon.

A fegyházba a déli kapun hajtottak be, azt hiszem, épp az én kocsim mellett álltak meg. A déli bejárat öre félretolta a nagy kaput, ami a fegyházat elválasztja a tornaúdvartól, és a kocsi mehetett tovább. Laza nap volt, nem sokan tartózkodtak az udvaron, legtöbben a kertben kapáltak. Lagymatagnak is mondhattuk volna. Egyenesen az E blokk elé hajtottak, és ott megálltak. A vezető kinyitotta az ajtót, és azt mondta, el kell vinnie a kocsit a műhelybe olajcserére, nagyon örült a szerencsének.

A kisegítő öre is vele mentek, hátul az a kettő almát evett, az ajtó tárva-nyitva.

Dean, Harry és Percy pedig ott maradt egy megbilincseltt rabbal. Ez elég lehetett volna, elégnek kellett volna lennie, ha a cingár vidéki surmó, aki kezén-lábán összebilincselve, lehorgasztott fejjel ácsorgott a sárban, be nem bolondítja őket. Megtették a tizenkét lépést az E blokkba vezető ajtóig, ugyanabban a felállásban, ahogy a halálsoron szoktuk végigvezetni a foglyokat. Harry ment bal felől, Dean jobb felől, Percy hátul, bottal a kezében. Senki sem mondta, de nagyon jól tudom, hogy elővette; szerette azt a hikoribunkót. Én magam abban a cellában ültem, amely Wharton otthona lesz, amíg át nem igazol forróbb égtájra a sötétzárka irányában haladva, jobbról az első volt a folyosón. Kezemben írókartonnal semmire sem gondoltam, csak fogalmazgattam kis beszédemet, és kínlódtam. Ágyékomban ismét hasogatni kezdett a fájdalom, és már csak annyit akartam, hogy bemehessek az irodámba, és megvárjam, míg eltelik a nap.

Dean előrelépett, hogy kinyissa az ajtót. Kiválasztotta a megfelelő kulcsot az övében lógó karikáról, és becsúsztatta a zárba. Wharton akkor éledt föl, amikor Dean kinyitotta a zárat, és a kilincsre tette a kezét. Gurgulázva fölvijszorgott – olyan volt, mint a déli lázadók csatakiáltása –, amivel pillanatnyi mozdulatlanságba dermesztette Harryt, Percy Wetmore pedig kiesett a küzdelem hátralevő részéből. A félig nyitott ajtón át én is hallottam a sívítást, és először azt hittem, nem is ember adja; azt hittem, valami kutya szabadult be az udvarba, azt bántják, talán valamelyik komisz rab veri a kapanyéllel.

Wharton fölkapta a karját, a lelógó láncot átdobta Dean nyakán, és fojtogatni kezdte. Dean fuldokló kiáltást hallatott, és előrevetette magát, kis világunk hűvös villanyfényébe. Wharton készségesen ment vele, még lökött is rajta, egész idő alatt üvöltve és gurgulázva, de még nevetett is hozzá. Karját könyékben behajlította, öklét hátrarántotta Dean füléig, úgy meghúzta a láncot, ahogy bírta, és ide-oda fűrészelt vele.

Harry ráugrott Wharton hátára, egyik kezével új emberünk zsíros szöke üstökét markolta, másik öklével teljes erejéből csépelte Wharton arcát. Gumibot és pisztoly is volt nála, de a felindulástól elfelejtette őket.

Lefogadhatják, hogy korábban is voltak már gondjaink foglyokkal, de egyik sem tudott így meglepni bennünket, mint Wharton. Ennek az alattomosága túlment minden határon. Se azelőtt, se azóta nem láttam ilyet.

Ráadásul erős is volt. Minden laza ernyedtségnek nyoma veszett. Harry később azt mondta, olyan volt, mintha egy összetekert acélrugóra ugrott volna rá, amely valahogy életre kelt. Most már odabent az épületben, az ügyeletes asztala mellett balra pördült, és lelökte magáról Harryt, aki az asztalnak csapódott, és elterült.

– Juhú, srácok! – röhögött Wharton. – Jó kis buli, mi? Hát nem?

Még mindig visítva és röhögve tovább fojtogatta Deant a lánccal. Miért ne? Tudta, amit mi is tudtunk, hogy csak egyszer süthetik meg.

– Üsd le, Percy, üsd le! – üvöltötte Harry, miközben igyekezett feltápászkodni. De Percy csak állt ott, bunkóval a kezében, és a szeme akkorára tágult, mint két levesestányér. Itt volt a lehetőség, amire várt, mondhatnák maguk, a gyönyörű lehetőség, hogy kedvére használhassa a furkót, de túlságosan megrémült és összezavarodott, hogy megtegye. Ez nem holmi rémült kis francia volt, vagy egy fekete óriás, akinél mintha nem is lettek volna otthon, hanem egy ördögi bűgőcsiga.

Kijöttem Wharton cellájából, eldobtam a kartont, és előrántottam a 38-asomat. Megfeledkeztem a fertőzésről, amely aznap már másodszor forralta föl az alsó fertályomat. Elhittem, amit a többiek meséltek Wharton üres arcáról, tompa tekintetéről, ám én nem azt az embert láttam, hanem egy állat pofáját, de nem egy intelligens állatét, hanem egy alattomos, rosszindulatú, élvezkedő fenevadét. Igen. Azt csinálta, amire született. Hely és körülmények nem számítottak. A másik, amit láttam, Dean Stanton vörös, puffadt arca volt. A szemem láttára haldoklott. Wharton észrevette a pisztolyt, és felém pördítette Deant, akit csaknem biztosan el kellett találnom, hogy eltalálhassam a másikat. Dean válla fölött egy lángoló kék szem dacolt velem, hogy lőjek csak.

NNCL1278-4D0v1.0

STEPHEN KING
A HALÁLSORON
HARMADIK RÉSZ
COFFEY KEZE
1

Átnézve az eddig leírtakat, látom, hogy Georgia Pinest, ahol most élek, öregotthonnak minősítettem. A népek, akik vezetik, ugyancsak nem örülnének, ha ezt olvasnák. A brosrák szerint, amiket az előtérben hagynak meg szétküldözgetnek a reménybeli ügyfeleknek, ez egy „mintaszerűen sokrétű intézmény nyugalomba vonult hajlott korúak számára”. Van benne még egy pihenőközpont is, ahogy a broszúra mondja. Az illetők, akiknek itt kell lakniuk (a broszúra nem nevez bennünket raboknak, de én néha igen), csak tévészobának hívják.

Azt mondják, felvágós vagyok, mert nemigen járok le a tévészobába, holott nem az emberekkel van bajom, hanem a műsorokkal, Oprah-val, Ricki Lake-kel, Carnie Wilsonnal, Rolandával. A világ itt dől össze a szemünk láttára, ezek meg kizárólag a baszásról tudnak értekezni a rövid szoknyás nőkkel meg a hasig kigombolt férfiakkal. A fene egye meg, szóval ne ítélj, hogy ne ítéltessél, ahogy a Biblia mondja, így hát nem nézem a dilidobozt. Ha haszontalanságokkal akarnám agyonütni az időmet, lemehetnek innen két mérföldre a Vidám Kerékhez címzett autósfogadóba, ahol minden péntek és szombat éjjel szirénázva

és villogó kék lámpákkal teszik tiszteletüket a rendőrautók. Bizalmas barátomnak, Elaine Connellynek ugyanez a véleménye. Elaine nyolcvanéves, magas, karcsú, még mindig egyenes tartású, tiszta tekintetű, rendkívül intelligens és kifinomult. Nagyon lassan jár, mert valami baj van a csípőjével, azt is tudom, hogy borzasztóan szenved a csúzos kezétől, viszont gyönyörű, hosszú nyaka van, majdnem hattyúnyak, és szép, hosszú haja, amely a válláig ér, ha leereszti.

De a legfontosabb, hogy ő nem tart se bogarasnak, se felvágósnak. Sok időt töltünk együtt Elaine-nel. Ha nem lennék ilyen lehetetlen korban, akkor talán nevezhetném a barátnőmnek. De azért a bizalmas barátság – szigorúan csak barátság – se rossz, sőt ha úgy vesszük, még jobb is. Az a csomó probléma és szívfájdalom, ami a szokásos baráti-barátnői kapcsolatokkal vele jár, belőlünk egyszerűen kiégett. Tudom, hogy bizonyos kor, mondjuk, úgy ötven év alatt senki sem hisz nekem, de néha jobb a parázs, mint a tábortűz. Különös, de így van.

Így hát nem nézem egész nap a tévét. Néha sétálok; néha olvasok; úgy egy hónapja leginkább az emlékirataimat írom a beüvegezett napozóterasz növényei között. Szerintem itt több az oxigén, ami segít az öreg emlékezetnek.

De mikor nem tudok aludni, néha leosonok az emeletről, és bekapcsolom a televíziót. Itt Georgia Pinesban nincs HBO vagy ilyesmi gondolom, ez a fajta kikapcsolódás pirinyót drága a mi pihenőközpontunknak –, de azért az alapvető kábeltévék bejönnek, ami azt jelenti, hogy venni tudjuk az Amerikai Mozicsatornát. Arra az esetre, ha önöknél nincsenek bekötve a fő csatornák, közölhetem, hogy ez az, amelyen a legtöbb film fekete-fehér, és a nők sohasem vetkőznek. Egy olyan vén fingnak, mint én, ez valahogy vigasztaló. Jó sok olyan éjszaka volt, amikor ott a tévé előtt bólintottam el a csúnya, zöld díványon, miközben Francis, a beszélő öszvér már megint lehúzta a tűzről Donald O'Connor serpenyőjét, vagy John Wayne kitakarította Dodge-ot, esetleg Jimmy Cagney koszos patkánynak nevezett valakit, majd fegyvert rántott. Néhány filmet ezek közül már láttam Janice-szel, a feleségemmel (aki nemcsak a barátnőm, de a legjobb barátom is volt), és ezek megnyugtatók. A ruhák, a járásmód, a beszédmodor, még a zene is – minden megnyugtató. Gondolom, arra az időre emlékeztetnek, amikor épkézláb ember voltam, és nem molyette relikvia, aki itt penészedik egy öregotthonban, pelenkát és gumibugyit viselő bentlakók között.

Abban viszont, amit ma reggel láttam, nem találtam semmi vigasztalót. Egyáltalán semmit.

Elaine néha odajön, hogy velem együtt nézze az úgynevezett Kukori Matinét, amely hajnali négykor kezdődik. Nem mond semmit, de én tudom, hogy ilyenkor borzalmasan szenved az ízületi gyulladástól, amin már a gyógyszerek sem enyhíthetnek.

Amikor ma reggel bejött, szellemként suhanva fehér frottírköpenyében, én éppen úgy ültem a göröngyös díványon, hogy rágörnyedtem a vékony botokra, amelyek valaha a lábaim voltak, és a térdemet szorítottam, hogy ne reszkessek, mint a nyárfalevél. Mindenem fázott, az ágyékomat kivéve; az valósággal égett, mintha annak a húgyúti fertőzésnek a kísértete perzselte volna, amely úgy megkeserítette az életemet 1932 őszén: John Coffey, Percy Wetmore és Mr. Jingles, a tudós egér őszén.

Valamint William Wharton őszén.

– Paul! – kiáltott Elaine, és odasietett hozzám, olyan gyorsan, amennyire a csípőjében lapuló rozsdás szögek és üvegcserepek engedték. – Paul, mi a baj?

– Mindjárt jobban leszek – mondtam, bár nem hangzott valami meggyőzően. A szavak kuszáltan buktak elő a fogaim közül, amelyek vacogni akartak. – Csak adj egy-két percet, és friss leszek, mint a hajnali harmat.

Leült mellém, és átkarolta a vállamat.

– Azt elhiszem – mondta. – De hát mi történt? Az isten szerelmére, Paul, úgy nézel ki, mint aki kísérletet látott.

Mert azt láttam, gondoltam, és csak tágra nyíló szemétől kaptam észbe, hogy ki is mondtam.

– Nem igazán – tettem hozzá, és megveregettem a kezét (lágyan – nagyon lágyan!). Csak egy perc, Elaine – Istenem!

– Abból az időből, amikor börtönőr voltál? – kérdezte. – Amiről a teraszon írsz?

Bólintottam. – Én a siralomházban dolgoztam...

– Tudom...

– Csak mi halálsornak hívtuk. Harminckettő őszén kaptuk azt a fickót – azt az eszeveszettet –, akit úgy hívtak, hogy William Wharton. Szerette Kölyök Billynek képzelni magát, még a karjára is rátetováltatta. Még csak kölyök volt, de veszedelmes. Máig emlékszem, mit írt róla Curtis Anderson, az akkori igazgatóhelyettes: „Bolond, és büszke rá. Tizenkilenc éves. Garantálhatom, hogy egyszer-kétszer orrba kell dörgölnöd, de légy óvatos, ha megteszed. Ez az alak nem bánja.” Ezt a részt kétszer alá is húzta.

A vállamat ölelő kéz most a hátamat masszírozta. Kezdem megnyugodni. Ebben a pillanatban szerettem Elaine Connellyt, és megcsókolhattam volna az arcát, miközben megmondom neki. Talán meg is kellett volna tennem. Minden korban szörnyű dolog egyedül lenni és félni, de azt hiszem, öregkorban a legszörnyűbb. De most máson járt az eszem, azon a régi és még mindig befejezetlen ügyön.

– Egyébként – mondtam – igazad van. Épp arról körmöltem, amikor Wharton megérkezett a blokkba, és kis híján megölt egy Dean Stanton nevű pasast, az egyik akkori munkatársamat.

– Hogy tudta megtenni? – kérdezte Elaine.

– Az aljasságnak és nemtörődömségnek köszönhetően – válaszoltam komoran. – Wharton adta hozzá az aljasságot, az örök a nemtörődömséget. Az volt a legfőbb hiba, hogy Wharton kézbilincset kissé túlméretezték. Amikor Dean kinyitotta az E blokk ajtaját, Wharton ott jött mögötte. Örök fogták közre, de Andersonnak igaza volt: Vad Billyt nem érdekelte az ilyesmi. Átdobta a kézbilincset Dean fején, és fojtogatni kezdte.

Elaine megborzongott.

– Szóval ezen rágódtam, és nem tudtam elaludni, ezért lejttem ide. Bekapcsoltam az AMC-t, arra gondoltam, talán te is idejössz, és majd randevúunk...

Fölnevetett, és megcsókolta a homlokomat a szemöldököm fölött. Amikor Janice csinált ilyet, tetőtől talpig libabőrös lettem, és most is ez történt, amikor Elaine csinálta azon a reggelen. Azt hiszem, vannak dolgok, amelyek sohasem változnak.

– ...és egy ócska fekete-fehér gengszterfilm ment a negyvenes évekből. Az volt a címe, hogy A halál csókja.

Éreztem, hogy mindjárt elfog megint a reszketés, de megpróbáltam fegyelmezni magam.

– Richard Widmark játszott benne – folytattam. – Ha jól tudom, ez volt az első főszerepe. Jannel sose néztük meg – a rablókat és pandúrokat rendszerint kihagytuk –, de emlékszem, olvastam valahol, hogy Widmark nagyszerűen alakítja a vagányt. Hát így igaz. Amilyen sápadt... ahogy nem annyira jár, mint siklik... mindig mindenkit „fickónak” szólít... ahogy a spicliket emlegeti... hogy mennyire gyűlöli őket...

Minden erőfeszitésem ellenére ismét reszketni kezdtem. Nem tudtam tenni ellene.

– A haja szőke – suttoztam. – Vékony szálú, szőke haj. Addig a részig néztem, amikor lelöki a lépcsőn azt

a tolokocsis öregasszonyt, azután lekapcsoltam.

– Whartonra emlékeztetett?

– Wharton volt – feleltem. – Életre kelt.

– Paul – kezdte, de elhallgatott. A tévé üres képernyőjére nézett (a kapcsoló még ott volt a tetején, a vörös számok még mindig a tízest, az AMC számát mutatták), azután megint vissza rám.

– Mi van? – kérdeztem. – Mi az, Elaine? Azt fogja mondani, hogy hagyjam abba az írást, gondoltam. Tépjem el a teleírt lapokat, és állítsam le magam.

Ehelyett azt mondta: – Ne hagyd, hogy ez leállítson.

Rámeredtem.

– Csukd be a szádat, Paul, mert beleszáll egy légy.

– Bocsáss meg. Én csak... hát...

– Azt hitted, épp az ellenkezőjét fogom mondani?

– Igen.

Megfogta a kezemet, lágyan, nagyon lágyan, göbös, bütyköktől elcsúfított, hosszú, szépséges ujjával, előre hajolt, és belenézett kék szemembe mogyoróbarna szemével, amelyek közül a balt egy kicsit elhomályosította a kezdődő hályog.

– Lehet, hogy túl öreg és törékeny vagyok ahhoz, hogy éljek – mondta –, de ahhoz nem vagyok túl öreg, hogy gondolkodjam. Mit számít néhány álmatlan éjszaka a mi korunkban? És egyáltalán, mit számít egy kísértet a tévében? Azt akarod mondani, hogy ez volt az egyetlen, amellyel életedben találkoztál?

Moore's igazgatóra, Harry Terwilligerre és Brutus Howellre gondoltam; eszembe jutott az anyám, Jan, a feleségem, aki Alabamában halt meg. Tényleg volt már dolgom kísértetekkel.

– Nem – feleltem. – Nem ez volt az első, amellyel találkoztam. De ez maga volt a döbbenet, Elaine. Mert ő maga volt az.

Ismét megcsókolt, azután fölállt, kissé megrándult, és úgy szorította a kezét a csípőcsontjára, mintha attól félne, hogy kirobban a bőre alól, ha nem vigyáz eléggé.

– Meggondoltam magam a tévézéssel kapcsolatban – mondta. – Kaptam egy extra tablettát esős napokra... vagy éjszakákra. Beveszek egyet, és visszafekszem. Talán neked is ezt kellene tenned.

– Igen – bólintottam. – Szerintem ezt kellene. – Egy bolond pillanatig arra gondoltam, javasolni fogom, hogy együtt menjünk ágyba, aztán megláttam a szemében a tompa fájdalmat, és észre tértem. Mert esetleg igent mondott volna, de kizárólag a kedvemért. Nem jó ötlet.

Kéz a kézben hagytuk ott a tévésobát (még iróniából se tiszteltem meg a másik nevével).

Lépéseimet hozzáigazítottam Elaine lassú, kínosan elővigyázatos lépteihez. Csend volt az épületben, csak valamelyik zárt ajtó mögött nyöszörgött valaki a rossz álom markában.

– Mit gondolsz, el tudsz aludni? – kérdezte.

– Azt gondolom, hogy igen – válaszoltam, de persze nem tudtam; feküdtem az ágyamban napkeltéig, és

A halál csókjá-n töprengtem. Láttam Richard Widmarkot, amint eszelős vihogással belekötözi az öregasszonyt a tolokocsijába, majd lelöki a lépcsőn – „Ezt szoktuk csinálni a besúgókkal” – mondta, azután az arca átváltozott William Whartonévá, amilyen azon a napon volt, amikor megjelent az E blokkban és a halálsoron – Wharton vihog, mint Widmark, Wharton rikácsol, hogy Jó kis buli, mi? Hát nem? Ezek után nem bajlódtam a reggelivel, csak lejttem ide a teraszra, és írni kezdtem.

Kísértetek? Naná.

Mindent tudok a kísértetektől.

2

– Juhú, srácok! – röhögött Wharton. – Jó kis buli, mi? Hát nem?

Még mindig visítva és röhögve tovább fojtogatta Deant a láncsal. Miért ne? Tudta, amit Dean, Harry és Brutus Howell barátom is tudott: azt, hogy csak egyszer süthetik meg.

– Üsd le! – ordította Harry Terwilliger, aki öltre ment Whartonnal, igyekezett megfékezni, mielőtt nagyon elfajult volna a dolog, de Wharton ledobta magáról, és Harry most igyekezett feltápáskodni. – Percy, üsd le!

De Percy csak állt ott, hikoribunkóval a kezében, és a szeme akkorára tágult, mint két levesestányér. Hogy szerette azt a nyomorult bunkóját, az ember azt hihette volna, most végre használja, hiszen itt az alkalom, amelyre azóta ácsingózik, hogy betette a lábát a Cold Mountain fegyházba... de most, amikor lehetett volna, túlságosan berezelt, hogy kihasználja az alkalmat. Ez nem holmi rémült kis francia volt, mint Delacroix, vagy egy John Coffey-féle fekete óriás, akinél mintha nem is lettek volna otthon, hanem egy ördögi bűgöcsiga.

Kijöttem Wharton cellájából, eldobtam a kartont, és előrántottam a 38-asomat. Aznap másodszor feledkeztem meg a fertőzéről, amely felforralta az alsó fertályomat. Elhittem, amit a többiek meséltek Wharton üres arcáról, tompa tekintetéről, ám én nem azt az embert láttam, hanem egy állat pofáját, de nem egy intelligens állatét, hanem egy alattomos, rosszindulatú, élvezkedő fenevadét. Igen. Azt csinálta, amire született. Hely és körülmények nem számítottak. A másik, amit láttam, Dean Stanton vörös, puffadt arca volt. A szemem láttára haldoklott. Wharton észrevette a pisztolyt, és felém pördítette Deant, akit csaknem biztosan el kellett találnom, hogy eltalálhassam a másikat. Dean válla fölött egy lángoló kék szem dacolt velem, hogy lőjek csak. Másik szemét eltakarta Dean haja. Mögöttük félig fölemelt bunkóval Percy tétovázott. Ekkor, betöltve a börtönudvarra nyíló ajtót, megjelent a megtestesült csoda: Brutus Howell. A gyengélkedő utolsó berendezéseit is átköltöztették, és most azért jött, hogy megkérdezze, ki kér kávét.

Habozás nélkül cselekedett – Percyt iszonytató erővel nekivágta a falnak, kirántotta saját gumibotját a hurokból, és hatalmas karja minden erejével lezuhintotta Wharton tarkójára. Egy tompa puff! hallatszott, csaknem olyan üresen kongott, mintha nem is lenne agy Wharton koponyájában, és Dean nyakán végre ellazult a lánc. Wharton összeesett, mint egy zsák, Dean pedig arrébb mászott, kidülledő szemmel, rekedten harákolva, egyik kezével a torkát szorongatva.

Mellé térdeltem, de ő vadul rázta a fejét.

– Minden oké – hörögte. – Vele... törődj! mutogatott Whartonra. – Zárd be! A cellába!

Ahogy Brutál lecsapta, nem hittem volna, hogy Whartonnak cellára lenne szüksége; úgy gondoltam, megteszi egy koporsó is. Nem volt ilyen szerencsénk. Whartonban kiment a biztosíték, de esze ágában se volt meghalni. Oldalvást hevert, egyik karját előre vetve, ujjai hegyével súrolva a halálsort, behunyta szemmel; lassan, de normálisan lélegzett. Még egy békés kis mosoly is ült az arcán, mintha éppen kedvenc esti meséje közben szunnyadt volna el. Vékony vörös vérpatak szivárgott a hajából, bemocskolva új börtöninge nyakát, de ezenkívül semmi.

– Percy! – mondtam. – Segíts!

Nem mozdult, csak állt a fal mellett, és hűdötten meredt maga elé. Szerintem azt se tudta, hol van.

– Percy, az istenedet, kapd már föl!

Ekkor végre megmozdult. Harry segített neki. Hárman bevonszoltuk az eszméletlen Mr. Whartont a cellájába, miközben Brutál felsegítette Deant, olyan gyengéden, mint anya a gyerekét, Dean pedig görnyedten, harákolva kapkodott levegő után.

Problémás gyermekünk csaknem három órán át nem tért magához, de amikor igen, akkor semmilyen káros hatása nem mutatkozott rajta Brutál szörnyű ütésének. Ugyanúgy tért magához, ahogy mozogni szokott: sebesen. Az egyik pillanatban hullaként hevert a priccsén, a következőben ott állt a rácsnál – nesztelenül mozgott, mint egy macska – és engem bámult, amint az ügyeletes asztalánál ülve jelentést írok az esetről. Megéreztem, hogy valaki figyel, fölpillantottam: hát ott vigyorgó Wharton, kimutatva máris többszörösen hiányos, feketén rohadozó fogsorát. Összereztem a látványtól. Próbáltam nem mutatni, de szerintem tudta.

– Hé, bakegér! – mondta. – Legközelebb te gyössz. És nem fogom elhibázni.

– Hello, Wharton – mondtam olyan nyugodtan, ahogy tudtam. – Tekintve a körülményeket, az a gyanúm, megtakaríthatom az üdvözlőbeszédet, nem gondolod?

Egy picit elhalványodott a vigyora. Nem ilyen választ várt, és más helyzetben valószínűleg én sem ezt mondtam volna. De történt valami, miközben Wharton nem volt magánál, szerintem az egyik legfontosabb mindama dolgok között, amelyekért átkínlódtam magam az eddigi oldalakon. No, lássuk, elhiszik-e.

3

Azt az egy alkalmat kivéve, amikor ráordított Delacroix-ra, Percy egyfolytában hallgatott, amióta elült az izgalom; sokkal inkább megrendülésből, mint tapintatból. Szerintem Percy Wetmore pont annyira ismerte a tapintatot, mint én a legsötétebb Afrika bennszülött törzseit. Mindegy, fenemód jól tette, hogy hallgatott. Ha elkezd nyafogni, hogy Brutál milyen keményen odacsapta a falhoz, vagy azon lamentál, miért nem világosítottuk fel, hogy időnként Vad Billy Wharton-féle csúnya emberek is beállíthatnak az E blokkba, azt hiszem, meg is öltük volna, akkor pedig egészen új módon járhattuk volna meg a halálsort. Elég bizarr ötlet, ha belegondolunk. Elszalasztottam az alkalmat, hogy úgy viselkedjek, mint James Cagney a Fehér izzás-ban.

Mindenesetre amikor már bizonyosak lehettünk benne, hogy Dean nem fullad meg és nem ájul el ott helyben, Harry és Brutál elkísérte a gyengélkedőre. Delacroix, aki meg se mukkant a dulakodás alatt (többször ült, tudta, mikor kell befogni az etetőjét, és mikor nyithatja ki megint), elkezdett bömbölni, amikor Harry és Brutál kitámogatták Deant. Tudni akarta, mi történt. Mintha csak az alkotmányos jogai szenvedtek volna csorbát.

– Pofa be, te kis buzi! – ordított vissza Percy, olyan dühösen, hogy kidagadtak az erek a nyakán. A vállára tettem a kezem, és éreztem, hogy reszket a karja az ing alatt. Részben a rémület utóhatása volt (időnként emlékeztetnem kellett magamat, hogy Percynek az is a baja, hogy összevissza huszonegy éves, alig idősebb Whartonnál), de azt hiszem, főleg a düh dolgozott benne. Gyűlölte Delacroix-t. Nem tudom, miért, de gyűlölte.

– Eredj – mondtam –, nézd meg, itt van-e még Moores igazgató. Ha igen, akkor tegyél teljes szóbeli jelentést arról, ami történt. Mondd meg, hogy ha sikerül összehoznom, holnap az íróasztalán lesz az írott jelentésem.

Percy láthatóan duzzadt a felelősségtől; egy-két szörnyű pillanatig azt hittem, tisztelegni fog.

– Igenis, uram. Máris.

– Azzal kezd, hogy a helyzet az E blokkban normális. Ez nem regény, az igazgató nem fogja eltűni, hogy lacafacázz, csak hogy növeld a feszültséget.

– Nem fogok.

– Rendben. Akkor eredj.

Elindult az ajtó felé, azután visszafordult. Percynél az akadékoskodás volt az egyetlen, amire bizonyosan lehetett számítani. Kétségbeesetten vártam, hogy elmenjen végre, mert az ágyékom tűzelt, de ő láthatólag nem óhajtott távozni.

– Jól vagy, Paul? – kérdezte. – Nem vagy te lázas? Talán megkaptad az influenzát? Mert izzad az egész arcod.

– Lehet, hogy bujkál bennem valami, de különben jól vagyok – mondtam. – Eredj, Percy, beszélj az igazgatóval.

Bólintott, és távozott. Hála legyen Istennek az apró szívességekért. Mihelyt bezárult az ajtó, rohantam az irodába. A szabályzat szerint nem szabadott otthagyni az ügyeletes asztalát, de túl voltam azon, hogy izgassam magam miatt. Pocsékul éreztem magam, akárcsak reggel.

Sikerült bejutnom az íróasztalom mögül nyíló, vécének kialakított kis lyukba, és előszedni a szerszámomat, mielőtt a nadrágomba eresztettem volna, de nem sokon múlt. Az egyik kezemet a számba kellett gyömöszölnöm, hogy ne ordítsak, amikor csurgatni kezdtem, a másikkal vakon kapkodtam a mosdókagyló széle után. Itt nem úgy volt, mint a házam mellett, ahol térdre rogyhattam és egy tócsát vízelhettem a farakás mellé; ha itt hullok térdre, a vizelet szétfolyik a padlón.

Összeszedtem minden erőmet, hogy ne essek el és ne üvölsék, de mindkettőhöz közel jártam. Olyan volt, mintha apró üvegszilánkokat vízeltem volna. Visszataszító mocsárszag csapott meg a csészéből, és láttam, hogy fehér nyálka – gondolom, genny – úszik a víz felszínén.

Lerántottam a törülközőt a tartóról, és megtörülgettem az arcomat. Jócskán izzadtam; valósággal csurgott rólam a verejték. Belenéztem a fémtükörbe, és egy olyan ember vörös arca nézett rám vissza, akinek magas láza van. Negyvenegy fok? Negyvenkettő? Talán jobb is, ha nem tudom. Visszaakasztottam a törülközőt a rúdra, leöblítettem a vévét, és odavánszorogtam az irodámon át a cellasorhoz vezető ajtóhoz. Félttem, hogy bejöhet Bill Dodge vagy valaki más, és meglátja, hogy a három fogoly őrizetlenül van, felügyelő nélkül, a folyosó pedig üres. Wharton még mindig öntudatlanul hevert a priccén, Delacroix elhallgatott, John Coffey pedig meg se mukkant. Még csak nem is leselkedett. Ami aggasztó.

Végigmentem a halálsoron, és bekukkantottam Coffey cellájába, félig-meddig arra számítva, hogy megölte magát valamelyik siralomházi módszerrel: vagy fölakasztotta magát a nadrágjára, vagy felharapta a csuklóját. De kiderült, hogy semmi ilyesmi nem történt. Coffey, a legnagyobb ember, akit életemben láttam, csak ült ölbe ejtett kézzel a priccse végében, és furcsa, nedves szemmel nézett rám.

– Kapitány úr! – szólalt meg.

– Mi baj, nagyfiú?

– Beszélnem kell magával.

– Talán most nem velem beszélsz, John Coffey?

Erre nem mondott semmit, csak bámult rám különös, könnyes tekintettel. Fölsóhajtottam.

– Egy pillanat, nagyfiú.

Átnéztem Delacroix-ra, aki a rácsnál álldogált. Mr. Jingles, a kedvenc (Delacroix azt állította, hogy ő idomította Mr. Jinglest a trükkjeire, de mi, akik ott dolgoztunk a halálsoron, egyöntetűen azon a véleményen voltunk, hogy Mr. Jingles magától tanult), fáradhatatlanul szökdelt a francia egyik kinyújtott kezéről a másikra, mint ugróakrobata a cirkuszi aréna fölé. Az egér szeme hatalmasra kerekedett, füle rásimult szürke koponyájára. Nyilvánvalóan átragadt rá Delacroix idegessége. Miközben néztem, lerohant Delacroix nadrágszárán, keresztülszaladt a cellán a fal mellett heverő fényes, tarka gurigához. Visszalökdöste Delacroix lábához, majd lelkesen fölnézett az emberre, ám a kis francia, legalábbis pillanatnyilag, ügyet sem vetett a barátjára.

– Mi történt, főnök? – kérdezte. – Ki sérült meg?

– Mindenki jól van – mondtam. – Az új fiú úgy érkezett, mint egy oroszlán, de most kezes, mint a bárány. Minden jó, ha jó a vége.

– Még nincs vége – felelte Delacroix, és arrafelé nézett, ahová Whartont bezártuk. L'homme mauvais, c'est vraai! [Ez aztán a rossz ember! (francia)]

– Te csak semmit se félj, Del – mondtam. Senki sem kényszerít rá, hogy vele ugrókötelezz az udvaron.

Mögöttem megreccsent valami. Coffey fölkel a priccsről.

– Edgcombe főnök! – szólalt meg ismét, ezúttal sürgetően. – Beszélnem kell magával!

Odafordultam, azt gondolva, semmi baj, minden rendben, az a dolgom, hogy beszélgessek. Közben igyekeztem nem remegni, mert most éppen fáztam a láztól. Nem úgy az ágyékom. Úgy éreztem, felvágták, teletöltték parázzsal, azután ismét összevarták.

– Na beszélj, John Coffey – mondtam, igyekezve, hogy fesztelen és nyugodt legyen a hangom. Amióta itt volt az E blokkban, Coffey először festett úgy, mintha csakugyan itt lenne közöttünk. A szeme sarkából szinte szüntelenül folydogáló könnyek felszáradtak, legalábbis ideiglenesen, és tudtam, hogy azt látja, amit néz: Mr. Paul Edgcombe-t, az E blokk fejesét, nem valami helyet, ahová szeretne visszatérni, és visszacsinálni azt a borzalmat, amit művelt.

– Nem – mondta. – Jöjjön ide.

– Tudod, hogy nem tehetem – válaszoltam, még mindig igyekeztén könnyedre fogni a hangot –, legalábbis most nem. Egy darabig egyedül vagyok, te pedig kábé másfél tonnával nehezebb vagy nálam. Ma már volt egy zűrünk, ennyi épp elég. Így csak a rácson át tudunk társalogni, amennyiben megfelel, és...

– Kérem! – Olyan szorosan markolta a rácsokat, hogy az ujjpercei és a körmei kifehéredtek. Az arca megnyúlt a csalódástól, furcsa szeméből szinte süttött valami érthetetlen kívánság. Emlékszem, az jutott eszembe, hogy talán érteném, ha nem lennék olyan beteg, és ha érteném, akkor át tudnám segíteni Coffeyt azon, ami még hátravan. A kívánságból többnyire megismerszik az ember. – Kérem, Edgcombe főnök! Jöjjön be ide!

Arra gondoltam, hogy ez a legnagyobb örültség, amit valaha is hallottam, azután rádöbbsentem, hogy van ennél nagyobb örültség is, mégpedig az, hogy azt fogom tenni, amit Coffey mondott. Levettem az övemről a kulcsokat, és kikerestem azt, amelyik Coffey cellájának ajtaját nyitotta. Fölkaphatott és gallyként kettétörhetett volna a térdén még olyan napon is, amikor jobban vagyok és jól érzem magam, márpedig ez nem az a nap volt. Nem számít, megteszem. Nem egészen fél órával azután, hogy szemléltető bemutatót kaptam belőle, hová vezet halálra ítélt bűnözőkkel szemben a butaság és a trehánytság, azon voltam, hogy a magam jószántából kinyissam a fekete óriás celláját, bemenjek, és leüljek melléje. Ha rajtakapnak, el is veszíthetem a munkámat, még ha Coffey nem is csinál valami bolondságot, de akkor is meg akartam tenni.

Állj, mondtam magamban, most állj meg, Paul. De nem álltam meg. Az egyik kulccsal kinyitottam a felső zárat, a másikkal az alsót, azután félretoltam a sínen az ajtót.

– Tudja-e, főnök, hogy ez nem valami jó ötlet? – kérdezte Delacroix olyan idegesen és fontoskodóan, hogy más körülmények között jót nevettem volna rajta.

– Foglalkozz a magad dolgával, én is azt teszem – mondtam rá se nézve. John Coffeyval néztem farkasszemet, olyan merőn, mint akit odaszögeztek. Ilyen lehet a hipnózis. A hangom is mintha valamilyen mély völgyből visszhangzóit volna. A fenébe, talán tényleg hipnotizáltak. – Te csak fekjüdj le és pihenj.

– Jézusom, micsoda egy örült hely! – nyöszörögte Delacroix remegő hangon. – Bárcsak megsütnének már, Mr. Jingles, és lennék túl az egészen!

Bementem Coffey cellájába. Valahányszor előreléptem, ő mindannyiszor hátralépett. Amikor visszatolatott a priccséig – a vádlijával ment neki, amilyen magas volt –, leült. Megütögette a matracot maga mellett, miközben a szeme egy pillanatra sem engedte el az enyémet. Leültem mellé, ő pedig úgy karolta át a vállamat, mintha moziban lennénk, és én lennék a csaja.

– Mit akarsz, John Coffey? – kérdeztem, még mindig a szemébe nézve – abba a szomorú, nyugodt szemébe.

– Csak segíteni – mondta. Felsőhajtott, mintha valami nemszeretem munkának kéne nekigyürkőznie, aztán lecsúsztatta a kezét az ágyékomra, a szeméremcsomhoz, úgy harminc centiméternyire a köldököm alatt.

– Hé! – kiáltottam. – Viszed onnan a rohadt kezedet...

Ekkor áram futott át rajtam, valaminek a hatalmas, fájdalomtalan ütése. Rángatózni kezdtem a priccsen, ívbe feszült a gerincem, az öreg Tütüre kellett gondolnom, amikor azt kiabálja, hogy megsül, megsül, kész a pulykakakas-pecsenye. Nem volt forró, nem éreztem elektromosságot, csak mintha egy pillanatra mindenből elszöktek volna a színek, mintha összefacsarodott és megizzadt volna a világ. Láttam John Coffey arcának minden pórusát, láttam kísérteties, véres szemének minden apró erét, láttam az állán a gyógyulófélben lévő kis forradást. Tudtam, hogy ujjaim karomként vájnak a levegőbe, és a lábam Coffey cellájának padlóján dobol.

Aztán vége volt. Akárcsak a húgyúti fertőzésemnek. Lágyékomból eltűnt a forróság és a nyomorúságos, lüktető fájdalom, fejemben kialudt a láz tüze. Verejtéke még ott volt a bőrömön, és éreztem a szagát is, de azért minden baj elmúlt.

– Mi folyik ott? – kiabálta rémülten Delacroix. A hangja még mindig messziről jött, de amikor John Coffey előrehajolt, megszakítva köztünk a tekintetek kapcsolatát, a kis cajun hangja hirtelen kitisztult. Mintha vattacsomót vagy lövész-füldugót húztak volna ki a fülemből. – Mit csinál magával?

Nem válaszoltam. Coffey előregörnyedt, az arca vonaglott, a torka felpuffadt. A szeme is kidülledt. Olyan volt, mint akinek csirkecsont akadt a torkán.

– John! – mondtam neki. Megütögettem a hátát; más nem jutott az eszembe. – John, mi a baj?

Megrándult a kezem alatt, majd kellemetlen, krákogó, öklendező hangokat hallatott. Kinyitotta a száját, olyan kelletlenül, kétségbeesetten vicsorogva, mint a lovak szokták, amikor beteszik nekik a zablát. Azután a két fogsora is szétvált, és Coffey egy felhőre való apró rovarot fújt ki magából. Szúnyogoknak vagy muslincáknak látszottak. Legalábbis akkor azt gondoltam. Dühösen gomolyogtak Coffey térdei között, kifehéredtek és eltűntek.

Hirtelen minden erő kiment a derekamból. Mintha minden izmom vízzé vált volna. Nekitántorodtam a cella

kőfalának. Emlékszem, a Megváltó nevét hajtogattam: Jézus, Jézus, Jézus, újra és újra – és emlékszem, azt is gondoltam, hogy látomásaim vannak a láztól. És ez volt minden.

Azután megütötte a fületem, hogy Delacroix segítségért üvölt; világgá kürtölte, méghozzá teli torokból, hogy John Coffey legyilkol engem. Coffey valóban fölém hajolt, de csak azért, hogy lássa, jól vagyok-e.

– Pofa be, Del! – szoltam át, és fölálltam. Vártam, hogy a fájdalom beléhasítson a zsigereimbe, de semmi nem történt. Jobban voltam. Tényleg jobban. Egy pillanatra megszedültem, de ez is elmúlt, mielőtt kinyújthattam volna a kezem, hogy Coffey cellájának rácsába kapaszkodva nyerjem vissza az egyensúlyomat. – Kutya bajom.

– Akkor jöjjen ki onnét! – mondta Delacroix olyan hangon, mint egy ideges öregasszony, aki egy gyerekre kiabál, hogy azonnal másszon le arról az almafáról. – Nem szabad bemenni, amikor senki más nincs a blokkban.

Ránéztem John Coffeyra, aki a priccsen ült, nagy keze térdének fatönkjén. John Coffey visszanézett rám. Némiképp le kellett hajtani hozzá a fejét, de nem nagyon.

– Mit csináltál, nagyfiú? – kérdeztem halkán. – Mit csináltál velem?

– Segítettem – válaszolta. – Segítettem, nem?

– Azt sejtem, de hogyan? Hogy csináltad? – Megrázta a fejét – jobbra, balra, vissza, középre. Nem tudta, hogyan segített (hogyan gyógyított meg), egykedvű arcából ítélve nem is törődött vele, mint ahogy engem sem érdekelt a futás mechanizmusa, amikor vezettem a július negyedikei kétféldes verseny utolsó ötven méterén. Gondoltam, megkérdezem, honnan tudta, hogy beteg vagyok, de nyilván ugyanúgy rázta volna csak a fejét. Olvastam valahol egy kifejezést, amit sohasem felejtettem el, valahogy úgy hangzott, hogy „rejtély, titokba burkolva”. Ez volt John Coffey, és azt hiszem, kizárólag azért bírt aludni éjszakánként, mert nem törődött vele. Percy gyagyásnak hívta, ami ugyan nem a legmegfelelőbb szó volt rá, de nem állt messze a valóságtól. A mi nagyfiúnk tudta a nevét, tudta, hogy nem úgy kell írni, mint az italt, és annál többet nem is akart tudni.

Mintha erre akarná felhívni a figyelmemet, még egyszer megrázta a fejét, ugyanolyan lassan, mint az előbb, azután lefeküdt a priccsére, kezét a bal arca alá helyezte párnának, és a fal felé fordult. A lába lelógott a priccsről, de láthatólag nem zavarta. Ingének háta fölgűrödött, láttam a bőrét szabdaló hegeket.

Kijöttem a cellából, bezártam, azután ránéztem Delacroix-ra, aki cellája rácsába kapaszkodva ácsorgott, és aggódva bámult rám. De lehet, hogy ijedten. A vállán ott kuporgott Mr. Jingles, bajszának minden finom szála külön reszketett.

– Mit csinált az a sötét ember magával? – kérdezte a cajun. – Valami gris-gris-t? [Varázsló, varázslat, (francia)]

– Nem tudom, miről beszélsz, Del.

– Egy fenét nem tudja! Látszik! Minden megváltozott! Még a járása is más, főnök!

Csakugyan másképp járhattam. Gyönyörűséges nyugalom volt az ágyékomban, olyan békesség, ami már az elragadtatással határos. Aki szenvedett már fájdalomtól, azután meggyógyult, tudja, miről beszélek.

– Semmi baj, Del – erősködtem. – John Coffeynek csak lidércnyomása volt.

– Ő gris-gris ember! – bizonygatta hevesen Delacroix. A felső ajkán izzadságcseppek ültek. Nem sokat láthatott, de az is elég volt, hogy halálra rémüljön. – Wuduember!

– Miért mondod ezt?

Delacroix fölnyúlt, tenyerébe fogta az egeret, és odavitte az arcához. Zsebéből rózsaszín törmeléket halászott elő, a borsmentás cukorka maradványát. Odatartotta az egérnek, amely először nem törődött vele, inkább a barátja felé nyújtogatta a nyakát, úgy szimatolva Delacroix lélegzetét, mint amikor az ember egy csokor virágot szagolgat. Olajpötty szemecskéjét félig lehunyta, ami leginkább az eksztázisra emlékeztető arckifejezést kölcsönzött neki. Delacroix megcsókolta az orrát, az egér pedig hagyta. Azután elfogadta a cukorkát, és rágcsálni kezdte. A cajun még egy pillanatig gyönyörködött benne, azután rám nézett. Azonnal kapcsoltam.

– Az egér árulta el – mondtam. – Igazam van?

– Oui.

– Ahogy a nevét is megsúgta.

– Oui, a fülembe megsúgta.

– Feküdj le, Del – mondtam. – Pihenj egy kicsit. Ez a sok suttogás biztosan kimerített.

Mondott még valamit, azt hiszem, azzal vádolt, hogy nem hiszek neki. Megint úgy tűnt, hogy messziről jön a hangja. Amikor pedig visszamentem az ügyeletes asztalához, alig éreztem, hogy járok – sokkal közelebb volt a lebegéshez, sőt mintha nem is mozogtam volna, csak a cellák suhantak tova kétoldalt, mint egy film rejtett kerekeken gördülő díszletei.

Le akartam ülni, de félúton összezsugorlott a térdem, és rázöttyentem a kék párnára, amelyet tavaly hozott hazulról Harry. Beletottyantam a székbe, de ha nincs ott, akkor valószínűleg a padlón kötök ki, mielőtt annyit mondhattam volna, hogy papucs.

Csak ültem, semmit sem érezve ott, ahol tíz perce bozóttűz lángolt. Segítettem, nem?, mondta John Coffey, és ez igaz is volt, már ami a testemet illeti. A lelki békesség, az már más kérdés. Azon egyáltalán nem segített.

Pillantásom ráesett az asztal sarkán levő ón hamutartó alá dugott nyomtatványkötegre. A fejlécére a BLOKKJELENTÉS szót nyomtatták, körülbelül a közepe táján volt a Szokatlan események rubrika. Ezt a részt fogom kitölteni az esti jelentéshez, amikor elmesélem William Wharton színes, eseménydús érkezését. És ha azt is elmondanám, hogy mi történt velem John Coffey cellájában? Láttam magam, amint fölveszem a ceruzát – azt, amelyiknek a hegyét Brutál szokta szopogatni –, és nyomtatott nagybetűkkel beírok egyetlen szót: CSODA.

Mulatnom kellett volna az ötleten, de mosolygás helyett hirtelen úgy éreztem, hogy mindjárt elsirom magam. Arcomat kezembe tettem, tenyeremmel fojtottam el a zokogást – nem akartam ismét megijeszteni Delt, amikor végre kezdett megnyugodni –, de nem zokogtam. Nem is könnyeztem. Néhány pillanat múlva letettem a kezem az asztalra, és összekulcsoltam az ujjaimat. Nem tudtam, mit érzek. Az volt az egyetlen tiszta gondolatom, hogy bárcsak ne jönne senki a blokkba, amíg egy kicsit össze nem szedem magam. Félttem, hogy mit olvashatnak le az arcomról.

Magam elé húztam egy BLOKKJELENTÉS űrlapot. Várnom kellett, hogy még egy keveset csillapodjak, mielőtt leírnám, hogyan fojtotta meg majdnem a legújabb problémás gyermekünk Dean Stantont, de a többi rovatot addig is telefirkáihatom hülyeségekkel. Azt hittem, furcsán reszketeg lesz majd a kézírásom, de olyan volt, mint rendesen.

Úgy öt perccel azután, hogy nekiláttam, letettem a ceruzát, és átmentem az irodám melletti végébe, hogy kicsavarjam a répát. Nem kellett nagyon, de ahhoz eléggé, hogy ellenőrizhessem, mi történt velem. Álltam, vártam a csurit, bizonyos voltam benne, hogy ugyanúgy fog fájni, akár csak reggel, mintha üvegszilánkokat ürítenék. Kiderül majd, hogy Coffey csak hipnotizált, én pedig a kínok közepette is fellélegezhetek.

Csakhogynem fáj, és az ott a csészében tiszta volt, egy csepp genny nélkül. Begomboltam a sliccemet, lehúztam a klozetet, visszamentem az ügyeletes asztalához, és leültem.

Tudtam, mi történt, azt hiszem, akkor is tudtam, amikor azon gyözködtem magam, hogy hipnotizáltak. Csodás gyógyulás volt, hamisítatlan Dicsőség-Jézusnak-a-Hatalmas-Úrnak stílusban. Mivel fiúkorombaptista, illetve pünkösdista templomok látogatásával telt, aszerint, hogy anyám és nagynéném abban a hónapban éppen melyiket tűntették ki bizalmukkal, bőségesen hallottam csodás gyógyulásokról. Nem mindet hittem el, de sok olyan ember volt, akinek hittem, köztük egy Roy Delfines nevű férfinak, aki a családjával úgy két mérföldre lakhatott tőlünk, amikor én hatéves lehettem. Delfines véletlenül lecsapta a fia kisujját a fejszével. A gyerek az udvari favágótökén tartotta a tatájának a rönköt, és hirtelen elmozdította a kezét. Roy Delfines elmondta, hogy akkor ősszel és télen szó szerint lyukásra térdepelte a szőnyeget, és tavaszra a fiú ujja visszanőtt. Még a körme is megvolt. Én hittem Roy Delfines-nek, amikor tanúskodott a csütörtök esti vigadalmon. Ott állt, öklét mélyen belesüllyesztve overallja zsebébe, és olyan egyszerű, pöre becsületesség volt a szavaiban, hogy nem lehetett nem hinni neki. „Fájt neki, mikor elkezdett nőlni az az ujja, de ű tutta, hogy az az űr fájdalma, és tûrte.” Dicsőség Jézusnak, a Hatalmas Úrnak. Roy Delfines meséje csak egy volt a sok között; csodák és csodás gyógyulások hagyománya nevelt. Úgy nőttem föl, hogy hittem a gris-gris-ben, a szemölcsöt szenes vízzel gyógyítottuk, a családott szerelem kínjai ellen mohát tettünk a párna alá, meg más szereket is használtunk – de nem hiszem, hogy John Coffey varázsló lett volna. Belenéztem a szemébe. Ami ennél is fontosabb, éreztem a kezét. Olyan volt, mintha valami különös, csodálatos orvos illetett volna.

Segítettem, nem?

Úgy kísértett, mint egy dallamfoszlány, amelyet nem tudunk kirázni a fejünkből, vagy egy szakadatlanul ismételtetett varázsige.

Segítettem, nem?

Pedig nem ő segített, hanem Isten. Hogy azt mondta: „én”, sokkal inkább tudatlanságának, mint gögijének tulajdonítható, de én azokban a fenyves erdei Dicsőség-Jézusnak-a-Hatalmas-Úrnak templomokban, amelyeket huszonkét éves anyám és nagynéném annyira szerettek, megtanultam, vagy legalábbis megtanultam hinni, hogy a gyógyulás sohasem a gyógyítón vagy a betegen múlik, egyedül Isten akaratán. Örvezdeni a gyógyuláson, ez természetes, mondhatni, el is várható viselkedés, ám a gyógyulnak kötelessége, hogy megkérdezze, miért, kötelessége elmélkedni Isten akaratán, és azon, mily hallatlan messzeségekbe megy el akarata érvényesítésére a Mindenható.

Ez esetben éntőlem mit akart az Isten? Mi lehetett annyira fontos Neki, hogy gyógyító erővel töltötte el egy gyermekgyilkos kezét? Az, hogy legyenek itt a blokkban, ahelyett hogy minden pórusomon szulfanilamid bűzét árasztva odahaza nyavalyogjak az ágyamban? Talán; meglehet, azért kell itt lennem és nem otthon, nehogy Vad Bill Wharton megint szétrúgja valakinek a seggét, vagy megakadályozhassam, ha Percy Wetmore el akarna követni valami balszerencsével fenyegető újabb baromságot. Hát akkor jó, legyen. Nyitva tartom a szemem... a számat pedig csukva, különösen a csodálatos gyógyulásokat illetően.

Senki sem firtatta, hogyhogy jobban nézek ki, sőt még a hangom is jobb; mindenkinek azt mondtam, hogy gyógyulófélben vagyok, és addig a bizonyos napig magam is őszintén hittem benne. Még Moores igazgatónak is azt mondtam, hogy már javul az állapotom. Delacroix látott valamit, de szerintem ő is tartani fogja a száját (nyilván attól fél, hogy John Coffey elvarázsolja, ha nem teszi). Ami mármost magát Coffeyt illeti, ő valószínűleg már meg is feledkezett a dologról. Ő végtére is nem más, csak egy vezető, márpedig nincs a világon olyan csatorna, amely emlékezne a rajta keresztülzúzó vízre, ha egyszer eláll az eső. Ezért úgy döntöttem, hogy a témáról hallgatni fogok, mint a sír, fogalmam sem lévén róla, milyen hamar fogom elmondani, és kinek.

De nyugodtan bevallhatom, hogy felkeltette a kíváncsiságomat az én nagyfiúmra. Azután meg, ami a cellában történt, kíváncsibb lettem, mint valaha.

Mielőtt aznap este távoztam volna, megbeszéltem Brutállal, hogy falazzon, ha másnap kicsivel később érkeznek, és fölkelés után egyenesen elindultam a Trapingus megyei Teflonba.

– Nem nagyon tetszik nekem, hogy ennyire aggódsz e miatt a Coffey miatt – mondta a feleségem, miközben odaadta a becsomagolt harapnivalót. Janice sohasem hitt az út menti hamburgercsárdákban; azt szokta volt mondogatni, hogy mindegyikben a gyomorfájás vár. – Nem rád vall, Paul.

– Nem aggódok én miatta – válaszoltam. Csak furcsának találom.

– Tapasztalataim szerint az egyik a másikhoz vezet – felelte pikírtan Janice, azután jóízű, lelkes csókot cuppantott a számra. – De legalább jobban nézel ki, annyit mondhatok. Már idegeskedtem miattad. Javult a vízvezetéked!

– Minden rendben – mondtam, és elindultam, olyasfélét dudorászva, hogy „Gyere, Josephine, a repülőgépembe”, meg „Jóban vagyok a pénzzel”, csak hogy gyorsabban teljék az idő.

Először a tefloni Intelligencer irodájába mentem, ahol azt mondták, hogy Burt Hammersmith, a pasas, akit kerestem, a legnagyobb valószínűséggel a megyei bíróságon található. Ott közölték, hogy ott is volt, de távozott, amikor egy csőtörés miatt elmaradt a legfontosabb ügy, egy nemi erőszak tárgyalása (az Intelligencer csak „egy nő ellen intézett támadás” szavakkal emlegette, mert akkoriban, még mielőtt Ricki Lake és Carrie Wilson megjelent volna a színen, így volt szokás tálni az ilyesmit). Véleményük szerint valószínűleg hazament. Elirányítottak valami dűlőre, ami olyan keskeny és kátyús volt, hogy alig mertem ráhajtani a Fordommal, és ott megtaláltam az emberemet. Hammersmith írta a legtöbb sztorit Coffey tárgyalásáról, tőle tudtam meg a legtöbb részletét annak a kurta embervadászatnak, amelynek a végén elkapták Coffeyt, mármint azokat a részleteket, amelyek annyira háborzongatók voltak, hogy a lap nem hozta le őket.

Mrs. Hammersmith csinos, fáradt arcú fiatalasszony volt, akinek kezét vörösre marta a lúgszappan. Nem kérdezte, mit akarok, csak átvezetett a kenyérsütéstől illatozó házikón a hátsó verandára, ahol a férje ült, kezében egy üveg szénsavas itallal, ölében a Liberty magazin összecsucott példányával. Apró, meredeken ereszkedő udvaruk volt; a lejtő lábánál két kisgyerek fecsegett és vihogott egy hintán. A verandáról lehetetlen volt megállapítani a nemüket, úgy gondoltam, az egyik kislány lehetett, a másik kislány. Talán ikrek voltak, ami érdekes fényt vet az apjuk szerepére, még ha statisztaszerep volt is, a Coffey-tárgyaláson. Az épülethez közelebb, egy telepötyözött, feltúrt, kopár földfolt közepén kutyaház árválkodott. Blökinék semmi nyoma; mivel akkor is az évszakhoz képest szokatlan forróság volt, úgy gondoltam, nyilván odabent durmol a házában.

– Vendég jött, Burt – mondta Mrs. Hammersmith.

– Jól van – válaszolta a férfi. Rám pillantott, aztán a feleségére, végül a gyerekekre, akik nyilván a szeme fénye voltak. Vékony ember volt, szinte sorvadt, mintha most kezdene magához térni valamilyen súlyos betegségből, a haja már ritkulni kezdett. Felesége tétován megérintette a vállát vörös, mosástól dagadt kezével. Hammersmith nem nézett föl, nem nyúlt, hogy megfogja a felesége kezét, aki egy pillanat múlva vissza is vonult. Futólag az jutott az eszembe, hogy sokkal inkább látszanak testvéreknek, mint házastársaknak: a férfinak jutott az ész, az asszonynak a külső, de kitörölhetetlenül ott lappangott bennük az öröklött hasonlóság. Később, hazafelé tartva rájöttem, hogy egyáltalán nem hasonlítottak, csupán a csapás utósele és az elhúzódó bánat tette őket egyformává. Különös, mennyire nyomot hagy az arcunkon és egymáshoz hasonít a fájdalom.

– Inna valami hideget – kérdezte az asszony –, Mr...?

– Edgecombe – válaszoltam. – Paul Edgecombe. És köszönöm. Egy hideg ital igazán jólesne, asszonyom.

Visszament a házba. Kezet nyújtottam Hammersmithnek, és ő kurtán megrázta. Hideg, ernyedtt fogása

volt. Egy pillanatra sem vette le a szemét a telek aljában játszadozó gyerekekről.

– Mr. Hammersmith, a Cold Mountain állami fegyház E blokkjának vagyok a parancsnoka. Az a...

– Tudom, mi az – mondta, kicsivel több érdeklődéssel pillantva rám. – Szóval a halálsor góréja áll a hátsó verandámon, teljes életnagyságban. Mi hozta ide ötven mérföldről, hogy beszéljen a helyi szennylap egyetlen főállású riporterével?

– John Coffey – válaszoltam.

Azt hiszem, valamilyen heves reakciót vártam (a gyerekek miatt, akik ikrek is lehettek, meg talán a kutyaház miatt; Detterickéknek is volt kutájuk), de Hammersmith csak fölvonta a szemöldökét, és meghúzta az italt. – Most a maga gondja, igaz? – kérdezte.

– Nincs vele sok gond – válaszoltam. Nem szereti a sötétséget, és sokat sír, de nálunk egyik se probléma. Láttunk már rosszabbat is.

– Sokat sír, ugye? – kérdezett vissza Hammersmith. – Hát van is min sírnia. Tekintettel arra, amit tett. Mit akar tudni?

– Bármit, amit elmondhat. Olvastam a cikkeit, tehát azt szeretném tudni, ami nem került bele a lapba.

Metsző, gunyoros pillantást vetett rám. – Hogy néztek ki a kislányok? Pontosan mit művelt velük? Ilyesmi érdekli, Mr. Edgecombe?

– Nem – mondtam változatlan nyájassággal. – Nem a Detterick ikrek érdekelnek engem, uram. Szegény csöppségek halottak. De Coffey nem az – még nem –, és én miatta jöttem.

– Jól van – mondta. – Húzzon ide magának egy széket, és üljön le, Mr. Edgecombe. Bocsásson meg, ha egy kicsit nyers voltam, de a munkám során túl sok keselyűvel volt már dolgom. Engem is épp elégszer vádoltak velem. Csak meg akartam bizonyosodni maga felől.

– Na és sikerült?

– Azt hiszem, igen – válaszolta szinte közömbös hangon. A történet, amelyet elmesélt, nagyrészt megegyezett azzal, amit már korábban leírtam ebben az elbeszélésben: hogyan talált rá Mrs. Detterick az üres verandára, az alsó zsanéron lógó ajtóra, a sarokba dobott takarókra, a véres lépcsőre; hogy indult el a férje és a fia a lányok elrablása után; hogyan érte utol őket, majd valamivel később John Coffeyt a különítmény; hogyan kuporgott a jajgató Coffey a folyóparton, úgy ölelve hatalmas karjába a tetemeiket, mint két nagy játék babát. A nyitott gallérú fehér inget, szürke nadrágot viselő botsovány riporter halk, érzelemmentes hangon beszélt... de a szemét egy pillanatra sem vette le két gyermekéről, akik lent az árnyékban, a lejtő lábánál csicseregtek, kacarásztak és forogtak a hintán. Valahol a történet közepe táján előjött Mrs. Hammersmith egy üveg hideg és zamatos házi gyümölcslével. Egy darabig ott állt és hallgatott, azután félbeszakította a történetet, amíg lekiabált a gyerekeknek, hogy jöjjenek föl, mindjárt kiveszi a tésztát a sütőből. – Megyünk, mama! – kiáltott vissza egy kislány hangja, az asszony pedig visszament a házba.

Hammersmith befejezte, majd megkérdezte:

– Miért akarja tudni? Még sohasem látogattak meg a Nagy Házból. Maga az első.

– Már mondtam...

– Ja, a kíváncsiság. Az emberek kíváncsiak, én aztán tudom, hála istennek, hiszen en;lkül kirúgnának, és kereshetnék más munkát. De ötven mérföld egy kicsit hosszú út egy közönséges kíváncsisághoz, főleg, ha az utolsó húsz ilyen vacak. Miért nem mondja meg az igazat, Edgecombe? Én kitálatam magának,

most maga találjon ki nekem.

Hát, mondhattam volna, volt egy húgyúti fertőzésem, és John Coffey rám tette a kezét, és meggyógyított. Az az ember művelte ezt, aki megerőszakolta és megölte azt a két kislányt. Természetes, hogy érdekel, mindenki mást érdekelne. Még az is megfordult a fejemben, hogy vajon Homer Cribus és Rob McGee seriffhelyettes a megfelelő ípsét fogta-e nyakon. Ezen rágódom, minden bizonyíték dacára, ami ellene szól. Mert egy emberről, akinek ilyen erő van a kezében, elég nehéz elképzelni, hogy gyerekeket erőszakoljon és gyilkoljon meg.

Nem, ezt talán mégse.

– Két dolog ütött szöveget a fejembe – mondtam. – Az első, hogy vajon csinált-e ilyesmit korábban is.

Hammersmith felém fordult, pillantása hirtelen élesebb lett, és megtelt érdeklődéssel; láttam, hogy csakugyan értelmes fickó. Lehet, hogy a maga csendes módján zseniális.

– Miért? – kérdezte. – Mit tud, Edgecombe? Mit mondott Coffey?

– Semmit. De az, aki ilyet csinál, rendszerint nem először csinálja. Rákap a dologra.

– Igen – bólintott. – Rá. Bizonyosan.

– Aztán az is az eszembe jutott, hogy elég könnyű lenne visszafelé követni a nyomát.

Ekkora embert, aki ráadásul néger is, nem lehet nehéz lenyomozni.

– Ha így gondolta, tévedett – mondta. – Coffey esetében mindenképpen. Én tudom.

– Megpróbálta?

– Igen, és semmit sem találtam. Ráakadtam néhány vasutasra, akik mintha látták volna a knoxville-i állomáson, két nappal a Detterick lányok halála előtt. Ebben nincs semmi meglepő: a Nagy Déli vágányai mentén jött át a folyón, amikor elkapták, és valószínűleg ugyanígy érkezett ide Tennessee-ből is. Levelet kaptam egy embertől, aki azt állította, hogy idén kora tavasszal felfogadott ládákat rakodni egy nagydarab, kopasz feketét. Ez Kentuckyban volt. Küldtem neki egy képet Coffeyről, és azt írta, hogy ő volt az az ember. De ezen túl... – Vállat vont, és megcsóválta a fejét.

– Nem találja ezt egy kicsit különösnek?

– Nagyon különösnek találom, Mr. Edgecombe. Olyan, mintha az égből pottyant volna ide. És ő sem segít; arra sem emlékszik, mi volt a múlt héten.

– Tényleg nem – értettem vele egyet. – Ezt mivel magyarázza?

– Gazdasági válság van – mondta –, ezzel magyarázom. Az emberek jönnek-mennek az utakon. Az oklahomaiak Kaliforniában akarnak barackot szedni, a mucsai szegény fehérek Detroitban akarnak kocsikat szerelni, a mississippi feketék föl akarnak menni New Englandbe, hogy a cipőgyárakban vagy a szövődékben dolgozzanak. Mindenki – a feketék éppúgy, mint a fehérek – azt gondolja, hogy a szomszédban jobb lesz. Amerikai szokás szerint. Még egy olyan óriás sem szúr szemet, mint Coffey... amíg fejébe nem veszi, hogy megöl két kislányt. Két fehér kislányt.

– Maga is úgy gondolja tehát, hogy ő tette? – kérdeztem.

– Néha igen – mondta. Szeme üresen bámult az aszott arcból.

A felesége kihajolt a konyhaablakon, akár a mozdonyvezető a fülkájából, és kikiabált:

– Gyerekek! Kész a süti! – majd felém fordult:

– Megkínálhatom egy mazsolás zabpogácsával, Mr. Edgecombe?

– Biztos vagyok benne, hogy nagyon finom, asszonyom, de ez alkalommal inkább kihagyom.

– Jó – válaszolta, és visszahúzta a fejét. – Láta a sebhelyeit? – kérdezte hirtelen

Hammersmith még mindig a gyerekeit figyelte, akik túlságosan jól érezték magukat ahhoz, semhogy akár a mazsolás zabpogácsa kedvéért is megváljanak a hintázás örömeitől.

– Igen. – Csodálkoztam, hogy az újságíró is látta.

Ő észrevette, és elnevette magát.

– A védőügyvéd egyik nagy húzása volt, hogy levettette Coffeyval az ingét, és megmutatta a forradásait az esküdtszéknek. Az államügyész, George Peterson veszettül tiltakozott ellene, de a bíró megengedte. Az öreg George is megtakaríthatta volna magának a szájtépést. Az itteni esküdtszék nemigen adnak az olyan lélektani dumákra, hogy azok az emberek, akikkel rosszul bánnak, nem felelnek magukért. Meggyőződésük, hogy igenis mindenki felel mindenért. Olyan nézőpont ez, amellyel én is nagymértékben rokonszenvezem... de azok a hegek azért akkor is elég kísértetiesek. Nem tűnt fel valami rajtuk, Edgecombe?

Láttam Coffeyt meztelenül a zuhanyozóban, és bizony feltűnt. Tudtam, hogy Hammersmith mire céloz.

– Keresztezik egymást. Valóságos rács.

– Tudja, hogy mit jelent ez?

– Azt, hogy valaki a szart is kiverte belőle gyerekkorában – feleltem. – Még mielőtt megnőtt volna.

– De a gonoszt nem tudták kiverni belőle, igaz, Edgecombe? Megspórolhatták volna a botot. Elég lett volna belefojtani a folyóba, mint egy kóbor macskát, nem gondolja?

Azt hiszem, okosabb lett volna helyeselni és eljönni, de nem tudtam megtenni. Én láttam azt az embert. És éreztem is. Éreztem a kezét.

– Hát... különös alak – mondtam. – De semmiféle erőszakot nem nézek ki belőle. Tudom, milyen körülmények között találták meg, de nehéz összeegyeztetnem azzal, amit nap mint nap látok a börtönben. Ismerem az erőszakos embereket, Mr. Hammersmith. – Whartonra gondoltam, természetesen, aki a láncával fojtogatta Dean Stantont, és azt vonította: Juhu, srácok! Jó kis buli, mi? Hát nem?

Hammersmith most jó alaposan megnézett, és hitetlenkedő kis mosolyra húzta a száját, ami nem nagyon volt ínyemre.

– Maga nem azért jött ide, mert ki akarja deríteni, nem gyilkolt-e le Coffey másutt is kislányokat – mondta –, hanem azért, hogy megtudja, szerintem képes-e rá. Így van, nem igaz? Ki vele, Edgecombe!

Lenyeltem az utolsó korty hideg italt, odatettem a palackot az övé mellé a kis asztalra, és megkérdeztem:

– No és maga hogy gondolja?

– Gyerekek! – kiáltott le a domb lábához, amihez egy kicsit előre kellett hajolnia ültében: – Azonnal gyertek föl és egyétek meg a sutit! – Majd visszapólt, rám nézett, és arcán megint felbukkant az a nemszeretem kis mosoly.

– Mondok valamit – kezdte. – De jól figyeljen, mert ez magát is érdekelheti.

– Figyelek.

– Volt egy kutyánk, Sir Galahadnak hívták – mondta, és hüvelykujjával a kutyaól felé bökött. – Jó kutya volt. Nem éppen fajtisza, de szelíd. Nyugis. Bármikor hajlandó megnyalni az ember kezét vagy apportírozni. Rengeteg ilyen korcs kutya van, nem igaz?

Vállat vontam, bólintottam.

– Sok szempontból egy jó korcs kutya olyan, mint a maga niggere – folytatta. – Ha kiismeri, gyakran még meg is kedveli. Nem különösebben hasznos, de az ember ott tartja maga mellett, mert azt hiszi, hogy az is szereti őt. Ha szerencséje van, Mr. Edgcombe, akkor sohasem jön rá, hogy ez nincs így. Cynthiának és nekem nem volt ilyen szerencsénk. – Felsőhajtott – hosszú, valahogy sín sóhaj volt, mint mikor szél motoz az avarban. Ismét a kutyaól felé bökött, én pedig azon töprengtem, hogyhogy nem tűnt fel korábban az ól körül az elhagyatottság általános légköre, vagy az, hogy a kutyagumi kifehéredett, és a teteje porlik.

– Takarítottam utána – mondta Hammersmith –, még a tetőt is megjavítottam, hogy be ne essék az eső. Sir Galahad is olyan volt, mint a maga déli niggere, aki saját magának nem csinál meg ilyesmit. A baleset óta hozzá se nyúltam, még a közelében se jártam... ha egyáltalán balesetnek lehet nevezni. Odamentem a puskámmal és lelőttem, de azóta közelébe se jártam. Nem tudtam magam rávenni. Idővel talán igen. Eltakarítom a piszkát és szétszedem a házát.

Jöttek a gyerekek, és én hirtelen nem akartam, hogy jöjjenek; sőt ez volt az utolsó, amit kívántam. A kislánnyal nem volt semmi baj, de a fiú...

Feltrappoltak a lépcsőn, rám néztek, vihogtak, azután továbbmentek a konyhaajtó felé.

– Caleb – szólalt meg Hammersmith. – Gyere ide. Csak egy pillanatra.

A kislány – biztosan ikrek voltak, egykorúak lehetek, úgy négyesztendősformák – bement a konyhába. A kislány odajött az apjához, és a cipőjét bámulta. Tudta, hogy csúnya.

Négyesztendősnek néztem, de négy év is elég, hogy valaki tudja magáról, hogy csúnya. Hammersmith a két ujjával megpróbálta fölemelni a fiúcska állát. A gyerek először ellenállt, de amikor az apja azt mondta, szelíden, nyugodtan, szeretettel: – Kérlek, kislány – akkor engedelmeskedett.

Hatalmas, kör alakú forradás futott a haja tövétől a közömbösen kancsalító szemem át az eltorzult száj sarkáig, amelynek vigyora inkább illett egy szerencsejátékoshoz vagy kurvapecérhez. Az arc egyik fele sima volt és csinos, a másik rücskös, mint egy fatörzs. Gondolom, valamikor lehetett rajta egy lyuk is, de az legalább begyógyult.

– Az egyik szeme megvan – mondta Hammersmith, szerető gyöngédséggel cirógatva a gyermek rücskös arcát. – Szerencsés, mert nem vakult meg. Essünk térdre és legalább ezért adjunk hálát az Úrnak, igaz, Caleb?

– Igenis, papa – mondta félénken a kislány a kislány, akit összes nyomorult iskolaévei alatt röhögve fognak verni a játszótéren az erősebbek, akitől sohasem kérdezik meg, hogy nem akar-e „Ki nevet a végén”-t vagy „Gazdálkodj okosan”-t játszani, aki felnőtt korában, mikor majd felnőtt szükségletei lesznek, valószínűleg sohasem fog lefeküdni olyan nővel, akit nem vásárolt meg, aki mindig ki lesz rekesztve meleg és derűs baráti társaságokból, a kislány, aki ha életének elkövetkező ötven, hatvan vagy hetven évében belenéz a tükörbe, akkor azt fogja gondolni, hogy csúnya, csúnya, csúnya!

– Eredj, edd meg a sütidet – mondta az apja, és megcsókolta a gyerek vicsorgó száját.

– Igenis, papa – mondta Caleb, és berohant.

Hammersmith előhúzott egy zsebkendőt a farzsebéből, és megtörölte a szemét; száraz volt ugyan, de azt hiszem, úgy szokta meg, hogy nedves.

– A kutya már megvolt, amikor megszülettek – mondta. – Bevittem a házba, és megszagoltattam vele a gyerekeket, amikor Cynthia hazahozta őket a kórházból, és Sir Galahad megnyalta a kezüket. A kis kezüket. – Bólintott, mintha magának erősítené meg, amit mondott. – Játszott velük; addig nyalogatta Arden arcát, amíg vihogni nem kezdett. Caleb a fülét cibálta, és amikor járni tanult, néha Galahad farkába kapaszkodva kerülte meg az udvart. A kutya még csak rá sem mordult. Egyikükre sem.

Most már megjöttek a könnyek; automatikusan, jól begyakorolt mozdulattal letörölte őket.

– Nem volt rá oka – mondta. – Caleb nem bántotta, nem kiabált vele, semmi. Tudom. Ott voltam. Ha nem lettem volna ott, akkor úgyszólván biztosan megöli. Hogy mi történt, Mr. Edgecombe? Semmi. A kisiú csak a megszokott módon odatartotta az arcát a kutya pofája elé, Sir Galahadnak pedig az jutott eszébe bármi töltse is be egy kutyában az ész szerepét –, hogy támadjon és harapjon. Hogy öljön, ha lehet. A kisiú ott volt előtte, és a kutya harapott. Ez történt Coffeyval is. Arra ment, meglátta őket a verandán, fogta, megerőszakolta, megölte őket. Azt mondja, kell lennie valami nyomának, hogy korábban is tett ilyet. Tudom, mire gondol, de talán mégse tett ilyet. Az én kutyám sohasem harapott, csak akkor az egyszer. Ha Coffeyt kiengednék, talán soha többé nem tenne ilyet. Lehet, hogy a kutyám sem harapott volna többé. De engem ez nem érdekelt. Kimentem a puskával, elkaptam a nyakörvét, és szétlöttem a fejét.

Zihálva szedte a levegőt.

– Én is vagyok olyan felvilágosodott, mint akárki más, Mr. Edgecombe, a Bowling Green-i főiskolára jártam, történelmet és újságírást tanultam, meg némi filozófiát. Szeretem felvilágosodott embernek tartani magamat. Nem hiszem, hogy azok a népek ott Északon annak tartanak, de akkor is szeretek így gondolni magamra. A világ minden kincséért sem állítanám vissza a rabszolgaságot. Hiszem, hogy emberségesen, nagylelkűen kell megoldanunk a faji kérdést. De észben kell tartanunk, hogy a maga niggere harapni fog, ha lehet, mint ahogy a korcs kutya is harapni fog, ha lehet és ha kedve szottyán rá. Azt akarja tudni, vajon ő tette-e, a maga heges hátú, pityergő Mr. Coffeyja?

Bólintottam.

– Igen – mondta Hammersmith. – Ő tette. Ne legyenek kétségei, és ne fordítson hátat neki. Egyszer, vagy akár százszor is megúszhatja... még ezerszer is... de végül... – Odatartotta a kezét a szemem elé, és sebesen ütögette hüvelykuját az ujjával, harapós száját formázva. – Megértette?

Ismét bólintottam.

– Megerőszakolta, megölte őket, azután pedig megbánta... csak hogy azok a kislányok akkor is meg vannak gyalázva, és nem fognak feltámadni. De maga kigyógyítja, igaz, Edgecombe? Néhány hét múlva kigyógyítja, hogy soha többé ne tehessen ilyet. – Fölállt, odament a veranda korlátjához, és tétován bámulta a letaposott földfolton, kiszáradt kutyagumi közepette árválkodó ólat. – Ugye megbocsát? – mondta. – Mivel nem kellett bent maradnom délután a bíróságon, úgy gondoltam, hogy némi időt eltölthetnek a családommal. Az embernek csak egyszer kicsik a gyerekei.

– Csak tessék – mondtam zibbadt szájjal. Köszönöm, hogy szakított rám időt.

– Nincs mit – válaszolta.

Hammersmithéktől egyenesen visszahajtottam a börtönhöz. Hosszú út volt, és ez alkalommal nem tudtam lekurtítani nótázással. Úgy éreztem, minden dal elhagyott, legalábbis egy kis időre. Állandóan a szegény kisiú eltorzított arcát láttam magam előtt, és Hammersmith kezét, amint harapást utánózva mozgatja az ujjait.

Vad Bill Wharton már másnap megtette első utazását a sötétzárkába. A reggel és a délután nagy részében olyan nyugodt és békés volt, mint egy báránka, csak hogy, mint hamarosan rájöttünk, ez nem a természetes állapota volt, és rosszat jelentett. Azután valamikor este fél hét felé Harry érezte, hogy valami meleg loccsan frissen mosott egyenruhája nadrágjának felhajtójára. Húgy volt. William Wharton ott állt a cellájában, széles vigyorral mutogatta feketedő fogait, és levizelte Harry Terwilliger nadrágját és cipőjét.

– A mocskos kurafi nyilván egész nap erre gyűjtögetett! – mondta Harry később, még mindig utálkozva és dühöngve.

Hát így történt. Itt volt az ideje, hogy megmutassuk William Whartonnak, ki az E blokkban az úr. Harry szólt Brutálnak és nekem, én riasztottam Deant és Percyt, aki szintén szolgálatban volt. Emlékeznek, akkor három foglyunk volt, ezért, ahogy mi mondtuk, teljes szolgálatot adtunk: az én csoportom ügyelt este héttől hajnali háromig, ami a legrizikósabb időszak, két másik váltás pedig a nap többi részében. Ez a két másik váltás főképpen kisegítőkből állt, bár rendszeresen közöttük volt Bill Dodge is. Mindent összevéve, nem mentek rosszul a dolgok, és úgy éreztem, még jobb is lehetne az élet, ha Percyt át tudnám helyeztetni a nappali sihtbe. Valahogy sohasem került rá sor. Néha eltűnődöm, másképp alakultak volna-e a dolgok, ha mégis intézkedem.

No szóval, volt egy nagy vízcsap a raktárban, oldalt az Öreg Füstös mellett. Dean és Percy rákötöttek egy hosszú vászontömlőt, azután odaálltak mellé, hogy megnyissák, ha kell.

Brutállal odasiettünk Wharton cellájához, aki még mindig ott állt, még mindig vigyorgott, és a szerszáma még mindig kilógott a nadrágjából. Előző éjszakai utolsó tevékenységemként kihoztam a kényszerzubbonyt a sötétzárkából, és odadoztam egy irodai polcra, hátha szükségünk lesz rá új, problémás fiacskánknál. Most az egyik vászoncsíknál fogva lógattam a mutatoujjamon. Harry mögöttünk vonszolta a tömlő végét, amely keresztülfutott az irodámon, le a raktár lépcsőin a dobog, amelyről Dean és Percy olyan gyorsan tekerte lefelé, ahogy csak tudta.

– Na, hogy ízlett? – kérdezte Vad Bill. Úgy vihogott, mint gyerek az álarcosbálban, olyan veszettül, hogy alig tudott beszélni, és kövér könnyek csurogtak az arcán. – Amilyen gyorsan gyöttek, nyilván nem lehetett rossz. Ippege most forralok hozzá ekkis csokit. Pincsi puha. Hónap kitálatom nektek...

Látta, hogy kinyitom a cellája ajtaját. A szeme összeszűkül. Aztán látta, hogy Brutál egyik kezében ott a pisztoly, a másikban a gumibot, és ettől még gyanakvóbban nézett.

– Begyöhettek a lábotokon, de a hátatokon fogtok kimenni, Kölök Billy legarantájja nektek – mondta. A tekintete visszapattant rám.
És ha asziszted, vén trotty, hogy felveszem aztat a dilikabátot, akkor rosszul hiszed.

– Itt nem te fogod megmondani, hogy méz-e vagy ugrasz! – förmedtem rá. – Egyébként is tudhatnád, de te túlságosan hülye vagy, hogy felfogd egy kis oktatás nélkül.

Kinyitottam az utolsó zárat is, és félrehúztam az ajtót. Wharton a piccséig hátrált, a pocse még mindig kilógott a nadrágjából. Tenyerét kifordítva felém lökte a kezét, aztán begömbölytett ujjával hívogatott. – Gyere csak, te rusnya lóbaszó – acsarogta. – Hát persze hogy lesz oskolla, de az öreg Billy lesz benne a tanár. – Most Brutált tüntette ki egy rohadó fogú vigyorral. – Gyere, nagy ember, te leszel az első. Most nem tucc mögém búni. Tedd csak le azt a fegyvert – amúgy se tudod te aztat elsütni –, oszt állj ki szemtől szembe. Lássuk, ki a keményebb leg...

Brutál belépett a cellába, de nem ment tovább Wharton felé, hanem rögtön félrehúzódott balra. Wharton összehúzott szeme pedig kerekre tárgult, amikor észrevette a rámeredő tömlővéget.

– Nem, eztet nem lehetitek! – mondta. – Ó, nem, eztetne...

– Dean! – ordítottam. – Nyisd ki! Teljesen!

Wharton előreugrott, de Brutál egy jól célzott suhival eltalálta – Percy, ebben bizonyos vagyok, épp ilyenfajta ütésről álmódott – a homlokán, éppen a szemöldöke fölött. Wharton, aki láthatólag azt hitte, hogy előtte sohasem volt dolgunk problémás fiúval, térdre esett, a szeme tágra meredt, de semmit sem látott. Ekkor érkezett a víz. Harry hátratántorodott egy lépést a nyomás miatt, azután azonban szilárdan tartotta a cső végét, úgy célozva, mintha puska lenne a kezében. Vad Bill Wharton, akit pont a melle közepén talált az áradat, félig megpördült, majd a víz bemosta a priccse alá. Lejjebb a folyosón Delacroix egyik lábáról a másikra ugrált, élesen kotkodácsolt, és szidta John Coffeyt, követelve, hogy azonnal mondja meg, mi történik, ki győz, és hogy tetszik a grarí fou [Nagy hülye, nagy barom, (francia)] új fiúnak a kínai vízpróba. John egy szót sem szólt, csak állt némán, túl rövid nadrágjában és fegyházi papucsában. Egyetlen futó pillantást vetettem rá, de az is elég volt, hogy ugyanazt a különös – egyszerre szomorú és derűs – kifejezést lássam az arcán. Olyan volt, mint aki már korábban is találkozott ilyesmivel, nem egyszer vagy kétszer, de ezerszer is.

– Zárd el a vizet! – ordított hátra Brutál, majd berohant a cellába. A hóna alatt megragadta a félig eszméletlen Whartont, és kihúzta a prices alól. Wharton köhögött és bugyborékol. Vér csordogált zavaros szemébe, mert Brutál gumibotja egy csíkban fölrepesztette a homlokán a bőrt.

Brutus Howellel művészetté fejlesztettük a kényszerzubbony feladását; úgy gyakoroltuk, mint két táncoskomikus egy új számot. Ez a gyakorlás mindegyre kifizetődött. Például most is. Brutál felültette Whartont, és felém nyújtotta a karjait, körülbelül úgy, ahogy egy kislány a Rongyospanka babáét. Wharton tekintetében kezdett visszazivárogni az öntudat, már fölismerte, hogy ha nem kezd küzdeni azonnal, akkor késő lesz, de agya és az izmai között még mindig el voltak szakadva a vezetékek, és mielőtt megjavíthatta volna őket, én fölrántottam az ujjakat a karjára, Brutál pedig becsatolta a hátán. Amíg ő ezzel foglalatzkodott, én hátrahúztam Wharton keresztbe vetett karjait, és egy pánttal összekötöttem a csuklóit. A végén úgy nézett ki, mintha önmagát ölelgetné.

– Az istenedet, te nagy marha, hogy intézték el? – rikácsolta Coffeynek Delacroix. Hallottam, hogy Mr. Jingles cincog, mintha ő is tudni szeretné.

Befutott Percy, akinek az inge ázottan tapadt a testére a vízcscappal folytatott küzdelem nyomán, arca lángolt az izgalomtól. Mögötte Dean jött, szederjes véraláfutás-nyakpánttal és sokkal kevésbé izgatottan.

– Na gyere, Vad Bill – mondtam, és talpra rántottam Whartont. – Sétálunk egy kicsikét.

– Ne merészelj így híni! – visította. Azt hiszem, akkor láttam rajta először igazi érzelmet, és nem csupán egy ravasz állat álcázó foltjait. – Vad Bill Hickok sose vót lovas cowboy! Nem is ment medvére egy szál vaskóval! Csak egy lesből támadó zsvány! Egy hülye kurafi, aki háttal ült az ajtónak, és piálás közben lötték le!

– Jóságos ég, történelemóra! – kiáltotta Brutál, és kilódította Whartont a cellából. – Az ember sohasem tudhatja, mit kaphat itt, csak azt, hogy biztos valami kellemeset. Hát ilyen magadfajta arany pofák mellett érthető is. Tudod, mit? Hamarosan te is történelem leszel, Vad Bill. Közbe azért menj végig a folyosón. Van egy szobánk a számodra. Egy olyan lehűtő-szoba.

Wharton dühös, tagolatlan visítással rávetette magát Brutálra, noha tisztességesen befásliztuk a zubbonyba, és a karját is összekötöttük a háta mögött. Percy már készült előhúzni a bunkóját – ez volt a válasza az élet minden problémájára –, ám Dean rátette a kezét a csuklójára. Percy meglepetten, félig-meddig sértődötten sandított rá, mintha azt mondaná, hogy azok után, amit Wharton művelt, Deantól várná a legkevésbé, hogy visszatartsa őt.

Brutál visszalökte Whartont. Én elkaptam, és továbbítottam Harrynek, Harry pedig végigrángatta a halálsoron, el a bámuló Delacroix és a közömbös Coffey között. Wharton futott, nehogy arcra essen, és végigkáromkodta az utat. Úgy szórt a szitkokat, ahogy a hegesztőpálca a szikrát. Bevágtuk a jobb oldali utolsó cellába, amíg Dean, Harry és Percy (aki ezúttal nem panaszkodott, hogy agyondolgoztatjuk) kirámolták a sötétzárkából az összes cuccot. Eközben én rövid beszélgetést folytattam Whartonnal.

– Azt hiszed, hogy kemény gyerek vagy – mondtam –, és talán tényleg így is van, fiacskám, de ez itt nem számít. Az ámokfutásodnak vége. Ha megkönnyíted a dolgunkat, mi is megkönnyítjük a tiédet. Ha megnehezíted, akkor is ugyanúgy meghalsz, csak még előtte kihegyezünk, mint egy ceruzát.

– Nagyon szeretnétek mán a végemet látni? – káromta Wharton. Még most is viaskodott a kényszerzubbony ellen, bár tudhatta, hogy semmi értelme, az arca pedig vörös volt, akár a paradicsom. – De míg el nem megyek, megkeserítem az életeteket. – Vicsorgott, mint egy dühös pávián.

– Ha az a célod, hogy megkeserítsd az életünket, akkor abbahagyhatod, mert máris sikerült – mondta Brutál. – De addig, amíg el nem jön az idő, Wharton, minket az se fog érdekelni, ha fesz a gumiszobában ülsz. És addig viselheted ezt a rohadt kényszerzubbonyt, amíg a karod el nem üszkösödik és le nem esik attól, hogy nem kap vért. – Hatásszünetet tartott. – Tudod, ide nemigen jár senki. És ha azt képzeld, hogy fikarcnyit érdekel bárkit is, hogy mi történik veled, akkor rosszul képzeld, cowboy. A világnak úgy általában te már egy halott bűnöző vagy.

Wharton szúrósan méregette Brutált, arcán elhalványodott a pokolméreg pírja.

– Engedjetelek el – mondta békítően, olyan hangon, amely túlságosan épelméjű és ésszerű volt ahhoz, hogy megbízzunk benne. – Jó leszek. Becsszavamra.

Harry kijött a cellából. A folyosó vége úgy festett, mint egy perzsavásár, de ezt gyorsan rendbe tudjuk rakni. Csináltuk korábban is, volt benne gyakorlatunk. – Kész – mondta Harry.

Brutál megragadta a dudort a vászon alatt, ahol Wharton jobb könyöke volt, és talpra rántotta. – Gyerünk, Vad Billy. És nézd a szebbik oldalát. Legalább huszonnégy órát lesz, jól az agyadba vésheted, hogy sohase ülj háttal az ajtónak, és sose dugdoss ászokat és nyolcasokat a mandzsettádba.

– Engedgyetek ki! – mondta Wharton. Brutálról Harryre, Harryről énrám nézett, és megint bevörösödött az arca. – Jó leszek, mondom, hogy megtanultam a leckét, én... én... ummmahrr...

Hirtelen összerogyott, félig a cellában, félig odakint a halálsor kopott zöld linóleumán, rugdosott és dobálta magát.

– Uramisten, rohamot kapott! – suttogta Percy.

– Hát persze, a húgom meg a babiloni szajha – válaszolta Brutál. – Ő járja egy hosszú fehér fátyolban szombat éjszakánként Mózes előtt a körbehoppot. – Lehajolt és beakasztotta egyik kezét Wharton hóna alá. Én ugyanezt tettem a másik oldalon. Ficánkolt közöttünk, mint egy horogra akadt hal. Életem kevésbé kellemes élményei közé tartozott vonszolni rángatózó testét, hallgatni, hogy nyög az egyik végén, és hogyan fing a másikon.

Fölnéztem, pillantásom találkozott John Coffeyével. Szeme véres volt, sötét arca nedves. Megint sírt. Eszembe jutott Hammersmith kezének harapó mozdulata, és kissé megborzongtam, azután ismét Whartonra összpontosítottam.

Bedobtuk a sötétzárkába, mint egy csomagot. Elterült a padlón, és dobálta magát a lefolyó mellett. Abban kerestük egyszer azt az egeret, amely Gözhajó Viliként kezdte pályafutását az E blokkban.

– Nem nagyon érdekel, ha lenyeli a nyelvét vagy mását, és meghal – mondta reszelős hangon Dean –, de gondolatok a papírmunkára, srácok! Sohasem lenne vége!

– Kit érdekel a papírmunka, a vizsgálatra gondolj – mondta borúsan Harry. – Még elveszíthetjük ezt a rohadt munkát. Mehetünk borsót szedni Mississippibe. Tudjátok, mit jelent indiánul a Mississippi? Segglyukat.

– Nem fog meghalni, nem nyeli le a nyelvét sem – legyintett Brutál. – Fitt lesz, mihelyt holnap kinyitjuk ezt az ajtót. Erre szavamat adom.

Igaza is lett. Az a Wharton, akit másnap este kilenckor visszavittünk a cellájába, csöndes volt, sápadt, és láthatóan megszelídült. Lehorgasztott fejjel lépegetett, kísérletet sem tett, hogy bárkit is megtámadjon, amikor levettük róla a kényszerzubbonyt, csak bámult rám üres tekintettel, amikor azt mondtam, hogy legközelebb ugyanez fog történni, és hogy épp elég ideje volt meggondolni, mennyi ideig akar még a gatyájába vizelni és cumisüvegből enni a papit.

– Jó leszek, főnök, megtanultam a leckét – suttogetta alázatosan, amikor visszavittük. Brutál rám nézett és kacsintott.

Másnap délután William Wharton, aki maga volt Kölyök Billy, nem pedig holmi lesből támadó zsvány Vad Bill Hickok, vásárolt egy süteményt az öreg Tütütől. Szigorúan tilos volt neki az ilyesmi, de a délutáni ügyeletet, mint, azt hiszem, már mondtam is, kisegítők adták, így tehát nyélbe ütötték az üzletet. Tütűnek természetesen tudnia kellett volna, hogy tilosban jár, de neki az az ételes kocsi volt a hordó, amely, mint tudjuk, cseppenként telik.

Aznap éjjel, amikor Brutál körbejárt ellenőrizni, Wharton ott állt a cellája ajtajában. Megvárta, amíg Brutál fölneéz, ekkor tenyerének élével rácsapott kidagadó pofazacskójára, és elképesztően hosszú sugárban vastag csokoládés latyakot köpött Brutál arcába. Az egész süteményt begyűrte a pofájába, addig tárolta ott, amíg el nem folyósodott, majd úgy használta, mint a rágódohányt.

Állán csokoládé-kecskeszakállal hátrazuhan a priccsére, rúgkapált, visított a röhögéstől, és Brutálra mutogatott, akinek jóval több jutott kecskeszakállnál. – A kis fekete Sambo, igenis uram, igenis, főnök, hogy van? – A hasát fogta, és üvöltött. – A mindenit, bárcsak kaka lett vóna! Bárcsak az lett vóna! Bárcsak tojtam vóna...

– Te vagy egy kaka! – mordult rá Brutál. – És remélem, összecsomagoltál, mert mész vissza a kedvenc vécédbe.

Megint bepakoltuk a kényszerzubbonnyba, megint bedobtuk a gumiszobába. Ez alkalommal két napra. Időnként üvöltözött, időnként ígérette, hogy jó lesz, megjött az esze és jó lesz, időnként orvosért visított, mert haldoklik, de többnyire hallgatott. Hallgatott akkor is, amikor kihoztuk, és visszavittük a cellájához, a fejét lehorgasztotta, a tekintete tompa volt, és nem válaszolt, amikor Harry figyelmeztette: – Ne felejtsd el, ez vár rád. – Egy darabig nem volt vele baj, azután megint valami mással próbálkozott, semmi olyasmivel, amivel már ne találkoztunk volna (kivéve talán azt a sütit, arról még Brutál is elismerte, hogy eredeti húzás), de maga ez a kitartás ijesztő volt. Attól félttem, hogy előbb-utóbb kihagy valakinek a figyelme, és rohadt drágán megfizethet érte. És ez így lesz majd egy jó darabig, mert Whartonnak volt valahol egy ügyvédje, aki egyfolytában verte a likacsot, hajtogatta a népeknek, milyen csúnya dolog lenne megölni egy olyan fickót, kinek ajkáról még föl sem száradt az édes anyatej... és aki véletlenül olyan fehér volt, mint John Brown. Értelmetlenség lett volna ezen lamentálni, hiszen a védőnek az a dolga, hogy kiénekelje a védencét a székből, nekünk meg az, hogy biztos helyen és elzárva tartsuk. Ügyvéd ide vagy oda, a végén csaknem biztosan úgyis elkapja az Öreg Füstös.

6

Ez volt az a hét, amikor Melinda Moores, az igazgató felesége visszajött Indianolából. Az orvosok befejezettnak tekintették a kezelést; őket csak a fejében megbúvó daganatról készült, újszerű röntgenfelvételek érdekelték; följegyezték, hogy gyöngye a keze, hogy szinte állandóan kínpadra feszíti a bénító fájdalom, és kész. Adtak a férjének egy marék morfiumos pirulát, és hazaküldték Melindát meghalni. Hal Moores kivette a felgyúlt betegszabadságát – nem sokat, akkoriban nem osztogatták bőkezűen –, de kivette, amije volt, hogy segíthessen Melindának.

A feleségemmel úgy három nappal a hazaérkezése után látogattuk meg. Előtte föl hívtam Halt, aki azt mondta, igen, ez jó lenne, Melindának jó napja van, örülni fog nekünk.

– Gyűlölöm az ilyen látogatásokat – mondtam Janice-nek, miközben odahajtottunk a házikóhoz, ahol Mooresék majdnem egész házasságuk idején laktak.

– Mindenki gyűlöl, drágám – mondta, és megveregette a kezemet. – El fogjuk viselni, ahogy ő is.

– Remélem.

Melinda a nappaliban ült, az évszakhoz nem illően forró októberi nap egyik ferde fénypáncsájában. Az első riadt gondolatom az volt, hogy legalább negyvenöt kilót fogyott. Persze nem volt igazam – ha olyan sokat veszít a súlyából, akkor aligha lehetett volna ott –, de így értelmezte az agyam azt, amit a szemem továbbított neki. Melinda arca megsüppedt, kivallotta az alatta rejtőző koponyát, bőre fehér volt, mint a pergamen. Fekete karikák sötétlettek a szeme alatt. Ismeretségünk óta először láttam úgy ülni a hintaszékben, hogy nem volt az ölében varrás, kötés vagy készülő rongyszőnyeg. Csak ült. Mintha állomáson lett volna.

– Melinda! – mondta szeretettel a feleségem. Azt hiszem, ugyanúgy megdöbben, mint én – lehet, hogy még jobban –, de nagyszerűen leplezte, mert vannak nők, akik fölényesen értik az ilyesmit. Odament a beteghez, fél térdre ereszkedett a hintaszék mellett, amelyben az igazgató felesége ült, és megfogta Melinda kezét. Tekintetem odatévedt a kandalló előtti kék szőnyegre, és arra gondoltam, hogy ki kellene cserélni aszott citromzöldre, mert ez a szoba most csak a halálsor egyik változata.

– Hoztam neked egy kis teát – mondta Jan –, azt a fajtát, amit magam is használok. Nagyon jó altatótea. Kint hagytam a konyhában.

– Nagyon köszönöm, drágám – válaszolta Melinda öreg és rozsdás hangon.

– Hogy érzed magad, szívem? – kérdezte a feleségem.

– Jobban – felelte Melinda rozsdás, nyikorgó hangján. – Nem annyira, hogy el akarjak járni egy csüördögölőt, de ma legalább nem fáj. Adtak valamilyen pirulákat fejfájás ellen. Néha még hatnak is.

– De hiszen ez jó.

– Csak nem tudok olyan jól fogni. Valami történt... a kezemmel. – Fölemelte, úgy nézett rá, mintha még sohase látta volna, azután visszajejtette az ölébe. – Valami történt... velem. – Sírni kezdett, némán, amiről John Coffeyra kellett gondolnom, és megint az visszhangzott a fejemben, amit mondott: Segítettem, nem? Segítettem, nem? Akár egy versike, ami beleragad az ember agyába.

Ekkor bejött Hal, és elkapta a galléromat, én pedig higgyék el, nagyon örültem neki. Átmentünk a konyhába, és töltött nekem egy fél pohár whiskyt, amit most főzött valami vidéki atyafi. Koccintottunk és ittunk. A számban olyan íze volt, mint a petrónak, de odalent már simogatott. Mégis, amikor Moores felém billentette a flaskát, szavak nélkül kérdezve, töltsön-e még egy felet, megráztam a fejem, hogy nem kérek. Vad Bill Wharton éppen a cellájában tartózkodott – legalábbis egy ideig –, és nem lett volna biztonságos szesztől ködös fejjel a közelébe merészkedni. Még akkor sem, ha rácsok választottak el bennünket.

– Nem tudom, meddig bírom ezt, Paul – mondta halkan az igazgató. – Reggelente jön egy lány segíteni, de az orvosok azt mondják, lehet, hogy nem tudja majd tartani a beleit, és... és... – Elhallgatott, krákogott, keményen küzdött, hogy ne sírja el magát ismét előttem.

– Bírd ki, amennyire lehet – mondtam. Átnyúltam az asztalon, és kurtán megszorítottam reszkető, májfoltos kezét. – Csináld ezt, a többit bízd Istenre. Úgyse tehetsz mást, igaz?

– Azt hiszem, igaz. De olyan nehéz, Paul. Imádkozom, hogy sohase tudd meg, milyen nehéz. – Nagy erőfeszítéssel igyekezett összeszedni magát. – Most pedig mesélj, mi újság. Hogy állnak a dolgok William Whartonnal? Hát Percy Wetmore-ral?

A munkáról beszélgettünk egy darabig, azután be is fejeződött a látogatás. Hazafelé, miközben a feleségem többnyire könnyes szemmel, hallgatagon töprengett mellettem az utasulésen, egyfolytában Coffey szavai cikáztak a fejemben, ahogy Mr. Jingles cikázott Delacroix cellájában: Segítettem, nem?

– Ez szörnyű – szólalt meg tompa hangon a feleségem, és egy pontot bámult a levegőben. – És senki sem tud segíteni rajta.

Bólintottam, és arra gondoltam: Segítettem, nem? De hát ez örökség. Igyekeztem, amennyire tudtam, kivenni a fejemből.

Ahogy befordultunk az udvarunkba, másodszor is megszólalt. Most nem öreg barátnőjéről, Melindáról beszélt, hanem az én húgyúti fertőzéséről. Azt akarta tudni, csakugyan elmúlt-e. Csakugyan, mondtam.

Meggyógyult.

– Hát ez nagyszerű – bólintott, és megcsókolta a szemöldökömet, azon a bizsergető helyen. – Akkor talán ki kéne utalnunk magunknak egy kis valamit. Ha van idő és kedved.

Lévén, hogy az utóbbival tele voltam, az előbbiből is volt elég, megfogtam a kezét, bevezettem a hálószobába, levetköztettem, miközben ő azt a részemet simogatta, amely dagadt és lüktetett, de nem fájt többé. Miközben megmártakoztam az édességében, olyan lassan, ahogy szerette – ahogy mindketten szerettük –, John Coffey járt az eszemben, amint mondja, hogy segített, segített, nem? Akár egy dallamfoslány, amely ott zümmög az ember agyában, és nem távozik, amíg ki nem készíti.

Később, miközben a börtön felé hajtottam, arra gondoltam, hogy hamarosan el kell kezdenünk Delacroix kivégzésének próbáit. Ez a gondolat átvezetett ahhoz, hogy Percyt ezúttal előre kell tennem, és ettől kilelt a hideg. Azt mondtam magamnak, majdcsak túlesünk rajta, ez csak egy kivégzés, amely valószínűleg megszabadít Percy Wetmore-től... mégis dideregtem, mintha a fertőzés, amelyben szenvedtem, nem múlt volna el, csak helyet változtatott volna, hogy az ágyékom sütögetése helyett a gerincemet fagyassza.

7

– Gyerünk – mondta Brutal Delacroix-nak másnap este. – Elmegyünk sétálni. Te, én és Mr. Jingles.

Delacroix bizalmatlanul sandított rá, azután lenyúlt a szivardobozba az egérért. Fölemelte, begörbített tenyerébe ültette, és összeszűkülte szemmel nézett Brutálra.

– Miről beszél? – kérdezte.

– Ma nagy estéd lesz neked és Mr. Jinglesnek – mondta Dean, aki Harryvel együtt akkor jött oda Brutálhoz. Nyakán csúnya sárga színben játszott a lánc nyoma, de legalább ismét tudott beszélni, anélkül, hogy olyan lett volna a hangja, mintha egy kutya berregne egy macskára. – Mit gondolsz – nézett Brutálra –, föltegyük rá a bilincset, Brute?

Brutal úgy tett, mintha fontolóra venné a dolgot. – Dehogya – mondta végül. – Jók lesztek, ugye, Del? Te meg az egér. Végül is ma este nagykutya előtt fogtok fellépni.

Percyvel ott álltunk az ügyeletes asztalánál, és figyeltük az eseményeket. Percy keresztbe fonta a karjait, és halvány, megvető mosoly ült az arcán. Egy idő után elővette szarufésűjét, és nekilátott fésűlődni. John Coffey némán álldogált cellája rácsa mögött, és ő is figyelt. Wharton a priccsén hevert, a mennyezetet bámulta, és ránk se hederített. Még mindig „jól viselkedett”, noha azt, amit ő jónak hívott, Briar Ridge-ben katatónnak nevezik a dokik. És volt ott még valaki, eldugva szem elől az irodámban, ám keszeg árnyéka ráhullott az ajtóra és a halálsorra.

– Mi ez az egész, maga gran' fou? – nyûgösködött Del, és föl húzta a lábát a priccsre, miközben Brutál kinyitotta a dupla zárat, majd félrehúzta a cellaajtót. A cajun szeme ide-oda cikázott a három börtönőr között.

– Hát én elárulom neked – mondta Brutál. – Mr. Moores egy ideig nincs idebent. A felesége gyengélkedik, mint nyilván hallottad. Mr. Anderson helyettesíti, Mr. Curtis Anderson.

– Igazán? És nekem mi közöm ehhez?

– Az – vette át a szót Harry –, hogy Anderson főnök hallott az egeredről, Del, és szeretné, ha produkálnátok magatokat. Odafent vár benneteket az adminisztrációban, ő és még hat illető. És nem valami közönséges kék ruhás örök, hanem nagykutya, ahogy Brute mondta. Az egyik, azt hiszem, egy politikus, aki egyenesen az állam fővárosából jött ide.

Delacroix szemmel láthatóan hízott, és az utolsó csepp kétely is eltűnt az arcáról. Hát persze hogy látni akarják Mr. Jinglest! Ki nem akarná?

Addig kotorászott, először a priccse, azután a párnája alatt, míg meg nem talált egy nagy, rózsaszín borsmentacukorkát meg a rikítóan tarka gurigát. Kérdően nézett Brutálra, aki bólintott.

– Ja, leginkább a spulnitrükköt akarják látni, de az is marha ügyes, ahogy a mentolos cukrot eszi. És ne feledkezz meg a szivardobozról. Abban hozod, ugye?

Delacroix fogta a dobozt, beletette Mr. Jingles kellékeit, de az egeret inkább a vállára ültette. Ezután dagadó mellkassal kilépett a cellájából, és ránézett Deanre meg Harryre.

– Maguk, srácok, jönnek?

– Nem – válaszolta Dean. – Más dolgunk van. Te meg akaszd ki őket, Del. Mutasd meg nekik, milyen az, amikor egy louisianai srác bedobja magát, és amúgy istenigazából nekilát.

– Lefogadhatja. – Felragyogott az arca, olyan hirtelen, olyan egyszerű boldogsággal, hogy egy kicsit megsajnáltam, akármilyen szörnyűségeket művelt is. Micsoda világban élünk, micsoda világban!

Delacroix John Coffeyhoz fordult, akit a maga félénk módján a barátságába fogadott. Százszámra láttam ilyen kapcsolatokat a siralomházban.

– Akaszd ki őket, Del – mondta Coffey komolyan. – Mutass meg nekik minden trükköt.

Delacroix bólintott, és a vállához emelte a kezét. Mr. Jingles rálépett, mint egy pódiumra. Delacroix kinyújtotta a karját Coffey cellája felé. John Coffey kidugta egyik hatalmas ujját, és itt süllyedjek el, ha az az egér nem nyújtotta ki a nyakát és nem nyalta meg a néger ujj hegyét, akár egy kutya.

– Gyerünk, Del, ne ácsorogjunk – mondta Brutál. – Ezek az illetők a meleg vacsorájukat szakították félbe, hogy láthassák az egered ugrálását. – Ez persze nem volt igaz. Anderson minden este nyolcig volt odabent, az örök pedig, akiket berángattak Delacroix „műsorára”, tizenegyig vagy tizenkettőig ügyeltek, attól függően, hogy meddig tartott a szolgálatuk. A fővárosi politikus a legnagyobb valószínűség szerint holmi irodai portás lehet, kölcsönnyakkendőben. De ezt Delacroix-nak nem kellett tudnia.

– Kész vagyok – mondta Delacroix, annak a nagy sztárnak az egyszerűségével, aki valamilyen módon meg tudta őrizni magában a közembert. – Gyerünk. – Amikor Brutál végigvezette a halálsoron a kis embert, akinek a vállán ott kuporgott Mr. Jingles, Delacroix egyszer csak rikácsolni kezdett: – Messieurs et mesdames! Bienvenue au cirque de mousie! [Hölgyeim és uraim! Isten hozta önöket egérke cirkuszában! (francia)] – De bármilyen mélyen beleveszett is a saját álmvilágába, nagy ívben kikerülte Percyt, és bizalmatlanul sandított rá.

Harry és Dean megálltak az üres cellánál, szemben Whartonnal (aki még mindig nem mozdult), onnan figyelték, ahogy Brutál kinyitja a tornaúdvár ajtaját, és az ott várakozó két másik örrel együtt elvezeti Delacroix-t, hogy a cajun bemutathassa számát a Cold Mountain fegyház nagykutyaí előtt. Megvártuk,

amíg bezáródik az ajtó, azután az irodám felé fordultam. Az az árnyék még mindig ott húzódott a padlón, vékonyan, mint az éhség. Örültem, hogy Delacroix szertelen felajzottságában nem vette észre.

– Gyerünk, kifelé – mondtam. – És szaporán, emberek. Kétszer is át akarom venni, de nincs sok időnk.

Előjött az öreg Tütü, ragyogó szemmel és virgoncan, mint rendesen, odament Delacroix cellájához, és belépett a nyitott ajtón. – Leülök – zönögte. – Leülök, leülök, leülök.

Ez ám az igazi cirkusz, gondoltam, és egy pillanatra lehunytam a szememet. Itt van az igazi cirkusz, mi pedig nem vagyunk egyebek, mint egy csomó betanított egér. Azután kivettem a fejből a gondolatot, és elkezdtük a próbát.

8

Jól ment az első próba, és jól ment a második is. Percy különül dolgozott, mint amit a legvadabb álmaimban el merem volna képzelni. Ez nem azt jelentette, hogy akkor is így fog klappolni minden, amikor a cajunnak csakugyan rá kell lépnie a halálSORRA, de nagy lépés volt a megfelelő irányba. Az jutott eszembe, hogy azért megy ilyen jól, mert Percy végre olyasmit csinál, amit szeret. Ettől eláradt bennem a megvetés, de visszafojtottam. Mit számít? Rátessi a fémsapkát Delacroix-ra, elintézi, azután mindketten elmennek. Ha ez nem boldog vég, akkor micsoda? És, mint Moores rámutatott, Delacroix tojásait mindenképpen megsütik, nem számít, ki áll mellette.

Percy ezzel együtt kedvező benyomást keltett új szerepében, és ezt tudta is. Mindnyájan tudtuk. Részemről én túlságosan megkönnyebbültem ahhoz, hogy utáljam, legalábbis egy ideig. Úgy tűnt, mintha a legnagyobb rendben mennének a dolgok. További megkönnyebbülésemre Percy csakugyan odafigyelt, amikor javasoltunk neki egyet-mást, hogy javítson előadásán, vagy legalábbis csökkentse a rontás lehetőségét. Ha tudni akarják az igazságot, egészen belelkesedtünk, még Dean is, aki ha teheti, testileg-lelkileg távol tartja magát Percytől. Nincs ebben semmi meglepő. Azt hiszem, a legtöbb embernek mi sem legyezgeti jobban a hiúságát, mint ha valami fiatal odafigyel a szavaira, és ebből a szempontból mi sem voltunk mások. Ennek eredményeként, engem is beleértve, egyikünk sem vette észre, hogy Vad Bill Wharton már nem a plafont bámulja. Minket bámult, ahogy ott állunk az ügyeletes asztalánál, dumálunk, és tanácsokat adunk Percynek. Percynek! Aki úgy tett, mintha figyelne! Kész röhej, ha azt nézzük, mivé fajult a dolog!

Kulcs csikorgott a tornaúdvár felőli ajtóban, véget vetve próba utáni kis megbeszélésünknek. Dean figyelmeztető pillantást lövellt Percyre. – Egy szót vagy egy görbe pillantást se! – mondta. – Nem szabad tudnia, mit csináltunk. Nem tesz jót nekik. Főlizgatja őket.

Percy bólintott, és egy „szót se a mamának”-mozdulattal az ajkára tette az ujját. Viccesnek szánhatta, de nem volt az. Nyílt az ajtó, belépett Delacroix, Brutal pedig úgy hozta utána a szivardobozban a tarka gurigát, mint a revübeli bűvész inasa előadás végeztével a főnök rekvizitjeit. Mr. Jingles Delacroix vállán csücsült. És Delacroix? Mondok valamit: Lillie Langtry nem ragyoghatott volna szebben egy fehér házi előadás után. – Tetszett Mr. Jingles! – jelentette Delacroix. – Nevettek, éljeneztek és tapsoltak!

– Ez már döfi! – mondta Percy. Elnéző, leereszkedő hangon beszélt, ami egyáltalán nem volt jellemző az öreg Percyre. – Na, ugrás a cellába, öreg harcos.

Delacroix mulatságosan bizalmatlan pillantást vetett rá, az öreg Percy pedig kitört. Mímelt acsargással vicsorította a fogait, és úgy tett, mintha el akarná kapni Delacroix-t. Persze csak tréfából csinálta, mert Percy boldog volt, távol állt tőle minden markolászós hangulat, ám Delacroix ezt nem tudhatta. Félelemmel elegyes undorral hőkölt hátra, és megbotlott Brutál hatalmas lábában. Akkorát esett, mint egy gyalogbéka, és belecsapta a tarkóját a linóleumba. Mr. Jingles még időben elugrott, nehogy összezúródjon, és cincogva inalt a halálSORON a cellájuk felé.

Delacroix feltápászkodott, egyetlen gyűlölködő pillantást vetett a vihogó Percyre, azután tarkóját dörgölve futott az egér után, és egyre a kedvencét szölongatta. Brutál, aki nem tudhatta, hogy Percyn a változatosság okáért felvillanyozóan izgalmas jelei mutatkoznak a munkaszeretetnek, szóltan

megvetéssel végigmérte Wetmore-t, aztán kulcsait zörgetve ő is elment Del után.

Azt hiszem, ami történt, csak azért történt, mert Percy tényleg bocsánatot akart kérni. Tudom, hogy nehéz elhinni, de virágos kedvében volt aznap. Ha így van, ez is csak annak a régi cinikus mondásnak az igazságát bizonyítja, amelyet egyszer hallottam, nevezetesen, hogy a jó tett mindig elnyeri a büntetését. Ugye emlékeznek, mit meséltem? Hogy mielőtt Delacroix csatlakozott volna hozzánk, és Percy kétszer is végigkergette az egeret a folyosón a sötétzárkáig, túlságosan közel ment az Elnök cellájához? Márpedig ez veszélyes, ezért olyan széles a halálsor. Ha az ember a közepén megy, egyik cellából sem érhetik el. Az Elnök semmit sem csinált vele, de emlékszem, arra gondoltam, hogy Arlen Bitterbuck csinálhatott volna, nyugodtan elkaphatta volna, ha másért nem, hát hogy móresre tanítsa.

Nos, az Elnök és a Főnök távoztak, de a helyüket átvette Vad Bill Wharton, aki olyan modortalan volt, amilyen az Elnök vagy a Főnök álmában se mert lenni. Most pedig leste a kis színjátékot, abban reménykedve, hátha ő is felugorhat a színpadra. És ezt a lehetőséget Percy Wetmore volt olyan szíves tálni neki.

– Hé, Del! – kiáltotta Percy, félig-meddig nevetve. Utánarugaszkodott Brutálnak és Delacroix-nak, és közben észrevétlenül letért a halálsor közepéről, közelebb Whartonho. – Hé, te balfasz, semmit sem akartam tőled! Jóivá...

Wharton felpattant a priccséről, és egy szempillantás alatt ott volt a rácsnál. Egész pályafutásom alatt senkit sem láttam ilyen gyorsan mozogni, még azokat a kisportolt fiúkat sem, akik mellett Brutállal dolgoztunk később a javítóintézetben. Átnyúlt a rácson, és megragadta Percyt, először az egyenruhájának vállát, azután a torkát, és odarántotta a cella ajtajához. Percy sivalkodott, mint az ölni vitt malac, és láttam a szemén, hogy azt hiszi, most meghal.

– Hát nem édes? – suttozta Wharton. Egyik kezével Percy torkát fogta, másikkal a haját simogatta. – Puha! – vihogta. – Mint a lányoké. Asszem, mégis inkább a te seggedbe nyomom bele, mint a húgod puncijába. – És csakugyan belecsókolt Wetmore fülébe!

Azt hiszem, Percy – emlékeznek, végigverte az épületen Delacroix-t, amiért az véletlenül megérintette a lágyékát – pontosan tudta, mi történik. Kétlem, hogy akarta, de tudta. Minden szín kiment belőle, a szeplői olyan sötétek lettek, mint az anyajegyek. A szeme hatalmas volt és nedves. Rángatózó szája egyik sarkából apró nyálfonál csordogált. Minden villámgyorsan történt – sokat mondok, ha tíz másodperc kellett hozzá.

Harry és én előreugrottunk, és fölemeltük a gumibotunkat. Dean előrántotta a fegyverét. De mielőtt egy hajszálnival is tovább haladt volna a dolog, Wharton elengedte Percyt és hátralépett, tenyérrel előre fölemelte a kezét, és áporodottan vigyorgott. – Elengedtem, én csak játszásból csináltam, de elengedtem – mondta. – Egy szálát se görbítettem meg annak a kassi barijának, úgyhogy ne vigyetek mán megint abba a rohadt gumiszobába!

Percy Wetmore átvette magát a halálsoron, odatapadt a szemközti cella rácsos ajtajához, miközben olyan gyorsan és hangosan lélegzett, hogy az már szinte zokogásnak hatott. Végre megtanulta, hogy a halálsornak a közepén kell haladni, távol a marcangoló haraponctól, a tépő agyaraktól és kapkodó karmoktól. Azt hiszem, ezt a leckét jobban megjegyezte, mint azokat a tanácsokat, amelyeket mi adtunk a próbák során. Az arcán halálos rémület honolt, drágalátos haja ismeretségünk óta most először csomókban állt az égnek. Úgy festett, mint aki hajszál híján úszta meg a nemi erőszakot.

Egy pillanatra megállt a világ, csupán Percy hüppögött-zihált bele a sűrű csöndbe. De most hirtelen megtörte a csendet egy kodácsoló kacaj, a maga módján olyan eszelős, hogy az már felháborító volt. Wharton, volt az első gondolatom, de tévedtem. Delacroix állt ott a cellája nyitott ajtajában, és Percyre mutogatott. Vállán ott ült az egér, és Delacroix szakasztott úgy festett, mint egy kicsiny, rosszindulatú boszorkánymester, egy ördögfiókéval kiegészítve.

– Nézzék, lepisilte a nadrágját! – üvöltötte Delacroix. – Nézzék, mit csinált a nagy ember! Más embereket

üt a botjával, mais oui, olyan mauvais homme [De persze. Gonosz ember, (francia)] de ha valaki hozzáér, akkor belevizel a nadrágjába, mint egy csecsemő!

Vihogott és mutogatott, minden félelmét és gyűlöletét beleadta ebbe a gúnykacajba. Percy rámeredt, láthatólag képtelen volt mozdulni vagy szólni. Wharton visszajött a rácshoz, lenézett a Percy nadrágjának elején sötétlő foltra – kicsi volt, de ott volt, és nem lehetett kérdéses az eredete –, és vigyorgott. – Valaki vegyen már egy pelust a kemény fickónak – mondta, és a nevetéstől pukkadozva elment a priccséhez.

Brutál elindult Delacroix cellájához, de a francia beugrott, és a priccsére vetette magát, mielőtt Brutál odaért volna.

Kinyújtottam a kezem, és megfogtam Percy vállát. – Percy – kezdtem, de csak idáig jutottam. Föléledt, lerázta a kezem. Lenézett a nadrágja elejére, látta a terjengő foltot, és elöntötte a sötét, dühös pír. Megint fölneézett rám, azután Harryre és Deanre. Emlékszem, örültem, hogy az öreg Tütü elment. Ha ott lett volna, a történet egyetlen nap alatt elterjed az egész börtönben. És tekintve Percy családi nevét [Wetmore = kb. pisilj még. (angol)] amely ebben az összefüggésben igen szerencsétlen –, olyan sztori kerekedik belőle, amelyet még évekig mesélgetnek harsány vígsággal.

– Ha bárkinek elmondjátok, akkor egy héten belül kenyérért állhattok sorba a munkanélküliek között – suttozta dühösen. Ezért a megjegyzésért más körülmények között agyoncsaptam volna, de az adott helyzetben csak sajnálni tudtam. Azt hiszem, láthatta rajtam a sajnálatot, és ez még borzalmasabb hatással volt rá: mintha besóznának egy nyílt sebet.

– Ami itt történik, az itt marad – mondta halkan Dean. – Emiatt nem kell aggódnod.

Percy hátrapillantott a válla fölött Delacroix cellája felé. Brutál éppen akkor zárta be az ajtót, bentről pedig még mindig pokolian tisztán hallani lehetett a cajun vihogását. Percy tekintete fekete volt, mint egy viharfelhő. Gondoltam, megmondom neki, hogy csak azt aratja, amit vetett, ám aztán úgy döntöttem, hogy ez nem a legmegfelelőbb idő a prédikációhoz.

– Ami pedig a franciát illeti – kezdte, de nem fejezte be, hanem lehorgasztott fejjel elsietett a raktárba, hogy keressen magának egy tiszta nadrágot.

– Olyan csini – mondta Wharton álmatagon. Harry rászólt, csak úgy a rend kedvéért, hogy fogja be a mocskos pófáját, mielőtt visszakerülne a sötétzárkába. Wharton keresztbe fonta a karjait, és úgy látszott, hogy elalszik.

9

Delacroix kivégzése előtt még a szokásosnál is forróbban és fülledtebben szállt le az este. Huszonhét fokot mutatott a hőmérő a irodai készenléti szoba ablaka mellett, amikor hatkor blokkoltam. Gondolják el, huszonhét fok október végén, és nyugat felől mennydörgés hallatszott, mint júliusban. Aznap délután a városban találkoztam gyülekezetem egy tagjával, aki halálos komolysággal megkérdezte, nem az Idők Eljövételét jelzi-e, hogy ennyire nem illik az évszakhoz az időjárás? Azt válaszoltam, hogy szó sincs róla, de az is átvillant az agyamon, hogy bizony Eduard Delacroix-nak eljött az Utolsó ítélet. De el ám.

Bill Dodge a tornaudvar ajtajában állt, kávét ivott és cigarettázott. Rám nézett és azt mondta: – No lám, ki van itt. Paul Edgecombe, teljes életnagyságba és kéccer olyan csúnyán.

– Hogy telt a nap, Billy?

– Minden rendbe.

– Delacroix?

– Jól van. Láthatólag tudomásul vette, hogy hónap lesz a napja, és mégis olyan, mintha nem fogta volna fel. Tudod, a legtöbbje így van vele, amikor eljön a vég.

Bólintottam. – Wharton?

Bill fölnevetett. – Azt a pojját! Úgy beszélt Jack Bennyhez, mint egy kvéker. És Rolfe Wettermarknek aszonta, hogy eperlekvárt evett a felesége luvnyájából.

– És mit szólt erre Rolfe?

– Hogy nincs is felesége. És hogy Wharton biztos az anyjára gondolt.

Jót nevettem. Ez igazán muris volt a maga módján. És jó dolog volt nevetni anélkül, hogy úgy érezném, mintha valaki gyufát gyújtogatna az alsó traktusomban. Bill is velem nevetett, azután kiöntötte maradék kávéját az udvarra, amely üres volt, leszámítva néhány csoszogó házirabot, akik közül a legtöbben vagy ezer éve tartózkodtak itt.

Mennydörgés morajlott a távolban, és valahonnan forró villámok lobbantak a fejünk fölött a sötétedő égen. Bill szorongva felnézett, és abbahagyta a nevetést.

– Mondok neked valamit – nézett rám. Nem nagyon szeretem én az ilyen időjárást. Mintha valami lógna a levegőbe. Valami rossz.

Ebben igaza volt. A rossz aznap éjjel, negyed tizenegy tájban bekövetkezett. Percy akkor ölte meg Mr. Jinglest.

10

Először úgy tűnt, hogy a hőség ellenére nem lesz semmi baj. John Coffey hallgatott, mint rendesen, Vad Bill játszott a Szelíd Billt, Delacroix pedig jó hangulatban volt ahhoz képest, hogy alig több mint huszonnégy óra múlva randevúra várta az Öreg Füstös.

Felfogta, mi fog történni, legalábbis nagy vonalakban; utolsó vacsorára csilit rendelt, és különleges utasításokat is adott a konyhának.

– Mondja meg nekik, hogy a csípős mártásból tegyenek rá – kérte. – Mondja meg, hogy abból a facsarósból, amitől eláll a szavam, ne az édesből, hanem a zöldből, amitől úgy eldugulok, hogy másnap ki se bírok menni a toalettre, de gondolom, ezúttal az se probléma, n'est-ce pas? [Nem igaz? (francia)]

A többség ilyenkor a halhatatlan lelke miatt aggódik, az elmebajjal határos szorongással, Delacroix azonban elengedte a füle mellett, amikor azt kérdezgettem, mit kívánna lelki vigaszul az utolsó órákban. Ha „az a Schuster hapsi” jó volt Bitterbuck Nagyfőnöknek, vélte Del, akkor megfelel neki is. Nem, őt az foglalkoztatta – mint, gondolom, kitalálták már –, hogy mi lesz Mr. Jinglessel az ő távozása után. Megszoktam, hogy hosszú órákat töltsék az elítéltekkel a végső út előtti utolsó éjszakán, de ez volt az első alkalom, amikor egy egér sorsát hánytuk-vetettük hosszú órákon át.

Del egyik forgatókönyvet a másik után vette fontolóra, türelmesen örölte tompa agyával a lehetőségeket. Miközben hangosan töprengett, egérkéje jövőjén, mintha csak egy gyermek egyetemi tanulmányait fontolgatná, újra és újra nekilökte a tarka spulnit a falnak, Mr. Jingles pedig mindannyiszor utánavetette magát, megkereste, és visszagurította Del lábához. Egy idő után kezdtek az idegeimre menni: először a koppanás, amint a guriga nekiütődik a köfalnak, azután Mr. Jingles lábacskáinak leheletkönnyű kaparászása. Noha ügyes trükk volt, úgy kilencven perc után folyamatosan gyöngült a hatása. Mr. Jingles azonban fáradhatatlannak tűnt. Néha-néha megállt, hogy fölfrissítse magát egy korty vízzel egy csészealjából, amelyet Delacroix direkt erre a célra tartott, vagy elrágcsált egy morzsányi rózsaszín borsmentacukorkát, azután visszament dolgára. Többször a nyelvem hegyén volt, hogy megkérjem Delacroix-t, hagyja abba egy kicsit, de mindannyiszor emlékeztettem magam, hogy a cajun már csak ma éjszaka és holnap gurigázhat Mr. Jinglessel. A végén már nagyon nehéz volt tartanom magam az elvhez tudják, hogy van ez egy olyan zajjal, amely örökösen ismétlődik. Egy idő után falra mászunk tőle. Már éppen megszólaltam volna, amikor valami okból hátranéztem a vállam fölött. John Coffey ott állt

szemközt, a saját cellája ajtajánál, és megrázta a fejét: jobbra, balra, középre. Mintha olvasna a gondolataimban, és arra kérne, fontoljam meg jobban.

Majd gondoskodom róla, mondtam, hogy Mr. Jingles elkerüljön Delacroix aggszűz nagynénjéhez, ahhoz, aki azt a nagy csomag cukorkát küldte. A tarka guriga is vele mehet, sőt még a „háza” is. Majd kalapozunk, és rábeszéljük Tütüt, hogy mondjon le a Corona dobozról. Nem, mondta Delacroix, miután egy darabig gondolkodott (közben legalább ötször fálnak dobta a gurigát, amit Mr. Jingles mindannyiszor visszagurított az orrával vagy a mancsaival), ez nem lenne jó. Hermione néni túl öreg, nem értené meg a virgonc Mr. Jinglest. És ha teszem azt Mr. Jingles túléli a nénit? Akkor mi lesz vele? Nem, nem, Hermione néni nem jó.

Hát akkor, kérdeztem, mi lenne, ha mi fogadnánk örökbe? Valamelyik őr? Akár itt is tarthatjuk az E blokkban. Nem, mondta Delacroix, nagyon köszöni a jóindulatomat, hogy erre gondoltam, certainement [Igazán, (francia)] de Mr. Jingles olyan egér, aki megérdemli, hogy szabad legyen. Ő, Eduard Delacroix tudja ezt, mert Mr. Jingles – sejthetik – maga súgta meg neki.

– Hát jó – mondtam –, akkor egyikünk hazaviszi, Del. Talán Dean. Neki van egy kisfia, aki, lefogadom, nagyon szeretne egy egeret.

Az ötlet hallatán Delacroix valósággal belesápadt a rettenetbe. Egy kisgyerekre bízni egy olyan rágszálózsenit, mint Mr. Jingles? Le bon Dieu [A Jóisten, (francia)] nevére, hogy lehet elvárni egy kisgyerektől, hogy edzésben tartsa, arról nem is beszélve, hogy új trükköket tanítson be neki? És tegyük föl, ha a kisgyerek elveszíti az érdeklődését, és elfelejti megetetni két-három napon át? Delacroix, aki hat embert sütött meg elevenen, hogy eltüntesse a bűne nyomát, olyan finnyásan borzongott, mint egy lángelkű állatvédő.

Rendben, mondtam, akkor hazaviszem én magam (mindent megígértem nekik, emlékezzenek; az utolsó negyvennyolc órában mindent). Ehhez mit szól?

– Nem, uram, Edgecombe főnök – felelte bocsánatkérően. Ismét eldobta a gurigát. A spulni odagurult a falhoz, visszapattant, megpördült; Mr. Jingles már rohant is rá, mint kutya a csontra, és tolta az orrával Delacroix felé. – Köszönöm szépen – merd beaucoup –, de maga kinn él az erdőben, és Mr. Jingles félne kint élni dans la foret [Az erdőben, (francia)] Tudom, mert...

– Sejttem, hogy honnan, Del – szakítottam félbe.

Mosolyogva bólintott. – Azért majd kitalálunk valamit. Lefogadhatja! – Elhajította a gurigát. Mr. Jingles utánairamodott. Igyekeztem nem összerándulni.

Végül Brutál mentette meg a helyzetet. Az ügyeletes asztalánál ülve figyelte, amint Dean és Harry römiznek. Percy is ott volt, és Brutál végül ráunt, hogy minden társalgási kezdeményezésére csak durcás morgást kap válaszul. Odaballagott hozzám, aki egy széken ültem Delacroix cellája előtt, megállt, összefonta a karját, úgy hallgatta, miről beszélgetünk.

– Mit szólnál Egérvárhoz? – kérdezte Brutál a töprengéstől sűrű csöndben, miután Del visszautasította erdei vén kísértetkastélyomat, közönyös, erről-jut-eszembe hangon.

– Egérvár? – kérdezte Delacroix, meglepett és érdeklődő pillantást vetve Brutálra. – Mi az az Egérvár?

– Egy turistalátványosság odalent Floridában. Tán Tallahassee-ben. Jól tudom, Paul? Tallahassee?

– Ja – bólintottam habozás nélkül, és azt gondoltam, hogy az Isten áldja meg Brutus Howellt. – Tallahassee. Arra lejjebb az úton, mindjárt a kutyaegyetem mellett. – Brutál szája megrándult, már attól féltem, az egésztest el fogja rontani a nevetéssel, de megőrizte az önuralmát, és bólintott. Sejtettem, mit fogok még hallgatni a későbbiekben a kutyaegyetemről.

Del most nem hajította el a gurigát, noha Mr. Jingles mellső lábát fölemelve állt a papucs mellett, láthatóan alig várta, hogy folytathassa az üldözést. A cajun Brutálról rám nézett, azután ismét vissza Brutálra. – Mit csinálnak ott Egervárban? – kérdezte.

– Szerinted beveszik Mr. Jinglest? – kérdezte tőlem Brutál, levegőnek nézve Delt, és ugyanakkor tulajdonképpen neki címezve a kérdést. – Szerinted tud annyit, Paul?

Igyekeztem töprengést mímelni. – Hát – mondtam –, minél jobban belegondolok, annál pazarabb ötletnek találom. – A szemem sarkából láttam, hogy Percy elindul a halálsoron (nagy ívben kikerülve Wharton celláját). Megállt, egyik vállát egy üres cella ajtajának vetette, és halványan, megvetően mosolygott.

– Mi ez az Egervár? – kérdezte Del, most már lázas kíváncsisággal.

– Mint már mondtam, ez egy turistalátványosság – felelte Brutál. – Van ott, mit tudom én, talán száz egér. Igaz, Paul?

– Mostanában több mint százötven – mondtam. – Nagy siker. Tudomásom szerint azt tervezik, hogy nyitnak egy másikat Kaliforniában Nyugati Egervár néven, annyira virágzik a bolt. Magam se értem, miért, de mostanában elegáns körökben egyre kapósabbak az idomított egerek.

Del csak ült a színes gurigával a kezében, nézett bennünket, és egy pillanatra teljesen megfeledkezett a saját helyzetéről.

– De csak a legokosabb egereket veszik be! – figyelmeztetett Brutál. – Amik tudnak trükköket. És fehér egér se lehet, nincs szükségük fehér egérre, mert az csak afféle bolti totójgatnivaló.

– De még mennyire hogy bolti totójgatnivaló! – mondta ádázul Delacroix. – Gyűlölöm a totójgatnivalókat!

– És miük is van még... – folytatta Brutál ábrándosan elködösült tekintettel. – Ott az a sátor, amiben...

– Igen, igen, akárcsak a cirque! Fizetni kell, hogy bemenjen az ember?

– Viccelsz? Még szép, hogy kell. Fejenként tíz cent, a srácoknak kettő. És ott van egy egész város, bakelitdobozokból és vécépapírgurigákból, az ablakok csillámból, hogy láthasd, mit történik odabent...

– Igen! Igen! – Delacroix most már eksztázisba esett. – Mi az a pillám? – kérdezte tőlem.

– Az az üveg, amiből a kályhák elejét csinálják, hogy be lehessen nézni – mondtam.

– Hát persze! Az az izé! – Integetett Brutálnak, hogy folytassa, és Mr. Jingles apró olajcsepp szeme majd kiugrott az üregéből, annyira igyekezett, hogy a gurigát szemmel tartsa. Igazán mulatságos látvány volt. Percy valamivel közelebb húzódott, mintha jobban akarná látni, és észrevettem, hogy John Coffey összevont szemöldökkel nézi, de túlságosan belemerültem Brutál fantáziavilágába ahhoz, hogy odafigyeljek rá. Brutál egészen új magasságokba emelkedett, miközben azt mondta, amit az elítélt hallani akart, én pedig teljes szívemből csodáltam érte.

– Szóval – folytatta Brutál –, ott az az egerváros, de amit a gyerekek igazán szeretnek, az az Egervári Sztárcirkusz, amiben az egerek trapézon hintáznak, apró hordókon gurulnak, pénzekből raknak tornyot...

– Igen, ez az! Ez az a hely, ami Mr. Jinglesnek való! – mondta Delacroix. A szeme szikrázott, az arca kipirult, nekem pedig az jutott eszembe, hogy Brutus Howell is szent a maga módján. – Hát mégis szirkuszi egér leszel, Mr. Jingles! Egervárosban fogsz élni Floridában! Minden ablakon pillám! Hurrá!

Különösen nagy lendülettel hajította el a gurigát, amely nekiütődött a falnak, felpattant, és kiugrott a cellaajtó rácsai között a halálsor linóleumpadlójára. Mr. Jingles utánaaszáguldott, és Percy rögtön meglátta a lehetőséget.

– Ne, te barom! – ordította Brutál, de Percy rá se hederített. Amikor Mr. Jingles utolérte a gurigát – annyira csak a célra összpontosított, hogy észre sem vette a közelben régi ellenségét –, Percy rányomta nehéz fekete bakancsának sarkát. Mr. Jingles gerince hangos pattanással eltört, száján kibuggyant a vér. Apró, fekete szeme kidülledt, annyi csodálkozó fájdalommal, hogy az már túlságosan is emberi volt.

Delacroix felsikoltott a kétségbeesett iszonyattól. Nekivetette magát az ajtónak, kinyújtotta karját a rácsok között, amilyen messzire bírta, és sírva kiáltotta újra és újra az egér nevét.

Percy ránézett, és mosolygott. Mindhármunkra mosolygott. – Nohát – mondta. – Tudtam én, hogy előbb-utóbb elkapom. Csak idő kérdése volt. – Megfordult, és komótosan végigbaktatott a halálsoron, otthagynva Mr. Jinglest egy terjengő vértócsában a linóleumpadlón.

NNCL1293-4D9v1.0

STEPHEN KING
A HALÁLSORON
NEGYESIK RÉSZ
EDUARD DELACROIX SZÖRNYŰ HALÁLA
1

E mellett az írás mellett még egy kis naplót is vezetek, amióta Georgia Pinesban lakom – nem nagy ügy, naponta néhány bekezdés, főleg az időjárásról –, és tegnap este átnéztem. Látni akartam, mikor volt az, hogy az unokáim, Christopher és Lisette, többé-kevésbé idekényszerítettek. – A te érdeked, nagypapi mondták. Naná. Nem ezt mondják legtöbbször az emberek, amikor végre rájönnek, hogyan szabaduljanak meg valamilyen problémájuktól, amelyik beszél és járkal?

Valamivel több mint egy éve. A kísérteties az, hogy nem érzem, csakugyan egy év volt-e, vagy több, esetleg kevesebb. Időérzésem mintha málladozna, akár a gyerekek hóembere januári olvadáskor. Mintha az, ami létezett – a keleti zónaidő, a téli-nyári idő, a munkaidő –, nem létezne többé. Itt csak Georgia Pines-idő van, az pedig öregemberidő, öregasszonyidő, meg ágybavizelő-idő. A többi... eltűnt. Eltűnt.

Piszok veszélyes hely ez. Először nem veszi észre az ember, először azt hiszi, csak egy unalmas hely, annyira veszedelmes, mint egy bölcsőde a délutáni alvás idején, pedig veszélyes. Amióta itt vagyok, sok embert láttam belecsúszni az elhülyülésbe, és néha még csak nem is csúsztak, hanem a kettétört tengeralattjáró sebességével merültek. Nagyjából épen kerülnek ide – ködös szemmel, botra támaszkodva, talán egy kissé meglazult hólyaggal, de máskülönben egészségesen –, és ekkor történik velük valami. Egy hónappal később csak ülnek a tévészobában, tátott szájjal, bávatagon bámulnak föl Oprah Winfreyre a tévében, észre se veszik, hogy félredőlt poharukból csordogál a narancslé. Egy hónappal később neked kell megsúgnod, hogy hívják a látogatóba jött gyerekeiket. Megint egy hónappal később a tulajdon nyavalyás nevüket is neked kell eszükbe juttatnod. Valami erőt vesz rajtuk: és ez a valami a Georgia Pines-idő, amely itt olyan, mint egy gyenge sav: először az emlékezetet, azután az élet akarását marja szét.

Harcolni kell ellene. Ezt mondom Elaine Connellynek, bizalmas barátomnak. Jobban megy a dolog, amióta elkezdtem írni, hogy mi történt velem 1932-ben, abban az évben, amikor John Coffey megérkezett a halálsorra. Vannak az emlékek között rettenetesek, de érzem, mint élesítik az elmémet és öntudatomat, ahogy a kés hegyezi a ceruzát, ez pedig megéri a fájdalmat. Azért az írás és az emlékezés nem elegendő. Van testem is, még ha romos és groteszk is mainapság; azt is edzem, amennyire tehetem. Először nehéz volt – a magamfajta vén trottyok nem nagyon virítanak, ha a testedzés kedvéért kell testedzeni –, de most, hogy van célja a sétáimnak, már könnyebb.

Reggeli előtt indulok – többnyire rögtön azután, hogy kivilágosodik – az első sétámra. Ma reggel esett, és a nedvességtől fáznak az ízületeim, de azért leakasztottam egy poncsót a konyhaajtó melletti fogasról, és kimentem. Ha az embernek feladata van, akkor azt el kell végeznie, és ha fáj, akkor pech. Mellesleg azért jó is van benne. A legfontosabb, hogy megőrzöm a Georgia Pines-idővel szemben a valódi idő érzését. Meg szeretem is az esőt, akár fáj, akár nem, főleg kora reggel, mikor a nap még fiatal, és úgy látszik, mintha még a magamfajta elnyűtt öreglegénynek is bőven tartogatná a lehetőségeket.

A konyhán át mentem ki, közben megálltam, és kunyeráltam két pirítóst az álmos szemű szakácsoktól. Keresztülvágtam a krocketpályán, azután a golfpálya gazos fűvén. Emögött van egy kis facsoport, ahol egy keskeny csapás kanyarog, és az út mentén néhány használaton kívüli pajta porlad csöndesen. Végigballagtam az ösvényen, hallgattam az eső csillogó, titkos neszezését a fenyőfákon, és közben pirítóst majsoltam néhány megmaradt fogammal. Fájt a lábam, de ez csak enyhe sajgás volt, elviselhető. Nagyjából egész jól éreztem magam. Annyira mélyre szívtam a nedves, szürke levegőt, amennyire tudtam, haraptam, mint az ételt.

És mikor odaértem a második ócska pajtához, bementeni egy időre, hogy elintézzem, amiért jöttem.

Húsz perc múlva, amikor visszafelé ballagtam az ösvényen, éreztem, hogy gyomromban megmozdul az éhfarkas, és arra gondoltam, valami tartalmasabbat is tudnék enni, mint a pirítós. Egy tányér zabpelyhet, sőt talán még rántottát is, kolbással. Szeretem a kolbászt, mindig is szerettem, de manapság, ha egynél többet eszem, hajlamos vagyok a fosásra. Bár egyet azért megehetek. Azután tele gyomorral, a nedves levegőtől (legalábbis remélhetőleg) feltuningolt aggyal kimehetek a beüvegezett teraszra, és megírhatom Eduard Delacroix kivégzésének történetét. Olyan gyorsan csinálom, ahogy csak tudom, akkor nem veszítem el a bátorságomat.

Mr. Jinglesre gondoltam, ahogy keresztülvágtam a krocketpályán a konyhaajtó irányába – hogyan tiport rá és törte el a gerincét Percy Wetmore, és hogy sikoltozott Delacroix, amikor látta, mit művelt ellensége –, így csupán akkor vettem észre a kuka mögött félig-meddig elbújt Brad Dolant, amikor megragadta a csuklóm.

– Sétálgattunk, Paulie? – kérdezte.

Hátrahőköltem, kirántva a csuklóm a kezéből. Részint azért, mert meglepődtem – bárki hőköl egyet a meglepetéstől –, de nem csak ez volt a magyarázata. Jussom eszükbe, éppen Percy Wetmore-on járt az eszem, Brad pedig mindig is Percyre emlékeztetett. Ő is folyton puha fedelű füzeteket dugdos a zsebébe (Percy kalandos magazinokat olvasott, Brad vicceket, de olyanokat, amelyeket csak ostoba és hitvány ember találhat mulatságosnak), ő is úgy viselkedett, mint kakas a trágyadombon, legfőképp pedig ő is csúszómászó volt, és szeretett bántani másokat.

Láttam, hogy most jött be, még föl se vette az ápolók fehér ruháját. Farmert és snassz cowboyinget viselt. Egyik kezében egy konyhából csórt sütemény maradványa. Az eresz alatt állt, ott ette, mert ott nem ázik el, és mert onnan engem is kileshetett. Ebben most már biztos vagyok. Meg abban is, hogy muszáj vigyáznom Mr. Brad Dolanre. Nem szeret engem. Nem tudom, miért, de hát azt sem tudtam soha, hogy Percy Wetmore miért nem állhatta Delacroix-t. Az utálat gyenge szó erre. Percy zsigerből gyűlölte Delt, az első pillanattól, hogy a kis francia rálépett a halálsorra.

– Milyen poncsó ez itt rajtad, Paulie? – kérdezte, és megpöckölte a gallért. – Ez nem a tied.

– A konyha melletti előszobából hoztam – válaszoltam. Gyűlölöm, ha Paulie-nek szólít, azt hiszem, ezt ő is tudja, de kutya legyek, ha megszerzem neki azt az örömet, hogy lássa is rajtam. – Egész csomó van ott. Nem tettem kárt benne. Végül is esős időre készült.

– De nem neked, Paulie – mondta, és ismét megpöckölte a szövetet. – Ez a helyzet. Ezek az esőkabátok a személyzetnek vannak ott, nem a bentlakóknak.

– Még mindig nem értem, miért baj ez.

Félszájjal elmosolyodott. – Nem a bajról van itt szó, hanem a szabályokról. Milyen lenne az élet szabályok nélkül? Paulie, Paulie, Paulie! – Megcsóválta a fejét, mintha a pusztta látványom is elvenné az életkedvét. – Nyilván úgy gondold, hogy egy hozzád hasonló öreg fingra már nem érvényesek a szabályok, csakhog ez nem igaz. Paulie.

És közben mosolygott rám. Utált. Talán még gyűlölt is. És miért? Nem tudom. Néha nincs miért. Ez benne a legrémítőbb.

– Jó, sajnálom, ha megszegtem a szabályokat – mondtam. Nyűszítve, némileg sipítón jött ki belőlem, és én gyűöltem magam, amiért ilyen a hangom, de hát öreg vagyok, és az öregemberek könnyen sipítanak. Az öregembereket könnyű megijeszteni.

Brad bólintott. – Elfogadom a bocsánatkérését. Most eredj, akaszd vissza. Egyáltalán nem kéne kimenned esőben. Főleg abba az erdőbe. Mi van, ha megcsúszol, elesel, és eltöröd azt az ócska csípődet? He? Mit gondolsz, ki fog majd visszacígölni a dombra?

– Nem tudom – mondtam, hogy szabaduljak már tőle. Minél tovább hallgattam, annál inkább hasonlított Percyre. William Wharton, az örült, aki '32 őszén került a halálsorra, egyszer elkapta Percyt, és annyira megrémítette, hogy Wetmore bevizelt. Ha bárkinek elmondjátok, mondta később, akkor egy héten belül kenyérért állhattok sorba a munkanélküliek között, Most, annyi év után szinte hallom, amint Brad Dolan mondja ugyanezt, ugyanolyan hangon. Mintha azzal, hogy a rég múlt időkről írok, kinyitottam volna valami ajtót, amely összeköti a múltat a jelennel, Percy Wetmore-t Brad Dolannel, Janice Edgcombe-ot Elaine Connollyvel, a Cold Mountain fegyházat a Georgia Pines öregotthonnal. És ha ez a gondolat nem tart ébren ma éjjel, akkor, azt hiszem, semmi sem fog.

Úgy tettem, mintha be akarnék menni a konyhaajtón, de Brad ismét megragadta a csuklómat. Nem tudom, először hogy volt, de most szándékosan úgy csinálta, hogy fájjon. A szeme ide-oda járt, hogy nincs-e ott valaki a nyirkos kora reggelben, nehogy már meglássák, amint bánt egy öreget, akit istápolnia kellene.

– Mit csinálsz odalent az ösvényen? – kérdezte. – Tudom, hogy nem rejszolni jársz oda, azon már régen túl vagy, na szóval, mit csinálsz ott?

– Semmit – mondtam, és nyugalomra intettem magamat, hogy ne mutassam, mennyire fáj a szorítása, és nyugalomra intettem magamat, mert csak az ösvényt említette, a pajtáról nem tud. – Csak sétálok. Hogy kitisztítsam az agyamat.

– Már késő, Paulie, a te agyad sose lesz tiszta többé. – Ismét megszorította vékony, öreg csuklómat, megmorzsolgatva a törékeny csontokat, miközben a szeme ide-oda ugrált, hogy lássa, tiszta-e a levegő. Brad nem félt megszegni a szabályokat, csak attól félt, hogy rajtakapják. Ebben is olyan volt, mint Percy Wetmore, aki sose hagyta elfelejtenünk, hogy ő a kormányzó unokaöccse. – Amilyen öreg te vagy, már az is kész csoda, ha azt tudod, hogy ki vagy. Túlságosan öreg vagy. Még ebben a múzeumban is. Kiráz a hideg tőled, Paulie.

– Engedjen el – mondtam, és igyekeztem, hogy ne nyűszítsek. Nem is pusztán büszkeségből. Arra gondoltam, ha meghallja, megvadul, mint ahogy a hamis kutya – amelyik máskülönben csak morog – néha bedühödik, és harap az izzadság szagától. Erről eszembe jutott az a riporter, aki megírta John Coffey tárgyalását. Szörnyű ember volt, Hammersmithnek hívták, és a legszörnyűbb az volt, hogy nem is tudott a saját szörnyűségéről.

Dolan, ahelyett hogy elengedett volna, ismét megszorította a csuklómat. Felnyögtem. Nem akartam, de nem tudtam megállni. A bokámig belém sajdukt a fájdalom.

– Mit csinálsz odalent, Paulie? Mondd el nekem.

– Semmit! – mondtam. Nem sírtam, még nem, de attól féltem, hogy hamarosan elpityeredem, ha továbbra is így szorít. – Semmit, csak sétálok, szeretek sétálni, engedjen el!

Elengedett, de csak azért, hogy elkaphassa a másik kezemet. Azt, amelyiket ökölbe szorítottam. – Nyisd ki – mondta. – Mutasd meg apucinak.

Engedelmeskedtem, ő pedig undorral felhorkant a látványtól. Semmi más nem volt a markomban, mint a második pirítós maradványai. Ökölbe szorítottam a jobb kezem, amikor Brad morzsolgatni kezdte a bal csuklóm, és vajaz – na jó, margarines, ezek persze nem használnak vajat – lett az ujjam.

– Eredj be, és mosd meg azt a nyamvadt kezedet! – mondta. Hátrálépett, és megint harapott a süteményből. – Jézus Krisztus.

Fölmentem a lépcsőn. A lábam reszketett, a szívem úgy zakatolt, mint egy motor, amelynek eresztenek a szelepei, és kotyognak öreg dugattyúi. Ahogy megmarkoltam a kilincset, amely a konyhába – a biztonságba – vezetett, megszólalt Dolan: – Paulie, ha bárkinek is elmondod, hogy megszorítottam szegény öreg csuklód, azt fogom mondani, hogy érzéksalódásaid vannak. Az aggkori elhülyülés miatt, valószínűleg. Tudod, hogy nekem fognak hinni. Ha lesz rajtad véraláfutás, azt fogják hinni, hogy te csináltad magadnak.

Igen. Igaza volt. Ismét mintha Percy Wetmore beszélt volna, egy olyan Percy, aki valahogy fiatal és gonosz maradt, miközben én öreg és törékeny lettem.

– Nem szólok senkinek – motyogtam. – Nem szólok senkinek.

– Nagyon helyes, édes kis öregem. – Gunyoros derűvel beszélt, annak a, Percy szavával, balfasznak a hangján, aki azt hiszi, örökké fiatal marad. – És úgys ki fogom szimatolni, miben sántikálsz. Direkt rá fogok hajtani. Hallottad?

Igen, hallottam, de nem adtam meg neki azt az elégtételt, hogy ezt ki is mondjam. Átmentem a konyhán (most már éreztem a tojás és a fővő kolbász szagát, de nem kívántam többé), és helyére akasztottam a poncsót. Azután fölbaktattam a szobámba – minden lépésnél megállva, hogy a szívverésem lelassúdjon –, és összeszedtem a holmimat, ami az íráshoz kell. Lementem a teraszra, és csak ültem az ablakoknál levő kis asztalnál, amikor Elaine barátnőm bedugta a fejét. Fáradtnak látszott, és gondolom, nem volt jól. A haját megfésűlte, de még a köntöse volt rajta. Mi, édes kis öregek, nem adunk sokat a ceremóniákra; legfőképpen azért, mert nem engedhetjük meg magunknak.

– Nem akartalak zavarni – mondta –, látom, írni akarsz...

– Ne bolondozz – válaszoltam. – Több időm van, mint ahány szeplője Carternek. Gyere be.

Bejött, de megállt az ajtónál. – Nem tudtam aludni – már megint –, és valamivel ezelőtt kinéztem az ablakomon... és...

– És láttad, hogy kellemesen csevegünk Mr. Dolannel – folytattam. Reménykedtem, hogy csak ennyit látott, és hogy az ablaka zárva volt, és nem hallotta a nyüszítésemet.

– Nem látszott kellemesnek, és barátságosnak sem – felelte ő. – Paul, ez a Mr. Dolan érdeklődik utánad. Engem kérdezgetett rólad – a múlt héten volt. Akkor csupán arra gondoltam, hogy csúnya nagy orra van, amit szívesen üt bele a mások dolgába, de most már elgondolkoztat a dolog.

– Felőlem érdeklődött? – Reméltem, nem hangzott olyan kínosan, amennyire éreztem magam. – Mit kérdezett?

– Az egyik kérdése az volt, hogy hová jársz sétálni. És hogy miért.

Nevetni próbáltam. – Tessék, egy ember, aki nem hisz a testedzésben.

– Azt hiszi, valami titkod van. – Elhallgatott. – Én is azt hiszem.

Kinyitottam a számat – hogy mit akartam mondani, azt nem tudom –, de mielőtt egyetlen szót szólhattam volna, Elaine fölemelte göcsörtös, mégis különös módon szép kezét:

– Ha tényleg van, nem akarom tudni, hogy mi az, Paul. A magánügy az magánügy. Engem erre neveltek, de sok mindenki mást nem. Légy óvatos. Ennyit akartam mondani. És most egyedül hagylak, hogy dolgozhass.

Elindult, de még mielőtt kimehetett volna, utána szólaltam. Megfordult, és kérdően nézett rám.

– Amikor befejezem, amit írok... – kezdtem, azután egy kicsit megráztam a fejem.

Ez nem jó. – Ha befejezem, amit írok, elolvasod?

Ezt mintha fontolóra vette volna, majd olyan mosolyt sugárzott felém, amitől egy férfi könnyen szerelemre gyullad, még egy olyan öreg is, mint én. – Megtisztelsz vele.

– Jobb, ha előbb elolvasod, és csak aztán emlegetsz megtiszteltetést –, mondtam, és Delacroix halálára gondoltam.

– Akkor is elolvasom – válaszolta. – Minden szavát. Megígérem. De először fejezd be.

Ezzel elment, de még sok idő telt el, mielőtt írni kezdtem. Majdnem egy óráig csak ültem, bámultam ki az ablakon, tollammal az asztal oldalát ütöttem, figyeltem, mint lesz világosabb a szürke reggel, Brad Dolanre gondoltam, aki Paulie-nak szólít, és fáradhatatlanul viccelődik sárgákról, fekákról, macskaevőkről és csigaevőkről, meg arra gondoltam, amit Elaine Connelly mondott. Azt hiszi, valami titkod van. Én is azt hiszem.

Talán én is. Igen, talán én is. És természetesen Brad Dolan tudni akarja. Nem azért, mintha azt képzelné, hogy fontos (ahogy rajtam kívül, azt hiszem, senkinek sem az), de mert úgy tartja, hogy ilyen öreg embernek, mint én, nem lehetnek titkai. Vénember ne akasztgasson le poncsókat a konyha elől és ne titkolózzék. Meg se fordul a fejében, hogy a magamfajta még mindig emberek. Miért kellene annak tartani bennünket? Nem tudja. Ebben is olyan, mint Percy.

Így végül gondolataim folyója egy széles kanyar után visszatért oda, ahonnan elindult, mikor Brad Dolan kinyújtotta a kezét a konyhai eresz alól, és megragadta a csuklóm: Percyhez, az aljas Percy Wetmore-hoz, és bosszújához valakin, aki kinevette. Delacroix eldobta színes pulniját, amit Mr. Jingles vissza szokott gurítani neki, az kipattant a cellájából a folyosóra. Percynek ennyi kellett, hogy nyomban észrevegye a lehetőséget.

2

– Ne, te barom! – ordította Brutál, de Percy rá se hederített. Amikor Mr. Jingles utolérte a gurigát – annyira csak a célra összpontosított, hogy észre sem vette a közelben régi ellenségét –, Percy rányomta nehéz fekete bakancsának sarkát. Mr. Jingles gerince hangos pattanással eltört, száján kibuggyant a vér. Apró, fekete szeme kidülledt, annyi csodálkozó fájdalommal, hogy az már túlságosan is emberi volt.

Delacroix felsikoltott a kétségbeesett iszonyattól. Nekivetette magát az ajtónak, kinyújtotta karját a rácsok között, amilyen messzire bírta, és sírva kiáltotta újra és újra az egér nevét.

Percy ránézett, és mosolygott. Mindhármunkra mosolygott. – Nohát – mondta. – Tudtam én, hogy előbb-utóbb elkapom. Csak idő kérdése volt. – Megfordult, és komótosan végigbaktatott a halálsoron, otthagya Mr. Jinglest egy terjengő vértócsában a linóleumpadlón.

Dean akkora lendülettel ugrott fel az ügyeletes asztalától, hogy beverte a térdét, a römikártyák lehullottak a földre, de ő ügyet sem vetett a játék állására, ahogy Harry is elfelejtette, hogy neki kellene tenni. – Mit csináltál már megint? – ordított rá Dean Percyre. – Mi a francnyavalyát csináltál már megint, te bunkó?

Percy nem válaszolt. Szó nélkül, a haját igazgatva elvonult az asztal mellett, majd az irodámon át bement a raktárba. William Wharton válaszolt helyette: – Asszem, Dean főnök, a franciasalátát tanította meg, hogy nem okos dolog nevetni rajta! – mondta, azután maga is nevetni kezdett. Szép nevetés volt, olyan vidékies, vidám és mélyről jövő. Életemnek abban a szakaszában voltak emberek (javarészt meglehetősen ijesztő emberek), akik egyedül akkor látszottak normálisnak, ha nevettek. Vad Bill Wharton is közéjük tartozott.

Döbbsen visszaneztem az egerre. Még lélegzett, de cérnabajszán parányi vérgyöngyök ültek, ragyogó olajcsepp szemét is kezdte elborítani a zavaros hártya. Brutál fölemelte a színes gurigát, ránézett, azután rám. Éppen olyan döbbsen volt, mint én. Mögöttünk Delacroix továbbra is jajgatott gyászában és rémületében. Persze nem csak az egér miatt; Percy lyukat taposott önvédelmének falába, és a cajun minden rettegése kizúdult rajta, de Mr. Jingles volt a gyújtója a túlfeszült érzelmeknek. Szörnyű volt hallgatni.

– Ó, nem! – jajgatta újra és újra, sikolyok és cajun nyelvű zagyva könyörgések között. – Ó, nem, ó, nem, szegény Mr. Jingles, szegény öreg Mr. Jingles, ó, nem!

– Aggyák ide.

Zavartan pillantottam föl a mély hang hallatán, először nem is tudtam, ki szólt. John Coffeyt láttam magam előtt. Delacroix-hoz hasonlóan ő is kinyújtotta a kezét az ajtó rácsai között, bár neki csupán az alkarja feléig fért ki, utána már túl vastag volt. Viszont Dellel ellentétben nem hadonászott, egyszerűen kinyújtotta olyan messzire, amennyire tudta, nyitott tenyérrel. Céltudatos, csaknem sürgető mozdulattal. A hangja ugyanilyen volt, azt hiszem, azért nem ismertem föl, hogy ő szólt. Egész más ember lett, mint az a sírdogáló kárhozott lélek, aki az utóbbi hetekben lakott a cellában.

– Aggya ide, Mr. Edgecombe! Amíg még van idő!

Akkor eszembe jutott, mit tett velem, és megértettem. Arra gondoltam, nem árthat, bár hitem szerint nem is használhatott valami sokat. Fölvettem az egeret, és megborzongtam: olyan sok törött csont bőkte különböző helyeken Mr. Jingles irháját, hogy olyan volt, mintha egy tűpárnával bélelt bőrzacskót fogtam volna meg. Ez nem húgyúti fertőzés. Bár...

– Mit csinálsz? – kérdezte Brutál, amikor beletettem Mr. Jinglest Coffey hatalmas jobbába. – Mi a franc ez?

Coffey behúzta az egeret a rácsok között. Mr. Jingles ernyedten feküdt a tenyéren, farka a hüvelyk- és mutatóujj között lógott, a vége gyengén rángatózott. Azután Coffey rátette a bal kezét a jobbra, olyan csészefélét képezve, amelyben ott hevert az egér. Mr. Jinglesből már csak a lelógó farka látszott, a hegye megmegrándult, mint egy haldokló inga. Coffey az arcához emelte a kezét, eközben szétnyitotta jobb keze ujjait, amitől az valahogy olyan lett, mint a börtönrács. Az egér farka most a tenyere felénk néző oldalán lógott.

Brutál, aki akkor is a tarka gurigát szorongatta, odalépett mellém.

– Hát ez meg mit csinál?

– Sssst! – csitítottam.

Delacroix abbahagyta a sikoltozást. – Kérlek, John! – suttogta. – Ó, Johnny, segíts rajta, kérlek, segíts, ó, s'il vous plait.

Odajött Dean és Harry is, az utóbbi még mindig fogta az ócska, repülőgépes kártyalapokat. – Mi folyik itt? – kérdezte Dean, de én csak a fejemet ráztam. Ismét úgy éreztem, mintha hipnotizáltak volna, kutya legyek, ha nem.

Coffey odatette a száját két ujj közé, és erősen beszívta a levegőt. Egy pillanatra megállt a világ. Azután elfordította a fejét, és én láttam, hogy olyan az arca, mintha súlyos beteg lenne vagy nagyon fájna neki valami. A szeme összeszűkült és izzott; felső fogsora az alsó ajkába harapott; sötét arca olyan csúnya árnyalatúra fakult, mint a sárral kevert hamu, és mély, fulladozó hang tört fel a torkán.

– Jóságos Jézusom, Megváltóm! – suttogta Brutál, aki erősen közel állt ahhoz, hogy kiessen a szeme.

– Hogy? – Harry szinte vakkantott. Hogy?

– A farok! Látjátok? A farok!

Mr. Jingles farka többé nem volt haldokló inga; fűgén csapkodott ide-oda, akár a macskáé madárvadászaton; és Coffey összezárt tenyeréből felhangzott a jól ismert cincogás.

Coffey megint azt a fuldokló harákolást hallatta, azután félrefordította a fejét, mint mikor az ember ki akarja köpni a felköhögött váladékot, ő azonban fekete rovarfelhőt – azt hiszem, rovarok voltak, és a többiek is ezt mondták, bár ma már nem vagyok biztos benne – fújt ki a száján és az orrán. Olyan sötét felhőként keringtek körülötte, hogy egy időre az arcát is eltakarták.

– Krisztusom, mik ezek? – kérdezte Dean reszketeg, rémült hangon.

– Semmi baj – hallottam magamat. – Ne pánikoljatok, semmi baj, néhány másodperc múlva eltűnnek.

És mint mikor Coffey a húgyúti fertőzésemet gyógyította meg, a „rovarok” csakugyan kifehéredtek és eltűntek.

– Mi a szent szar! – suttogta Harry.

– Paul! – szólalt meg Brutál elcsukló hangon. – Paul!

Coffey megint olyan jól nézett ki, mint akinek sikerült felköhögnie a torkán akadt, fojtogató falatot. Lehajolt, két összeillesztett kezét leengedte a földre, átkukkantott ujjai résén, szétnyitotta a tenyerét, és előszökkent Mr. Jingles, makkegészségesen, egyetlen hátficam, egyetlen bördudor nélkül. Pillanatra megállt Coffey cellájának ajtajában, majd átrohant a halálsoron Delacroix-hoz. Ahogy futott, láttam, hogy még mindig vérgyöngyös a bajusza.

Delacroix sírva-nevetve kapta föl, és minden restelkedés nélkül elborította cuppanós csókjaival. Dean, Harry és Brutál néma ámulattal figyelték. Azután Brutál előrelépett, és átdugta a színes gurigát a rácsok között. Delacroix először észre sem vette; túlságosan elfoglalta Mr. Jingles. Olyan volt, mint egy apa, akinek a fiát mentették meg a fulladástól. Brutál megütögte a vállát a gurigával. Delacroix fölnézett, meglátta, elvette, és ismét Mr. Jinglesnek szentelte magát: simogatta a bundáját, majd fölfalta a szemével, mert egyfolytában szüksége volt rá, hogy az érzékei is megerősítsék: igen, az egér megvan, egészben van, semmi baja, jól van.

– Gurítsd el – mondta Brutál. – Szeretném látni, hogy fut.

– Jól van, Howell főnök, jól van, hála ist...

– Gurítsd el – ismételte Brutál. – Légy szíves, Del.

Delacroix kelletlenül lehajolt, láthatóan nem akarta megint elengedni a kezéből Mr. Jinglest, legalábbis

most nem, azután nagyon puhán elgurította a spulnit. Az végiggurult a cellán, el a Corona doboz mellett, a falig. Mr. Jingles utánvetette magát, bár nem azzal a sebességgel, mint korábban. Mintha egy cseppet húzta volna a bal hátsó lábát, és engem ez rendített meg a legjobban. Ebből látszott, hogy tényleg igaz volt. Abból a kis bicegésből.

Azért elérte a gurigát, primán elérte, és az orrával gurította is visszafelé, a régi lelkesedéssel. Odafordultam John Coffeyhoz, aki a cellaajtóban állt, és mosolygott. Fáradt volt a mosolya, nem olyan igazán boldognak nevezhető; eltűnt az arcáról az a lázas türelmetlenség, amellyel az egéréért könyörgött, de a fuldoklást kísérő fájdalom és félelem is. Megint a mi John Coffeynk volt, azzal a révedező arcával, furcsa, messze néző szemével.

– Segítettél rajta – mondtam. – Ugye, nagyfiú?

– Így igaz – bólintott Coffey. Kissé szélesedett a mosolya, egy-két pillanatra boldog volt.

– Segítettem. Segítettem Del egerén. Segítettem... – Elhallgatott, nem jutott eszébe az állat neve.

– Mr. Jinglesen – segített Dean. Óvatos, ámuldozó tekintettel fürkészte Johnt, mintha azt várná, hogy lángra lobbanjon vagy lebegni kezdjen a cellájában.

– Csakugyan – bólintott Coffey. – Mr. Jinglesen. Cirkuszi egér. Pillámüvegben fog lakni.

– Azt lefogadhatod – mondta Harry, aki ugyancsak meredten bámulta John Coffeyt. Mögöttünk Delacroix ledőlt a priccsére, a mellére tette Mr. Jinglest, valami francia dalocskát dudorászott neki, ami úgy hangzott, mint egy bölcsődal.

Coffey végignézett a halálsoron, az ügyeletes asztala, az irodámba és a mögötte levő raktárhelyiségbe vezető ajtó felé. – Percy főnök gonosz – mondta. – Percy főnök aljas. Rálépett Del egerére. Rálépett Mr. Jinglesre.

Azután, mielőtt bármit mondhattunk volna neki – mielőtt bármi mondanivaló eszünkbe juthatott volna –, visszament a priccséhez, lefeküdt, az oldalára henteredett, és a fal felé fordult.

3

Percy háttal állt nekünk, amikor Brutállal húsz perc múlva beléptünk a raktárba. Talált egy doboz bútorfényt a polcon a fedeles kosár fölött, ahol a szennyes egyenruhákat tartjuk (néha a civil ruhánkat is; a börtönmosodának mindegy, mit mos), és most a villamosszék tölgyfa lábát és karjait fényezte. Önök ezt bizonyosan furcsának találják, esetleg még betegesnek is, de Brutálnak és nekem ez tűnt a legnormálisabbnak mindabból, amit Percy aznap éjszaka művelt. Az Öreg Füstös holnap szerepelni fog, és Percy végre úgy áll majd mellette, mint aki fontos.

– Percy – mondtam halkan.

Megfordult, a dalocska, amelyet dudorászott, a torkára forrt, és csak nézett minket.

Nem láttam a szemében a félelmet, amelyre számítottam, legalábbis először nem. Rádöbrentem, hogy valahogy idősebbnek látszik. És arra is gondoltam, hogy John Coffeynek igaza van. Percy aljasnak látszott. Az aljasság olyan, mint a kábítószer – ezt senki a földön nem tudhatja nálam jobban –, és ennyi tapasztalat után elmondhattam, hogy Percy már rászokott. Élvezte, amit Delacroix egerével művelt, és még ennél is jobban élvezte Delacroix rémült jajgatását.

– Szálljatok le rólam – mondta csaknem előzékeny hangon. – Ide figyeljtek, hé, ez csak egy egér volt. Ti is tudhatjátok, fiúk, hogy semmi keresnivalója nem volt itt.

– Az egérnek semmi baja – mondtam. A szívem dübörgött, de a hangom szelíd volt, csaknem közömbös.

– Kutya baja. Futkos, cincog, és megint a guriga után szaladgál. Semmivel sem értesz jobban az

egérgyilkoláshoz, mint a többi itteni dologhoz.

Rám nézett, döbbenten és hitetlenül. – Azt várod, hogy elhiggyem? Az a szarházi ropogott! Hallottam! Te csak...

– Pofa be!

Tágra nyílt szemmel bámult rám.

– Micsoda? Mit mondtál?

Közelebb léptem hozzá. Egy ér lüktetett a homlokom közepén. Nem emlékszem, mikor voltam utoljára ilyen dühös.

– Talán nem örülsz neki, hogy Mr. Jingles jól van? A sok szöveg után, hogy a mi célunk a foglyok nyugalma, főleg mikor közel a vég, azt hittem, örülni fogsz és megkönnyebbülsz, lévén, hogy Delnek holnap végig kell mennie a halálsoron meg minden.

Percy énrólam Brutálra nézett, mesterkélt nyugalma kezdett bizonytalansággá olvadni.

– Mire megy ki a játék, fiúk? – kérdezte.

– Nincs itt semmiféle játék, haver – felelte Brutál. – Te azt hiszed... hát többek között ezért se lehet benned megbízni. Akarod tudni a teljes igazságot? Szerintem te egy siralmas alak vagy.

– Majd meglátod – válaszolta Percy, de most már rekedten. Mégis visszalopakodott belé a félelem. Félt, hogy mit akarunk tőle, hogy mit tehetünk vele. Örültem a hallatán, így könnyebb lesz kezelni. – Ismerek embereket. Fontos embereket.

– Mondod te, de hát te olyan álmodozó vagy – felelte Brutál, olyan hangon, mintha mindjárt kitörne belőle a nevetés.

Percy a szék ülökéjére ejtette a rongyot, amellyel a karokat és a lábakat dörzsölgette. – Megöltem azt az egeret – mondta, de a hangja nem volt valami szilárd.

– Eredj, nézd meg magad – válaszoltam. Ez egy szabad ország.

– Megyek is – mondta. – Megyek.

Összeszorított szájjal elbattyogott mellettünk, apró kezével (Wharton igazat mondott, tényleg csinos keze volt) a fésűjét babrálva. Fölment a lépcsőn, át az irodán. Álltunk Brutállal az Öreg Füstös mellett, várva, hogy visszajöjjön, és egy szót sem szóltunk egymáshoz. Nem tudom, Brutál hogy volt vele, nekem semmi mondanivaló nem jutott eszembe. Még azt sem tudtam, hogy arról mit gondoljak, amit az imént láttunk.

Eltelt három perc. Brutál fölvette Percy rongyát, és fényesíteni kezdte a villamosszék vastag hátsó léceit. Az egyiket épp befejezte, s egy másiknak látott volna neki, amikor Percy visszatért. Amikor jött át az irodából a raktárba, megbotlott a lépcsőn, majdnem elesett. Bizonytalanul imbolyogva jött oda hozzánk, elhűlt, hitetlenkedő arccal.

– Kicseréltétek – mondta vékony, vádló hangon. – Valahogy kicseréltétek az egereket, ti szemetek. Szórakoztok velem, de piszkosul meg fogjátok bánni, ha nem hagyjátok abba! Majd teszek én róla, hogy ingyenlevesért álljatok sorba, ha nem hagyjátok abba! Hát mit képzeltek, kik vagytok ti?

Elhallgatott, lihegett, ökölbe szorította a kezét.

– Majd én megmondom, kik vagyunk – válaszoltam. – Azok vagyunk, akik veled dolgoznak, Percy... de

már nem sokáig. – Kinyújtottam a kezem, megszorítottam a vállát. Nem igazán erősen, de mindenesetre szorítás volt. Az bizony.

Percy odanyúlt, hogy lesöpörje a kezemet. – Vedd le a...

Brutál megragadta a jobb kezét, azt a puha fehér kacsot, amely mindenestül eltűnt Brutál napcserzette öklében.

– Pofa be, fiacskám, te segglyuk! Ha tudni akarod, mi a jó neked, használd ki az utolsó lehetőséget, és kapard ki a viaszt a füledből!

Megpördítettem, fölraktam az emelvényre, azután addig toltam, amíg a térdhajlata oda nem ért a villamosszék pereméhez, hogy le kelljen ülnie. Percyről lehámlott a flegmaság, de az aljasság és a szemtelenség is. Ezek a dolgok tényleg megvoltak benne, de ha emlékeznek, Percy nagyon fiatal volt. Az ő korában ez még csak vékony hártya, mint egy csúnya árnyalatú zománcfesték. Át tudod ütni. Úgy láttam, Percy most kész rá, hogy meghallgasson.

– A szavadat akarom – mondtam.

– Mire? – A szája viczorogni akart, ám a szeme rémült volt. A kapcsolószobában nem volt bekapcsolva az áram, de az Öreg Füstös deszkaülésének megvolt a maga hatalma, és akkor úgy láttam, hogy Percy is érzi.

– A szavadat, hogy ha holnap este ide állítunk, utána elmész Briar Ridge-be, és békén hagysz minket – mondta Brutál olyan határozottsággal, amelyet korábban sohasem hallottam tőle. – Hogy még a következő napon kérvényezed az áthelyezésedet.

– És ha nem? Ha inkább felhívok bizonyos embereket, és elmondom, hogy zargattok és fenyegettek engem? Hogy molesztáltok?

– Lehet, hogy kirúgnak minket, ha a kapcsolataid tényleg olyan jók, mint ahogy te hiszed – mondtam –, de gondoskodunk róla, hogy te se úszhasd meg szárazon, Percy.

– A miatt az egér miatt? Á! Azt képzelitek, bárkit is érdekel, hogy ráléptem egy halálra ítélt bűnöző házi egérére? Mármint ezen a bolondokházán kívül?

– Nem. De azt három ember látta, hogy csak ott álltál a hüvelykujjaddal a seggedben, miközben Vad Bill Wharton meg akarta fojtani Dean Stantont a kézbilincse láncával. Ez érdekelni fogja az embereket, Percy, ezt garantálom. Még a kormányzót is érdekelni fogja.

Vörös foltok ütöttek ki Percy arcán és homlokán. – És gondolod, hogy hinni fognak nektek? – kérdezte, de a hangjából elszállt a dühödte erő. Láthatóan ő is úgy gondolta, hogy hihetnek nekünk. És Percy nem szeretett pácba kerülni. A szabályokat megszegni, azt igen. Hogy rajtakapják, azt már nem.

– Én csináltam néhány képet Dean nyakáról, mielőtt felszívódott volna a véraláfutás – mondta Brutál (fogalmam sincs, igazat mondott-e vagy sem, de az biztos, hogy jól hangzott). – Tudod, mit mondanak azok a képek? Hogy Whartonnak minden esélye megvolt rá, hogy megfojthassa Deant, mielőtt levakarták volna róla, pedig te ott voltál, ráadásul azon az oldalon, ahol nem is láthatott! Kell majd válaszolnod néhány rázós kérdésre, igaz? És az ilyesmi ráragad ám az emberre, mint a bogáncs. Esetleg még akkor is, amikor az ember rokonai kikerültek már az állam fővárosából, és rég otthon iszogatják a mentás puncsot az elülső verandán. A személyzeti anyag marhára érdekes tud lenni, és az élet folyamán sok embernek van ám rá módja, hogy belepillantson.

Percy szeme bizalmatlanul járt ide-oda közöttünk. Felemelte a bal kezét, és lesimította a haját. Hallgatott, de úgy gondoltam, hogy már majdnem elkaptuk.

– Ugyan már, beszéljünk őszintén – vettem át a szót. – Nemcsak mi nem szeretjük, hogy itt vagy, de te is utálsz itt lenni, igaz?

– Gyűlölök itt lenni! – tört ki. – Gyűlölöm, ahogy bántok velem, hogy sohasem adtok lehetőséget!

Ez ugyan távol állt a valóságtól, de úgy véltem, nem ez a legalkalmasabb pillanat, hogy megvitassuk a témát.

– De azt se szeretem, ha löködnek! A papám arra tanított, hogy ha egyszer elkezded engedni, hogy mások löködjenek, akkor egész életedben löködni fognak. – Megvillant a szeme, amely nem volt olyan szép, mint a keze, csak majdnem. – Főleg azt nem szeretem, ha ilyen nagy majmok löködnek, mint ez itt. Brutál! – rőffent rá öreg barátomra. – Te aztán megérdemled a csúfnevedet!

– Meg kell értened valamit, Percy – mondtam. – Mi úgy látjuk, hogy te löködsz minket. Állandóan mondjuk neked, hogy kell itt csinálni a dolgokat, te pedig mész a magad feje után, aztán ha elszúrtál valamit, elbújsz a politikus kapcsolataid mögé. Az, hogy eltapostad Delacroix egerét – pillantásom összeakadt Brutáléval, és sietve visszakoztam –, hogy el akartad taposni Delacroix egerét, csak egy példa a sok közül. Csak löködsz, löködsz, löködsz, aztán mi a végén visszalöktünk. De ide figyelj, ha okosan viselkedsz, akkor úgy fogsz kikerülni innen, mint egy kisangyal. Mint egy szépreményű fiatalember, aki ráadásul illatozik, mint a rózsa. Senki sem fog tudni erről a kis beszélgetésről. Na, mit mondasz? Viselkedj felnőtt módjára, ígérd meg, hogy Del után elmész.

Gondolkozott, és egy-két perc múlva új fény gyúlt ki a szemében, olyasfajta, mint amikor egy hapsinak valami jó ötlete támad. Nem nagyon tetszett, mert bármi jutott is az eszébe, az nem lehetett jó.

– Ha semmi másért – mondta Brutál –, legalább arra gondolj, milyen jó lesz megszabadulni egy ilyen gennygóctól, mint Wharton.

Percy bólintott, és én hagytam, hogy fölkeljen a székből. Helyrerángatta, hátul betúrte egyenruhája ingét, végighúzta a haján a fésűt. Azután ránk nézett. – Jól van, beleegyezem. Holnap este itt állok Del mellett; rögtön másnap kérvényezem az áthelyezésemet Briar Ridge-be. Akkor itt kvittek leszünk. Jó lesz így?

– Jó lesz – válaszoltam. Az a fény még mindig ott volt a szemében, de akkor túlságosan megkönnyebbültem ahhoz, hogy törődjek vele.

– Kezet rá! – mondta.

Kezet ráztam vele. Brutál is.

Megint hülyét csinált belőlünk.

4

A következő volt a legutolsó és legforróbb napja a különös októberi kánikulának. Amikor munkába mentem, nyugaton már morgott az ég, és kezdtek gyülekezni a fekete felhők. Ahogy az éj leszállt, a felhők is közelebb húzódtak, és láttuk, ahogy ki-kidöfködnek belőlük a villámok kék-fehér villái. Aznap este tíz körül tornádó volt Trapingus megyében, négy embert megölt, leszakította a teftoni béristálló tetejét, Cold Mountainban pedig iszonyúan dörgött-villámlott, és szélvihar tombolt. Később olybá tűnt, mintha maguk a mennyek tiltakoztak volna Eduard Delacroix szörnyű halála ellen.

Kezdetben minden jól ment. Del nyugodtan töltötte a napot a cellájában, néha játszott Mr. Jinglezzel, de nagyjából csak feküdt a priccsén, és simogatta az állatot. Wharton párszor megpróbált balhét keverni; egyszer átkurjantott Delnek, hogy egérburgert fog enni, amikor az öreg Szerencsés Pierre már a pokolban járja a steppet, de a kis cajun nem válaszolt, és Wharton, aki láthatólag úgy vélte, hogy ez volt a legjobb poénja, földadta a dolgot.

Negyed tizenegykor beállított Schuster testvér, és nagy örömünkre bejelentette, hogy cajun nyelven fogja

elimádkozni Dellel a miatyánkot. Ezt jó előjelnek vettük, amiben természetesen tévedtünk.

Tizenegy felé szállingózni kezdtek a tanúk, a legtöbben a küszöbönálló vihart emlegették halkan, és azon morfondíroztak, vajon áramkimaradás miatt nem kell-e elhalasztani a kivégzést. Véltetőleg egyikük sem tudta, hogy az Öreg Füstös generátorról működik, és hacsak abba bele nem csap az istennyila, akkor menni fog a dolog. Aznap éjjel Harry volt a kapcsolószobában, így ő, Bill Dodge meg Percy Wetmore töltötték be a jegyszedő tisztségét, leültették a tanúkat a helyükre, és mindenkitől megkérdezték, nem akar-e egy pohár hideg vizet. Két nő is eljött: annak a lánynak a nővére, akit Del megerőszakolt és megölt, meg a tűz egyik áldozatának az anyja, egy hatalmas, sápadt és elszánt hölgy. Azt mondta Harry Terwilligernek, reméli, hogy az ember, akiért idejött, jól van és fél, és tudja, hogy a kemencét már befűtötték neki az ördögfiókák. Azután könnyekben tört ki, és arcát egy csipkekendőbe rejtette, amely csaknem akkora volt, mint egy ciha.

Hangosan, élesen csattant a mennydörgés, alig tompította a bádogtető. Az emberek aggodalmasan néztek fölfelé. A férfiak, akik láthatóan kényelmetlenül érezték magukat, hogy ilyen későn is nyakkendőt kellett kötniük, megtörölgették vörös arcukat. A kék izzástól még melegebb lett a raktárhelyiségben. És természetesen folyton odatévedt a tekintetük az Öreg Füstösre. Lehetséges, hogy a hét korábbi napjain viccelődtek a témáról, de aznap éjjel úgy fél tizenkettő tájban kiapadt a tréfás kedvük. Az egész elbeszélést azzal kezdtem, hogy akinek bele kell ülni abba a székbe, azt villámgyorsan cserbenhagyja a humora, de nem a halálraítéltek az egyetlenek, akiknek lefonnyad az arcáról a mosoly, amikor tényleg eljön az idejük. Valahogy olyan csupasznak látszik az Öreg Füstös, ahogy ott kuporog azon az emelvényen, a lábain kétoldalt a paralízises beteg lábsínjére emlékeztető csatokkal.

A tanúk nemigen beszélgettek, és amikor ismét reccsent a mennydörgés, olyan élesen és fájdalmasan, akár a kidőlt fa, Delacroix áldozatának nővére halkan fölsikoltott. Utolsónak Curtis Anderson, Moores igazgató helyettese foglalta el a helyét a tanúk között.

Fél tizenkettőkor, sarkamban Brutállal és Deannel odamentem Delacroix cellájához. Del a priccsén ült, Mr. Jingleszel az ölében. Az egér a halálraítél felé nyújtotta a fejét, kis olajpötty szeme imádatlalt csüggött Del arcán. Del az állat feje búbját simogatta a két füle között. Arcán nagy, néma könnyek peregtek, Mr. Jingles ezeket bámulta. Lépéseink zajára a cajun fölnezt. Nagyon sápadt volt. Inkább éreztem, mint láttam, hogy mögöttünk John Coffey ott áll a cellája ajtajában, és figyel.

Del megrezzent, amikor kulcsaim odakoccantak a vashoz, de szilárdan tartotta magát, tovább simogatta Mr. Jingles fejét, miközben én kinyitottam a zárat és félrehúztam az ajtót.

– Jó napot, Edgcombe főnök – mondta. – Hello, fiúk. Köszönj szépen, Mr. Jingles. – De Mr. Jingles csak a kopaszodó kis ember arcát bámulta elbűvölten, mintha a könnyek forrását csodálná. A színes gurigát akkurátusan félretették a Corona dobozba – utoljára, gondoltam, és egy nyilallást éreztem.

– Eduard Delacroix, mint az igazságszolgáltatás...

– Edgcombe főnök?

Először arra gondoltam, hadarom tovább a hivatalos szöveget, azután másképp döntöttem. – Tessék, Del.

Odanyújtotta az egeret. – Tessék. Ne hagyja, hogy valami baja legyen Mr. Jinglesnek.

– Del, nem hinném, hogy idejönne hozzám. Ő nem...

– Azt mondja, hogy igen. Azt mondja, mindent tud magáról, Edgcombe főnök, és maga leviszi arra a helyre Floridába, ahol az egérké trükköznek. Azt mondja, megbízik magában. – Tovább nyújtogatta a kezét, és kutya legyen, ha az az egér a tenyeréről nem lépett át a vállamra. Olyan könnyű volt, hogy csak úgy éreztem az egyenruhám zubbonyán, mint egy kis meleg foltot. – És főnök! Ne engedje, hogy az a gonosz ember odajöjjön a közelébe. Ne hagyja, hogy bántsa az egeremet.

– Nem, Del. Nem fogom hagyni. – Már csak az a kérdés, mit tegyek most? Nem kísérhettem el Delacroix-t a tanúk előtt úgy, hogy a vállamon egy egér csücsül.

– Majd én átveszem, főnök – morajlott mögöttem egy hang. John Coffey szólalt meg, hátborzongató módon épp most, mintha olvasna a gondolataimban. – Csak arra az időre. Ha Del nem bánja.

Del megkönnyebbülten bólintott. – Igen, vedd át, John, amíg átesünk ezen a hibbantságon – bien! Azután... – a tekintete visszavándorolt Brutálra és rám. – Vigyék le Floridába. Arra az Egérvár helyre.

– Igen, valószínűleg együtt visszük Paullal – mondta Brutál. Zavartan és riadtan nézte, ahogy Mr. Jingles átlép a vállamról Coffey hatalmas kinyújtott tenyerére. Mr. Jingles nem tiltakozott, nem próbált menekülni: ugyanolyan készségesen iramodott föl John Coffey karján, ahogyan az én vállamra. – Kiveszünk néhány nap szabadságot. Igaz, Paul?

Bólintottam. Del is bólintott, a szeme ragyogott, még egy halvány mosoly is megjelent az arcán.

– Az emberek tíz centet fizetnek érte, hogy láthassák. A srácok kettőt, így van, Howell főnök?

– Így van, Del.

– Maga jó ember, Howell főnök – közölte Del. – Maga is, Edgecombe főnök. Néha kiabáltak velem, oui de csak ha muszáj volt. Mind rendes emberek, kivéve azt a Percyt. Szeretnék egy másik helyen találkozni magukkal. Mauvais temps, mauvaise chance.

– Valamit mondanom kell neked, Del – szóltam közbe. – Csak azt, amit mindenkinek elmondok, mielőtt elindulnánk. Nem nagy dolog, de hozzátartozik a munkámhoz. Rendben?

– Oui, monsieur – mondta, és utoljára ránézett Mr. Jinglesre, aki John Coffey széles vállán ült. – Au revoir, mon ami – mondta, és hangosabban kezdett sírni. – Je t' aime, mon petit. – Csókot dobott az égérnek. Mulatságos vagy akár groteszk lehetett volna, hogy csókot dob, de nem volt az. Egy pillanatra összeakadt a pillantásom Deanével, azután el kellett fordítanom a tekintetemet. Dean a folyosót bámulta a sötétzárka irányában, és furcsán mosolygott. Szerintem közel állt hozzá, hogy kihulljon a könnye. Én a részemről elmondtam, amit el kellett mondanom, onnantól kezdve, hogy az igazságszolgáltatás tisztviselője vagyok, és amikor végeztem, Delacroix utoljára lépett ki a cellájából.

– Még egy pillanatig tarts ki, öreg – mondta Brutál, és ellenőrizte a leborotvált foltot Del feje búbján, ahová a fémsapka kerül. Bólintott nekem, majd megveregette Del vállát. – Jól működött a beretva. Mehetünk.

Így hát Eduard Delacroix, rángatózó arcán verejtékkal vegyes kis könnypatakokkal elindult utolsó útjára a halálsoron, miközben fent az égben mennydörgés dübörgött. Brutál ment a halálraítélt bal oldalán, én a jobbon, Dean mögöttem.

Schuster az irodámban volt, Ringgold és Battle foglárokkal, akik a sarokban álltak, és örködtek. Schuster föl nézett Delre, elmosolyodott, azután franciául szólt hozzá. Nekem egy kicsit dagályosnak tűnt, de csodát művelt. Del visszamosolygott, majd odament hozzá és átölelte. Ringgold és Battle fölrezzentek, de én intettem, és megráztam a fejem.

Schuster hallgatta Del könnyáztatta francia szóáradatát, bólogatott, mintha tökéletesen értené, veregette a vállát, majd rám nézett a kis ember válla fölött, és azt mondta:

– Alig a negyedét értem annak, amit mond.

– Nem hinném, hogy ez számítana – dörmögte Brutál.

– Én sem hiszem, fiam – vigyorgott rá Schuster. Ő volt a legjobb a szakmájában, és csak most jövök rá, hogy nem tudom, mi lett vele. Remélem, megőrizte a hitét, akármi történt is.

Letérdeltette Delacroix-t, azután összetette a kezét. Delacroix utánacsinálta.

– Not' Pere, qui etes aux cieux – kezdte Schuster, és Del csatlakozott hozzá. Együtt mondták el a miatyánkot azon a dallamos cajun-francia nyelven, egészen addig, hogy „mais délivrez-nous du mai, ainsi soit-il”. Addigra Del könnyei nagyrészt elapadtak, nyugodtnak látszott. Most néhány bibliai verset következett (angolul), nem hagyva ki a régi véstartalékot a szép híves patakról. Amikor ez is megvolt, Schuster már felállni készült, de Del visszatartotta az inge ujjánál fogva, és mondott valamit franciául. Schuster összeráncolt szemöldökkel, figyelmesen hallgatta. Válaszolt. Del mondott valami mást, és reménykedve nézett rá.

Schuster felém fordult. – Van még valami, Mr. Edgecombe. Egy ima, amelyben én, a hitem miatt, nem tudok segíteni. Elmondhatja?

A falióra néztem, és láttam, hogy még van tizenhét percünk éjfélig. – Igen – válaszoltam –, de gyorsan. Tudja, hogy csak meghatározott ideig maradhatunk itt.

– Igen, tudom. – Delacroixhoz fordult, és bólintott.

Del lehunyta a szemét, mintha imádkozna, de egy pillanatig semmit sem szólt. Egy barázda szántotta fel a homlokát, és nekem az volt az érzésem, hogy úgy kutat az agyában, ahogy az ember egy kis padlásszobában kajtat valami után, amit réges-rég nem használt (vagy amire nem volt szüksége). Ismét az órára pillantottam, és már majdnem megszólaltam volna, ha Brutál nem rántja meg az ingem ujját, és meg nem csóválja a fejét.

Ekkor Del rákezdett, halkan, de gyorsan, cajun nyelven, amely olyan kerek, puha és érzéki, mint egy fiatal nő melle: – Marie! Je vous salue, Marie, oui, pleine de grace; le Seigneur est avec vous; vous êtes bénie entre toutes les femmes, et mon cher Jésus, le fruit, de vos entrailles, est béni. – Ismét elsírta magát, de szerintem észre se vette. – Sainte Marié, ma mere, Mere de Dieu, priez pour moi, priez pour nous, pauv' pécheurs, maintenant et à l'heure... l'heure de notre mort. L'heure de mon mort. – Mélyet, reszketéget sóhajtott. – Ainsi soit-il.

Épp amikor feltápáskodott, villám kék-fehér, kurta lángja lobbant az egyik ablak előtt. Mindenki összeresztett és visszahőkölt, kivéve Delt, aki láthatólag még mindig bele volt veszve a régi imába. Előrenyújtotta az egyik kezét, csak úgy vaktában, Brutál megfogta, és kurtán megszorította. Delacroix ránézett, és kissé elmosolyodott. – Nous voyons – kezdte, azután elhallgatott. Tudatos erőfeszítéssel visszaváltott angolra. – Mehetünk, Howell főnök, Edgecombe főnök. Istennel rendbe vagyok.

– Akkor jó – mondtam, azon töprengve, vajon mennyire lesz rendben Istennel húsz perc múlva. Reméltem, hogy utolsó imája meghallgatásra talál, és az Istenanya teljes szívével és lelkével imádkozik érte, mert Eduard Delacroix-nak, az erőszaktevőnek és gyilkosnak minden imára szüksége volt, amit összeszedhetett. Odakint ismét mennydörgéstől reszketett az ég. – Gyerünk, Del. Most már nincs sok hátra.

– Jól van, főnök, akkor jó. Mert már nem félek – mondta, de én láttam a szemében – miatyánk és üdvözlégy ide vagy oda –, hogy hazudik. Mire megteszik azt a távot, ami a zöld padlón még hátravan, és átbukdácsolnak a kis ajtón, szinte valamennyien halálra vannak rémülve.

– Állj meg az alján, Del – mondtam halkan, ahogy átértünk, de nem volt szüksége a figyelmeztetésemre. Úgy megállt a lépcső alján, mint a cövek, mert megpillantotta az emelvényen Percy Wetmore-t, akinek a lábánál ott volt a szivacsos vödör, a jobb csípője mögött meg éppen látni lehetett a kormányzóhoz bekötött telefont.

– Non – mondta Del halk, rémült hangon. Non, non, csak ne őt!

– Indulj – biztatta Brutál. – Csak engem és Fault nézz. Őt felejtse el.

– De...

Az emberek odafordultak, és bennünket bámultak, de én arrébb tudtam araszolni egy kicsit, és észrevétlenül megfoghattam Delacroix bal könyökét.

– Tarts ki – mondtam olyan hangon, amit csak Del – és legföljebb Brutál – hallhatott. Ezek az emberek arra az egyre fognak emlékezni, hogy hogyan mentél el. Lássanak valamit a pénzükért.

Ebben a pillanatban a leghatalmasabb mennydörgés dübörgött a fejünk fölött, olyan hangerővel, hogy beleremegett a raktárszoba bádogteteje. Percy megugrott, mintha valaki belenyomta volna az áramot, Del pedig megvető kis vihogást hallatott. – Ha még ennél is hangosabb lett volna, akkor megint belevizel a nadrágjába – mondta, azután kifeszítette a vállát, nem mintha olyan sok feszítenivaló lett volna rajta. – Gyerünk. Essünk túl rajta.

Odamentünk az emelvényhez. Delacroix pillantása idegesen ugrált a tanúkon, akik voltak vagy huszonötén, Brutál, Dean és én azonban jól idomítottan nem vettük le a szemünket a székről. Úgy láttam, minden rendben. Fölemeltem a hüvelykujjamat, és kérdőn fölfont szemöldökkel néztem Percyre, ő pedig féloldalas kis grimasszal válaszolt, mintha mondana: Hát mit képzelsz? Természetesen minden rendben!

Reméltem, hogy igaza van.

Brutállal automatikusan megfogtuk Delacroix könyökét, ahogy föllépett a dobogóra. Alig húsz centivel emelkedett a padló fölé, mégis meglepően sok embert, még a legkeményebb legényeket is úgy kell fölsegíteni rá, hogy megtehessék életük utolsó lépéseit.

Del azonban jól csinálta. Megállt egy pillanatra a szék előtt (szándékosan nem nézve Percyre), majd megszólalt, mintha csak bemutatkozna: – C' est moi – mondta. Percy utánanyúlt, de a cajun magától megfordult, és leült. Odatérdeltem arra az oldalára, amely most a bal lett, Brutál pedig a másik oldalára. Úgy takartam az ágyékom és a torkom, ahogy már leírtam, azután elfordítottam a csatot, ráillesztve tátott állkapcsait a cajun sovány fehér lábszárára a boka fölött. Mennydörgés bömbölt, és én összereztem. Csípős izzadság csurgott a szemembe. Egérvár, jutott eszembe valamiért. Egérvár, és egy tízes a jegy. Gyerekeknek két cent, hogy benézhessenek Mr. Jingleshez a pillámüveg ablakon.

A csat makacskodott, nem akart becsukódni. Hallottam, hogy Del nagy, száraz kortyokban nyeli a levegőt, tüdeje, amelyből alig négy perc múlva égett zsák lesz, kínosan erőlködve próbálta ellátni oxigénnel a félelem hajtotta szívet. Most valahogy egyáltalán nem az volt a legfontosabb tulajdonsága, hogy fél tucat embert ölt meg. Nem akarok most jót vagy rosszat mondani, csak elmesélem, hogy volt.

Dean mellém térdelt és odasúgta: – Mi a baj, Paul?

– Nem tudom – kezdtem, ám akkor a csat hallható kattanással összezárult.

Delacroix bőréből is becsíphetett egy keveset, mert összerezett és fölszisszent. – Bocsánat – mondtam.

– Semmi baj, főnök – felelte Del. – Úgyis csak egy percig fog fájni.

Brutál oldalára esett a csatba szerelt elektród, ezért az mindig egy kicsit tovább tartott, így csaknem egyszerre álltunk föl mind a hárman. Dean a Del bal kezénél levő csatért, Percy a jobbkezes csatért nyúlt. Felkészültem, hogy segítek neki, ha szüksége lenne rá, de jobban csinálta, mint én a lábnál. Láttam, hogy Del most már remeg, mintha máris alacsony feszültségű áram futkosna benne. Éreztem az izzadságának szagát is. Savanyú és erős volt, a zsege savanyúság levére emlékeztetett.

Dean bólintott Percynek. Percy elfordította a fejét – láttam azt a helyet az álla sarkában, ahol aznap reggel megvágta magát –, és halk, szilárd hangon megszólalt: – Egyes kapcsolat!

Zümmögés hallatszott, olyasfajta, amelyet egy öreg jégszekrény hallat, amikor bekapcsolják, és a raktárban lógó lámpák felragyogtak. Néhány halk sóhaj és mormolás hallatszott a közönség soraiból. Del megrezzent, keze olyan görcsösen markolta a tölgyfa karfák végét, hogy elfehéredtek az ujjpercei. Szeme ide-oda forgott, száraz lihegése még jobban gyorsult. Most már csaknem zihált.

– Nyugi – mormolta Brutál. – Nyugi, Del, jól csinálod. Lazíts, jó vagy.

Hé, fiúk!, gondoltam. Jöjjenek, nézzék, mit tud Mr. Jingles! Fejünk fölött zengett az ég.

Percy fensőségesen odalépett a villamosszék elé. Ez volt az ő nagy pillanata, a középpontban állt, minden szem rajta függött. Mind, egy kivételével. Delacroix látta, ki az, és inkább az ölébe bámult. Egy dollárba fogadtam volna, hogy Percy eltolja a szövegét, amikor valóságos körülmények között kell elmondania, ám ő kísérteties nyugalommal, egyetlen baki nélkül darálta:

– Eduard Delacroix, önt polgártársai esküdtbíróságának jóváhagyásával az állam tiszteletreméltó bírāja villamosszék általi halálra ítélte. Isten óvja az állam népét. Akar valamit mondani az ítélet végrehajtása előtt?

Del megpróbált szólni, de először semmi sem jött ki a torkán, csak összefolyó magánhangzókat görgető, rémült sihegés. Percy szája alig észrevehető, megvető mosolyra görbült, én pedig boldogan lelöttem volna ott helyben. Azután Del megnyalta az ajkát, és ismét nekiveselkedett.

– Megbántam, amit tettem – mondta. Mindent megadnék, hogy visszaforgathassam az időt, de ezt senki sem teheti. Ezért most... – Fejünk fölött akkorát szólt a mennydörgés, mintha egy mozsárágyú gránátja robbant volna föl. Del megugrott, amennyire a szíjja engedték, a szeme eszeveszetten kidüledt nedves arcából. – Ezért most megfizetek érte. Isten bocsásson meg nekem. – Ismét megnyalta az ajkát, és Brutálra nézett. – Ne felejtse el, amit Mr. Jinglesnek ígért – mondta halkan, hogy csak mi hallhassuk.

– Nem felejtjük, ne aggódj! – válaszoltam, és megveregettem jéghideg kezét. – Elmegy Egervárba...

– Egy francot! – vágott közbe Percy a szája sarkából beszélve, akár egy dörzsölt börtöntöltelék, miközben meghúzta a Delacroix mellén feszülő szíjat. – Nincs is ilyen hely. Ez csak mese, amit ezek a szivarok találtak ki, hogy nyugton maradj. Ezt igazán tudhattad volna, te buzi.

Del szemének űzött pillantása elmondta nekem, hogy az értelme tudta is... de szívesen lemondott volna erről a tudásról, ha teheti. Döbenten és dühösen bámultam Percyre, ő pedig flegmán visszabámult rám, mintha azt kérdezné, ugyan mit tudok tenni. És természetesen igaza volt. Semmit sem tehettem itt, a tanúk előtt, semmit, amikor Delacroix itt ül az élet peremén. Nem tehattünk semmi mást, mint hogy folytatjuk és befejezzük.

Percy leakasztotta az álarcot a kampóról, és ráengedte Del arcára, szorosan megkötve a kis ember csapott álla alatt úgy, hogy a feje búbján megfeszüljön a lyuk. Következőnek a szivacsot kellett volna kivennie a vödörből, és bele kellett volna tennie a fémsapkába. Itt tért el először a gyakorlattól: ahelyett hogy lehajolt és kihalászta volna a szivacsot, a fémsapkát akasztotta le a szék támlájáról, és azzal együtt hajolt le. Más szavakkal, ahelyett hogy a szivacsot vitte volna a sapkához – ami a természetes eljárás lett volna –, a sapkát vitte a szivacshoz. Fel kellett volna figyelnem rá, hogy valami nem stimmel, de túlságosan zaklatott voltam. Minden kivégzés közül, amelyen valaha jelen voltam, ez volt az egyetlen, amelyen tökéletesen tehetetlennek éreztem magamat. Ami Brutált illeti, ő rá se nézett Percyre, akkor se, amikor Wetmore a vödör fölé hajolt (és ezzel a mozdulattal félig eltakarta előlünk, hogy mit csinál), és akkor sem, amikor Percy visszafordult Delhez a sapkával, amelyben már benne volt a szivacs barna korongja. Brutál a Del arcát eltakaró szövetet nézte, amint a fekete selyem kör alakban belehorpad a tátott szájba, majd ismét felfúvódik a lélegzettől. Hatalmas verejtékgöngyök ütöttek ki Brutál homlokán és halántékán, a haj vonala alatt. Sohasem láttam még izzadni, egyetlen kivégzésen sem. Dean zaklatottan és fakón ácsorgott mögötte, mintha azon erőlködne, hogy ki ne tacsolja a vacsoráját. Ma már tudom, mindnyájan éreztük, hogy valami baj van, csak nem tudtuk, mi az. Senki sem tudta – akkor még –, miket kérdezgetett Percy Jack Van Haytól. Sok kérdése volt, de gyanítom, a legtöbbjét csak kamuból tette föl.

Amit tudni akart – azt hiszem, az egyetlen, amit tudni akart –, a szivacsra vonatkozott. Hogy mi a célja. Miért kell sós vízbe áztatni... és mi történik, ha nem áztatják sós vízbe.

Hogy mi történik, ha a szivacs száraz.

Rányomta a sapkát Del fejére. A kis ember megrándult és ismét felnyögött, ez alkalommal hangosabban. Néhány tanú kényelmetlenül feszengett összehajtható székén. Dean fél lépést tett előre, hogy segítsen megkötni az állán a szíjat, de Percy kurtán intett neki, hogy menjen vissza. Dean hátrahúzódott, kissé a válla közé kapva a fejét és összeerezzelve, mert újabb mennydörgés rázta meg a raktár tetejét, és utána kopogni kezdtek az első esőcseppek. Kemény hangjuk volt, mintha valaki üveggolyót dobálna marékszámra egy mosódeszkára.

Biztosan hallották már azt a kifejezést, hogy „megfagy az ereimben a vér”, igaz? Hát persze. Mindnyájan hallottuk, de velem életem során egyetlenegyszer, 1932 októberében történt meg, hogy valóban éreztem, alig tíz perccel éjfél után. Nem attól a mérgezett diadaltól, amely ott ült Percy Wetmore arcán, amikor hátralépett az Őreg Füstös ölében ülő, fémsapkás, csuklyás, megkötözött alaktól, hanem attól, amit látnom kellett volna, mégsem láttam. A sapka alól nem csurgott a víz Del arcára. Ekkor végre észbe kaptam.

– Eduard Delacroix – mondta éppen Percy –, most addig fut át a testén a villanyáram, amíg az állam törvényének végzése szerint meg nem hal.

Olyan kinnal meredtem Brutálra, amelyhez képest a húgyúti fertőzésem csak egy bibis ujj volt. Száraz a szivacs!, tátogtam, de csak rázta a fejét, mert nem értette, és visszanézett a maszkra, amelyen a francia utolsó lélegzetvételei apasztották-duzzasztották a fekete selymet.

Percy könyöke után nyúltam, ám ő kitért előlem, miközben laposan sandított rám. Egyetlen pillanatig tartott, de mindent elmondott. Később majd el fogja hablatyolni hazugságait és féligazságait, és a legtöbbet el is fogják hinni neki a fontos emberek, de én egy egészen más történetről tudok. Percy jó tanuló volt, ha olyasmit csinált, ami érdekelte, ezt már a próbák során is észrevettük, és figyelmesen hallgatta Jack Van Hay magyarázatát arról, hogy a sós vízbe áztatott szivacs egyfajta csatornát képez, amelyen át az áram elektromos golyóként hatol az elítélt agyába. Ó, igen, Percy pontosan tudta, mit tesz. Én később elhittem neki, mikor azt mondta, hogy nem tudta, milyen lesz a hatás, de ezt akkor sem lehet beszámítani a jó cselekedetek közé, igaz? Én legalábbis nem hiszem. Legföljebb annyit tehettem volna, hogy ott, a tanúk és az igazgatóhelyettes színe előtt ráordítok Jack Van Hayre, hogy ne kapcsolja be az áramot. Ha van még öt másodpercem, meg is teszem, de Percy nem adott ennyi időt.

– Isten irgalmazzon a lelkének – mondta a villamosszékben ülő, ziháló, rémült alaknak, azután a dróttal borított négyoszlopra nézett, ahol Harry és Jack álltak, Jack keze a MABEL HAJSZÁRÍTÓJA feliratú gombon. Ettől az ablaktól jobbra állt a doktor, csendesén és visszahúzódón, mint mindig, fekete táskája a lába között a földön. – Kettes kapcsolás!

Először olyan volt, mint mindig: a zümmögés kicsit hangosabb lett, de nem sokkal, és az is a megszokott volt, ahogy Del törzsét előrelokték a görcsbe ránduló izmok.

Aztán kezdtek elromlani a dolgok.

A zümmögés elvesztette állandóságát, és hullámszerűen kezdett. És még valami recsegés hallatszott, mintha celofánt gyűrögetnének. Valami szörnyű szagot éreztem, de addig nem jöttem rá, hogy a perzselődő szörrel elegy korallszivacs bűze, amíg nem láttam, hogy kék füstindák pöndörödnek a sapka pereme alól. Még több füst gomolygott a fémsapka búbján, ahol áthaladt a vezeték: mintha egy indián tipiben tüzelnének.

Delacroix rázkódni, vonaglani kezdett a székben, maszkos feje ide-oda rándult, mintha hevesen tiltakozna. Lába, amennyire a csat engedte, föl-le járt kurta ritmusban. Odafent mennydörgés robajlott, és szakadni kezdett az eső.

Dean Stantonra néztem; vadul meredt vissza rám. Valami tompán pukkant a sapka alatt, mint amikor fenyőgöcs robban szét egy tábortűzben, és most már láttam, hogy a maszk alól is füst szivárog elő kurta pamacsokban.

A kapcsolószoba drótos ablaka felé rontottam, de mielőtt kinyithattam volna a számat, Brutus Howell megmarkolta a könyökömet, és úgy megszorította, hogy minden ottani idegszálam belesajdult. Fehér volt, mint a viasz, de nem esett pánikba, még csak közel se járt hozzá. – Nehogy szólj Jacknek, hogy állítsa le! – mondta halkan. – Akármit, csak ezt ne! Már túl késő ahhoz, hogy leállítsa.

A tanúk először nem hallották Del sikoltozását. A bádogtetőn harsogássá erősödött az esőkopogás, a mennydörgések szinte egybefolytak. De mi az emelvényen tökéletesen hallottuk a fájdalom fuldokló vonítását a füstölő álarc alól. Ilyen lehet, amikor a szénabálázó elkap és szétmarcangol egy állatot.

A sapka most már szaggatottan és vadul dongott, statikus zörejekre emlékeztető hangoktól tördelten. Delacroix elkezdte előre-hátra dobni magát, akár egy hisztiző gyerek. A dobogó rázkódott, a cajun akkora erővel vágódott neki a bőrszíjnak, hogy majdnem eltépte. Az áram ide-oda rángatta, hallottam a reccsenő pattanást, amikor a jobb válla a pöröly alatt szétmálló deszkaláda hangján eltört vagy kifordult. A nadrág slicce, amelyből a lábak sebes dugattyúmozgása miatt csak egy elmosódott foltot láthattunk, sötétre változott. Azután Del visítani kezdett, valami szörnyű, fisztulázó patkányhangon, és a tanúk ezt már a zivatar dübörgésén át is meghallották.

– Mi a fene történik vele? – kiáltott valaki.

– Kitartanak azok a csatok?

– Krisztusom, micsoda bûz! Fújj!

Azután az egyik nő: – Normális dolog ez?

Delacroix előre-vágódott, hátrazuhan, előre-vágódott, hátrazuhan. Percy tátott szájjal, iszonyodva bámulta. Valamit várt, de ezt biztosan nem.

Az álarc lángra lobbant. Sülő hús szaga elegyedett a perzselt szőr és szivacs bûzéhez. Brutál megragadta a vödört, amiben a szivacs volt – most természetesen üres volt –, és odarohant a sarokba a szokásosnál öblösebb kézmosó kagylóhoz.

– Paul, ne kapcsoljam le az áramot? – ordított át a hálón tökéletes értetlenséggel Van Hay. – Nem kéne...

– Ne! – ordítottam vissza. Brutál értette meg először, de én sem maradtam le sokkal: be kell fejeznünk. Akármit tehetünk még életünk hátralevő részében, minden eltörpült amellett, hogy most végeznünk kell Delacroix-val. – Hagyd rajta, az isten szerelmére! Hagyd rajta, hagyd rajta!

Brutál felé fordultam, jóformán észre sem véve, hogy mögöttem emberek karattyolnak, néhányan talpra ugrottak, páran sikoltottak. – Hagyd! – süvöltöttem Brutálnak. – Vízet ne! Vízet ne! Megörlöttél?

Brutál báva megértéssel nézett rám. Vízet önteni egy emberre, aki áram alatt van. Hát igen. Okos dolog lett volna. Körülnézett, meglátta a haboltót, és inkább azt kapta le a falról. Rendes srác.

A maszk eléggé lehámlott Delacroix-ról, hogy látni lehessen az arcát, amely feketébb volt, mint John Coffeyé. A szeméből hártás fehér massa maradt, amely az üregből kisülten, két alaktalan csomóban csüngött az arcába. A szempillája eltűnt, és mikor odanééztem, éppen a szemhéj lobbant lángra. A nyitott ingnyak füstöt pöffentett, majd az ing is tüzet fogott. És az áram csak zümmögött, a koponyámban is az lüktetett. Azt hiszem, ilyet vagy ilyesmit hallhatnak az örültek.

Dean előreugrott, valami bávatag módon azt képzelte, hogy a kezével elfojthatja Del ingének lángjait, én

rántottam vissza, akkora erővel, hogy csaknem elesett. Delacroix-hoz hozzáérni most annyi lett volna, mint megpaskolni a tűzokádó sárkány fejét, ebben az esetben egy villamos sárkányét.

Még mindig nem fordultam meg, hogy lássam, mi folyik a hátam mögött, de úgy hangzott, teljes a zűrzavar: székek borultak föl, emberek ordítottak, egy asszony sikoltózott:

„Hagyják abba, hagyják abba, ó, hát nem látják, hogy ennyi elég?“, jajgatta teli tüdőből. Curtis Anderson megragadta a vállamat, és megkérdezte, mi történik, az istenért, és miért nem adok parancsot Jacknek, hogy kapcsolja le.

– Mert nem tehetem – mondtam. – Már túl messzire mentünk ahhoz, hogy abbahagyjuk, nem érted? Még néhány másodperc, és amúgy is vége.

De még legalább két percbe telt, életem leghosszabb két percébe, és azt hiszem, Delacroix majdnem végig magánál volt. Sívított és vonaglott, ide-oda rángott. Füst boggyogott az orrából, az érett szilva feketéslilájára sötétedett szájából. Füstölt a nyelve, ahogy a forró serpenyő szokott. Minden inggombja megolvadt vagy szétrobbant. A trikója még nem kapott lángra, de megfeketedett, füst szivárgott át rajta, és éreztük megpörköldött szőrzete szagát. Mögöttünk az emberek az ajtó felé rohantak, akár egy rémült marhacsorda. Persze nem tudtak kimenni, végül is börtönben voltunk, ezért csak összeverődtek előtte, miközben Delacroix sült. (Sülök, mondta az öreg Tütü, amikor elpróbáltuk a dolgot Arlen Bitterbucknál, pulykapecsenye vagyok!), a mennydörgés dübörgött, a zápor eszeveszett dühvei zúdult le az egekből.

Egyszer csak eszembe jutott a doki, és körülnéztem. Még ott volt, de a padlón, egy kupacban a táskája mellett. Elájult.

Brutál odajött, és megállt mellettem a tűzoltó készülékkel.

– Még ne – mondtam.

– Tudom.

Körülnéztünk, hol van Percy: dermedten ácsorgott, majdnem a Füstös háta mögött, a szeme hatalmasra nyílt, az egyik keze csuklóig a szájában.

Végül Delacroix hátrazuhan, formátlanná puffadt arca a mellére esett. Még mindig rángatózott, de ilyet már korábban is láttunk; csak az áram futott át rajta. A sapka félrecsúszott a fején, és amikor kicsivel később levettük, jött vele a fejbőr és a néhány megmaradt hajcsomó is, mintha valami erős ragasztóval kenték volna be a fémet.

– Kapcsold le! – mondtam Jacknek, amikor harminc másodperc telt el anélkül, hogy a villamosszékekben füstölgő, ember formájú széndarab az elektromos reszketésen kívül bármilyen mozdulatot tett volna. A zűmmögés azonnal elhalt. Biccentettem Brutálnak.

Ő megfordult, és odavágta a tűzoltó berendezést Percy karjába, olyan erősen, hogy Wetmore hátratántorodott, és majdnem leesett az emelvényről. – Csináld te! – reccsent rá. – Végül is te csinálod a cirkuszt, nem igaz?

Percy egyszerre élmelygő és öldöklő pillantást vetett rá, azután átnyalabolta a berendezést, pumpálta, bedöntötte, és hatalmas fehér habfelhőt zúdított a székekben ülő emberre. Láttam, hogy Del lába megrándul, amikor a hab az arcába csapódik, és arra gondoltam, Ó, ne, előlről kell kezdeni, de csak egyetlen rándulás volt.

Anderson megfordult, és a pánikba esett tanúknak bömbölte, minden rendben, mindent kézben tartunk, csak egy áramlöket keletkezett az elektromos vihar miatt, semmi ok az aggodalomra. Már vártam, mikor mondja, hogy a szag, amit éreznek – a perzselt haj, az égett hús és az Eduard Delacroix ropogásra sült segge lyukából kikerült, frissen pörkölt szar ördögi keveréke –, az csak a Chanel No. 5.

– Add ide a doki sztetoszkópját – mondtam Deannek, amikor a tűzoltó készülék kiürült. Delacroix fehérbe burkolózott, és a bűz legocsmányabbját elfojtotta a vegyszer gyöngye, keserű szaga.

– A doki... én...

– Ne törődj vele, csak add ide a sztetoszkópját! – sürgettem. – Végezzünk, hadd vigyük ki innen.

Dean bólintott. A végezni és a ki innen volt a varázsszó, amellyel akkor hatni lehetett rá. Mindnyájunkra. Odament az orvosi táskához, beletúrt. A doki is mocorogni kezdett, legalább nem kapott szélhűdést vagy szívrohamot. Ez jó. De az, ahogy Brutál nézett Percyre, az nem.

– Eredj az alagútba, ott várj a kerekos kocsi mellett – mondtam neki.

Percy nagyot nyelt. – Ide figyelj, Paul. Én nem tudtam...

– Pofa be. Eredj le az alagútba, és várj a kerekos kocsi mellett. Most rögtön.

Megint nyelt egyet, az arca eltorzult, mintha fájt volna valamiye, azután elindult az alagútba vezető lépcső felé. Az üres tűzoltó készüléket a karjában vitte, mint egy csecsemőt. Dean odajött hozzám, hozta a sztetoszkópot. Elvettem tőle, a fülembe dugtam a végét. A seregben már csináltam ilyet, olyasmi ez, mint a biciklizés, nem lehet elfelejteni.

Letöröltem a habot Delacroix melléről, majd öklendezni kezdtem, mert egy jókora, forró bőrdarab egyszerűen levált a húsról, pontosan úgy, ahogy a... de hiszen tudják, miről. A pulykapecsenyéről.

– Istenem! – Egy ismeretlen hang majdnem zokogott a hátam mögött. – Ez mindig így megy? Miért nem mondta ezt nekem valaki? Sose jöttem volna ide!

Most már túl késő, haver, gondoltam. – Vigyétek innen azt az embert – mondtam Deannek és Brutálnak, vagy akárcinek, aki hallja, amikor már biztosan tudtam, hogy meg tudok szólalni anélkül, hogy belehányjak Delacroix füstölgő ölébe. – Vigyétek mindet az ajtóhoz.

Amennyire tudtam, összeszedtem magam, azután odanyomtam a sztetoszkóp tányérját a nyers hús vörös-fekete foltjára, amit én csináltam Del mellén. Hallgatóztam, azon imádkozva, hogy semmit se halljak, és így is lett.

– Halott – mondtam Brutálnak.

– Istennek hála!

– Igen. Istennek hála. Hozzátok Deannel a hordágyat. Kössük ki, és vigyük innen, de gyorsan.

5

Simán levittük a tetemet a tizenkét lépcsőfokon, és ráfektettük a kerekos kocsira. A rémálmom volt, hogy a sült hús egyszerűen lemállik a csontról, miközben visszük – állandóan az öreg Tütü pulykapecsenyéje járt az eszemben –, de természetesen ez nem történt meg.

Curtis Anderson odafőnt csitítgatta a nézőket – legalábbis megpróbálta –, ami nagy szerencséje volt Brutálnak, mert senki sem láthatta, amikor egyet lépett előre a kocsi fejrészénél, és hátrahúzza az öklét, hogy bepancsoljon egyet a bambán ácsorgó Percynek. Elkaptam a karját, és ez mindkettejüknek nagy szerencse volt. Percynek azért, mert Brutál akkora erőre fejtett ki, hogy attól félig leszakadt volna a feje, Brutálnak azért, mert nemcsak az állását veszítette volna el, ha az ütés célba talál, de talán még maga is börtönbe kerül.

– Ne! – mondtam.

– Hogyhogy ne? – kérdezte dühösen. – Hogy mondhatod, hogy ne? Láttad, mit csinált! Mit akarsz mondani? Hogy hagyod, hogy még most is megvédjék a kapcsolatait? Azután, amit tett?

– Igen.

Tátott szájjal meredt rám, és olyan dühös volt, hogy a szeme könnybe lábadt.

– Figyelj ide, Brutus, úgy nyúlj hozzá egy ujjal, hogy valószínűleg mind repülni fogunk. Te, én, Dean, Harry, talán még Jack Van Hay is. Mindenki más feljebb rúkkol egyet-kettőt a számlálórán, kezdve Bili Dodge-dzsal, az igazgatóság pedig fölvesz három-négy munkánélküli mukit, hogy kitöltse az alsó hézagokat. Te talán kibírod, de... – hüvelykujjammal Dean felé böktem, aki belebámult a csöpögő, téglafalú alagútba. A kezében tartotta a szemüvegét, és csaknem olyan kábultnak tűnt, mint Percy. – De mi lesz Deannel? Két gyereke van, az egyik gimnazista, a másik most lesz az.

– És mi következik ebből? – kérdezte Brutál. – Hagyjuk, hogy megússza?

– Nem tudtam, hogy be kell áztatni a szivacsot – mondta Percy halk géphangon. Ezt a sztorit agyalta ki előre, amikor még valami durva disznólkodásra számított, a most látott katasztrófa helyett. – Próbán sohasem áztattuk be.

– Ó, te rohadék! – kezdte Brutál, és elindult feléje. Ismét elkaptam, és visszarántottam. Lépések koppantak a lépcsőn. Rémulten fölnéztem, hátha Curtis Anderson jön, de Harry Terwilliger volt az. Az arca viaszfehér volt, a szája lilás, mintha szederlekvárt evett volna.

Ismét Brutálra összpontosítottam. – Az isten szerelmére, Brutál, Delacroix halott, ezen semmi sem változtathat, Percy pedig nem ér ennyit. – Már akkor ott motoszkált a fejemben a terv, vagy csak a csírája? Meg kell mondanom, azóta is töprengek ezen. Sok évig törtem rajta a fejem, és sohasem sikerült megbízható választ találnom. Rájöttem, hogy sok dolog van, ami nem számít, de ez nem akadály, hogy az ember ne rágódjon rajtuk.

– Úgy beszéltek rólam, mintha egy fajankó lennék! – mondta Percy. Még mindig kifacsart volt és bávatag, mint akit jól gyomorszájon vágtek, de már kezdett magához térni.

– Te egy fajankó vagy, Percy – válaszoltam.

– Hé, te nem...

Csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudtam ráparancsolni magamra, hogy meg ne üssem. A víz tompa kopogással hullott az alagút tégláiról; árnyékunk hatalmasan, torzan táncolt a falakon, mint annak a nagy majomnak az árnya, amelyet Poe ír le a Morgue utcai kettős gyilkosság történetében. Zengett az ég, de itt csak tompán hallatszott.

– Én csak egy dolgot akarok hallani tőled, Percy. Azt, hogy még egyszer megígéred, hogy holnap beadod az áthelyezési kérelmedet Briar Ridge-be.

– Emiatt ne aggódj – felelte mogorván. A kocsin fekvő, lepedővel borított alakra nézett, elfordította a tekintetét, egy pillanatra föl nézett rám, majd megint elkapta a szemét.

– Ez lenne a legjobb – tette hozzá Harry. – Máskülönben esetleg sokkal jobban megismered Vad Bill Whartont, mint szeretnéd. – Kis szünet után hozzátette: – Gondoskodunk róla.

Percy félt tőlünk, és valószínűleg attól is, hogy mit művelhetünk vele, amikor rájövünk, miket beszélt Jack Van Hayjel arról, hogy mire jó a szivacs, és miért kell mindig sós vízbe mártani, de amikor Harry megemlítette Whartont, kiült a szemébe a rettegés. Láttam, hogy az jut eszébe, amikor Wharton elkapta, a haját simogatta, és gügyögött neki.

– Ezt nem meritek – suttogta.

– Dehogynem – válaszolta nyugodtan Harry. – Tudod mit? Én hagynám. Mivel már bebizonyítottad, hogy piszok hanyagul bánsz a foglyokkal. És alkalmatlan is vagy.

Percy ökölbe szorította a kezét, az arca enyhén kipirult. – Én nem...

– Dehogynem – csatlakozott hozzánk Dean. Nagyjából félkört alkottunk Percy körül a lépcső aljában, de még az alagút felé is el volt zárva az útja; a kocsí ott állt a háta mögött, rajta az ócska lepedővel letakart, füstölő húsrakomány. – Elevenen égetted meg Delacroix-t. Mi az alkalmatlanság, ha nem ez?

Percy szeme szikrázott. Azt tervezte, hogy mimelt tudatlanságával álcázza magát, és most látta, hogy a saját fegyverét szegeztük neki. Nem tudom, mit válaszolt volna következőnek, mert Curtis Anderson dübörgött le a lépcsőn. Meghallottuk, és kicsit távolabb húzódtunk Percytől, hogy ne látsszunk annyira fenyegetőnek.

– Mi a retkes istennyila volt ez? – ordította Anderson. – Jézusom, a padló tele van hányva! És az a szag! Utasítottam Magnussont és az öreg Tütüt, hogy nyissák ki mindkét ajtót, de lefogadom, hogy legalább öt rohadt évig nem megy ki az a szag! És az a seggfej Wharton még danolászik róla! Hallottam!

– Kiénekelte a normál A-t, Curt? – kérdezte Brutál. Tudják, milyen az, amikor egyetlen szikrától berobban a világítógáz, de az embernek kutya baja sem lesz, ha még nem érte el a kritikus sűrűséget? Nahát, ez is ilyesmi volt. Egy pillanatig tátott szájjal meredtünk Brutusra, azután üvölteni kezdtünk. Fejhangú, hisztérikus vihogásunk denevérként csapongóit az alagútban. Árnyékunk ugrált, szökdelt a falakon. A vége felé még Percy is csatlakozott hozzánk. De végre elhallgattunk, és utána valamennyien jobban lettünk. Ismét normálisnak éreztük magunkat.

– Szóval, srácok – mondta Anderson, megtörölgetve könnyes szemét a zsebkendőjével, időnként még mindig fel-felhorkanva a nevetéstől –, mi a fene volt ez?

– Kivégzés – válaszolta Brutál. Azt hiszem, Anderson meglepődött a közömbös hangján, én viszont nem, legalábbis nem nagyon; Brutál mindig is gyorsan napirendre tért a dolgok fölött. – Sikeres.

– Krisztus nevére, hogyan mondhat szívesnek egy ilyen hálózati hibát? A tanúink egy hónapig nem fognak aludni! Az istenit, az a kövér vén bögre valószínűleg egy évig se!

Brutál a kocsira mutatott, a lepedő alatt sejlő alakra.

– Halott, nem? Ami a tanúidat illeti, holnap este a legtöbben azt fogják mondani a barátaiknak, hogy költői igazságszolgáltatás volt: Del elevenen égetett el egy csomó embert, és úgy alakult, hogy őt is elevenen égették el. Azt nem fogják mondani, hogy mi voltunk. Azt mondják, hogy Isten volt az, aki általunk cselekedett. Talán van is benne valami igazság. És tudod, mi a legjobb? A legnagyobb poén? Hogy a legtöbb barátjuk azt kívánja majd, bárcsak itt lehetett volna. – Utálkozó, gúnyos pillantást vetett Percyre, miközben ezt mondta.

– És mi van akkor, ha egy kicsit felborzoltuk az idegeiket? – tette hozzá Harry. – Önként vállalták ezt a rohadt szerepet, senki sem kényszerítette őket.

– Nem tudtam, hogy be kell mártani a szivacsot – mondta Percy robothangon. – A próbákon sohasem vizeztük be.

Dean végtelen undorral nézett rá. – Hány évig hugyoztál a vécédeszkára, mielőtt valaki megmondta volna, hogy előtte föl kéne emelni? – vicsorogta.

Percy kinyitotta a száját, hogy válaszoljon, de rámordultam, hogy fogja be. Csodálatos módon

engedelmeskedett. Andersonhoz fordultam.

– Percy baszta el, Curtis – mondtam Andersonnak –, tisztán és világosan ez történt. – Percyre néztem, hogy mer-e meghazudtolni. Nem merészelt, mert leolvasta az arcomról: jobb, ha Anderson azt hiszi, hogy hülyeségből történt, mint szántszándékkal. Mellesleg úgyse számított, ami itt az alagútban hangzott el. Ami számított és mindig is számítani fog a világ Percy Wetmore-jainak, az az, ami le van írva, vagy amit meghallanak a nagykutyák, azok, akik fontosak.

Anderson bizonytalanul nézett ötünkre. Még Délre is ránézett, de ő nem beszélt. – Hát úgy gondolom, rosszabb is lehetett volna – mondta.

– Így van – helyesletem. – Ha még mindig élne.

Curtis pislogott. Ez a lehetőség meg sem fordult a fejében. – Holnapra teljes jelentést kérek az asztalomra – mondta. – És egyikőtök se beszéljen erről Moores igazgatónak, amíg én meg nem teszem. Világos?

Buzgón helyeseltünk. Ha Curtis Anderson akar beszélni az igazgatóval, miért ne, nekünk így a jobb.

– Ha egyik hülye skribler sem írja meg az újságjában...

– Nem fogják – mondtam. – Ha megpróbálják, a főszerkesztő kihúzza. Túlságosan félelmetes az olvasóközönségnek. De meg sem fogják próbálni; csupa öreg róka volt itt ma éjjel. Néha gallyra mennek a dolgok, és kész. Pont olyan jól tudják, mint mi.

Anderson ezen eltűnődött még egy pillanatig, azután bólintott. Majd Percyre pillantott, és rendszerint derűs arcán eláradt az undor.

– Te egy kis seggfej vagy – mondta –, és én egy fikarcnyit sem kedvellek. – Megint bólintott, ahogy látta Percy hápogó hűledezését. – Ha bármit is elszólsz valamelyik nyúlbéla barátodnak abból, amit mondtam, én lehazudom a csillagokat az égről, ezek az emberek pedig engem fognak igazolni. Bajban vagy, fiam.

Megfordult, és elindult fölfelé a lépcsőn. Vártam, hogy megtegyen négy lépést, majd utána szólaltam. – Curtis!

Némán megfordult, és felvont szemöldökkel nézett rám.

– Nem kell nagyon aggódnod Percy miatt – mondtam. – Hamarosan átkerül Briar Ridgebe. Nagyobb és jobb hely. Igaz, Percy?

– Amint elintéződik az áthelyezése – tette hozzá Brutál.

– Addig is minden éjszakára beteget fog jelenteni – folytatta Dean.

Ez magához térítette Percyt, aki még annyit se dolgozott a börtönben, hogy egyetlen nap betegszabadsága legyen. Látványos utálattal nézett Deanre. – Azt várhatod – mondta.

6

Úgy negyed kettőre értünk vissza a blokkba (Percy kivéve, akinek föl kellett takarítania a raktárt, és most éppen ott duzzogott), és nekem még jelentést kellett írnom. Elhatároztam, hogy az ügyeletes asztalánál írom meg; ha a kényelmesebb irodai székbe ülök, valószínűleg elalszom. Önök ezt nyilván különösnek tartják, de én úgy éreztem, három emberöltőt éltem este tizenegy óta, egyetlen szemhunyas nélkül.

John Coffey a cellája ajtajában állt, könnyek csurogtak különös, réveteg szeméből. Mintha egy gyógyíthatatlan, és különös módon mégsem fájó sebből patakzana a vér. Az ügyeletes asztalához közelebb Wharton ült a priccsén, ide-oda ingatta magát, és saját gyártmányú kuplóját danolta, ami nem is volt teljesen értelmetlen. Ha jól emlékszem, valahogy így szólt:

Sült husi! Én meg ti!
Budi, vöri, fi-fi-fi!
Nem is Billy vagy Philadelphia Philly,
nem is Jackie vagy Roy!
Egy kis figura, jó sült husika,
Delacroix pasika!

– Pofa be, te ökör! – szóltam rá.

Wharton elvigyorodott, kicsorította az összes rohadozó fogát. Ő nem rohadozott, legalábbis most még nem; éber volt, virgonc, épp hogy nem dzsiggelt. – Gyere ide, és dorgájj meg, mér ne? – biztatott boldogan, majd belevágott a „Sült husi-dal” újabb strófájába, nem is egészen találomra szedegetve össze a szavakat. Valami volt benne, az igaz: valami éretlen, ocsmány, de a maga módján már-már ragyogó intelligencia.

Odamentem John Coffeyhoz. Kitörölte a könnyeket a szeméből a tenyere élével. A szeme vörös volt és gyulladt, és valahogy fáradtnak is tűnt. Hogy mitől volt fáradt egy ember, aki talán napi két órát trappol körbe a tornaúdváron, a többi időben pedig csak ül vagy fekszik a priccsén, azt nem tudom, de nem fért hozzá kétely, hogy mit látok rajta. A napnál világosabb volt.

– Szegény Del – mondta halkan, rekedten. – Szegény öreg Del.

– Igen – mondtam. – Szegény öreg Del. John, te jól vagy?

– Kiszabadult – mondta Coffey. – Del kiszabadult. Ugye, főnök?

– Igen. Válaszolj a kérdésekre, John. Jól vagy?

– Del kiszabadult, jó neki. Nem számít, hogy történt, mégis jó neki.

Úgy gondoltam, Delacroix ebben vitába szállt volna vele, de nem szóltam semmit. Ehelyett körülnéztem a cellájában. – Hol van Mr. Jingles?

– Arra szaladt el – mutatott ki a rácsokon át a folyosóra, a sötétzárka felé.

Bólintottam. – Majd visszajön.

De nem jött; Mr. Jingles napjai a halálsoron véget értek. Az volt az egyetlen nyoma, amit Brutál talált azon a télen: néhány tarka szilánk, és a gerenda üregéből szállongó borsmentaillat.

Tovább akartam menni, aztán mégsem tettem. Néztam John Coffeyt, ő meg visszanézett rám, mintha minden gondolatomat ismerné. Noszogattam magam, hogy éjszaka van, ideje indulni, vissza az asztalhoz és a jelentésemhez. Ehelyett kimondtam a nevét: – John Coffey.

– Igen, főnök – válaszolta azonnal.

Van az úgy, hogy az ember megveszekedettten akar tudni valamit. Akkor én is így voltam vele. Fél térdre ereszkedtem, és lehúztam az egyik cipőmet.

7

Az eső elállt, mire hazaérkeztem, kései hold vigyorgott az északi hegyormok fölött. A felhőkkel az álmoságom is tovatűnt. Tökéletesen éber voltam, éreztem magamon Delacroix szagát. Arra gondoltam, hogy a bőrömön – sült husi, én meg ti, budi, vöri, fi-fi-fi – még hosszú ideig fogom érezni a szagát.

Janice ébren várt, mint minden éjszakán, amikor kivégzésem volt. Úgy terveztem, nem mondom el a

történeteket, minek zaklassam föl vele, de tisztán láthatta az arcomat, amikor beléptem a konyhaajtón, és úgyis kiszedte volna belőlem. Így hát leültem, jeges markomba fogtam meleg kezét (öreg Fordomban ritkán működött a fűtés, az időjárás pedig száznyolcvan fokot fordult a vihar óta), és elmondtam neki, amiről úgy gondoltam, hogy hallani akarja. Úgy a felénél elsírtam magam, amire nem számítottam. Egy kicsit szégyenkeztem, de csak egy kicsit; tudják, ő sohasem hányta a szememre azokat az alkalmakat, amikor nem egészen úgy viselkedtem, ahogy véleményem szerint egy férfinak illett volna viselkednie... azaz ahogy véleményem szerint nekem illett volna viselkednem. Szerintem a férfi, akinek jó felesége van, Isten legszerencsésebb teremtménye, anélkül viszont a legnyomorultabb, akinek az az egyetlen öröme, hogy nem is tudja, milyen szegény. Sírtam, ő pedig a keblére vonta a fejemet, amikor pedig az én viharom is elvonult, jobban éreztem magam... legalábbis egy kicsit. Azt hiszem, ekkor öltött testet bennem először az ötlet. Nem a cipő miatt, ezt nem hiszem. Közé volt hozzá a cipőnek is, de az más ügy volt. Az egész ötlet tulajdonképpen egy különös felismerés volt: hogy John Coffeynek és Melinda Mooresnak, bármennyire mások voltak méretben, nemben és színben, egészen ugyanolyan a szeme: szomorú, fájdalmas és távoli. Haldokló szem.

– Gyere lefeküdni – mondta végül a feleségem. – Gyere velem az ágyba, Paul.

Így is tettem. Szeretkeztünk, és utána Janice elaludt. Én fekvőtáncot bántam a hold vigyorát, hallgattam a falak kattogását – végre elkezdtek összehúzódní, átváltva a nyárból az őszbe –, és arra gondoltam, amit John Coffey mondott a segítségről. Segítettem Del egerén. Segítettem Mr. Jinglesen. Cirkuszi egér. Hát persze. Arra gondoltam, talán mindnyáján cirkuszi egerek vagyunk, futkosunk körbe-körbe abban a homályos tudatban, hogy Isten és mennyei seregei figyelnek minket bakelitházainkban, a pilláműveg ablakokon át.

Alig aludtam valamit – talán két-három órát –, máris világosodni kezdett. Úgy aludtam, ahogy manapság mindig is alszom Georgia Pinesban, akkoriban viszont szinte soha, könnyű szundikálással. Mielőtt elaludtam volna, gyermekkorom templomai jártak az eszemben. A nevek anyám és nővéreinek szeszélyei szerint változtak, de valójában mindegyik ugyanaz volt, a Dicsőség Jézusnak, a Hatalmas Úrnak Első Erdei Temploma. A tömzsi, szögletes tornyok árnyékában a vezeklés szava éppolyan gyakran elhangzott, mint a harang, amely imára szólította a hívőket. Csak Isten bocsáthatja meg bűneinket, Ő megteheti, és meg is teszi, lemosva őket kereszten kínhálált halt Fiának vérével, ez azonban nem változtat gyermekeinek felelősségén, hogy amikor csak lehetséges, vezekeljenek bűneikért (és még közönséges téves ítéleteik miatt is). A vezeklés hatalmas dolog; ez az a zár, amivel bezárhatod a múltra nyíló ajtót.

A fenyőerdei vezeklésre, az égő Eduard Delacroix-ra gondoltam, amint meglovagolja a villámot, meg Melinda Mooresra, az én nagyfiúmrá, kifogyhatatlanul könnyező szemével, így aludtam el. Mindezek a gondolatok beleszövődtek az álmomba. John Coffey egy folyóparton ült, és tagolatlan, eszelős bögéssel üvöltötte fájdalmát a kora nyári égbe, miközben a túlparton végtelen tehervonat száguldott a Trapingus fölött feszülő rozsdás híd felé. A fekete ember mindkét karján egy-egy meztelen, szőke leánygyermek ringott; karjainak végén két összezárt ököl irdatlan barna sziklája. Körülötte tücskök ciripeltek, és muslincák kavargtak; a nap zsongott a hőségtől. Az öklök ellazultak, és föltárták titkukat. Az egyikben egy zöldre-vörösre-sárgára festett guriga volt. A másikban egy börtönőr cipője.

– Nem tudtam segíteni – mondta John Coffey. – Megpróbáltam visszatartani, de már túl késő volt.

És ez alkalommal, álmomban megértettem őt.

Másnap reggel kilenckor, miközben a harmadik csésze kávé ittam a tornácon (a feleségem nem szólt semmit, de amikor kihozta, láttam az arcán, hogy nem helyesli), megszólalt a telefon. Bementem a nappaliba, hogy fölvegyem, és a központ épp azt mondta valakinek, hogy tessék beszélni. Azután azzal folytatta, hogy mindén jót kíván, majd kiszállt a vonalból... feltételezhetőleg. A központnál sohasem lehet tudni. Hal Moores hangja megrendített. Károgott és reszketett, mint egy nyolcvanéves emberé. Az jutott eszembe, milyen jó, hogy tegnap éjszaka az alagútban elrendeztük a dolgot Curtis Andersonnal, milyen jó, hogy neki ugyanaz a véleménye Percyről, mint nekünk, mert ez az ember, akivel beszélek, aligha fog még egy napig dolgozni a Cold Mountainban.

– Paul, hallottam, hogy volt egy kis gond tegnap éjszaka. Azt is hallottam, hogy barátunk, Mr. Wetmore is belekeveredett.

– Nem is kis gond – ismertem el. A fülemre tapasztottam a kagylót, majd belebújtam a tölcserbe. – De elvégeztük, és ez a fontos.

– Igen. Hát persze. – Megkérdezhetem, hogy ki mondta? – Hogy egy kicsit megfingassam? – De ezt nem tettem hozzá.

– Megkérdezheted, de mert ez nem tartozik rád, inkább tartom a szám a témáról. Amikor föl hívtam az irodámat, hogy van-e valami üzenet vagy sürgős ügy, valami érdekeset mondtak nekem.

– Igen?

– Igen. Egy áthelyezési kérelem van az asztalomon. Percy Wetmore át akar kerülni Briar Ridge-be, amint lehetséges. Nyilván még a tegnap éjszakai szolgálat előtt töltötték ki, nem gondolod?

– Nyilván – helyesletem.

– Rendesen az ilyesmit ráhagyom Curtisre, de tekintve azt a... légkört, ami az E blokkban mostanában uralkodik, megkértem Hannah-t, hogy ebédidőben személyesen hozza át. Volt olyan kedves, és beleegyezett. Aláírom, és gondoskodom róla, hogy még ma délután továbbítsák az állam fővárosába. Úgy számítom, legfőljebb egy hónap, és láthatod Percy seggét, amint kimegy az ajtón. Talán még annyi se.

Azt várta, hogy örülni fogok a hírnek, és joggal várta. Időt szakított a felesége ápolása közben, hogy elintézzon egy ügyet, amely máskülönben fél évbe is beletelt volna, még Percy annyit dicsért rokonságával együtt is. De nekem elszorult a szívem. Egy hónap! Bár talán végül is nem sokat számít. Kiiktatta egy nagyon kockázatos vállalkozás elhalasztásának tökéletesen természetes vágyát, márpedig amit most terveztem, az csakis nagyon kockázatos volt. Néha, amikor ez az ábra, legjobb ugrani, mielőtt az ember elveszíti a bátorságát. Tehát, ha el kell intéznünk Percyt (feltéve, hogy a többiek rá tudom venni az örültségemre), akkor azt akár ma is megtehetjük.

– Paul! Ott vagy? – Egy kicsit halkabb lett a hangja, mintha azt hinné, hogy magának beszél. – A fenébe, megszakadt a vonal!

– Nem, itt vagyok, Hal. Remek hír.

– Igen – helyeselt, és én megint megdöbbsenem, hogy milyen öreg a hangja. Olyan papírszerű. – Tudom, mire gondolsz.

Nem, ezt nem tudod, igazgató úr, gondoltam. Egymillió év alatt sem találnád ki, hogy mire gondolok.

– Arra gondolsz, hogy ez a mi ifjú barátunk ott lesz még Coffey kivégzésekor is. Ez valószínűleg igaz – Coffey, azt hiszem, jóval a hálaadás napja előtt megy el –, de visszateheted a kapcsolószobába. Senki sem fog tiltakozni. Őt is beleértve, gondolom.

– Ezt fogom tenni – mondtam. – Hal, hogy van Melinda?

Hosszú szünet következett – olyan hosszú, hogy arra is gondolhattam volna, én veszítettem el a kapcsolatot vele, ha nem hallom a lélegzetét. Amikor megszólalt, sokkal halkabb volt a hangja. – Süllyed – mondta.

Süllyed. A régimódi emberek akkor használták ezt a dermesztő szót, amikor valakire nem egészen lehetett azt mondani, hogy haldoklik, aki már kezdett eloldozódni az élettől.

– Úgy látszik, a fejfájása javult egy kicsit... legalábbis pillanatnyilag... de nem tud segítség nélkül járni, semmit sem tud fölvenni, alvás közben nem tudja tartani a záróizmait... – Újabb szünet, majd ugyanazon a halk hangon Hal mondott valamit, ami úgy hangzott, hogy „titkolózik”.

– Mit titkol, Hal? – kérdeztem összevont szemöldökkel. A feleségem odaállt a nappali ajtajába, egy konyharuhával törölgette a kezét, és engem nézett.

– Nem – mondta Hal a düh és a sírás között reszkető hangon. – Szitkozódik.

– Ó. – Még mindig nem tudtam, mire gondol, de nem volt szándékomban rákérdezni. Nem kellett; elmondta.

– Jól van, tökéletesen normális, a virágoskertjéről vagy a katalógusban látott ruháról beszél, esetleg arról, hogy hallotta Rooseveltet a rádióban, milyen nagyszerűen beszélt, azután hirtelen a legocsmányabb dolgokat, a legocsmányabb... szavakat mondja. Föl se emeli a hangját. Szinte jobb lenne, ha fölemelné, mert akkor... tudod akkor...

– Nem lenne ennyire önmaga.

– Így van – helyeselt hálásan. – De hallani, amint kimondja azokat a undorító trágárságokat az édes hangján... bocsáss meg, Paul. – Elfulladt a hangja, és hallottam, hogy zajosan köszörüli a torkát. Azután folytatta, kissé hangosabban, de ugyanolyan kétségbeesetten: – Szeretne találkozni Donaldson tiszteletessel, és tudom, vigaszt jelentene neki, de hát hogyan kérhetném meg erre a lelkeszt? Tegyük föl, ott ül, felolvas neki a Szentírásból, és közben ő odavág valami ocsmányságot? Mert képes rá: tegnap én kaptam meg tőle. Azt mondja: „Ideadnád a Liberty magazint, te faszszopó?” Paul, egyáltalán hol hallott ilyen beszédet? Honnan ismeri ezeket a szavakat?

– Nem tudom. Hal, otthon leszel ma este?

Hal Mooresban, ha jól érezte magát, és önbizalmát nem zavarta szorongás vagy fájdalom, volt valami metsző gúny, amitől alárendeltjei jobban féltek, mint a haragjától vagy lenézésétől. Általában türelmetlen és gyakran érdes gúnyolódása úgy tudott marni, akár a sav. Most ebből a savból spriccelt rám egy kicsit. Nem számítottam rá, de boldog voltam, hogy hallhatom. Úgy látszik, nem halt még ki belőle minden küzdőszellem.

– Nem – válaszolta. – Elviszem Melindát egy francia négyesre. Majd lépegetünk, ti-rara, kettő balra, és ő odaszól a hegedűsnek, hogy aszott pöcsû kurafi.

A kezem a szám elé kaptam, hogy el ne nevessem magam. Hála istennek, gyorsan elmúlt a rohamom.

– Bocsáss meg – mentegetőzött. – Az éjjel nem sokat aludtam, és ilyenkor házsártos vagyok. Hát persze hogy itthon leszünk. Miért kérded?

– Nem érdekes – háritottam el.

– Ugye nem arra gondolsz, hogy átjöttek? Mert ha ott voltál tegnap éjjel, akkor ma is szolgálatban vagy. Hacsak nem cseréltél valakivel.

– Nem cseréltem – mondtam. – Ma is szolgálatban vagyok.

– Egyébként sem lenne jó ötlet. Amilyen állapotban most van.

– Talán tényleg nem. Köszönöm a híreket.

– Szívesen. Imádkozz az én Melindámért, Paul.

Mondtam, hogy fogok, és arra gondoltam, hogy egy kicsivel többet is tehetnék az imánál. Isten segít azoknak, akik segítenek magukon, ahogyan a Dicsőség Jézusnak, a Hatalmas Úrnak templomban szokták volt mondani. Lenyomtam a villát, és Janice-re néztem.

– Hogy van Melly? – kérdezte.

– Nem jól. – Elmondtam, amit Hal mesélt nekem, beleértve a káromkodást is, noha kihagytam a faszszopót és az aszott pöcsû kurafit. Hal szavával fejeztem be, hogy süllyed, és Jan szomorúan bólintott. Azután tüzetesebben szemügyre vett.

– Mire gondolsz? Mert valamire gondolsz, és lehet, hogy az nem jó. Látszik az arcodon.

Hazugságról szó sem lehetett; nem olyan viszonyban voltunk egymással. Csak annyit mondtam, jobb, ha nem tudja, legalábbis egy ideig.

– Ez... bajba sodorhat? – Nem úgy hangzott, mintha különösebben megrendítené a lehetőség, sokkal inkább csak érdeklődött. Ez volt az egyik dolog, amit mindig is szerettem benne.

– Talán – mondtam.

– Jó dolog?

– Talán – ismételtem magamat. Álltam, hanyagul lógatva a hallgatót, miközben másik kezem ujjával lenyomva tartottam a telefon villáját.

– Szeretnéd, ha kimennék, amíg telefonálsz? – kérdezte. – Legyek jó feleség, és lépjek le? Mosogassak el néhány tányért? Kössek meg egy zoknit?

Bólintottam. – Nem éppen így fogalmaznék, de...

– Vendégeink lesznek ebédre, Paul?

– Remélem – mondtam.

9

Brutált és Deant rögtön elértem, mert mindkettőjüknek volt telefonja. Harrynak nem, legalábbis akkor, de tudtam a legközelebbi szomszédja számát, akinek volt. Harry húsz perccel később hívott vissza, roppant zavarban, hogy R-beszélgetést kért, csak úgy szórta az ígéreteket, hogy következő fizetésnél „megadja a részét”. Mondtam, ne igyon előre a medve bőrére; mellesleg nem jönne-e át hozzánk ebédre? Itt lesz Brutál, Dean, és Janice megígérte, hogy megcsinálja híres káposztasalátáját... nem említve még híresebb almás pitét.

– Mi a csudát akarsz ezzel az ebéddel? – kérdezte Harry szkeptikusan.

Bevallottam, hogy van valami, amit meg akarok beszélni velük, de jobb, ha telefonban nem megyünk bele, még érintőlegesen sem. Harry beleegyezett, hogy átjön. Visszaakasztottam a kagylót a villára, az ablakhoz mentem, és elgondolkodva kinéztem. Noha éjszakai műszakban voltunk, nem én költöttem föl Brutált vagy Deant, és Harry sem úgy beszélt, mint akit most rángattak ki Alomországból. Úgy látszott, nem csak engem nem hagy békén, ami elmúlt éjjel történt, és tekintve az örültséget, amelyet az agyamban forgattam, talán még jobb is volt így.

Brutál, aki a legközelebb lakott hozzánk, negyed tizenkettőkor érkezett. Dean negyedórával később bukkant föl, Harry pedig – máris munkaruhában – újabb tizenöt perccel utána. Janice hideg marhahúsos szendvicset, káposztasalátát és jeges teát szolgált föl a konyhában. Tegnap még kiültünk volna a verandára, élveztük volna a szellőt, de a hőmérséklet jó tizenöt fokot zuhant a vihar óta, és éles szél rontott le a hegycsúcsok közül.

– Gyere, ülj ide közénk – mondtam a feleségemnek.

Megrázta a fejét. – Nem hinném, hogy tudni akarom, mire készültök; kevésbé aggódom, ha nem tudok semmit. Majd a nappaliban harapok valamit. Ezen a héten Miss Jane Austennel találkozom, ő pedig elég jó társaság.

– Ki az a Jane Austen? – kérdezte Harry, amikor a feleségem kiment. – A te rokonod vagy Janice-é, Paul? Rokon? Csinos?

– Egy írónő, te ostoba – mondta Brutál. – Körülbelül akkor halt meg, amikor az első csillagokat varrták föl az Államok zászlájára.

– Aha. – Harry zavarba jött. – Nem olvasok valami sokat. Inkább csak rádiós kézikönyveket.

– Mit forgatsz a fejedben, Paul? – kérdezte Dean.

– John Coffeyt és Mr. Jinglest. – Meglepetten néztek rám, de én épp erre számítottam; azt gondolták, Delacroix-ról vagy Percyről fogok beszélni. Esetleg mindkettőről. Ránéztem Deanre és Harryre. – Az a dolog Mr. Jinglesszel, amit Coffey csinált, nagyon gyorsan történt. Nem tudom, odaértetek-e idejében, hogy lássátok, mennyire tört össze az egér.

Dean a fejét csóválta. – Én a vért láttam a földön.

Brutálhoz fordultam.

– Az a kurafi Percy szétmorzsolta – mondta egyszerűen. – El kellett volna pusztulnia, mégse pusztult. Coffey csinált vele valamit. Valahogy meggyógyította. Tudom, hogy hülyén hangzik, de a saját szememmel láttam.

– Engem is meggyógyított, és nem csak láttam, de éreztem is – mondtam. Elmeséltem a húgyúti fertőzést – hogy újult ki, milyen rossz lett (az ablakból megmutattam nekik a farakast, amelybe belekapaszkodtam azon a reggelen, amikor a fájdalomtól térdre estem), és hogy múlt el nyomtalanul, miután Coffey megérintett. Azóta sem tért vissza.

Nem tartott sokáig a történet. Amikor befejeztem, egy darabig csak ültek ott és gondolkodtak, szendvicset rágva.

– Fekete dolgok jöttek ki a száján – szólalt meg Dean. – Mint a bogarak.

– Így van – helyeselt Harry. – Először mindenesetre feketék voltak. – Töprengve nézett körül. – Fene közel álltam hozzá, hogy az egészet elfelejtsem, ha nem hozod elő, Paul. Hát nem muris?

– Semmi muris vagy különös nincs benne – mondta Brutál. – Azt hiszem, az emberek mindig így tesznek, ha olyasmivel találkoznak, amit nem értenek. Felejsük csak el. Nem tesz az jót az embernek, ha érthetetlen dolgokra kell emlékeznie. Mi van ezzel, Paul? Akkor is voltak bogarak, amikor meggyógyított?

– Igen. Azt hiszem, a bogarak jelentik a betegséget... a fájdalmat... a bajt. Kiszívja, azután kiengedi a levegőbe.

– Ahol elpusztul – mondta Harry.

Vállat vontam. Nem tudtam, elpusztul-e vagy sem, még azt se tudtam, fontos-e ez egyáltalán.

– Belőled is kiszívta? – kérdezte Brutál. Mert az egérből mintha kiszívta volna. A fájdalmat. A... tudod. A halált.

– Nem – válaszoltam. – Csak megérintett. És éreztem. Egyfajta ütés, mint az áram, csak nem fájdalmas. De én nem haldokoltam, csak beteg voltam.

Brutál bólított. – Az érintés és a lélegzet. Mint ahogy azokról az erdei zsoldárbömbölőkről beszélnek.

– Dicsőség Jézusnak, a Hatalmas Úrnak – mondtam.

– Nem tudom, Jézus benne van-e a pakliban – vont vállat Brutál –, de úgy látom, ez a John Coffey egy ilyen hatalmas ember.

– Jól van – bólított Dean. – Ha ti mondjátok, hogy így történt, úgy gondolom, elhihetem. Az Isten rejtélyes módokon tesz csodákat. De mi köze mindennek hozzánk?

Hát ez volt a nagy kérdés. Mély lélegzetet vettem, és elmondtam, amit akartam. Hökkenten hallgattak. Még Brutál is elhűlt, pedig ő szívesen olvassa azokat a magazinokat, amelyek úrből jött zöld emberkékről mesélnek. Amikor befejeztem, tovább hallgattak, és senki sem harapott a szendvicséből.

Végül Brutus Howell szólalt meg, szelíden érvelő hangon: – Paul, ha elkapnak, elveszítjük az állásunkat, és fene szerencsések leszünk, ha ennyivel megússzuk. Valószínűleg az A blokkban fogjuk élvezni az állam vendégszeretetét, zacskót ragasztunk majd, és kettesével zuhanyozunk.

– Igen – bólítottam. – Ez megtörténhet.

– Egy kicsit megértem, mit érzel – folytatta. – Jobban ismered Moorest, mint mi, a barátod is, nemcsak nagyfőnök, és tudom, hogy sokat gondolsz a feleségére...

– A legkedvesebb asszony, akivel egyáltalán találkozhatasz – mondtam –, Mooresnak ő az élete.

– De mi nem ismerjük annyira, mint te és Janice – mondta Brutál. – Igaz, Paul?

– Szeretnéd, ha ismernéd – feleltem. – Legalábbis szeretted volna, ha találkozol vele, mielőtt ez a valami belevágta a karmait. Rengeteg önkéntes munkát végez, jó barát és igaz keresztyén. Ráadásul mulattató. Illetve volt. Olyanokat tud mondani, hogy a könnyeid potyognak a nevetéstől. De egyáltalán nem ezért szeretném megmenteni, ha egyáltalán lehetséges, hanem mert ami vele történik, az botrány, az istenfájat, botrány. Az a szemnek, a fülnek, a szívnek.

– Ez nagyon nemes, de kétlem, hogy ez ültette a bogarat a füledbe – vont vállat Brutál. Szerintem inkább az, ami Dellel történt. Valahogy helyre akarod billenteni az egyensúlyt.

Igaza volt. Természetesen. Jobban ismertem náluk Melinda Moorest, de ez talán mégsem elegendő ok, hogy arra kérjem őket, kockáztassák érte az állásukat... lehet, hogy a szabadságukat is. Vagy akár a saját munkámat és szabadságomat is. Két felnőtt gyerekem volt, és a legutolsó dolog az Isten ege alatt, amit magamnak kívántam, az volt, hogy a feleségemnek azt kelljen megírnia nekik, hogy az apjuk bíróság elé került mert... nos, miért is? Nem is tudtam biztosan. A legvalószínűbb a szökési kísérlet elősegítése, és az abban való közreműködés.

De Eduard Delacroix halála a legocsmányabb, leggusztustalanabb dolog volt, amit életemben láttam, nem csupán a munkában töltött idő alatt, hanem egész életemben – és én is részt vettem benne. Mindnyájan részt vettünk benne, mert lehetővé tettük, hogy Percy Wetmore ott maradjon, még azután is, amikor tudtuk, hogy borzalmasan alkalmatlan a munkára egy olyan helyen, mint az E blokk. Végigjátszottuk a partit. Még Moores igazgató is részt vett benne. – Úgyis megsütik a golyóit, akár ott van Wetmore, akár nincs – mondta, és talán igaza is volt, tekintve, hogy mit művelt a kis francia, de végül Percy sokkal többet csinált egy kis golyósütögetésnél: a kis ember szemgolyóit robbantotta ki a helyükről, és az egész nyomorult arcát tűzbe borította. És miért? Talán mert Del féltucatszoros gyilkos volt? Dehogy. Azért, mert Percy bepisált, és a kis cajun volt olyan vakmerő, hogy kinevesse. Egy szörnyeteg dolognak voltunk

részesei, és Percy meg fogja úszni. Átmegy Briar Ridgebe, vígan, mint a dalos pacsirta, ott várja egy egész bolondokháza, tele holdkórosokkal, hogy kedvére kegyetlenkedhessenek. És mi semmit sem tehetünk ellene, de ahhoz talán még nem túl késő, hogy a mocskok egy részét lemossuk a kezünkről.

– Az én egyházamban ezt vezeklésnek nevezik, nem kiegyenlítésnek – mondtam –, de azt hiszem, ugyanarról beszélünk.

– Te tényleg azt hiszed, hogy Coffey képes megmenteni? – kérdezte Dean halk, álmélkodó hangon. – Hogy csak úgy... mit is?... kiszívja az agydaganatot a fejéből? Mint egy... egy barackmagot?

– Azt hiszem, képes rá. Természetesen nem vagyok biztos benne, de azután, amit velem tett... meg Mr. Jinglezzel...

– Az az egér csakugyan csúnyán megsérült – helyeselt Brutál.

– De megteszi-e? – tűnődött Harry. – Megteszi?

– Ha képes rá, megteszi – mondtam.

– De miért? Még csak nem is ismeri!

– Azért, mert ez a dolga. Isten erre teremtette.

Brutál úgy tett, mintha körülnézne, emlékeztetve, hogy valaki hiányzik. – És Percy? Azt hiszed, csak úgy hagyja? – kérdezte, mire én elmondtam, hogy mit tervelttem ki Percynek. Amikor befejeztem, Harry és Dean ámulattal néztek rám, még Brutál arcán is ott rügyezett a kelletlen csodálat vigyora.

– Ez aztán vakmerő dolog, Paul testvér! – mondta. – Elakad tőle a lélegzetem!

– Hát nem csodálatos! – Dean csaknem suttogott, azután hangosan fölnevetett, és összecsapta a kezét, akár egy gyermek. – Juhhiii és jubidubidúúú! – Emlékezzenek, Deant főleg az érdekelte, ami a tervemből Percyre vonatkozott, Percyre, aki felől Dean meg is halhatott volna, miközben ő csak állt, mint számár a hegyen.

– Igen, de mi lesz azután? – kérdezte Harry. Gondterhelten beszélt, de a szeme elárulta; szikrázott, olyan ember tekintete volt, aki alig várja, hogy meggyőzzék. – Mi van azután?

– Azt mondják, halott ember nem beszél – dübörögte Brutál, mire gyors pillantást vetettem rá, hogy biztos legyek benne, csak tréfál.

– Én azt hiszem, tartani fogja a száját – mondtam.

– Csakugyan? – kétkedett Dean. Levette a szemüvegét, és törölgetni kezdte. – Győzz meg.

– Először is, nem fogja tudni, hogy mi történt; maga után ítél meg minket, azt fogja hinni, csak azért csináltuk, hogy őt zrikáljuk. Másodszor, és ez még fontosabb, fél bármit is mondani. Főleg erre számítok. Megmondjuk neki, hogy ha telefonálgatni és levelezgetni kezd, akkor mi is telefonálgatni és levelezgetni kezdünk.

– A kivégzésről – mondta Harry.

– És hogy lecövekelt, amikor Wharton megtámadta Deant – folytatta Brutál. – Azt hiszem, Percy Wetmore leginkább attól fél, hogy ezt megtudják róla. – Lassan, tűnődve bólintott. – Ez menni fog. De Paul... nem lenne okosabb dolog Mrs. Moorest vinni Coffeyhoz, mint Coffeyt Mrs. Mooreshoz? Percyt elintézhethetjük, úgy, ahogy előadtad, azután behozzuk az igazgatónét az alagúton, ahelyett, hogy Coffeyt vinnénk ki.

Megcsóváltam a fejemet. – Azt nem csinálod meg. Millió év alatt sem.

– Moores igazgató miatt?

– Így van. Olyan fafejű, hogy az öreg Hitetlen Tamás hozzá képest Szent Johanna. Ha elvisszük Coffeyt a házába, annyira meglepjük vele, hogy legalább megenged egy próbálkozást. Máskülönben...

– Mire gondoltál, milyen járművet használjunk? – kérdezte Brutál.

– Először a rabomobilra gondoltam, de azt nem tudnánk kihozni az udvarról feltűnés nélkül, egyébként is, húszmérföldes körben mindenki tudja, hogy néz ki. Úgy gondolom, menjünk inkább a Fordommal.

– Csak gondolkozz tovább – tanácsolta Dean, visszabiggyesztve a szemüveget az orrára. – Nem viheted el John Coffeyt a kocsidban, még akkor sem, ha levetkőzteted, bekened szalonnával, és cipőkanalat használsz. Már annyira megszoktad a látását, hogy elfelejtetted, mekkora.

Erre nem volt válaszom. Aznap délelőtt elsősorban Percyvel foglalkoztam, meg a kisebb, de azért nem jelentéktelen problémával: Vad Bill Whartonnal. Most jöttem rá, hogy a szállítás se lesz olyan egyszerű, ahogy reméltem.

Harry Terwilliger fölemelte második szendvicse maradványát, egy másodpercig bámulta, azután ismét letette.

– Ha tényleg megcsináljuk ezt az örültséget – mondta –, akkor esetleg használhatnánk az én kisteheremet. Ültessük be a hátuljába. Abban az órában senki se jár az utakon. Éjfél utánról beszélünk, igaz?

– Igen – bólintottam.

– Egy dolgot elfelejtetek, srácok – szólalt meg Dean. – Tudom, hogy Coffey nagyon nyugis, amióta belépett a blokkba, alig tesz valamit azon kívül, hogy fekszik a priccsén és hull a könnye, de hát mégiscsak gyilkos. Ráadásul olyan nagy. Ha úgy dönt, hogy el akar menekülni Harry teherautójának hátuljából, akkor csak azon az egy módon állíthatjuk meg, ha agyonlőjük. Márpedig egy ilyen embert nehéz megölni, még egy 45-össel is. És ha nem tudjuk megállítani? És ha megöl még valaki mást? Utálnám elveszteni a munkámat, utálnék bevonulni a börtönbe – feleségem és gyerekeim vannak, akik tőlem várják a kenyeret –, de egyik változatot se utálnám annyira, mint azt, ha még egy halott kislány terhelné a lelkiismeretemet.

– Nem fog megtörténni – mondtam.

– Az isten szerelmére, hogy lehetsz ebben ilyen biztos?

Nem válaszoltam. Nem tudtam, hol kezdjem; tudtam, hogy ez is szóba kerül majd, hát persze hogy tudtam, de még mindig nem tudtam, hogy kezdjem elmesélni, amit megtudtam. Brutál segített ki.

– Nem hiszed, hogy ő volt, Paul? – kérdezte tamáskodva. – Azt gondolod, hogy ez a nagy málé ártatlan.

– Biztosan tudom, hogy az – válaszoltam.

– De Krisztus nevére, honnan tudhatod?

– Két dologból – feleltem. – Az egyik a cipőm. – Előrehajoltam, és beszélni kezdtem.

STEPHEN KING
A HALÁLSORON
ÖTÖDIK RÉSZ
ÉJSZAKAI UTAZÁS
1

Mr. H. G. Wells egyszer írt valakiről, aki föltalálta az időgépet, én pedig rájöttem, hogy ezzel a visszaemlékezéssel megalkottam a saját időgépemet. Wells hőisével ellentétben az enyém csak a múltba képes utazni, ott is csak 1932-be, amikor én voltam a főokos a Cold Mountain fegyház E blokkjában, viszont hátborzongatóan hatékony. Ez az időgép az akkori öreg Fordomra emlékeztet: biztosra vehettem, hogy egyszer beindul, de azt sohase tudhattam, elég lesz-e elfordítanom a kulcsot, vagy ki kell szállnom és addig kurbliznom, míg majd' leszakad a karom.

Volt egy csomó sikeres indulásom, amióta elkezdtem mesélni John Coffey történetét, de tegnap kurblizni kellett. Azt hiszem, azért, mert elértem Delacroix kivégzéséig, és nem akartam újra átélni. Csúnya halál volt, szörnyű halál, és az egész Percy Wetmore okozta, egy fiatalember, aki szerette a haját fésülgetni, de nem állhatta, ha kinevetik – még ha félkopasz kis franciák nevetgélnek is rajta, akik már nem fogják megélni a karácsonyt.

De mint minden mocskos munkánál, elkezdni volt a legnehezebb. A motornak nem számít, hogy a kulcsot vagy a kurbli használat; ha egyszer beindítottad, akkor mindkettőtől egyenletesen duruzsol így működtem én is tegnap. Először kurta kifejezésekben robbantak ki belőlem a szavak, azután egész mondatokban, végül áradatként. Rájöttem, hogy az írás különleges és meglehetősen ijesztő formája az emlékezésnek: olyan totális, mint a nemi erőszak. Talán csak azért gondolom így, mert nagyon öreg ember lett belőlem (néha úgy érzem, ez az öregedés is észrevétlenül történt), bár nem hinném. Inkább az a helyzet, hogy az írás és az emlékezés keveréke egyfajta köznapis varázslat. Márpedig a varázslat veszedelmes dolog. Mivel én ismertem John Coffeyt, és láttam, mire képes egerekkel és emberekkel, úgy vélem, jogom van ezt mondani.

A varázslat veszedelmes dolog.

Szóval tegnap egész nap írtam, döltek belőlem a szavak, az agyonmagasztalt öregotthon üvegezett terasza átadta helyét a halálsor végén levő raktárnak, ahol annyi problémás gyermekem ült le utoljára, meg az alagútba vezető lépcsőnek. Dean, Harry, Brutál és én ennek a lépcsőnek az aljában tüztünk össze Percyvel Delacroix füstölő teteme fölött, és Percy ismételt megígérte, hogy áthelyezteti magát a Briar Ridge állami elmegyógyintézetbe.

A teraszon mindig friss virágok vannak, de tegnap délből a halott ember égett húsának förtelmes szagát éreztem. A lenti pázsiton berregő motoros fűnyíró lármáját fölváltotta a boltíves alagút tetejéről csöpögő vízcseppek tompa pittyegése. Az utazás elkezdődött. Ha testben nem is, de lélekben és gondolatban visszamentem 1932-be.

Kihagytam az ebédet, négyig írtam, és amikor végül letettem a tollat, fájt a kezem. Lassan elsétáltam az emeleti folyosó végébe. Van ott egy ablak, ami az alkalmazottak parkolójára néz. Brad Dolan, az az ápoló, aki Percyre emlékeztet – aki annyira kíváncsi, hová megyek és mit csinálok a sétáimon –, egy ócska Chevrolettel jár, amelynek a lökhárítójára a LÁTTAM ISTENT És NEWT A NEVE [Newt Gingrich republikánus politikus, az amerikai képviselőház elnöke.] feliratú címkét ragasztották. Elment; letelt a műszakja és elhordta magát arra a kies vidékre, amelyet otthonának nevez, akárhol legyen is. Airstream lakókocsi jelenik meg a szemem előtt, amelynek falaira a Hustler magazin borítóit celluxozták, a sarkokban Dixie sörösdobozok.

Lementem a konyhába, ahol épp akkor láttak neki a vacsorakészítésnek.

– Mi van abban a batyuban, Mr. Edgecombe? – kérdezte Norton.

– Csak egy üres üveg – válaszoltam. – Fölfedeztem az Ifjúság Forrását a fák között. Minden délután ilyentájt odaugrom, és hörpintek egy kicsit. Éjszakára. Jó anyag, annyit mondhatok.

– Lehet, hogy belül fiatalon tartja magát – mondta George, a másik szakács –, de a külsején szart se látszik.

Ezen mindnyájan neveltünk, és én kimentem. Körülnéztem, nincs-e Dolan, noha az autója nem is állt ott a parkolóban, leszamaraztam magam, amiért hagytam, hogy ennyire az agyamra menjen, aztán keresztülvágtam a krokett pályán. Amögött van a csenevész kert, amely sokkal szebbnek látszik a Georgia Pines-brosúrákban, és azon túl indul a kanyargós ösvény, át az öregothontól keletre elterülő pagonyon. Az ösvény mentén van két ócska pajta, amelyeket manapság nem használnak.

Bementem a másodikba, annak a magas köfalnak a közelében, amely Georgia Pines telkét elválasztja a 47-es állami műúttól, és kis ideig bent is maradtam.

Aznap este jól bevacsoráztam, néztem egy kicsit a tévét, korán lefeküdtem. Éjszakánként sokszor fölriadok, és levonszolom magam a tévészobába, ahol régi filmeket nézek a mozicsatornán. Az elmúlt éjjel azonban nem így történt; éjjel úgy aludtam, mint a bunda, egyetlen álmot sem láttam azok közül, amelyek azóta kísértenek, hogy elkezdődött kalandom az írással. A sok írás kifárasztott; tudják, már nem vagyok olyan fiatal, mint voltam.

Amikor fölébredtem és láttam, hogy az a napfényfolt, amely reggel hatkor általában a padlón fekszik, már egész az ágyam lábáig kúszott, sietve kiugrottam az ágyból, annyira földúltan, hogy alig vettem észre, amikor a csípőmbe, térdembe, bokámba belemart az ízületi gyulladás. Olyan gyorsan öltöztem, ahogy bírtam, azután odasiettem a folyosón az ablakhoz, amely az alkalmazottak parkolójára néz, abban a reményben, hogy a hely, ahol Dolan Chevroletje szokott állni, még üres. Néha fél órát is szokott késni...

Nem volt ilyen szerencsém. A kocsi ott volt, rozsdásan csillogott a reggeli napfényben. Mert Mr. Brad Dolannek az utóbbi időben oka van pontosan érkezni? Igen. Az öreg Paulie Edgecomb valahová eljárka reggelenként, és Mr. Brad Dolan meg akarja tudni, hogy miért. Mit csinálsz ott, Paulie? Mondd el nekem. Valószínűleg máris les rám. Okosabb lenne, ha maradnék, ahol vagyok... de hát nem tehetem.

– Paul!

Olyan gyorsan fordultam meg, hogy majdnem elestem. Elaine Connelly barátom volt az. A szeme nagyra nyílt, kinyújtotta a kezét, mintha el akarna kapni. Szerencséjére visszanyertem az egyensúlyomat; Elaine olyan borzasztó ízületi gyulladástól szenved, hogy valószínűleg száraz gallyként tört volna ketté, ha a karjai közé esem. A regényesség nem hal ki, amikor átlépünk abba a különös tartományba túl a nyolcvanadik éven, de nyugodtan el lehet felejteni az Elfújta a szél-féle marhaságokat.

– Bocsáss meg – mondta. – Nem akartalak megijeszteni.

– Semmi baj – válaszoltam gyöngé mosollyal. – Jobb ébresztő ez, mintha hideg vizet zúdítottak volna az arcomba. Minden reggelre téged kellene fölbérelnem.

– A kocsiját nézed, ugye? Dolanét.

Semmi értelme sem lett volna bújócskát játszani vele, így hát bólintottam. – Bárcsak tudhatnám, hogy odaát van-e a nyugati szárnyban. Ki szeretnék osonni egy időre, de nem akarom, hogy meglásson.

A lánykori vásott ördögfióka-mosoly kísértete jelent meg Elaine ajkán.

– Tolakodó kurafi, ugye?

– Igen.

– Nincs a nyugati szárnyban. Én már reggeliztem, hétalvó, és megmondhatom, hol tartózkodik Dolan, mert kikémleltem. A konyhában van.

Borzadva néztem rá. Tudtam, hogy Dolan kíváncsi, de azt nem, hogy ennyire.

– Nem tudod kihagyni a reggeli sétát? – kérdezte Elaine.

Ezen elgondolkodtam. – Azt hiszem, kihagyhatnám, de...

– De nem szeretnéd?

– Nem.

Most, gondoltam, meg fogja kérdezni, hová megyek, és mit csinálok abban a ligetben, ami ilyen piszok fontos.

De nem kérdezte, ehelyett ismét felvillantotta azt az ördögfióka-mosolyt, ami annyira különösnek, olyan csodálatosnak tetszett nyúzott, fájdalomtól meggyötört arcán.

– Ismered Mr. Howlandot? – kérdezte.

– Hát persze – válaszoltam, noha nem sokszor láttam; a nyugati szárnyban lakott, ami a Georgia Pinesban csaknem annyit jelent, mintha egy szomszéd országban élne. – Miért?

– Tudod, mi a nevezetessége?

Megráztam a fejem.

– Mr. Howland – mondta, és szélesebben mosolygott, mint bármikor – egyike annak az öt utolsó bentlakónak, akiknek Georgia Pinesban szabad dohányozniuk. Mégpedig azért, mert hamarabb itt volt, mint hogy a szabályokat megváltoztatták.

Lám, egy igazi nagypapai záradék, [Eredetileg az a törvénycikk, amelynek értelmében a déli államokban csak az kaphatott szavazati jogot, akinek már a felmenői is szavazhattak.] gondoltam. Milyen jól illik egy öregotthonhoz!

Elaine belenyúlt kék-fehér csíkos ruhája zsebébe, és félig kihúzott belőle két tárgyat: egy cigarettát és egy doboz gyufát. – Aki tolvaj volt, az is marad – dalolta mulatságosan hullámozó hangon. – Kicsi Ellie, szégyelld magad.

– Elaine, mi...

– Kísérd le az öreglányt – mondta. Visszatúrte a zsebébe a cigarettát meg a gyufát, és a karomba fűzte bogos ujjait. Elindultunk a folyosón. Közben elhatároztam, hogy a kezébe adom magam. Öreg és törékeny, de nem hülye.

Ahogy mentünk a magunkfajta múmiákra jellemző óvatossággal, megszólalt Elaine: – Várj meg odalent. Átmegyek a nyugati szárnyba, a hall végébe. Tudod, melyikre gondolok, ugye?

– Igen – mondtam. – Ott van a gyógyfürdő mellett. De miért?

– Tizenöt éve nem gyújtottam rá – válaszolta –, de ma reggel szeretnék. Nem tudom, hány szippantás kell a füstjelző beindításához, de majd kiderül.

Éledező csodálattal néztem rá, és arra gondoltam, mennyire emlékeztet a feleségemre. Jan pontosan ezt tette volna. Elaine visszanézett rám az ő pimasz ördögfióka-mosolyával. Rátettem a tenyerem szép, hosszú nyakszirtjére, odahúztam arcát az enyémhez, és könnyedén megcsókoltam a száját. – Szeretlek, Ellie – mondtam.

– Óóó, micsoda nagy szavak! – tiltakozott, de mondhatom, jólesett neki.

– De mi van Chuck Howlanddal? – kérdeztem. – Nem kerül bajba?

– Nem, mert a tévésobában ül, két tucat vénemberrel együtt, és nézi a Jó reggelt, Ameriká-t. Magam is eltűnök, mihelyt a nyugati szárny érzékelői riadót jeleznek.

– Nehogy eless és megsérülj, asszony! Sose bocsátanám meg magamnak, ha...

– Ó, hagyd már ezt a bolondságot! – felelte, és ez alkalommal ő csókolt meg engem. Szerelem a romok között. Néhányan önök közül valószínűleg különösnek és groteszknek találják, de mondok valamit, barátaim: a különös szerelem még mindig jobb, mint a semmilyen szerelem.

Néztem, ahogy elmegy, lassan és mereven (de sétatbotot csak esős időben használ, esőben is csak akkor, ha kibíráhatatlan a fájdalom; ez hiúsági kérdés nála), és vártam. Eltelt öt perc, azután tíz, és már éppen arra gondoltam, hogy inába szállt a bátorsága, vagy fölfedezte, hogy a végében bedöglött a füstérzékelő, amikor hangos, zúgó berregéssel megszólalt a tűzriadó.

Azonnal megindultam a konyha felé, de csak lassan; semmi okom nem volt sietni, amíg meg nem bizonyosodom róla, hogy Dolan nincs a lábam alatt. Zömükben hálóruhát viselő öregek gágogó csapata tódult ki a tévésobából (amelyet itt pihenőközpontnak hívnak; hát ez tényleg groteszk), hogy lássák, mi történik. Chuck Rowland is köztük volt, és örültem, hogy látom.

– Edgecombe! – recsegte Kent Avery, egyik kezével járókeretét szorongatva, másikkal pizsamájának sliccét ráncigálva. – Ez valódi riadó, vagy megint csak valami vaklárma? Mit gondolsz?

– Szerintem nem lehet tudni – válaszoltam. Ekkor három ügyeletes ápoló trappolt a nyugati szárny felé, odakurjantva a tévéterem előtti csoportnak, hogy menjenek ki, várják meg, amíg szólnak, hogy tiszta a levegő. A harmadikuk Brad Dolan volt. Még csak nem is nézett rám, ahogy elügetett mellettem, ami végtelen meglepéssel töltött el. A konyha felé menet az jutott eszembe, hogy az Elaine Connelly – Paul Edgecombe páros valószínűleg fölér egy tucat Brad Dolannel, fél tucat Percy Wetmore-ral súlyosbítva.

A konyhában a szakácsok folytatták a reggeli maradékának eltakarítását, ügyet se vetve a vonító tűzjelzőre.

– Nahát, Mr. Edgecombe! – mondta George. – Nem magát kereste Brad Dolan? Éppen elkerülték egymást.

Még szerencse, gondoltam, de hangosan annyit mondtam, hogy majd később megkeresem Mr. Dolant. Azután megkérdeztem, nem maradt-e egy kis pirítós a reggeliből.

– Dehogynem – válaszolta Norton –, de tök hideg. Ma reggel kicsit elkésett.

– El én – helyesletem –, de éhes vagyok.

– Csak egy perc, és lesz friss és meleg – mondta George, és egy kenyérért nyúlt.

– Nem baj, nekem nagyon jó a hideg is – válaszoltam. A kezembe nyomott két szeletet (közben értetlenül nézett rám, illetve mindketten értetlenül néztek rám), és én úgy siettem ki az ajtón, mint iskolakerülő kisfiú.

koromban, amikor horgászni mentem, ingem zsebében a zsírpapírba csomagolt, hitlerszalonnával töltött buktával.

Kívül a konyhaajtón gépiesen körülnéztem, Dolant keresve, de mivel nem láttam semmi aggasztót, az egyik pirítóst rágcsálva keresztülvágtam a krotetpályán és a kerten. A fák menedékébe érve kicsit lassítottam, és lefelé menet az ösvényen azon kaptam magamat, hogy agyam az Eduard Delacroix szörnyű kivégzését követő napot őrli.

Aznap reggel beszéltem Hal Mooresszal, aki elmesélte, hogy Melinda az agydaganata miatt időnként trágárul szitkozódik... amit a feleségem Tourette-szindrómának minősített (bár meglehetősen tétován; nem tudta biztosan, hogy csakugyan arról van-e szó). Emlékezetem összefonta az igazgató reszkető hangját a John Coffeyével, aki meggyógyította húgyúti fertőzésemet meg Delacroix gerinctörött egerét, és végül ez lökött át azon a vonalon, amely a terv és a tett között húzódik.

Volt még valami más. Valami, aminek John Coffey kezéhez és a cipőmhöz volt köze.

Így hát összehívtam munkatársaimat, azokat az embereket, akikre sok év után az életemet is rábíztam volna: Dean Stantont, Harry Terwilligert, Brutus Howellt. Nálam ebédeltek a Delacroix kivégzését követő napon, és meghallgatták, amint felvázoltam a tervemet. Azt persze mind tudták, hogy Coffey meggyógyította az egeret, sőt Brutál látta is. Így hát nem nevettek ki, amikor fölvettem, hogy talán Melinda Mooresszal is csodát tudna tenni. Ám Dean Stanton fölvette a leginkább nyugtalanító kérdést: mi van, ha John Coffey megszökik, miközben visszük erre a kirándulásra?

– És ha megöl még valakit? – kérdezte Dean. – Utálnám elveszteni a munkámat, utálnék bevonulni a börtönbe – feleségem és gyerekeim vannak, akik tőlem várják a kenyeret –, de egyik változatot se utálnám annyira, mint azt, ha még egy kislány élete száradna a lelkemen.

Ekkor csönd támadt, valamennyien engem néztek, várva, hogy mit válaszolok. Tudtam, hogy minden megváltozik, ha kimondom azt, ami a nyelvem hegyén lebeg; elértünk ahhoz a ponthoz, ahonnan majdnem lehetetlen visszakozni.

Nekem pedig máris lehetetlen. Kinyitottam a számat és azt mondtam:

2

– Nem fog megtörténni.

– Az isten szerelmére, hogy lehetsz ebben olyan biztos? – kérdezte Dean.

Nem válaszoltam. Nem tudtam, hol kezdjem; sejtettem, hogy ez is szóba kerül majd, hát persze, de még mindig nem tudtam, hogyan kezdjem elmesélni, amit megtudtam. Brutál segített ki.

– Szerinted nem ő tette, Paul? – kérdezte tamáskodva. – Azt gondolod, hogy ez a nagy málé ártatlan.

– Biztosan tudom, hogy az – válaszoltam.

– De honnan tudhatod?

– Két dologból – feleltem. – Az egyik a cipőm.

– A cipőd? – kiáltott Brutál. – Honnan lehet megtudni a cipődből, hogy John Coffey megölte-e vagy sem azt a két kislányt?

– Hajnalban levettem az egyik cipőmet és odaadtam neki – feleltem. – Ez a kivégzés után volt, amikor már egy kicsit lecsillapodtak a kedélyek. Átdugtam a rácsok között, ő pedig fölemelte hatalmas mancsával. Mondtam neki, hogy kösse be. Biztos akartam lenni, hiszen tudjátok, problémás gyerekeink valamennyien papucsot hordanak; aki tényleg öngyilkos akar lenni, az képes rá cipőfűzővel is, ha elég

elszánt. Mindnyájan tudjuk.

Bólintottak.

– Ölébe vette a cipőt, szépen keresztbe vetette a fűzőket, de utána elakadt. Azt mondta, egész biztos, hogy gyerekkorában valaki megmutatta neki, hogy kell csinálni, talán az apja vagy az anyjának valamelyik élettársa, miután az apja eltűnt; de ő elfelejtette, mi a forszsa.

– Csatlakozom Brutálhoz. Még mindig nem értem, hogy amit a cipőddel csinált, az mennyiben bizonyítja, megölte-e vagy sem a Detterick ikreket – csóválta a fejét Dean.

Így ismét elmondtam a gyermekrablás és -gyilkosság történetét, úgy, ahogy egy forró napon olvastam a börtönkönyvtárban, miközben az ágyékom hasogatott, és Gibbons a sarokban hortyogott; és azt is elmeséltem, amit később hallottam Hammersmith riportertől.

– Detterickék kutyája nem volt harapós, de világklasszis volt az ugatásban – mondtam. Az az ember, aki elvitte a lányokat, kolbászdarabkákkal hallgattatta el. Úgy gondolom, minden alkalommal közelebb kúszott, valahányszor adott neki egy darabot, és amikor a korcs az utolsót ette, az illető fogta, elmarta a fejét, megcsavarta és kitörte a nyakát.

Később, amikor elkapták Coffeyt, az osztagparancsnok, a Rob McGee nevű seriffhelyettes észrevett valamilyen dudort Coffey overalljának mellzsebében. Először azt gondolta, fegyver. Coffey azt mondta, az uzsonnája, ahogy az is volt: pár szendvics, savanyúság, újságpapírba csomagolva, madzaggal áthurkolva. Coffey nem emlékezett rá, kitől kapta, csak arra, hogy egy kötényes asszony volt.

– Szendvics, savanyúság és semmi kolbász – jegyezte meg Brutál.

– Semmi kolbász – helyeseltem.

– Hát persze hogy nem – mondta Dean. – Főletette a kutyával.

– Igen, az ügyész is ezt mondta a bíróságon – bólintottam –, de ha Coffey kibontotta az uzsonnáját és megetette a kutyával a kolbászt, akkor hogyan csomagolta vissza az újságpapírba, és hogyan kötötte meg a zsineget? Nem is tudom, egyáltalán volt-e rá lehetősége, de ezt egyelőre hagyjuk. Ez az ember még egy masnit se tud kötni.

Egy pillanatra síri csönd támadt. Végül Brutus törte meg. – Mi a szent szar! – suttozta. – Hogyhogy ez senkinek nem jutott eszébe a bíróságon?

– Senki sem gondolt rá – mondtam, és ismét eszembe jutott Hammersmith, a riporter: Hammersmith, aki a Bowling Green Főiskolán végzett, Hammersmith, aki szerette felvilágosodott embernek tartani magát, Hammersmith, aki azt mondta, hogy a korcs kutyák és a niggerek ugyanabba a kategóriába tartoznak, mert mindkettő hirtelen és minden ok nélkül támadhat. Illetve ő mindig a más niggereit emlegette, mintha még mindig ingóságok lennének... de nem az ő ingóságai. Nem az öyé. Kizárt. Abban az időben pedig a Dél tele volt ilyen Hammersmithekkal. – Nem voltak berendezkedve rá, hogy erre gondoljanak, Coffey ügyvédjét is beleértve.

– De te gondoltál rá – mondta Harry. – A mindenit, fiúk, egy Sherlock Holmessel ülünk egy szobában! – A hangja egyszerre volt mehökkent és megilletődött.

– Dugulj el – szóltam rá. – Én sem gondoltam volna, ha azt, amit aznap McGee seriffhelyettesnek mondott Coffey, össze nem vetem azzal, amit én hallottam tőle, miután meggyógyított, meg amikor talpra állította az egeret.

– Mit? – kérdezte Dean.

– Amikor bementem a cellájába, olyan voltam, mint akit hipnotizáltak. Úgy éreztem, nem tudom megakadályozni abban, amit tenni akar, még ha megpróbálnám, akkor sem.

– Nem szeretek ilyet hallani – csóválta a fejét Harry, és kínosan fészkelődött a székén.

– Megkérdeztem, mit akar és azt válaszolta: „Csak segíteni.” Erre nagyon világosan emlékszem. És amikor végzett, és én jobban lettem, ő ezt tudta. „Segítettem”, mondta. „Segítettem, igaz?”

Brutál bólintott. – Akárcsak az egérnél. Azt mondtad neki: „Segítettél”, és Coffey ugyanazt válaszolta, mintha papagáj lenne. „Segítettem Del egerén.” Ez volt az, ami eszedbe jutott? Ez volt, igaz?

– Igen, ez. Visszaemlékeztem, mit mondott Coffey McGee-nek, amikor a seriffhelyettes megkérdezte, mi történt. Ez minden cikkben benne volt, ami a gyilkosságról szólt. „Nem tudtam segíteni. Megpróbáltam visszatartani, de már túl késő volt.” Egy olyan ember mondta ezt, akinek két halott kislány lóg a karján, fehéren és szőkén, ő maga meg akkora, mint egy ház, nem is csoda, ha félreértették. Azt hallották ki belőle, ami illett ahhoz, akit láttak: az pedig egy fekete volt. Úgy gondolták, vallomást hallanak: Coffey ellenállhatatlan kényszert érzett, hogy fogja azokat a lánykákat, megerőszakolja és megölje őket. Aztán visszatért a józan esze, és igyekezett visszatartani a kényszert...

– De addigra túl késő volt – motyogta Brutál.

– Igen. Holott valójában azt igyekezett elmondani, hogy megtalálta a lányokat, igyekezett meggyógyítani, visszahozni őket, de nem sikerült. Már túlságosan messze jártak a halál útján.

– Paul, te tényleg hiszel ebben? – kérdezte Dean. – Tényleg, őszintén hiszel benne?

Utolsó alkalommal vizsgáltam meg a szívemet, azután bólintottam. Most már biztosra vettem azt, amit ösztönösen megsejtettem, amikor Percy „Jön a halott ember!” bögéssel berángatta a blokkba: valami nem stimmel John Coffeyval. Kezet ráztam vele, igaz? Még sohasem kezeltem azokkal, akik beléptek a halálsorra, Coffeyval mégis megtettem.

– Jézusom – suttozta Dean. – Édes Jézusom.

– A cipőd az egyik – szólalt meg Harry. – Mi a másik?

– Nem sokkal azelőtt, hogy az osztag megtalálta Coffeyt és a lányokat, kiértek az erdőből a Trapingus folyó déli partjára. Ráakadtak egy letaposott, összevérezett helyre, ahol meglelték Cora Detterick hálóingének maradványait. A kutyák itt egy kicsit összezavarodtak. A legtöbbje délkelet felé akart indulni, folyásirányban, a paron. De kettő – a mosómedvázó kutyák – folyás ellenében mentek volna. Bobo Marchant összeszedte a kutyákat, és amikor megszagoltatta a mosómedvézőkkel a hálóinget, akkor azok is elmentek a többiek után.

– Ugye a mosómedvézők tévedtek? – kérdezte Brutál. Különös, viszolygó mosoly lappangott a szája sarkában. – Nem a szó szoros értelmében vett nyomkeresőknek képezték ki őket, és megzavarodtak.

– Igen.

– Ezt nem értem – szólalt meg Dean.

– A mosómedvázó kutyák elfelejtették, mit dugott Bobo az orruk alá az elején – magyarázta Brutál. – Mire kiértek a folyópartra, a gyilkos nyomát követték, nem a kislányokét. Ez nem is volt gond, amíg a gyilkos és az ikrek együtt voltak, de...

Fény lobbant Dean szemében. Harry is értette már.

– Ha belegondolunk – mondtam –, egyszerűen felfoghatatlan, hogy miként hihette bárki is, beleértve az

esküdtszéket, amely mindenáron egy fekete csavargó nyakába akarta varrni a bűnt, hogy John Coffey az ő emberük. Már az az ötlet, hogy magához édesgesse a kutyát és kitörje a nyakát, messze meghaladja Coffey képességeit.

Én úgy gondolom, sohasem jutott közelebb a Detterick-tanyához a Trapingus déli partjánál. Hat vagy még annál is több mérföldnyire. Éppen csak arra ödögött, talán az járt a fejében, hogy átmegy a sínekhez és elutazik valahová – a hídhöz érve a vonatok lelassulnak annyira, hogy föl lehessen ugorni rájuk –, amikor észak felől valami felbolydulást érzelt.

– A gyilkost? – kérdezte Brutál.

– A gyilkost. Lehet, hogy addigra már megerőszkolta az ikreket, vagy éppen az volt az, amit Coffey meghallott. Mindenesetre a véres folt a fűben lehetett az a hely, ahol a gyilkos végzett velük; összezsáptá a lányok fejét, ledobta őket, azután elinált.

– Északnyugat felé – tette hozzá Brutál. Abba az irányba, amerre a mosómedvéző kutyák indultak volna.

– Így van. John Coffey átvág egy égerfaligeten, amely attól a tisztástól délkeletre nőtt, ahol a kislányokat hagyták; nyilván kíváncsi a zaj eredetére, és megtalálja a gyerekeket. Egyikük még életben lehet, sőt talán mind a kettő, bár már nem sokáig. John Coffey nem tudná megállapítani, hogy halottak-e, az biztos. Csak annyit tud, hogy gyógyító erő van a kezében, és most megpróbálja alkalmazni Cora és Kathe Dettericken is. Amikor nem sikerült, összetört, hisztérikusan zokogott. Így találták meg.

– Miért nem maradt ott, ahol megtalálta őket? – kérdezte Brutál. – Miért vitte le őket délebbre a folyóparton? Van valami ötleted?

– Lefogadom, hogy először ott maradt velük – válaszoltam. – A bíróságon állandóan arról beszéltek, hogy egy nagy területen le volt taposva a fű. Márpedig John Coffey nagy ember.

– Kibaszottul nagy – helyeselt Harry, lehalkítva a hangját, hogy a feleségem akkor se hallhassa meg a csúnya szót, ha netán hallgatózna.

– Talán megrémült, amikor látta, hogy amit csinál, nem működik. Vagy talán az az ötlete támadt, hogy a gyilkos még ott van a fák között, följebb a folyó mentén, és őt lesi. Tudjátok, hogy Coffey nagydarab, de nem igazán bátor. Harry, emlékszel, mikor megkérdezte, hogy égve hagyjuk-e a lámpát takarodó után?

– Ja. Emlékszem, arra gondoltam, milyen furcsa egy ekkora embernél – nézett rám Harry megrendülten, tűnődve.

– Na de ha nem ő ölte meg a kislányokat, akkor ki volt? – kérdezte Dean.

Megráztam a fejem. – Valaki más. Valaki, aki gyanúm szerint fehér ember volt. Az ügyész nagy káoszt csapott belőle, hogy milyen erős embernek kellett lennie annak, aki egy akkora kutyát megölt, amekkora Detterickéknél volt, de...

– Ez marhaság – morogta Brutus. – Egy erős tizenkét éves lány ki tudja törni egy kutya nyakát, ha meglepi az állatot, és tudja, hol kell elkapnia. Ha nem Coffey tette, akkor szinte bárki tehette... bárki. Valószínűleg sohasem fogjuk megtudni.

– Hacsak le nem csap ismét – mondtam.

– Még akkor sem, amennyiben odalent Texasban vagy Kaliforniában csinálja – vetette ellen Harry.

Brutál hátradőlt, megdörgölte az öklével a szemét, mint egy fáradt gyermek, azután ismét a térdére ejtette a kezét.

– Ez egy lidércnyomás – mondta. – Van egy emberünk, aki lehet, hogy ártatlan – aki valószínűleg ártatlan –, és végig fog menni a halálsoron, ez olyan biztos, mint hogy Isten nagy fákat és kis halakat teremtett. Mit tegyünk most? Ha előjövünk ezzel a gyógyító kéz dologgal, mindenki meg fog szakadni a röhögéstől, ő meg ezzel együtt a grillsütőben végzi.

– Ezen majd később gondolkozunk – mondtam, mivel a leghalványabb fogalmam sem volt róla, hogy mit válaszoljak neki. – Most az a kérdés, hogy mit tegyünk – vagy ne tegyünk – Mellyvel. Mondanám, hogy várjunk néhány napot és gondoljuk át a dolgot, de azt hiszem, minden nap késedelem növeli annak a kockázatát, hogy Coffey nem tud segíteni rajta.

– Emlékszel, mit mondott, amikor kinyújtotta a kezét az egérért? – kérdezte Brutál. – Adják ide, amíg nem késő – mondta. Amíg nem késő...

– Emlékszem.

Brutál eltűnődött, majd bólintott:

– Benne vagyok. Én is rosszul érzem magam Del miatt, de főként azt szeretném látni, mi történik, amikor Coffey megérinti Mrs. Moorest. Valószínűleg semmi, de talán...

– Én még abban is piszkosul kételkedem, hogy egyáltalán ki tudjuk hozni azt a bengát a blokkból – jegyezte meg Harry, azután fölsóhajtott, és bólintott. – De kit érdekel? Rám számíthattok.

– Rám is – csatlakozott Dean. – Ki marad a blokkban, Paul? Sorsot húzunk?

– Azt nem – válaszoltam. – Semmi sorshúzás. Te maradsz.

– Csak így? Ilyet ne mondjál! – vágott vissza sértődötten és dühösen. Lekapta a szemüvegét, és dühödten törölgetni kezdte az ingével. – Miért vagytok ilyen piszkok?

– Azért, mert elég fiatal vagy ahhoz, hogy iskolás srácaid legyenek – válaszolta Brutál. Harry és én agglegények vagyunk. Paul házas, de a gyerekei már felnőttek, és a saját lábukon állnak. Tiszta örültség, amit kiterveltünk, és csaknem biztos, hogy elkapnak. – Komolyan nézett rám. – Egy dolgot nem említettél, Paul. Ha, teszem azt, kihozzuk Coffeyt a sittről, és nem működik a gyógyító keze, akkor Hal Moores maga vág bennünket a kaptárba.

Időt adott, hogy válaszoljak, talán, hogy cáfoljak, de nem tudtam, mivel, ezért hallgattam, Brutál pedig visszafordult Deanhez: – Tévedés ne essék, te is elveszítheted az állásodat, de legalább arra esélyed van, hogy megúszd a sítet, ha melegebbé válik a helyzet. Percy gondolhatja, hogy az egész csak hecc volt; ha te ott ülsz az ügyeletes asztalánál, akkor mondhatod, hogy te is így gondoltad, mivel mi nem mondtuk, hogy egészen másról van szó.

– Még mindig nem tetszik a dolog – felelte Dean, de látszott rajta, hogy belenyugszik, akár tetszik neki, akár nem. A srácai említése meggyőzte. – És ma éjszaka kell meglennie? Biztos?

– Ha meg kell tennünk, akkor jobb, ha ma tesszük – válaszolta Harry. – Ha van időnk meggondolni, akkor én biztosan betojok.

– Hadd menjek át a gyengélkedőbe – mondta Dean. – Legalább ennyit megtehetek, nem?

– Mindent megtehetsz, ami nem fenyeget lebukással – válaszolta Brutál.

Dean mintha megsértődött volna. A vállára csaptam. – Mihelyt blokkolsz, indulhatsz is... rendben?

– Azt lefogadhatod.

Mintha ez lett volna a végszó, a feleségem dugta be a fejét az ajtón.

– Ki kér még jeges teát? – kérdezte ragyogó arccal. – Te, Brutus?

– Nem, köszönöm – válaszolta ő. – Inkább egy jó löket whiskyre vágyom, de tekintve a körülményeket, ez nem lenne igazán jó ötlet.

Janice rám nézett; mosolygó szájjal, aggodalmas szemmel. – Mibe akarsz belevenni ezeket a fiúkat, Paul? – de még mielőtt kitalálhattam volna valamilyen választ, fölemelte a kezét, és azt mondta: – Nem érdekes, nem akarom tudni.

3

Később, jóval azután, hogy a többiek elmentek, miközben munkához öltöztem, Janice megfogta a karom, maga felé fordított, és merőn a szemembe nézett.

– Melinda? – kérdezte.

Bólintottam.

– Tudsz tenni valamit érte, Paul? Csakugyan tudsz tenni valamit, vagy az egész csupán vágyálom, amit a tegnapi éjszaka hozott rád?

Coffey szemére, kezére gondoltam, arra, hogy milyen delejezetten mentem oda hozzá, amikor ő akarta. Arra gondoltam, hogyan nyújtotta ki a kezét Mr. Jingles összetört, haldokló teste után. Amíg nem késő, mondta. És a fekete, gomolygó valamikre gondoltam, amelyek kifehéredtek és eltűntek.

– Lehetséges, hogy ez az utolsó esélye – mondtam végül.

– Akkor tedd meg – mondta, és begombolta új átmeneti kabátomat. A szeptember elsejei születésnapom óta a szekrényben lógott, mégis legfeljebb harmadjára vagy negyedjére volt rajtam. – Tedd meg.

Valósággal kilökött az ajtón.

4

Aznap este – amiből sok tekintetben életem legkülönösebb éjszakája lett – hat óra húszkor blokkoltam. A levegőben még mindig érezni véltem az égett hús szagát. Biztosan érzécsalódás volt – a blokk és a raktár külső ajtaját majdnem egész nap nyitva tartották, az utánunk következő két váltás órákon át sikált –, de ez nem változtatott azon, amit az orrom érzékelt. Azt hiszem, még akkor se bírtam volna vacsorázni, ha nem lettem volna halálra ijedve az előttünk álló éjszaka miatt.

Brutál háromnegyed hétre jött be, Dean tíz perccel később. Megkérdeztem Deant, átugrana-e a gyengélkedőbe, hogy hozzon a hátamra egy villanypárnát, mert, úgy látszik, meghúzódott hajnalban, amikor segítettem levinni Delacroix holttestét az alagútba. Azt válaszolta, hogy boldogan. Mintha rám akart volna kacsintani, de fékezte magát.

Harry három perccel hét előtt blokkolt.

– A kocsí? – kérdeztem.

– Ahol megbeszéltük.

Eddig rendben. Eltelt egy kis idő, miközben ott álltunk az ügyeletes asztalánál, kávézhattunk, gondosan kerülve, hogy szóba hozzuk, amire gondoltunk, amit reméltünk: Percy késik, talán egyáltalán nem is teszi tiszteletét. Tekintve a kivégzésen nyújtott alakításának ellenséges fogadtatását, ez egyáltalán nem látszott lehetetlennek.

De Percy láthatólag egyetértett a régi axiómával, mely szerint, ha levet a ló, szállj rá vissza azonnal, mert hat perccel hét óra után belépett az ajtón, kicsípve, kék egyenruhában, egyik csípőjén az oldalfegyverrel, a másikon a méretre készült, nevetséges díszövre akasztott hikoribunkóval. Blokkolt, azután gyanakodva nézett ránk (Deanre nem, mert ő még nem jött vissza a gyengélkedőről). – Bedöglött az önindítóm – mondta. – Kurbliznom kellett.

– Tyû! – biccentett Harry. – Szegény pubika!

– Otthon kellett volna maradnod, hogy megjavíttathasd a tragacsot – mondta nyájasan Brutál. – Egyáltalán nem szeretnénk, ha meghúzódna a karod, igaz, srácok?

– Ja, bírnátok, mi? – vicsorgott Percy, de mintha megnyugtatta volna Brutál válaszában viszonylagos szelídsége. Ez jó. A következő néhány órában így kell viselkednünk vele: nem túl ellenségesen, de nem is túl barátságosan. A tegnapi éjszaka után gyanúsnak találna minden szívélyességet. Tisztában voltunk vele, hogy nem tudjuk elaltatni az éberségét, de ha elég jól játszunk, akkor hosszú ideig becsaphatjuk. Fontos volt, hogy gyorsan mozogjunk, de az is – legalábbis nekem –, hogy senki se sérüljön meg. Még Percy Wetmore sem.

Dean visszajött és bólintott.

– Percy – mondtam –, menj a raktárba, és mosd föl a padlót. Az alagútba vezető lépcsőt is. Azután írhat sz egy jelentést a tegnapi éjszakáról.

– Ez alkotó munka lesz – állapította meg Brutál, hüvelykujját az övébe akasztva, és fölnézett a mennyezetre.

– Viccesebbek vagytok, mint egy dugás egy templomban – morgott Percy, de nem tiltakozott. Még arra a nyilvánvaló tényre sem mutatott rá, hogy aznap legalább kétszer mosták már föl a padlót. Gyanúm szerint örült, hogy távol lehet tőlünk.

Átfutottam a nappali jelentést, láttam, hogy semmi ok az aggodalomra, azután odamentem Wharton cellájához. Felhúzott lábakkal ült a priccsén, karjával átkulcsolta a térdét, és ragyogó, ellenséges vigyorral bámult rám.

– Nahát, ki van itt, a nagyfőnök! – mondta. – Tejjel élelnagyságba és kéccör olyan csúnyán. De bódognak láccol, mint a disznó térdig szarba, Edgcombe főnök. Megmogyorózott az asszony, mielőtt elgyüttél vóna, mi?

– Hogy vagy, Kölyök? – kérdeztem egyszerűen, mire igazán felragyogott. Leengedte a lábát, fölállt, és nyújtózott. Még szélesebben vigyorgott, és elpárolgott belőle egy darab ellenségesség.

– Nahát, a nyavalyába! – mondta. – Először montad ki jól a nevem! Mi van veled, Edgcombe főnök? Beteg vagy, vagy megbolondultál?

Nem voltam beteg. Illetve voltam, de John Coffey azt elintézte. A keze már nem tudta, hogyan kell megkötni egy cipőfűzőt, ha ugyan tudta valaha, de tudott helyette más trükköket. De még mennyire, hogy tudott.

– Barátom – mondtam –, ha az a kívánságod, hogy Kölyök Billynek szólítsanak Vad Billy helyett, nekem édes mindegy.

Ez tetszett neki; felfújta magát, mint azok a ronda halak, amelyek a dél-amerikai folyókban élnek, és halálosakat tudnak szúrni a farkukon meg az oldalukon nőtt tüskékkel. Sok veszedelmes emberrel volt dolgom a halálsoron, de kevés volt annyira visszataszító, mint William Wharton, aki valami híres zsványnak képzelte magát, de börtönbéli hősködése ritkán ment túl azon, hogy átvizelt vagy -köpött cellájának rácsai között. Mostanáig nem adtuk meg neki a kellő tiszteletet, amelyre jogot formált, de azon

a különös éjszakán azt akartam, hogy kezelhető legyen. Ha ehhez hízelgésre volt szükség, boldogan hízelegtem neki.

– Sokba olyan vagyok, mint a Kölyök, és eztet jobb, ha elhiszed – mondta Wharton. – Nem azér kerűtem ide, mer kandiscukit csórtam Olcsó János bótjából. – És ezt olyan büszkén mondta, mintha legalábbis a francia idegenlégió Hősök Dandárjába került volna, nem pedig egy cellába, hetven hosszú lépésnyire a villamosszéktől. – Hun a vacsorám?

– Eredj már, Kölyök, a jelentésben benne van, hogy öt ötvenkor megkaptad. Fasírt volt mártással, krumplipürével és zöldborsóval. Ilyen könnyen nem versz át.

Hatalmasat nevetett, és leült a priccseire. – Akkor kapcsoljátok be a rágyót. – Az akkori vicces nevén nevezte a rádiót. Furcsa, milyen sok mindenre emlékszik az ember az olyan percekből, amikor az idegei valósággal pengenek a feszültségtől.

– Talán majd később, nagyfiú – válaszoltam. Elléptem a cellájától, végignéztem a folyosón. Brutál odabaktatott a túlsó végére, ellenőrizte a sötétzárkát, hogy csak egyszeresre zárták-e az ajtaját a megszokott kettő helyett. Én tudtam, hogy így van, mert már magam is ellenőriztem. Később majd a lehető leggyorsabban kell kinyitnunk azt az ajtót. A padlásra való sok himmihummival nem kellett bajlódunk; mindent kihoztunk, szétszortíroztuk és különböző helyekre elraktuk, röviddel azután, hogy Wharton csatlakozott boldog bandánkhoz. Úgy tűnt, gyakran fogjuk használni a párnázott falú szobát, legalábbis amíg „Kölyök Billy” végig nem sétál a halálsoron.

John Coffey, aki addigra rendszerint már lefeküdt, arccal a falnak, hosszú, vastag lábát a levegőben lógatva, most a priccse végében ült, összekulcsolt kézzel figyelte Brutált, rá egyáltalán nem jellemző élénkséggel – jelenlétével. Még a szeméből sem csurgott a könny.

Brutál kipróbálta a sötétzárka ajtaját, azután visszajött a halálsoron. Ránézett Coffeyra, amikor elhaladt mellette, ő pedig valami különöset mondott: – Hát persze. Szeretek autózni.

Mintha Brutál valamilyen kérdésére válaszolt volna.

Brutál rám nézett. Tudja. Szinte hallottam a hangját. Valahonnan tudja.

Vállat vontam, és széttártam a karomat, mintha azt mondanám: Még szép, hogy tudja.

5

Az öreg Tütü a kocsijával háromnegyed kilenckor ment végig utoljára az E blokkon. Jó sok vacakot vettünk tőle, hogy kapzsín vigyorgjon.

– Mondjátok, srácok, láttátok azt az egeret? – kérdezte.

Megráztuk a fejünket.

– Talán a szépfiú – mondta, és fejével a raktár felé bökött, ahol Percy a padlót mosta, a jelentését írta, vagy a seggét vakarta.

– Kit érdekel. Különbösen se a te dolgod – mondta Brutál. – Gurítsd a kocsidat, Tütü. Bebűdösíted a levegőt.

Tütü az ő sajátosan kellemetlen, fogatlan és besüppedt mosolyával válaszolt, és látványosan beleszimatolt a levegőbe.

– Nem én szaglok – válaszolta. – Hanem a Del, aki most mondja, hogy pá-pá.

Vihogva kigurította kocsiját az ajtón a tornaúdvarra. Még tíz évig tologatta, jóval azután is, hogy én elmentem, de még akkor is, mikor nem létezett már Cold Mountain; árulta a sütit és az üdítőt az öröknek

és azoknak a foglyoknak, akik megengedhették maguknak. Néha még most is hallom álmomban, amint kiabálja, hogy sül, sül, ő a pulykakakas-pecsenye.

Miután Tütü elment, lelassult az idő, másztak a mutatók. Másfél órán át rádióztunk, Wharton idétlenül nyihogott Fred Allen műsorán, bár kétlem, hogy értette a vicceket. John Coffey összekulcsolt kézzel ült a priccse végében, a szemét szinte le se vette arról, aki éppen az ügyeletes asztalánál ült. Láttam már embereket a buszmegállóban, akik ugyanígy várták, hogy a buszuk bedörögjön.

Percy háromnegyed tizenegykor került elő a raktárból, és odaadott egy verejtékes munkával és ceruzával írott jelentést. Az egész papír tele volt elmaszatolt foltokba ragadt radírmorzsával. Látva, hogy végighúzom az ujjamat az egyiken, sietve közölte: – Ez csak a vázlat. Majd letisztázom. Mi a véleményed?

Az volt a véleményem, hogy ez a legdühítőbb, istentől elrugaskodott mosakodás, amit születésem óta olvastam. De azt mondtam neki, hogy remek, mire elégedetten elvonult.

Dean és Harry römizett, túl hangosan beszélgetve, túl gyakran vitatkozva a pontokon, és öt másodpercenként ránéztek a vánszorgó óramutatókra. Mintha a szabályokat is összekeverték volna aznap éjszaka. Olyan nagy volt a feszültség a levegőben, hogy szinte gyúrni lehetett volna, mint az agyagot, és csak ketten voltak, akik láthatólag nem érezték: Percy és Vad Bill.

Tíz perccel éjfél előtt nem bírtam tovább. Biccentettem Deannek. Bement az irodámba egy üveg kólával, amelyet Tütütől vásárolt, majd egy-két perc múlva visszajött. A kóla most egy bádögbögrében volt, amelyet a foglyok nem tudnak összetörni, hogy aztán vagdossanak vele.

Átvettem és körülnéztem. Harry, Dean és Brutál engem figyeltek. Egyébként John Coffey is. Percy viszont nem. Ő visszavonult a raktárba, ahol nyilván kényelmesebben érezte magát ezen az éjszakán. Gyorsan beleszimatoltam a bádögbögrébe, de semmit nem éreztem a kólán kívül, aminek akkortájt különös, de kellemes fahéjillata volt.

Odamentem Wharton cellájához. A priccén feküdt. Nem hokizott éppen – akkor legalábbis –, de meglehetősen merev volt a gatyája, időnként pedig kiadósakat fíngott, olyan hangon, mint egy részeg bögös, akinek különösen vastag az E-húrja.

– Kölyök! – szóltam neki.

– Ne zargassál! – szólt vissza.

– Jól van – hagytam rá. – Csak hoztam neked egy kis kólát, mert egész éjszaka emberi módon viselkedtél, ami úgyszólván rekord töled, de ez esetben megiszom magam.

Úgy tettem, mint aki tényleg beleiszik; ajkamhoz emeltem a bádögbögrét, amely számtalan, dühösen püfölt cellarácson horpadt ragyásra. Wharton szempillantás alatt föl pattant a priccéről, amin egyáltalán nem csodálkoztam. Filléres blöff volt; a legtöbb nehézfiú életfogytosok, nemi erőszakosok és az Öreg Füstös kiválasztottai – imádja az édeset. Ez sem volt kivétel.

– Adde, te bunkó! – mondta Wharton. Úgy beszélt, mintha ő lenne az ispány, én pedig csak egy szegény pór. – Adde a Kölyöknek!

A rács elé tartottam, hogy ő dugja ki a kezét érte. Ha fordítva csinálom, kész a katasztrófa. Bármelyik öreg smasszer megerősítheti. Gépiesen csináltuk, nem is gondolkoztunk rajta, mint ahogy nem hagytuk, hogy a rabok a keresztnevünkön szólítsanak, vagy ahogy tudtuk, hogy a csörömpölő kulcs bajt jelent, mert akkor a börtönőr fut, márpedig ő sohasem fut, hacsak nincs baj. Olyasféle tudomány volt, amelyet Percy Wetmore sohasem sajátított el.

Bár Wharton ma este nem akart kapkodni és fojtogatni. Elvette a bádögbögrét, három hosszú korttyal

legurította a kólát, azután visszhangosat böfentett. – Príma! – mondta.

Kinyújtottam a kezem. – A bögrét.

Egy pillanatig szorongatta, és kihívóan méregetett. – És ha nem?

Vállat vontam. – Akkor bemegyünk és visszavesszük. Te mész a kis szobába. És az utolsó kólát ittad meg. Hacsak a pokolban nem szolgálnak föl ilyeneket.

Elhalványodott a mosolya. – Nem szeretem, ha a pokollal viccölsz, főmasszer. – Átdugta a bögrét a rácsok között. – Tessék. Vedd el.

Megtettem. – Az isten szerelmére – szólalt meg a hátam mögött Percy –, miért adsz egy ilyen balfasznak kólát?

Azért, gondoltam, mert annyi gyengélkedőből szerzett gyógyszert kevertünk bele, ami negyvennyolc órára lenyugtatja, hogy ne üsse bele az orrát a dolgunkba.

– Paulban – szólalt meg Brutál – nem ismer korlátokat a jóindulat. Úgy hullik belőle, mint csendes eső a mennyekből.

– He? – kérdezte elkomorodva Percy.

– Azt jelenti, hogy lágyszívű ember. Mindig is az volt, az is marad. Nem akarsz csapdecsacsit játszani, Percy?

Percy felhorkant. – A Fekete Péter és a smén után ez a leghülyébb kártyajáték a világon.

– Ezért gondoltam, hogy játszhatnék veled néhány partit – mondta Brutál édesen mosolyogva.

– Itt mindenki olyan nagyokos – morogta Percy, és duzzogva elvonult az irodámba. Nem nagyon volt ínyemre, hogy ez a kis patkány lerakja a seggét az íróasztalom mögé, de tartottam a számat.

Az óra mászott. Tizenkettő húsz; tizenkettő harminc. Tizenkettő negyvenkor John Coffey föltápászkodott a priccséről és a cellaajtób. a állt, lazán markolva a rácsokat. Brutállal odamentünk Wharton cellájához, és benéztünk. A priccsén hevert, a mennyezetre mosolyogva. A szeme nyitva volt, de olyannak látszott, mint egy nagy üveggolyó. Egyik keze a mellén hevert, a másik ernyedten lógott le a prices mellett, a csuklója a földet érte.

– A fenébe! – mondta Brutál. – Kölyök Billyből egy óra alatt Bárány Billy! Mennyi morfintablettát tett Dean abba az italba?

– Eleget – válaszoltam. Kicsit remegett a hangom. Nem tudom, Brutál hallotta-e, de én biztosan. – Gyerünk. Dolgunk van.

– Nem akarod megvárni, hogy ez a csipkerózsi elaléljon?

– Már megtörtént, Brute. Csak túlságosan kábult, hogy becsukja a szemét.

– Hát, te vagy a főnök. – Körülnézett Harryt keresve, de ő máris ott állt. Dean mereven ült az ügyeletes asztalánál, gyorsan és erősen kevergetve a kártyát, kész csoda volt, hogy a lapok nem kaptak lángra, és minden zizzenésre balra, az irodám felé kapta a szemét. Figyelte Percyt.

– Itt az idő? – kérdezte Harry. Hosszú lóarca nagyon sápadt volt kék egyenzubbonya fölött, de határozottnak látszott.

– Igen – válaszoltam. – Ha végre akarjuk hajtani, akkor itt az idő.

Harry keresztet vetett, megcsókolta a hüvelykujját. Azután odament a sötétzárkához, kinyitotta, és a kényszerzubbonyal tért vissza. Odaadta Brutálnak. Végigmentünk hárman a halálsoron. Coffey a cellaajtóban állt, és egyetlen szó nélkül figyelte haladásunkat. Amikor az ügyeletes asztalához értünk, Brutál eldugta a kényszerzubbonyt a háta mögé, amely épp elég széles volt, hogy könnyedén elrejthesse.

– Sok szerencsét – mondta Dean. Éppen olyan halvány volt, mint Harry, és éppen olyan elszántsággal látszott.

Percy az én íróasztalom mögött ült az én székemen, és a könyv fölé görnyedt, amelyet az utóbbi napokban hurcolt magával: nem a Flottilla volt, nem is a Bika, hanem a Lelki betegek intézeti gondozása, de olyan riadt büntudattal sandított ránk, amikor beléptünk, mintha a Szodoma és Gomorra utolsó napjait bújta volna.

– Mi van? – kérdezte, sietve becsukva a könyvet. – Mit akartok?

– Csak beszélni veled, Percy – válaszoltam. De ő a pusztán beszélgethetnéknél sokkal többet olvasott le az arcunkról. Szempillantás alatt felugrott, és máris igyekezett – nem egészen futva, de csaknem – a raktár nyitott ajtaja felé. Azt hitte, azért jöttünk, hogy legjobb esetben cikizzük, vagy, ami még valószínűbb, jól megruházzuk.

Harry átvágott mögöttem, és karba font kézzel elállta az ajtót.

– Hééé! – fordult felém Wetmore. Meg volt riadva, de igyekezett nem mutatni. – Mi ez?

– Ne is kérdezd, Percy – válaszoltam. Azt hittem, jól leszek – mindenesetre ismét normális leszek –, amint egyszer belevágunk ebbe az örült dologba, de most láttam, hogy nem fog menni. Nem tudtam elhinni, hogy mit teszek. Olyan volt, mint egy rossz álom. Egyre azt vártam, hogy a feleségem életre rázzon és közölje velem, hogy nyögtem álomban. – Könnyebb lesz, ha együttműködés velünk.

– Mi az ott Howell háta mögött? – kérdezte Percy reszketeg hangon, és odafordult, hogy jobban lássa Brutált.

– Semmi – válaszolta ő. – Illetve hát... ez!

Előrántotta a kényszerzubbonyt, és meglepetten csípőmagasságban, ahogy a matador rázza a köpenyét a bikaviadalon.

Percy szeme kitágult, és előreleandult. Futni akart, de Harry elkapta a karját.

– Eresszetek! – üvöltötte, és ki akarta tépni magát Harry szorításából, ami persze nem sikerülhetett, Harry majdnem ötven kilóval nyomott többet nála, ráadásul olyan izmai voltak, amelyek csak a jobbára szántással-favágással eltöltött szabadidőben szerezhetők; Percy ennek ellenére akkorát lendült, hogy félig keresztülrántotta Harryt a szoba ronda zöldes szőnyegén, amelyet mindig ki akartam cserélni. Egy pillanatig attól tartottam, talán még a fél karját is képes kiszabadítani. A pánik pizszokul sok erőt ad.

– Nyugi, Percy – mondtam. – Könnyebb lenne, ha...

– Ne mondd nekem, hogy nyugi, te marha! – ordított Percy, és a vállát rángatva próbált szabadulni. – Kopjatok le rólam! Mind! Ismerek embereket! Fontos embereket! Ha nem hagyjátok abba, akkor mehettek Dél-Karolinába, mert itt még ingyenlevest se fogtok kapni!

Ismét előreleandult, combjával meglökve az asztalomat. A Lelki betegek intézeti gondozása nagyot ugrott, és kiesett belőle az ott dugdosott, jóval kisebb, füzet méretű könyvecske. Nem csoda, hogy büntudattal nézett ránk, amikor beléptünk. Nem éppen a Szodoma és Gomorra utolsó napjai volt, hanem az a könyv,

amelyet néha odaadtunk a bentlakóknak, amikor különösen kanosnak érezték magukat, és olyan jól viselkedtek, hogy megérdemelték ezt a kedvezményt. Azt hiszem, már említettem: egy kis képregény, amelyben Olivia mindenkivel csinálja, csak a kisseráccal, Édes Borsóval nem.

Szomorúnak találtam, hogy Percy az irodámban ilyen hitvány pornóval szórakozik. Harry, amennyire Percy megfeszülő válla fölött láthattam, enyhén utálkozott, Brutál viszont vonított a röhögéstől, ami, legalábbis egy időre, lehűtötte Percy küzdőkedvét.

– Enyje, Pejszike! – ciccegett. – Mit fog szólni a mami? Sőt, mit fog mondani a kormányzó bácsi?

Percy rákvörösre pirult. – Fogd be a pofád! És az anyámat hagyd ki ebből!

Brutál odadobta nekem a kényszerzubbonyt, és beledugta a képét Percyébe.

– Hát persze. Most légy jó kisiú, és nyújtsd ki a karodat.

Percy ajka reszketett, a szeme túl fényesen ragyogott. Akkor jöttem rá, hogy mindjárt elsírja magát. – Nem csinálom – mondta gyerekes, remegő hangon –, és ezt nem lehetitek velem. – Azután segítségért kezdett visítani. Harry összerándult, én úgyszintén. Ha valaha közel álltunk ahhoz, hogy hagyjuk a fenébe az egészséget, hát ez volt az a pillanat. Meg is tettük volna, Brutál kivételével. Ő sohasem habozott. Odalépett Harry mellé, aki még mindig hátracsavarta Wetmore karját, és megragadta Percy fülét.

– Hagyd abba az üvöltözést – mondta. – Hacsak nem akarsz szert tenni a világ két legspécibb teásdobozára.

Percy elnémult. Állt, remegett, és bámulta az ocsmány képregény borítóján Popeyt és Olíviát a legkreatívabb helyzetben, amiről csak hallottam, de sohasem próbáltam ki. Olivia feje fölött az volt a buborékban, hogy „Óóóó, Popeye!”, Popeye mellett meg, hogy „Hú-hú-hú-hú!”. Még akkor se tette ki a szájából a pipát.

– Tartsd a kezed – mondta Brutál –, és elég volt a bolondozásból. Gyerünk.

– Nem csinálom – felelt Percy. – Nem csinálom, és ti sem tehetitek ezt velem.

– Hát ebben marhára tévedsz – csóválta a fejét Brutál, azután megragadta Percy fülét, és megcsavarta, úgy, ahogy a gáztűzhely csapját szokás. Olyanét, amelyik nem akar úgy főzni, ahogy szeretnéd. Percy siralmasan fölvisított a fájdalomtól és a meglepetéstől. Sokért nem adtam volna, ha nem kell hallanom. Tudják, nemcsak fájdalom és meglepetés volt benne, hanem megértés is. Életében akkor döbbsent rá először, hogy nemcsak másokkal történhetnek meg a borzalmas dolgok, olyanokkal, akiknek nincs akkora szerencséjük, hogy kormányzó legyen a nagybátyjuk. Szerettem volna odakiáltani Brutálnak, hogy hagyja abba, de természetesen nem tehettem. Már túl messzire mentünk, így csak arra emlékeztethettem magamat, hogy Percy okozott elmondhatatlan gyötrelmeket Delacroix-nak, akinek annyi volt a bűne, hogy kinevette. De ez az emlék nem volt valami megnyugtató. Talán hathatósabb lett volna, ha engem is olyan fából faragnak, mint Percyt.

– Nyújtsd ki a kezed, mézsem – susogta Brutál –, vagy kapsz még egy fülest.

Harry már elengedte az ifjú Mr. Wetmore-t, aki gyerekesen hüppögve – már nem a pilláin ültek a könnyek, hanem lepereregtek az arcán úgy nyújtotta ki maga elé a kezét, mint az alvajáró egy filmvígjátékban. Szempillantás alatt föl húztam rá a kényszerzubbonyt. Alig értem a válláig, amikor Brutál elengedte Percy fülét, és megragadta a zubbony ujjáról lifegő madzagokat. Hátrarántotta a két keresztbe tett ujját, úgy, hogy Percy karja ráfeszült a mellkasára. Eközben Harry gyorsan összekötözte a zubbony hátán a zsinegeket. Hogy Percy megadta magát és kinyújtotta a kezét, tíz másodpercbe se került a dolog.

– Jól van, cukorfatat! – duruzsolta Brutál. Lépés, in-dulj!

De Percy nem indult. Először Brutálra bámult rémült, könnyes szemével, aztán rám. Most egy szót sem szólt a kapcsolatairól, vagy hogy Dél-Karolináig futhatunk egy tányér levesért; ezen már rég túljutott.

– Kérlek – suttogta rekedt, könnyes hangon. – Ne tegyetek be hozzám, Paul.

Ekkor megértettem, miért esett pánikba, miért harcolt olyan kétségbeesetten. Azt hitte, betesszük Vad Bili Whartonhoz: az lesz a büntetése a száraz szivacs miatt, hogy bentlakó pszichopatánk szárazon meghágja. De ettől a felismeréstől sem sajnáltam meg, csak még jobban utáltam, és még keményebb lett bennem az elhatározás. Hiszen ugyanarra tartott képesnek bennünket, amit ő csinált volna fordított helyzetben.

– Nem Wharton – válaszoltam. – A sötétzárka, Percy. Három-négy órát elleszel egyedül a sötétben, és közben gondolkozhatsz rajta, mit műveltél Dellel. Valószínűleg túl késő már megtanulnod, milyen az úgynevezett emberi viselkedés – Brute legalábbis így gondolja –, de azért derűlátó vagyok. Na mozgás.

Elindult, olyasmit motyogva az orra alatt, hogy meg fogjuk bánni, nagyon megbánjuk, majd meglátjuk, de egészében megkönnyebbültnek és magabiztosabbnak látszott.

Amikor végigtereltük a folyosón, Dean a hamvas ártatlanság olyan kerekre nyílt szemű pillantását vetette ránk, hogy elnevettem magam, ha a dolog nem annyira komoly. Láttam embereket, akik ennél különbül játszottak az erdei falvak gazdaköri előadásain.

– Nem viszitek egy kicsit túlzásba a tréfálkozást? – kérdezte Dean.

– Te fogd be a pofád, ha jót akarsz magadnak! – morrant rá Brutál. Ezeket a szerepeket ebédnél találtuk ki, és úgy is hangzottak, előregyártott szövegnek, de ha Percy elég rémült és zavarodott, akkor végszükség esetén megmentheti Dean Stanton állását. Én ebben nem hittem, de hát minden lehetséges. Ha bármikor kételkedtem benne, akkor, vagy azóta, elég volt rágondolnom John Coffeyra és Delacroix egerére.

Végigrohantunk a halálsoron a bukdácsoló Percyvel, aki zihált, hogy lassítsunk, mert hasra fog esni, ha nem megyünk lassabban. Wharton a priccsén hevert, de túlságosan siettünk ahhoz, hogy lássam, ébren van-e vagy alszik. John Coffey a cellaajtóból figyelt. – Rossz ember vagy, megérdemled, hogy arra a sötét helyre kerülj – mondta, bár nem hiszem, hogy Percy hallotta volna.

Mire a sötétzárkába értünk, Percy vörösre sírta a fejét, a szeme forgott, becézett fürtjei a homlokába lógtak. Harry az egyik kezével a pisztolyát, a másikkal imádott hikori fejkocogatóját húzta ki az övéből. – Visszakapod, ne izgulj! – mondta, és egy pillanatra mintha zavarba esett volna.

– Bár én mondhatnám el ugyanezt az állásodról – vágta rá Percy. – Valamennyiőtök állásáról! Nem tehetitek ezt velem! Nem tehetitek!

Nyilván ebben a stílusban akarta folytatni még egy darabig, de nem volt időnk meghallgatni a szentbeszédét. A zsebemben volt egy tekercs ragasztószalag, a mai gyorstapasok őse. Percy meglátta, és hátrálni kezdett. Brutál elkapta hátulról és átkarolta, amíg én ráhúztam a szájára a szalagot, és körbetekertem a fejét, csak a biztonság kedvéért. Majd néhány fürtöcskével kevesebbje lesz, és a szája is csúnyán kicserépesedik, amikor leszedjük róla a szalagot, de ez már végképp nem érdekelt. Elegem volt Percy Wetmore-ból.

Elhátrált tőlem. Ott állt a szoba közepén, a dróthálós lámpa alatt, kényszerzubzonyban, remegő orrcimpákkal szedte a levegőt, és fojtott mmmm! mmmm! hangokat eregetett a szalag alól. Mindent összevéve éppen olyan örülnék látszott, mint bármelyik fogoly, akit valaha ebbe a szobába zártak.

– Minél hamarabb megnyugszol, annál hamarabb kerülsz ki innen – mondtam. – Próbálj erre gondolni, Percy.

– Ha magányosnak érzed magad, gondoldj Olíviára – tanácsolta Harry. – „Hú-hú-hú-hú”!

Ezután kimentünk. Becsuktam az ajtót, Brutál pedig bezárta. Dean kicsivel arrébb ácsorgott a halálsoron, éppen Coffey cellája előtt, és már bedugta a felső zárba a vezérkulcsot. Összenéztünk, senki sem szólt semmit. Nem volt rá szükség. Beindítottuk a gépezetet; már csak abban reménykedhettünk, hogy végigfutja a pályáját anélkül, hogy valahol leugrana a sínekről.

– Még mindig akarsz autózni, John? – kérdezte Brutál.

– Igen, uram – válaszolta Coffey. – Akarok.

– Jól van – mondta Dean. Elfordította a kulcsot az első zárban, kihúzta, bedugta a másodikba.

– Muszáj láncot tenni rád, John? – kérdeztem.

Coffey fontolóra vette a dolgot. – Lehet, ha akarnak – mondta végül. – De nem muszáj.

Bólintottam Brutálnak, és ő kinyitotta a cellaajtót. Majd Harryhez fordultam, aki nagyjából a cellából kilépő Coffeyra célzott Percy 45-ös pisztolyával.

– Azt add oda Deannek – mondtam.

Úgy hunyorgott, mintha pillanatnyi szundikálásából riasztottam volna fel. Láttam, hogy még mindig a kezében van Percy pisztolyabotja, és odaadta őket Deannek. Coffey mindeközben úgy tornyosult a folyosón, hogy tar feje majdnem súrolta a bedrótozott mennyezeti lámpát. Maga előtt lógatott kezével, megroskadt vállával, hordómellével most még annál is jobban emlékeztetett egy fogságba ejtett, hatalmas medvére, mint mikor először láttam.

– Zárd be Percy műtűúrjeit a naposasztalba, amíg visszajövünk – mondtam.

– Ha visszajövünk – tódította Harry. –

Azt fogom tenni – válaszolta Dean, elengedve a füle mellett Harry megjegyzését.

– Ha valaki fölbukkan – valószínűleg senki sem jön erre, de ha mégis –, mit mondasz?

– Hogy Coffey kiborult éjjél felé – válaszolta Dean, olyan buzgón, mint egyetemista a szigorlaton. – Rá kellett adnunk a kényszerzubbonyt, és betettük a sötétzárkába. Ha valaki valamilyen zajt hall, arra fog gondolni, hogy ő az – bökött az állával John Coffey felé.

– És mi? – kérdezte Brutál.

– Paul odaát van az adminisztrációban, kikeresi Del dossziéját, és átnézi a tanúk névsorát válaszolta Dean. – Ez most különösen fontos, mivel a kivégzés ilyen pocsék volt. Azt mondta, valószínűleg szolgálat végéig ott lesz. Te, Harry és Percy átmentetek mosni a mosodába.

Mert ezt így szoktuk mondani. A mosoda raktárában néha kockáztak, máskor triktrakoztak, pókereztek vagy huszonegyeztek éjszakánként, de akármilyen volt is, az örök, akik részt vettek benne, azt mondták, hogy mosnak. Rendszerint került egy kis zugpálinka is ezeken az összejöveteleken, és alkalmanként körbejárt egy füves cigaretta is. Így van ez minden börtönben, amióta fölalták a börtönöket. Aki mocskos emberek között él, óhatatlanul bemocskolódik. Mindenesetre nem várható, hogy a körmünkre nézzenek. A „ruhamosást” nagy diszkrécióval kezelték a Cold Mountainban.

– Tökéletes! – mondtam. Megfordítottam Coffeyt és elindítottam. – Ha minden összeomlik, akkor te semmiről sem tudtál.

– Könnyű ezt mondani, de...

Ebben a pillanatban egy csontos kar csapódott ki Wharton cellájának rácsai közül, és megragadta Coffey bicepszének tömbjét. Elakadt a lélegzetünk. Whartonnak meg kellett volna szűnnie a világ számára, ájultan kellett volna hevernie, ehelyett ott állt, ide-oda ingadozott, mint egy megsorozott bokszoló, és hülyén vigyorgott.

Coffey figyelemreméltóan reagált. Nem húzódott el, de neki is elakadt a lélegzete, úgy szívta a foga között a levegőt, mint mikor az ember hozzáér valami hideghez és kellemetlenhez. Szeme kitágult, egy pillanatra úgy festett, mintha ő és ez a szellemi sötétség sohasem találkoztak volna – és pláne sohasem keltek és sohasem háltak volna egymással. Olyan ébernek – jelen lévőnek – látszott, mint amikor azt kívánta, menjek be a cellájába, hogy megérinthessen; ahogy Coffey-nyelven mondják, hogy segíthessen. Akkor is így nézett ki, amikor a kezébe fogta az egeret. Most, harmadik alkalommal az arca világítani kezdett, mintha váratlanul egy fényszórót gyújtottak volna ki a fejében. De más is volt, mint a korábbi alkalmakkor: hidegebb, és első alkalommal kellett arra gondolnom, mitévők leszünk, ha Coffey ámokfutásba kezd hirtelen. Van fegyverünk, rálőhetünk, de hogy tényleg leterítjük-e, az már más kérdés.

Hasonló gondolatok látszottak Brutál arcán is, Wharton viszont csak folytatta, lógó ajkú, gyagyás vigyorával: – Hát te hová mész? – kérdezte. Valahogy úgy jött ki belőle, hogy háte hámc?

Coffey mozdulatlanul állt, először Whartonra nézett, azután Wharton kezére, majd vissza Wharton képébe. Nem tudtam megfejteti az arckifejezését. Úgy értem, láttam benne az értelmet, de nem tudtam, mire gondol. Wharton miatt egyáltalán nem aggódtam. Semmire sem fog emlékezni később; olyan volt, mint egy piás, aki még talpon áll, de már kiütötte magát.

– Te rossz ember vagy – suttogta Coffey, és nem tudtam volna megmondani, mit hallok a hangjában: fájdalmat, haragot vagy félelmet? Talán mindhármát. Coffey megint a karját markoló kézre pillantott, így nézhet az ember egy bogarat, amely csúnyán megcsípheti.

– Abbion, nigger – mondta Wharton zavarosan, kihívó vigyorral. – Ollan rossz, hogy nincsen párom.

És ekkor én bizonyosan tudtam, hogy valami szörnyűség fog történni, valami, ami megváltoztatja e hajnali óra tervezett menetrendjét, olyan tökéletesen, mint ahogy a hatalmas földrengés változtatja meg a folyó irányát, így lesz, és sem én, sem a többiek nem változtathatnak rajta.

Ekkor Brutál odanyúlt, leemelte Wharton kezét Coffey karjáról, és bennem megszűnt ez az érzés. Mintha egy veszélyes áramkört szakítottak volna meg. Már mondtam, hogy amíg az E blokkban dolgoztam, a kormányzó telefonja sohasem szólt meg. Ez igaz, de úgy képzem, ha egyszer is megszólalt volna, ugyanaz a megkönnyebbülés fogott volna el, mint akkor, amikor Brutál lesöpörte Wharton kezét a mellettem toronyló nagy ember karjáról. Coffey szeme azonnal megzavarosodott; mintha lekapcsolták volna a fényszórót a fejében.

– Feküdj le, Billy – mondta Brutál. – Pihenj. – Ez az én szerepem volt, de tekintettel a körülményekre, nem bántam, hogy Brutál ellopja.

– Lehet, hogy lefekszek – bólintott Wharton. Hátralépett, megbillent, majdnem feldőlt, az utolsó pillanatban nyerte vissza az egyensúlyát. – Hű, apám. Az egész szoba forog körülöttem. Mintha berúgtam von.

Visszahátrált a priccséig, és közben egyfolytában Coffeyt bámulta vizenyős szemével. – A niggereknek külön villanyösszébe kék ülni – vélekedett. Azután a térdhajlata nekiütközött a priccsnek, és elzuhant. A feje még oda se ért a párnához, de már horkolt. Mélykék árnyak ültek a szeme alá, és a nyelve hegye kilógott.

– Krisztusom, hogy volt képes fölkelni ennyire begyógyszerezve? – suttogta Dean.

– Nem számít, most már ki van ütve – mondtam. – Ha ismét magához térne, adj neki még egy tablettát,

egy pohár vízben feloldva. De ne legyen egynél több. Nem akarjuk megölni.

– A magad nevében beszélj – morajlott Brutál, és megvető pillantással mérte végig Whartont. – Mindenesetre ezzel a szerrel nem lehet megölni a majmot. Még hízik is tőle.

– Rossz ember – mondta Coffey, de ez alkalommal halkabban, mintha nem volna egészen biztos benne, hogy miről beszél, vagy mit jelentenek a szavak.

– Ez igaz – helyeselt Brutál. – Nagyon gonosz. De most már nem gond, mert nem kell vele tangózni. – Újra elindultunk, mi négyen Coffey körül, ahogy az imádók veszik körbe halványukat, amely valamilyen bukdácsoló fél-életre kelt. – Mondj meg nekem valamit, John. Tudod, hogy mire készülünk?

– Segíteni – vágta rá. – Azt hiszem... egy hölgynek... segítünk? – Reményteljes aggodalommal nézett Brutálra.

Ő bólintott. – Így van. De honnan tudod? Honnan tudod?

John Coffey alaposan megfontolta a kérdést, azután megrázta a fejét. – Nem tudom válaszolta. – Hogy megmondjam az igazat, főnök, én semmiről sem tudok sokat. Soha.

Ezzel aztán be kellett érnünk.

6

Tisztában voltam vele, hogy az a kis ajtó az irodám és a raktárba vezető lépcső között nem olyan embereknek készült, mint John Coffey, de a kettő közötti aránytalanságra csak akkor jöttem rá, amikor ott állt előtte, és elgondolkodva nézte.

Harry nevetett, maga John azonban láthatólag semmi humorosat sem talált abban, hogy egy nagy ember áll egy kis ajtó előtt. Természetesen nem is találhatott; még akkor se, ha jó néhány fokkal világosabb agyú lett volna. Ő élete nagy részében ekkora ember volt, és ez az ajtó csak valamivel volt kisebb a legtöbb társánál.

Leült, úgy nyomakodott keresztül rajta, ismét föltápászkodott, és lement a lépcsőn, ahol Brutál várta. Ott megállt, ránézett az üres szobán át az emelvényre, ahol az Öreg Füstös várakozott, olyan némán – és kísértetiesen –, mint egy trón egy halott király kastélyában. A fémsapka hetykén lógott a háttámla egyik oszlopáról, nem annyira királyi koronára emlékeztetett, mint inkább bohócsipkára, amit valami udvari bolond visel vagy rázogat, hogy előkelő közönsége annál jobban mulasson tréfáin. A szék árnyéka pókszerűen elnyúlt, fenyegetőleg mászott föl az egyik falra. És igen, mintha még mindig érződött volna az égett hús szaga a levegőben. Halványan ugyan, de azért több volt képzelődésnél.

Harry nyomakodott át az ajtón, azután én. Nem tetszett az a fagyott, meredt szemű nézés, ahogy John bámulta az Öreg Füstöst. Még kevésbé az, amit akkor láttam a karján, amikor közelebb mentem hozzá: a libabőrt.

– Gyerünk, nagyfiú – mondtam. Megfogtam a csuklóját, és megpróbáltam az alagúti lépcsőre nyíló ajtó felé húzni. Először nem indult el, és ezzel az erővel akár egy szikladarabot is próbálhattam volna pusztán kézzel áttolni a szobán.

– Gyerünk, John, mennünk kell, különben a négylovas hintó ismét úri tökké változik – mondta Harry, és megint kuncogott idegességében. Megfogta John másik karját és megrántotta, de Coffey nem mozdult. Ekkor mondott valamit halk, álmatag hangon. Nem hozzám szólt, egyikünkhöz sem, mégsem felejtettem el, amit mondott:

– Még itt vannak. A darabjaik még itt vannak. Hallom a sikításukat.

Harry ideges kuncogása elhalt, csak egy mosoly maradt belőle, amely úgy lógott a száján, mint elferdült

redőny egy üres ház ablakán. Brutál szinte rémült pillantást vetett rám, és arrébb húzódott John Coffeytől. Alig öt perc alatt másodszor éreztem, hogy a vállalkozás a kudarc szélére ért. Ez alkalommal én léptem közbe; amikor kicsivel később ismét katasztrófa fenyegetett, Harry következett. Higgyék el, akkor éjszaka mindhárman kitettünk magunkért.

Odasiklottam John és a szék közé, lábujjhegyre ágaskodtam, hogy eltakarjam a szeme elől, aztán kétszer hangosan csettintettem az ujjaimmal a szeme előtt.

– Gyerünk! – parancsoltam. – Indulj! Azt mondtad, nincs szükség rá, hogy megbilincseljünk, akkor most bizonyítsd be, hogy így is van! Gyerünk, nagyfiú! Mozgás, John Coffey! Arra! Az ajtó felé!

Kitisztult a tekintete. – Igenis, főnök. – És Istennek hála, megindult.

– Az ajtót nézd, John Coffey, csakis az ajtót, semmi mást.

– Igenis, főnök. – Engedelmesen az ajtóra meredt.

– Brutál – mondtam, és odamutattam. Brutál a kulcskarikáját rázva sietett előre.

John az alagút ajtaját bámulta, én őt, de a szemem sarkából láttam, hogy Harry idegesen sandít a székre, mintha még soha életében nem látta volna.

A darabjaik még itt vannak... Hallom a sikításukat.

Ha ez igaz, akkor Eduard Delacroix-nak kellett a leghosszabban és a leghangosabban sikoltoznia, én pedig boldog voltam, hogy nem kell azt hallanom, amit John Coffeynek.

Brutál kinyitotta az ajtót. Coffey vezetésével lementünk a lépcsőn. Odalent borúsan nézett végig az alagúton, az alacsony téglamennyezeten. Görcsöt fog kapni a háta, mire a másik végére érünk, hacsak...

Előgurítottam a kocsit. A lepedőt, amelyet Delre terítettünk, elvitték (és valószínűleg el is égették), látni lehetett a fekete bőrpárnákat. Szállj föl – mondtam Johnnak. Tétován nézett rám, én pedig bátorítóan bólintottam. – Neked könnyebb lesz így, nekünk pedig nem lesz nehezebb.

– Jó, Edgecombe főnök. – Leült, azután lefeküdt, aggodalmasan pillogva barna szemével. Olcsó bőrtőnnapucsba bújtatott lába csaknem a földre lógott. Brutál közéjük állt, és végigtolta John Coffeyt a nyálkás folyosón, mint annyi más embert azelőtt. Az egyetlen különbség az volt, hogy a mostani utas még lélegzett. Úgy a felénél – az országút alatt lehettünk, hallhattuk volna az autók fojtott zúgását, ha egy is jár arra abban az órában – John elmosolyodott. – Nahát, de vicces! – mondta. Az jutott eszembe, hogy legközelebb nem fogja annak érezni. Egyáltalán semmit sem fog érezni vagy gondolni a legközelebbi kocsikázáskor. Vagy mégis? A darabjaik még itt vannak, mondta; hallotta a sikításukat.

Baktattam a többiek mögött, ahol senki sem láthatott, és dideregtem.

– Remélem, nem feledkeztél meg Aladdinról, Edgecombe főnök – mondta Brutál, ahogy elértük az alagút túlsó végét.

– Ne aggódj – válaszoltam. Aladdin ugyanúgy nézett ki, mint a többi kulcs, amelyeket akkoriban cipeltem – és jó sok volt nálam, nyomtak vagy két kilót –, de ez volt valamennyi mesterkulcs mesterkulcsa, az, amelyik minden zárat nyitott. Akkortájt mind az öt blokk parancsnokának volt egy ilyen Aladdin-kulcsa. A többi őr is kikölcsonőzhetne, de egyedül a parancsnoknak nem kellett érte aláírnia.

Rácsos vasajtó volt az alagút túloldalán. Engem mindig ódon kastélyokat ábrázoló képekre emlékeztetett; tudják, azokból a régi időkben, amikor a lovagok még merészek voltak, és a lovagiasság virágzott. Csak éppen Cold Mountain messze esik Camelottól. A kapu mögött lépcső vezetett föl egy szerény, pincegádra emlékeztető ajtóhoz, amelyre az volt írva, hogy TILOS AZ ÁTJÁRÁS meg ÁLLAMI

TULAJDON, odakint pedig az, hogy VEZETÉK FESZÜLTÉG ALATT.

Kinyitottam az ajtót, Harry pedig kitárta. Fölmentünk, John Coffey ismét az élen, megroskadt vállakkal, lehorgasztott fejjel. Odafönt Harry megkerülte Coffeyt (nem minden nehézség nélkül, noha ő volt a legkisebb hármunk közül), és kinyitotta a pinceajtót. Súlyos darab volt. Harry meg tudta mozdítni, de nem bírta fölemelni.

– Tessék, főnök – mondta John. Ismét előrenyomakodott – közben a fél csípőjével a falnak passzírozta Harryt –, és egy kézzel fölemelte az ajtót, mintha festett kartonból lett volna, nem pedig acéllemezből.

Arcunkat megcsapta az éjszakai hideg; a hegygerinc felől már fújt az a szél, amely nagyjából március-áprilisig ki fog tartani. Halott levelek forogtak a szélörvényben, John Coffey elkapott egyet a szabad kezével. Sohasem felejttem el, hogyan nézett rá, mint gyűrögette szép, széles orra alatt, hogy érezze az illatát.

– Gyerünk – szólalt meg Brutál. – Indulás előre.

Kimásztunk. John leeresztette az ajtót, Brutál pedig bezárta. Nem ehhez az ajtóhoz kellett az Aladdin-kulcs, hanem hogy kinyithassuk a pincelejárót körülvevő oszlopokra feszített drótkerítés kapuját.

– Szorítsd a kezed az oldaladhoz, amikor itt keresztülmész, nagyfiú – morogta Harry. – Ne érh a vezetékhez, ha nem akarsz csúnya égési sérüléseket.

Aztán egyszer csak odakint voltunk, és kis csoportba verődve megálltunk az útpadkán (azt hiszem, úgy néztünk ki, mint három domb egy hegy körül), és fölbámultunk a Cold Mountain fegyintézet falaira, fényeire, őrtornyaira. Még a toronyban álló őr elmosódó árnyékát is láttam, amint a kezét huholja, de csak egy pillanatig; az útra néző toronyablakok aprók. Mégis, nagyon nagy csöndben kellett lennünk. És ha most jön erre egy kocsi, akkor komolyan benne leszünk a pácban.

– Gyerünk! – suttogtam. – Mutasd az utat, Harry.

Libasorban indultunk északra az országút mentén, az élen Harry, utána John Coffey, majd Brutál, végül én. Fölhágtunk az első dombra, és leereszkedtünk a túloldalán, ahonnan a börtön nem volt már egyéb, mint egy ragyogó fénykoszorú a fák orma fölött. Harry csak ment tovább.

– Hol álltál meg? – suttogta fehér párafelhőt fújva Brutál. – Baltimore-ban?

– Itt van nem messze – válaszolta idegesen és bosszankodva Harry. – Ne koptasd a szádat, Brutus.

De Coffey, amennyire láttam rajta, boldogan gyalogolt volna hajnalig, aztán meg talán egészen alkonyaiig. Mindent megnézett, és összerendezte – de nem ijedten, hanem örömmel –, amikor egy bagoly huhogni kezdett. Az jutott eszembe, hogy félt a sötétben, idekint meg egyáltalán nem. Simogatta az éjszakát, úgy simult hozzá érzékeivel, ahogy a férfi arca törleszkedik a nő mellének dombjaihoz és völgyeihez.

– Itt befordulunk – motyogta Harry.

Kis mellékút – keskeny, földes, közepén füves – ágazott le jobb felé. Befordultunk, és gyalogoltunk újabb hatszáz métert. Brutál ismét morogni kezdett, amikor Harry megállt, átment az út bal oldalára, és elkezdte szedegetni a fenyőgallyakat. John és Brutál is munkához láttak, és mielőtt utolérhettem volna őket, már le is takarították egy öreg Farmall kisteher horpatag orrát, amelynek dróttal borított fényszórói úgy bámultak rám, mint a bogár szeme. – Tudod, annyira elővigyázatos akartam lenni, amennyire lehetséges – korholta Harry Brutált fojtott hangon. – Lehet, hogy neked ez jó vicc, Brutus Howell, de én nagyon vallásos családból származom, és olyan rohadtul szent unokatestvéreim vannak, hogy hozzájuk képest a kereszténynek is oroszlánok, és ha rajtakapnak, miközben ilyet játszom...!

– Jó, na! – mondta Brutál. – Csak ugrattalak.

– Én is – válaszolta mereven Harry. – Most már csak induljon be ez a tetves taliga...

Még mindig motyogva megkerülte a motorházat, Brutál pedig rám kacsintott. Ami Coffeyt illeti, az ő számára megszűntünk létezni. Hátraejtett fejével itta az égi csillagseregek látványát.

– Majd én utazom vele hátul, ha akarod ajánlotta Brutál. Mögöttünk megnyikkant a Farmall indítója – úgy hangzott, mintha egy vén kutya igyekezne lábra állni egy hideg téli reggelen –, azután a motor életre kelt. Harry gázt adott neki, majd szaggatottan köhécselelő alapjáratba kapcsolta. – Semmi szükség mindkettőnkre.

– Ül csak előre – mondtam. – Majd visszafelé utazz vele. Ha ugyan nem a saját rabomobilunk hoz majd vissza.

– Ne beszélj így – mondta őszinte idegességgel. Mintha most először döbrent volna rá, mekkora baj lehet belőle, ha rajtacsípnék bennünket. – Krisztusom, Paul!

– Mozgás – mondtam. – A fülkébe.

Engedelmeskedett. Én addig rángattam John Coffey karját, amíg végre rám nézett, azután körbevezettem a teherautó deszkaperemű platójához. Harry ponyvát terített a tartóbordákra, ami még jól jöhet, ha személy- vagy teherautók jönnek szembe. A nyitott hátsó résszel azonban nem tudott mit kezdeni.

– Zsupsz föl, nagyfiú! – mondtam.

– Most fogunk autózni?

– Most.

– Jó. – Elmosolyodott. Szelíd és kedves volt az a mosoly, talán azért, mert nem bonyolította agyon a túl sok gondolat. Fölszállt, én követtem, végigmentem a platón, rávágtam a fülke tetejére. Harry egyesbe tette a sebességváltót, és a kisteher reszketve és imbolyogva kigördült a kis bozótosból, amely elrejtette.

John Coffey terpeszben állt a plató közepén, arccal ismét az ég felé, szélesen mosolyogva, rá se hederítve a gallyakra, amelyek végigverték, míg Harry ki nem kanyarodott a műútra. – Nézze, főnök! – kiáltotta halk, elragadtatott hangon, fölmutatva a fekete égre. – Ott a Cassie, a hölgy a hintaszékben!

Igaza volt; én is láttam a csillagmezőt az elmaradó fák lombkoronái között. De én nem a Cassiopeiára gondoltam, amikor Coffey a hintaszékes hölgyről beszélt, hanem Melinda Mooresra.

– Látom, John – mondtam, és megrángattam a karját. – De most már talán leülhetnél, nem?

Leült, nekitámaszkodott a fülkének, ám egy pillanatra sem vette le a szemét az éjszakai égről. Arca maga volt a gondolat nélküli boldogság. A Farmall simára kopott kerekeinek minden fordulatával egyre jobban elmaradt mögöttünk a halálsor, és ekkor, egy időre legalábbis, elálltak John Coffey látszólag örökké pergő könnyei.

7

Hal Moores háza huszonöt mérföldre volt Chimney Ridge-ben, de Harry Terwilliger lassú, csikorgó tanyasi teherautójával több mint egy órán át tartott az út. Kísérteties utazás volt, és noha most úgy tűnik, minden pillanata beleégett az emlékezetembe – minden kanyar, minden hepe, minden hupa, a félelmetes pillanatok (kettő volt), amikor teherautók jöttek velünk szembe –, mégse hiszem, hogy akár megközelítően is le tudnám írni, milyen volt ott hátul ülni John Coffey mellett, indián mód ócska pokrócokba bugyolálva, amelyeket az előrelátó Harry odakészített.

Mindenekelőtt ott volt benne az elveszettség, az a mélyről jövő, félelmetes kín, amit a gyerek érez, mikor

rájön, hogy eltévedt valahol, minden útjelzés ismeretlen, többé nem tudja, hogy találhat haza. Kint voltam az éjszakában egy fogollyal, de nem akármilyen fogollyal, hanem olyannal, akit bűnösnek találtak és halálra ítélték két kislány meggyilkolása miatt. Hogy én ártatlannak hiszem, az mit sem számít, ha elcsípnek minket; börtönbe kerülünk, valószínűleg még Dean Stanton is. Egy élet munkáját és hitét dobtam el egy rosszul elsült kivégzés miatt, és mert hittem benne, hogy a mellettem ülő, túl nagyra nőtt melák talán meggyógyíthatja egy asszony operáihatatlan agydaganatát. De ahogy most a csillagokat bámuló Johnt figyeltem, borzadva állapítottam meg, hogy már nem hiszek benne, ha ugyan valaha is hittem; húgyúti fertőzésem távolinak és lényegtelennek tűnt, mint minden gyötrelmem, ha egyszer elmúlik (anyámtól hallottam egyszer, hogy ha egy nő csakugyan emlékezne rá, mennyire fájt világra hozni az első gyermekét, sohase szülne másodszor). Ami Mr. Jinglest illeti, nem lehetséges, vagy akár valószínű, hogy tévesen ítéltük meg, milyen súlyos sebeket ejtett rajta Percy? Vagy hogy John – akinek, semmi kétség, csakugyan volt egyfajta hipnotikus ereje – elbolondított bennünket, hogy azt higgyük, olyasmit látunk, amit igazából nem is láttunk? Aztán itt van Hal Moores. Azon a napon, amikor megleptem az irodájában, egy gyenge, sírós öregemberre nyitottam rá. De nem hinném, hogy ez az igazi énje. Azt hiszem, a valódi Moores igazgató az az ember, aki eltörte egyszer egy rátámadó rab csuklóját; aki cinikus pontossággal mutatott rá, hogy Delacroix tojásait mindenképpen megsütjük, nem számít, ki áll elől a kivégzőosztagban. Tényleg úgy gondoltam, hogy Hal Moores majd szelíden félreáll, és hagyja, hogy egy elítélt gyerekgyilkost bevigyünk a házába, és hogy az rátegye a kezét a feleségére?

Kétségeim egyre sokasodtak, amint tovahaladtunk. Egyszerűen nem értettem, miért csináltam ezt, miért beszéltem rá a többiekre, hogy jöjjenek velem erre az örült útra, nem hittem, hogy megúsztatjuk: annyi esélyünk van rá, mint kutyának a mennyországra, ahogy az öregek mondogatják. Mégse próbáltam lefűjni, pedig megtehettem volna, hiszen addig nincs veszve minden, amíg be nem állítunk Moores házába. Valami – azt hiszem, talán csak a mellettem ülő óriásból áradó lelkesedés – visszatartott attól, hogy dörömböljek a fülke tetején, és odakiáltsak Harrynek, forduljon meg, menjünk vissza a börtönbe, amíg még van időnk.

Ezeket rágódtam, miközben lekanyarodtunk a főútról, áttértünk a megyei ötös útra, arról pedig a Chimney Ridge-ire. Úgy tizenöt percre rá észrevettem, hogy egy tető rajzolódik a csillagok hátterére, és tudtam, hogy megérkeztünk.

Harry kettesbe kapcsolt, hogy lassítson (azt hiszem, egész úton csak egyszer kapcsolt a legmagasabb fokozatra). A motor rángatott, az egész jármű remegett, mintha az is megijedt volna attól, ami ránk vár.

Harry fölkanarodott Mooresék kavicsos bekötőútjára, és beállította a dűnnyögő teherautót az igazgató finom, fekete Buickja mögé. Előttünk, kicsit jobbra, tipp-topp ház állt, ha jól tudom, Cape Cod-i stílusban építve. Lehet, hogy ez a stílus nem illik éppen ide, a mi államunkba, de ezzel a házzal más volt a helyzet. Feljött a hold, valamivel szélesebben vigyorogva ezen az éjszakán, és a fényénél láthattuk, hogy a mindig olyan gondosan rendben tartott udvar most elhanyagolt. Főképp az avar volt rengeteg, mert senki sem gereblyézte el. Normális körülmények között ezt Melly szokta csinálni, de idén ősszel Melly nem gereblyézett semmiféle avar, és nem valószínű, hogy még egyszer meglátja a lombhullást. Ez volt az igazság, és bolond voltam, ha azt képzeltem, hogy ez az üres szemű idióta változtathat rajta.

De talán még nem késő. Most mindjárt felállok, ledobom a vállamról a takarót, csak oda kell hajolnom, megkopogtatom a sofőrülés felőli ablakot, és szólok Harrynek, hogy tünjünk innen, mielőtt...

John Coffey megragadta alkaromat sonkányi öklével, és olyan könnyedén húzott vissza, mint én egy kisdedet. – Nézze, főnök – mutatott előre. – Valaki fent van.

Követtem ujjá irányát, és éreztem, amint összeszorul – nem a gyomrom, hanem a szívem. Az egyik hátsó ablakban apró fény világított. Valószínűleg ez lesz az, ahol Melinda van mostanában, nappal és éjszaka; ugyanúgy nem tudott már lépcsőt mászni, mint ahogy a leveleket se tudta összegereblyézni, amelyeket lesodort a legutolsó vihar.

Persze meghallották a teherautót. Harry Terwilliger istenverte Farmalljának motorja bömbölt, a kipufogócső, amelyet nem fékeztek olyan férfiatlan léhaságok, mint a hangtompító, teljes hosszában

szellentett. Bár a fene tudja, Mooresék amúgy sem sokat alhatnak mostanában éjszakánként.

Fény gyulladt, valamivel közelebb a ház elejéhez (a konyhában), azután a nappali mennyezetén, majd az előszobában, végül a tornácon. Úgy figyeltem ezeket a közeledő fényeket, ahogy a betonfalnak támaszkodó ember szívja utolsó cigarettáját, miközben figyeli a zárt sorban masírozó kivégzőosztagot. De csak akkor döbbsenem rá, hogy túl késő, amikor elhallgatott a Farmall motorjának egyenetlen krakogása, majd nyikordult az ajtó, és megroppan a kavics, mert Harry és Brutál kiszálltak.

John fölállt, magával húzott engem is. A halvány fényben eleven és lelkes volt az arca. Miért ne? Emlékszem, ezt gondoltam. Miért ne látszana lelkesnek? Hiszen bolond.

Brutál és Harry szorosan egymás mellett álltak a teherautó végében, mint gyerekek a viharban, és láttam, hogy mindketten szakasztott olyan ijednek, zavartnak és bizonytalannak látszanak, mint amilyennek én éreztem magam. Ettől még rosszabb lett minden.

John leszállt. Ez neki inkább lépés volt, mint ugrás. Követtem, merev lábbal, nyomorúságosán. Hasra vágódtam volna a kavicsokon, ha el nem kap.

– Ez hiba volt – suttogta Brutál sziszegő hangon. A szeme nagyon nagy volt és nagyon rémült. – Szentséges ég, Paul, hát mit képzelünk mi?

– Most már késő – válaszoltam. Megböktem Coffey csípőjét, ő pedig engedelmesen odaállt Harry mellé. Azután megragadtam Brutál könyökét, mintha randevúznánk, és elindultunk a tornác felé, amelynek a végében a lámpa égett. – Hadd beszéljek én. Megértetted?

– Ja – biccentett. – Pillanatnyilag ez az egyetlen, amit értek.

Hátranéztem a vállam fölött. – Harry, maradj a teherautónál, amíg szólok. Nem akarom, hogy Moores meglássa, amíg nem végzek. – Csak hát sohasem fogok végezni. Ezt már most tudtam.

Brutállal épp a legalsó lépcsőfoknál tartottunk, amikor az ajtó kivágódott, olyan erősen, hogy a rézkopogtató nekicsörrent az alatta levő fémlapnak. Ott állt Hal Moores kék pizsamanadrágban, atlétatrikóban, acélszürke haja csomókban és tüskékben állt az égnek. Olyan ember volt, aki pályafutása során sok ezer ellenséget szerzett magának, és ezt tudta is. Jobb kezében nem egészen a föld felé fordítva azt az abnormálisán hosszú csövű pisztolyt tartotta, amely egyébként a kandalló fölött lógott. Olyasféle fegyver volt, mint a Ned Buntline Special, a nagyapjától maradt az igazgatóra, és fel volt húzva a kakasa (láttam, és még jobban összeszorult a gyomrom).

– Ki a fene jár itt hajnali fél háromkor? – kérdezte. Semmiféle riadalom nem volt a hangjában, és – legalábbis egy időre – a remegés is kiállt a kezéből. Fegyvert tartó ökle szilárd volt, mint a kő. – Válaszoljon, vagy... – a pisztoly csöve emelkedni kezdett.

– Ne, igazgató úr! – emelte föl a kezét Brutál a fegyveres férfi irányába. Még sohasem hallottam, hogy ilyen hangon beszélt volna; mintha a Moores kezéből kiállt reszketés utat talált volna Brutus Howell torkába. – Mi vagyunk! Paul meg én, és... mi vagyunk!

Föllépett az első lépcsőfokra, így a tornáclámpa fénye egyenesen az arcába hullott. Csatlakoztam hozzá. Hal Moores egyikünkről a másikunkra nézett, és dühös határozottsága értetlenkedéssé változott. – Mit csináltok ti itt? – kérdezte. – Nem csak az, hogy ilyen zöld hajnalban, de ti szolgálatban is vagytok. Tudom, hogy igen, mert a szolgálati beosztás ott van felrajzszögezve a falra az irodámban. Tehát mi a fene... ő, Jézusom, az nem egy elítélt ott? Vagy lázadás? – Átnézett kettőnk között, tekintete megkeményedett. – Ki van még annál a teherautónál?

Hadd beszéljek én. Ezt mondtam Brutálnak, de most, amikor eljött a beszéd ideje, még a számát sem tudtam kinyitni. Aznap délután munkába menet gondosan elterveztem, mit fogok mondani, amikor itt leszünk, és úgy gondoltam, nem is hangzik olyan örülségnek.

Nem volt normális – ebben az ügyben semmi sem volt az –, de talán elég közel állt a normálishoz, hogy bejuthassunk az ajtón, és kapjunk egy lehetőséget. John kapjon egy lehetőséget. De most minden gondosan kiválasztott szó elveszett a zúgó zavarodottságban. Gondolatok és képek – Del ég, az egér haldoklik, Tüti ugrándozik az Öreg Füstös ölében, és kiabál, hogy pulykapecsenye lett belőle –, mindez ott keringett a fejemben, akár a homok a portölcsérben. Hiszem, hogy a világban létezik a jó, amelyet így vagy úgy áraszt magából a szerető Isten. De hiszek egy másik erőben is, amely éppen olyan valós, mint az Isten, akihez egész életemben imádkoztam, és tudatosan azon munkálkodik, hogy minden tisztességes elhatározást romba döntsen. Nem a Sátán, én nem hiszem, hogy a Sátán lenne (bár hiszem, ő is valóságos), hanem a diszharmónia démona, valami vásott és ostoba dolog, amely vígan kuncog, ha egy öregember felgyújtja magát, pedig csak pipára akart gyújtani, vagy amikor az imádott kisbaba a szájába veszi az első karácsonyi ajándékát, és megfullad tőle. Sok évem volt, Cold Mountaintől Georgia Pinesig, hogy elgondolkozzam ezen, és hiszem, hogy ez az erő működött közöttünk aznap hajnalban, mindenhol ott kavargott, mint a köd, és igyekezett távol tartani John Coffeyt Melinda Moorestól.

– Igazgató... Hal... én... – Semmi értelmes nem jutott eszembe.

Oda se figyelt, ismét fölemelte a pisztolyt, közém és Brutál közé célzott. Vérekes szeme kitágult. És ekkor megjelent Harry Terwilliger, akit többé-kevésbé a mi fiunk cibált oda, széles, ostoba, kedves mosollyal.

– Coffey! – hördült föl Moores. – John Coffey! – Elakadt a lélegzete, azután vékony, de erős hangon azt rikoltotta: – Állj! Állj meg, ott, ahol vagy, különben lövök!

– Hal! – szólalt meg valahonnan a háta mögül egy vékony, reszketeg női hang. – Mit csinálsz odakint? Kivel beszélsz, te hülye faszszipó?

Moore egy pillanatra odanézett, dült, kétségbeesett arccal. Csak egy pillanatra, amint mondtam, de az is elegendő lett volna, hogy kikapjam a markából a hosszú csövű pisztolyt. De nem bírtam fölemelni a kezemet. Lehet, hogy súlyok voltak rákötve. A fejem meg, úgy látszik, tele volt statikus zajjal, mint a rádió, amely elektromos viharban próbálja venni az adást. Nem emlékszem másra, csak hogy féltem, és valami tompa szégyenkezést éreztem Hal miatt.

Harry és John Coffey elérték a lépcső alsó fokát. Moores visszafordult, ismét fölemelte a pisztolyt. Később azt mondta, igen, az volt a szándéka, hogy lelővi Coffeyt; gyanította, hogy mindnyájunkat foglyul ejtettek, és akik az egészséget kitervelték, azok ott lapítanak a sötétben a teherautónál. Nem értette, miért hoztak el bennünket a házához, de a bosszú látszott a legvalószínűbbnek.

Mielőtt löhetett volna, Harry Terwilliger odalépett Coffey elé, saját testével takarva el a feketét. Nem Coffey húzta oda; Harry magától csinálta.

– Ne, igazgató úr! – mondta. – Minden rendben! Senkinél nincs fegyver, senki sem akarja bántani, azért vagyunk itt, hogy segítsünk!

– Segítsenek? – Moores összehúzta kuszáit, bozontos szemöldökét. A tekintete lángolt. Nem tudtam levenni a szemem a Buntline kakasáról. – Miben? Kicsoda?

Mintha ez lenne a válasz, ismét felcsapott az öregasszony hangja, zsémbesen, félreérthetetlenül, kárhózztan: – Gyere, keverd meg a bögrémet, te kurafi! Hozd azokat a seggfej haverjaidat is! Mindegyiknek jut egy forduló!

A lelkem mélyéig megrendülten néztem Brutálra. Azt tudtam, hogy Melinda káromkodik – hogy a daganat valahogy ráveszi a káromkodásra –, de ez több volt káromkodásnál. Sokkal több.

– Mit akartok itt? – kérdezte ismét Moores. Feleségének rozsdás károgása rengeteg határozottságot kivett a hangjából. – Nem értem. Ha ez börtönlázadás, vagy...

John félrerakta Harryt – csak úgy fölkapta és arrébb tette –, azután fölment a lépcsőn. Megállt Brutál és közöttük, olyan hatalmasan, hogy majdnem belelökött bennünket kétoldalt Melly magyalbokraiba. Moores szemgolyói fölfelé fordultak, úgy követve Coffeyt, mint mikor valaki egy magas fa lombkoronájának csúcsát akarja nézni, és bennem hirtelen helyrezökönt a világ. Eltűnt a diszharmónia démona, amely úgy összekutyulta a gondolataimat, mint hatalmas ujjak a homokot vagy a rizst. Azt hiszem, azt is megértettem, miért Harry volt képes cselekedni, amikor Brutál és én csak ácsorogtunk reménytelenül és tétován a főnökünk előtt. Harry ott volt Johnnal... és azzal az akármilyen szellemmel, a démoni másik ellenlábasával, amely Coffeyban lakozott azon az éjszakán. Amikor John odalépett Moores igazgató elé, az a másik szellem valami fehér, így gondolok rá, hogy fehér – átvette az irányítást. A másik sem távozott, de láttam, hogy visszavonul, akár egy árnyék a hirtelen erős fényben.

– Segíteni akarok – szólalt meg John Coffey. Moores ámuló szemmel, tátott szájjal nézett föl rá. Nem hiszem, hogy észrevette volna, hogy Coffey kivette a kezéből és odanyújtotta nekem a Buntline Specialt. Óvatosan leeresztettem a kakast. Később, amikor megvizsgáltam a tárat, láttam, hogy üres. Néha eltűnődöm rajta, hogy Hal vajon tudta-e. Közben John tovább dűnyögött: – Azért jöttem, hogy segítek. Csak segíteni akarok. Ez minden, amit szeretnék.

– Hal! – csattant föl a hang a hálósobában. Mintha erőre kapott volna, de rémült is volt, mintha az a dolog, amely annyira megzavart és kifordított minket magunkból, most öbelé hátrált volna. – Kergesd el őket, akárkik is! Nincs szükségünk vigécekre az éjszaka közepén! Nem kell Electrolux! Se porszívó! Se francia bugyogó, trutymóval a közepén! Rúgd ki őket! Mondd meg nekik, hogy basszák meg a legyet egy guruló k... k... – Valami eltört a vizeskancsó lehetett –, azután zokogás hallatszott.

– Csak segíteni akarok – mondta John Coffey olyan halkán, hogy az alig volt több suttogásnál. Nem zavarta az asszony zokogása, sem ocsmány szavai. – Csak segíteni akarok, főnök, ez minden.

– Nem tudsz – válaszolta Moores. – Senki sem tud. – Ezt a hangot már hallottam, és egy másodperc múlva rájöttem, hogy éppen így beszélhettem én is, amikor bementem Coffey cellájába azon az éjszakán, amikor meggyógyította húgyúti fertőzésemet. Hipnotizálta. Törődj a magad dolgával, én is azt teszem, mondtam Delacroix-nak... csak éppen Coffey törődött az én dolgommal, mint most Hal Mooresével.

– Szerintünk tud – mondta Brutál. – Nem kockáztattuk volna az állásunkat meg a sítire vágást csak azért, hogy idejőjjünk, majd visszamenjünk, és meg se próbáljuk.

Bár három perce még kész lettem volna rá. Brutál is.

John Coffey kivette a játék irányítását a kezünkől. Odament a bejárathoz, el Moores mellett, aki fölemelte egyik erőltetett kezét, hogy megállítsa (nekiütközött Coffey csípőjének, majd lehullott; biztos vagyok benne, hogy a nagy ember még csak meg sem érezte); átbakattatott az előszobán, a nappali, a mögötte levő konyha és a leghátsó hálósoba felé, ahol ismét fölvisított az az éles, felismerhetetlen hang: – Maradj csak ott! Akárki vagy, maradj csak odakint! Nem vagyok felöltözve, a csöcsöm kilóg, a pinám szellőzködik!

John rá se hederített, csak ment tovább egykedvűen, kezét lóbálva, csillogó, kerek barna koponyáját leszegve, hogy egyetlen csillárt se verjen le. Egy pillanat múlva mi is követtük, legelől én, Brutál és Hal egymás mellett, leghátul Harry. Azt az egyet tökéletesen megértettem, hogy az irányítás a mi kezünkől átcúszott Johnéba.

8

Az az asszony a hátsó hálósobában, aki az ágytámlának dőlve felbandzsított a zavaros látóterébe belépő óriásra, egyáltalán nem hasonlított arra a Melly Mooresra, akit húsz éve ismertem, de még arra sem, akit nem sokkal Delacroix kivégzése előtt látogattunk meg Janice-szel. Az az asszony, aki felpolcolva feküdt abban az ágyban, úgy nézett ki, mint egy boszorkánynak öltözött beteg gyerek. Hamuszínű bőre gyűrött tésztaként lógott; a jobb szeme körül összehúzódott, mintha kacsintani próbálna. A szája jobb sarka lefittyedt, egyik öreg, sárga szemfoga rálógott májfoltos alsó ajkára. A haja gyér, vad felhőként gomolygott a koponyáján. A szoba szaglott azoktól az anyagoktól, amelyek fölött testünk illedelmesen uralkodik, ha minden rendben van. Az ágy melletti éjjeliedény félig tele volt valami ocsmány,

sárgás ragaccsal. Későn érkeztünk, gondoltam elborzadva. Csak néhány napon múlt; akkor még felismerhető volt: beteg, de ön maga. Azóta az a dolog a fejében rémítő sebességgel szilárdította meg pozícióját. Nem hittem, hogy most már akár John Coffey is segíteni tudna rajta.

Félős iszonyattal nézett a belépő Coffeyra, mintha valami odabent fölismerte volna a doktort, aki végre rá fog találni, és kitépi... ahogy sőt szórnak a piócára, hogy elengedje áldozatát. Értsenek meg jól: nem azt mondom, hogy Melly Moores megszállott volt, azzal is tisztában vagyok, hogy abban a feldúlt állapotban minden érzékelésem csak hozzávetőleges lehetett akkor éjjel. Ugyanakkor sohasem zártam ki mindenestül a démoni megszállottság lehetőségét. Annyit mondhatok, volt valami Melinda szemében, ami félelemnek tűnt. Ennyire, azt hiszem, megbízhatnak bennem; olyan érzem ez, amelyet túl sokszor láttam ahhoz, hogy eltévesszem.

Akármilyen volt is az, gyorsan eltűnt, és vidám, eszelős kíváncsiság jelent meg a helyén. Az a szörnyű szó valami mosolyfélébe gyűrődött.

– Ó, mekkora! – kiáltotta, mint egy kislány, aki éppen most lábadozik egy súlyos torokgyulladásból. Fölemelte az ágytakaróról a két kezét – amely éppen olyan szivacsos fehér volt, mint az arca –, és tapsolt. – Told le a gatyádat! Hallottam már a niggerfaszról, de még soha életemben nem láttam olyat!

Moores halkan, kétségbeesetten felnyögött a hátam mögött.

John Coffey oda se hederített. Némán állt még egy pillanatig, mintha távolabbról akarná látni Melindát, aztán odament az ágyhoz, amelyet csupán egy éjjeli lámpa világított meg, ragyogó fénykört vetve a hálóing csipkés nyakáig föl húzott fehér ágytakaróra. Az ágy mögötti árnyékban megpillantottam a nappaliból áthozott sezlont. Az odavetett kötött takaró, amelyet Melly saját kezűleg készített boldogabb napokban, félig lelógott a földre. Itt aludt Hal – vagy legalábbis szundikált –, amikor befutottunk.

John közeledésére Melinda arca harmadszor is megváltozott. Hirtelen megpillantottam azt a Mellyt, akinek gyengédsége olyan sokat jelentett nekem az évek során, Janice-nek pedig még többet, miután a gyerekek kirepültek a fészekből, és ő ott maradt haszontalanul, magányosan és szomorúan. Most is érdeklődve nézett, de ez az érdeklődés normális és tudatos volt.

– Ki vagy? – kérdezte tiszta, épeszű hangon. – És miért van olyan sok sebhely a kezeden és a karodon? Ki bántott ilyen kegyetlenül?

– Már alig emlékszem, asszonyom – válaszolta John Coffey szerényen, és leült az ágyra.

Melinda elmosolyodott, amennyire tudott. Szája jobb oldalán a vicsor megrándult, de nem változott. Megérintett egy fehér heget, amely szabályként ívelt Coffey bal kézfejen.

– Micsoda áldás! Ugye tudod, miért?

– Úgy gondolom, ha az ember nem tudja, ki bántotta, üldözte, jobban aluszik éjszaka – válaszolta John Coffey csaknem déli kiejtésével.

Melly nevetett. A hang ezüstösen tiszta volt ebben a bűdös betegszobában. Hal most már mellettem állt, kapkodva lélegzett, de nem próbált beavatkozni. Amikor Melly fölnevetett, kapkodó lélegzete bennszakadt egy pillanatra, egyik nagy keze megszorította a vállamat, olyan keményen, hogy ottmaradt a nyoma másnap láttam –, de akkor alig éreztem.

– Mi a neved? – kérdezte Melinda.

– John Coffey, asszonyom.

– Coffey, mint az ital?

– Igen, asszonyság, csak másképpen írják.

Melly félig ülve, félig fekvé hevert párnáin, és nézte. Coffey ott ült mellette, és visszanézett rá. A lámpa fénye úgy hullott rájuk, mintha színpadon szerepelnének: a hatalmas, fekete ember börtönoverallban és a kicsiny, haldokló fehér asszony. Elbűvölten ragyogó szemmel bámult Johnra.

– Asszonyság?

– Tessék, John Coffey! – A csöndesen lehelő szavak alig értek el hozzánk a bűzös levegőn át. Karomban, lábamban és a hátamon görcsösen megfeszültek az izmok. Valahonnan messziről éreztem, hogy az igazgató a karomat szorítja, a szemem sarkából láttam, hogy Harry és Brutál egymásnak vetik a vállukat, mint a kisgyerekek, akik eltévedtek az éjszakában. Valami készülődött. Valami nagy dolog. Mindnyájan éreztük a magunk módján.

John Coffey közelebb hajolt az asszonyhoz. Az ágy rugói megnyikordultak, az ágynemű susogott, a hold hideg mosollyal kukucskált be a hálószoobaablak felső tábláján. Coffey vérekes szeme végigkutatta a felemelt, űzött arcot.

– Látom – mondta. Nem Melindának, legalábbis nem hiszem, inkább magának. – Látom, és tudok segíteni. Tartsa... erősen tartsa...

Még közelebb húzódtott. Nagy arca egy pillanatra megállapodott, alig öt centiméternyire a betegétől. Egyik kezét szétnyitott ujjakkal kitarította oldalra, mintha azt mondaná valaminek, hogy várjon... várjon csak... azután még jobban előredőlt. Széles, sima szája hozzáért az asszonyéhoz, kényszerítette, hogy Melly szétnyissa az ajkát. Rebbenésnyi időre láttam Melly szemét Coffey mellett, valami olyan kifejezés volt benne, amit leginkább meglepetésnek nevezhetnék. Azután John tar feje megmozdult, és eltakarta Mellyt.

Halk, fűtülő hang hallatszott, ahogy Coffey magába szívta az asszony tüdejéből a levegőt, így maradtak egy-két másodpercig, azután megmozdult alattunk a padló, majd megmozdult az egész ház. Nem képzelődtem; mindnyájan éreztük, mindnyájan emlékeztünk rá később. Hullámozó dübörgés hallatszott, valami puffant, mintha a nappaliban felborult volna valami nehéz tárgy; később kiderült, hogy az állóóra volt. Hal Moores meg akarta csináltatni, de soha többé nem járt többet tizenöt percnél egyvégtében.

Közelebb reccsent, majd csörrent valami, és betört az üvegtábla, amelyen a hold bámult befelé. A hét tenger egyikét hasító teaszállító klippert ábrázoló kép leesett a szögről és a padlóra zuhant, az üveglap cserepekre hullott.

Valami forróságot éreztem, és láttam, hogy füst száll föl a beteget borító fehér takaró alól. Fekete folt tűnt fel a rángatózó dudor mellett, amely Melinda jobb lába volt. Mintha álomban mozognék, kifejtettem magam Moores szorításából, odaléptem az éjjeliszekrényhez. Volt ott egy pohár víz, körülötte három-négy fiola gyógyszer, amelyek lepotyogtak a rázkódástól. Főlkaptam a vizet, és leöntöttem a füstöt. Sziszegés hallatszott.

John Coffey továbbra is azon a mély, bensőséges módon csókolta a beteget, belélegezve és kilélegezve, egyik kezét még mindig kinyújtotta, a másikkal az ágyra támaszkodott, az tartotta hatalmas súlyát. Ez a kéz, széttárt ujaival olyannak tűnt, mint egy barna tengeri csillag.

Hirtelen ívbe feszült az asszony gerince. Egyik keze a levegőbe csapott, ujjai görcsösen markolásztak. Lába dobolt az ágyon. Akkor valami visított. Megint csak nem én képzelődtem; a többiek is hallották. Brutál szerint olyan volt, mint mikor egy farkas vagy kojót a csapdába lép. Én sas vijjogásának hallottam; csendes reggeleken hallani néha, amikor az ereszkedő madár mereven széttárt szárnyakkal köröz a ködös nyiladékok felett.

Kint olyan erővel fújt a szél, hogy másodszor is megrázta a házat, ami elég különös volt, tudják, mert addig egyáltalán nem volt említésre méltó légmozgás.

John Coffey elhúzódott az asszonytól, és láttam, hogy Melly arca kisimult. Szájának jobb sarka nem fittyent le többé. A szeme visszanyerte szokott formáját, és tíz évvel fiatalabbnak látszott. John egy-két pillanatig elragadtatva bámulta, azután köhögni kezdett. Elfordította a fejét, hogy ne az asszony arcába köhögjön, elvesztette az egyensúlyát (ami nem nehéz egy ekkora embernek, ha fél fenékkal ül az ágyon), lezuhant a padlóra, harmadszor is megrengetve a házat. A térdére érkezett, a fejét leszegte, és úgy köhögött, mint aki a tüdőbaj végső stádiumában tart.

Most jönnek a bogarak, gondoltam. Kiköhögi őket, méghozzá jó sokat!

De nem így történt. Tovább köhögött, mély, öklendező ugatással, levegőt venni is alig volt ideje a rohamok között. Sötét, csokoládészín bőre elszürkült. Brutál riadtan odalépett hozzá, fél térdre ereszkedett mellette, és egyik karját rátette Coffey széles, görcsösen rángatózó hátára. Mintha Brutál mozdulata megtörte volna a varázst, Moores odaugrott a felesége ágyához, és leült Coffey helyére. Szinte észre se vette a köhögő, fuldokló óriást. Noha Coffey a lábánál térdelt, Moores csak a feleségét látta, aki meglepetten nézett vissza rá. Olyan látványt nyújtott, mint egy mocskos tükör, amelyet hirtelen tisztára töröltek.

– John! – ordította Brutál. – Köpd ki! Köpd ki, ahogy korábban csináltad!

John tovább ugatott, fojtottan, fuldokolva. A szeme megnedvesedett, nem a könnyektől, hanem az erőlködéstől. Finom nyálpermet fröcsögött a szájából, de semmi más nem jött ki belőle.

Brutál néhányszor megveregette a hátát, azután rám nézett.

– Megfullad! Akármit szívott is ki, az most megfojtja!

Előrelendültem, de mielőtt két lépést tehettem volna, John térdén elcsúszott előlem a szoba sarkába, még mindig dübörgő köhögéssel, megküzdve minden lélegzetért. Homlokát nekitámasztotta a vörös vadrózsákkal befuttatott kertfalat ábrázoló tapétának, és félelmetes, fuldokló hangokat hallatott, mintha a gégejét akarná kiöklendezni. Ha valami, hát ez majd előhozza a bogarakat, emlékszem, ezt gondoltam, de bogaraknak nem volt semmi jele. Mindegy, úgy látszott, kicsit enyhült a roham.

– Jól vagyok, főnök – mondta, még mindig a vadrózsákra hajtott fejjel, csukott szemmel. Sejtelmem sincs, honnan tudhatta, hogy ott vagyok, de tudta. – Komolyan. A hölgyet nézze.

Kétkedve bámultam rá, azután az ágy felé fordultam. Hal a felesége homlokát simogatta, és én valami megdöbbenő dolgot láttam a keze fölött: Melly hajának egy része – nem túl sok, de egy kis része – visszafeketedett.

– Mi történt? – kérdezte. Miközben figyeltem, a szín is kezdett visszatérni az arcába. Mintha elloptott volna néhány rózsát a tapétáról. – Hogy kerültem ide? Nem az indianolai kórházban voltunk? Valami orvos meg akarta röntgenezni a fejemet, és képeket akart csinálni az agyamról.

– Ssss – csitította Hal. – Ssss, drágám, most már nem fontos.

– De nem értem! – csaknem jajgatott. Megálltunk egy út menti parkolóban... vettél nekem öt centért egy csokor virágot... azután... itt vagyok. Sötét van! Vacsoráztál, Hal? Miért vagyok a vendégszobában? Megcsinálták a röntgent? – Szeme úgy siklott át Harryn, hogy észre se vette – gondolom, ez a sokk miatt volt –, és megállapodott rajtam. – Paul! Megvolt a röntgen?

– Igen – válaszoltam. – Tiszta volt.

– Nem találtak daganatot?

– Nem – vágtam rá. – Azt mondták, hogy a fejfájások most már valószínűleg meg fognak szűnni.

Hal könnyekben tört ki az asszony mellett.

Melly előrehajolt, és megcsókolta a halántékát. Azután oldalra pillantott. – Ki ez a néger férfi? Miért van a sarokban?

Megfordultam, és láttam, hogy John igyekszik talpra állni. Brutál segítségével sikerült is feltápáskodnia, de továbbra is a fal felé fordult, akár egy gyerek, aki rosszul viselkedett. Még mindig görcsösen köhögött, de most már halkabban.

– John! – szóltam oda. – Fordulj meg, nagyfiú, és nézd a hölgyet.

Lassan megfordult. Az arca még mindig hamuszínű volt, és tíz évvel öregebbnek látszott, mint egy valaha nagy erejű ember, aki végül elveszti a tüdőbajjal vívott hosszú háborút. Szemét lesütötte börtőnpapucsára, és úgy nézett ki, mint aki nagyon szeretne egy kalapot, hogy gyűrögethesse.

– Ki vagy te? – kérdezte ismét az asszony. – Mi a neved?

– John Coffey, asszonyság – mondta ő, mire Melly azonnal rávágta: – De nem úgy írják, mint a kávé.

Hal összerezett. Melinda megérezte, és bátorítóan megveregette férje kezét, de nem vette le a szemét a fekete emberről.

– Álmodtam rólad – mondta halk, csodálkozó hangon. – Azt álmodtam, hogy a sötétben vándorolsz, akárcsak én. Találkoztunk.

John Coffey nem szólt semmit.

– Találkoztunk a sötétben – ismételte Melly. – Állj föl, Hal, nem tudok tőled fölkelni.

Moore föllállt, és hitetlenkedve nézte, amint az asszony félrehajtja a takarót. – Melly, te nem tudsz...

– Ne bolondozz – intette le Melinda, és letette a talpát az ágy mellé. – Már hogyan tudnék. – Lesimította a hálóingét, nyújtózott, azután föllállt.

– Istenem – suttozta Hal. – Édes jó istenem az égben, nézzétek!

Az asszony odament John Coffeyhoz. Brutál ámuló arccal állt félre az útból. Melly az első lépésnél húzta az egyik lábát, csupán annyira, hogy a második lépésnél óvatosabban tette le a jobb lábát, majd ez is elmúlt. Eszembe jutott, amikor Brutál odaadta a színes gurigát Delacroix-nak: – Gurítsd el, látni akarom, hogy fut. – Mr. Jingles pedig sántított egy kicsit, azután a következő éjszaka, amikor Del elindult a halálsoron, már jól volt.

Melly átkarolta John-t és megölelte. Coffey csak állt egy pillanatig, hagyta, hogy ölelgesse, azután fölemelte a kezét, és mérhetetlen gyengédséggel megsimogatta az asszony feje búbját. Az arca még mindig szürke volt. Arra gondoltam, hogy úgy néz ki, mint aki halálos beteg.

Melinda hátralépett, és fölnézett. – Köszönöm.

– Szívesen, asszonyság.

Melly visszament a férjéhez. Hal magához ölelte.

– Paul! – szólalt meg Harry. Elém tartotta a karját, és rábökött az órája számlapjára. Erősen három felé járt az idő. Fél öt felé kezd világosodni. Ha addig vissza akarjuk vinni Coffeyt Cold Mountainba, akkor hamarosan indulnunk kell. Márpedig én vissza akartam vinni. Részben természetesen azért, mert minél tovább elmaradunk, annál nagyobb az esélyünk a lebukásra. De azért is akartam John-t a helyén tudni,

hogy, ha kell, törvényesen orvost hívathassak hozzá. Ahogy így elnéztem, szükség lehet rá.

Mooresek egymást átölelve ültek az ágy szélén. Arra gondoltam, áthívom Halt a nappaliba néhány szóra, de beláttam, hogy csinálhatok én akármit, nem mozdul onnan, ahol van. Majd ha feljön a nap, talán le tudja venni a szemét a feleségéről – legalább néhány másodpercre –, de most nem.

– Hal – szólaltam meg. – Most már mennünk kell.

Bólintott, de nem nézett rám. A felesége arcának pírját, a felesége ajkának természetes ívét, a felesége hajának új, fekete csíkjait bámulta.

Megveregettem a vállát, olyan erősen, hogy legalább egy pillanatra odanézzon.

– Hal, mi sohasem jártunk itt.

– Mi...?

– Mi sohasem jártunk itt – ismételtem. Később majd megbeszéljük, most csak ennyit kell tudnod. Nem jártunk itt.

– Igen, rendben... – Nagy erőfeszítéssel kényszerítette magát, hogy egy pillanatra rám figyeljen. – Kihoztátok. Vissza is tudjátok vinni?

– Azt hiszem. Talán. De mennünk kell.

– Honnan tudtátok, hogy képes erre? – Azután megrázta a fejét, mint aki rájött, hogy ez nem a megfelelő idő. – Paul... köszönöm.

– Ne nekem köszönd – válaszoltam. – Johnnak.

Hal ránézett John Coffeyra, majd kezét nyújtott neki – éppen úgy, ahogy én, azon a napon, amikor Harry és Percy bekísérték a blokkba. – Köszönöm. Nagyon köszönöm.

John a kinyújtott kézre nézett. Brutál nem túl finoman oldalba bökte. Erre összerezsent, azután megfogta a kezét és megrázta. Föl, le, középre. Elengedte. – Szívesen – mondta rekedten. Éppen olyan volt a hangja, mint Mellynek, amikor összezsáptotta a kezét és felszólította, hogy tolja le a gatyáját. – Szívesen, mondta annak az embernek, aki egyszer majd ugyanezzel a kezével veszi föl a tollat, és írja alá John Coffey kivégzési parancsát.

Harry ismét megkocogtatta órája számlapját, ezúttal sokkal erélyesebben.

– Brute? – szólaltam meg. – Kész vagy?

– Nini, Brutus! – mondta Melinda vidáman, mintha most venné észre. – Örülök, hogy látom. Nem innának az urak egy teát? És te, Hal? Főzhetek. – Ismét fölállt. – Beteg voltam, de most már jól érzem magam. Évek óta nem voltam ilyen jól!

– Köszönjük, Moores nagysád, de mennünk kell – mondta Brutál. – Johnnak ágyban a helye. – Elmosolyodott, mint aki tréfál, de ugyanolyan aggodalommal nézte Coffeyt, mint én.

– Hát, ha tényleg nem...

– Tényleg nem, asszonyom. Gyere, John Coffey. – Megrángatta John karját, és John elindult.

– Egy pillanatra! – Melinda lerázta magáról Hal kezét, és egy lány fürgeségével szaladt oda Johnhoz. Átkarolta és ismét megölelte. Azután a tarkójához nyúlt, és egy apró szemű láncot húzott elő az inge alól.

A láncon ezüstmedál lógott. Odanyújtotta Johnnak, aki értetlenül bámult rá.

– Ez itt Szent Kristóf – magyarázta az asszony. – Azt akarom, hogy az öné legyen, Mr. Coffey, hogy viselje. Vigyázni fog önre. Kérem, fogadja el. A kedvemért.

John zavartan nézett rám, én pedig Halre pillantottam, aki először széttárta a kezét, azután bólintott.

– Fogadd csak el, John – mondtam. – Ajándék.

John átvette, bikanyaka köré kanyarította a láncot, az érmet becsúsztotta az inge alá. Most már teljesen abbahagyta a köhögést, de szerintem szürkébbnek és betegebbnek látszott, mint valaha.

– Köszönöm, asszonyság – mondta.

– Nem – válaszolta Melly. – Én köszönöm. Köszönöm, John Coffey.

9

Visszafelé én ültem a fülkében Harryvel, aminek fenemód örültem. A fűtés nem működött, de legalább nem a szabad ég alatt voltam. Tíz mérföldet tettünk meg, amikor Harry észrevett egy kis tisztást, és lekanyarodott a kisteherrel.

– Mi az? – kérdeztem. – A csapág? – Mert akár az is lehetett; a hang után ítélve a Farmall motorjának minden alkatrésze, áttétele az összeomlás vagy a kipurcanás szélén állott.

– Dehog? – rázta meg fejét bocsánatkérően. – Csak könnyítenem kell magamon. Mindjárt elcsurran a répám.

Kiderült, hogy mindnyájan így vagyunk vele, John-t leszámítva. Amikor Brutál megkérdezte, nem akar-e leszállni és velünk együtt megöntözni a bokrokat, csak rázta a fejét, és föl se nézett. Háttal a fülkének támaszkodva ült, vállán egy katonai takaróval. Az arcát nem láttam, de hallhattam a lélegzését: száraz és reszelős volt, ahogy a szél zizegett a szalmát. Nem tetszett.

Odamentem egy fűzfacsoporthoz, kigombolkoztam és elengedtem magam. Még elég közel voltam a húgyúti fertőzéshez, hogy a szervezetem ne felejtse, ezért boldog voltam, hogy képes vagyok ordítás nélkül vizelni. Ott álltam, ürítettem, és fölnéztem a holdra; jóformán észre se vettem, hogy Brutál ott áll mellettem, és ugyanazt csinálja, amíg halkan meg nem szólalt: – Sohasem kerül az Öreg Füstös ölébe.

Körülnéztem, meghökkenve és kicsit ijedten a hangjából áradó halk bizonyosságtól. – Hogy érted?

– Úgy, hogy valamiért lenyelte azt az anyagot, ahelyett hogy kiköpte volna, mint korábban. Egy hétig is eltarthat, amilyen félelmetesen nagy és erős, de lefogadom, hogy gyorsabb lesz. Majd mikor inspekciónk, egyszer csak ott találjuk a priccsén, holtan, mint egy követ.

Azt hittem, végeztem, de erre végigfutott a hátamon egy kicsit a hideg, és még pár csepp csurrant ki. Miközben a sliccemet gomboltam, arra gondoltam, hogy amit Brutál mondott, az teljesen logikus. Mindent összevéve reméltem, hogy igaza lesz. John Coffey, ha jól okoskodtam a Detterick ikrekről, egyáltalán nem szolgált rá a halálra, de ha mégis meg kell halnia, nem akarom, hogy az én kezemtől haljon meg. Nem tudom, képes lennék-e ráemelni a kezem, ha mégis úgy fordulna a dolog.

– Gyerünk! – suttozta Harry a sötétből. – Késő van. Végezzünk.

Miközben visszafelé mentünk a kisteherhez, rádöbbsentem, hogy egy szál egyedül hagytuk John-t, ami Percy Wetmore-szintű hülyeség. Arra gondoltam, talán el is ment; mihelyt látta, hogy senki se őrzi, kiköpte a bogarakat, és megpuccolt az indián territóriumok felé, mint Huck Finn és Jim a Nagy Folyón. Csak a takarót fogjuk ott találni, amelyet a válla köré kanyarított.

De ott volt, még mindig a fülke falának dölve, homlokát a térdére fektetve. Főlnézett közeledésünk neszére, és igyekezett ránk mosolyogni. A mosoly ott lógott beesett arcán egy pillanatig, azután lecsúszott róla.

– Hogy vagy, Nagy John? – kérdezte Brutál, miközben fölmászott a kocsi hátuljába, és magára terítette a saját takaróját.

– Jól, főnök – mondta John szórakozottan. – Jól.

Brutál megveregette a térdét. – Hamarosan visszaérünk. És akkor tudod, mi következik? Szerzek neked egy nagy bögre forró kávé. Cukor és tejszín is lesz benne.

Az biztos, gondoltam, miközben átkerültem az utasülés felőli oldalra, és fölmásztam a fülkébe. Hacsak el nem kapnak és le nem sittelnek előbb.

De hát ezzel azóta számoltam, hogy Percyt bevágtuk a sötétzárkába, és nem aggasztott eléggé ahhoz, hogy ébren tartson. Elbólintottam, és a Golgotáról álmodtam. Nyugat felől mennydörgött, borókabogyóéra emlékeztető szagot éreztem. Brutál, Harry, Dean és én ott álltunk tunikában és bádogsisakban, mint egy Cecil B. DeMille-film szereplői. Talán centúriók voltunk. Három kereszt is állt ott, a két szélsőn Percy Wetmore és Eduard Delacroix, középen John Coffey. Lenéztem a kezemre és láttam, hogy egy véres kalapács van benne.

– Le kell vennünk onnan, Paul! – kiáltotta Brutál. – Le kell vennünk!

Csak hát nem tudtuk, mert elvitték a létrát. Éppen mondtam volna Brutálnak, amikor a teherautó különösen goromba zökkenése fölébresztett. Visszaértünk oda, ahol Harry elrejtette a kistehert egy, az idők kezdetéig visszahátrált másik napon.

Kiszálltunk és hátrakerültünk. Brutál simán leugrott, de John Coffey térde megbicsaklott, és majdnem leesett. Mindhárman elkaptuk, de alighogy sikerült megtámasztanunk, újabb köhögőroham vett erőt rajta, a legkomiszabb valamennyi közül. Hétrét görnyedt, és az öklét a szájához préselve, tompán köhögött.

Amikor enyhült a roham, ismét letakartuk a teherautó elejét fenyőágakkal, és visszagyalogoltunk oda, ahonnan jöttünk. Ennek a szürreális eltávozásnak a legrosszabb része – legalábbis számomra – az a kétszáz méter volt, amit az útpadkán loholva tettünk meg dél felé. Keleten (legalábbis úgy rémlett) már láttam az első halvány fényeket az ég alján, és biztosan éreztem, hogy valami korán kelő paraszt, aki tököt felszedni vagy a jamgyökér utolját felásni jött, okvetlenül meg fog látni bennünket. És ha nem lát meg, akkor majd mikor éppen nyitnám az Aladdinnal az alagútba vezető csapóajtó körüli szögesdrót kalitka bejáratát, egyszer csak elordítja magát valaki (képzetelemben olyan hangja volt, mint Curtis Andersonnak): Állj, kezeket föl! Aztán két tucat karabélyt markoló ör ugrik elő az erdőből, és kis kalandunknak vége.

Amikor tényleg odaértünk, a szívem olyan erősen vert, hogy minden érverésre apró fehér foltok villantak föl a szemem előtt. Kezemet hidegnek, érzéketlennek és távolinak éreztem, és borzasztó hosszú időnek tűnt, amíg bedugtam a kulcsot a zárba.

– Krisztusom, fényszórók! – nyögött föl Harry.

Főlnéztem, és ragyogó fénysávokat pillantottam meg az úton. Majdnem elejtettem a kulcskarikát: az utolsó pillanatban kényszeríttem magam, hogy elkapjam.

– Add ide! – mondta Brutál. – Majd én kinyitom.

– Nem, már rendben – válaszoltam. A kulcs végre becsusszant a zárba és elfordult. Egy pillanattal később bent voltunk. A csapóajtó mögé húzódva figyeltük, amint a Napsugár pékség kocsija elötyög a börtön mellett. Hallottam magam mellett John Coffey hörgő zihálását. Mint mikor a motorból kezd kifogni a

benzin. Kimenet játszva fölemelte nekünk a csapóajtót, most azonban még csak meg sem próbáltuk megkérni rá; szó sem lehetett róla. Brutállal fölemeltük az ajtót, Harry pedig levezette Johnnt a lépcsőkön. Brutállal követtük őket, olyan gyorsan, ahogy tudtuk, azután leeresztettük magunk mögött a csapóajtót, és ismét bezártuk.

– Jézusom, azt hiszem – kezdte volna Brutál, de gorombán oldalba könyököltem.

– Ki ne mondd! – förmedtem rá. – Még csak ne is gondolj rá, amíg biztonságban nem lesz a cellájában.

– És akkor még ott van Percy – mondta Harry. Színtelenül kongó fahangunk lett a téglalagútban. – Az estének nincs vége, amíg vele nem végeztünk.

Mint kiderült, az este valóban távol állt attól, hogy vége legyen.

NNCL1297-4DBv1.0

STEPHEN KING
A HALÁLSORON
HATODIK RÉSZ
COFFEY A HALÁLSORON
1

Ültem Georgia Pines üvegezett teraszán, az apám töltőtollával a kezemben, és megszűnt az idő, miközben visszaemlékeztem arra az éjszakára, amikor Harry, Brutál és én elvittük John Coffeyt a halálsorról Melinda Mooreshoz, hogy próbálja megmenteni az életét, írtam William Wharton elkábításáról, aki Kölyök Billy második megtestesülésének képzelte magát; leírtam, hogyan gyömöszöltük Percyt a kényszerzubzonyba, és vittük be a halálsor végén a sötétzárkába; írtam különös éjszakai utazásunkról – egyszerre volt rémítő és lelkesítő –, és a végén megesett csodáról. Láttuk, hogyan húzott vissza John Coffey egy asszonyt a sír széléről, illetve inkább egyenesen a gödör fenekéről.

Írtam, és csupán halványan sejtettem, hogy elhalad mellettem az élet Georgia Pines-féle változata. Az öregek elmentek vacsorázni, azután összegyűltek a pihenőközpontban (igen, most lehet kuncogni), hogy magukhoz vegyék a televízióból a szirupos sorozatok napi adagját. Rémlik, mintha Elaine barátom hozott volna egy szendvicset, amit megköszöntem és megettem, de nem tudnám megmondani, mikor hozta, vagy hogy mi volt a szendvicsemben. Lélekben 1932-ben jártam, amikor általában az öreg Tütü guruló kucséberkocsijáról vásároltuk a szendvicset: a hideg disznósült egy ötös volt, a marha tíz cent.

Emlékszem, elcsöndesedett a ház, az itt élő múmiák nekikészültek, hogy egy újabb éjszakát töltsenek felületes, zavaros alvással; hallottam Mickeyt – lehet, hogy nem a legjobb ápoló, de biztosan a legkedvesebb –, amint „A Vörös-folyó völgyé”-t énekli kellemes tenorján, miközben körbejár, és szétosztja az esti gyógyszereket: „Azt mondják, elmész a völgyből. .. Hová lesz szép szemed és mosolyod...” Az énekről ismét Melinda jutott az eszembe, és az, amit a csoda után mondott Johnnak: „Álmodtam rólad. Azt álmodtam, hogy a sötétben vándorolsz, akárcsak én. Találkoztunk.”

Georgia Pines egyre csöndesebb lett, eljött és elmúlt az éjfél, és én még mindig írtam. Harry figyelmeztetett bennünket, hogy ha észrevétlenül vissza is tudjuk vinni Johnnt a börtönbe, még mindig ott vár ránk Percy. Az estének nincs vége, amíg őt el nem intéztük, nagyjából ezt mondta Harry.

Idáig vitt el azon a hosszú napon az apám tolla, mire végül elakadtam. Letettem – úgy gondoltam, csupán néhány pillanatra, hogy némi életet lehelvek az ujjaimba –, azután lehajtottam a fejemet a karomra, és lehunytam a szemem, hogy egy kicsit pihentessem. Amikor ismét kinyitottam, és fölemeltem a fejem, a

reggeli nap ragyogott rám az ablakon át. Az órára néztem, és láttam, hogy elmúlt nyolc. Hat órát aludtam a karomra hajtott fejjel, mint valami öreg piás. Föltápáskodtam, felszisszentem, igyekeztem kiegyenesíteni a hátamat. Arra gondoltam, hogy lemegyek a konyhába, szerzek némi pirítóst, és elindulok a reggeli sétámra, azután ránéztem az asztalon szétszórt, teleírt papírkötegre, és úgy határoztam, hogy elhalasztom egy darabig a sétát. Volt ugyan valami dolgom, de az várhat. Aznap reggel nem volt hangulatom fogócskázni Brad Dolannel.

Ahelyett, hogy elmentem volna, befejeztem a történetemet. Néha jobb, ha az ember erőszakot tesz magán, nem számít, hogy a teste és a lelke mennyire tiltakozik. Néha ez az egyetlen járható út. Abból a reggelből arra emlékszem legjobban, milyen kétségbeesetten igyekeztem megszabadulni John Coffey kitartó kísértetétől.

– Rendben van – mondtam. – De először...

Elmentem az emelet végén levő vécébe. Miközben ott álltam és vizeltem, véletlenül fölnéztem a mennyezeti füstérzékelőre. Eszembe jutott róla Elaine és az, hogyan csalta el tegnap Dolant, hogy elmehessek a sétámra, és teljesíthessem kis feladatomat. Vigyorgtam, mire végeztem.

Amikor visszamentem a teraszra, jobban éreztem magam (és sokkal kellemesebben az altáji régiókban). Valaki – semmi kétség, Elaine – lerakott egy kanna teát a lapok mellé. Még mielőtt leültem, mohón ittam egy csészével, majd még egygel. Azután helyet foglaltam, levettem a töltőtollról a kupakot, és ismét írni kezdtem.

Már éppen belemerültem a történetbe, amikor árnyék hullott rám. Fölnéztem, és összeszorult a gyomrom. Dolan volt az, ott állt köztem és az ablak között. Vigyorgott.

– Hiányoltalak a reggeli sétáról, Paulie! – mondta. – Gondoltam, följövök, megnézem, mi van veled. Tudod, hogy nem vagy-e beteg.

– Odáig vagyok a jószágától – mondtam. A hangom rendben volt – legalábbis eddig –, de a szívem erősen vert. Félttem tőle, és nem hiszem, hogy erre akkor jöttem volna rá. Percy Wetmore-ra emlékeztetett, akitől sohasem félttem... de Percy idején fiatal voltam.

Brad széjjelebb húzta a száját, de ettől nem lett kellemesebb a mosolya.

– Mongyák a népek, hogy itt voltál egész éjjel, Paulie, és feszt írtad a kis jelentésedet. Ez nem helyes. A magadfajta vén fingoknak szükségük van az éjféli előtti szépítő alvásra.

– Percy – kezdtem, azután láttam, hogy a vigyora lehervad, és észbe kaptam. Mély lélegzetet vettem, és újra kezdtem. – Brad, mit ártottam magának?

Egy pillanatig meglepetten nézett rám, kicsit talán bizonytalanul is. Azután visszatért a vigyor. – Öreg szivar – mondta –, lehet, hogy csak nem csípem a pófádat. Egyáltalán mit firkálsz? Eltestálod a golyóidat?

Nyakát nyújtogatva előrelépett. Rácsaptam a tenyerem arra a lapra, amelyen dolgoztam, a szabad kezemmel elkezdtem összegereblyézni a többi, némelyiket össze is gyűrtem, annyira siettem bemenekíteni őket a karom alá.

– Ejnye! – mondta, mintha egy kisbabához beszélne –, ez nem fog menni, öreg szépségem. Ha Brad látni akarja, akkor látni is fogja. Patkánymérget vehetsz rá.

Fiatal és undorítóan erős marka elkapta a csuklómat és megszorította. Akkorát nyilallt a kezembe, mint a fogfájás. Felhördültem.

– Engedjen el! – sikerült kinyögnöm.

– Majd ha láttam! – felelte, és már nem nevetett. Az arca azonban továbbra is vidám volt; az a fajta derű ült rajta, amit az olyan alakokon lehet látni, akik élvezik, hogy gonoszok. – Muti, Paulie. Tudni akarom, mit írsz. – Kezem csúszni kezdett a legfölső lapról. Amelyen éppen Johnnt hoztuk vissza az országút alatti alagúton át. – Látni akarom, van-e valami köze ahhoz, amikor te...

– Hagyja békén azt az embert!

A hang olyan volt, mint egy éles ostorcsapás egy száraz, forró napon... és amekkorát Brad Dolan ugrott, az ember azt hihette volna, az ő feneké volt a csapás célpontja. Elengedte a kezemet, amely visszahullott a papírokra, és mindketten az ajtó felé néztünk.

Elaine Connelly állt ott, frissnek tűnt és sokkal erősebbnek, mint napok óta bármikor. Farmert viselt, amely kihangsúlyozta vékony derekát és hosszú lábát, a hajában kék szalagot. Csúztól gyötört kezében tálca volt, azon narancslé, rántotta, pirítós és még tea. A szeme lángolt.

– Mit képzelsz, mit csinál? – kérdezte Brad. – Nem ehetsz idefönt.

– De ehetsz és fog is – mondta Elaine ugyanazon a száraz, parancsoló hangon. Még sohasem hallottam ilyennek, de most nagyon örültem neki. Félelmet kerestem a szemében, de egy szikrányit sem láttam, csak haragot. – Maga pedig elkotródik innen, még mielőtt undokságban a svábbogárétól egy kicsivel nagyobb féreg – mondjuk, a Rattus Americanus szintjére süllyedne!

Brad egyet lépett feléje. Egyszerre látszott bizonytalannak és rettenetesen dühösnek. Szerintem ez veszedelmes párosítás, de Elaine még csak meg sem rezzent.

– Fogadjunk, hogy tudom, ki indította be azt a rohadt tűzriadót! – mondta Dolan. – Talán egy bizonyos vén nyanya, akinek karmok vannak a keze helyén. Most pedig kifelé! Még nem fejeztük be Paulie-val a mi kis csevegésünket.

– Az úr neve Mr. Edgecombe – válaszolta Elaine –, és ha még egyszer meghallom, hogy Paulie-nak szólítja, akkor megígérhetem, hogy le fog járni a munkaviszonya Georgia Pinesben, Mr. Dolan!

– Hát kinek képzeli magát? – kérdezte Dolan. Fenyégetően magasodott Elaine előtt, nevetni próbált, de nem nagyon sikeredett.

– Olyasvalakinek – válaszolta ő nyugodtan –, akinek az unokája jelenleg a georgiai képviselőház elnöke. Egy olyan férfi, aki szereti a rokonait, Mr. Dolan. Különösen az idősebb rokonait.

Dolan arcáról úgy tűnt el az erőltetett mosoly, mint az írás a fekete tábláról a nedves szivacs nyomán. Láttam rajta a bizonytalanságot, hogy hátha ez blöff, a félelmet, hogy hátha mégse, majd a rügyező logikai következtetést: ezt könnyű ellenőrizni, amit a nyanyának is tudnia kell, következésképpen az igazat mondja.

Hirtelen én kezdtem nevetni, és ez ugyan rozsdás nevetés volt, de őszinte. Eszembe jutott, hányszor fenyegetett minket Percy Wetmore a kapcsolataival a régi rossz napokban. Hosszú-hosszú életem során először hallottam újra ezt a fenyegetést... de ez alkalommal az én védelmemben.

Brad Dolan dühödten sandított rám, aztán vissza Elaine-re.

– Komolyan gondolom – mondta ő. – Először hagyni akartam az egészet; öreg vagyok, és így látszott kényelmesebbnek. De amikor a barátaimat fenyegetik és bántalmazzák, akkor nem hagyhatom. Most pedig kifelé! És egy szót se többet!

Dolan tátogott, mint a hal – hogy szeretett volna csak még egy szót mondani (talán azt, amelyik a durvá-ra rímel)! De nem mondta ki. Egy utolsó pillantást vetett rám, és kicsörtetett Elaine mellett a folyosóra.

Hosszat, reszketéget sóhajtottam. Elaine elém tette a tálcát, azután letelepedett velem szemközt.

– Tényleg a képviselőház elnöke az unokád? – kérdeztem.

– Tényleg.

– Akkor mit keresel itt?

– A parlament elnöke elég hatalmas ahhoz, hogy ilyen Brad Dolan-féle svábbogarakat megfenyegethessek vele, de ettől még nem lesz gazdag – mondta nevetve. – Mellesleg én szeretek itt. Szeretem a társaságot.

– Bóknak tekintem – mondtam, és így is volt.

– Paul, jól vagy? Olyan fáradtnak látszol. – Átnyúlt az asztalon, és félresimította a hajamat a homlokomból és a szemöldökömről. Ujjai görcsösek voltak, de az érintése hűvös, csodálatos. Egy pillanatra lehunytam a szemem, és mire kinyitottam, döntöttem.

– Jól vagyok – válaszoltam. – És már majdnem befejeztem. Akarsz olvasni egy kicsit, Elaine? – Odanyújtottam neki az ügyetlenül összesöpört köteget. Biztos összekevertem, amikor Dolan annyira megijesztett, de a számozás alapján Elaine gyorsan sorrendbe állíthatja a lapokat.

Elgondolkodva nézett rám, és nem vette át, amit felé nyújtottam. Még nem. – Befejezted?

– Délutánig eltart, amíg ezt elolvasod – feleltem. – Már ha képes vagy kiböngészni.

Most már elvette, és ránézett.

– Nagyon szépen írsz, még ha fáradt is a kezed – mondta. – Nem lesz gondom vele.

– Mire ezzel végzel, én is kész vagyok – biztattam. – A hátralevő részt félóra alatt elolvashatod. Aztán... ha akarod... szeretnék mutatni valamit neked.

– Ahhoz van köze, amiért reggel és délután járkálni szoktál?

Bólintottam.

Végtelennek tűnő ideig ült ott, aztán egyszer csak bólintott, és fölállt, a lapokkal a kezében.

– Járok egyet – mondta. – Jó meleg van ma délelőtt.

– A sárkány pedig vereséget szenvedett – mondtam. – Ez alkalommal a tündérkirálynő győzte le.

Elmosolyodott, lehajolt, és megcsókolt a szemöldököm fölött azon az érzékeny ponton, amitől mindig megborzongok.

– Nos, reméljük – mondta –, bár nekem az a tapasztalatom, hogy az olyan sárkányoktól, mint Brad Dolan, nehéz megszabadulni. – Habozott. – Sok szerencsét, Paul. Remélem, legyőzöd, akármi rág is benned.

– Én is remélem – mondtam, és John Coffeyra gondoltam. Nem tudtam segíteni, mondta John. Megpróbáltam, de túl késő volt.

Megettem a tojást, amit Elaine hozott, megittam a narancslét, a pirítóst eltettem későbbre. Azután fölvettem a tollat, és ismét írni kezdtem, reményem szerint utoljára.

Amikor visszavittük Johnt aznap éjjel az E blokkba, a kerekos kocsi szükséges kellék volt, nem pedig luxus. Nagyon kételkedtem benne, hogy képes lenne-e végigmenni az alagúton a maga erejéből; a görnyedt járás sokkal több energiába kerül, mint az egyenes, márpedig az piszok alacsony mennyezet volt a John Coffey-féléknek. Nem szerettem volna, ha ott esik össze. Nem elég, hogy még azt is meg kell indokolnunk, miért húztuk rá Percyre a kényszerzubbonyt, és miért löktük be a sötétzárkába?

De ott volt a kocsi, hála istennek, és John Coffey úgy hevert rajta, mint egy partra vetett bálna, miközben visszafelé toltuk a raktárba vezető lépcsőhöz. Leszállt, megtántorodott, azután csak állt lehajtott fejjel, zihálva. A bőre olyan szürke volt, mintha lisztbe hempergettük volna. Azon gondolkodtam, hogy délre már odaát lesz a gyengélkedőben... ha ugyan meg nem hal addig.

Brutál keserű kétségbeeséssel sandított rám. Ugyanolyan pillantással viszonyoztam.

– Nem tudjuk fölvinni, de segíthetünk neki – mondtam. – Bújj a jobb karja alá, én majd a bal alá bújok.

– És én? – kérdezte Harry.

– Gyere mögöttünk. Ha úgy látod, hogy hátrazuhan, lökd előre.

– Ha pedig ez nem megy, akkor kuporodj oda, ahol szerinted földet fog érni, hogy puhára essen – mondta Brutál.

– A mindenit – felelte tompán Harry –, az orfeumba kellene menned, amilyen szörnyen vicces vagy.

– Hát igen, van humorérzésem – helyeselt Brutál.

Végül sikerült Johnt fölcipelni a lépcsőn. A legnagyobb félelmem az volt, hogy elájul.

– Kerülj előre, és ellenőrizd, üres-e a raktár – ziháltam Harrynek.

– És mit mondjak, ha nem? – kérdezte Harry, elnyomakodva a hónom alatt. – „Kukucs”, aztán jöjjenek vissza?

– Ne legyél olyan nagyokos – mordult rá Brutál.

Harry résnyire nyitotta az ajtót, és bedugta a fejét. Úgy éreztem, nagyon sokáig állt ott.

Végül csaknem vidáman húzta vissza a fejét.

– Tiszta a légtér. És csendes.

– Reméljük, így is marad – mondta Brutál.

– Gyerünk, John Coffey, mindjárt otthon vagyunk.

Át tudott vágni a raktárhelyiségen a maga erejéből, de föl kellett segítenünk az irodámba vezető három lépcsőn, azután szinte úgy gyömöszöltük át a kis ajtón. Amióta megint a saját lábán járt, zihálva lélegzett, a szeme üvegesen csillogott, és a legnagyobb rémületemre azt kellett látnom, hogy a szája jobb sarka lefityved, mint Melindáé, amikor beléptünk a szobájába, és ott találtuk párnákkal fölpolcolva.

Dean meghallott minket, és odasietett a halálsor végében álló asztaltól. – Hála istennek! Már azt hittem, sose jöttök vissza, már az is eszembe jutott, hogy elkaptak, vagy az igazgató csukatott le, vagy... – Most először igazából megnézte Johnt, és elakadt a szava. – Szent ég, mi van vele? Úgy néz ki, mint aki haldoklik!

– Dehogyan haldoklik... ugye, John? – kérdezte Brutál. A szeme figyelmeztetően villogott Dean felé.

– Hát persze hogy nem, én sem úgy értettem, hogy igazából haldoklik – nevetgélt idegesen Dean –, de a mindenségit...

– Semmi baj – vágtam közbe. – Segíts visszavinni a cellájába.

A dombok ismét körülvették a hegyormot, de most egy olyan hegyormot, amely egymillió éve szenved az eróziótól, csorba és szomorú. John Coffey lassan mozgott, a száján át lélegzett, mint egy öregember, aki túl sokat dohányzott, de legalább ment.

– Mi van Percyvel? – kérdeztem. – Sokat zajongott?

– Eleinte – mondta Dean. – Igyekezett átordítani a szalagon, amit a szájára ragasztottál. Gondolom, káromkodott.

– Egek! – mondta Brutál. – Még szerencse, hogy kifinomult fülünk nem hallhatta.

– Azóta csak időnként rúg egyet-egyet az ajtóba. – Dean annyira megkönnyebbült a láttunkra, hogy egyfolytában hablatyolt, és a szemüvegét tologatta, amely lecsúszkált izzadságtól fénylő orra hegyére. Az ifjú semmirekellő a hátán hevert és brummogott, mint egy szuzafon. A szeme ezúttal rendesen be volt csukva.

Dean látta, hogy Whartont bámulom, és elnevette magát.

– Semmi baj a fickóval! Meg se moccan, amióta ledőlt arra a priccsre. Meghalt a világ számára. Ami Percy időnkénti rugdosódását illeti, arra meg rá se bagóztam. Igazat szólva örültem is neki. Ha semmilyen zajt nem csap, azon kezdek el rágódni, nem fulladt-e meg attól a szalagtól, amit a lepénylesőjére ragasztottál. De nem ez a legjobb. Tudjátok, hogy mi? Olyan nyugalom volt, mint hamvazószерda reggelén New Orleansban! Senki sem járt itt egész éjszaka! – Győzedelmes, örvendező volt a hangja. – Megúsznak, fiúk! Sikerült!

Erről eszébe jutott, hogy miért csináltuk végig az egész komédiát, és rákérdezett Melindára.

– Jól van – mondtam. Elértük John celláját. Csak most kezdett leüledni bennem, amit Dean mondott: Megúsztuk, fiúk... sikerült.

– Úgy mint... tudod... az egér? – kérdezte Dean. Futólag az üres cellára sandított, ahol Delacroix élt Mr. Jinglezzel, azután a sötétzárka felé, ahonnan az egér származott. Lehalkította a hangját, ahogy akkor szokták az emberek, ha belépnek egy nagy templomba, ahol még a csönd is sutogásnak tűnik. – Ez is... – nyelt egyet. – A fenébe, tudod, mire gondolok. .. ez is egy csoda volt?

Egy pillanatra mindhárman összenéztünk, megerősítve, amit már tudtunk.

– A sír fenekéről hozta vissza, onnan bizony – mondta Harry. – Igen, csakugyan csoda volt.

Brutál kinyitotta a cella kettős zárját, és szelíden betolta John-t. – Menjél szépen, nagyfiú. Pihenj egy kicsit. Megérdemled. Mi most elintézzük Percyt...

– Ő rossz ember – mondta John halk, gépies hangon.

– Pontosan így van, gonosz, mint egy boszorkánymester – helyeselt Brutál a legvigasztalóbb hangján –, de egy fikarcnyit se aggódj miatta, még a közeledbe sem engedjük. Te csak dőlj le a priccsre, én meg egy perc múlva hozom neked azt a csésze kávé. Forró lesz és erős. Új embernek fogod magad érezni tőle.

John nehézkesen lezötyönt a priccsére. Azt hittem, hanyatt dől és a fal felé fordul, mint rendesen, de

csak ült leejtett fejjel, térdei között lógatva lazán összekulcsolt kezét, és hörögve lélegzett a száján át. Inge alól kicsúszott a Melindától kapott Szent Kristóf-érem, ide-oda lengett a levegőben. Ez majd vigyáz önre, mondta neki az asszony, de John Coffey egyáltalán nem úgy nézett ki, mint akire egy szent vigyáz, hanem mint aki most vette át Melinda helyét annak a sírnak a szélén, amelyről Harry beszélt.

De ekkor nem gondolhattam John Coffeyra.

Visszafordultam a többiekhez. – Dean, hozd Percy pisztolyát és hikoribotját.

– Rendben. – Visszament az asztalhoz, kinyitotta a fiókot, amelyben a fegyver és a bot volt, és odahozta őket.

– Kész? – kérdeztem. Az embereim – jó emberek, és én még sohasem voltam rájuk olyan büszke, mint azon az éjszakán – bólintottak. Harry és Dean egyformán idegesnek látszott; Brutál flegmatikus volt, mint általában. – Rendben. Én beszélek. Minél kevesebbet nyitjátok ki a szátokat, annál jobb, és annál gyorsabban tülesünk rajta... így vagy úgy. Rendben?

Ismét bólintottak. Mély lélegzetet vettem, és odamentem a halálsor sötétzárkájához.

Percy fölnézett és pislogott, amikor a fény ráesett. A padlón ült, a szájára ragasztott szalagot nyalogatta. A tarkójára tapasztott rész meglazult (valószínűleg az izzadság és a hajára kent brillantin miatt), ő pedig még tovább lazította. Még egy óra, és torkaszakadtából elkezd bömbölni segítségért.

Kissé arrébb rúgta magát, amikor beléptünk, majd veszteg maradt. Nyilván rájött, hogy sehová sem mehet, legföljebb a szoba délkeleti sarkába.

Elvettem Deantól a pisztolyt meg a botot, és Percy felé nyújtottam. – Kéred? – kérdeztem.

Gyanakodva nézett rám, azután bólintott.

– Brutál! – mondtam. – Harry! Állítsátok fel!

Lehajoltak, megragadták a kényszerzubbony vászonujja alatt a hónalját, és fölemelték. Olyan közel mentem hozzá, hogy az orrunk csaknem összeért. Éreztem savanyú verejtékszagát. Fürdött az izzadságban, részint az erőlködéstől, hogy szabaduljon a nyugikabátból, vagy mert az ajtót rugdalta, amit Dean is hallott, de azt hiszem, a legtöbb izzadságot inkább csak a félelem fakasztotta: a félelem, hogy mit csinálunk vele, amikor visszajövünk.

Nem lesz semmi bajom, ezek nem gyilkosok, gondolhatta Percy... és akkor talán eszébe jutott az Öreg Füstös, és átfuthatott az agyán, hogy de bizony, valamilyen mértékben gyilkosok vagyunk. Én magam hetvenhétszeresen, több embert öltem meg, mint akármelyik elítélt, akit beszíjaztam, többet, mint amennyit York örmester tulajdonított magának az első világháborúban. Nem lenne logikus megölni Percyt, de már eddig is logikátlanul viselkedtünk, mondhatta magának, ahogy ott ült, hátrafacsart kézzel, és a nyelvével próbálta feszegetni a szájáról a szalagot. Különben is, a logika nem sok kárt tehet egy ember gondolataiban, ha ez az ember egy párnázott falú szobában ül, olyan takarosán és szorosan összecsomagolva, ahogy a legyet burkolja be a pók.

Ami azt jelenti, hogy ha most nem tudom megértetni vele azt, amit akarok, akkor sohasem fog sikerülni.

– Leveszem a szalagot a szádról, ha megígéred, hogy nem kezdesz el üvölni – mondtam. – Beszélni akarok veled, nem kánonban vonítani. Mit szólna ehhez? Csöndben maradsz?

Megkönnyebbülést láttam a szemében. Felfogta, hogy ha beszélni akarok vele, akkor van rá lehetősége, hogy ép bőrrel megússza. Bólintott.

– Ha zajongani kezdesz, akkor visszaragasztom a szalagot – mondtam. – Ezt is érted?

Újabb bólintás, ez alkalommal meglehetősen türelmetlen.

Odanyúltam, megragadtam a lazán lógó szalagvéget, és erősen megrántottam. Hangos reccsenés hallatszott. Brutál összerándult. Percy nyikkant egyet a fájdalomtól, és dörgölni kezdte a száját. Beszélni akart, de rájött, hogy nem fog menni, ha a karja ott van a szája előtt.

– Vedd le rólam ezt a dilikabátot, te szarházi! – köpte oda.

– Egy perc – mondtam.

– Most! Most! Most rö...

Pofon csaptam. Megtörtént, még mielőtt tudatosult volna bennem, hogy mit csinálok... bár persze tudtam, hogy megtörténhet. Amikor először beszéltem Moores igazgatóval Percyről, és Hal csupán azt tudta tanácsolni, hogy tegyem előre Delacroix kivégzésekor, már akkor tudtam, hogy megtörténhet. Az ember keze olyan, mint egy félig megszélídített állat; többnyire jól viselkedik, de néha kitör, és belemar az első dologba, ami a szeme elé kerül.

Éleset csattant, mintha egy ág tört volna ketté. Deannek elállt a lélegzete. Percy mérhetetlen elképedéssel bámult rám, a szeme akkorára tágult, hogy majd kiesett. Szája kinyílt, becsukódott, kinyílt, becsukódott, mint halé egy akváriumban.

– Pofa be, és hallgass végig! – mondtam. – Megérdemelted a büntetést azért, amit Dellel műveltél, és tőlünk csak azt kaptad, ami járt. Ez volt az egyetlen mód, hogy megtehessük. Mindnyájan beleegyeztünk, Dean kivételével, aki csak azért tartott velünk, mert megmondtuk, hogy megbánja, ha nem így tesz. Igaz, Dean?

– Igen – suttogta Dean tejfehér arccal. – Igaz.

– És te is meg fogod bánni, hogy egyáltalán a világra jöttél – folytattam. – Gondoskodunk róla, hogy az emberek megtudják, miként szabotáltad el Delacroix kivégzését.

– Szabotáltam...!

– És hogy majdnem hagyta Deant meghalni. Annyit jártathatjuk a szánkat, hogy még a nagybátyád protekciójával se fogsz munkát szerezni.

Percy dühösen rázta a fejét. Ezt nem hitte el, talán nem bírta elhinni. Tenyerem nyomával a fakó arcán olyan volt, mint egy jövendőmondó cégtáblája.

– És azt is el tudjuk intézni, hogy ronggyá verjenek. Nem nekünk kell megtenni. Mi is ismerünk embereket, Percy, hát olyan hülye vagy, hogy magadtól nem jöttél rá erre? Ők nem ülnek az állam fővárosában, mégis tudják, hogy kell törvényt tenni bizonyos dolgokban. Olyan emberek, akiknek barátaik vannak itt, testvéreik vannak itt, az apjuk van itt, és boldogok lesznek, ha levághatják az orrát vagy a pöcsét egy magadfajta szarjankónak. Meg fogják tenni, csak azért, hogy valaki, aki kedves nekik, hetente három órával többet sétálhasson a tornaúdváron.

Percy abbahagyta a fejrázást, és csak bámult ránk. Könnyek szöktek a szemébe, de nem csordultak ki. A harag és tehetetlenség könnyei lehettek. Bár talán csak reméltem, hogy így van.

– Na jó, akkor nézd a kellemes oldalát, Percy. Elhiszem, hogy a szád sajog egy kicsit, mert letéptem róla a ragasztót, de máskülönben semmi sem sérült, csupán a büszkeséged... és senkinek sem szükséges tudni róla, csak azoknak, akik itt vannak a szobában. Mi pedig sohasem mondjuk el, igaz, fiúk?

Megrázták a fejüket. – Hát persze hogy nem – mondta Brutál. – A halálsor ügyei a halálsorra tartoznak.

Mindig is odatartoztak.

– Te átmész Briar Ridge-be, mi pedig békén hagyunk, amíg itt vagy – mondtam. – Belemész ebbe, Percy, vagy keménykedni akarsz velünk?

Hosszú, tépelődő csend következett – szinte láttam, hogy forognak a fejében a kerekék, amint mérlegeli, majd elveti a különböző lehetőségeket. Végül, azt hiszem, a természet nyers ereje győzött a számításokon: a szalagot levettem a szájáról, de a kényszerzubbony még mindig rajta volt, és valószínűleg borzalmasan kellett már pisilnie.

– Jó – mondta. – Tekintsük lezártnak a dolgot. Most vegyék le rólam ezt a zubbonyt. Úgy érzem, mintha a vállam...

Brutál előrelépett, félrelépett engem, és megragadta Percy arcát hatalmas mancsával. Percy jobb orcája behorpadt, a balba mély grüberlit vágjt Brutál hüvelykujja.

– Még néhány másodperc – mondta. – Először figyelj rám. Itt Paul a nagyfőnök, ezért néha elegánsan kell beszélnie.

Próbáltam emlékezni, miféle elegáns dolgot mondtam Percynek, de nem sokat találtam. Mégis úgy gondoltam, jobb, ha tartom a számat; Percy kellően rémültnek látszott, és én igazán nem akartam lerontani a hatást.

– Az emberek nem mindig fogják fel, hogy az elegancia nem azonos a puhasággal, és ilyenkor jövök én, mert én nem bajlódom az eleganciával, hanem egyenesen kimondom a dolgokat. Ahogy most is egyenes leszek: ha megszeged az ígéretedet, minket valószínűleg kirúgnak innen. De ha megtalálunk – és megtalálunk, ha Oroszorszáig kell is mennünk –, akkor mi fogunk szétrúgni téged, és nem csupán a seggedet, de minden testnyílásodat, ami csak létezik. Addig dorgálunk, amíg azt nem kívánod, hogy bárcsak halott lennél, azután pedig ecettel kenünk be mindenütt, ahol vérzel. Megértettél?

Percy bólintott, így, hogy Brutál keze összegyúrte puha arcát, kísértetiesen hasonlított az öreg Tütüre.

Brutál elengedte, és hátralépett. Bólintottam Harrynek, aki odalépett Percy mögé, és elkezdte szétcsatolni, kioldozni.

– Jól jegyezd meg ezt, Percy – mondta Harry. – Jól jegyezd meg, és borítsunk fátylat a múltra.

Elégge ijesztőek voltunk, három mumus kék egyenruhában... ugyanakkor mégis éreztem, hogy valami kétségbeesett tudás csap át rajtam. Tartani fogja a száját egy napig, egy hétig, mialatt tovább mérlegeli a különböző akciók esélyeit, de végül összeadódik két dolog: a protekciójába vetett hite és az, hogy képtelen elviselni a vereséget. És amikor ez megtörténik, akkor kiborítja a bilit. Talán segítettünk megmenteni Melly Moores életét, azzal, hogy elvittük hozzá Johnt, és nem is csináltam volna vissza („Kína minden teájáért sem”, ahogy abban az időben mondtuk volt), de végül csak be fogjuk dobni a törülközőt, és a bíró ránk számol. Legfeljebb gyilkossággal tudnánk megakadályozni Percyt, hogy felrúgja a megállapodásunkat, amint egyszer megszabadul tőlünk, és elkezd azon filózni, ami búsítja.

Sietős oldalpillantást vettem Brutálra, és láttam, hogy ő is tudja. Ez nem lepett meg. Mrs. Howell kis Brutus fiacskája sohasem tárolt káposztalét a két füle között. Egy picit megvonta a vállát, csupán az egyiket és csupán két centire, de ez elég volt. Na és? monda ez a vállrándítás. Mi más tehetünk, Paul? Megtettük, amit meg kellett tennünk, és a lehető legjobban tettük meg.

Igen, méghozzá nem is olyan rossz eredménnyel.

Harry kioldotta a kényszerzubbony utolsó csatját. Percy az undortól és haragtól eltorzult arccal lerántotta magáról, és a földre ejtette. Nem nézett a szemünk közé.

– Adjátok ide a pisztolyomat és a botomat! – mondta. Odaadtam. A fegyvert becsúsztatta a tokjába, a botot fölakasztotta a szokott hurokba.

– Percy, ha meggondolod...

– Ó, pont azt akarom! – mondta, miközben elfurakodott mellettem. – Nagyon keményen el akarok gondolkozni rajta. Most rögtön elkezdem. Úton hazafelé. Valamelyikőtök majd blokkoljon helyettem munkaidő végén. – A sötétzárka ajtajához érve megfordult, és a dühödt szégyennel elegy megvetés gyilkos keverékével nézett ránk, amiből megállapíthattuk, milyen bolondok voltunk, ha reménykedtünk a titoktartásában. – Hacsak természetesen valamelyikőtök nem akarja elmagyarázni, miért távoztam korábban.

Kisietett a sötétzárkából, zaklatottságában megfélemedkezve arról, miért olyan széles a halálsor. Ezt a hibát egyszer már elkövette, de megúsza. Másodszor nem fogja megúszni.

Utánamentem a folyosóra, próbáltam valamit kitalálni, hogy lecsitítsam. Nem akartam, hogy ilyen izzadtan és ziláltan, az arcán a tenyerem nyomával lépjen ki az E blokkból. A többiek követtek.

Ami történt, nagyon gyorsan történt; egy perc alatt, vagy talán még annál is sebesebben, mégis mindenre emlékszem. Gondolom, főképp azért, mert hazaérve mindent elmeséltem Janice-nek, ezért megmaradt az agyamban. Ami azután jött – a hajnali megbeszélés Curtis Andersonnal, a kihallgatás, a sajtóértekezlet, amelyre Hal Moores készített föl minket (aki addigra természetesen visszajött), és végül a vizsgálóbizottság az állam fővárosában –, azt sok minden mással együtt zavarossá mosta az emlékezetem, de ami a halálsoron lezajlott, azt nem felejtettem el.

Percy lehajtott fejjel baktatott a halálsor jobb oldalán, és csak annyit mondhatok: egy közönséges fogoly nem érhetne volna el, John Coffey azonban nem volt közönséges fogoly. Óriás volt, és a karja is óriásira nőtt.

Láttam, amint hosszú, barna karja kivágódott a rácsok között, és felordítottam: – Vigyázz, Percy, vigyázz! – Percy fordulni kezdett, bal keze megragadta a botja nyelét. De addigra John Coffey olyan erővel rántotta oda a cellájához, hogy Wetmore jobb orcája nekicsapódott a rácsnak.

Percy hörrenne fordult oda Coffeyhoz, és fölemelte a hikoribunkót. John bizonyosan sebezhető volt; a saját arcát is odatapasztotta a rácsához, olyan erővel, mintha át akarná préselni a fejét a két középső vasrúd között. Ez persze lehetetlen volt, de így látszott. Tapogatózó jobbja rátalált Percy tarkójára, és előrerántotta. Wetmore lecsapott a bunkóval a két vasrúd között John halántékára. Kibuggyant a vér, de John rá se hederített. Odaszorította a száját Percyéhez. Fújást hallottam, mint mikor azember kifújja a tüdejéből a bennszorult levegőt. Percy rángott, mint hal a horgon, szabadulni akart, de nem bír; John jobbja satuként szorította a tarkóját. Arcuk szinte összeolvadt, mintha szeretők lennének, akik szenvedélyesen csókolóznak a rácsok között.

Percy fojtottan sívított, mintha még mindig le lenne ragasztva a szája, és újból megpróbált szabadulni. Egy pillanatra szétvált a szájuk, láthattam a fekete, kavargó áradatot, amely John Coffeyből zúdult kifelé, bele Percy Wetmore-ba. Ami nem fért be a vonagló szájon, az bement az orrlíkokon át. Aztán a nyakszirtjén ismét megfeszült a kéz, és előrántotta, valósággal beletömte Percyt John szájába.

Percy bal keze kinyílt. Féltett hikoribunkója a zöld linóleumra hullott. Sohasem vette fel többé.

Én előre akartam rontani, azt hiszem, előre is rontottam, de vénhedt és recsegős volt minden mozdulatom. A revolverem után kaptam, de a leffentyű még mindig rá volt csatolva a diófa markolatra, nem tudtam kirántani a tokból. Talpam alatt mintha remegett volna a padló, akárcsak az igazgató Cape Cod stílusú takaros házikójának hátsó szobájában. Ebben nem voltam egészen bizonyos, de odafönt felrobbant az egyik bedrótozott izzó. Záporozott az üvegszilánk. Harry döbbenet felordított.

Végre sikerült kicsatolnom a pisztolytáskát, de mielőtt előránthattam volna a 38-ast, John ellökte magától

Percy, és a cellája mélyére hátrált. Fintorgott, úgy törölgette a száját, mintha valami rossz ízűt evett volna.

– Mit csinált? – ordított Brutál. – Mit csinált, Paul?

– Átköpte Percybe azt a valamit, amit kiszívott Mellyből! – válaszoltam.

Percy ott állt Delacroix régi cellájának rácsai előtt. A szeme kerekre nyílt és üres volt, mint egy dupla nulla. A közelébe óvakodtam, azt várva, hogy köhögni és fuldokolni kezd, mint John tette, miután végzett Melindával, de semmi ilyesmit nem csinált, csak állt. Pattintottam az ujjammal a szeme előtt.

– Percy! Hé Percy! Ébresztő!

Semmi. Brutál odajött hozzám, Percy üres arca felé nyújtotta a két kezét.

– Ez nem fog menni – mondtam.

Brutál ügyet se vetett rám. Hangosan kettőt tapsolt éppen Percy orra előtt. Ez hatott – legalábbis úgy tűnt. Percy pillája megrebbent, körülnézett, bávatagon, mint akit fejbe vágtak, és most ocsúdik lassan. Brutálra nézett, aztán rám. Annyi év után most már biztos vagyok benne, hogy egyikünket sem látott, de akkor azt hittem, igen; azt gondoltam, magához tért.

Ellökte magát a rácsoktól, és egy kicsit megbillent. Brutál megtámasztotta. – Nyugi, fiam, jól vagy? – Percy nem válaszolt, csak ellépett Brutál mellett, és az ügyeletes asztala felé indult. Nem mondhatnám, hogy dülöngélt volna, de bizonytalanul járt.

Brutál utánanyúlt. Félrelöktem a kezét.

– Hagyd békén! – Vajon mást mondtam volna, ha tudom, mi történik? 1932 ősze óta ezerszer föltemtem magamnak a kérdést, de sohasem tudtam rá válaszolni.

Percy a fejét lógatva megtett tizenkét-tizennégy lépést, azután ismét megállt. Akkor már Vad Bill Wharton cellájánál tartott. Wharton még mindig fújta a trombont. Az egészet átaludta. Ha jól meggondolom, átaludta a tulajdon halálát, vagyis jóval szerencsésebb volt, mint a legtöbben, akik itt végezték. Az biztos, hogy sokkal jobban járt annál, amit érdemelt.

Még mielőtt észbe kaphattunk volna, Percy előrántotta a pisztolyát, odalépett Wharton cellájának rácsához, és mind a hat golyót beleengedte az alvó emberbe. Bumm-bummbumm, bumm-bumm-bumm és kész, amilyen sebesen csak meg tudta húzni a ravaszt. Abban a zárt térben fűlsiketítő volt a robaj; amikor másnap reggel elmeséltem Janice-nek, még mindig alig hallottam a saját hangomat, annyira csöngött a fülem.

Odarohantunk mind a négyen. Dean ért oda elsőnek – nem tudom, hogyan csinálta, hiszen mögöttem és Brutál mögött volt, amikor Coffey megragadta Percyt –, de így történt. Elkapta Wetmore csuklóját, hogy kicsavarja a kezéből a fegyvert, de nem volt rá szükség, mert Percy magától is elengedte, és a pisztoly a padlóra hullott. A szeme végigsiklott rajtunk, mintha korcsolya lenne, mi pedig a jég. Halk sustorgás hallatszott, csípős ammóniaszag terjengett, amint Percy hólyagja ellazult, majd egy brrrrzz és egy penetránsabb szag kíséretében a nadrágja hátsó felét is megtöltötte, miközben egyfolytában a folyosó egyik távoli pontját bámulta. Ezek a szemek, amennyire tudom, soha többé nem láttak semmit a mi világunkból. Ennek az emlékezésnek az eleje táján azt írtam, hogy Percy már Briar Ridge-ben volt, amikor Brutál néhány hónappal később megtalálta Mr. Jingles gurigájának színes szilánkjait, és ezzel nem is hazudtam. Bár sose kapta meg a sarokszobát a ventilátorral, nem nyaggathatta az eszefogyottakat se, de azt hiszem, a külön szobája, az azért meglett.

Végül is volt protekciója.

Wharton az oldalán hevert, hátával a cellája falának támaszkodva. Nem sokat láttam a takarót átázta és a betonpadlóra fröcsögő véren kívül, a kórboncnok viszont azt mondta, hogy Percy úgy lőtt, mint Annie Oakley. Nem nagyon csodálkoztam, mert eszembe jutott Dean meséje arról, amikor Percy utánavágta a hikoribunkót az égnek, és alig hajsza hóján vettette el. Ez alkalommal rövidebb volt a lő- távolság, a cél pedig nem mozgott. Egyet az ágyékába kapott, egyet a hasába, egyet a mellébe, hármát a fejébe.

Brutál köhögött, hessegette a löporfüstöt. Én is köhögtem, de addig észre sem vettem.

– Ennyi – mondta Brutál. A hangja nyugodt volt, de a szemében nem lehetett nem észrevenni a pánik üveges fényét.

Végignéztam a folyosón és láttam, hogy John Coffey a priccse végében ül. A keze most is a térdei között lógott, de a fejét fölemelte, és egy szemet se látszott betegnek. Könnyedén biccentett felém, én pedig nagy meglepetésemre – mint azon a napon, amikor kezet nyújtottam neki – visszabólintottam.

– Mit fogunk most tenni? – dadogta Harry. – Ó, Krisztusom, mit tegyünk most?

– Semmit nem tehetünk – válaszolta Brutál ugyanazon a nyugodt hangon. – Sumákolunk. Igaz, Paul?

Az agyam villámgyorsan kapcsolt. Ránéztem Harryre és Deanre, akik rémült kisgyerekként bámultak rám. Ránéztem Percyre, aki a kezét lógatva, tátott szájjal ácsorgott. Végül ránéztem öreg barátomra, Brutus Howellre.

– Nem lesz semmi baj – mondtam.

Percy végre köhögni kezdett. Összegörnyedt, kezével a térdét markolta, valósággal öklendezett. Az arca kivörösödött. Kinyitottam a számat, azt akartam mondani a többieknek, álljanak hátrébb, de már nem volt lehetőségem.

Percy olyan hangot adott ki, ami átmenet volt az öklendezés és az ökörbéka vartyogása között, kinyitotta a száját, és egy felhőnyi fekete, kavargó valamit okádott magából. Annyira sűrű volt, hogy egy pillanatig nem is láttuk a fejét. – Isten irtalmazzon nekünk mondta gyöngé, reszketeg hangon Harry. Azután az anyag kifehéredett, olyan vakítóra, mint a frissen esett hó a januári napfényben. Egy pillanattal később a felhő eltűnt. Percy lassan fölegyenesedett, és ismét végigbámult üres tekintetével a halálsoron.

– Mi ezt nem láttuk – mondta Brutál. – Ugye, Paul?

– Nem. Én sem láttam, te sem láttad. Te láttad, Harry?

– Nem – válaszolta.

– Dean?

– Mit kellett volna látnom? – Levette a szemüvegét és tisztogatni kezdte. Azt hittem, elejti, annyira remegett a keze, de valahogy sikerült megtartania.

– „Mit kellett volna látnom”, ez jó. De ez csak a belépőjegy. Most figyeljete az őrsvezetőre, fiúk, és elsőre értsétek meg, mert kevés az időnk. Ez egy egyszerű történet. Ne bonyolítsuk.

3

Mindezt délelőtt tizenegykor meséltem el Jannek; csaknem azt írtam, hogy másnap reggel, de természetesen ugyanaznap történt. Kétségtelenül ez volt életem leghosszabb napja. Körülübelül ugyanúgy mondtam el, mint itt, és azzal fejeztem be, hogy Percy megspékeli ólommal Vad Billt, és Wharton holtan nyúlik el a priccén.

Nem, ez nem igaz. Valójában azzal az anyaggal fejeztem be, amely Percyből felhozott, a bogarakkal,

vagy akármik voltak. Nehéz volt elmondani, még a feleségemnek is, de elmondtam.

Miközben meséltem, Jan hozott nekem egy fél csésze feketekávé. Eleinte annyira remegett a kezem, hogy nem tudtam volna egy tele csészét fölvenni a kiöntés veszélye nélkül. Mire végeztem, a remegés enyhült némiképpen, és éreztem, hogy némi ételt is képes lennék lenyelni: talán egy tojást vagy egy kis levest.

– Az mentett meg bennünket, hogy igazából egyikünknek sem kellett hazudnia.

– Csak egypár dolgot kihagyni – bólogatott a feleségem. – Főképpen apróságokat, mint hogy kicsempésztetek egy halálra ítélt foglyot a börtönből, hogy ő meggyógyított egy haldokló asszonyt, és megőriztette Percy Wetmore-t azzal, hogy – mit is? – pürésített agydaganatot gyömszőlt le a torkán?

– Nem tudom, Jan – válaszoltam. – Csak azt tudom, hogy ha így folytatod, akkor megeheted te a levest, vagy föletetheted a kutyával.

– Bocsáss meg. De igazam van, nem?

– Igen – bólintottam. – Csak éppen ezzel megúsztuk a – mit? Szökésnek nem nevezheted, de nem volt eltávozás se. A kiruccanást. Még Percy sem mesélhet róla, ha valaha magához tér.

– Ha magához tér – visszhangozta a feleségem. – Elképzelhető?

Megráztam a fejem, jelezve, hogy fogalmam sincs. Pedig volt; nem hittem, hogy Percy valaha is magához tér, sem 1932-ben, se '42-ben, se '52-ben. Ebben igazam is lett. Ottmaradt Briar Ridge-ben, amíg az intézet 1944-ben le nem égett. Tizenhét bentlakó veszett oda a tűzben, de Percy, aki akkor is ugyanolyan néma és üres volt – azóta megtanultam, hogy azt az állapotot katatóniának hívják –, nem volt közöttük. Az egyik őt kivezette, mielőtt a tűz áterjedt volna arra a szárnyra. Egy másik intézetbe került – nem emlékszem a nevére, azt hiszem, nem is fontos –, és 1965-ben halt meg. Amennyire tudom, akkor beszélt utoljára, amikor odaszólt, hogy blokkoljunk helyette a munkaidő végén... hacsak nem akarjuk megmagyarázni, miért távozik korábban.

A dolog iróniája, hogy szinte alig kellett magyarázkodnunk. Percy megőrült és agyonlőtte William Whartont. Ezt mondtuk, és ami azt illeti, minden szó igaz is volt. Amikor Anderson megkérdezte Brutált, hogy viselkedett Percy, mielőtt lőtt volna, Brutál egyetlen szóval válaszolt: „csendesén”, mire egy szörnyű pillanatig úgy éreztem, mindjárt hahotázni kezdek. Mert ez is igaz volt, Percy csakugyan csendesén viselkedett, mert szolgálati ideje nagy részében egy szalag volt a szájára ragasztva, és legföljebb annyit mondhatott, hogy mmmm, mmmm, mmmm.

Curtis nyolcig ott tartotta Percyt, aki olyan csendes volt, mint a trafik előtt álló fából készült indián, csak sokkal háborzongatóbb. Addigra megérkezett Hal Moores, és komor elszántsággal visszaragadta a kormányrudat. Curtis Anderson hagyta, akkora megkönnyebbüléssel, hogy szinte mi is hallottuk. A megzavarodott, rémült öregember eltűnt; az igazgató sietett oda Percyhez, ragadta vállon nagy kezével és rázta meg, mint Krisztus a vargát.

– Fiam! – bömbölte Percy üres arcába, abba az arcba, amely szerintem máris kezdett viaszosan szétlágyulni – fiam! Hallasz? Beszélj, ha hallasz! Tudni akarom, mi történt!

Percytől természetesen semmit sem tudott meg. Anderson félre akarta vonni az igazgatót, hogy megbeszéljék, miként kezeljék ezt a politikai dinamitot, de Moores nem foglalkozott vele, legalábbis egy ideig, hanem engem hívott magával a halálsor végébe. John Coffey a piccsén hevert, arccal a fal felé, a lába lelógott, mint mindig. Úgy látszott, alszik, és valószínűleg így is volt... bár arra már rájöttünk, hogy ő nem mindig az, aminek látszik.

– Van valami köze annak, ami a házamban történt, ehhez, ami itt történt, a visszaérésük után? – kérdezte halkán. – Megvédelek benneteket, amennyire tudlak, még ha az állásomba, kerül is, de tudnom

kell.

Megráztam a fejem, és amikor megszólaltam, én is halkra fogtam a hangot. Most már tucatnyi smasszer hemzsegett a folyosó végében. Volt, aki Whartont fényképezte a cellájában. Curtis Anderson megfordult, hogy szemmel tartsa, és egy ideig csak az egyetlen Brutál figyelt bennünket: – Nincsen. Mint látod, visszahoztuk Johnt a cellájába, azután kiengedtük Percyt a sötétzárkából, ahová a biztonság kedvéért zártuk. Azt hittem, tombolni fog, de nem így történt. Csak az oldalfegyverét és a botját kérte. Nem mondott semmi mást, csak elindult a folyosón. Aztán amikor odaért Wharton cellájához, előrántotta a pisztolyát és löni kezdett.

– Gondolod, hogy bent a sötétzárkában... történt valami az agyával?

– Nem.

– Ráadtátok a kényszerzubbonyt?

– Nem. Nem volt rá szükség.

– Nyugodt volt? Nem verekedett?

– Nem volt verekedés.

– Még amikor látta, hogy be akarjátok tenni a sötétzárkába, akkor is nyugodt maradt és nem verekedett?

– Így van. – Némi kedvem támadt, hogy kicsit kiszínezzem a dolgot, adjak egy-két sor szöveget Percy szájába, de fékeztem magamat. Tudtam, hogy minél egyszerűbb a történet, annál jobb. – Nem volt vita. Csak odament az egyik sarokba, és leült.

– Akkor hát nem beszélt Whartonnal?

– Nem.

– Coffeyval sem?

Megráztam a fejem.

– Nem lehet, hogy Percy le akart számolni Whartonnal? Volt ellene valami kifogása?

– Az lehetséges – mondtam még halkabban. – Percy nem figyelt oda, merre jár, Hal. Wharton egyszer kinyúlt a rácson, elkapta, és egy kicsit ráijesztett. – Rövid szünetet tartottam. – Úgy is mondhatod, hogy fölpaprikázta.

– Ennél rosszabb nem történt? Csak... „ráijesztett”?

– Igen, de Percy meglehetősen rosszul viselte. Wharton valami olyasmit mondott, hogy szívesebben hetyegne Percyvel, mint Percy húgával.

– Ühm. – Moores egyre John Coffeyt bámulta, mintha állandó megerősítésre lenne szüksége, hogy Coffey valódi személy, tényleg ebből a világból való. – Ez nem magyarázza meg, mi történt vele, de mégis jóval érthetőbbé teszi, hogy miért éppen Whartonra lőtt és nem Coffeyra vagy valamelyik emberedre. Ami az embereidet illeti, ők ugyanezt fogják mondani, ugye, Paul?

– Igen – feleltem. – És így is lett – mondtam Jannek, belekanalazva a levesbe, amit akkor tett az asztalra.

– Előre tudtam.

– Hazudtatok – válaszolta. – Becsaptátok Halt.

Hát ilyen egy feleség, nem? Mindig molyrágást keres az ember legjobb öltönyén, és többször talál, mint nem.

– Ha így akarod nézni, akkor igen. Nem mondtam el neki semmi olyat, amivel nem tudnánk a továbbiakban együtt élni. Hal tiszta. Végül is még csak ott se volt. Otthon ült, a feleségét ápolta, amíg Curtis föl nem hívta.

– Elmondta, hogy Melinda hogy van?

– Akkor nem, mert nem volt rá idő, de amikor Brutállal menni készültünk, ismét beszéltünk egymással. Melly nem sokra emlékszik, de jól van. Főlkelt, járkál. Arról beszél, mit ültet jövőre a virágágyba.

A feleségem csak ült, és egy darabig figyelte, amint eszem, azután azt kérdezte:

– Hal tudja, hogy csoda történt, Paul? Felfogta?

– Igen. Mindnyájan felfogtuk, akik ott voltunk.

– Egyik énem azt kívánja, bárcsak én is ott lettem volna – mondta –, de azt hiszem, a másik boldog, hogy mégsem voltam ott. Ha láttam volna, amint a hályog lehullik Saul szeméről a damaszkuszi úton, alighanem meghaltam volna szívrohamban.

– Dehogya – mondtam, és megdöntöttem a tányért, hogy az utolsó cseppig kikanalazhassam –, valószínűleg főztél volna neki egy levest. Nagyon finom volt, drágám.

– Akkor jó. – De igazából nem érdekelte a leves, a főzés vagy Saul színeváltozása a damaszkuszi úton. A hegyeket nézte az ablakon át, az állat a kezére támasztva, a szeme párás volt, mint a csúcsok a kánikulai reggeleken. Mint amilyen nyári délelőttön megtalálták a Detterick lányokat, gondoltam minden ok nélkül. Miért nem sikoltoztak? A gyilkos bántotta őket; véres volt a veranda és a lépcső is. Akkor miért nem sikoltoztak?

– Szerinted igazából John Coffey ölte meg azt a Whartont, ugye? – kérdezte Janice, amikor végül visszatért a tekintete az ablakból hozzám. – Nem volt az véletlen vagy ilyesmi; úgy gondolod, hogy Percy Wetmore-t használta fegyvernek.

– Igen.

– Miért?

– Nem tudom.

– Elmesélnéd még egyszer, mi történt, amikor kivittétek John Coffeyt a halálsorról? Csak azt a részt.

Megtettem. Elmeséltem, hogyan vágódott ki a rácsok között a csontos kéz, mint ragadta meg John bicepszét – kígyóra emlékeztetett, egy olyan vízi mokaszinkígyóra, amelytől mindnyájan féltünk gyerekkori úszkálásaink idején –, és hogyan mondta neki Coffey, hogy rossz ember. Szinte suttopta.

– Mire Wharton azt válaszolta...? – A feleségem megint kibámult az ablakon, de azért figyelt.

– Wharton azt válaszolta: „Abbion, nigger, ollan rossz vagyok, hogy nincsen párom.”

– És kész.

– Igen. Volt egy olyan érzésem, hogy mindjárt történik valami, de semmi sem történt. Brutál lesöpörte Wharton kezét Johnról, és mondta neki, hogy feküdjön le, amit Wharton meg is tett. Kezdett már kidőlni.

Mondott még valami olyasmit, hogy a niggereket külön villamosszékbe kellene ültetni, de ez volt minden. Mentünk a dolgunkra.

– John Coffey rossz embernek nevezte.

– Aha. Egyszer ugyanezt mondta Percyről is. Talán nem is egyszer. Nem emlékszem pontosan, hogy mikor, de tudom, hogy megtette.

– De Wharton maga sohasem bántotta meg John Coffeyt, ugye? Úgy, mint Percyt.

– Nem. A celláik is úgy helyezkednek el Wharton fönt van az ügyeletes asztalánál az egyik oldalon, John jóval lejjebb a másikon –, hogy alig láthatták egymást.

– Mondd el még egyszer, hogy nézett ki Coffey, amikor Wharton megragadta.

– Janice, ez nem vezet sehová.

– Talán nem, talán igen. Mondd el újra, hogy nézett ki.

Felsóhajtottam. – Talán leginkább megdöbbennek mondhattam volna. Levegő után kapkodott. Mint amikor a parton napozol, én pedig odalopódzom, és lelcsolom hideg vízzel a hátadat. Vagy mintha pofon ütötték volna.

– Hát persze – válaszolta. – Amikor megragadták a semmiből, akkor megdöbben, és egy pillanatra fölébredt.

– Igen – bólintottam. Majd rögtön utána: – Nem.

– Most akkor melyik? Igen vagy nem? – Nem. Nem megdöbbenés volt. Hanem olyan, mint amikor azt akarta, menjek be a cellájába, hogy meggyógyíthassa a fertőzésemet. Vagy amikor azt követelte, hogy adjam oda neki az egeret. Csodálkozott, de nem rendült meg... legalábbis nem egészen... Ó, Jézusom, Jan, nem is tudom.

– Jól van, hagyjuk – válaszolta. – Csak nem tudok rájönni, hogy John miért tette. Egyáltalán nem erőszakos a természete. Ami elvezet egy újabb kérdéshez: hogyan vagy képes megölni, ha igaz a sejtésed a kislányokkal kapcsolatban? Hogy ültetheted bele a villamosszékbe, ha valaki más...

Ugrottam egyet a székben. A könyökömmel meglöktem a tányéromat, leesett a padlóra és összetört. Támadt egy ötletem. Sokkal inkább, a megérzés vezetett, mint a logika, de volt benne valami sötét elegancia.

– Paul! – szólt rám riadtan Janice. – Mi a baj?

– Nem tudom – feleltem. – Semmit se tudok biztosan, de meg fogom tudni, ha lehetséges.

4

A lövöldözés után háromporondos cirkusz következett, az első körben a kormányzóval, a másodikban a börtönrel, és a harmadikban a szegény agyavesztett Percy Wetmore-ral. A porondmester? Nos, az ő szerepét a sajtó különböző úriemberei játszották felváltva. Nem voltak olyan görények, mint manapság – nem engedhették meg maguknak, hogy azok legyenek –, de már akkor is ugyancsak behúzták, ha ott érezték a koncot a foguk között. Most is ez történt, a produkció egyre nyúlt, és amíg tartott, egész jó volt.

Csak hogy a legmurisabb cirkusz, a legrémítőbb torzszülöttekkel, a legviccesebb bohócokkal és legfenébb vadakkal is elhagyja egyszer a várost. Ennek a miénknek a vizsgálóbizottság vetett véget, ami nagyon különlegesnek és félelmetesnek hangzott, de valójában kezes volt és trehány. Más körülmények között a kormányzó kétségtelenül valakinek a fejét követelte volna ezüsttálon, de nem most. Az unokaöccse, akit a

felesége hozott a házasságba, becsavarodott, és megölt egy embert. Egy gyilkost ölt meg – mert legalább az volt, hála istennek –, de akkor is egy olyan embert lőtt le, aki a cellájában aludt, és ez nem valami sportszerű. Ha az ember hozzáveszi, hogy a kérdéses fiatalember bolond maradt, éppen csak nem forgott, akkor érthető, hogy a kormányzó igyekezett lezárni az ügyet, olyan gyorsan, ahogy lehetséges volt.

Utazásunk Moores igazgató házához Harry Terwilliger kocsijával sohasem került napvilágra. Hogy Percyt távollétünk idejére kényszerzubbonnyba gyömöszöltük és bedugtuk a sötétzárkába, az sem derült ki. Az sem, hogy William Wharton pukkadásig tele volt kábítószerrel, amikor Percy lelőtte. Miért is került volna? A hatóságoknak semmi okuk sem volt arra gyanakodni, hogy Wharton szervezetében más is lehetett a fél tucat golyón kívül. A boncolóorvos eltávolította őket, a temetkezési vállalkozó beletette egy fenyőfa dobozba, és ezzel vége is lett annak az embernek, aki a Kölyök Billy szavakat tetováltatta a bal felső karjára. Úgy is mondhatjuk, hogy szerencsésen megszabadultunk egy lapát szeméttől.

A zűrzavar mindent összevéve két hétig tartott. Ez alatt az idő alatt még félrefingani sem mertem, nemhogy egy napra elugorjak nyomozni az ötlet nyomán, amely a felfordulás nyitányának reggelén, a konyhaasztal mellett született meg az agyamban. Azt világosan tudom, hogy a cirkusz elhagyta már a várost, amikor egy napon, valamikor november közepe táján, talán tizenkettődikén, bár ebben nem vagyok biztos, bementem dolgozni. Ez volt az a nap, amikor megtaláltam az asztalom közepén azt a papírt, amitől rettegtem: a parancsot John Coffey kivégzésére. Curtis Anderson írta alá Hal Moores helyett, de természetesen attól még éppen olyan törvényes volt, és természetesen Hal kezén is át kellett mennie, mielőtt hozzám ért volna. Elképzeltem, amint Hal ott ül az irodai asztalánál, kezében ezzel a papírdarabbal, ott ül, a feleségére gondol, akinek csodájára járnak az indianolai kórház orvosai, ugyanazok, akik Melindának kézbesítették a kivégzési parancsot, de John Coffey eltépte. Most úgy fordult, hogy John Coffey indul el a halálsoron. Ki lesz közülünk, aki meg tudja állítani? Ki az közülünk, aki meg akarná állítani? A kivégzést november huszadikára tűzték ki. Három nappal azután, hogy megkaptam a parancsot – azt hiszem, tizenötödikén –, betelefonáltattam Janice-szel, hogy beteg vagyok. Egy csésze kávéval később már északnak tartottam rossz rugójú, de máskülönbén megbízható Fordomon. Janice megcsókolt, amikor elindultam, és sok szerencsét kívánt; megköszöntem, noha már magam se tudtam, mi lenne a szerencse: ha megtalálnám, amit keresek, vagy ha nem találnám meg. Csak azt tudtam biztosan, hogy nincs kedvem vezetés közben énekelni. Azon a napon semmiképpen.

Délután háromra jócskán bent jártam a hegyek között. Éppen zárás előtt értem oda a Purdom megyei bíróságra, átnéztem néhány főljegyzést, azután meglátogattam a seriffel, akit a tisztviselő riasztott, hogy valami idegen turkál a helyi csontvázak között. Catlett seriff tudni akarta, mi az ördögöt keresek itt. Elmondtam neki. Catlett átgondolta a dolgot, azután mondott nekem valami érdekeset. Kijelentette, hogy letagad minden szót, ha nyilvánosságra jut, és amit mond, annak nincs bizonyító ereje, de mégis valami. Tényleg az volt. Ezen töprengtem egész úton hazafelé, majd éjszaka, amikor sok idő jutott a gondolkodásra és alig valami az alváásra az ágy rám eső részén.

Másnap akkor keltem, amikor a nap még csak ígéret volt a keleti látóhatáron, és elindultam délnek, Trapingus megye irányába. Messziről elkerültem Homer Cribust, azt a víztől repedező nagydarab bélzsákot, és inkább Rob McGee-vel beszéltem. McGee egyáltalán nem akarta hallani, amit mondandó voltam. A legkevésbé sem akarta hallani. Egy ponton meglehetősen bizonyosra vettem, hogy szájon vág, csak hogy ne kelljen hallania, amit mondok, de végül beleegyezett, hogy kimegy és föltesz Klaus Dettericknek pár kérdést. Azt hiszem, főként azért, hogy ne én tegyem fel őket.

– Alig harminckilenc éves, de öreg embernek látszik – mondta McGee –, nincs szüksége valami okostóni smasszerre, aki detektívnek hiszi magát, és fölkaparja, most, amikor kezd egy kicsit enyhülni a gyásza. Maga itt vár meg a városban. Nem akarom, hogy hallótávolságra megközelítse a Detterick-tanyát, én képes vagyok akármit kiszedni Klausból. Ha unatkozik, egyen egy pitét a kantinban, azon rágódhat.

– Kettőt ettem, és tényleg rágódtam rajtuk.

Amikor McGee belépett a kantinba és leült mellém a pulthoz, megpróbáltam az arcáról olvasni, de nem sikerült. – Na? – kérdeztem.

– Jöjjön el hozzám, ott majd beszélgetünk – mondta. – Ez a hely kicsit túl forgalmas az ízlésemnek.

Végül Rob McGee elülső verandáján tartottuk meg a tanácskozást. Jól bebugyoláltuk magunkat, és vacogtunk, mert Mrs. McGee nem tűrt dohányzást a házban. Korát megelőző asszony volt. McGee beszélt egy darabig, és úgy nézett ki, mint akinek egyáltalán nem tetszik, amit a saját szájából hall.

– Ugye tudja, hogy ez nem bizonyít semmit? – kérdezte, amikor végzett. A hangja ingerült volt, és agresszíven bökdösött felém a maga sodorta cigarettával, ahogy beszélt, de az arca zöld volt. Mindketten tudtuk, hogy nem minden bizonyíték, amit az ember egy bírósági tárgyaláson lát és hall. Szerintem ez volt McGee seriff életének egyetlen pillanata, amikor olyan vidéki bunkó szeretett volna lenni, mint a főnöke.

– Tudom – feleltem.

– És ha arra gondol, hogy perújrafelvételt kezdeményez ezen az alapon, akkor jobb, ha meggondolja, senior. John Coffey nigger, és Trappingus megyében rettentő különösen venné ki magát, ha perújrafelvételt kezdeményeznének holmi niggerek miatt.

– Ezt is tudom.

– Akkor hát mi a szándéka?

Kipöccintettem a korbát fölött a cigarettámat az útra, azután fölálltam. Ideje volt megkezdeni hosszú, hideg hazautamat, és minél hamarabb indulok, annál hamarabb érek a végére. – Bárcsak tudnám, McGee seriffhelyettes – mondtam –, de nem tudom. Az egyetlen, amit tudok, az az, hogy hiba volt megennem a második pitét.

– Mondok valamit, nagyokos – mondta, még mindig tompa ingerültséggel. – Ki se kellett volna nyitnia ezt a Pandora szelencéjét.

– Nem én nyitottam ki – válaszoltam, és hazahajtottam.

Későn, éjfél után értem haza, de a feleségem várt rám. Sejtettem, hogy így lesz, de azért szívmengető volt látni őt és érezni nyakamra fonódó karját, hozzám simuló szép, kemény testét. – Hello, idegen – mondta, és megérintett odalent. – Hát ezzel a fickóval nincs semmi baj. Olyan egészséges, mint a makk.

– Igen, asszonyom – mondtam, és a karjaimba kaptam. Bevittem a hálósobába, és szeretkeztünk, és amikor elértem a csúcspontot, John Coffey vég nélkül síró szemére gondoltam. Meg arra, hogy Melinda Moores azt mondta: azt álmodtam, hogy a sötétben vándorolsz, akárcsak én.

Még mindig ott feküdtem Janice-en, a karja a nyakamat ölelte, combjaink összegabalyodtak, amikor magam is sírva fakadtam.

– Paul! – kiáltotta megrendülten és riadtan. Nem hiszem, hogy egész házasságunk alatt tíznél több alkalommal látott volna könnyezni. Rendes körülmények között nem voltam egy síró ember. – Paul, mi a baj?

– Mindent tudok, amit tudni lehet – mondtam könnyek között. – Túlságosan is sokat, ha az igazságra vagy kíváncsi. Nem egészen egy hét múlva villamosszékre kell ültetnem John Coffeyt, holott William Wharton gyilkolta meg a Detterick lányokat. Vad Bill volt a tettes.

5

Másnap ismét összejött a konyhában ugyanaz a társaság, amely Delacroix elfuserált kivégzése után nálunk ebédelt. Ez alkalommal volt egy ötödik tagja is haditanácsunknak: a feleségem. Jan győzött meg róla, hogy beszéljek a többiekkel; nekem az volt az első gondolatom, hogy jobb, ha nem teszem. Hát nem elég nagy baj az, kérdeztem, hogy mi tudjuk az igazat?

– Ebben a kérdésben nem gondolkodsz világosan – válaszolta a feleségem. – Valószínűleg azért, mert még mindig zaklatott vagy. A legrosszabbat már tudják, azt, hogy John-t olyan bűnért ítélték el, amit nem követett el. Ez, ha egyáltalán lehetséges, egy kicsit javít a helyzeten.

Ebben nem voltam biztos, de belenyugodtam a döntésébe. Nagy felzúdulásra számítottam, amikor elmondtam Brutálnak, Deannek és Harrynek, amit tudtam (bizonyítani nem lehetett, de azért nagyon jól tudtam), ám elgondolkodó csend követte a szavaimat. Majd, miután vett egy újabb darabot Janice kétszersültjéből és hatalmas adag vaját kent rá, megszólalt Dean:

– Gondolod, hogy John ezt látta? Látta, amint Wharton végez a kislányokkal, talán még azt is, ahogy megerőszakolja őket?

– Azt hiszem, ha látja, akkor igyekszik megakadályozni – mondtam. – Esetleg menekülés közben láthatta Whartont, de később elfeledkezett róla.

– Hát persze – válaszolta Dean. – Különleges ember, de nem okos. Csak akkor jött rá, hogy Wharton az, amikor az kinyúlt a cellája rácsai között és megérintette.

– Ezért látszott olyan meglepettnék... – bólogatott Brutál. – Annyira döbbsentnek. Emlékszel, mekkorára nyílt a szeme?

Bólintottam. – Percyt fegyverként használta Wharton ellen, ahogy Janice mondta, és éppen ez ütött szöveget a fejembe. Miért akarná megölni John Coffey Vad Billt? Percyt talán igen ott, az orra előtt taposott rá Delacroix egerére, ő égette el elevenen Delacroix-t, és ezt John is tudta –, de Wharton? Wharton velünk balhézott így vagy úgy, de Johnnal soha, legalábbis amennyire én tudom. Alig váltottak egy tucat szót egész idő alatt, amíg együtt voltak a halálsoron, annak is a felét az utolsó éjszakán. Miért akarná megölni? Wharton Purdom megyéből való volt, és az ottani fehér srácok észre se veszik a négert, hacsak az útjukba nem áll. Akkor hát miért tette? Mit látott vagy érzett, mikor Wharton megérintette, ami olyan rossz volt, hogy félretette neki a Melly testéből kiszívott mérget?

– És ezzel félig megölte magát is – tette hozzá Brutál.

– Inkább háromnegyedig. Csak a Detterick ikrek esete jutott eszembe, ami van olyan szörnyű, hogy megindokolja John tettét. Azt mondtam magamban, hogy ostobaság, túlságosan sok benne a véletlen egybeesés, ez nem lehet. Azután eszembe jutott, mit írt Curtis Anderson az első feljegyzésben Whartonról: hogy bolond, és hogy a fegyveres rablás előtt, amikor megölte azokat az embereket, végigkóborolta az államot. Végigkóborolta az államot. Ez szöveget ütött a fejembe. Azután ott volt az az eset, amikor az érkezésekor megpróbálta megfojtani Deant. Erről eszembe jutott...

– A kutya – vágott közbe Dean, és a nyakát dörzsölte, ahol Wharton rádobta a láncot. Szerintem észre se vette, mit csinál. – Hogy kitörte a kutya nyakát.

– Mindenesetre elmentem Purdom megyébe, hogy utánanézzek Wharton bírósági aktáinak, mert nálunk csak azok vannak – a gyilkosságokról –, amelyeket elküldték a halálsorra. Más szóval, ez a pályafutás vége. Én a kezdetekhez akartam eljutni.

– Sok van a füle mögött? – kérdezte Brutál.

– Sok. Vandalizmus, apró tolvajlások, szénakazlak felgyújtása, még robbanószer lopása is: egy barátjával elemeltek egy dinamitrudat, és föl is robbantották egy pataknál. Korán kezdte, tízéves korában, de amire kíváncsi voltam, azt nem találtam. Azután beállított a seriff, hogy ki vagyok, mit csinálók, és ez igazán szerencse volt. Hazudtam, azt mondtam neki, hogy egy ellenőrzésnél egy csomó képet találtunk Wharton matracában meztelen kislányokról. Azt mondtam, tudni akarom, volt-e Whartonnak valami pedofiliás ügye, mert fönt Tennessee-ben van néhány megoldatlan eset, amelyekről hallottam harangozni. Óvatos voltam, nem említettem a Detterick ikreket. Szerintem neki se jutottak eszébe.

– Hát persze hogy nem – mondta Harry. – Miért jutott volna? Végül is azt az ügyet megoldották.

– Azt mondtam, úgy érzem, semmi értelme ezt az ötletet tovább erőltetni, mivel Wharton iratai között egyetlen hasonló eset sincs. Úgy értem, tele van a dossziéja, de ilyen ügy egy sem szerepel benne. Ekkor a seriff – a neve Catlett – elnevette magát, és azt mondta, hogy egy ilyen bolondgombának, mint Bill Wharton, nem minden esete kerül be az irattárba, és egyébként is mit számít? Úgyis meghalt.

– Azt válaszoltam, hogy csak a saját kíváncsiságom sarkall, semmi egyéb, és ettől megnyugodott. Hátravitt az irodájába, leültetett, adott egy csésze kávé, egy fánkot, és elmesélte, hogy tizenhat hónappal ezelőtt, amikor Wharton épphogy betöltötte a tizennyolcat, a megye nyugati felében egy ember rajtakapta a csúriban a lányával. Nem pontosan erőszakról volt szó; a pasas úgy írta le Catlettnak, hogy „nem volt több egy kis fingerlinél”. Bocsáss meg, drágám.

– Semmi baj – mondta Janice, de elsápadt.

– Mennyi idős volt az a lány? – kérdezte Brutál.

– Kilencéves – válaszoltam. Megborzadt.

– Az illető maga is utánajárt volna Whartonnak, ha van néhány testes bátyja vagy nagybátyja, akik segíthetnek, de nem volt. Így hát elment Catletthez, de világosan leszögezte, hogy csak figyelmeztetni akarja Whartont. Senki sem szeret ilyen csúnya történetet szellőztetni. Egyébként C. seriff egy ideje már foglalkozott Wharton bolondériáival – ő vitette el a javítóba valami nyolc hónapra, amikor Billy tizenöt éves volt –, és most úgy döntött, hogy ami sok, az sok. Magával vitte három helyettesét, és kiment Whartonékhöz, félretolta Wharton nagyságát, amikor bögni és vonyítani kezdett, utána figyelmeztette Mr. William „Kölyök Billy” Whartont, hogy mi történik, ha nagydarab, pattanásos képű fattyak olyan lányokat visznek föl a szénapadlásra, akik nemhogy nem menstruálnak, de még nem is hallottak róla, hogy ilyesmi létezik. „Jól megdorgáltuk a kis szarházit – mondta Catlett. Addig figyelmeztettük, amíg a feje vérzett, a válla kifordult, és a segge marhára közel járt a szétrepedéshez.”

Brutál akaratlanul fölnevetett. – Ez tényleg Purdom megyei stílus – mondta.

– Többé-kevésbé három hónappal ezután Wharton lelépett otthonról, és belevágott abba a kóborlásba, amely a fegyveres rablással végződött – folytattam. – Meg a gyilkosságokkal, amelyek hozzánk vezették.

– Tehát egyszer már csinált valamit egy kiskorú lánnyal – mondta Dean. Levette a szemüvegét, rálehel, megtisztogatta. – Messze kiskorúval. Egy alkalom nem jelent éppen szokást, igaz?

– Egy ember nem csak egyszer csinál ilyesmit – felelte a feleségem, majd úgy összeszorította a száját, hogy csaknem eltűnt.

Ezután elmeséltem látogatásomat Trapingus megyében. Rob McGee-hez sokkal őszintébb voltam, de nem is volt más választásom. Fogalmam sincs, milyen mesét adhatott be Mr. Dettericknek, de az a McGee, aki leült mellém a kávéban, legalább hét évvel öregebbnek látszott.

Május közepén, egy hónappal a rablás és a gyilkosságok előtt, amelyek véget vetettek Wharton rövid életű zsványkarrierjének, Klaus Detterick a csúrt festette (és egy füst alatt Bowser mellette levő kutyaházát is). Nem akarta, hogy a fia mászkáljon a magas állványokon, meg amúgy is az iskolában volt, így hát fölfogadott valakit. Egy elég rendes, nagyon csöndes fickót. Három napig dolgoztak együtt. Nem, a fickó nem aludt a házban, Detterick nem volt annyira bolond, hogy azt képzelje, a rendesség és hallgatóság minden esetben biztonságot jelent, főleg mostanában, amikor annyi kétes hajléktalan alak mászkál az utakon. Egy családosi férfi legyen óvatos. A pasasnak amúgy sem volt szüksége szállásra; azt mondta Dettericknek, hogy a városban vett ki szobát Eva Price-nál. Tényleg volt egy ilyen nevű nő a városban, és csakugyan adott ki szobákat, de májusban egyetlen olyan lakója sem volt, akire illet Detterick kisegítőjének személyleírása, csak a szokásos kockás zakós, keménykalapos pasik árumintával

teli kofferrel, más szóval vigécek. Ezt McGee mondta el, mert annyira nyugtalanította a dolog, hogy visszafelé jövet a Detterick-tanyáról megállt Mrs. Price-nál, és ellenőrizte a dolgot.

– Ha így is van – tette hozzá –, nem tiltja a törvény, hogy emberek kint aludjanak az erdőben, Mr. Edgcombe. Magam is megtettem párszor.

A felfogadott mázoló nem aludt a Detterick-házban, de kétszer is ott ebédelt. Láthatta Howie-t. Láthatta a lányokat, Corát és Kathe-t. Hallhatta a csacsogásukat, mondjuk, arról, mennyire várják a közelgő nyarat, mert ha jól viselkednek, és az idő is jó, akkor a mami néha megengedi, hogy kint aludjanak a verandán, ahol úgy csinálhatnak, mintha pionírfeleségek lennének, akik ekhós szekéren vágtak át a Nagy Síkságon.

Szinte láttam, amint ott ül az asztalnál, eszi a sült csirkét meg Mrs. Detterick rozskenyerét, farkastekintetét elfátyolozva hallgatózik, bólogat, mosolyog egy kicsit, és mindent elraktároz magában.

– Ez nem vall arra a vademberre, akiről akkor meséltél, mikor először lépett a halálsorra, Paul – kétkedett Janice. – Egy fikarcnyit sem.

– Mert maga nem látta az indianolai kórházban, asszonyom – felelte Harry. – Csak állt ott, a szája tátva, a pucér segge kilógott hátul a kórházi pizsamából. Nekünk kellett felöltöztetni. Azt hittük, hogy lenyugtatták, vagy hiányzik egy kereke. Nem így volt, Dean?

Dean biccentett.

– Egy nappal azután, hogy végzett a kunyhóval, és elment, egy ember, aki kendőt kötött az arcára, kirabolta Jarvisben a Hampey-fuvarvállalatot – folytattam. – Elvitt hetven dollárt, továbbá egy 1892-es ezüstdollárt, a fuvaros szerencsepénzét. Ez a pénz Whartonnál volt, amikor letartóztatták, és Jarvis alig harminc mérföldnyire esik Teftontól.

– Így hát ez a rabló... ez a vadember... véleményed szerint megállt három napra, hogy segítsen Klaus Dettericknek befesteni a csúrt – mélázott a feleségem. – Velük ebédelt, és mondta, hogy kérnék még egy kicsike borsót, mint a rendes emberek.

– A legrémítőbb az ilyen alakoknál, hogy mennyire nem lehet őket kiszámítani – szólt Brutál. – Talán azt tervezte, hogy megöli Detterickéket és kirabolja a házukat, azután megváltoztatta a szándékát, mert egy felhő rosszkor takarta el a napot, vagy valami hasonló. Lehet, hogy csak dekkolni akart egy kicsit. De a legvalószínűbb, hogy már akkor megakadt a szeme a két kislányon, és kitervelte, hogy visszajön, így gondolod, Paul?

Bólintottam. Hát persze hogy így gondoltam. – Aztán ott van a név, amelyen bemutatkozott Dettericknek.

– Milyen név? – kérdezte Jan.

– Will Bonney.

– Bonney? Nem...

– Ez volt Kölyök Billy igazi neve.

– Ó! – a szeme kitágult. – Ó! Akkor hát megmenthetitek John Coffeyt! Hála istennek! Csak annyi a dolgotok, hogy mutattok egy képet Mr. Dettericknek William Whartonról... kell lenni róla egy fényképnek...

Feszengve összenéztünk Brutállal. Dean valamivel reménykedőbbnek látszott, Harry viszont lenézett a kezére, mintha hirtelen rettenetesen érdekelni kezdte volna körmeinek állapota.

– Mi a baj? – kérdezte Janice. – Miért bámultok így egymásra? Ennél a McGee nevű embernél biztosan van...

– Én derék embernek láttam Rob McGee-t, és azt hiszem, nagyon jó bűnüldöző – feleltem –, de Trapingus megyében ő nulla. A hatalom Cribus seriff, és azon az alapon, amit én összeszedtem, ő akkor fog perújrafelvételt kérni a Detterick-ügyben, amikor a pokolban havazik.

– De hát... ha Wharton ott volt... ha Detterick azonosítani tudja képről, és tudják, hogy ott volt...

– Az, hogy májusban ott volt, nem jelenti azt, hogy visszajött júniusban, és megölte az ikreket – vágott közbe Brutál. Halk, szelíd hangon beszélt, ahogy olyanhoz szól az ember, akinek a családjában meghalt valaki. Egyrészt ott van ez a fickó, aki segített Klaus Dettericknek lefesteni egy csúrt, azután elment. Kiderült, hogy mindenféle helyeken bűnöket követett el, de semmit sem lehet felhozni ellene abban a három májusi napban, amikor Teflonban lógott. Másrészt itt van ez a nagy néger, ez a hatalmas néger, akit ott találtak a folyóparton, a meztelen, halott kislányokkal a karjaiban. Megrázta a fejét.

– Paulnak igaza van, Jan. McGee-nek lehetnek kétségei, de ő nem számít. Cribus az egyetlen, aki perújrafelvételt kérhet, ő pedig nem akarja elrontani azt, amit hepiendnek képzel. „Egy nigger volt – gondolja –, semmi esetre sem közülünk való. Remek. Fölmegyek Cold Mountainba, bekapok egy sültet meg egy kori sört Manél, azután megnézem, ahogy megsütik, és azzal vége.”

Janice egyre rémültebb arccal hallgatta, azután hozzám fordult:

– De McGee hitt neked, ugye, Paul? Látom az arcodon. McGee seriffhelyettes tudja, hogy nem a megfelelő embert tartóztatták le. Ő nem tud kiállni a seriffel szemben?

– Ha kiáll, annak az az egy eredménye lehet, hogy elveszti az állását – mondtam. – Igen, azt hiszem, a szíve mélyén tudja, hogy Wharton volt a tettes. De mondani azt mondja magában, hogy ha tartja a száját és tovább játszik, amíg Cribus visszavonul vagy halálra zabálja magát, akkor ő kapja meg a posztját. És akkor minden másképpen lesz. Szerintem ezt mondogatja magának, hogy aludni tudjon. És valószínűleg van valami, amiben nem is nagyon különbözik Homertől. Azt mondja magában: „Végül is csak egy néger. Nem ugyanaz, mintha egy fehér embert akarnának megpörkölni.”

– Akkor nektek kell föllépnetek – mondta Janice, és a vérem megfagyott kétséget nem ismerő, határozott hangja hallatán. – Álljatok elő, mondjátok el nekik, mire jöttetek rá.

– És hogyan mondjuk el, amire rájöttünk, Jan? – kérdezte Brutál ugyanolyan halkan. – Netán meséljünk arról, hogyan ragadta meg Wharton Johnt, miközben kifelé igyekeztünk vele a börtönből, hogy csodát tegyen az igazgató feleségével?

– Nem, természetesen nem, de... – Látta, milyen vékony a jég arrafelé, így más irányba siklott tovább. – Akkor hazudjatok! – mondta. Dacosan meredt Brutálra, azután rám. Elég tüzes volt a pillantása, hogy pipára lehessen gyújtani róla, annyit mondhatok.

– Hazudjunk – ismételtem. – Mivel kapcsolatban?

– Arról, hogy miért mentél előbb Purdom, aztán Trapingus megyébe! Eredj oda ahhoz a kövér, öreg Cribus seriffhez, és mondd azt, hogy Wharton elmondta neked, hogy ő erőszakolta és gyilkolta meg a Detterick lányokat. Hogy bevallotta. – Egy pillanatra Brutálra vetette izzó tekintetét. – Te meg igazolhatnád, Brutus. Mondhatnád, hogy ott voltál, amikor Wharton bevallotta, magad is hallottad. Lehet, hogy Percy is hallotta, és valószínűleg ettől zökkent ki. Lelőtte Whartont, mert nem bírta elviselni a gondolatot, hogy mit művelt azokkal a gyermekekkel. Ez rágta bele magát az agyába. Csak... Mi van? Mi az már megint, az isten szerelmére?

Most már nemcsak én és Brutál, de Harry és Dean is szörnyülködve néztek rá.

– Sohasem jelentettünk ilyesmit, asszonyom – felelte Harry. Mintha egy gyermekhez beszélne. – Az első dolog, amit kérdeznének, hogy miért csak most tesszük. Kötelességünk mindent jelteni, amit a fiaink

mondanak a régebbi bűneikről. A magukéről vagy bárki máséről.

– Nem mintha hinnénk nekik – tette hozzá Brutál. – Egy olyan ember, mint Vad Bill Wharton, mindenfélét összehazudozik, Jan. Bűnökről, amelyeket elkövetett, nagykutyaokról, akiket ismert, asszonyokról, akiket lefektetett, gólokról, amelyeket a gimnáziumban lőtt, még a nyomorult időjárásról is.

– De... de... – Janice arcáról lerítt a kínlódás. Odamentem, a karjára tettem a kezemet, de lesöpörte. – De hát ott volt! Ő festette be azt a rohadt csúrt! VELÜK EBÉDELT!

– Eggyel több ok, hogy magának tulajdonítsa a bűntettet – hűtötte le Brutál. – Mit árthat? Miért ne dicsekedne vele? Végül is egy embert nem lehet kétszer megszűnti.

– Na nézzük csak, jól értettem-e. Mi itt ennél az asztalnál nemcsak azt tudjuk, hogy John Coffey nemhogy nem ölte meg a lányokat, de még igyekezett is megmenteni az életüket. McGee seriffhelyettes ezt természetesen nem tudja, de elég tisztán látja, hogy az az ember, akit ezekért a gyilkosságokért halálra ítélték, nem követte el azokat. És mégsem... mégsem... nem kérhetek perújrafelvételt. Nem tárgyalathatjátok újra az ügyet.

– Hát igen – válaszolta Dean. Dühödten pucolta a szemüvegét. – Körülbelül erről van szó.

Jan csak ült ott lehajtott fejjel, és gondolkodott. Brutál mondani kezdett volna valamit, de én fölemeltem a kezem, hogy elhallgattassam. Nem hittem benne, hogy Janice ki tud ötlöni valamilyen módot, amivel kihúzhatja John-t a siralomházból, de azt sem hittem, hogy lehetetlen. Félelmetesen okos asszony volt az én feleségem. És félelmetesen elszánt. Ez az a párosítás, amely időnként hegyeket mozgat meg.

– Jól van – mondta végül. – Akkor magatoknak kell kihoznotok.

– Tessék? – kérdezte Harry elhűlten. És rémülten.

– Meg tudjátok tenni. Egyszer már megtettétek, igaz? Megint megcsináljátok. Csakhogy ez alkalommal nem viszitek vissza.

– És Edgcombe asszony meg is magyarázza a kölkeimnek, hogy miért ül a papájuk? – kérdezte Dean. – Azzal a váddal, hogy segített megszöktetni a börtönből egy gyilkost?

– Semmi ilyesmire nem lesz szükség, Dean; kidolgozunk egy tervet. Úgy fog kinézni, mint egy igazi szökés.

– Akkor olyan tervet gondoljon ki, amit egy olyan pasi is végre tud hajtani, aki még arra sem emlékezik, hogyan kell megkötni a cipőfűzőjét – tanácsolta Harry. – Úgy talán elhiszik.

Jan elbizonytalanodva nézett rá.

– Nem lenne semmi haszna – folytatta Brutál. – Még ha kigondolunk is valamit, abból se sülné ki semmi jó.

– Miért nem? – A feleségem hangja olyan volt, mint aki rögtön elsírja magát. – Mi a fészkes fekete fenéért nem?

– Azért, mert ez egy kétméteres, kopasz fekete ember, akinek alig van annyi esze, hogy magától egyék – mondtam. – Mit gondolsz, meddig tartana, hogy ismét elkapják? Két óráig? Hatig?

– Korábban is mászkált, anélkül hogy magára vonta volna a figyelmet – válaszolta Janice. Egy könnyecsepp futott végig az arcán. Dühösen letörölte a keze fejével.

Ez csakugyan igaz volt. Írtam pár levelet néhány délebbre élő rokonomnak és barátomnak,

megkérdeztem, nem olvastak-e valamit az újságokban egy férfiról, akire illett John Coffey leírása. Bármit. Janice is ugyanezt tette. Addig csupán egyetlen visszajelzés érkezett, az alabamai Muscle Shoalsból. Forgószél rontott rá egy templomra, amelyben éppen énekkari próba folyt – ez 1929-ben volt –, és egy hatalmas fekete ember kimentett két fickót a romok közül. A szemtanúk szerint mindkettő halottnak tűnt, de kiderült, hogy még csak komolyabb sérülés sem esett rajtuk. Valóságos csodának látszott, mondta az egyik tanú. A fekete, egy vándormadár, akit a templom papja fogadott föl egy napra, a nagy kavargásban eltűnt.

– Igazad van, így volt – bólintott Brutál. – De ne felejtsd, még azelőtt csavargott így, hogy halálra ítélték volna két kislány megerőszakolásáért és meggyilkolásáért.

Janice csak ült, nem válaszolt. Majdnem egy percig ült így, azután valami olyasmit csinált, ami csaknem annyira megdöbbenett, mint amennyire az én hirtelen sírásom megrémítette őt. Kinyújtotta a kezét, és egyetlen lendületes mozdulattal mindent lesöpört az asztalról: tányérokat, poharakat, csészéket, evőeszközöket, a kelkáposztás tálat, a tökfőzelékes tálat, a szeletelt sonkás tányért, a tejet, a jeges teás kancsót. Az egész mindenségből katyvasz lett odalent a padlón.

– Mi a franc! – kiáltotta Dean, és olyan hirtelenséggel ugrott föl az asztaltól, hogy majdnem hanyatt esett.

Janice nem törődött vele, csak Brutállal és velem, főleg velem. – Csakugyan meg akarjátok ölni, ti gyávák? – kérdezte. – Csakugyan megöltök egy embert, aki megmentette Melinda Moores életét, aki meg akarta menteni annak a két kislánynak az életét? Legalább egy feketével kevesebb lesz a világon, nem igaz? Majd ezzel vigasztalhatjátok magatokat. Egy niggerrel kevesebb.

Fölállt, ránézett a székére, és nekirúgta a falnak. A szék felborult, bele a kiömlött tökfőzelékbe. Megfogtam a csuklóját, de kirántotta a kezemből.

– Ne éj hozzám! – mondta. – Mához egy hétre ilyenkor már gyilkos leszel, semmivel sem jobb, mint az a Wharton, úgyhogy ne éj hozzám!

Kiment a hátsó verandára, a kötényt az arcára húzta, és zokogni kezdett. Mi négyen összenéztünk. Egy darabig csak álltam, azután elkezdtem eltakarítani a rendetlenséget. Először Brutál csatlakozott hozzám, azután Harry és Dean is. Amikor többé-kevésbé tipp-topp volt a konyha, elmentek. Egy szólt se szóltunk egész idő alatt. Nem volt már mit mondani.

6

Akkor éjszaka szabadnapos voltam. Ültem kis házunk nappalijában, cigarettáztam, hallgattam a rádiót, figyeltem, hogyan emelkedik fel a sötét a földről, hogy elnyelje az eget. Nincs semmi bajom a televízióval, de nem szeretem, ahogy elfordítja az embereket a világtól, hogy semmi mást ne nézzenek, mint annak üveges mását. Legalábbis ebben az értelemben a rádió jobb volt.

Janice bejött, letérdelt a székem karfája mellé, megfogta a kezem. Kis ideig egyikünk se szólt egy szót sem, csak hallgattuk Kay Kyser előadását a zenei műveltség alapjairól, és figyeltük a feljövő csillagokat. Nekem így is jó volt.

– Nagyon sajnálom, hogy gyávának neveztelek – mondta. – Jobban szégyellem, mint bármit, amit valaha mondtam a házasságunk alatt.

– Még annál is jobban, mint amikor táborozni mentünk, és bűdös állatnak hívtál? – kérdeztem, azután elneveltük magunkat, váltottunk egy-két csókot, és minden sokkal jobb lett közöttünk. Olyan szép volt az én Janiceem, még mindig álmodok róla. Akármilyen öreg és elnyűtt vagyok is, azt álmodom, hogy bejön a szobámba ezen a magányos, elfelejtett helyen, ahol vizelettől és állott káposztafőzeléktől szaglik minden folyosó, álmodom, hogy bejön, fiatalon, gyönyörűen, a kék szemével, hetyke, formás mellével, amelytől alig bírtam távol tartani a kezemet, és azt mondja, de drágám, én nem is voltam ott annál a buszbalesetnél. Tévedtél. Még most is ezt álmodom, és néha, amikor fölébredek és tudom, hogy mindez csak álom, akkor sírok. Én, aki alig sírtam, amikor fiatal voltam.

– Hal is tudja? – kérdezte végül.

– Hogy John ártatlan? Nem értem, honnan tudná.

– Tud segíteni? Van bármilyen befolyása Cribusra?

– Egy fikarcnyi sincs, drágám. Bólintott, mint aki ezt várta.

– Akkor ne mondd el neki. Ha nem tud segíteni, akkor az isten szerelmére, el ne mondd neki.

– Nem mondom.

Keményen nézett föl rám. – És ne jelents beteget arra az éjszakára. Egyikötök se. Nem tehetitek.

– Nem, nem tehetjük. Ha ott vagyunk, legalább meggyorsíthatjuk a dolgot. Csak ennyi telik tőlünk. Nem történhet meg az, ami Delacroix-nál. – Egy irgalmasan rövid pillanatig láttam, mint ég le a fekete selyemálarc és feltárja a főtt kocsonyagöböket, amik Del szemei voltak valaha.

– Nincs más megoldás, ugye? – megfogta a kezem, odasimította puha, bársonyos arcához. – Szegény Paul. Szegény öregem.

Nem szóltam. Soha életemben nem akartam még ilyen kétségbeesetten elmenekülni valami elől. Csak Jant vinném magammal, meg egyetlen bőröndöt, és futnánk akárhová.

– Szegény öregem – ismételte, majd: – Beszélj vele.

– Kivel? Johnnal?

– Igen. Beszélj vele. Tudd meg, hogy ő mit akar.

Elgondolkodtam a dolgon, azután bólintottam. Igaza volt. Mint rendesen.

7

Két nappal később, tizennyolcadikán Bili Dodge, Hank Bitterman és még valaki – nem emlékszem, kicsoda, nyilván valami kisegítő – elvitte John Coffeyt a D blokkba zuhanyozni, mi pedig végigpróbáltuk a kivégzését, amíg távol volt. Nem engedték, hogy Tütü ugorjon be a helyére; mindnyájan tudtuk, anélkül, hogy összebeszéltünk volna, ez trágárság lenne.

Én vállaltam el a szerepét.

– John Coffey – mondta Brutál, nem valami magabiztos hangon, amint ott ültem beszíjazva az Öreg Füstösbe –, önt polgártársainak esküdtbírósága villamosszék általi halálra...

John Coffey társai? Röhej. Amennyire én tudtam, egyedüli példány ezen a bolygón. Azután eszembe jutott, mit mondott, amikor megállt az irodámból levezető lépcső lábánál, és nézte az Öreg Füstöst. Még itt vannak. Hallom a sikításukat.

– Engedjete el – mondtam rekedten. – Csatoljatok ki, hadd álljak fel.

Megtették, de egy pillanatig úgy éreztem, hogy megdermedek. Mintha az Öreg Füstös nem akarna elengedni.

Amint visszafelé mentünk a blokkba, Brutál mondott valamit, halkán, hogy ne hallja se Harry, se Dean, akik éppen az utolsó székeket állígtatták a hátunk mögött:

– Csináltam pár dolgot életemben, amire nem vagyok büszke, de ez az első alkalom, amikor csakugyan félek a kárhozattól.

Ránéztem, nem tudtam eldönteni, tréfál-e, bár nem tartottam valószínűnek.

– Hogy érted ezt?

– Úgy, hogy Isten ajándékát készülünk meggyilkolni – felelte. – Valakit, aki sohasem ártott nekünk vagy bárki másnak. Mit mondok majd, amikor halálom után odaállok a Mindenható ítélőszéke elé, és a Mennyei Atya rám parancsol, hogy magyarázzam el, miért tettem? Hogy ez volt a dolgom? Az én dolgom?
8

Amikor John visszajött a zuhanyozásból, és a kisegítők elmentek, kinyitottam a cellaajtót, bementem és leültem mellé a priccsre. Brutál az asztalnál ült. Főlnézett, látta, mit csinálok, de semmit sem szólt. Csak visszamerült a papírmunkába, amivel kínlódott, és egyfolytában a ceruza hegyét nyalogatta.

John főlnézett rám azzal a különös, véreres, révedező, könnyfátyolos... és mégis nyugodt szemével, mintha a sírás nem is lenne olyan rossz, ha egyszer megszokta az ember. Még mosolygott is egy kicsit. Emlékszem, Ivory szappantól illatozott, olyan tiszta és friss volt, mint egy baba az esti fürdő után.

– Hello, főnök – mondta, azután kinyújtotta a kezét, és megfogta a két kezem, magától értetődő közvetlenséggel.

– Szevasz, John. – Gombóc volt a torkomban, de igyekeztem lenyelni. – Gondolom, tudod, hogy végigmegyünk a halálsoron. Pár nap múlva.

Nem szólt, csak ült, és fogta a kezem, így visszagondolva azt hiszem, akkor kezdett történni velem valami, de szellemileg és érzelmileg annyira elfoglalt a feladatom, hogy nem vettem észre.

– Szeretnél valami finomat aznap vacsorára, John? Mindent be tudunk szerezni. Még sört is, ha azt kívánod. Majd kávéscsészében hozzuk.

– Sohasem állhattam az ízét – válaszolta.

– Akkor valami különleges ételt?

Redők íródtak a homlokára, a fényes barna kupola alatt. Azután elsimultak a ráncok, és ő elmosolyodott.
– Fasírozott jó lesz.

– Fasírozott. Mártással és krumplipürével. – Olyasfajta nyilallást éreztem, mint amikor elalussza az ember a kezét, csak az egész testemben. A saját testemben. – Még mit kérsz?

– Nem tom, főnök. Amit akar. Talán gombót, de nem vagyok válogatós.

– Rendben – bólintottam, és arra gondoltam, hogy Mrs. Janice Edgecombe barackleve éppen jó lesz desszertnek. – Na most, mit szólnál egy paphoz? Valakihez, aki elmondana egy imát holnapután éjszaka? Sokszor láttam, hogy ez mennyire meg tud vigasztalni egy embert. Megkereshetem Schuster tiszteletest, ő volt itt, amikor Del...

– Nem kell pap – mondta John. – Maga is jó, főnök. Maga is mondhat egy imát, ha akar. Az nagyon megfelel. Magával is letérdelhetek egy kis időre.

– Én! John, én nem tudok...

Egy kicsit megszorította a kezem, és az az érzés erősebb lett. – Dehogynem tud – biztatott. – Nem igaz, főnök?

– Azt hiszem, igen – hallottam magamat. Mintha visszhangja támadt volna. – Azt hiszem, tudok, ha szükség van rá.

Az érzés addigra fölerősödött, olyan lett, mint amikor a csaptelepemet gyógyította, mégis egészen más volt, mégpedig azért, mert ezúttal nem tudta, mit csinál. Hirtelen megrémültem, szinte fuldokoltam, annyira szerettem volna kijutni. Fények lobbantak bennem, ott, ahol azelőtt sohasem égtek: nemcsak az agyamban, de az egész testemben.

– Maga és Mr. Howell meg a többi főnök jók voltak hozzám – folytatta John Coffey. – Tudom, hogy aggódnak, de abbahagyhatják. Mert el akarok menni, főnök.

Szólni akartam, de nem bírtam. Ő viszont igen. Amit ezután mondott, az volt a leghosszabb beszéd, amit valaha is hallottam tőle.

– Igazán belefáradtam a fájdalomba, amit hallok és érzek, főnök. Belefáradtam, hogy mindig járjam az utat, olyan egyedül, mint vörösbegy az esőben. Sose volt egyetlen cimborám, aki jött volna és megmondta volna, merről merre megyünk, és hogy miért. Belefáradtam, hogy az emberek rosszak egymáshoz. Mintha üvegszilánkok lennének a fejemben. Belefáradtam az alkalmakba, amikor segíteni akartam és nem tudtam. Belefáradtam, hogy sötétben botorkáljak. Főképp a fájdalomba fáradtam bele. Túl sok ez. Ha végét tudnám vetni, akkor megtenném. De nem tudom.

Hagyd abba, próbáltam mondani. Hagyd abba, engedd el a kezem, megfulladok, ha nem engeded el. Megfulladok vagy felrobbanok.

– Nem fog felrobbanni – mondta, és kissé elmosolyodott erre az ötletre... de azért elengedte a kezem.

Zihálva előredőltem. A térdeim között láttam a cementpadló minden repedését, minden barázdát, minden csillámszemet. Főlnéztem a falra, és neveket láttam, amelyeket 1924-ben, 1926-ban, 1931-ben írtak oda. A neveket lemosták, az embereket, akik odaírták őket, úgy is lehet mondani, szintén lemosták, de azt hiszem, semmit sem moshatsz le tökéletesen a világ sötét üvegéről, és most ismét láttam őket, a nevek egymásba érő gubancos dzsungelét, és ahogy rájuk néztem, mintha a holtakat hallottam volna, amint beszélnek, énekelnek, kegyelemért könyörögnek. Szemem lüktetett az üregében, hallottam a saját szívemet, éreztem, ahogy a vérem viharzó zúgással rohan végig testem sugárútjain, és kézbesíti mindenhová a leveleket.

Hallottam a távoli vonatfűtőt – úgy véltem, a három harmincas pricefordi lehet, de nem voltam biztos benne, mert sose hallottam korábban. Nem, a Cold Mountainból nem hallhattam, mert a legközelebbi pont, amelyet érintett a vasútvonal, tíz mérföldre volt az állami büntetés-végrehajtótól keletre. Nem hallhattam a börtönből, mondanák maguk, és magam is így hittem harminckettő novemberéig, de azon a napon mégis hallottam.

Valahol felrobbant egy villanykörte. Akkorát szólt, mint egy bomba.

– Mit csináltál velem? – suttogtam. – Ó, John, mit csináltál?

– Bocsánat, főnök – mondta a maga nyugodt módján. – Nem gondolkodtam. Vagy. nem sokat. Hamarosan jól lesz.

Fölálltam és odamentem a cellaajtóhoz. Mintha álmomban mozogtam volna. Amikor az ajtóhoz értem, megszólalt John:

– Törte a fejét, hogy miért nem jajgattak? Ez az az egy, amit nem ért, ugye? Hogy a kislányok miért nem jajgattak, mikor még ott voltak a tornácon.

Megfordultam és ránéztem. Láttam szemének minden erét, arcának minden pórusát... és éreztem a

fájdalmát, azt a fájdalmat, amelyet másokból szívott föl, akár a szivacs a vizet.

Láttam a sötétet is, amelyről beszélt. Az ő szemében elborította az egész világot, és abban a pillanatban sajnáltam, ugyanakkor mérhetetlen megkönnyebbülést éreztem. Igen, szörnyűség, amit elkövetünk, ezen semmi sem tud változtatni... mégis, szívességet teszünk vele neki. – Akkor láttam, amikor az a rossz ember megragadott – folytatta John. – Akkor tudtam, hogy ő volt. Láttam őt aznap, ott voltam a fák között, láttam, ahogy otthagyja őket és elszalad, de...

– Elfelejtetted – fejeztem be a mondatot.

– Így van, főnök. Amíg meg nem fogott, elfeledkeztem róla.

– Miért nem sikoltottak, John? Annyira bántotta őket, hogy véreztek, a szülei ott voltak éppen fölöttük, miért nem jajgattak?

John rám nézett űzött szemével. – Azt mondja az egyiknek, ha zajt csapsz, a húgod ölöm meg, nem téged. Ezt mondja a másoknak is. Érti?

– Igen – suttogtam, és már láttam is. Detterickék verandáját a sötétben és Whartont, amint vámpírként hajol az ikrek fölé. Az egyik talán fölsírt, mire Wharton úgy megütötte, hogy eleredt az orra vére. Főleg ettől lett véres a tornác.

– A szeretetükkel ölte meg őket – folytatta John. – Azzal, hogy szerették egymást. Már érti, hogy történt?

Bólintottam, mert képtelen voltam megszólalni.

Elmosolyodott. Szeméből ismét peregtek a könnyek, de mosolygott. – Így megy minden áldott nap – mondta –, az egész világba. – Azután lefeküdt, és a fal felé fordította az arcát.

Kiléptem a halálsorra, bezártam a cellát, és elindultam az asztal felé. Még mindig mintha álomban járnék. Rádöbbsentem, hogy hallom Brutál gondolatait, mint egy nagyon halk suttogást, hogy kell írni egy szót, azt hiszem, az volt, hogy folyomány. Most hogy kell írni a nyavalyást j-vel vagy ly-nal? Főlnézett, elmosolyodott, de ahogy közelebb értem, rögtön lehervadt a mosolya.

– Paul! Jól vagy?

– Jól. – Aztán elmondtam neki, amit John mesélt – nem mindent, azt végképp nem, amit az érintése művelt velem (ezt sohasem meséltem el senkinek, még Janice-nek sem; Elaine Connelly lesz az első, aki tudomást szerez róla, ha ugyan azok után, amit eddig olvasott, még ezekre az utolsó lapokra is kíváncsi) –, de elismételtem, hogy John azt mondta, menni akar. Brutál ettől mintha megkönnyebbült volna egy kicsit – legalább egy kicsit –, de éreztem (hallottam?), amint azon morfondírozik, nem én találtam-e ki az egészet, hogy könnyítsék a lelkén. Azután éreztem, amint elhatározza, hogy hisz nekem, mert ettől egy kicsit egyszerűbb lesz neki az élet, amikor eljön az idő.

– Kiújult a fertőzésed, Paul? – kérdezte. – Tiszta vörös vagy.

– Dehogyan, jól vagyok – feleltem. Nem voltam, de akkor már biztosan éreztem, hogy John igazat mondott, nem lesz semmi bajom. A nyílallás is enyhülni kezdett.

– Mindegy, akkor se árthat, ha bemész az irodádba, és ledölsz egy kicsit.

A lefekvés volt az utolsó, amit akkor kívántam. Már maga az ötlet is olyan képtelenül hangzott, hogy majdnem elnevettem magamat. Úgy éreztem, inkább fölhúzok magamnak egy kis házat, bezindelyezem, fölszántok mögötte egy kis kertet, és bevetem. Mindezt vacsoráig.

Így megy ez, gondoltam. Minden álló nap. Szerte a világon. Az a sötétség. Szerte a világon.

– Inkább átugrom az adminisztrációba. Van néhány dolog, aminek utána kell néznem.

– Ha te mondd.

Odamentem az ajtóhoz, kinyitottam, azután visszanéztem.

– Helyesen úgy kell írni, hogy folyomány, ly-nal – mondtam. – Általában így írják, bár azt hiszem, minden szabály alól van kivétel.

Kimentem. Nem kellett visszanéznem, hogy tudjam, látott szájjal bámul utánam.

A szolgálat végéig föl-alá jártam, képtelen voltam öt percnél tovább egy helyben ülni. Átmentem az irodaépületbe, azután föl-alá kocogtam az üres tornaudvaron, amíg a toronyban ülő örök azt nem gondolták, hogy megbolondultam. Mire lejárt a szolgálatom, kezdtem ismét megnyugodni, fejemben lassúdott a gondolatok avarsusogású örvénylése.

Mégis aznap reggel, félúton hazafelé, erősen visszajött a dolog. Mint annak idején a húgyúti fertőzés. Le kellett állítanom a Fordot az út szélén, ki kellett szállnom, és majdnem egy fél mérföldet futnom leszegett fejjel, dugattyúként mozgó karokkal, miközben a torkomban olyan tüzesen járt ki-be a lélegzet, mintha előzőleg a hónom alatt melengettem volna. Ezután kezdtem csak normálisnak érezni magam. Visszafelé a fele úton kocogtam, a maradékot sétatempóban tettem meg a Fordig. Lélegzetem gőzölgött a dermesztő levegőben. Hazaérve elmondtam Janice-nek, hogy John Coffey azt mondta, el akar menni. Bólintott, megkönnyebbültnek látszott. Csakugyan az volt? Nem tudnám megmondani. Hat vagy akár három órával korábban még tudtam volna, de most már nem. És ez jó volt. John egyre azt mondogatta, hogy elfáradt, és most már értettem, miért. Bárki belefáradna az olyan adottságokba, mint az övéi, és kívánná a pihenést, a nyugalmat.

Amikor Janice megkérdezte, miért vagyok olyan vörös, miért van izzadságszagom, akkor elmondtam, hogy hazafelé leállítottam a kocsit és futottam egy darabig, méghozzá keményen futottam. Ennyit mondtam neki – mint már írtam (túl sok oldal van már mögöttem, hogy ismét átnézzem a bizonyosság kedvéért), a mi házasságunkban nemigen volt helye a hazugságnak –, de azt nem árultam el, hogy miért.

És nem is kérdezte.

9

Nem volt vihar azon az éjszakán, amelyen John Coffeynek végig kellett mennie a halálsoron. A harmincas években, azt hiszem, az évszakra megfelelően hideg volt, és milliányi csillag ömlött szét az elcsigázott, kiszarolt földek fölött, ahol dér csillogott a kerítéseken, és gyémántként sziporkázott a júliusi kukorica száraz vázán.

Ezúttal Brutus Howell állt elől; neki kellett föltennie a fémsapkát és utasítania Van Hayt, ha eljött az idő. Bill Dodge volt odabent Van Hayjel. November huszadika éjszakáján, fél tizenkettő előtt tíz perccel Deannel és Harryvel odamentünk az egyetlen foglalt cellánkhoz, ahol John Coffey üldögélt priccse végében, térde között lógatva a kezét, kék inge gallérján egy pötty fasírtszósszal. Ránk nézett a rácsok között, és láthatólag sokkal nyugodtabb volt nálunk. A kezem hideg volt, a halántékom lüktetett. Egy dolog tudni, hogy ő maga is akarja – ez engedte meg, hogy egyáltalán elvégezzük a munkánkat –, és megint más tudni, hogy villamosszékbe visszük valaki másnak a bűne miatt.

Aznap este hét felé láttam utoljára Hal Moorest. Az irodájában volt, a felöltőjét gombolta. Az arca sápadt volt, a keze annyira remegett, hogy nem kis teljesítmény volt a gombolkozás. Legszívesebben félrelöktem volna a kezét és magam fejeztam volna be a munkát, akár egy kisgyereknél. A dolog ironiája, hogy Melinda sokkal jobban nézett ki, amikor Jannel meglátogattuk a múlt hét végén, mint amilyen látványt a férje nyújtott John Coffey kivégzésének délutánján.

– Ezen nem maradok itt – mondta. – Majd Curtis odamegy, azt pedig tudom, hogy Coffey jó kezekben

lesz, ha ti ott lesztek Brutusszal.

– Igen, megteesszük, amire képesek vagyunk – mondtam. – Van valami hír Percyről? – Visszajön?, természetesen ezt jelentette a kérdésem. Talán máris ott ül egy szobában valahol, és meséli valakinek – legvalószínűbb, hogy holmi orvosnak –, mint húztuk rá a kényszerzubbonyt és löktük be a sötétzárkába, mintha valamelyik problémás fiunk lenne... egy másik balfasz, Percy nyelvén szólva? És ha így tesz, vajon hisznek-e neki?

De Hal szerint nem változott az állapota. Nem beszél, és mintha nem is ezen a világon lenne. Még mindig Indianolában van – „elemzésen”, mondta Hal, akit mintha zavarba hozott volna a szó –, de ha nincs javulás, akkor hamarosan átviszik máshová.

– Coffey hogy bírja? – kérdezte ekkor. Végre sikerült végeznie az utolsó gombbal.

– Nem lesz semmi baj – bólogattam.

Ő is biccentett, azután odament az ajtóhoz. Öregnek és betegnek látszott.

– Hogy fér el ennyi jó és ennyi rossz ugyanabban az emberben? Hogyan lehet, hogy ugyanaz az ember gyógyította meg a feleségemet és ölte meg azokat a kislányokat? Te érted ezt?

Azt mondtam neki, hogy nem értem, Isten útjai kifürkészhetetlenek, mindnyájunkban egyszerre van jelen a rossz és a jó, nem a mi dolgunk ezen töprengeni, bla bla bla. Leginkább azt mondtam, amit a Dicsőség Jézusnak, a Hatalmas Úrnak templomban szedtem föl, Hal meg csak bólogatott, és valahogy olyan ujjongónak látszott. Megengedhetette magának, hogy bólogasson, ugye. És ujjonghatott is. Mély szomorúság volt az arcán – sohasem kételkedtem benne, hogy megrendítette a dolog –, de most nem könnyezett, mert volt felesége és társa, akihez hazamenjen, és a feleségnek nem volt semmi baja: jól volt, egészséges volt, hála John Coffeynek, és az az ember, aki aláírta John halálos ítéletét, most hazamehet hozzá. Nem kell végignéznie, ami most következik. Alhat éjjel a felesége melegében, miközben John Coffey a megyei kórház pincéjének tepsijében lesz egyre hidegebb, míg a barátságtalan, szótlán órák egyre haladnak a hajnal felé. És én gyűlöltem Halt miatta. Csak egy kicsit, és azt is leküzdöttem, de azért gyűlölet volt. Vegytisztá.

Most beléptem a cellába. Dean és Harry sápadtan, letörten követtek.

– Kész vagy, John? – kérdeztem.

Biccentett. – Igen, főnök. Készen.

– Akkor jó. Egyet-mást el kell mondanom, mielőtt kimennénk innen.

– Mondja csak, amit kell, főnök.

– John Coffey, mint az igazságszolgáltatás tisztviselője...

Rendesen végigmondtam, és amikor befejeztem, Harry Terwilliger odalépett mellém, és kinyújtotta a kezét. John meglepetten bámulta egy pillanatig, azután elmosolyodott, és megrázta a feléje nyújtott kezét. Dean, aki sápadtabb volt, mint bármikor, szintén kezét nyújtott neki. – Jobbat érdemelnél, Johnny – mondta rekedten. – Nagyon sajnálom.

– Semmi baj – válaszolta John. – Csak ez a rész nehéz; nemsokára jól leszek. – Fölállt. Az ingéből kicsúszott a Mellytől kapott Szent Kristóf-érem.

– John, ezt le kell vennem – mondtam. – Visszatehetem azután, hogy... azután, ha akarod, de most ide kell adnod. – Az érem ezüstből volt, és ha rajta lesz, amikor Jack Van Hay rákapcsolja a kakaót, beleéghet a bőrébe. Ha nem, akkor is galvanizálódhat, és otthagya saját elszenesedett fényképét John

mellén. Már láttam ilyet. Nagyon sok mindent láttam a halálsoron töltött éveim során. Többet, mint amennyi jót tett volna. Most már tudom.

John áthúzta a láncot a fején, és a kezembe adta. A zsebembe csúszttam az érmet, és azt mondtam, lépjen ki a cellából. A fejét nem kellett ellenőriznünk, biztosra vehettük, hogy az érintkezés megfelelő, a vezetés jó lesz; John feje olyan sima volt, mint a tenyerem.

– Tudja, főnök, ma délután aludtam és álmodtam is – mondta. – Del egeréről.

– Igen, John? – Odaálltam a baljára, Harry a jobbára, Dean mögé, és megindultunk a halálsoron. Nekem ez volt az utolsó alkalom, hogy fogollyal mentem végig rajta.

– Igen. Azt álmodtam, hogy elment arra a helyre, amékről Howell főnök mesélt, az Egérvárba. Azt álmodtam, hogy gyerekek voltak ott, és szörnyen nevettek a trükkjein! Az ám! – Ő maga is elnevette magát, azután elkomolyodott. – Azt álmodtam, hogy ott volt az a két szöke lányka is. Ők is nevettek. Átkaroltam őket, és nem jött vér a hajukból, és jól voltak. Mind azt figyeltük, hogy görgeti Mr. Jingles azt a gurigát, és úgy neveltünk! Majd' megszakadtunk a nevetéstől!

– Tényleg? – Azon gondolkoztam, hogy nem tudom végigcsinálni, nem bírom, nem megy. Mindjárt elsírom magam, vagy felsikoltok, esetleg a szívem szakad meg a gyásztól, és azzal vége.

Bementünk az irodámba. John egy-két másodpercig bámészkodott, azután térdre borult, anélkül hogy kérni kellett volna. Háta mögül Harry üres szemekkel bámult rám. Dean már olyan fehér volt, mint egy papírlap.

Én magam is letérdeltem, és arra gondoltam, milyen furcsán megfordult a világ: annyi fogoly után, akiknek én segítettem, hogy végig tudják járni az utat, most nekem van szükségem segítő kézre. Legalábbis így éreztem.

– Miért imádkozunk, főnök? – kérdezte John.

– Erőért – válaszoltam gondolkodás nélkül. Lehunytam a szemem, és megszólaltam: – Mindenható Isten, kérlek, segíts minket, hogy befejezhessük, amit elkezdtünk, és kérlek, fogadd be a te mennyországodba ezt az embert, John Coffeyt, akinek ugyanúgy ejtik a nevét, mint az italét, csak nem úgy írják, és adj neki békességet. Kérlek, segíts bennünket, hogy elindíthassuk azon az úton, amelyet kiérdemelt, és ne történjék semmi baj. Ámen.

Kinyitottam a szemem, és ránéztem Deanre meg Harryre. Valamivel jobban festettek. Nyilván a pár pillanatnyi szünettől, amely alatt kissé összeszedhették magukat. Kétlem, hogy az imám tette volna.

Már éppen kászálódni kezdtem, amikor John elkapta a karomat. Félénk, ugyanakkor reménykedő pillantást vetett rám.

– Emlékszek egy imára, amit valaki tanított nekem, amikor még kicsi voltam – mondta. – Legalábbis így gondolom. Elmondhatom?

– Csak nyugodtan – mondta Dean. – Még sok időnk van, John.

Lehunytam a szemét, és elkomorodott a nagy összpontosítástól. Azt vártam, hogy valami „én istenem-jó istenem-lecsukódik-már a szemem” következik, esetleg a miatyánk összezaggyált változata, de nem volt egyik sem; azelőtt sose hallottam, és azután se, nem mintha a benne megszólaló érzelmek vagy az ima szavai olyan különlegesek lettek volna. Coffey a lehunyt szeme elé tartotta összekulcsolt kezét, és így szólt:

– Gyermek Jézus, szelíd, kegyes, szól hozzád egy árva gyerek. Légy az erőm, légy barátom, legyél velem egész úton. Ámen. – Kinyitotta a szemét, megmozdult, hogy fölálljon, azután rám meredt.

A karommal megtöröltem a szememet. Miközben őt hallgattam, Del jutott eszembe: ő is akart még egyet imádkozni a vég előtt. Szűz Mária, Istennek anyja, imádkozz érettünk bűnösökért, most és halálunk óráján. – Sajnálom, John.

– Ne sajnálja – válaszolta. Megszorította a karom, és elmosolyodott. Majd pontosan az történt, amitől tartottam. Felsegített.

10

Nem sok tanú volt, összesen talán tizennégy, feleannyian ültek a raktárban, mint Delacroix kivégzésekor. Homer Cribus ott volt, szokása szerint lecsorgott a székről, viszont nem láttam McGee seriffhelyettest. Moores igazgatóhoz hasonlóan úgy dönthetett, hogy ezt kihagyja.

Az első sorban idős házaspár ült. Először nem ismertem fel őket, bár novembernek addig a harmadik hetéig jó sok újságcikkben láttam a képüket. Azután, ahogy közeledtünk a dobogóhoz, amelyen az Öreg Füstös várakozott, az asszony odaköpte: – Lassan halj meg, te átkozott! – és én rájöttem, hogy Detterickék azok, Klaus és Marjorie. Azért nem ismertem rájuk, mert ritkán látni olyan öregeket, akik még nincsenek túl a negyvenen.

John válla megroskadt az asszony hangjától és Cribus seriff helyeslő morgásától. Hank Bitterman, aki a nézők csekélyke csoportja előtt örködött, az én utasításomra nem vette le a szemét Klaus Detterickről, ám ő egy mozdulatot sem tett John felé azon az éjszakán. Mintha egy másik bolygón lett volna.

Brutál, aki az Öreg Füstös mellett állt, ujját behajlítva odaintett bennünket, amikor fölléptünk a dobogóra. Becsúszta a tokba oldalfegyverét, megfogta John csuklóját, és olyan gyöngéden kísért oda a villamosszékhöz, ahogy egy fiú a barátnőjét a parkettre, amikor először mennek táncolni.

– Minden rendben, John? – kérdezte halkan.

– Igen, főnök, de... – A szeme ide-oda járt, és most először látszott rajta és hallatszott belőle a félelem. – De sok ember van itt, aki gyűlöl engem. Nagyon. Érzem. Fáj. Szúr, mint a méhcsípés, és fáj.

– Akkor erezd azt, ahogy mi érzünk – válaszolta Brutál ugyanolyan halkan. – Mi nem gyűlölünk. Érzed?

– Igen, főnök. – De a hangja most még jobban remegett, és a szeméből lassan peregni kezdtek megint a könnyek.

– Kétszer öljék meg, fiúk! – sikoltotta hirtelen Marjorie Detterick. Rekedt, éles hangja olyan volt, mint egy pofon. Mellettem John összerándult és felnyögött. – Adjanak neki, és kétszeresen öljék meg a rohadt gyermekrontó gyilkost, ahogy megérdemli! – Klaus, aki még mindig olyan volt, mint egy alvajáró, odahúzta magához a feleségét. Az asszony zokogni kezdett.

Rémülten láttam, hogy Harry Terwilliger is sír. Mostanáig egyetlen néző sem vette észre a könnyeit – háttal állt nekik –, de akkor is sírt. Most mi a fenét csináljunk? Mármint azonkívül, hogy minél előbb túlesünk rajta?

Brutállal megfordítottuk Johnt. Brutál megnyomta a hatalmas ember egyik vállát, John leült. Markolta a Füstös széles tölgyfa karjait, szeme ide-oda járt, előbújó nyelvével előbb a szája egyik sarkát nyalta meg, majd a másikat.

Harryvel térdre estünk mellette. Egy nappal korábban a műhelyben dolgozó egyik fogoly egy ideiglenes, mozgatható betoldást forrasztott a szék bokapántjaihoz, mert John Coffey bokája csaknem olyan vastag volt, mint egy normális ember lábszára. Ennek ellenére volt egy lidércnyomásos pillanat, amikor azt hittem, mégis kicsinek bizonyul, és Johnt vissza kell vinnünk a cellájába, amíg Sam Broderick, aki akkortájt a műhelyt vezette, hozzáforraszt még egy darabot. Egy végső, erélyes ütést mértem rá a tenyerem élével, és a csat az én oldalamon összezárult. John megrándította a lábát, és felszisszent.

Becsíptem a bőrét.

– Bocsáss meg, John – motyogtam, és Harryre pillantottam. Ő sokkal könnyebben végzett (vagy a toldás volt nagyobb az ő oldalán, vagy John jobb bokája volt valamivel vékonyabb), mégis kétkedő arccal szemlélte az eredményt. Azt hiszem, tudom, miért; a módosított csatoknak valahogy olyan éhes kinézetük volt, szinte tátogtak, mint az aligátorok.

– Rendben lesz – állapítottam meg, remélve, hogy meggyőzően hangzott... és hogy az igazat mondtam. – Töröld meg az arcod, Harry.

Felemelte a karját, letörölve a könnyeket az arcáról, és az izzadságot a homlokáról. Megfordultunk. Homer Cribus, aki túlságosan hangosan beszélgetett a mellette ülő emberrel (a csíkos nyakkendőből és a kopott fekete öltönyből ítélve az ügyész lehetett), elhallgatott. Már csaknem elérkezett az idő.

Brutál becsatlolta John egyik csuklóját, Dean a másikat. Dean válla fölött láttam az orvost, aki a szokott visszahúzódnó módján állt a falnál, fekete táskájával a lába között. Mostanában, azt hiszem, futószalagon csinálják a dolgot, főleg az infúzióval, de akkoriban úgy kellett odarángatni őket, ha szükség volt rájuk. Talán akkoriban határozottabb fogalmaik voltak arról, hogy mit szabad csinálnia egy orvosnak, és mivel szegik meg az esküjüket, amelyet az emberi élet védelmére tettek.

Dean biccentett Brutálnak. Brutál elfordította a fejét – mintha a telefont bámulta volna, amely sohasem szólt meg a John Coffey-félék kedvéért, és hátraszólt Jack Van Haynek: – Egyes kapcsolás!

Felhangzott a zúgás, ahogy egy öreg jégszekrény indul be; a lámpák egy kicsivel fényesebben ragyogtak. Árnyaink kiélesedtek, a fekete alakok fölmásztak a falakra, és keselyűkként lebegtek a Füstös árnyékában. John hangosan beszívta a levegőt. Az ujjpercei elfehéredtek.

– Fáj már? – sikoltotta Mrs. Detterick megtört hangon a férje válla mögül. – Remélem, igen! Remélem, borzasztóan fáj! – A férje magához szorította. Egyik orrlyukából kicsordult a vér, és vörösen harmatozott bele vékony bajuszába. Amikor következő márciusban kinyitottam az újságot és láttam, hogy Klaus Detterick agyvérzésben meghalt, én voltam a legkevésbé meglepett ember a világon.

Brutál odalépett John elé, megérintette a vállát, amíg beszélt hozzá. Ez szabályellenes volt, ám ezt csak Curtis Anderson tudta a tanúk között, ő pedig nem vette észre. Annyi látszott rajta, hogy nagyon szeretné már letudni az aktuális feladatot. Kétségbeesetten szeretné. Pearl Harbor után jelentkezett katonának, de sohasem jutott át a tengeren; Fort Braggban halt meg egy teherautó-balesetben.

John elernyedett Brutál ujjai alatt. Nem hinném, hogy sokat – vagy legalább egy szót – értett volna abból, amit Brutál mondott neki, de vigaszt merített a vállára nehezedő kézről. Brutál, aki szívrohamban halt meg huszonöt évvel később (a húga mesélte, hogy halas szendvicset evett és a pankrációt nézte a tévében, amikor történt), jó ember volt. A barátom. Talán a legjobb. Ő könnyen megértette, hogy lehet az, hogy valaki szeretne elmenni, és ugyanakkor retteg az úttól.

– John Coffey, önt polgártársai esküdtbíróságának jóváhagyásával az állam tiszteletreméltó bírāja villamosszék általi halálra ítélte. Isten óvja az állam népét. Akar valamit mondani az ítélet végrehajtása előtt?

John ismét megnyalta az ajkát, azután három tisztán érthető szóval válaszolt:

– Bánom, ami vagyok.

– Bánjad is! – süvöltötte a két halott lány anyja. – Ó, te szörnyeteg, bánjad is! DE MÉG MENNYIRE HOGY BÁNJAD!

John szeme felém fordult. Nem láttam benne belenyugvást, a mennyország reményét, hajnalodó békét. Mennyire szeretném azt mondani, hogy láttam. Mennyire szeretném magamnak ezt mondani. Amit én

láttam, az félelem volt, nyomorúság, elégedetlenség és értetlenség. Olyan szeme volt, mint egy csapdába esett rémült állatnak. Arra kellett gondolnom, amit Whartonról mondott: hogyan vitte el az ikreket a verandáról, anélkül hogy Cora és Kathe fölajgatták volna a házat. A szeretetükkel ölte meg őket. Így megy minden áldott nap. Az egész világba.

Brutál levette az új álarcot a szék háttámlájába ütött rézkampóról, de mikor John meglátta és megértette, mi az, a szeme tágra nyílt a rémülettől. Rám nézett, és én láttam tar feje boltozatán a hatalmas izzadságcsöppeket. Akkorák voltak, mint a vörösbegy tojása.

– Kérem, főnök, ne tegyék azt az arcomra – súgta nyöszörgő hangon. – Kérem, ne zárjanak a sötétbe, ne küldjenek be a sötétbe, félek tőle.

Brutál rám nézett, felvonta a szemöldökét, sóbálványként állt, kezében az álarcot. A szeme azt mondta, bármit döntsék is, ő mindenképpen végrehajtja. Igyekeztem olyan gyorsan és olyan helyesen gondolkozni, ahogy bírtam, ami igazán nem volt könnyű, mert lüktetett a fejem. Az álarc hagyomány, de nem törvény. Igazából az a rendeltetése, hogy a tanúkat megkímélje. És hirtelen úgy döntöttem, hogy ezúttal nem szükséges kímélni őket. Végül is John soha életében nem csinált semmi olyat, amivel kiérdemelte volna, hogy egy álarc alatt haljon meg. Ami pedig Marjorie Dettericket illeti, ő valószínűleg még hálás is nekem.

– Rendben, John – motyogtam.

Brutál visszaakasztotta az álarcot. Mögöttünk méltatlankodva felbödült Homer Cribus azon az üvegrepsző, mély hangján:

– Hé, fiam! Tegye csak rá azt a maszkot! Mit képzelsz, azt akarjuk nézni, hogy ugrik ki a szeme?

– Csendet, uram! – válaszoltam, oda se fordulva. – Ez itt egy kivégzés, és nem a maga dolga.

– Mint ahogy az se a te dolgod volt, hogy elkapták, te fingzsák! – suttogta Harry. Ő 1982-ben halt meg, közel nyolcvanéves korában. Öregem. Persze nem olyan öregem, mint én, de nem sokkal fiatalabban. Valamilyen bérlákja volt.

Brutál lehajolt, kivette a szivacsorongót a vödörből. Belebökött az ujjával, majd lenyalta az ujj hegyét, de erre nemigen volt szükség; láttam, hogy a barna rondaság csöpög. Belenyomta a fémsapkába, azután a sapkát John fejére illesztette. Ekkor láttam először, hogy Brutál is sápadt, térsztafehér, az ájulás kerügeti. Eszembe jutott, mit mondott, hogy életében először fél a kárhozattól, mert most készülünk megölni Isten ajándékát. Hirtelen úgy éreztem, mindjárt öklendezni kezdek. Valahogy visszafojtottam, de nagyon kellett erőlködnöm. A szivacsból víz folydogált John arcára.

Dean Stanton összezsátozta a legnagyobb hosszúságra engedett szíjat John mellén. Mennyi fáradsággal igyekeztünk védeni Deant a srácai miatt, amikor elmentünk az éjszakai útra, és fogalmunk sem volt róla, hogy már négy hónapja sincs hátra. John Coffey után kérelmezte, hogy helyezték el az Öreg Füstös közeléből, mire át is tették a C blokkba, ahol egy fogoly torkon szúrta egy rúddal, és Dean élete ott folyt ki a piszkos deszkapadlóra. Sohasem tudtuk meg, miért. Nem hiszem, hogy bárki tudta volna. Olyan förtelmesnek tűnik az Öreg Füstös, ahogy így most visszanézek, olyan gyilkosan oktalannak. Törékenyek vagyunk, mint a fűt üveg, még a legjobb körülmények között is. Megölni egymást gázzal és villannyal, hidegvérrel? Ez maga a téboly. Az iszonyat.

Brutál ellenőrizte a csatokat, azután hátralépett. Vártam, hogy szóljon, de nem tette. Állt, hátratett kézzel, pihenjben, és tudtam, hogy nem fog megszólalni. Talán nem is bír. Azt hittem, én se bírok, de aztán belenéztem John rémült, síró szemébe, és tudtam, hogy muszáj. Még ha örökre elkárhozom, akkor is meg kell szólalnom.

– Kettes kapcsolás – mondtam olyan poros, recsegő hangon, mintha nem is az enyém lenne.

A sapka zümmögni kezdett. Nyolc hatalmas ujj és két vaskos hüvelykujj emelkedett föl a széles tölgyfa

karokról, feszesen, vibráló ujjhegyekkel meredt tíz különböző irányba. A nagy térdek dugattyúként mozogtak, de a bokapántok kitarlottak. A mennyezeten fölrobbant három izzó. Pakk! Pakk! Pakk! Marjorie Detterick fölsikoltott a hangra, és a férje karjaiba ájult. Ő Memphisben halt meg tizennyolc évvel később. Harry küldte meg nekem a gyászjelentést. Halálát villamosbaleset okozta.

John nekifeszült a mellére csatolt hevedernek. Szeme egy pillanatra találkozott az enyémmel. Eszméletén volt; én voltam az utolsó, amit látott, miközben átlöktük a világ peremén. Azután hátrahanyatlott a támlára, a fémsapka kissé félrebillent, és füst – kormos páraszerűség – szivárgott alóla. De mindent összevéve gyorsan vége lett. Kétlem, hogy fájdalom nélkül, ahogy a villamosszék hívei állítják (bár ezt a legelszántabbjuk sem hajlandó önmagán igazolni), de legalább gyorsan. A kéz ismét elernyed, a körmök tövén padlizsánlilára sötétedtek a kékesfehér félholdak, füstkacsok kunkorodtak a magasba az arcról, amely még mindig nedves volt a szivacs sós vizétől... és a könnyektől.

John Coffey utolsó könnyeitől.

11

Minden rendben volt, amíg haza nem értem. Hajnalodott, a madarak énekeltek. Leparkoltam a tragacsot, kiszálltam, fölmentem a hátsó lépcsőn, és ekkor rám hengeredett életem második legnagyobb bánata. Arra gondoltam, mennyire félt Coffey a sötétből. Eszembe jutott az első találkozás, mennyire kérte, hogy éjszakára ne oltunk el minden villanyt, és a lábaim kimentek alólam. Csak ültem a lépcsőn, térdemre ejtett fejjel, és sírtam. Mégsem úgy éreztem, hogy ez a sírás csak Johnnak szól, inkább mindnyájunkat sirattam.

Janice kijött, leült mellém, és egyik karjával átölelte a vállam.

– Ugye nem bántottad jobban, mint amennyire elkerülhetetlen volt?

Megráztam a fejem.

– És ő is menni akart.

Bólintottam.

– Gyere be – mondta, és fölsegített. Erről eszembe jutott, hogyan segített föl John, miután együtt imádkoztunk. – Gyere, igyál egy kávét.

Mentem. Eltelt az első reggel, az első délután, azután az első szolgálat. Az idő megteszi a magáét, akár akarod, akár nem. Mindent magával visz, és a végén nem marad más, csak a sötétség. Néha találkozunk másokkal ebben a sötétségben, és néha megint elveszítjük őket. Ennyit tudok, meg még azt, hogy mindez 1932-ben történt, amikor az állami fegyház még a Cold Mountainban volt.

Meg persze a villamosszék is.

12

Délután negyed háromkor odajött Elaine Connelly barátom, miközben ültem a teraszon, történetem takarosan összerakott utolsó lapjaival magam előtt. Nagyon sápadt volt, szeme alatt fénylett a bőr. Azt hiszem, sírt.

Én csak bámultam. Csak úgy. Kinéztem az ablakon a keleti dombokra, a jobb kezem csuklótól lüktetett. De ez valahogy békés lüktetés volt. Üresnek, kifosztottnak éreztem magam. Szörnyű és csodálatos volt egyszerre.

Nehéz volt Elaine szemébe néznom – féltem a gyűlölettől, megvetéstől, amellyel találkozhatok –, de nem láttam benne ilyet. Csupán szomorú és elgondolkodó volt. Semmi gyűlölet, megvetés, semmi hitetlenség.

– El akarod olvasni a történet hátralevő részét? – kérdeztem. Fájós kezemmel megütöttem a kis köteg

teleírt papírt. – Itt van, de megértem, ha azt mondod, hogy...

– Nem az a kérdés, hogy én mit akarok – válaszolta. – Tudnom kell, mi lett a vége, bár afelől nincs kétségem, hogy kivégeztétek. Azt hiszem, a nagy G-vel írt Gondviselés beavatkozását az átlagember életébe meglehetősen túlértékelik. De mielőtt elvenném azokat a lapokat... Paul...

Elhallgatott, mintha nem egészen tudná, mivel folytassa. Vártam. Néha nem lehet segíteni az embereknek. Néha jobb, ha meg sem próbálom.

– Paul, te itt úgy beszélsz, mintha két felnőtt gyereked lett volna 1932-ben – nem csak egy, de kettő. Ha nem akkor vetted feleségül a te Janice-det, amikor tizenkét éves voltál, ő pedig tizenegy, vagy valahogy így...

Egy kicsit elmosolyodtam. – Fiatalok voltunk, amikor összeházasodtunk – a hegyekben ez a szokás, az anyám is így csinálta –, de azért annyira nem voltunk fiatalok.

– De hát akkor mennyi idős vagy? Mindig azt hittem, nyolcvan körül jársz, akárcsak én, talán valamivel még fiatalabb is vagy nálam, de ezek szerint...

– Negyvenéves voltam, amikor John a halálsorra lépett – válaszoltam. – 1892-ben születtem. Ez azt jelenti, hogy száznégyszer éves vagyok, ha jól számolom.

Némán meredt rám.

Odanyújtottam neki a kézirat hátralevő részét, és ismét eszembe jutott, hogyan érintett meg John a cellájában. Nem fog felrobbanni, mondta, és egy kicsit el is mosolyodott ezen az ötleten, és tényleg... mindazonáltal valami történt velem. Valami tartós dolog.

– Olvasd el a maradékot – mondtam. – A válaszok benne vannak.

– Jól van – szinte suttogott. – Nem akarok hazudni, egy kicsit félek... de rendben van. Hol leszel?

Fölálltam, nyújtózkodtam, hallgattam, hogy recseg a hátgerincem. Abban az egyben biztos voltam, hogy halálosan unom a teraszt. – Kint a krokettpályánál. Van még valami, amit meg akarok mutatni neked, az pedig arrafelé van.

– És az... ijesztő? – Félénk pillantásában megláttam a kislányt, aki akkor lehetett, amikor nyaranta még zsirardikalapot és telente mosómedvebundát viseltek a férfiak.

– Nem – mosolyogtam rá. – Nem ijesztő.

– Jól van. – Átvette a lapokat. – Ezt elolvasom a szobámban. Akkor a krokettpályánál találkozunk... – elgondolkodva belelapozott a kéziratba. – Négykor? Az megfelel?

– Tökéletes – válaszoltam, a túlságosan kíváncsi Brad Dolanre gondolva. Addigra elmegy.

Kinyújtotta a kezét, egy kicsit megszorította a karomat, otthagyt. Egy pillanatig álltam egy helyben, néztem az asztalt, szoktam a tényt, hogy ismét üres, nem számítva a tálcat, amelyen Elaine hozta a reggelit. Szétszórt papírjaim eltűntek. Valahogy nem tudtam elhinni, hogy kész vagyok... és noha mint láthatják, mindent leírtam, ami eszembe jutott John Coffey kivégzéséről, és odaadtam az utolsó papírnyalábot Elaine-nek, mégse volt teljes a kép. És azt is tudtam, miért.

Alabama.

Elvettem a tálcáról az utolsó hideg pirítóst, lementem a krokettpályához. Ott kiültem a napra, néztem a fél tucat párt meg a lassú, bár vidor négyest, amint ütőiket lengetve elhaladnak mellettem, végiggondoltam

öregemberes gondolataimat, és süttetem a nappal öregemberes csontjaimat.

Háromnegyed három körül kezdett szállingózni a parkolóba a háromtól tizenegyig szolgálatot teljesítő ügyelet, és háromkor távozott az előző váltás, többnyire csoportosan, de Brad Dolan egyedül. Egyfajta boldogsággal töltött el a látvány; végül talán mégsem vált mindenestül pokollá a világ. Brad farzsebéből kiállt az egyik viccgyűjtemény. A parkolóhoz vezető út ott haladt el a krockettpálya mellett, így láthatott engem, de nem integetett, még pofát se vágott rám. Nekem pont így volt jó. Beszállt a lökhárítóján LÁTTAM ISTENT ÉS NEWT VOLT A NEVE feliratú matricával ékes, ócska Chevroletjébe, és elpályázott valahová, ahol lenni szokott, amikor nincs itt, vékony csík leszállított árú motorolajat húzva maga mögött.

Négy óra tájt Elaine, ahogy megígérte, csatlakozott hozzám. Pillantásából láttam, hogy még egy kicsit sírt. Átkarolt, szorosan magához ölelt. – Szegény John Coffey – mondta. És szegény Paul Edgecombe.

Szegény Paul, hallottam Jant. Szegény öregem.

Elaine ismét sírni kezdett. Magamhoz öleltem a krockettpályánál, a délutáni napfényben. Árnyékunk olyannak tűnt, mintha táncolnánk. Talán a Szemfényvesztő Bálteremben, amelyet akkoriban hallgattunk a rádióban.

Végül összeszedte magát és elhúzódott. Talált egy papírzsebkendőt a blúza zsebében, és letörölte patakzó könnyeit.

– Mi történt az igazgató feleségével, Paul? Mi lett Mellyvel?

– Az évszázad csodájának tartották, legalábbis az indianolai kórház orvosai – válaszoltam. Karon fogtam, és elindultunk azon az ösvényen, amely az alkalmazottak parkolója mellett vezet az erdőbe, a pajta felé, Georgia Pines és a fiatalabb világ határán. – Tíz vagy tizenegy évvel később halt meg, szívrohamban, nem pedig agydaganatban. Azt hiszem, negyvenháromban. Halt agyvérzés vitte el, nagyjából Pearl Harbor táján – amennyire emlékszem, akár aznap is lehetett –, így Melly két évvel túlélte a férjét. Ironikus.

– És Janice?

– Azt ma még nem tudom elmondani – feleltem. – Majd máskor.

– Megígéred?

– Megígérem. – Ezt az ígéreteket azonban nem tartottam be. Három hónappal azután, hogy együtt sétáltunk be az erdőbe (fogtam volna a kezét, ha nem félek, hogy ez fáj csomós, dagadt ujjainak), Elaine Connolly örökre elaludt az ágyában. Szívroham ölte meg, akárcsak Melinda Moorest. Az ügyeletes, aki rátalált, azt mondta, békés volt az arca, mintha váratlanul és különösebb fájdalom nélkül érte volna a dolog. Remélem, nejn tévedett. Szerettem Elaine-t. Hiányzik. Ő meg Janice és Brutál, mindnyájan.

Odaértünk az ösvény melletti második pajtához, amely pont a falnál volt. Csenevész fenyők között állt, roggyant tetejére, bedeszkázott ablakaira foltos csipkét terítettek az árnyak. Elindultam felé. Elaine egy pillanatra lemaradt, látszott, hogy fél.

– Semmi baj – mondtam. – Igazán. Gyere csak.

Az ajtón nem volt zár – valaha lehetett, de eltüntették –, így egy összehajtogatott kartondarabbal csuktam be. Most kihúztam, és beléptem a pajtába, szélesre tárva az ajtót, mert odabent sötét volt.

– Paul, mi?... Ó. Ó! – Ez a második ó félrebecsült sikoly volt.

Az egyik falnál egy asztal állt, rajta elemlámpa és barna papírzacskó. A piszkos padlón egy Hav-A-Tampa szivardoboz, amelyet az árukihordótól kaptam, aki feltölti a cukorkás és üdítőitalos automatákat. Külön megkértem rá, és mivel a cége dohányterméket is árul, könnyen tudott szerezni egyet. Fölajánlottam,

hogy kifizetem – mint már mondtam, Cold Mountainban nagy értéke volt egy ilyennek –, de csak nevetett.

A doboz pereme mögül két fényes olajpötty szemecske bámult ránk.

– Mr. Jingles – mondtam halkán. – Gyere ide. Gyere, öreg, mutatkozz be a hölgynek.

Leguggoltam – fájt, de sikerült –, és kinyújtottam a kezemet. Először azt hittem, hogy most nem fog tudni átmászni a doboz oldalán, de egy végső erőfeszítéssel mégis sikerült neki. Az oldalára huppant, azután feltápászkodott, és odajött hozzám. Enyhén húzta az egyik hátsó lábát: öregségére kiújult a rokkantság, amit Percynek köszönhetett. Vénségére. A feje búbját és a farka hegyét leszámítva teljesen megőszült.

A tenyerembe ugrott, fölemeltem. Kinyújtotta a nyakát, lecsapta a fülét, úgy szimatolta a lélegzetemet, miközben apró, sötét szeme mohón meredt rám. Odatartottam Elaine elé, aki tágra nyílt szemű csodálattal, félig elnyílt szájjal bámulta.

– Ez nem lehet – nézett rám. – Ó, Paul, ez nem... ez lehetetlen!

– Figyelj – feleltem –, és azután mondd.

Az asztalon levő zacskóból elővettem egy spulnit, amit magam festettem, nem zsírkkrétával, hanem szövegkiemelővel, amelyről még csak nem is álmodhattunk 1932-ben. Ennek ellenére ugyanolyan lett: ragyogó, mint Del gurigája, talán még annál is ragyogóbb. Messieurs ét mesdames, gondoltam. Bienvenue au cirque du mousie!

Ismét leguggoltam, és Mr. Jingles leugrott a tenyeremből. Öreg volt, de éppen olyan megszállott, mint régen. Attól a pillanattól, hogy elővettem a spulnit a zacskóból, semmi más nem érdekelt. Végiggurítottam a kunyhó göcsörtös, szálkás padlóján, ő pedig azonnal utánaeredt. Nem futott a régi sebességével, bicegését rossz volt nézni, de miért kellett volna gyorsnak vagy biztos lábúnak lennie? Amint mondtam, vén volt, egy egérmatuszálem. Legalább hatvannégy évet élt meg.

Utolérte a gurigát, amely nekiütődött a távolabbi falnak, és visszapattant. Megkerülte, azután leheveredett az oldalára. Elaine előrelépett, de visszafogtam. Egy pillanat múlva Mr. Jingles ismét föltápászkodott. Az orrával görgetni kezdte felém a gurigát, lassan, nagyon lassan. Amikor megérkezett – amikor rátaláltam, ugyanígy hevert a konyhai lépcsőn, mint aki messziről jött és kifáradt –, még képes volt a mancsaival irányítani a gurigát, ahogy annak idején a halálsoron, de most már nem. Az orra azonban ugyanolyan iskolázott volt, mint valaha. Csupán a guriga egyik végétől a másikig kellett futkosnia, hogy az irányt tartsa. Amikor odaért hozzám, az egyik kezemmel őt vettem föl – nem volt nehezebb egy tollpihénél –, a másikkal pedig a gurigát. Ragyogó, sötét szemét egy pillanatra sem vette le róla.

– Ne csináld még egyszer, Paul – mondta megtört hangon Elaine. – Nem bírom nézni.

Megértettem, mit érezhet, bár rosszul tette, hogy erre kért. Az egér imádta kergetni és visszahozni a gurigát, annyi év után is imádta. Bár mind ilyen szerencsések lennének a passzióinkkal.

– Van borsmentadropsz is abban a zacskóban – mondtam. – Canada Mints. Azt hiszem, még ma is szereti, folyton szagolgatja, ha odanyújtok egyet, de az emésztése már túl rossz, hogy ehessen is. Ehelyett pirítóst hozok neki.

Ismét leguggoltam, törtem egy darabkát a teraszcélhozott kenyérből, és letettem a padlóra. Mr. Jingles megszagolta, azután fölvette a mancsába, és enni kezdte. A farkát csinosan maga köré kerítette. Amikor végzett, várakozóan nézett rám.

– Nekünk, öreg csontoknak, néha meglepő az étvágyunk – mondtam, és odaadtam Elainének a pirítóst. – Próbáld meg.

Tört egy darabot, és ledobta a padlóra. Mr. Jingles odament, megszagolta, fölnézett Elaine-re... majd fölvette, és enni kezdett.

– Láttad? – mondtam. – Elismerte, hogy nem futóvendég vagy.

– Honnan jött, Paul?

– Fogalmam sincs. Egy nap, amikor elindultam a kora reggeli sétámra, egyszerûen itt volt, ott feküdt a konyha lépcsőjén. Rögtön tudtam, kicsoda, de a biznyság kedvéért szereztem egy gurigát a mosodából. Hoztam neki egy szivardobozt is. A legpuhább anyaggal béleltem ki, amit találtam. Olyan, mint mi, Ellie; a legtöbb napja egy merő kín. Mégsem vesztette el az életkedvét. Még mindig imádja a gurigát, még mindig örül, ha meglátogatja régi cimborája. Hatvan éve tartogatom magamban John Coffey történetét, hatvan és még több éve, de most elmondtam. Az az érzésem, éppen ezért jött vissza. Hogy tudassa velem, siessek, tegyem meg, amíg még van időm. Mert olyan, mint én – azóta.

– Mióta?

– Ó, tudod te azt – válaszoltam, és némán figyeltük egy darabig Mr. Jinglest. Aztán, meg nem tudom mondani, miért, ismét elhajítottam a gurigát, noha Elaine megkért, hogy ne tegyem. Talán csak azért, mert neki valahogy olyan volt a spulnikergetés, mint az öregeknek a szeretkezés a maguk lassú, óvatos módján. Te bizonyosan nem akarnád végignézni, te, aki fiatal vagy, és szentül hiszed, hogy veled kivételt tesz az öregkor – de azért ők is kíváncsiak néha.

Mr. Jingles ismét utánaeredt a gurigának, látható kinnal, de éppolyan látható (legalábbis én láttam) öreges, megszállott élvezettel.

– Pillámablakok – suttogetta az egeret nézve Elaine.

– Pillámablakok – helyeselttem mosolyogva.

– John Coffey éppen úgy megérintette az egeret, mint téged. Akkor nem csak azt javította meg, ami rossz volt, hanem... hogy is, ellenállóvá tett?

– Azt hiszem, ez is van olyan jó szó, mint bármi más.

– Ellenállóvá azokkal a dolgokkal szemben, amelyek végül mindnyájunkat szétrágnak, mint a termeszek a fát. Téged... és őt, Mr. Jinglest. Amikor fölvette a tenyerébe.

– Így van. Az az akármilyen erő tette, amely John által nyilvánult meg – legalábbis én így gondolom –, de végül kimerült. A termeszek átrágták a mi kérgünket is. Egy kicsivel tovább tartott, mint rendszeren, de azért megcsinálták. Lehet, hogy nekem van még néhány évem, azt hiszem, az emberek tovább élnek, mint az egerek, Mr. Jingles azonban a végét járja.

Az egér utolérte a gurigát, körbesántikálta, az oldalára hanyatlott, sebesen zihált (láttuk, hogyan hullámszik a bundája), azután fölállt, és vitézül elkezdte visszafelé görgetni az orrával. A bundája ős volt, a járása bizonytalan, de szeme olajpöttye éppen olyan fényesen ragyogott, mint régen.

– Azt gondolod, ő akarta, hogy megírd, amit megírtál – mondta Elaine. – Így van, Paul?

– Nem Mr. Jingles – válaszoltam. – Nem ő, hanem az az erő, amely...

– Nahát, Paulie! Meg Elaine Connelly! – rikoltotta valaki gúnyos meglepetéssel a nyitott ajtóból. – Nahát, még ilyen! Mit csinálnak maguk itt?

Megfordultam, és egyáltalán nem csodálkoztam, hogy Brad Dolant látom az ajtóban. Vigyorgott, mint aki úgy érzi, hogy most kellően bolonddó tett. Mennyit mehetett az úton műszak után? Talán csak a

Wranglerig, egy-két sörre, talán még egy gyors rázásra is, mielőtt visszajött volna.

– Kifelé – mondta hidegen Elaine. – Most rögtön.

– Ne mondja nekem, hogy kifelé, maga ráncos vén satrafa – válaszolta még mindig mosolyogva. – Talán mondhatja odafönt a dombon, de most nincs odafönt. Nem is szabad itt lenniük. Ez túl van a határokon. Kis szerelmi fészek, Paulie? Ez kellett neked? Playboykégli a geriátriai osztályon... – A szeme kitágult, amikor észrevette a csűr lakóját. – Hát ez mi a fene?

Nem fordultam meg, hogy lássam. Egyrészt tudtam, mi van ott, másrészt a múlt egyetlen szörnyű, háromdimenziós képből hirtelen összeolvadt a jelennel. Nem Brad Dolan állt az ajtóban, hanem Percy Wetmore. Még egy pillanat, és berohan a kunyhóba, és szétapossa Mr. Jinglest, aki többé nincs abban a formában, hogy elfuthasson előle. És most nincs John Coffey, aki visszahozza a sír széléről. Akkor sem volt ott, amikor annyira szükségem lett volna rá, azon az alabamai esős napon.

Feltápáskodtam, ezúttal nem fájtak se az ízületeim, se az izmaim, és nekimentem Dolannek. – Hagyd békén! – ordítottam. – Hagyd békén, Percy, vagy istenemre mondom...

– Kit nevezel te Percynek? – kérdezte, és akkorát lökött rajtam, hogy majdnem elestem.

Elaine kapott el, noha biztosan fájhatott neki, és meg is tartott. – Nem először teszed. És nem kell beszarni. Hozzá sem érek. Nincs rá szükség. Az csak egy döglött rágcsáló.

Megfordultam, abban a hiszemben, hogy Mr. Jingles szokása szerint csak az oldalán heverve kapkod levegő után. Csakugyan az oldalán feküdt, de már nem hullámozott a bundája. Igyekeztem bebeszélni magamnak, hogy még mindig látom, ám ekkor Elaine hangos zokogásban tört ki. Nagy nehezen lehajolt, fölemelte az egeret, amelyet először a halálsoron láttam, amikor félelem nélkül jött oda az asztalhoz, mint egy ember a vele egyenrangúakhoz... vagy a barátaihoz. Mr. Jingles ernyedten hevert Elaine tenyerén. Szeme tompa, mozdulatlan volt. Meghalt.

Dolan ocsmányul elvigyorodott, kimutatva fogait, amelyek ugyancsak ritkán találkozhattak fogorvossal.

– Tyû, azannya, nahát! Elvesztettük a család kedvencét? Talán egy kis temetést papírvirágokkal és...

– POFA BE! – süvöltötte Elaine olyan hangosan és akkora erővel, hogy Dolan hátrált egy lépést, és lehervadt a mosolya. – KIFELE! KIFELE, VAGY EZ VOLT AZ UTOLSÓ MUNKANAPJA; EGYETLEN ÓRÁT SEM FOG ITT DOLGOZNI TÖBBÉ! ERRE MEGESKÜSZÖM!

– Egy karéj kenyeret se fogsz kapni az ingyenkonyhán – mondtam, de olyan halkan, hogy egyikük sem hallotta. Nem tudtam levenni a szememet Mr. Jinglesről, aki úgy hevert Elaine tenyerén, mint a világ legkisebb szörme ágyelője.

Brad legszívesebben visszavágott volna, közölve, hogy csak blöfföl – abban igaza volt, hogy Georgia Pines bentlakói nem mászkálhattak le a pajtába, ennyit még én is tudtam –, aztán mégsem tette. A szíve mélyén gyáva volt, akár Percy. Lehet, hogy utánanézett és megtudta, hogy Elaine tényleg a nagynyja a BEFOLYÁSOS EMBERNEK. És főleg jóllakott végre a kíváncsisága. Annyi találgatás után kiderült, hogy nem is volt különösebb titok. Egy vénembernek volt egy egere egy pajtában. Az most elpatkolt, szívrohamot kapott vagy mifénét, miközben a színes gurigát kergette.

– Nem értem, minek ez a felhajtás – mondta. – Mindketten úgy csinálnak, mintha kutya lenne, vagy ilyesmi.

– Kifelé! – köpte Elaine. – Kifelé, maga ostoba! Ami kevés esze van, azt sem tudja használni.

Brad rákvörös lett, ragyái a gimnáziumi pattanások helyén még jobban besötétedtek. Így ránézésre jó sok volt neki.

– Megyek – mondta –, de ha holnap visszajössz... Paulie... új lakatot találsz majd az ajtón. Megjátszós Méltósága akármit hord is össze rólam, bentlakók nem jöhetnek ide. Nézzék a padlót! A deszkák mind megvetemedtek, elrothadtak! Ha beszakad, a recsegős vén lábuk úgy kettétörik, mint a gyújtós. Úgyhogy fogják a döglött egeret, ha akarják, és tűnés. A Szerelmi Fészek ezennel bezárt.

Megfordult és elment, annak az embernek az öntudatával, aki úgy véli, megérdemelt egy korsót. Megvártam, amíg eltűnt, azután szelíden elvettem Mr. Jinglest Elaine-től. A szemem megakadt a zacskón, amelyben a borsmentás cukorka volt, és kibuggyant a könnyem. Nem tudom, valahogy mostanában könnyebben eltörik nálam a mécses.

– Segítenél eltemetni egy öreg barátot? kérdeztem Elaine-t, amikor Brad Dolan döngő léptei elhaltak a távolban.

– Igen, Paul. – Átölelte a derekamat, fejét a vállamra hajtotta. Egyik görbe, öreg ujjával megsimogatta Mr. Jingles mozdulatlan oldalát. – Boldogan.

Így hát kölcsönvettünk egy ásót a kertész kunyhójából, és eltemettük Del kedvencét, miközben hosszú árnyékot vetett a fák között a délután, azután visszamentünk, hogy megegyük a vacsoránkat, és leéljük, ami még hátravan. Azon kaptam magam, hogy Delre gondolok, Delre, amint összekulcsolt kézzel, csillogó tar fejjel térdel az irodám zöld szőnyegén, Delre, amint megkér, hogy vigyázzunk Mr. Jinglesre, ne engedjük, hogy a rossz ember bántsa. Csakhogy a végén mindegyikünket bántani fog a rossz ember, igaz?

– Paul! – szólalt meg Elaine. A hangja gyengéd és kimerült volt. Azt hiszem, a magunkfajta drága öregecskéknak még egy gödör kivájása és egy egér végső nyugalomra helyezése is túlságos izgalom. – Jól vagy?

Szorosabban átöleltem a derekát. – Jól – válaszoltam.

– Nézd! – folytatta. – Gyönyörű naplementénk lesz. Kint maradunk, hogy megnézzük?

– Rendben – válaszoltam, és egymás derekát ölelve ott álltunk egy darabig a pázsiton, és először azt néztük meg, hogyan tűndöklök fel az ég, azután azt, hogyan halványodik hamuszürkére.

Sainte Marie, Mère de Dieu, priez pour nous, pauvres pécheurs, maintenant et à l'heure de notre mort

Ámen.

13

1956.

Alabama esőben.

Harmadik unokánk, a gyönyörű Tessa akkor diplomázott a floridai egyetemen. Busszal indultunk hozzá. Akkor hatvannégy voltam, valóságos tacsakó. Jan az ötvenkilencedikben járt, és gyönyörű volt, mint mindig. Legalábbis nekem. A leghátsó ülésen ültünk, és Jan egész úton engem szidott, miért nem vettem neki egy új fényképezőgépet, hogy megörökíthesse a nagyszerű eseményt. Már nyitottam a számat, hogy elmondjam, odalent egy teljes napunk lesz a fényképezőgép megvásárlására, olyan újat kap, amelyet csak akar, belefér a költségvetésbe, különben is azt gondoltam, csak azért veszekszik velem, mert unja az utat, és nem tetszik neki a könyv, amit magával hozott. Egy Perry Mason volt. Ez volt az a pillanat, amikor az emlékezetemben minden kifehéredett, mint mikor egy filmet kint felejtene a napon.

Emlékeznek arra a balesetre? Gondolom, páran azok közül, akik ezt olvassák, biztos emlékeznek, de a többség nem. De mikor megtörtént, parttól partig ez szerepelt minden újság címlapján. Zuhogó esőben éppen kiértünk Birminghamból, Janice a régi fényképezőgépén lamentált, és ekkor kidurrant az egyik

kerék. A busz oldalra sasszézott a vizes kövezeten, és az oldalával nekiment egy műtrágyát szállító teherautónak. A teherautó több mint hatvanmérföldes sebességgel nekivágta a buszt egy hídpillérnek, és a Greyhound kettétört a betonon. A két esőtől fénylő darab két ellenkező irányba pörgött, az egyikben felrobbant a dízelolaj tartálya, és vörös-fekete tűzgömböt lövellt az esőszürke égnek. Az egyik pillanatban Janice még az öreg Kodak miatt panaszkodott, a következőben ott találtam magam, amint heverek az esőben az aluljáró távolabbi végében, és egy kék nejlonbugyit bámulok, amely valakinek a bőröndjéből eshetett ki. A hátuljára azt hímezték fekete cérnával, hogy SZERDA. Mindenfelé szétnyílt bőröndök. Meg testek. Meg testrészek. Hetvenhárom ember ült azon a buszon, és csak négy élte túl a balesetet. Én voltam az egyik, és az egyetlen, aki nem sérült meg komolyabban.

Fölálltam, és a feleségem nevét kiabálva tántorogtam a szétnyílt bőröndök és összetört emberek között. Félderúgtam egy ébresztőórát, erre emlékszem, meg arra is, hogy láttam egy tizenhároméves-forma fiút egy gyepcsíkon heverve, P. F. Flyers cipőben, akinek a fél arca hiányzott. Éreztem, hogy az eső az arcomat veri, azután átmentem az aluljárón, és akkor egy időre abbamaradt. Amikor kiértem a túloldalra, újra rákezdte, verte az arcomat, a homlokomat. A felfordult műtrágyás kocsi romjai mellett megláttam Jant. Vörös ruhájáról ismertem meg – ez volt a második legjobb. A legjobbat természetesen félretette a diplomaosztásra.

Még élt. Sokszor gondoltam rá, hogy jobb lett volna – ha neki nem is, nekem mindenképpen –, ha rögtön meghal. Akkor egy kicsit hamarabb, egy kicsivel természetesebben engedhettem volna útnak. Bár lehet, hogy csak ámítom magam. Csak annyit tudok biztosan, hogy sohasem tudtam elengedni igazán.

Egész testében reszketett. Az egyik cipője lerepült, és láttam, hogy reszket a lába. A szemei nyitva voltak, de üresen bámultak; az egyiket elborította a vér. Én térdre estem mellette a füstszagú esőben, és csak arra tudtam gondolni, hogy ez a reszketés azt jelenti, hogy beleengedték a villanyáramot, beleengedték, és nekem ki kell kapcsolnom, mielőtt túl késő lenne.

– Segítség! – kiáltottam. – Segítsenek, segítsen valaki!

Senki sem segített, senki sem járt arra. Az eső zuhogott – kemény, mindent átáztató eső, a koponyámra tapasztotta még mindig fekete hajamat –, és én ott tartottam őt a karomban, és nem jött senki. Üres szeme valami báva energiával bámult el mellettem, összetört tarkójából patakzott a vér. Egyik reszkető, értelmetlenül görcsölő keze mellett egy darab krómaccél lemez hevert, rajta a GREY szó. Odébb nagyjából egynegyede annak a valaminek, ami egy barna gyapjúzakós üzletember lehetett valaha.

– Segítség! – kiáltottam föl ismét, és az aluljáró felé fordultam. És ekkor megpillantottam John Coffeyt, ahogy ott állt az árnyékban, maga se több, mint árnyék, egy hatalmas, kopasz ember, hosszú, lecsüngő karokkal. – John! – sikoltottam. – Ó, John, kérlek, segíts! Kérlek, segíts Janice-en!

Eső hullott a szemembe. Kipislogtam, és ő már nem volt sehol. Láttam az árnyékokat, amelyeket Johnnak néztem... de nem csak árnyékok voltak. Ebben biztos vagyok. Ő volt. Talán csak egy kísértet, de ő volt, arcán az eső összefolyt könnyeinek örök árjával.

Jan a karomban halt meg, ott az esőben, a műtrágyás kocsi mellett, az égő gázolaj orrfacsaró bűzében. Egy pillanatra sem tért magához, a szeme nem tisztult ki, a szája se mozdult utolsó elsuttogott szerelmi vallomásra.

A hús a kezem alatt didergős görcsbe rándult, és azzal vége volt. Sok év után akkor gondoltam először Melinda Mooresra, amint ott ül az ágyban, amelyben az indianolai kórház orvosai szerint meg kellett volna halnia; Melinda Moores frissnek és kipihentnek látszott, ragyogó, csodálkozó szemmel nézett John Coffeyra, és azt mondta: Azt álmodtam, hogy a sötétben vándorolsz, akárcsak én. Találkoztunk.

Leengedtem feleségem összeroncsolt fejét az államközi műút vizes aszfaltjára, feltápászkodtam (nem volt nehéz; csak egy kis vágás volt a bal kezemen), és belesikoltottam a kísértet nevét az aluljáró árnyékaiba:

– John! JOHN COFFEY! HOL VAGY, NAGYFIÚ?

Elindultam az árnyékok felé, félrerúgtam egy véres teddymackót, egy acélkeretes szemüveget, amelynek az egyik lencséje eltört, egy levágott kezet, kisujján gránátgyűrűvel. – Az igazgató feleségének életét megmentetted, az enyémet miért nem? Janice-t miért nem? Az ÉN JANICE-EMET MIÉRT NEM?

Semmi válasz, csak az égő gázolaj és az égő holtak bûze, a szürke égből szüntelenül zuhogó eső kopogása az aszfalton, miközben az úton a hátam mögött holtan hevert a feleségem. Akkor nem érkezett válasz, és nem jött azóta sem. Bár 1932-ben nem csak Melly Moorest mentette meg John Coffey, vagy Del egerét, amelyik olyan ügyes trükköket tudott a gurigával, és mintha Delt kereste volna, jóval a cajun jövőtele... és jóval Coffey eljövetele előtt.

John engem is megmentett, és évekkel később, amikor álltam a zuhogó alabamai esőben, és egy embert kerestem az aluljáró árnyékában, aki nem volt ott, a szétszórt bőröndök és összeroncsolt halottak között, megértettem valami szörnyűséget: néha egyáltalán nincs különbség az üdvözülés és a kárhozat között.

Vagy az egyik, vagy a másik zubogott belém, amikor ott ültünk Coffey priccsén, ezerkilencszázharminckettő november tizennyolcadikán. Kizúdult belőle, egyenesen belém, akármilyen volt is az a különös erő, összekapcsolódó kezünkön át, úgy, ahogy a szeretet, a remény és a jó szándék sohasem képes; bizsergéssel kezdődött, azután hatalmas áradattá dagadt, olyan erővé, amely túl volt mindenen, amit azelőtt vagy azóta tapasztaltam. Azóta a nap óta sohasem volt tüdőgyulladásom, influenzám, de még torokgyulladásom se. Nem lett többé húgyúti fertőzésem, vagy akár egy elfertőzőt vágott sebem. Megfáztam párszor, de ez is ritkán esett meg, hat-hét évenként, és noha azokról, akik ritkán náthások, azt állítják, hogy hajlamosabbak a súlyosabb betegségekre, rám ez nem vonatkozott. Egyszer, valamivel a rettenetes 1956-os év előtt, epekövem volt. Gondolom, néhány olvasóm különösnek fogja találni, de azt kell mondanom, félig-meddig örültem a fájdalomnak, ami az epekő távozásakor kínozott. Ez volt az egyetlen komoly fájdalmam azóta, hogy huszonnégy évvel korábban elmúlt a húgyúti fertőzésem. Engem nem érintettek a betegségek, amelyek addig tizedelték barátaimat és szeretteimet, míg egy se maradt belőlük, elkerült az agyvérzés, a rák, a szívroham, a vér és a máj betegségei, ahogy egy autó elkanyarodik, hogy el ne üssön egy mosómedvét vagy egy szarvast. Az egyetlen súlyos balesetet sértetlenül úsztam meg, nem számítva egy karcólást. 1932-ben John Coffey élettel oltott be. Mondhatjuk úgy is, hogy az élet villamosszékébe ültetett. Végül meg fogok halni, hát persze hogy meg, Mr. Jingles elvitte magával a halhatatlanság mindennemű illúzióját, de sokkal korábban fogom kívánni a halált, mint ahogy az megtalál engem. Az igazat megvallva, máris kívánom, amióta Elaine Connelly meghalt. Ugye ezt mondanom sem kellett?

Nézem ezeket az oldalakat, végiglapozom őket reszkető, májfoltos kezemmel, és azon tűnődöm, van-e ennek valamilyen mondanivalója, mint azoknak a könyveknek, amelyek állítólag fölemelők és erkölcsnemesítők. Visszagondolok gyermekkorom szentbeszédeire, a Dicsőség Jézusnak, a Hatalmas Úrnak templomban dübörgő hitvallásokra, emlékszem, milyen gyakran mondták a prédikátorok, hogy az Úr ügyel még a verébre is, hogy látja és számon tartja legutolsó teremtményét is. Amikor Mr. Jinglesre gondolok és a gerenda furatában lelt apró forgácsokra, akkor azt hiszem, így is van. És mégis ugyanez az Isten föláldozta John Coffeyt, aki csak jót akart cselekedni a maga vak módján, olyan ádázul, mint az Ótestamentum akármelyik prófétája, föláldozta, mint egy védtelen bárányt... ahogy Ábrahám áldozta volna föl a saját fiát, ha komolyan felszólítják rá. Eszembe jut, mit mondott John Whartonról, aki az egymás iránti szeretetükkel ölte meg a Detterick ikreket, és hogy ez történik mindennap, az egész világon. Ha így van, akkor Isten engedi, hogy így legyen, és mikor mi azt mondjuk: „nem értem”, akkor Isten azt válaszolja: „nem érdekel”.

Mr. Jinglesre gondolok, aki haldokolt, miközben én hátat fordítottam neki, és egy érdemtelen rossz emberre figyeltem, akinek a gyűlölködés volt a legmagasabbrendű érzelme. Janice-re gondolok, ahogy reszket az utolsó értelmetlen másodpercekben, miközben mellette térdelek az esőben.

Hagyd abba!, próbáltam mondani Johnnak aznap a cellájában. Engedd el a kezem, mert megfulladok, ha nem engeded el. Megfulladok vagy felrobbanok.

Nem fog felrobbanni, válaszolta, mert hallotta gondolatomat, és megmosolyogtatta az ötlet. És az a

legsörnyűbb, hogy nem robbantam föl. Nem tudtam.

Legalább egy öregemberes nyavalyám van: szenvedek az álmatlanságtól. Késő éjszaka fekszem az ágyamban, hallgatom a megrokkant férfiak és asszonyok nyálkás, reménytelen hangjait, amint egyre mélyebbre köhögik magukat az öregségbe. Időnként hallom, amint megszólal egy hívócsengő, vagy cipő nyikorog a folyosón, vagy Mrs. Javits kicsiny tévéje darálja a késői híreket. Én csak fekszem, és ha a hold benéz az ablakomon, akkor figyelek. Fekszem, és Brutálra, Deanre gondolok, meg néha William Whartonra, amint azt mondja: Abbion, nigger, ollan rossz vagyok, hogy nincsen párom. Delacroix-ra gondolok, amint azt mondja: Nézze csak, Edgecombe főnök, megtanítom Mr. Jinglest egy új trükkre! Elaine-re gondolok, amint ott áll a terasz ajtajában, és azt mondja Brad Dolannek, hogy hagyjon békén. Néha elszundítok, és látom azt az aluljárót az esőben, alatta John Coffeyt az árnyak között. Almomban sohasem érzékcsalódás, mindig ő az, a nagyfiú, és csak áll ott és figyel. Én meg itt fekszem és várok. Janice-re gondolok, ahogy elveszítettem, ahogy vörösén futott el az ujjaim között az esőben, és várok. Mindnyáján meghalunk, tudom, hogy nincs kivétel, de néha, ő, Istenem, olyan hosszú a halálsor. A szerző utószava

Nem hinném, hogy még egyszer írnék folytatásos regényt (hacsak azért nem, hogy a műtészek hatszor rúgjanak farba egy helyett), de most egy világért el nem szalasztottam volna az alkalmat. Miközben ezt az utószót írom, egy nappal A halálsoron második részének megjelenése előtt, úgy tűnik, a folytatásos regény sikert aratott, legalábbis kereskedelmi értelemben. Ezért pedig, Hű Olvasóm, köszönettel tartozom Neked. És talán föl is ráz bennünket némileg, ami egy kicsit más: hadd lássuk, milyen a mesemondás régi módja új formában. Én legalábbis így fogtam föl.

Rohanvást írtam, mert a forma ezt követelte. Ez mámorító volt, ugyanakkor számos anakronizmus csúszott be miatta. Az örök és a foglyok az Allen utcájá-t hallgatják az E blokk rádióján, bár kétlem, hogy Fred Allennek tényleg lett volna 1932-ben műsora. Ugyanez a helyzet Kay Kyserrel és a zenei műveltség alapjaival. Néha úgy tűnik, azt a történelmet, amely csak nemrég süllyedt a látóhatár mögé, sokkal nehezebb kutatni, mint a középkort vagy a keresztes háborúk idejét. Azt kiderítettem, hogy Brutál csakugyan hívhatta a halálsor egerét Gözhajó Vilinek – ez a Disney-rajzfilm akkor már csaknem négy éve létezett –, de volt egy olyan sanda gyanúm, hogy Popeye és Olivia pornográf kis képregénye időtlen csinálmány. Ezt is tisztázhatom, ha és amikor úgy döntök, hogy A halálsoron egykötetes mű lesz... no de oda se neki. Végül is, az nem anakronizmus, hogy a nagy Shakespeare Július Caesar-jában óra üt, holott jóval később fogják csak feltalálni a mechanikus időmérőket?

Belátom, hogy A halálsoron egykötetes változata is tartogatna kihívásokat, részint azért, mert nem lehet ugyanúgy kiadni, mint a folytatásokat. Mivel Charles Dickens-t tekintettem példaképemnek, számos embert kérdeztem meg, hogyan frissítette föl Dickens olvasói emlékezetét az új füzetek elején. Olyasmit vártam, mint azok a szinopszisek, amelyek szeretett újságom, a Saturday Evening Post folytatásos regényeinek elején olvashatók, de rájöttem, hogy Dickens nem volt ilyen darabos: ő beleépítette a szinopszist a történetbe.

Miközben azt próbáltam eldönteni, miként oldjam meg a kérdést, a feleségem elkezdte mondogatni (nem épp nyaggatósan, de néha meglehetősen kíméletlen javaslattevő), hogy nem fejeztem be igazán Mr. Jinglesnek, a cirkuszi egérnek a történetét. Elismertem, hogy igaza van, és rájöttem, hogy egész érdekes kerettörténetet kerekíthetek belőle, ha megteszem Mr. Jinglest Paul Edgecombe öregkori titkának. (Kicsit olyan lett az eredmény, mint a Sült zöld paradicsom filmváltozatában.) Paul kerettörténete, élete a Georgia Pines öregotthonban, mindenben a kedvem szerint alakult. Különösen az tetszett, ahogy Dolan, az ápoló és Percy Wetmore összeolvadnak Paul gondolataiban. Ezt nem tervelttem ki előre, és nem szántsándékkal írtam bele; én, mint a legkellemesebb kitalációkban, csak ballagtam előre, amíg oda nem értem.

Szeretnék köszönetet mondani Ralph Vicinanzának, amiért bedobta a folytatásos regény ötletét, továbbá valamennyi barátomnak a Viking Penguinnél és a Signetnél, akik támogatták, noha kezdetben halálra rémültek tőle (minden író örült, amit persze ők is tudnak). Ugyancsak szeretném megköszönni Marsha DeFilippónak, aki egy egész gyorsírónoteszt másolt tele, amíg olvashatóvá tette macskakaparássomat, hogy egyszer se panaszkodott. No jó, legfeljebb csak ritkán.

De főleg a feleségemnek, Tabinek vagyok hálás, aki elolvasta az egész történetet, és azt mondta, tetszik neki. Az írók szinte mindig valamilyen eszményi olvasónak írnak, aki az én esetemben a feleségem. Nem értünk mindenben egyet, ami az írásainkat illeti (a fenébe, akkor is ritkán értünk egyet, ha együtt vásárolunk az áruházban), de amikor Tabi azt mondja valamire, hogy jó, akkor az rendszerint jó is. Mivel a feleségem kíméletlen, mindig észreveszi, ha le akarok vágni egy kanyart, vagy mellébeszélék.

Hû Olvasóm, neked is köszönöm figyelmedet, és ha van valami ötleted, hogy milyen lenne A halálsoron egy kötetben, akkor, kérlek, tudasd velem.

Stephen King

New York, 1996. április 28.

Európa Könyvkiadó Budapest, 1997

Fordította Bihari György

Stephen King: The Green Mile. Coffey on the Mile

A Signet Book

Copyright © Stephen King, 1996

All rights reserved. Published by agreement with the author and the author's agents, Ralph M. Vicinanza, Ltd.

Hungarian translation © Bihari György, 1997

Európa Könyvkiadó, Budapest

Felelős kiadó Osztovits Levente igazgató

Szedte a Typostúdió Kkt.

Nyomta a Kaposvári Nyomda Kft.

Felelős vezető Miké Ferenc ügyvezető igazgató

A nyomdai rendelés törzsszáma: 170075

Készült Kaposvárott, 1997-ben

Felelős szerkesztő Szabó Olimpia

A fedélterv Nagy Péter munkája

Műszaki szerkesztő Sz. Bodnár Éva

Műszaki vezető Névery Tibor

Készült 6,8 (A/5) ív terjedelemben

VI. ISBN 963 07 6166 I

Ö. ISBN 963 07 6145 9

